

8115

374
6

ÍSLENDINGA SÖGUR,

UDGIVNE

EFTER GAMLE HAANDSKRIFTER

AF

DET KONGELIGE

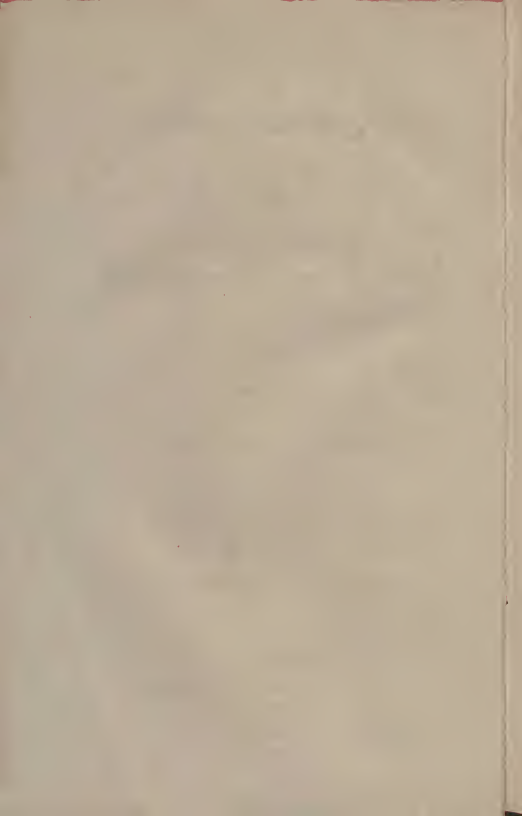
NORDISKE OLDSKRIFT-SELSKAB.

ANDET BIND.

KJÖBENHAVN.

TRYKT I S. L. NÖLLERS BOGTRYKKERI.

1847.

FORTALE.

BLANDT flere Inddelingsgrunde, hvorefter man kunde ordne den hele Cyclus af ÍSLENDÍNGA SÖGUR, have vi valgt den, som i det Hele taget holder sig til den i Landnámabók opstillede topographiske Orden, uden dog ved hver enkelt Saga, eller i hvert enkelt Bind at udelukke alt Hensyn til adskilligt andet, som fortjener at tages i Betragtning, f. Ex. Sagaernes eget Værd og Vigtighed, deres Alder o. s. v. — Ifølge denne Plan fremtræde her først Sagaerne fra *Kjalarnes þing* og *Þverdr þing*. Uagtet disse Sagaer frembyde et betydeligt Stof til en dybere gaaende kritisk Undersøgelse og Sammenligning med andre Kildeskrifter, maae vi dog paa dette Sted indskrænke os til, kun at berøre enkelte af de vigtigste Momenter, men iøvrigt overhovedet fornemmelig gjøre Rede for de Haandskriftkilder, som ere benyttede ved Sagaernes Redaction.

De Sagaer, som ere optagne i nærværende Bind ere, følgende: I, *Harðar saga Grímkelssonar ok Geirs*; II, *Hænsa-þóris saga*; III, *Gunnlaugs saga ormstúngu*; IV, *Víga-Styrs ok Heiðarvíga saga*; V, *Kjalnesinga saga*, og som Tillæg: VI, *Þáttr af Jökli Búasyni*.

I. *HARÐAR SAGA GRÍMKELSSONAR OK GEIRS*, eller *AF HERÐI OK HÓLMVERJUM*, S. 1-118. Denne Saga, hvis Begivenheder henføres til den senere Halvdeel af tiende Aarhundrede, har allerede været bekjendt for Landnámabogens Forfattere som eksisterende, og i dette Værk anføres flere af dens Hovedpersoner, med deres Slægter, samt enkelte af Sagaens Hovedbegivenheder (Landnámab. I P., Kap. 13, 15, 19-21), overensstemmende med Sagaens Beretning, med Undtagelse af nogle Afvigelser i Slægtre-

gistrene. I Sagaen paaberaabes Styrmir hinn fróði († 1245), paa en Maade, som viser, at han allerede har kjendt Beretningen om Hürds Udenlandsreise og hans Giftermaal med en Datter af Jarlen i Gautland. Det synes saaledes at være sikkert, at Sagaen har været nedskreven i dens Hovedtræk allerede før 1250. Det fortjener med Hensyn hertil endvidere at bemærkes, at Sagaen kun fører Slægtregistrene ned til Personer, som levede i 12te Aarhundrede, navnlig Biskop Magnus Einarsson af Skalholt (1133-1148) og Præsten Magnús Þórðarson af Reykjaholt, som var Fader til Biskoppens Stedmoder Oddný¹, og Tipoldefader til Sturlungerne (Snorre og hans Brødre). Kolgrim den gamles Slægt føres ligeledes ned omtrent til samme Tidsrum (Cap. 22, jfr. Landnámab. I, 14), og dette er en saa meget vigtigere Omstændighed, som denne Slægtlinie ingensteds fortsættes videre end igjennem de her anførte Slægtled.

Men uagtet Sagaen saaledes oprindelig synes at være af en høi Alder, ere dog de Haandskrifter, som nu kjendes, kun af en middelmaadig Ælde og Beskaffenhed, og det, som nu maa ansees som Hovedhaandskrift, har efter al Sandsynlighed modtaget ikke ubetydelige Tilsætninger, hvilket tydeligst kan skjønnes ved at sammenligne det med et nylig fundet Brudstykke af et andet Haandskrift af en forskjellig, og sandsynligviis ældre, Recension.

Haandskrifterne falde overhovedet i to Classer, men saaledes, at næsten udelukkende den ene Classe har kunnet benyttes, da den anden egentlig kun bestaaer af et eneste Brudstykke, hvortil ingen af de nyere Afskrifter kunne henføres; derimod stamme alle disse fra det Haandskrift, som man har lagt til Grund for denne Udgave.

1. Hovedhaandskriftet, som ligger til Grund for Teksten, er Membran-Haandskriftet Nr. 556 A i 4. i Arne Magnussons Samling, her betegnet A 1. Det har Capitel-Inddeling med fleerfarvede Initialer og Overskrifter med Rødt.

¹) Húgrvaka, Cap. 13.

Dette Haandskrift indeholder flere Íslendinga sögur, navnlig Grettis saga og Gísla saga Súrssonar, denne sidste i en meget fuldstændigere og bedre Recension end den hidtil bekjendte (Jevnf. Grönl. hist. Mindesm. II, 579 ff). Dets Alder kan ingenlunde sættes høiere end 15. Aarhundredes første Halvdeel, hvilket saavel Bogstavdannelsen som Orthographien stadfæste (see vedf. Facsimile, Tab. j). Med Hensyn til Bogstavdannelsen behøver det kun at fremhæves, at *a* allevegne har den sammensatte Form, som ikke findes i de ældre Haandskrifter; at *á* sædvanligst skrives *α*, og at denne sidste Form endog findes i Tvelydene (*αuds* = *Auds*); at *ð* aldrig forekommer, men stedse kun den ene Form, *m*. *m*.

Ligeledes er Overgangen til de blødere Bogstaver fra de haardere overalt kjendelig, skjøndt deri findes betydelig Vaklen (*og* — *ok*, *eg* og *egh* — *ek*, *þig* — *þik*, *mjög* — *mjök*, *ligt* og *likt* i Endelser); undertiden anvendes *th*, som det synes for *ð* (*litith*, *ath*, ogsaa *hith*, *hvath*, *fjósith*, *borith*, *kallath*), uagtet man ogsaa finder det anvendt for et utvivlsomt *t* (*sýndisth*). Endelsen *ur* træder overalt frem, skjøndt som oftest ved Forkortningstegnet ² (*Kollur*, *nökk²*, *vet²inn*, *fóst²s*, o. s. v.); paa den anden Side finder man *færr* (Præsens Indic. af *fá*) ved Siden af *Geir*, *Hróar* (Nominat.).

I Henseende til Selvlydes og Tvelydes Anvendelse maa det overhovedet bemærkes, at dette Haandskrift hyppigst bruger Tvelyde foran *ng* (*leingi*, *dreingr*, *laungu*, o. s. v.). I Anvendelsen af Selvlydene hersker størst Vaklen med Hensyn til *e* (og *è*): saaledes anvendes enkelte Gange *e* for *æ* (*herðr* — *hærðr*), og omvendt *æ* for *e* (*tvævætr* — *tvævetr*, dette dog mulig en Skrivefeil); i Endelser anvendes *e* hyppigere end *i* (*koste*, *ecke*, *epter*); *è* skrives paa meget forskjellige Maader: *e* (dog kun antydet ved Forkortninger: *þ⁷* — *þèr*, *s⁷* — *sèr*), paa andre Steder *ë* (*fe*, *feit*, *feth*, *fenu*, *ne*, *kne*, *se*), eller *éé* (*fee*, *fëeit*, *see*, *stee* — ogsaa *steig* —, *leeskrápr*), eller *ie* (*þier*, *knie*, *sier*); undertiden endog som det synes *ei* (*reidist* f. *rëðist*, Cap. 12; *geifa* f. *gefa*, Cap. 22; *sein* f. *sèn*, Cap. 34); efter *g* og *k* fore-

kommer dog yderst sjelden *ie*, *éé* eller *ē*. For *e* findes *ee* kun to Gange, i 22 Cap., (*heem*, *bláskeeggr*). — *o*, *ö* og *au* bruges overhoved iflæng, *au* anvendes dog hyppigst, ogsaa i Navnet *Hördr*, men enkelte Gange findes det omvendte, *ö* for *au* (*högr* — *haugr*, *sótt döð* f. *sótt dauð*); ligeledes sammenblandes *u* og *v*, *i* og *j* (Præposit. *i* skrives stedse *j* ligesom i de fleste andre Haandskrifter).

Med Hensyn til Accenterne maa det endnu bemærkes, at *i* næsten stedse accentueres, *o* og *u* derimod aldrig.

I Medlydenes Anvendelse træffer man kun faa Egenheder, og disse isærdeleshed i Fordobblingen og i Anvendelsen af *z*: saaledes fordobbles *p* enkelte Gange foran *t* (*oppt*), *k* ofte foran *l* (*mycklu* og *micklu*, *hecklu*), *l* foran *d* og *t* (*elld*, *holld* o. s. v., *hèllt*, *almælltra*, *gamallt* o. s. v., dog findes ogsaa *bilt*), *n* ligeledes foran *d* og *t* (*stunnd*, *tenndra*, *tíðinndi*, *Strunndvejar*, *henntng*, *henntar*), hvori Udtalens Paavirkning uden Tvivl er kjendelig. *z* anvendes overordentlig hyppig og paa forskjellige Maader: saaledes synes *sýndiz*, *tekz*, *sætz* at være Lævninger af en ældre Skrivebrug; i Superlativer, f. Ex. *prýðiligazta*, *síðazta*; som *ds* (i *Harallz*, *þorbrannzstöðum*); som *s* i *Islandz*; som ganske overflødigt i *seinzsta*; *tekitz* er kun en Bogstavomflytning, og man finder *hlotizt*. — *x* forekommer overordentlig sjelden (dog findes *sax*), men i dets Sted anvendes hyppigst *gs* (*ógs* — af *vaxa* —, *vagsinn*, *vagskerti*, *ygsni*, *Svartfagsi*). *c* bruges kun i Forbindelse med *k* (*ck*), som i de fleste övrige Haandskrifter.

I Ordformernes Skrivemaade er Udtalens Indflydelse meget kjendelig: saaledes sammenblandes *en* og *enn* (til *enn*); *sva* eller *svo* skrives *so* eller *s°*; *d* bliver ved Assimilation til *ll* (*jall*, *húskallar*, *stafkalla*); af samme Grund skrives *fyst*, *vest*, *ligt* (= *likt*), *seigja* f. *segja*, *oftast*, *apni* f. *aptni*, *nökkurneginn* f. *nökkurnveginn*, *vonu* *bráðara*, o. s. v.; *or* og *ur* (*úr*) forekomme ved Siden af hinanden, *hon* forekommer kun forkortet (*h°*). *eigi* forekommer kun eengang med fulde Bogstaver, *ei* kun to eller tre Gange,

hvorimod det som oftest skrives *e* (i Texten *eigi*, hvor *ei* ikke udtrykkelig staaer).

I nogle Egennavne vakler Haandskriftet mellem flere Skrivemaader, f. Ex. *Reykjardalr* og *Reykjadalr*, *Skorradalr* og *Skoradalr*.

Ved de, ellers ikke synderlig hyppig forekommende, Rettelser af Afskriverfeil, anvender dette Haandskrift to Streger over Ordene, som Tegn paa at de bør omflyttes, og en Streg mellem Ordene, hvor noget er udfaldet, hvilket da sædvanligviis er tilføiet i Margen.

En Collationering af dette Haandskrift og den holumske Udgave findes blandt de Suhmske Haandskrifter i det kongelige Bibliothek her i Staden (Nye kongel. Saml. Nr. 1771. Fol.), som er befunden at være uden Værd og derfor heller ikke her benyttet.

2. Nr. 153 i Fol. i A. Magn. Samling, betegnet A2. Dette Haandskrift er paa Papir, skrevet, ifølge Afskriverens egne Notater i Haandskriftet, paa Holmum i Reyðarfjorden (Suðr-múla Syssel) i Aarene 1711 og 1712 af en I. G. S., rimeligviis Jón Guttormsson, som senere var Præst sammesteds i Aarene 1725-1731. — Denne Bog bestaaer i det Hele af 72 Blade, og er skreven med saakaldet Fljótskript; den indeholder foruden denne Saga: Fóstbræðra saga, Víga-Glúms saga og Grettis saga. Vor Saga optager her de første 13 Blade, og har Capitel-Inddeling, men uden Tal og Overskrifter. Orthographien er slet. Dette Haandskrift slutter sig meget nær til Membranen, især i Sagaens første og sidste Deel, efter det 21. Capitel, med Undtagelse af Forvanskninger i enkelte Ord og Sætninger.

3. Nr. 4 blandt islandske Papirhaandskrifter i Qvart i det kongelige Bibliothek i Stockholm, her betegnet A3. Haandskriftet er paa Papir og maa, ifølge en Notits ved den følgende Saga i Haandskriftet, være skrevet i Vatnsdal i Fljótsahlíð (Rángárvalla Syssel) i Slutningen af Aaret 1635 eller Begyndelsen af 1636. Haanden er en meget tydelig saakaldet settaskript, men Retskrivningen er slet. Haand-

skriftet indeholder iøvrigt deels Afskrifter deels Udtog af 11 andre Sagaer angaaende Island. Sagaen har her Capitelinndeling, men en anden Haand har i Margen tilføiet en forskjellig, hvorefter Sagaen skulde deles i 64 Capitler (jfr. nedenfor om de øvrige stockholmske Haandskrifter). Björn Jónsson af Skarðsá har egenhændig tilføiet enkelte chronologiske og philologiske Bemærkninger, for det meste af liden Værd og iøvrigt tildeels urigtige. Denne Afskrift staaer omtrent i samme Forhold til Membranen som den foregaaende, og danner med denne en Underafdeling af de fra den afledte Haandskrifter.

4. Nr. 499 i Quart i A. Magn. Samling, her betegnet A 4. Dette Papirs-Haandskrift er med Arne Magnussons Fosterfader Provst Ketil Jörundssons Haand (han var Præst til Hvamm i Dala Syssel i Tidsrummet 1668-1694), af hvem man i Arne Magnussons Samling har en Mængde, i Almindelighed gode Afskrifter. Dette Haandskrift ligger Membranen noget fjærnere end de foregaaende, navnlig i Sagaens første og sidste Deel, men i det øvrige derimod nærmere, især ved at beholde adskilligt af hvad de udelade. I dette Haandskrift er Capiteltal overalt tilføiet, men Overskrifterne udelades.

5. Nr. 447 i Fol. i A. Magn. Samling, her betegnet A 5. Dette Papirshaandskrift bestaaer ialt af 57 Blade og indeholder, foruden denne Saga, Gísla saga Súrssonar. Vor Saga optager Bladene 31-57. Der findes Capitelinndeling uden Tal og Overskrifter. Hele Haandskriftet er skrevet med en tydelig Haand (Þjótaskript), men har en middelmaadig Retskrivning. Det maa efter al Sandsynlighed være at henføre til henved Aar 1670. Enkelte Notitser findes i Margen med Torfæi Haand, da han i sin Tid har været i Besiddelse deraf (ifølge A. Magn. Bemærkning er det kommet i hans Eie fra Torfæi Enke 1720). Disse Notitser, som findes i flere af Torfæi Haandskrifter, udhæve de i archæologisk eller historisk Henseende vigtige Punkter i Sagaen.

Iøvrigt staaer dette Haandskrift i samme Forhold til Membranen som det foregaaende.

6. Nr. 157. G. i Fol. i samme Samling, her betegnet A 6, skrevet med den som Torfæi Haandskriver bekendte Ásgeir Jónssons Haand; den bestaaer af 67 Sider, og har Capitelinddeling antydet ved nye Linier, samt Tallene tilsatte med en anden Haand. Denne Afskrift synes at hidrøre, ikke fra Membranen (A 1), men umiddelbart fra den foregaaende Afskrift (A 5), og at være rettet af Ásgeir paa egen Haand, undertiden saaledes, at den derved er ført fjernere fra Membranen. Dens Afgivelser kan derfor ikke tillægges nogen Autoritet i og for sig, og overhovedet ere A 4-6 kun at ansee som eet Vidnesbyrd, og danne saaledes den anden Underafdeling af A-Classens Haandskrifter.

Afskrift af dette Exemplar af Sagaen findes i det kongelige Bibliothek, blandt de Kallske Haandskrifter (Nr. 239. Fol.), men er ikke her benyttet.

7. Nr. 52 i Quart i Rasks Samling, her betegnet A 7, skrevet af Provst Magnús Snæbjarnarson (Præst til Söndum i Dýrafjord, Ísafjarðar Syssel, fra 1736 til 1783), og erhvervet af Rask paa hans islandske Reise. Her ere Capiteltal tilføiede. Denne Afskrift danner en egen Underafdeling for sig, da den oprindelig er skreven efter et med de følgende Haandskrifter beslægtet Exemplar, og siden rettet indtil i 22. Capitel efter et andet, som har stemt med de under 4-6 ovenfor anførte Haandskrifter. Den sidste Deel af Sagaen er her, saavel som i de følgende Afskrifter, óien synlig excerptviis behandlet, endog fra det 20. Capitel af, men dog især fra Cap. 22 inclus. (efter Membranens Inddeling).

8. Nr. 160 i Fol. i A. Magn. Samling, her betegnet A 8. Dette Haandskrift har i sin Tid tilhørt Stiftamtmand Chr. U. Gyldenløve, fra hvis Bibliothek flere islandske Haandskrifter findes i de herværende Samlinger, alle elegant indbundne i rødt Fløiel med Guldsnit. Haandskriftet bestaaer i alt af 344 Blade, hvoraf Harðar saga optager Bl. 75-114, men forøvrigt findes der 9 andre Íslendinga sögur. Sagaen

er her med Præsten Jon Erendssons bekendte Haand; den udgjør, tilligemed de følgende tre, den fjerde Underafdeling af denne Classe, og ere disse især karakteristiske ved, at de vige fra Membranen mere end de øvrige og behandle Sagaen paa flere Steder excerptviis, især fra Cap. 22 af.

Af dette Exemplar er Nr. 498 i Qvart i den arnamag-nøanske Samling, skreven i Slutningen af 17. Aarhundrede ved Jón Torfason, en ligefrem Afskrift, og er derfor ikke benyttet ved Collationeringen. Blandt de Suhmske Haandskrifter i det kongelige Bibliothek (Nye kongel. Saml. 1770. Fol.) findes ligeledes en Collationering af dette Haandskrift (Nr. 498) og den Holumske Udgave, som er uden Værd og derfor ikke her benyttet.

9. Nr. 217 B. i Folio i samme Samling, her betegnet A9. Haandskriftet er med en temmelig god Haand, men slet orthographeret, og synes at være omtrent fra 1660. Haanden synes at være den samme som paa Nr. 111 i Fol., der indeholder Landnámabók (jfr. I. B. Fort. S. XXXI), og har sandsynligviis oprindelig været en Deel af samme Volumen, der engang har tilhørt Langmand Sigurð Björnsson. Sagaen optager her de 11 første af Haandskriftets 42 Blade, og er uden Capitelinddeling. Iøvrigt staaer det med Hensyn til Textens Behandling ved Siden af det foregaaende (A 8).

Afskrift af Sagaen efter dette Haandskrift findes i det kongelige Bibliothek blandt de Suhmske Haandskrifter (Nye kongel. Saml. Nr. 1154. Fol.), hvilket her ikke er benyttet.

10. Nr. 486 i Qvart i samme Samling, her betegnet A10. — Dette Exemplar er skrevet med den som Forfatter bekendte Einar Eyjólfssons Haand (han døde 1695), men efter Arne Magnussons Bemærkning i hans yngre Alder. Dets Beskaffenhed er af samme Art som de to nærmest foregaaende Exemplarers.

11. Nr. 165 E. i Fol. i samme Samling, bestaaende af 21 Blade, her betegnet A 11. Dette Exemplar er skrevet af Jón Gizurarson fra Núpi, Ísafjarðar Syssel, Biskop Brynjólf Sveinssons Halvbroder, fra hvis Haand man har mange

Haandskrifter i Arne Magnussons Samling (jfr. I. B. Fort., S. XXX). Af dette Exemplar er tabt eet Blad i 8. og 9. Capitel af Sagaen. Dets Alder kan temmelig sikkert ansættes til omtrent 1640 eller maaskee før; det har oprindeligt hørt til et større Bind, som af Arne Magnusson er bleven adsplittet i mindre Hefter; ved denne Adsplittelse er Slutningen fulgt med en følgende Saga, og derfor her afskrevet med en anden Haand paa Arne Magnussons Foranstaltning. Iøvrigt er dens Forhold til Hovedhaandskriftet det samme, som de næst foran opregnede Haandskrifters (A 8-10).

Nr. 555 æ i Quart i samme Samling er en slet Afskrift af den nysnævnte, omtrent fra 1670. Det er af Arne Magnusson karakteriseret som et slet Exemplar („greyexemplar“) og er heller ikke benyttet ved Sagaens Collationering.

12. I Nr. 20 i Fol. blandt de saakaldte Additamenta Bibl. Univ. Hafn. er, foruden flere mærkelige og hidtil ubenyttede Brudstykker af islandske Membran-Haandskrifter, som egentlig tilhøre Arne Magnussons Samling, fundet et smukt, men noget beskadiget Membranblad i stort Quart-format, Texten skrevet i to Spalter paa hver Side. Dette Blad indeholder Slutningen af Víga-Glúms saga, som optager vel en halv Spalte paa Forsiden, men paa det øvrige er skrevet Begyndelsen af denne Saga. Bladets Alder synes med Sandsynlighed at kunne henføres til Slutningen af 14. eller Begyndelsen af 15. Aarhundrede. Idet vi forøvrigt henviser til et nøiagtigt Aftryk af samme blandt Tillæggene (S. 476-480) og det vedföiede Facsimile (Tab. ij), bemærke vi kun, at dette Brudstykke synes at have tilhørt en ældre Recension af Sagaen, som vel i Hovedpunkterne stemmer med den nu bekjendte, men har i Bipunkter flere interessante Afvigelser, og er i det Hele langt mere kortfattet. En mærkelig Omstændighed er det ogsaa, at det udelader de tre Viser, som den anden Recension har i det Afsnit af Sagaen, som findes i begge; naar man tillige bemærker, at Sagaens Viser ere to Slags, nogle under det saakaldte Fornyrðalag, andre derimod under dróttkvætt Metrum, kunde

man formode, at idetmindste dette sidste Slags Viser først vare optagne i en sildigere Recension af Sagaen, men havde ikke hørt til den ældste, skjøndt Brudstykket er for kort til at man derom kan danne sig nogen sikker Mening. Da dette Brudstykke afviger saa betydeligt fra de andre Haandskrifter, have vi kun taget ganske enkelte af dets Afvigelser i Variantsamlingen, men have derimod, for fuldstændigere at antyde dets Beskaffenhed, leveret et bogstavret Aftryk deraf som Tillæg, hvor kun Forkortninger ere opløste og ð adskilt fra d, hvilket ikke iagttages i selve Brudstykket.

13. Harðar saga er kun eengang udgiven, i den ene af de ved Laugmaud Björn Markussons Foranstaltning udgivne Samlinger af islandske Sagaer (*Agiætar Fornmanna sögur. Hólum í Hjaltadal 1756. S. S. 69-126*). Denne Udgave, som her betegnes H, stemmer nærmest overeens med det stockholmske Haandskrift (A3), og er altsaa efter al Sandsynlighed støttet paa een efter flere Afskrifter fra Björn Jónsson paa Skarðsá.

I Textens Redaction har man her, som overalt, fulgt, det Princip, saavidt som muligt at holde sig til det til Grund lagte Hoved-Haandskrift, selv der, hvor enkelte Udtryk eller Vendinger i de øvrige Haandskrifter maatte synes i stilistisk Henseende at burde foretrækkes, men hvor en Afvigelse fra Hoved-Haandskriftet er funden nødvendig, er dettes Læsemaade nøiagtigen angivet.

Med Hensyn til Variantsamlingen maa det bemærkes, at en Mængde smaae Afvigelser i Ordføiningen ere udeladte, forsaavidt de ikke syntes at have nogen Interesse, enten for at vise Haandskrifternes Beskaffenhed og indbyrdes Forhold, eller Nuancer i Fremsettelsen af selve Facta, eller endelig de mærkeligere Forskjelligheder i Udtryk og Vendinger. Til Papirshaandskrifternes Orthographie har man i Almindelighed ikke taget noget Hensyn ved Anførelsen af deres Læsemaader.

I det kongelige Bibliothek findes endvidere flere Haand-

skrifter, som efter en foretagen Undersøgelse ikke fandtes at egne sig til nøiere Collationering:

Nr. 1193 i Fol. blandt de Suhmske Haandskrifter i den Nye kongelige Samling, indeholder Texten med latinsk Oversættelse og Anmærkninger, af den som Forfatter af „Randers Beskrivelse” og flere danske Skrifter bekendte Snæbjörn Ásgeirsson Stadfeldt fra Island. Denne „apparatus edendi” er efterseet og benyttet ved et enkelt tvivlsomt Sted, men den er forøvrigt kun bygget paa nogle af de her benyttede Haandskrifter.

Nr. 623 i Qvart i den Kallske Haandskriftsamling, skreven 1749; denne Afskrift udelader de fleste Viser og er fuld af Skjødesheder og Forvanskninger (af þorgeirr gyrðilskeggi gjøres her f. Ex. þorkell dyrðill og Skeggi).

Nr. 976 i Fol. i den Thottske Samling, med en forgyldt Rygtitel: „Annales Islandie Pars I.,” og indeholdende ialt 10 Íslandínga sögur; den er skreven omtrent 1690-1700 af en vis P. S. S., med en smuk og tydelig Haand og en noget archaiserende Orthographie. Harðar saga har her 27 Capitler, og er forøvrigt meget forvansket i Viserne, samt i den senere Deel meget forkortet, aabenbart paa en excerperende Maade, ligesom A 7-11 af de her benyttede Haandskrifter.

Nr. 984 i Fol. i samme Samling, hvor tillige findes en Mængde andre Sagaer i 3 store Pakker. Denne Afskrift synes ikke at være ældre end omtrent 1770-80, og er meget ucorrect og skjødsløs, saavel med Hensyn til Texten som Retskrivningen, der her behandles paa den besynderligste Maade; de fleste Viser udelades og den senere Deel af Sagaen forkortes paa samme Maade som i det forrige, men med en meget større Forvanskning af Egennavne (saaledes gjøres þorgeirr gyrðilskeggi til to Personer, þorsteinn gyrðill og Skeggi, Brynjólfur austmaðr til Grímúlfur o. s. v.).

Nr. 1758 i Qvart i samme Samling, erhvervet fra Langebeks Samlinger (Nr. 470). Dette Exemplar er meget smukt skrevet, maaskee først i det 18. Aarh., men hidrører fra nogen af de sletteste Afskrifter.

Blandt de arnamagnæanske Haandskrifter findes endvidere i Nr. 576 i Qvart et Uddrag af denne og flere Sagaer, ved den forhen nævnte Einar Eyjólfsson, men et i Cataloget under Nr. 163 i Fol, anført Exemplar er nu ikke at finde.

I det kongelige Bibliothek i Stockholm findes fremdeles: 1) Nr. 59 i Fol., skreven med Jón Vigfussons Haand 1689¹⁾. Sagaen er her deelt i 64 Capitler (jfr. A3 ovenfor, med vilkaarlig dannede Overskrifter. — 2) Nr. 6 i Qvart, skreven henved 1660, ogsaa med Capitelinddeling; denne udelader flere Viser og synes ikke i det Hele at fortjene synderlig Opmærksomhed. — 3) I Haandskriftet Nr. 60 i Fol. findes ligeledes Afskrift af Viser af denne Saga, hvilke man ikke har haft Leilighed til at sammenligne. Haandskriftet er af den bekjendte Jón Eggertsson fra Ökrum, Skagafjarðar Sysel, skrevet omtrent 1680.

II. HÆNSA-ÞÓRIS SAGA S. 119-186. Denne i flere Henseender interessante Saga er ikke forhen udgivet i Grundsproget. Dens Begivenheder henføres til Aarene 961 til 965, og saavel disse som Hovedpersonerne ere andesteds fra bekjendte (Íslendingabók, Landnámabók, Eyrbyggja saga, Gunnlaugs saga, Laxdæla saga), skjönt denne Saga ikke udtrykkelig der anføres. Imidlertid antages det, saavel af P. E. Müller (Saga-Bibliothek I, 85) som Professor P. A. Munch (Sagaer eller Fortællinger om Nordmænds og Islænderes Bedrifter i Oldtiden, Christiania 1845 II. H. i Fortalen), at denne Saga hører til de ældste skrevne Sagaer; dens Sprogform og Fortællingsmaade synes ogsaa at bestyrke, at den er gammel, skjönt vi betvivle at dens Udarbeidelse kan sættes op til Begyndelsen af 12. Aarhundrede. Efterretningen om Þórðr gellir's Tale paa Althinget, og den dertil knyttede Beretning om Islands Inddeling i fjórðungar (S. 172-174), synes især at have foranlediget denne Antagelse, men vi kunne ikke andet end ansee det for afgjort,

¹⁾ Denne Jon Vigfusson var een blandt de Islændere, som ved denne Tid arbeidede ved Antiquitets-Archivet i Stockholm, og flere Afskrifter findes med hans Haand i Bibliotheket.

at denne Beretning hörer ikke til Sagaens oprindelige Text, men er senere indskudt, efter Íslendingabók og mulig tillige en anden Kilde. En særdeles mærkelig Angivelse i denne Saga, med Hensyn til det Sted hvor Althinget skulde være blevet holdt midt i det 10. Aarhundrede, findes i 11. Cap.: „en þíngit var þá undir Ármannsfelli“, en Beretning, der ikke stemmer med nogen anden os bekjendt skriftlig eller mundtlig Kilde, men tvertimod bestemt modsiger Ares Beretning¹, ligesaa lidt som man kjender nogen Rudera paa det ommeldte Sted, som kunde hjemle en saadan Antagelse. Forsaavidt angaaer den Afvigelse, der findes i Kilderne med Hensyn til Hovedpersonerne Blundketil og Hersteinn og Hovedbegivenheden Blundketilsbrenna, maa vi henvise til S. 122 Anm. 10, hvor de paagjeldende Steder anføres.

Hyad Haandskrifterne angaaer, da ere de som nu haves hverken af nogen høi Alder, eller af særdeles Betydning i andre Henseender; de synes alle at nedstamme fra eet Haandskrift, sandsynligviis netop det, hvoraf vi endnu have et Brudstykke tilbage. Dette ville vi derfor her først beskriver og derefter gaae over til de øvrige.

1. Bemeldte Brudstykke (i Varianterne betegnet „Membr.“ eller „Mbr.“) findes i Nr. 162 i Fol. i den arnamagnæanske Samling, og bestaaer af 2 løse hele Membranblade i mindste Quartformat. Skriften har været glimrende sort, og staaer endnu, skjøndt den er meget afslidt paa flere Steder, en relief paa Membranen. Sagaen har været inddeelt i Capitler, men for Overskrifter og Initialer ere aabne Pladser efterladte. Hvorfra disse Blade ere komne i Arne Magnussons Besiddelse have vi ikke fundet nogen Efterretning om, men i vore Tanker er det en ikke usandsynlig Formodning, at en Afskrift af Sagaen med den forhen nævnte Provst Ketil Jörundssons Haand, som anføres i Samlingens Catalog under Nr. 554 aæ i Quart, men nu ikke har været at finde, har været taget efter denne Membran i dens hele Tilstand, og

¹) „Alþingi var sett at ráði Úlljóts oc allra landsmanna, þar es nú es“. Íslend. bók, 3 Cap. i Begyndelsen.

at Arne Magnusson muligens har erholdt Bladene fra sin Fosterfaders Samlinger. Paa en saa hurtig Ödelæggelse af islandske Haandskrifter have vi flere Exempler fra det 17. Aarhundrede, især naar man antog at være i Besiddelse af paalidelige Afskrifter.

Med Hensyn til dette Brudstykkets diplomatiske Egenskaber kunne vi i det Hele henvide til det vedföiede Facsimile (Tab. iij), men bemærke kun, at det overhovedet bærer Præg af en temmelig sildig Tidsalders Bogstavdannelse, Orthographie og Ordformer. Saaledes bruges det sammensatte *a*, *æ* for *á*, *i j* for *í*, *í* som oftest baade for *i* og *j*, samt *u* for *u* og *v*, undertiden ogsaa *w* (*w*^o = *voru*); *d* bruges overalt af samme Form; *ur* (dog ved Forkortnings-tegn) overveiende for *r finale*; *z* bruges meget hyppig, baade i Superlativer og i Verber; de brede Lyd overveiende foran *ng*; *au* meget ofte, især i Omlyd af *a* (*laundum*, *aullum*, *haufum*, *vesauld*, *vauru*, *skaurugl.*, *Aurnólfsdalr*, *gautu*, *fauðr*) og undertiden paa en mere paafaldende Maade (*miaug*, *giaurir* — sjelden); for *è* bruges overveiende *ie* (*fle* — ogsaa *fe* —, *fletaga*, *uier*, *sier*, *þier*, *liezt*, *hiet*, *nyttiett*), ligeledes indskydes *i* efter *g* foran *æ* (*agiæt*²). De blödere Bogstaver findes hyppig for de haardere (*eg f. ek*, *mjaug*, *búið* f. *búit*) og overalt finder Vaklen Sted mellem ældre og nyere Former og Endelser. Brudstykket kan derfor paa ingen Maade sættes høiere end 15. Aarhundredes første Halvdeel.

2. Nr. 501 i Qvart i den arnamagnæanske Samling, skreven med Asgeir Jónssons Haand, her betegnet A 1. Denne Afskrift kan med Grund antages at stamme fra Membranen, skjönt næppe umiddelbart men maaskee igjennem den før omtalte Afskrift af Ketil Jörundsson. Forsaavidt man kan slutte fra Orthographien i denne Afskrift, der vel for en Deel kan være modificeret ved Afskriveren, støtter den sig paa et Haandskrift fra 15. Varhundrede, og har navnlig for største Delen de karakteristiske Tegn som ovenfor anførtes med Hensyn til Membran-Brudstykket.

I Selvlydenes Brug bemærkes især, at *e* og *æ* bruges i Flæng (*veri* og *væri*, *frendi*); *e* forekommer hyppigst i Endelser (*fyrer*, *bróðer*); *è* betegnes ved *ee* (*seen*, *fee*); foran *ng* afvexler *e* og *ei*; *y* istedenfor *i* findes f. Ex. i *þý* f. *þi* = *þvi*, *myklu* f. *miklu*. Med Hensyn til Medlydene maa anføres, at *gh* enkelte Gange forekommer for det bløde *g* (Endelsen — *ligh*), men at *þ* ogsaa undertiden bruges for *ð* (*tíþindi*) kan enten være Levning fra et endnu ældre Haandskrift, eller og foranlediget ved Afskriverens egen Skrivemaade. Flere Steder fordobles *t* paa en usædvanlig Maade, f. Ex. *porkells*, *Blundketills*. *e* bruges kun i Forbindelsen *ek*, og *q* i Forbindelse med *v* eller *u* (*qvomu*, *quaðz*, *quettd*, *umqvæði*). I Henseende til Ordformer bemærkes især Vaklen i Conjunktivformerne, f. Ex. *mundi* og *mundu*, *hafin* og *höfum*, ligeledes i *eigi* og *ekki*, *feðr* og *föður*; paa flere Steder ere Formerne modificerede efter Udtale, som *saigir* og *segir*, *gera* og *gjöra*, *þikkjunst*, *fyst* f. *fyrst*, *kall* og *karl*.

Dette Haandskrift er her lagt til Grund, i Forbindelse med det følgende, som det mest correcte af de Exemplarer man har haft Leilighed til at benytte.

3. Nr. 157 F. i Fol. i samme Samling, ligeledes med Ásgeir Jónssons Haand; her betegnet A 2. — Dette Exemplar er at ansee som Complement til det foregaaende, og öiensynlig skrevet efter samme Exemplar, hvorfor deres indbyrdes Afvigelser i enkelte Udtryk kun ere at ansee som Afskriver-Unöiagtigheder.

4. Nr. 15 i Qvart blandt „chartacea Islandica“, i det kongelige Bibliothek i Stockholm, her betegnet A 3. Denne Afskrift synes at være omtrent fra 1670 og deler Sagaen i 33 Capitler. Den hörer til de bedre middelmaadige Exemplarer.

5. Nr. 165 F. i Fol. i A. Magn. Samling, her betegnet A 4. Sagaen optager her 13 Blade, og er skreven med Jon Gizurarsons Haand (jfr. ovenfor under Harðar saga A 11); oprindeligt har den tilhörst en större Samling, skreven, ifølge Arne Magnussons Underretning, för 1643, men kommen i

hans Eie 1704 fra Sveinn Torfason (Jón Gizurarsons Sönn-nesön) og siden adsplittet i mindre Hefter, hvorfor man ogsaa finder Begyndelsen og Slutningen tilskreven ved en af Arne Magn. Haandskrivere; den oprindelige Begyndelse og Slutning findes nu, skjönt overstreget med Blæk, i Haandskriftet Nr. 4 i Fol. blandt de saakaldte „Additamenta Bibl. Univ. Hafn.“, hvilket Haandskrift endnu i Aaret 1775 er henført til Nr. 157 i Fol. i A. Magn. Samling (jfr. under Gunnlaugs saga ormstúngu S. XXVI, 2). Dette Haandskrift har Capitelinddeling, men uden Tal og Overskrifter. Orthographien er slet.

6. I det strax anførte Haandskrift er indlagt et Brudstykke af en Afskrift af Sagaen, med Jon Erlendssons bekjendte Haand. Dette Brudstykke bestaaer kun af eet skrevet Blad i Folio, og et dermed sammenhængende uskrevet Blad, begge meget beskadigede af Fugtighed, men Skriften dog læselig. Det synes som dette er en sidste Levning af en Afskrift af A4 næst foran, idetmindste stemme disse to saagodt som ordret i det overblevne Stykke. Dette Brudstykke griber ind i 11. Capitel (S. 161) og anföres i Varianterne under Tegnet „*Brudst.*”

7. Nr. 486 i Qvart i samme Samling, her betegnet A5; med Hensyn til dets Alder og Oprindelse maa vi henvise til det ovenfor under Harðar saga (A10) anførte. Dens Text kommer for største Delen overeens med A4.

8. Nr. 616 i Qvart i den Kallske Samling i det kongelige Bibliothek, her betegnet A6. Dette Haandskrift indeholder flere Sagaer, og adskillige andre, tildeels interessante Stykker (f. Ex. „Reisusaga Jóns Ólafssonar Íslendingis austindiafara, af honum sjálfum samanskriðu anno 1661”), skrevne med en tæt, men meget læselig Skrift (settaskript), omtrent 1740. Navnet Þorbergur Einarsson, som findes eetsteds i Bogen, tilligemed Aarstallet 1749, viser, at den maa være fra Ísafjarðar Syssel, hvor bemeldte Þorbergur Einarsson var Præst til Eyri i Skutilsfjord, 1745 til 1784. Texten i denne Saga kommer nærmest overeens med A4 og A5.

9. Nr. 36 i Qvart i Rasks Samling, her betegnet A 7. Dette Haandskrift, som indeholder flere Sagaer, er erhvervet af Rask paa hans islandske Reise, og skrevet i Aarene 1809-13 af Ólaf Sigurðsson (nuværende Provst i Barðastrandar Syssel og Præst til Flatey). Texten hører til de slettere middelmaadige.

10. Nr. 259 i Fol. i den Kallske Samling i det kongelige Bibliothek, her betegnet A 8. Det er temmelig slet Afskrift fra 18. Aarhundrede. Iøvrigt er det mærkeligt, at saavel dette som følgende Haandskrift udelader det efter vor Formening interpolerede Sted i 14. Capitel.

11. Nr. 981c i Fol. i den Thottske Samling i samme Bibliothek, her betegnet A 9. Denne Afskrift er omtrent af samme Beskaffenhed som den forrige, og har tillige en besynderlig affecteret Retskrivningsmaade (jfr. ovenfor under Harðar saga S. XIII).

Med Hensyn til Collationeringen af ovenanførte Haandskrifter maa bemærkes, at man nøiagtigen har optegnet de Uoverensstemmelser i Ord eller Vendinger, som finde Sted i mellem Haandskrifterne A 1 og A 2 indbyrdes, og med en næsten ligesaa stor Fuldstændighed Varianterne af A 3-7, derimod kun det mere væsentlige af A 8 og A 9.

Foruden de saaledes benyttede Haandskrifter kjende vi endnu følgende: Nr. 1485 i Fol. blandt de Suhmske Haandskrifter i det kongelige Bibliothek (Nye kgl. Saml.), indeholder en „apparatus edendi“, d. v. s. Recension af Texten, med nogle Varianter og Oversættelse samt Anmærkninger paa Latin, alt udarbejdet af den før omtalte Stadfeldt. Saa vidt man har undersøgt dette Arbejde, har det ikke givet noget yderligere kritisk Udbytte. — Nr. 239 i Fol. i den Kallske Samling sammesteds, er kun en Afskrift af det ovenfor anførte A 2 (A. Magn. Nr. 157 i Fol.) — Nr. 59 i Fol. blandt de islandske Haandskrifter paa Papir i det kongelige Bibliothek i Stockholm, skreven af den før omtalte Jón Vigfússon 1689 (jfr. under Harðar saga ovenf. S. XIV). Sagaen er her inddeelt i 33 Capitler, med vil-

kaarlig dannede Overskrifter, men Afskriften selv syntes at være uden Vigtighed.

Det Exemplar, som ligger til Grund for Prof. Munchs Oversættelse synes at have hørt til de middelmaadige Afskrifter fra Midten af forrige Aarhundrede; den kommer, såavidt man kan skjønne, nærmest overeens med den her som A 6 benyttede Afskrift.

III. SAGAN AF HRAFNÍ OK GUNNLAUGI ORMSTÚNGU, S. 187-276. Denne Saga, hvis Begivenheder henhøre til Tidsrummet imellem Aarene 988 og 1015, har til alle Tider med Rette indtaget en udmærket Plads i Saga-Litteraturen; det ældste Haandskrift, vi nu kjende, fører den endog tilbage til Are fróði som Forfatter. Dens Hovedpersoner ere bekendte fra en Mængde andre islandske Skrifter (Landnámabók, Egils saga, Snorra-Edda), og navnlig anføres Gunnlaugr ormstúnga og Hrafn Önundarson i den i Upsala-Haandskriftet af Snorra-Edda opbevarede Fortegnelse over Oldtidens mest bekendte Skjalde¹⁾. Allerede de forrige Udgivere af Sagaen have endvidere gjort opmærksom paa den Maade, hvorpaa en Episode i Sólurljóð (v. 11-14) behandler en Begivenhed, som har en paafaldende Lighed med den, der ligger til Grund for denne Saga, og synes at forudsætte at netop den har foresvævet Digteren.

De Haandskrifter, man kjender af denne Saga, kunne henføres til 3 Classer: A, den svenske Membran og de derfra stammende Afskrifter, der have hele Sagaen; B, den arnamagnæanske Membran og dens Afskrifter, hvor den

¹⁾ Begge Navnene anføres ved „Ólafr sanski” i Sverige og „Eiríkr Hákonarson” i Norge, men Gunnlaugr ormstúnga alene ved „Aðalráðr konúgr” i England. — Haandskriftet henføre vi utvivlsomt til henved Aar 1300, og det fortjener i den Henseende at bemærkes, at den norske Kongerække der slutes med „Eiríkr Magnússon” (Præstehader), men de to Navne „Hákon konúgr Magnússon” og „Magnús konúgr Eiríksson”, som Udgiverne have tilføiet, ere i Haandskriftet tilføjede med en senere Haand, og passe ikke til Skjaldenes Navnefortegnelse.

sidste Deel er forlængst tabt, fra i 11. Capitel af; C, et Par Papirs-Haandskrifter, som have første Deel indtil Laccunen efter Classen B, men Resten efter Classen A.

Til *förste Classe* (A) höre fölgende Haandskrifter:

1. Nr. 18 i Quart blandt de islandske Membran-Haandskrifter i det kongelige Bibliothek i Stockholm, ialt 24 Blade i største Octavformat (efter den nu brugelige Form). Haandskriftet er udentvivelagt bragt til Sverige fra Nordlandet i Island ved Jón Rugmann henved 1660. De første 11½ Blad optage det levnedede Brudstykke af Heiðarvíga saga (nedenfor IV) og ville paa sit Sted nærmere blive beskrevne, men paa sidste Side af 12. Blad överst begynder denne Saga med den her i Udgaven forudskikkede Overskrift, med röde Bogstaver og et stort malet Initialbogstav, som dog nu er for det meste afbleget og hullet¹. Den første Side og eet Ord paa den næste ere skrevne med den samme Haand som den sidste Deel af Heiðarvíga saga (Haandskr. fol. 9-12, jevnf. det her medfölgende Facsimile Tab. v), men med det andet Ord paa 13. Blads første Side begynder den Haand, som har skrevet hele det övrige af Sagaen og slutter fol. 24a nederst. Paa den uskrevne sidste Side har en fjerde noget yngre Haand tilföiet etslags Legende eller halv-helligt Æventyr, om en fattig Dreng, som blev optaget i et Kloster og vidunderlig hurtig avancerede til Abbed sammesteds. — Vi skulle her alene beskrive noget nærmere det Stykke, som omfatter den største Deel af Sagaen, da Beskrivelsen af det første hörer nærmere til Heiðarvíga saga.

I det her omhandlede Stykke findes Capitelinddeling med aabne Pladser for Overskrifter og Begyudelses-Bog-

¹) Jevnf. de første 6 Linier i Facsimilet til den ældre Udgave. Med Hensyn til Læsemaaden *landnámssögur* i Overskriften maa vi her bemærke, at i Facsimilet staaer *lannama-sögur* og saaledes læses ogsaa i den i 1841 forfattede Fortegnelse över de islandske Haandskrifter i Stockholm, men ved Collationering af Stechaus Afskrift med Membranen har Ólafur Pálsson udtrykkelig forandret *lannama-sögur* til *landnámssögur*, hvilket man her har fulgt.

staver (undertiden findes disse med Blæk). Denne Capitelinddeling følges dog ikke her i Bogen, men derimod den ældre Udgaves, da Haandskrifternes Capitelinddeling i Almindelighed er ganske vilkaarlig, og en Nøiagtighed i dette Punkt ikke kan ansees at veie op imod den praktiske Ubekvemmelighed, som følger af, at enhver Udgave har en særegen Capitelinddeling. Paa flere Steder er Skriften afbleget og utydelig, især fol. 17b, 18a og 23b, skjøndt iøvrigt af en temmelig sort Farve; paa eet Sted findes aaben Plads for en Vise (S. 211 Anm. 11), hvilket tyder hen paa, at Originalen har været et meget ældre og allerede dengang paa sine Steder ulæseligt Haandskrift. — Med Hensyn til Haandskriftets Alder har man forhen, ifølge Arne Magnussons Autoritet ansat den til „ante annum 1360“¹⁾, hvilket formeentlig bygges paa Udsagn af Jón Ólafsson (fra Gruunavik) i Fortalen til hans Uddrag af Víga-Styrs saga: at A. M. skulde have sagt, at den var skreven „hèr um 1360“²⁾. Denne Bestemmelse kan endog kun gjelde det ældste Stykke, som tabtes i Kjøbenhavns Ildebrand 1728 og formodentlig har været skrevet med samme Haand, som vi nu see paa de første 8 Blade af Haandskriftet, da A. M. aldrig saae det øvrige, som blev tilbage i Sverige. — Der kan ikke være Tvivl om, at dette er den yderste Grændse nedad i Tiden, hvortil man kan sætte Haandskriftets Alder, og det forekommer os, at der endog finder en paafaldende Lighed Sted imellem Haanden paa denne Saga og den i Prof. Fougner-Lundhs „Specimen Diplomatarii Norvagici“ (Kjøbenh. 1828. 4) meddeelte Skriftprøve Nr. 2, fra Aar 1310, især med Hensyn til Bogstavdannelsen. Det Stykke af Haandskriftet, hvormed vi her især beskæftige os, har overhovedet norsk Skriftform, og flere andre Særegenheder, som forudsætte en norsk Afskriver: saaledes f. Ex. Endelsen *er* for *ar* (*lik*⁷ = *likar*), Undgaaen af Omlyd (*bíandmannum*,

¹⁾ Gunnlaugs saga, den ældre Udg. Fortalen S. VIII. ²⁾ Jevnt nedef. under „Saga af Víga-Styr ok Heiðarvígum“.

— *mönnum, vitrastu — vitrustu, skipaðu upp — skipuðu upp*), samt fremdeles nogle paafaldende Ordforbindelser, som f. Ex. *tók með honum* = *tók við honum* (denne Ordforbindelse findes ogsaa i den senere Deel af Heiðarvíga saga); *voru uppi á einn tíma* = *v. u. á einum tíma el. samtíða*; *sagði sik hafa at færa honum kvæði* (Latinisme); *minn herra!* (sædvanl. kun *herra!*) i Tiltale.

Med Hensyn til Bogstavernes Dannelse maa overhovedet bemærkes, at Skriftformen er af den kantede eller krogede Art, som er almindelig i norske Breve fra det 14. Aarhundrede, og er let kjendelig fra den simplere og mere faste islandske Skriftform fra samme Tid; *a* har deels den aabne, deels den sammensatte Form, og for *á* bruges enten *aa* eller *α*; Forskjel mellem *d* og *ð* kan ikke skjælnes. Accenter findes hyppig, især over *a*, *i* og *ei*. Forøvrigt maae vi nøies med at henvise til det vedføjede Facsimile Tab. vj.

I Skrivemaaden finder megen Vaklen Sted. *a* og *o* afvexle i f. Ex. *hanum* og *honum*; *a* er overveiende i *sva*, *var*, *hvarki*, *þva*, *tilkvama*; derimod *o* i *kvomu*; ligeledes afvexle *a* og *ö* i *bastu* og *böztu*, og *a* og *u* i *man* — *nun*. — *ö* findes i *öngrar*, *öngra*, *öngum*, *göngum* ved Siden af *au* eller *av*; *av* derimod i *Avxarúr*, *Avnuudr*, *avlstafns*. — *e* i Endelser og paa mange andre Steder afvexlende med *i* (*varre hendi*, *gingu* og *gengu*, *Eiríkr* og *Eírekr*), men forøvrigt hyppigst for *æ* (*kvæði*, *fræði* o. s. v.); *è* betegnes enten ved *e*, *ee* eller *ie* (*fett*, *feitt*, *feith*, *see*, *see*, *rievð*, *hier*, *mer* og *mier*, *þer* og *þier*); i Ordet *gjöra* forekommer *gerði* ved Siden af *gjörði*, *gerið* (imperat.) og *gört*; ligeledes *föðr* ved Siden af *föðr* og *föður*, *kveld* ved Siden af *kvöld*. — *i* bruges meget hyppig, hvor man ventede *y*, ikke alene i *firi*, *þikkir*, men ogsaa i *ifir*, *skilldi*, *skilldir* (= *skyldi*); ofte indskydes *i* efter *g* og *k* (*giæfði*, *kiæmi* ved Siden af *kvæmi*), endog efter *v*, ligesom i det fortrinlige Haandskrift Nr. 132 i Fol. i den arnamagn. Samling (*viæn*, *viænleikr*); foran *ng* træder det ofte istedenfor *e* eller *ei*, (*fingir*, *fingit*, *fingo*, *gingu*, *alldri* og *alldrei*).

— *o* afvexler med *u* saavel i Former som Endelser (*or* og *ur*, *hon* og *hun*, *ero* og *voru*) ligesom ogsaa i den nægtende Partikel (*úkunnum*, *órávskart*). — *u* og *v* bruges i Flæng, dog hyppigst *u*. — *ur* og *r* afvexle hyppig (*sigur-sæli*, men derimod *hólmgaungr* f. — *gaungur*, *glímr* f. *glímur*, *sunndur* —, *færr* f. *fær*, *grárr*). — *y* er, som ovenbemærket, meget fortrængt af *i*. — Med Hensyn til Tvelydene bemærkes især, at saavel *d* (her *d*, *aa* eller *æ*) som *ei* findes hyppig foran *ng* (*Lyfánger* og *Lyfaanger*, *leingi*, *dreingja*, *Eínglandi*); undertiden findes *aa* for enkelt *a* (*Lánghavatsdaal*), undertiden derimod i tvivlsom Betydning (*Olaafs*), eller afvxlende med *o* (*vaæn*); paa enkelte Steder findes *ei* for *e*, som *seigir* (efter Udtale), oftest *segir*, og i *Eigils* ved Siden af *Egils*. — For *ey* findes ikke sjælden *æy* (*æygr*, *mæybarn*); — *æ* og *œ* synes ikke at adskilles.

Med Hensyn til Medlydenes Anvendelse maa især bemærkes, at *p* undertiden forekommer for *f* (*Ósvíps*), derimod omvendt *f* for *p* (efter Udtale) i *estir*, *astr*; for *f* imellem to Vocaler forekommer *fv* (*hefvir*). — *b* bruges enkelte Gange for *f*, efter *l*, f. Ex. i *Ólbusi*. — *t* og *d* eller *ð* ombyttes hyppig, *kvat* el. *qvát*, *vit* og *víð*, *at*, *að* og *ath*, *eð* og *et*, *trúid*, *búid*); undertiden bruges *ð* eller *þ* for *þ*, som i meget gamle Haandskrifter (*atðingi*, *Sviðjóðar*); *th* findes enkelte Steder. Reduplication af *t* findes i *atgöngu*, *útt*, *úttlöndum*; i *brott* finder Vaklen Sted (*brot*). — *k* findes hist og her i Endelser, ved Siden af *g* eller *gh* (*sunndurgreinilikt*, *ráðlikt*), derimod ere hyppigere de bløde Bogstaver satte istedenfor de haarde (*þig* og *þigh* ved Siden af *þik*, *þigh* og *þik*;) som strax ovenfor bemærket; det mest paafaldende er *siglingr* f. *siklingr*. — *gh* bruges hyppig, især for det bløde *g* (— *þigha* i Endelser, *Noreghs*, *dagh*, *Illugha*), men dog ogsaa paa enkelte Steder for det haarde (*einghi*, *Lánghavatsdaal*). — *h* bortkastes undertiden i Aspiration (*hýddit* = *hlýddit*), undertiden indskydes det (*Illugi* og *Illugi*). — *n* fordobles undertiden foran *d*, efter Udtale (*sunndurgreinilikt*); undertiden derimod

skrives kun eet *n* for to (*manz*, *hlunz*); paa enkelte Steder træder *nn* istedenfor *nd* efter Udtale, som *lanndmssögur* (jfr. *Íslandingabók*). — *l* fordobles, foruden det sædvanlige foran *d* og *t*, ogsaa i Enden af Ord (*jarll*); paa den anden Side træder *l* istedenfor *ll* (efter nogles Udtale endnu) f. Ex. i *algóðr* f. *allgóðr*; en stærk Assimilation finder Sted i *torvelligr*. — *r* indskydes hist og her urigtigen, f. Ex. i *verstr* for *vestr*; paa andre Steder træder *rs* istedenfor *ss*, f. Ex. *þers*. — I Brugen af *z* er stor Vaklen, som i mange andre Haandskrifter. I Substantiv-Endelser træder det istedenfor *s* (*útlátz*, *landz*); i Superlativer istedenfor *st* (*skiotaz*), eller som ganske overflødig (*vitrazstu manna*); i Verber istedenfor *ðst*, *st* eller *zt* (*kvez* ved Siden af *kvaðst*, *sèz*, *veitz* — maaskee kun ved Bogstavomsætning — *heflr tekiz*); i Partiklerne findes det omsat med *t* (*sitz* = *sizt*). — *c* findes kun i Forbindelse med *k*, og *q* foran *v*. —

Blandt Ordformer og Endelser findes paa flere Steder Vaklen, der dog for endeel kan betragtes som orthograpfiske Nuancer: *nackvat* og *nockut*, (*þú*) *vill* og *villt*, *villdi ek* og *villda ek*, *vett* og *veit*, *alldri* og *alldrei*, *þi* og *þvi*, *of* og *um*, *hverninn* og *hvernig*, *hegat* = *hingat*. Formerne *meðr* og *viðr*, som man efter den ældre Udgave maatte troe at skulle findes i Codex, ere uden Hjemmel, og have deres Oprindelse fra Stechans Afskrift: i Codex findes *með* stedse forkortet paa sædvanlig Maade (*mz*), *við* derimod findes skrevet enten fuldstændig saaledes, eller forkortet (*v'*).

Dette Haandskrift er egentlig opdaget af Hannes Finns-son under hans Ophold i Stockholm paa en videnskabelig Reise med Kofod-Ancher i Aaret 1772. Han tog selv en Afskrift af det tilbageblevne Brudstykke af *Heiðarviga saga*, hvilket vi nedenfor komme til at omtale, men efter hans Afreise har den daværende Sekretær ved Antiquitets-Archivet Johann Adolph Stechau leveret, og sendt her til Kjøbenhavn, en Afskrift med Facsimile af *Gunnlaugs saga*. Facsimilet findes aftrykt paa et Følgeblad til Udgaven, men Afskriften

er, efter tildeels at være benyttet ved Text-Recensionen, under Mærket C. S. (codex Svecus), indlemmet i det kongelige Bibliothek, hvor den nu findes i Nye kongel. Saml. som Nr. 1750 i Quart. Stechaus Ubekjendtskab med Sproget og de ældre Skriftegn har foraarsaget, at han hyppig forvanser Ord og især Endelser eller Opløsninger af Sigler, hvorfor hans Afskrift i det Hele taget er uefterrettelig og vildledende; dens Læsemaader anføres derfor kun her, forsaavidt som de i den ældre Udgave feilagtigen tillægges Membranen. En Copie af Stechaus Afskrift, nøiagtig sammenholdt med Membranen i Sommeren 1841, og allevegne rettet efter den ved Ólaf Pálsson, nu Præst til Holt under Eyjafjöllum, Rángárvalla Syssel, ligger til Grund for den her givne Text, under Mærket A 1.

2. Nr. 4 i Fol. blandt de saakaldte „Additamenta Bibl. Universitatis Hafn.“; dette Haandskrift, fra 17. Aarhundrede, bestaaer nu af 145 Blade, og indeholder i alt 21 Sagaer eller Brudstykker af saadanne, deels af historisk deels af romantisk Indhold. Den synes iøvrigt at være sammenføiet af flere (i alt 5) forskjellige Haandskrifter eller Haandskrift-Hefter, maaskee i Arne Magnussons Tid; idet mindste er det afgjort, at dette Haandskrift maa være det, som i den ældre Udgave stilles i Spidsen, og opføres som Nr. 157 i Fol. i den arnamagn. Samling (Gunnl. saga Fortale, S. XIII). I dette Haandskrift er Gunnlaugs saga den første i Rækken, og optager 14½ Blad, indeelt i 13 Capitler uden Overskrifter. Skriften er smuk og tydelig (settaskript) med store Bogstaver, og hvad Texten angaaer, hører den unægtelig til de bedste Haandskrifter blandt dem, som nedstamme fra den svenske Membran. Torfæus har noteret paa flere Steder i Margen enkelte vigtige Momenter og chronologiske Bestemmelser, og forøvrigt findes her tillige de samme Marginal-noter som i A. M. Nr. 552L. (B 2), uden Tvivl forfattede af Björn af Skarðsá. Dette Haandskrift er her betegnet A 2.

3. Nr. 500 i Quart i den arnamagn. Samling, 46

Sider. — Dette Exemplar er med en smuk og tydelig Haand (settaskript), fra det 17. Aarhundredes sidste Decennier. Texten er her uden Capitelinddeling, men følger forøvrigt den svenske Membran i det Hele nøiagtigere end alle vore andre Haandskrifter, med Undtagelse af, at den udelader mange af Viserne og giver nogle kun halve; som det synes er denne Udeladelse skeet med Villie. Udentvivl er Arne Magnusson herved bleven foranlediget til at gjenemgaae hele denne Afskrift og tilføie Varianter, samt de udeladte Viser, sandsynligviis efter Torfæi Exemplar (det næst foran anførte), men dog saaledes, at han har udeladt at tilføie hvad han ikke syntes at fortjene Opmærksomhed, eller og at være aldeles urigtigt. Efter saaledes at være suppleret ligger denne Afskrift fornemmelig til Grund for den blandede tredje Classe (C 2 nedenfor); i den ældre Udgave er ligeledes dette Haandskrift ofte stiltiende fulgt. Her er dette Haandskrift betegnet A 3, og Arne Magnussons egenhændige Tilsætninger A 3 m.

4. Nr. 980 i Fol. i den Thottske Haandskriftsamling i det kongelige Bibliothek hersteds. Dette Papirshaandskrift bestaaer af 51 Blade og indeholder denne og „Vatnsdælinga saga“. Gunnlaugs saga er her deelt i 13 Capitler, uden Overskrifter. Paa enkelte Steder findes Aarstal og korte Notater eller Rettelser af Jón Ólafsson fra Grunnavík. Forøvrigt hører Texten til de middelmaadige af de fra den svenske Membran nedstammende Haandskrifter. Foran i dette Haandskrift findes en Dedication (uden Datum) fra „Johannes Snorronius“¹⁾ til Grev O. Thott, paa Latin, hvoraf fremgaaer, at han skjænker Greven som Nytaarspræsent dette Haandskrift, som han beretter at være skrevet af en Bonde

¹⁾ Jón Snorrason, Sysselmand i Skagafljörðar Syssel 1757-1771, og Forfatter til „Tractatus Historico-physicus de agricultura Islandorum. Hafn. 1757“, studerede i Kjöbenhavn i Aarene 1753-1757, og var i dette Tidsrum 3 Aar Privat-Haandskriver hos Otto Manderup Greve Rantzau, Stiftamtmand over Island og Færøerne. I disse Aar har han sandsynligviis foræret Thott Haandskriftet.

i Island „ante aliquot annos”. Sagaens Text henfører han ifølge Sprog-Criterier til omtrent 1360 (uden Tvivl efter Jón Ólafssons Tradition fra A. Magn.) Afskriften er med smuk og tydelig Haand (settaskript), efter Sandsynlighed skreven omtrent 1740; her er den betegnet A 4.

5. Nr. 27 i Qvart i Rasks Samling i Universitets-Bibliotheket. Haandskriftet indeholder Reykdæla og Kórmaks saga, skrevne af Provst Magnús Snæbjarnarson til Sandar i Dýrafjorden, Ísafjarðar Syssel (1736-1783), og til Slutning Gunnlaugs saga, skreven af den som Digter og Lærd bekendte Provst Þorvaldr Böövarsson, sandsynligviis henvend 1812, men uvist efter hvilken Original. — Denne Afskrift er her betegnet A 5.

6. Nr. 36 i Qvart i samme Samling, skreven af nuværende Provst i Barðastrandar Syssel Ólaf Sigurðsson i Aarene 1809-1810 (jfr. ovenfor S. XIX øverst). — Dette Exemplar er her betegnet A 6.

Til *anden Classe* (B) høre kun to Haandskrifter:

7. Nr. 557 i Qvart i Arne Magnussons Samling. Dette Haandskrift er en Membran, som det synes fra 15. Aarhundrede, der ikke frembyder noget særdeles mærkeligt med Hensyn til Skriftform eller Orthographie. Det indeholder flere Sagaer, men er desværre defect paa mange Steder, navnlig er hele den sidste Deel af denne Saga tabt fra Slutningen af 11. Cap. incl. (S. 262 Anm. 22), og har allerede været forsvundet af Haandskriftet i Björn af Skarðsás Dage, i Begyndelsen af 17. Aarhundrede; siden er endvidere bortskaaet Stykke af et Blad, hvis Text man nu har i Björns Afskrift (see S. 247 Anm. 6 og 250 Anm. 29). Alle de Afvigelser, som findes i dette Haandskrift, ere bemærkede blandt Varianterne, forsaavidt de forekom at være af nogen Interesse, derimod syntes det ikke nødvendigt at tilføie et Facsimile her, hvor Haandskriftet kun er betragtet som underordnet; de som muligen maatte ønske at kjende dets Skriftform, kunne vi henvise til Facsimilet til den ældre Udgave, som giver et nogenlunde anskueligt Billede deraf. —

Capitelinddeling findes her overalt, men aabne Pladser for Overskrifter og Begyndelsesbogstaver. De ældre Udgivere have antaget dette Haandskrift for at være skrevet efter et ældre Haandskrift end det stockholmske; vi tør ikke bestemt modsige dette, da det ikke er let at afgjøre, hvilke Modificationer et Haandskrift kan have undergaaet ved Afskrivninger, men ialtfald er dette Haandskrift i dets nuværende Form paa mange Steder öiensynlig forvansket, især i Viserne, og det stockholmske har i saa Henseende store Fortrin, naar dets Læsemaader gjengives paa en correct Maade.

Dette Membran-Brudstykke er her betegnet B 1, i den ældre Udgave citeres det undertiden som „Membr. Havn.”

8. Nr. 552 L. i Qvart i A. M. Samling, et Hefte paa 12 Blade, afskrevet af den bekjendte Björn Jónsson af Skarösa († 1656), öiensynlig efter det næstforan beskrevne Membranhaandskrift (B1), da begge ophøre paa samme Sted i Sagaen. Afskriften er i det Hele ordret, men Ret-skrivningen forandret, og i Viserne har formodentlig Afskriveren foretaget formeentlige Rettelser, hvilke siden ligge til Grund for mange af den ældre Udgaves uhjemlede Læsemaader. I Margen har han ligeledes tilføiet enkelte chronologiske Anmærkninger af liden Værd (jfr. nedenfor Nr. 9). Paa det sidste Blad findes nogle Paategninger af Guðmund Guðmundsson (der kom til Sverige), dat. „Copenhagen 10. Marts 1664;” deraf kan altsaa skjønnes, at Haandskriftet temmelig snart er kommet til Kjöbenhavn. Dette Exemplar er her betegnet B2, men hvor det stemmer med dets Original, det foregaaende Haandskrift, betegnes begges Læsemaade ved B.

Den *tredie eller blandede Classe* (C) bestaaer ligeledes kun af to Haandskrifter.

9. Nr. 27 i Fol. blandt „Additam. Bibl. Univ. Hafn.” skrevet ifølge Titelbladet paa Foranstaltning af en i sin Tid meget anseet Mand, Magnús Jónsson i Vigr, Ísafjarðar Sys-sel, i Aaret 1682¹. Bindet indeholder ialt 27 større og

¹) Dette Aarstal skal kun antyde Haandskriftets Fuldendelse.

mindre Sagaer og „þættir“, alle henhørende til Íslendinga sögur, og blandt disse optager Gunnlaugs saga den anden Plads (fol. 61-70) og deles i 15 Capitler. Den første Deel af Sagaen, som er skreven af Bonden Þórð Jónsson paa Skarð (der har afskrevet meget for Magnus i Vigr) omtrent 1670, synes at være taget efter et med Björn Jónssons før omtalte Afskrift (B2) af Membranen Nr. 557 (B1) ligelydende Exemplar; Resten derimod er senere tilføiet med anden Haand efter et Haandskrift, som har stammet fra den svenske Membran, og nærmest har lignet Papirsaafskriften A. M. Nr. 500. 4. (A3), paa nogle Tilsætninger nær, som selve denne Afskriver kan have tilføiet; ligeledes maa han have kjendt det Tillæg (2 sidste Linier) af den sidste Vise i Sagaen, som findes i A 2 (Addit. Nr. 4 Fol.), da dette Tillæg optages uagtet det ikke findes i Nr. 500. Dette Haandskrift er ikke benyttet ved den ældre Udgave, men her betegnet C1.

Nr. 984a i Fol. i den Thottske Samling paa Kongens Bibliothek, af samme Beskaffenhed som de andre, ved Harðar og Hænsa-Þóris saga anførte Afskrifter af samme Bind. Sagaen har her 12 Capitler. Uagtet denne Afskrift behandler Sagaen paa samme Maade som den foregaaende (C1), ved at sammenføie Stykker af begge Recensioner, kan den dog ikke være ligefrem skreven efter denne, men dens første Deel synes at stamme fra en Afskrift af 552 L. 4. (B2), og den anden stemmer temmelig nøie med A. M. Nr. 500. 4. (A3), ogsaa der hvor C1 afviger.

Hvor begge disse sidstnævnte Haandskrifter stemme med hinanden, bruges kun Mærket C.

Foruden disse Haandskrifter kjende vi endvidere følgende, som ikke have kunnet benyttes: 1) Nr. 25 i Fol. blandt „Additamenta“, indeholder blandt andet nogle Bemærkninger, ligesom „curæ posteriores“, af den lærde Provst Gunnar Pálsson, til enkelte Viser i Gunnlaugs saga, skrevne med Forfatterens egen Haand. Disse Bemærkninger ere allerede benyttede i den ældre Udgave, forsaavidt de egnede

sig dertil. — 2) Nr. 175 i Quart i Nye kongelige Samling: „*explicatio carminum, in historia Gunnlaugi ormstunga occurrentium*“. Det indeholder en Afskrift af Viserne efter slette Haandskrifter, med en ligesaa slet Analyse og Commentar. — 3) Nr. 1503 i Quart i den Thottske Samling; deri findes blandt andet nogle Bemærkninger af Jón Ólafsson (fra Grunnavig) om Viserne i Gunnlaugs saga, uden al Betydning. — 4) Nr. 50 i Fol. blandt de islandske Papirshaandskrifter i det kongelige Bibliothek i Stockholm, skreven paa halvt Papir med Jón Vigfússons Haand 1688. Denne Afskrift deler Sagaen i 26 Capitler og tilføier (selvdannede) Overskrifter; den er öiensynlig efter Membran-Haandskriftet Nr. 48 (A 1), og synes endog at være collationeret dermed, skjöndt ikke nöiagtig, da flere Feil staae urettede. — 5) Nr. 55 i Fol. sammesteds, ligeledes en slet Afskrift af samme Membran, skreven paa hveranden Side, ved Helge Ólafsson (en Præst fra Island, der i nogen Tid arbeidede ved det svenske Antiquitets-Archiv i Stockholm samtidig med Broderen Guðmundr Ólafsson) i Aaret 1688. Sagaen har her ligeledes 26 Capitler med Overskrifter. — 6) Nr. 67¹ i Fol. sammesteds, skrevet med den förnævnte Jon Eggertsons Haand 1687, og indeholdende flere Sagaer. De Viser af Gunnlaugs saga, som forekomme her, frembyde ingen Læsemaader af Vigtighed.

10. „Sagan af Gunnlaugi ormstungu ok Skald-Rafni, sive Gunnlaugi vermilingvis et Rafnis poëtæ vita. ex manuscriptis legati Magnæani cum interpretatione latina, notis, chronologia, tabulis genealogicis et indicibus, tam rerum, quam verborum. Hafniæ 1775. 4.“, er ligeledes her benyttet, og anført under Mærket K. — Udgaven, som forhenimelig er besörget ved den som Lærd, Forfatter og Em-

¹) Dette Nummer anföres efter den i 1841 forfattede Fortegnelse over Haandskrifterne, overensstemmende med deres daværende Opstilling. I Liljegrens Fortegnelse (Fornålderns Hjeltesagor I. B.) anföres dette Haandskrift som Nr. 68 Fol. og saaledes ogsaa i Erichsens Marginal-Noter i Steehaus Afskrift (Nye kgl. Saml. 1750. 4. jfr. her i Bindet S. 257 Anm. 12).

bedsmand udmærkede Conferentsraad Jon Erichsen, er især nyttig formedelst dens historisk-kritiske Anmærkninger; som Text-Udgave er den derimod af underordnet Værd, da den ikke har kunnet støttes paa de bedste Haandskrifter, og Udgi-veren derfor har tilladt sig en meget stor Frihed med Hensyn til Læsemaadernes Valg, endog mange Steder uden at anføre noget om Haandskrifterne.

Af Oversættelser haves flere, saavel i Haandskrifter som trykte. Saaledes findes en dansk Oversættelse i Haandskrift Nr. 1183 i Fol. i Nye kgl. Samling hersteds, og en svensk ved Hagelberg, under Mærket F k 15 i det kongelige Bibliothek i Stockholm. — Af trykte Oversættelser findes; *danske*: af N. F. S. Grundtvig i „Saga, Nytaarsgave fra 1812”; af Abrahamson i „Almindelig Dansk Bibliothek”; af N. M. Petersen i „Historiske Fortællinger om Islændernes Færd hjemme og ude”, 2. B.

IV. SAGA AF VÍGA-STYR OK HEIDARVÍGUM, S. 277-394. Denne Saga, som omhandler Begivenheder i Tidsrummet fra omtrent 980-1025, synes utvivlsomt at høre til de allerældste islandske Sagaer (jfr. P. E. Müller, Saga-Bibliothek, I, 49), men dog at have været af betydeligt Omfang. Dens høie Alder bliver især indlysende ved den Simpelted i Foredraget, som man finder overalt og, som man nu vilde kalde det, Mangel paa Form i Stilen, hvis naive Dristighed dog undertiden frembringer de skjønneste Sætninger. At Foredraget holder sig meget nær til det mundtlige er en Selvfølge, og ligeledes, at man hyppig træffer gamle, tildeels obsolete, Ord og Ordformer. Det synes overalt, som dens Føredrag kommer meget nær overeens med den gamle Recension af Jómsvíkínga saga, der fra Oldskrift-Selskabet er udgiven i Fornmanna sögur XI. B. — Den interessante Formular for „trygðamál”, som forekommer her (S. 379-382) ligner ganske nogle af dem, som anføres i Graagaasens bedste Haandskrifter, og navnlig dem blandt Graagaasens Formler, som synes at være de ældste (see Tillæggene S. 487 og 492). Sagaens Person-

ligheder og Begivenheder, navnlig Heiðarvíg, omtales i mange andre islandske Kildeskrifter (Landnámabók, Eyrbyggja saga, Gunnlaugs saga orinstúgn, Grettis saga, o. fl.); „Heiðarvíg saga” citeres udtrykkelig i Eyrbyggja saga (Cap. 65), og i det wolffenbüttelske Haandskrift endog saa udførlig, at det synes som dets Forfatter har haft Sagaen for sig. Ved „saga Víga-Barða”, som omtales i Melabogens Recension af Landnámabók (Landn. II, 3, see I. B. S. 70, Anm. 17) menes ogsaa uden Tvivl denne Saga. Een af Digteren Eirík viðsjá's Viser, som findes i Sagaen (S. 390), citeres i een af de gamle Afhandlinger, sandsynligviis fra 13de Aarhundrede, som findes tilføiede den yngre Edda i eet af Hoved-Haandskrifterne af dette Værk, den saakaldte Codex Wormianus (A. Magn. Nr. 242 Fol., jfr. Snorra Edda, Rasks Udg. S. 335). — Alt dette tyder hen paa, at denne Saga har været bekjendt og staaet i høi Anseelse blandt Oldtidens islandske Forfattere. Fra den senere Tid finde vi kun faa Spor til at den har været bekjendt, og deriblandt især det, at Ole Worms Ven, Oldgranskeren Magnús Ólafsson, Præst til Laufás, Eyjafjarðar Syssel († 1636) har, i den af ham udarbeidede Recension af Snorra-Edda (saakaldet Laufás-Edda, der ligger til Grund saavel for Resens Udgave, som for den største Deel af de nyere Afskrifter) optaget en heel og en halv Vise af Gest Þórhallason, hvilke henføres til den Deel af Sagaen, som nærmest angaaer Víga-Styr og de med hans Drab i Forbindelse staaende Begivenheder. Der er derfor næppe Tvivl om, at man ved denne Tid har været i Besiddelse af et Haandskrift af Sagaen paa Nordlandet i Island. Et andet, men meget usikkert Spor, er en Fortegnelse over Sagaer, som findes i et Haandskrift i den Kallske Samling i det kongelige Bibliothek, Nr. 614 i Qvart, skrevet omtrent Aar 1730-40, der opregner ialt 121 for det meste historiske Sagaer, som bekjendte for Fortegnelserns Forfatter, deriblandt „Víg-Styrs saga,” Saga „af Heiðarvígum” og „Viðdæla,” hvilke tre Navne med stor Sandsynlighed kunne henføres til denne Saga; men da flere af

de anførte Sagaers Navne synes at tyde hen paa, at Forf. anfører ikke alene saadanne, som han har læst, men og dem, han har seet anførte i andre Sagaer eller hørt mundtlig omtale¹, og nogle bekendte Sagaer anføres endog paa forskjellige Steder under forskjellige Navne², tabe disse Optegnelser meget af den Vigtighed, man ellers maatte kunne tillægge dem. Et Spor til, at Arne Magnussons Medarbejder, den lærde Laugmand Páll Vídalín skulde have været i Besiddelse af et Exemplar, eller snarere et Brudstykke af Sagaen, med mærkelige Afvigelser, skulle vi nedenfor omtale.

For nærværende Tid kjende vi kun eet ufuldstændigt Hovedhaandskrift af denne Saga, hvorfra alle de øvrige, i det mindste middelbart, synes at nedstamme. Dette Haandskrift er den ovenfor under Gunnlaugs saga anførte Membran Nr. 18. i Quart i det kongelige Bibliothek i Stockholm. Vi maae foreløbig med faa Ord berette dette Haandskrifts Skjæbne, forsaavidt vi nu kjende den.

Arne Magnusson havde, som bekendt, paa sin islandske Reise samlet alle de Haandskrifter han kunde overkomme, dels som Gave, dels som kjøbt Eiendom, og føiet disse til de øvrige literære Skatte, som han havde opsamlet i Kjøbenhavn. Uagtet alle hans Undersøgelser havde han dog ikke kunnet erhverve noget Exemplar af Viga-Styrs eller Heiðarvíga saga, men efter at han var vendt tilbage til Kjøbenhavn blev han opmærksom paa, at Viga-Styrs saga var anført i Fortegnelsen over „Islandica” i Antiquitets-Archivets Samlinger i Stockholm, sandsynligviis erhvervet dertil af Jón Rugmann fra Island. Arne Magnusson forlangte Haandskriftet til Laans, men fik, som vi nu kunne overbevise os om, kun de 12 første Blade deraf,

¹) saaledes anføres: „Saga af Döðmóð gerpi og Grímóllí” (Landn. II, 31; Grettis s. cap. 14); „af Vebirni Geirssyni” (sygnakappa? — jfr. Landn. II, 29); „af Þóráli gelli” (Landn. II, 16; „af Þorgíls Hóllusyni” (Laxdæla s. Cap. 67 i Stutn.) o. fl. ²) saal. Gullþóris saga og Þorskrifðinga saga, Viga-Skútu saga og saga af Vemundi kógr samt Reykdæla, Vopnkrifðinga saga og Brodd-Helga saga.

indeholdende efter Jón Ólafssons Udtryk „fragmentid af Víga-Styrs sögu, hveðrar appendix að er Heiðarvíga saga.” Arne Magnusson lod bemeldte sin Haandskriver Jón Ólafsson (fra Grunnavík) tage en Afskrift deraf i Slutningen af Aaret 1727, men saavel Membranbladene som Afskriften brændte i den store Ildebrand 1728, med Undtagelse af et Excerpt af Ord og Talemaader, som Jón Ólafsson havde taget til sin egen Efterretning. Man troede saaledes, at det Hele var uerstattelig tabt, og Jón Ólafsson søgte Aaret efter at construere det tabte Brudstykke efter Hukommelsen, ved Hjælp af de opbevarede Excerpter, i det han knyttede dertil de Bemærkninger om Sagaens Chronologie, samt tildeels mundtlige Sagn, hvoraf han har kjendt en stor Mængde. — Disse troede man nu en tidlang at være de eneste Levninger af den gamle Saga, indtil i Aaret 1772. I dette Aar reiste den berømte danske Lovkyndige Kofod-Ancher til Stockholm, for at undersøge ældre Haandskrifter af danske Love; han valgte til Medhjælper paa Reisen Hannes Finnsson fra Island, senere Biskop i Skalholt og Søn af Forfatteren til *Historia ecclesiastica Islandiæ*, Biskop Finn Jónsson. Under Opholdet i Stockholm opdagede Hannes Finnsson de tilbagelevnede 24 Blade af Haandskriftet, som vi nu kjende, og hvorpaa staaer det her meddelte Brudstykke af Víga-Styrs og Heiðarvíga saga, samt Gunnlaugs saga ormsþingu. Hannes Finnsson skrev selv det førstnævnte Brudstykke af, men af Gunnlaugs saga erhvervedes senere Afskrift fra Stechau (see ovenfor under Gunnlaugs saga). — Fra denne Hannes Finnssons Afskrift nedstamme igjen flere Afskrifter, som findes saavel i Island som i de herværende Samlinger. — Iøvrigt fortjener det at bemærkes som et paafaldende Phænomen, at naagtet man i Sverige har en Mængde Afskrifter af de sammesteds opbevarede Haandskrifter, og deriblandt af Gunnlaugs saga, efter denne selv-samme Membran, tagne i Tidsrummet fra 1660 til 1690 af de ved Antiquitets-Archivet arbejdende Islændere: har man dog endnu ingen Afskrift fundet af denne Saga. Uag-

tet man vel kan tænke sig, at Vanskeligheder ved Læsningen og Defecter kunne have foraarsaget dette, maatte man dog med Grund formode, at saadan Afskrift kunde existere og endnu muligen kunde opdages. Til at erhverve større Vished herom, maatte man især henvende Opmærksomheden paa det forhenværende Antiquitets-Archivs Papirer, især Beretningerne om de der udførte Arbeider, Ordre, Regninger, Rappporter o. s. v. vedkommende disse Arbeider; sandsynligviis maatte der paa denne Maade kunne findes Spor til, om denne Saga er bleven afskrevet for Archivet eller ikke.

Naar vi nu nærmere gaae over til at omhandle de Materialier, hvorpaa den her fremtrædende Udgave er bygget, maa vi først bemærke, at efter de nu forhaanden værende Kilder falder Sagaen i to Dele: *först* den, der kun kan bygges paa det levnedede Uddrag af Jón Ólafsson, og *dernæst* den, hvori selve det gamle Haandskrift kan lægges til Grund.

Vi have valgt, heller at forudskikke Jón Ólafssons Uddrag og lade det ægte opbevarede Brudstykke knytte sig dertil, end at trykke dette først og Uddraget bagefter, som i den ældre Udgave, idet selve Typerne og de tilføjede Anmærkninger gjøre Grændserne fuldkommen tydelige.

De Haandskrifter og øvrige Kilder, hvorpaa Udgaven af Jón Ólafssons Uddrag (S. 279-320) støtter sig, ere følgende:

1. Nr. 450 B. i Quart i den arnamagnæanske Samling, med Forfatteren Jón Ólafssons egen Haand, og følgende Titel: „Breviarium deperditi illius fragmenti membranacei historiæ Styrianæ, conscriptum primo Hafniæ anno MDCCXXIX, deinde vero notis qualibuscunque et appendice historica aliquanto auctius redditum Ao. MDCCXXX.” I et kort Forord gjør Forf. Rede for sit Arbeides Beskaffenhed paa følgende Maade: „það sem undan gekk berserkjadrápinu man eg eigi glöggvara en hér er sett; af historinni um víg Styrs, atrekandanum til þess og hefndunum eptir hann, er án efa engu gleymt því er í membrana stóð, og eigi fjarri því niðræðað efninu; en hversu Heiðarvigin hnýttust þar við, var svo, eður mjög líkt því, sem hér

greinir. Um nöfn þeirra manna, sem lítið koma við söguna, hefi eg umgetið hvar eg eigi mun þau glögggt, svo og um bæjanöfn; var mér ei auðvelt þau að muna, því eg hefi hvorki verið í Eyrarsveit, nè þar í Borgarfirði sem sagan mest um getr, og eru þær sveitir svo að segja mér alls ókunnar. Eg las og ekki membranam yfir optar en í því eina sinni, er eg skrifaði hana upp, og er nú síðan heilt ár og nokkrir mánuðir; var mér þá annara að lesa hana rétt, en setja rétt á mig sögunnar efni; þartil vissi eg mér víst að rita ennþá annað exemplar af henni á nýjan leik. Þetta hefi eg helzt þar fyrir uppteiknað, að menn nærri lagi viti hvað mikið þetta fragment innihélt, og hvílikt innihaldið hafi verið, þeim til vilja er það eigi forsmá, heldr vel virða, hvers eg vænti." Membran-Bladenes Beskaffenhed og Alder omtaler han sammesteds med følgende Ord: „hún var svo í hátt: tvö örk í quarto, saman fest með hampræði, voru 8 blöð í öðru en 4 í öðru; sumstaðar lítið máð, en mjög mikið á seinustu bláðsíðunni. Lemmata voru rauð, en numerus capitum enginn. Hún var með góðu og jöfnu settletri, mjög eptir latínu prentstafa formi, rituð hërum 1360, að því er assessor Árni sagði." Paa det andet Blad i Haandskriftet begynder det egentlige Uddrag med følgende Overskrift: „Inntak sögubrotsins af Víga-Styr" samt Forklaring over de i Uddraget anvendte Forkortninger: „s. s. (segir sagan),“ „m. m. (minnir mik),“ og „byr. Cap. (þar byrjaði cap. í membr.),“ jfr. S. 279, Anm. 1.

Efter Uddraget, med de dertil hørende Anmærkninger, følge: „Archaismi et loquendi modi rariores úr þessari Víga-Styrs sögu" o. s. v., paa to Blade, meddelte af os som Tillæg III., S. 480-483¹, med et Udvalg af Forf. forklarende

¹) Med Hensyn til Udtrykket: „margir eru jafnan að frændsemi" (S. 315°, 482°) maa vi her bemærke, at dette er et paafaldende Udtryk, naar det, efter Forf. Mening, skulde være det samme som „jafn-komnir að frænds,"; vi formode derfor, at Udtrykket beroer paa en Læsefeil: „jafnan" f. „jafnan", d. e. jafna-nánir, efter Membranens Skrivemaade i enkelte Ord, og at Ordet derfor paa begge Steder bör rettes saaledes.

Bemærkninger. Derpaa følger: „Nokkrar líklegar tilgátur um mennina, tímann og staðinn, sem Heiðarvíginn snerta,” af Forf. Jón Ólafsson; dette Afsnit optager 4 Blade og er især interessant deels derved, at vi nu ved Hjælp af selve Oldskrift-Brudstykket kunne see, hvorvidt Forfs. Slutninger have truffet det Rette, med Hensyn til Deeltagerne paa begge Sider, deels derved, at han der har indlættet nogle Sagn, angaaende Stedet hvor Slaget skulde have staaet, hvilket man nu ogsaa ved Hjælp af Brudstykket kan tydelig gjøre sig Rede for.

Dette Haandskrift er her lagt til Grund og ordret aftrykt, med Undtagelse af enkelte Punkter i Retskrivningen; det betegnes undertiden som „Haandskr.,” „Forf. Haandskr.,” og S. 299-300 som A. De tilføiede Anmærkninger ere ligeledes ordret aftrykte, og betegnede med „Forf.”

Afskrift af dette Exemplar findes i det kongelige Bibliothek, Nye kongel. Saml. Nr. 1763 i Qvart, hvilken her ikke er benyttet.

2. Nr. 30 i Qvart i Rasks Samling, her betegnet R. Dette Haandskrift, hvis Alder er omtrent fra 1770, er uden Tvivl en Afskrift af et Exemplar, som Forfatteren selv har sendt til Islands vestlige Egne, hvor man endnu har lignende Afskrifter paa enkelte Steder. Det viser sig ved flere Kjendemerker som den ældre Bearbejdelse af Uddraget, hvilket Forf. selv har antydnet ved den latinske Overskrift, som forudskikkes det næst foran anførte Haandskrift. Her er saaledes ingen Anmærkninger, som der; her findes enkelte Steder, som stemme med overstregede Ord i det forrige, hvor Forf. har sat noget andet i Stedet; her findes ingen chronologiske Notater, hvorimod man i det andet seer Aarstal overalt tilføiede, og paa eet Sted (S. 302 Anm. 2) er en betydelig Feil rettet ifølge denne Undersøgelse.

3. Íslandínga Sögur I. B. 1829. 8, her betegnet K eller „Udg.” Her findes Jón Ólafssons Uddrag med Anmærkninger, S. 309-350. Capitelinddelingen stemmer med vor, indtil 9. Cap. inclus., hvorimod K^s 10. Capitel indbefatter

denne Udgaves 10. og 11. Capitel; denne Forandring hidrører derfra, at Forf. har udtrykkelig bemærket Membranens Capitelinddeling, der ogsaa er fulgt i den ældre Udgave, med Undtagelse af dette ene Sted, som uden Tvivl er overseet.

4. Paa et enkelt Sted, S. 299, er benyttet Haandskr. Nye kongel. Saml. Nr. 1750 i Qvart, hvor den anførte Vise findes skreven med Conferentsraad Jón Erichsens Haand, som der anføres efter Papirshaandskrift i Stockholm Nr. 68 i Fol. Denne Erichsens Afskrift er her betegnet B.

Udgaven af det levnede Brudstykke af Heiðarvíga saga (S. 320-394) støtter sig paa følgende Haandskrifter og Kilder.

5. Det forhen oftere omtalte Membranhaandskrift Nr. 18 i Qvart, blandt de islandske Membranhaandskrifter i det kongelige Bibliothek i Stockholm. Dette Haandskrift indeholder i dets nuværende Tilstand 24 Blade, efter at de 12 første, som ovenmeldt, ere ødelagte i Kjöbenhavns ulykkelige Ildebrand 1728. Af disse 24 Blade optage de første 14½ Blad det her udgivne Brudstykke, de følgende derimod Gunnlaugs saga ormsþúngu (see ovenfor S. XXI.). — De første 8 Blade af det nu opbevarede Brudstykke ere, som Facsimilet (Tab. iij.) viser, skrevne med en meget smuk og gammel Haand, som efter vor Formening næppe kan være yngre end fra Slutningen af 13. eller Begyndelsen af 14. Aarhundrede. Vi formode, at de tabte 12 Blade maa have været skrevne med den samme Haand. Skriften er overhovedet paa dette Stykke meget mat og gulagtig, og den sidste Side er nu næsten ulæselig, paa enkelte Ord nær (S. 371-377), der dog omtrent lade slutte til Sammenhængen; paa enkelte andre Steder ere ligeledes Ord afblegede og næsten ulæselige, og hist og her findes Spor til Forsøg i nyere Tid for at opfriske den gamle Skrift. Kun paa to Steder i dette Stykke findes Tegñ til en større (Capitel-) Adskillelse, men uden malede Initialer; disse sættes kun i Margen og ere noget større end de sædvanlige, som begynde Perioder. — Med 9. Blad begynder en anden, meget forskjellig Haand (Facsimile Tab. v), der har skre-

vet hele det øvrige Stykke af denne Saga og Begyndelsen af Gunnlaugs saga ormsþúngu (jfr. ovenf. S. XXI.). Efter det 9. Blad er 1 Blad forlængst udskaaet af Codex og sporløst forsvundet. I denne Deel af Haandskriftet findes Capitellinddeling, med smaa Pladser aabne for Overskrifter og undertiden ogsaa for Initialer, men hvor disse findes, ere de skrevne med Blæk.

Idet vi overhovedet henvise til Udgaven og de tilføiede Anmærkninger, samt Facsimilerne, med Hensyn til Haandskriftets vigtigste Eiendommeligheder, ville vi her anføre nogle af disse: I det *første* og ældste Stykke kan vi med Hensyn til Skriftens Form henvise til Facsimilet (iii), kun maa vi bemærke, at *a* stedse her har den ældre aabne Form (*a*), at *ð* og *d* adskilles (for *ð* bruges undertiden *þ*) samt ligeledes *æ* og *œ*, hvilket vi derfor have optaget og gennemført i hele Brudstykket, uagtet en saadan Adskillelse ikke findes i det andet Stykke; derimod adskilles ikke *i* og *j*, *u* og *v*, og det er selv undertiden vanskeligt at afgjøre Forskjellen mellem *u* og *n*¹. For *æ* bruges undertiden *e*, for *au* og *ö* bruges *av* eller *w*, ved Siden af *ö*. I Endelser forekommer *e* undertiden for *i* (*sumre*, *skilðe*). — *i* træder i mange Ord isteden for *y* (*firir*, ved Siden af *fyrir* og *fur*; *ifir* f. *yfir*; *þikki* f. *þykki*); ligeledes indskydes *i* hyppig efter *k* foran en Vocal (*kiamr*, ogsaa *kemr*, *kiomr*, *kiæmiz*). — *o* bruges hyppig i Endelser, ved Siden af *u* (*vanlyðom*, *sekðom*, *sættoz*, *hiavludoz*). — *ú* og *ó* afvekle i den negative Partikel (*úreynda*, men *óglavet*, *ógtikt*). — *y* forekommer i Partiklen *yr* (*or* eller *ur*); derimod *u* for *y* i *spurja* (= *spyrja*), efter Udtalen. Foran *ng* findes afveklende Selvlyde og Tvelyde. Accenter findes ikke ofte, men hvor de findes, stemme de med den nuværende almindelige Brug.

Med Hensyn til Medlydene bemærkes, at Fordobbling

¹) saaledes antage vi, at S. 353² rigtigere burde læses „hvitvöndr“ end hvitvöndr (hvitvöndr), uagtet denne Læsemaade her er optagen efter alle de Haandskrifter vi nu have haft for os.

undertiden undlades (*kapsmenn*, *faluir* f. *falluir*); derimod fordobles f. Ex. *l* altid foran *d* og *t*, som ellers næsten overalt i Haandskrifterne, samt ligeledes *k* i *micklir*, o. lign., *s* undertiden i Enden af Ord (*favruneýtiss*). Aspirations-Bogstavet *h* udelades ofte (f. Ex. *læjandi*). — *ð* træder undertiden istedenfor *t*, efter *e* eller *k* (*vanlycðom*, *sekðom*, *eykð*), og i visse Bogstavforbindelser for *d* (*spreingðan*, *fylgði* o. s. v.). En Assimilation af *r* finder Sted i *hvessu* (*hversu*). — *z* bruges, som ellers hyppig i Haandskrifterne, til forskellige Betegnelser: i Substantiver som *ds* (*bannz* f. *bands*); som *ts* i *Þorgavz*, *vitz* (*vits*), *mannamóz*, *Lækjamóz*; som *ts* eller egentlig *tus* i *vaz* (*vatns*); som *s* i *Þorgavtz*; i Superlativer; i Verber f. Ex. i Passiv og Reflexiv Endelser (ved Siden af *sk*, som kun forekommer i *bersk*).

I adskillige Ordformer findes Spor af Udtalens Paa-virkning, saaledes f. Ex. *þi* f. *þvi*, *jammicklum* f. *jafnmicklum*, o. fl. — Sammensatte Ord skrives meget hyppig i to Ord (*Lækia móz*, *Ásbjarnar nes*, *Viði dals*, *laugar daginn*, *jam micklum* o. m. fl.).

Med Hensyn til det andet Stykke bemærkes overhovedet en stor Væklen og Ubestemthed i Skrivemaaden; navnlig sammenblandes paa en ganske mærkelig Maade *e*, *ei* og *æ* (der ikke adskilles fra *æ*), *o* og *a*, *ð* og *d* o. s. v. — For *ð* findes her hyppig *av* (*favðr*, ogsaa *havnum* = *honum*). — *e* forekommer næsten overveiende for *æ* og *æ* (*vengi*, *evintrygðir*, *frenðr*, *vandreði*, *Lekjamóz*, *sne*, *þer*, *metar*, *erin*, *vargrekr*, *sezt*, *mela*, *veri*, *ventu*, *veri*, *beta*, *sekja*, *grer*, *legir*, *eia*). — *i* indskydes saavel for *è* (*fie*, men dog ogsaa *felaghî*) som efter *k* (*kiærleikum*) og endog *b* (*biæði*, *biænum*); mod dette strider derimod Formen *gört*, *geranða*; paa enkelte Steder træder *i* istedenfor *y* (*firir*, *skilldu*). — *o* og *a* findes afvejlende (*hvorigir*, *votta*, *vorra*, *hvarki*), men *o* som det synes overveiende. — Accenter findes her hyppigere, især over *i* og undertiden over *æ* og *ei*.

Tvelyden *æ* forekommer hyppig for *e*, men især som *æi* for *ei* (*æinn*, *læita*), ogsaa findes *hæðnir* f. *heiðnir*.

I Medlydenes Brug bemærkes, at *f* træder oftere istedenfor *p* foran *t* (*skift*, *gift*, *eftir*, *oft*, *aftr* — ogsaa *aptr*), efter Udtale; ligeledes paa samme Maade *v* istedenfor *f* (*i havi*, *hevir*). Formen *w* findes af og til, saavel for *v* som *ú* (*wer*, *wt* = *út*). — *ð* bruges usædvanlig hyppig, ikke alene efter *n* og *l*, men ogsaa hyppig for *d* i Midten og Begyndelsen af Ord (*stendör*, *skildu* f. *skyldu* i det mindste tre Gange, *Halldör*, *nefnör*, *ræððu*, *þóroðör*, *ðóma*, *ðægr*, *ðrepa*, *ðul* o. fl. St.); ligeledes forekommer *ð* for *t*, efter den nyere Skrivemaade (*að* = *at*). — For det bløde *g* findes her hyppig *gh* (*mágha*, *stórmannligða*); undertiden træder *g* istedenfor *k* (*míog* = *mjók*). — *h* udlades ofte i Aspirationen (*neisolig*), undertiden derimod indskydes det (*Illhugi*). — *z* findes for *s* (*heilaztr*), *st* (*fekz* = *fækst*) ligesaa vel som for *ts* eller *ds*; ved Siden deraf findes paa eet Sted *s* (*skattyrðis*, paa andet Sted *skattyrðiz*).

Endelsen *ur* for *r* forekommer paa enkelte Steder i dette Stykke, dels betegnet ved Siglet ω , dels fuldstændig skrevet (*satt^o* = *sáttur* f. *sáttur*, *helledur* — af *halda* —). Undertiden bærer Formernes Skrivemaade Præg af Udtale, f. Ex. *þí*, *fjanskapr*, *krisnir*, *krisna*, *Krisz* f. *Krists*. — Formen *menninir*, som vi have bibeholdt, stemmer ogsaa med manges Udtale.

En Afskrift af begge disse Stykker, taget i Aaret 1841 af Ólaf Pálsson, og sammenholdt med Membranen af ham og Jón Sigurðsson, ligger til Grund for vor Text, betegnet A. — Afskriften er vel i sin Tid udført saa nøiagtig som muligt, men enhver, der kjender slige Arbejder, veed, at det alene er ved gjentagne Gange at undersøge, eftersee og sammenholde Haandskriftet, at man kan vinde nogenlunde sikre Læsemaader ud af de mere vanskelige Steder; desuden havde man ved Afskrivningen og Collationeringen kun den ældre Udgave ved Haanden. Uagtet derfor Texten næsten overalt er rettet efter Afskriften, have vi paa enkelte Steder ikke voyet at følge den, og sandsyn-

ligviis kunde enkelte Læsemaader endnu rettes af dem, som have Adgang til selve Haandskriftet.

6. Nr. 1765 i Quart i Nye kongelige Samling paa det kongelige Bibliothek hersteds. Dette Exemplar er öien-synlig en Afskrift, efter Hannes Finnssons egenhændige Udskrift af Membranen, med Titel: „Heiðarvíga saga,” og en forudskikket Indledning paa Latin, som indeholder et kortfattet Udtog af Begyndelsen, uden Tvivl efter Jón Ólafssons ovenfor omtalte Uddrag (AMagn. Nr. 450 B. i Quart., der udtrykkelig citeres). Dette Udtog begynder saaledes: „Gudmundus nomen erat viro, qui Asbjarnarnesi in Vatnsneso habitavit” (jfr. S. 310, Cap. 13). — En Fortale, ogsaa paa Latin, forfattet og egenhændig skrevet af Hannes Finnsson, staaer først i Bindet, indeholdende Underretning om Membranen og dens senere Opdagelse. Paa Smudsbladet foran staaer Suhms egenhændige Charakteristik af Sagaen: „er simpel, sandfærdig og gammel.” — Paa mange Steder findes i Margen Bemærkninger om enkelte Læsemaader, hvilke Bemærkninger her anføres blandt Varianterne. Dette Haandskrift er her betegnet B.

7. Nr. 76 i Octav blandt Rasks Haandskrifter. Dette er oprindelig en ny Afskrift, som ogsaa stammer fra Hannes Finnssons Exemplar, men er af Rask selv sammenholdt og rettet efter dette under hans Ophold i Island. Ligeledes har han benyttet Afskriften af „trygðamáls”-Formlen i Additam. Nr. 4 (E), og tilføjet dens vigtigste Afvigelser i Margen med Citat af „alii.” Dette Exemplar er her betegnet C.

8. I Etatsraad Finn Magnusens Exemplar af den ældre Udgave, som han har laant til Brug ved Redaktionen, findes mange af ham egenhændig tilføjede Varianter og Rettelser, som han har udskrevet efter hans i Island affattede ældre Optegnelser, fra ham der laante Papirs-Haandskrifter, hvoriblandt et var angivet som „Fragmentum Paulo-Vidalinianum”, men som han nu ikke seer sig istand til at efterspore. Dette Exemplar har især været mærkeligt ved dets Tillæg og Læsemaader S. 370-379, men forresten stemmer det med

de övrige. Der kan vel opstilles grundede Tvivl om, at Páll Vídalín, Arne Magnussons Ven og Medarbejder, kunde have været i Besiddelse af et Exemplar af Brudstykket, nden at Arne Magnusson var kommen til Kundskab derom, ligesaa lidt som Jón Ólafsson fra Grunnavík, der i mange Aar opholdt sig i Vídalíns Hus, som Amanuensis; desuden ere disse Tillæg, især med Hensyn til Indholdet, mistænkelige, som vi i Anmærkningerne have gjort opmærksom paa, — men da Originalen nu ikke haves ved Haanden, kan dette her ikke nærmere oplyses. De Læsemaader, som antages at hidrøre fra dette Haandskrift, anføres her under Mærket D.

9. I det ovenfor under Gunnlaugs saga (S. xxvi) anførte Haandskrift, Additam. Bibl. Univ. Hafn. Nr. 4 i Fol., findes umiddelbart efter straxnævnte Saga, med samme Haand, en Afskrift af den S. 379-382 indrykkede Formel for trygdámál, og Overskriften (S. 379, Anm. 13) viser, at Afskriveren har kjendt Formlens historiske Sammenhæng, men iøvrigt findes der ingen videre Oplysninger desangaaende. Dette Stykke er her benyttet under Mærket E.

10. I Fortalen til den ældre Udgave af Gunnlaugs saga ormsþingu, S. xi-xii, findes to Afsnit af Heiðarvíga saga (S. 342-43 og 355-56), hvis Afvigelser her anføres under Mærket G.

11. Af George Stephens i Stockholm er sendt hertil en Afskrift af den stockholmske Membrans første Side, med Angivelse af Haandskriftets Forkortninger. Dens Afvigelser betegnes her St.

12. Ligeledes har Bibliothekar P. G. Thorsen godhedsfuldt laant til Afbenyttelse en af ham under Opholdet i Stockholm tagen nøiagtig Afskrift af Formlen for trygdámál, med Tilføielse af Udgavens Læsemaade. Hans Læsemaader stemme godt med den her til Grund lagte Afskrift (see S. 379-382).

13. Det her meddeelte Brudstykke af Sagaen er forhen udgivet i Íslendinga Sögur I. B. Kh. 1829. S. 261-308, under den særskilte Titel „Heiðarvígasögubrot“, efter

en nyere Afskrift, som uden Tvivl har nedstammet fra Hannes Finssons, da den overhovedet meget stemmer med C's oprindelige Læsemaader, men dog saa betydelig forvansket, at den paa ingen Maade kunde rettes uden Hjælp af andre Haandskrifter. Udgavens Læsemaader ere her anførte under Mærket K.

Af flere Grunde have vi anført meget fuldstændigen alle Afvigelser i de her brugte Hovedhaandskrifter og K.

Da den oftere omtalte Formel for TRYGDAMÁL (eller GRÞDAMÁL) er af en særdeles høi Interesse, er der til Jevnførelse med den blandt Tillæggene (S. 484-493) trykt 10 forskjellige lignende Formler, efter Grettis saga, Grágás og Jónsbók, hvoriblandt de sidste Slags bogstavret efter de gamle Membran-Haandskrifter: Gamle kongel. Samling Nr. 1157 i Fol. i det kongelige Bibliotek, samt Nr. 334 i Fol. og Nr. 350 i Fol. i den arnamagnæanske Samling.

Foruden de saaledes benyttede Kilder kjende vi endnu følgende Haandskrifter, som ikke ere benyttede: 1) Nr. 1188 i Quart af Nye kongel. Samling i det kongelige Bibliotek, indeholder en latinsk Oversættelse af Brudstykket, efter Hannes Finssons Afskrift. 2) Nr. 1764 i samme Samling; en Afskrift af Brudstykket efter Hannes Finssons eller et andet derfra stammende Exemplar; uden Værd. — 3) Hannes Finssons egenhændige Original-Afskrift tilhørte Biskop Steingrim Jónssons Bogsamling, og er uden Tvivl tilligemed den nu indlemmet Stiftsbibliotheket i Reykjavík; den har derfor ikke her kunnet benyttes, men Rasks derefter tagne Varianter i C maa antages nogenlunde at erstatte den. — 4) Fra Studiosus Gíse Ívarsson i Ísafjörð-Kjöbstad (Ísafjarðar-Syssel) har Selskabet modtaget Underretning om et der i Egnen beroende Exemplar, tilligemed Prøver af samme; ved at undersøge det nærmere findes det at være en omtrent med vort B stemmende Afskrift, som det synes endog tildeels med den samme Haand; Afskriften er uden Tvivl ført til Island af Jón Johnsonius (Oversætteren af Njálssaga, Sysselmand i Ísafjarðar-Syssel).

Det latinske forudskikkede Udtog har ligeledes fulgt Haandskriftet, men er senere forbyttet med en islandsk Oversættelse deraf, forfattet af Hannes Arnórsson, Præst til Stað i Grunnavík; denne Oversættelse begynder saaledes: „Guðmundr lét maðr, hann bjó at Ásbjarnarnesi á Vatnsnesi; hann var hraustr maðr ok styrkr vel, en þá var hann mjök á efra aldr hniginn er saga þessi gjörðist“; Slutningen lyder saaledes: „á því hausti hvarf hestr stýrimanns nokkurs, þess er Einarr hét; hann bar upp skaða sino fyrir Höskuldi goða á Höskuldsstöðum, hann var réttlátr maðr ok sanngjarn“.

V. KJALNESÍNGA SAGA, S. 395-460. Denne Saga, der omhandler Begivenheder fra Harald Haarfagers Tidsalder, fra Slutningen af 9. og Begyndelsen af 10. Aarhundrede, har ikke kunnet hævde sig nogen Plads blandt de historiske Sagaer. Dette er deels foranlediget ved, at den i Personers Navne og Slægtforbindelser modsiger eller gaaer udenfor de øvrige historiske Kilder, deels at den indfletter flere fabelagtige Sagn, som synes at røbe en temmelig sildig Tidsalder. Imidlertid er den dog af P. E. Müller antaget at være ikke yngre end 14. Aarhundrede, og ved at undersøge Haandskrifterne nærmere kan man med temmelig Sikkerhed antage, at den kan være forfattet i det 13. Aarhundredes sidste Decennier. Der findes især to Steder, som bestemt antyde dette; det ene i 2. Capitel: „þau þvertrè yoru í skálanum at Hofi, er verit höfðu í hofinu, þá er Ólafr Jónsson lét bregða“ (S. 404); det andet Sted staaer i sidste Capitel: „sú — járnklukka hëkk þá fyrir kirkjunni á Esjubergi, er Árni biskup rëð fyrir stað, þorláksson, ok Nicholaus Pëtrsson bjó at Hofi ... Árni biskup lét ok þann sama plenarium fara suðr í Skálholt ok — er frskt letr á“. Den her nævnte Ólafr Jónsson kan uden Tvivl antages for den samme, som nævnes i Árna biskups Saga 2. Cap., som den, hos hvem Biskop Arne Þorlákssons Forældre opholdt sig en Vinter i dennes Ungdom. Biskop Arne selv døde 1297. Det synes altsaa indlysende, at For-

fatteren maa have levet samtidig med disse Mænd, uden Tvivl i de samme Egne, og selv have kjendt den omtalte „Plenarium“ som beroende i Skalholt. Hele Sagaen vidner derhos bestemt om en Forfatter, der har været særdeles nøie kjendt med Localiteter og Stedsnavne paa hele Kjalarnes og i Omegnen, da næsten alle Sagaens Stedsnavne paavises endnu under de samme Benævnelser¹. Mærkeligt er det, at Navnet Esja forekommer kun ellers som Navn paa den Fjeldrad, der gaaer langs igjennem Kjalarnes, og Gaardsnavnet Esjuberg kan være afledt af Bjergets Navn. I Fjeldet Esja, i Nærheden af denne Gaard, finder man endnu en Klippehule, der har Navnet Búahellir. — Endnu en interessant Angivelse er, at Forfatteren erklærer ikke at have hørt nogen Beretning om Bues Søn Jökuls Skjæbne efter Faderens Død (höfum vèr aunga sögu heyrt frá honum, S. 458); dette viser, at Fabelen om Jökul endnu ikke har været bekjendt, da Forfatteren nedskrev denne Saga. Derimod have vi her Örylgs-Sagnet, omtrent paa samme Maade som i Landnámabók o. fl. St., Sagnet om det gamle Gudetempel paa Hof á Kjalarnesi (S. 402-404), en Beretning om Holmgang (S. 424-25), samt det mærkelige Sagn om Dofre, Harald Haarfagers Fosterfader, som herved viser sig at være endeel ældre end nogle hidtil have antaget.

Af denne Saga haves mange, men for største Delen temmelig slette Haandskrifter. Ved Benyttelsen af disse har man her fulgt den Regel, at man kun har optaget et Udvalg af Varianterne, med Undtagelse af de Steder som især ansaaes for vigtige, f. Ex. Beskrivelsen af det gamle Tempel, og Holmgangen o. s. v., hvor alle Haandskrifternes Læsemaader anføres. Ved at gennemgaae Haandskrifterne ere vi komne til det Resultat, at de nedstamme fra to Hovedhaandskrifter: 1) et Haandskrift som vi antage for Original, og nu repræsenteres ved den her til Grund lagte

¹) Vor Formodning S. 407 Anm. 8, at Kléberg maaskee var en feilagtig Læsemaade for Kleifaberg, er ugrundet; Kléberg er nemlig det rette Navn, som endnu er bibeholdt.

Membran. 2) et nyere Haandskrift, efter Sandsynlighed fra 15. Aarhundrede, hvori endeel Forandringer ere gjorte, enkelte Interpolationer tilføiede (see især S. 419 Anm. 7) og Æventyret om Jökul Búason tilknyttet som Tillæg til Sagaen. 3) Mellem disse to Classer staaer en tredie, hvor første Classe ligger til Grund, men har Tilføielser efter anden Classe.

Til *første* Classe høre følgende 7 Haandskrifter:

1. Nr. 471 i Quart i Arne Magnussons Samling, Membran-Haandskrift bestaaende af 108 Blade (216 Sider) i mindste Quartformat; Texten i hele Linier. Den indeholder ialt 7 Sagaer, deels af historisk, deels af æventyrligt Indhold; vor Saga gaaer fra Side 71-97. Sagaen har her ingen Capitelinddeling, og Orthographien har en noget ny Karakter: *a* med den sammensatte Form; ingen *ð*; *ur* (^a) for *r* i Endelser, *th* og *ð* for *t*, ligeledes *g* for *k* (og, *mjög*, *eg*); *ie* = *è* (*sier*, *hier*, *Jier*); *o* for *d* eller *á* (*svó*, *von* o. s. v.); Tvetyde foran *ng*; *au* og *ö* ganske i Flæng. Iøvrigt kan hverken Sprog eller Retskrivning kaldes slet, og Haanden er smuk og jævn, som det synes fra 15de Aarhundredes sidste Halvdeel. Sagaen er her complet og godt conserveret, med Undtagelse af at nogle Steder ere temmelig afblegede og vanskelige at læse. Dette Haandskrift er her lagt til Grund, som det bedste der nu havdes ved Haanden, og betegnet A1. Arne Magnusson havde faaet Haandskriftet fra Magnús Magnússon paa Eyri i Seyðisfjord, Ísafjarðar Syssel.

2. Nr. 1206 i Fol. i Nye kongel. Samling, en Afskrift af den strax anførte Membran, taget for Suhm af Markús Magnússon (senere Præst til Garðar paa Álptanes og Stiftprovst i Island, død 1825), med tilføiede Varianter, og paa de dunkle Steder stiltiende Forandringer efter den hollumske Udgave. Dette Haandskrift er her betegnet A2.

3. Nr. 211 i Octav i Gamle kongl. Samling, betegnet A3; dette Haandskrift paa Papir, skrevet omtrent 1660, indeholder blandt andet en med Hensyn til Læsemaader meget god,

inen i orthographisk Henseende slet Afskrift af denne Saga, saavidt vi skjønne efter den her til Grund lagte Membran, A1. Af denne Afskrift er tabt et Blad, som her er bemærket paa de tilsvarende Steder blandt Varianterne.

4. Nr. 164 H. i Fol. i Arne Magnussons Samling, her betegnet A4, et Hefte, som det synes af en større Bog, bestaaende af 17 Blade, skrevet, med Undtagelse af det sidste Blad, med Björn af Skarðsás Haand. Kjalnesínga saga optager her Bl. 4-12, og har Capitelinddeling paa enkelte Steder; den stammer her öiensynlig fra Membranen A1, men er paa flere Steder forvansket, som det synes ved Afskriveren.

5. Nr. 552 P. i Quart i samme Samling, betegnet A5. Sagaen er her uden Capitelinddeling, og Texten synes at stamme fra samme Membran som de foregaaende, men Orthographien er meget slet. Denne Afskrifts Alder synes at være fra 1670. Mellem 6. og 7. Bl. er et Blad for længe siden tabt.

6. Nr. 560 C. i Quart i samme Samling, betegnet A6. Dette Haandskrift indeholder flere Sagaer og er skreven paa Geirraudareyri (Narfeyri) i Snæfellsnes Syssel omtrent 1707. Kjalnesínga saga optager her fol. 36-57, dog saaledes, at eet Blad er tabt paa et Sted, som er bemærket i Anmærkningerne. Sagaen er her uden Capitelinddeling; dens Text stammer uden Tvivl fra Membranen, men middelbart, og maaskee nærmest gennem A5, hvorfor den ogsaa hører til de slettere Haandskrifter af denne Classe.

7. Nr. 977 i Fol. i den Thottske Samling i det kongelige Bibliothek, skreven omtrent 1690, betegnet A7. Sagaen har her 9 Capitler. Texten stammer vel fra Membranen, men er meget forvansket. Bindet indeholder flere Sagaer og har den forgyldte Ryg-Titel: „Annales Islandiæ. Pars II.”

Den *anden* Classe indbefatter kun 2 Haandskrifter:

8. Nr. 504 i Quart i Arne Magnussons Samling, betegnet B1. Her er Sagaen med den før nævnte Provst Ketil Jörundssons Haand, skreven først efter et Haandskrift af den første Classe, og derpaa forandret og interpoleret efter et andet Haandskrift, formecentlig en ikke gammel Mem-

bran. Disse saaledes tilføiede Forandringer og Interpolationer ere skrevne mellem Linierne, i Margen og paa indskudte Blade, ogsaa med Jörundssons Haand, men öiensynlig efter en længere Tids Forløb, da Blækket og Skrifttrækkene ere tydelig forskjellige. Til Slutning er Jökuls þátr föiet til, öiensynlig samtidig med Interpolationen, og som vi troe efter samme Haandskrift.

9. Nr. 503 i Quart i samme Samling, betegnet B 2. Denne Afskrift er med Ásgeir Jónssons Haand, og synes at være udarbejdet efter 2 Exemplarer, nemlig 1. en temmelig ny Membran, som vi forhen have antaget at være Kilde til Interpolationerne og til Jökuls þátr, og 2. den strax foran anførte Afskrift af Ketil Jörundsson; heraf kan man forklare sig, deels at i denne Afskrift findes i Begyndelsen Skrivemaaden Boozár (= Botnsár), hvilket Ásgeir har betegnet som en Membrans Skrivemaade i Margen i Haandskriftet A. Magn. 555 G. 4. (nedenfor C4), deels at de større Interpolationer og vigtigste Afvigelser i Læsemaader, som findes paa de indskudte Blade og i Margen i B1 (504), her findes i Texten i Parenthes. Overskriften over Sagaen („Kjalnesínga saga“) er senere tilsat med A. Magn. Haand, ligesom han ogsaa har rettet enkelte Urigtigheder (f. Ex. *norskir* til *irskir* i Begynd. af 2. Cap.). Orthographien er som sædvanlig for det meste Ásgeirs egen, med Undtagelse sandsynligviis af enkelte sær karakteristiske Ord.

Den *tredie* Classe indbefatter 15 Haandskrifter:

10. Nr. 568 i Quart i Arne Magnussons Samling, her betegnet G. Dette Haandskrift indeholder i dets nuværende Tilstand Levninger af gamle Skrifter, i alt 23 forskjellige Stykker, og er som det synes skrevet i Tidsrummet mellem 1612 og 1620. Arne Magnusson har erholdt det „frá Síra Árna á Brekku“. Kjalnesínga saga, der er den *tredie* i Rækken, er her deelt i 9 Capitler.

11. Nr. 4 i Fol. blandt Additamenta (forhen A. Magn. Nr. 157 i Fol.), betegnet C2, med Jón Gizurarsons Haand; jevnf. ovenf. S. xxvi og XLIV.

12. Nr. 551 B. i Quart i Arne Magnussons Samling, betegnet C3. Sagaen deles her i 8 Capitler, uden Overskrifter, og er skreven med Præsten Jón Erlendssons bekjendte Haand, men med fljótaskript. I dets nuværende Tilstand er dette Hefte et Brudstykke af et større Bind, som A. Magn. i sin Tid har erholdt af Sigurð Magnússon paa Ferja (Árnes Syssel) og derpaa adskilt i flere Dele. Heftet indeholder kun „Búa saga” og „Jökuls þáttur” og bestaaer af 34 Blade.

13. Nr. 555 G. i Quart i samme Samling, betegnet C4, skrevet med en temmelig smuk og tydelig fljótaskript, sandsynligviis henved 1670. Sagaen er her deelt i 8 Capitler uden Overskrifter. Texten hører til de mest interpolerede og er desuden i mange Enkeltheder forvansket. Paa nogle Steder i Begyndelsen har Ásgeir Jónsson rettet enkelte Feil. I dets nuværende Tilstand udgjør dette Hefte kun en Deel af et større Haandskrift, som af Arne Magnusson er skilt ad i flere Dele.

14. Nr. 492 i Quart i samme Samling, betegnet C5, skrevet med en meget smuk Haand og god Retskrivning af Magnús Einarsson, som i nogle Aar var Haandskriver hos Arne Magnusson, efter en Bog i Folio med Jón Erlendssons Haand. Sagaen er her deelt i 8 Capitler uden Overskrifter.

15. Nr. 455 i Quart i samme Samling, betegnet C6, skrevet henved 1660 af Præsten Helgi Grímsson til Húsafell, Borgarfjarðar Syssel (1654-1691) med en meget smuk og tydelig, men overordentlig kompakt og stærkt abbrevieret Skrift. Sagaen er her deelt i 8 Capitler, uden Overskrifter; Texten har, især i den sidste Deel, en Mængde Afvigelser, som hidrøre fra en slet Afskrivers vilkaarlige Forandringer i Fortællingen og Forsøg til Forkortning; imidlertid har dette formodentlig hidrørt fra Afskriftens Original, da Afskriveren selv pleier at være blandt de mere paalidelige. Arne Magnusson har faaet dette Haandskrift, der indeholder i alt 8 Islendinga sögur, fra Guðrið Stephánsdóttir paa Snjáflugstöðum i Árnes Syssel.

16. Nr. 114 i Octav i samme Samling, betegnet C7,

skreven henved Aar 1661 med en smuk og tydelig Haand (Hjótaskript). Sagaen er her deelt i 9 Capitler. Ifølge A. Magn. Notits er dette Haandskrift et Hefte „úr qvere Halldórs Þorbergssonar, er Mag. Biörn lieði mier”.

17. Nr. 1003 i Fol. i Gamle kongelige Samling i det kongelige Bibliothek; her betegnet C8. Dette Haandskrift er paa Membran, skrevet med to Spalter paa hver Side og indeholder ialt 9 Sagaer, over hvilke en kort Charakteristik findes foran i Bindet, forfattet paa Dansk af Arne Magnusson. Denne Saga karakteriseres der som „fabuleux Relation”. Sagaen deles i dette Haandskrift i 15 Capitler uden Overskrifter. Ifølge Skriften og Membranens Udseende kan man med Sikkerhed slutte, at dette Haandskrift hører til de paa Holum i 17. Aarhundrede fabriquerede Membranhaandskrifter, og Afskriveren synes at have været en P. S. S. (Haandskriftets fol. 48). Af Bindet, som er rødt Fløiel med Guldsnit, synes at kunne sluttet, at Haandskriftet har hørt til Stiftamtmand Gyldenløves Bibliothek, sandsynligviis som Foræring fra Biskop Björn Þorleifsson. Haanden er meget tydelig men Orthographien slet.

18. Nr. 976 i Folio i Thotts Haandskriftsamling i samme Bibliothek; her betegnet C9. Jökuls þátr er her tilføiet med fortløbende Capiteltal (Kjalnesinga saga cap. I-XVII, Jökuls þátr cap. XVIII-XXI). Dette Haandskrift er nærmere omtalt under Harðar saga, ovenf. S. XIII.

19. Nr. 163 C. i Folio i Arne Magnussons Samling, her betegnet C10. Dette Haandskrift er et Hefte paa 6 Blade, taget ud af en større Bog, som A. Magn. ifølge hans Notitser har taget ud af en Bog han har kjøbt af førnævnte Sigurð paa Ferja 1711. Afskriften er med tæt Skrift i to Spalter, og har slet Orthographie, den er ligeledes forvansket i flere Enkeltheder (*Érlingr f. Órlygr* o. s. v.) og hører derfor til de slettere Exemplarer af denne Classe. Sagaen er her uden Capitellinddeling.

20. Nr. 163 H. i Folio i samme Samling, her betegnet C11. Dette Exemplar er ligeledes et Hefte af en

større Bog, skrevet ifølge Arne Magnussons Notits af „Arnóri á Flókastöðum” (Rángárvalla Sysssel), vel omtrent 1660, og erhvervet fra Hákon Hannesson fra Árbæ. Texten stemmer saa nøje overeens med den nærmest foran beskrevne, at de uden Tvivl begge maae have fælles Original; selv Forvanskningerne ere de samme; dog findes her Capitelinddeling, men uden Tal og Overskrifter.

21. Nr. 163 L. i Folio i samme Samling, her betegnet C11; har ligeledes Capitelinddeling uden Tal og Overskrifter. Texten stemmer i det Hele med den nærmest Foregaaende og er maaskee en Afskrift deraf, taget af Jón Ólafsson paa Fellsmúli, Præst til Land-píng i Rángárvalla Sysssel, 1680-1690. Jökuls þáttr følger ikke med i dette Haandskrift.

22. Nr. 163 Q. i Folio i samme Samling, her betegnet C12. Dette Exemplar er et Hefte af en større Bog, og har vor Saga paa 11½ Blad, hvoraf de tre første ere skrevne af Þorleif Kláusson, Præst til Útskálum (Gullbríngu Sysssel) 1660-1690, fem af de midterste Blade af en ubekjendt Haand og de sidste 3½ af en Guðmund Ólafsson, hvis Navn findes underskrevet. Sagaen er her deelt i 10 Capitler. Texten stemmer temmelignøje med de tre nærmest foregaaende Haandskrifter og hører til de mest forvanskede af denne Classe.

23. Nr. 984a i Folio i den Thottske Haandskriftsamling. Denne Afskrift, der synes at være fra omtrent 1770-1780, er af samme Slags som de ovenfor omtalte Afskrifter i samme Bind (S. XIII og XIX), og har den samme aflecterede Retskrivning; den er her betegnet C14.

24. Nr. 582 i Quart i Arne Magnussons Samling, betegnet C15. Sagaen deles her i 8 Capitler, men er iøvrigt meget slet afskrevet, skjönt Skriften selv er god. Ifølge Arne Magnussons egenhændige Notits skulde dette Haandskrift, der nu indeholder 8 Sagaer og forhen har indeholdt endnu flere, været skrevet af Grim Árnason paa Möðruvöllum (Eyjafjarðar Sysssel), men kjøbt af Benedikt Hannesson fra Snæfjöllum (Ísafjarðar Sysssel) 1710. Dets Alder synes at være omtrent fra 1680-1690.

25. Nr. 163 N. i Folio i samme Samling (betegnet D), et Hefte af en stor Samling Sagaer (et Bind paa idetmindste 498 Foliosider), skreven omtrent 1670, og erhvervet af A. Magn. fra Sysselmand Jón Þorláksson i Múla Syssel. Dette Haandskrift har den Egenhed, at det indrykker Jökuls þátr i selve Sagaen, ved Búi Andriðarsons Fald (i 7. Capitel efter Haandskriftets Inddeling), derpaa følger uden Capitelinddeling Fortællingen om Jökul (7-9. Capitel) og tilsidst den sædvanlige Slutning af Kjalnesinga saga, som 10. Capitel. Om dette hidrører fra Afskriveren eller ikke, er uvist. Texten stemmer iøvrigt med de slettere Exemplarer af C-Classen.

26. Udgaven i „Agiætar Fornmanna sögur, eru á þrikk útgengnar að forlagi Herra vicelögmannsins Björns Marcussonar. Hólum 1756. 8”, er ligeledes her benyttet, under Mærket H. Den synes at være grundet paa A3 eller et aldeles lignende Haandskrift, med stiltiende Forandringer efter et eller andet af C-Classens Haandskrifter.

Foruden disse Haandskrifter kjende vi endnu følgende:

1. Nr. 576 i Quart i Arne Magnussons Samling. Her har kun været et Uddrag af Sagaen ved den før nævnte Einar Eyjólfsson, men hvoraf nu kun nogle Linier ere tilbage. —
2. Nr. 4 i Octav blandt islandske Papirshaandskrifter i det kongelige Bibliothek i Stockholm, med Titel: „Her byrjast saga af Búa Íslendingi, hinum einráða” (jfr. vort C7); den er inddeelt i 9 Capitler, uden Overskrifter, i Margen har en anden Haand sat Capiteltal 1-44. Exemplaret er en slet Afskrift fra omtrent 1668 (for *Úrlygr* læses *Erlingr*, for *járnklukka* : *múrklukka*, for *Kolúmba* efterlades *Lacun*, o.s.v.). —
3. Nr. 61 i Folio sammesteds, skreven paa halvt Papir af Jón Vigfússon 1689, uden Tvivl efter det strax anførte. —
4. Nr. 4 i Quart sammesteds, et aldeles ubrugbart Uddrag af Sagaen paa 2½ Blad, skrevet efter Hukommelsen¹⁾, med nogle chronologiske og antiquariske Notater af Björn Jónsson af Skarðsá, uden Værd.

¹⁾ Titelen er nemlig: „Úr Kjalnesinga sögu nokkrar greinir, hvor saga mikit laung er, þó hún fæist nú ekki i þetta sinni hér nálægt”.

VI. ÞÁTTTR AF JÖKLI BÚASYNI, S. 461-476. Dette Æventyr, der, som før bemærket, synes at hidrøre fra en ikke gammel Membran, finder en passende Plads som Pendant til Kjalnesínga saga. Vi have derfor givet den her som Tillæg, og ved Benyttelsen af dens mange Haandskrifter fulgt den Regel, kun at tage ganske enkelte af disses utallige Varianter, kun til de Ord eller Steder, som vi især syntes at fortjene Opmærksomhed. Haandskrifterne deles i to Classer: 1. en fuldstændigere, som vi antage at hidrøre fra et Membran-Haandskrift. 2. en mindre fuldstændig, der ganske udelader Fortællingens sidste Deel.

Til *förste* Classe høre følgende Haandskrifter:

1. Nr. 504 i Qvart i Arne Magnussons Samling, beskrevet ovenfor under Kjalnesínga saga Nr. 8. Denne Afskrift forekom os i det Hele taget at være den bedste og den er derfor her lagt til Grund for Texten; betegnet A 1.

2. Nr. 163 H. Fol., her betegnet A 2; beskrevet ovenfor under Kjaln. saga Nr. 20. Jökuls þáttur begynder her kun et nyt Capitel i Sagaen, men har ingen særskilt Overskrift.

3. Nr. 163 C. Fol., betegnet A 3; see under Kjalnesínga saga Nr. 19.

4. Nr. 1003 Fol., ny Membran i Gamle kongel. Samling, beskrevet under Kjaln. saga Nr. 17; her betegnet A 4.

5. Nr. 551 B. i Qvart i A. Magn. Samling, see Kjaln. saga Nr. 12; dette Haandskrift er her betegnet A 5.

6. Nr. 455 i Qvart sammesteds, betegnet A 6; beskrevet under Kjaln. saga Nr. 15.

7. Nr. 568. 4to sammest., betegnet A 7; jfr. Kjalnesínga saga Nr. 10.

8. Nr. 211 i Svo i Gamle kongel. Samling, betegnet A 8; jfr. Kjaln. saga Nr. 5; i dette Exemplar er 1 Blad nu tabt.

9. Nr. 163 N. i Folio i Arne Magnussons Samling, betegnet A 9; nærmere beskrevet under Kjaln. saga Nr. 25.

10. Nr. 555 G. i Qvart sammest., betegnet A 10. Fortællingen er her deelt i 3 Capitler; jfr. under Kjaln. saga Nr. 13.

11. Nr. 560 C. i Qvart sammesteds, betegnet A 11, uden Capitelinddeling; jfr. under Kjalnesínga saga Nr. 6.

12. Nr. 114 i Octav sammesteds, betegnet A 12, deelt i 3 Capitler; jfr. under Kjalnesínga saga Nr. 16.

13. Nr. 984 a i Thotts Samling, betegnet A 13; see under Kjalnesínga saga Nr. 23.

14. Nr. 4 i Folio blandt Additamenta Biblioth. Univ. Hafn., med Jón Gizurarsons Haand, betegnet A 14; jfr. under Kjalnes. saga Nr. 11 og de der anførte Steder.

15. Nr. 977 i Folio i Thotts Samling, betegnet A 15, deelt i 3 Capitler; jfr. under Kjalnesínga saga Nr. 7.

16. Nr. 582 i Qvart i A. Magn. Samling, betegnet A 16, deelt i 3 Capitler; jfr. ovenfor under Kjaln. saga Nr. 24.

Til *anden* Classe høre kun *tre* følgende Haandskrifter:

17. Nr. 163 Q. i Folio i A. Magn. Samling, med Præsten Þorleif Kláussons Haand; jfr. ovenfor under Kjaln. saga Nr. 22. Denne Afskrift betegnes her B 1; Overskriften her og i de følgende er: „Þáttur af Jökli Búasyni hinum frækna“.

18. Nr. 492 i Qvart i samme Samling, med Magnus Einarssons Haand, betegnet B 2; den synes at være skreven enten efter den foregaaende, eller efter dens Original (med Jón Erlendssons Haand?). Fortællingen er her kun deelt i 2 Capitler; jfr. under Kjalnesínga saga Nr. 14.

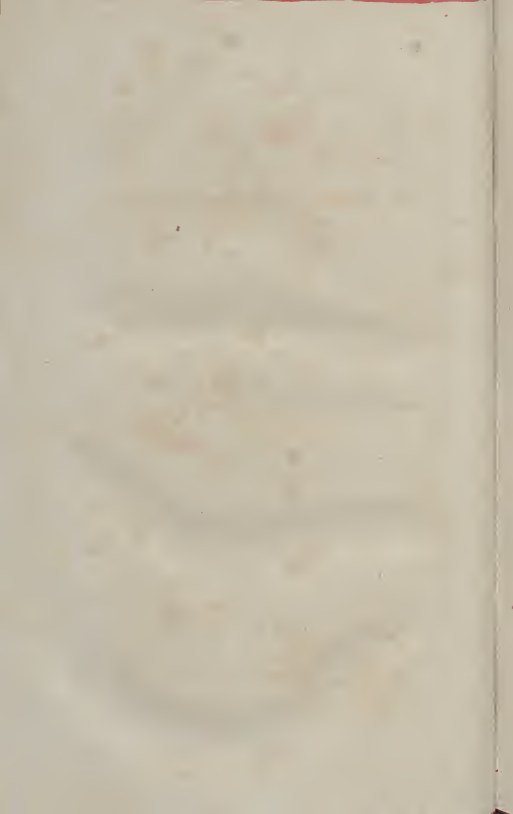
19. Nr. 976 i Folio i Thotts Samling, betegnet B 3; see under Kjalnesínga saga Nr. 18.

20. Udgaven i Björn Markussons større Sagasamling i 4. er ogsaa her sammenholdt og betegnet H; den støtter sig paa et af første Classes noget interpolerede Haandskrifter.

De andre vedföiede Tillæg ere omtalte her foran paa de tilsvarende Steder (S. XI-XII, XXXVII og XLV).

Bearbejdelsen af dette Bind er i det Hele udført af Jón Sigurðsson, Medlem af Oldskrift-Afdelingen; tillige har C. C. Rafn collationeret Texten med de til Grund for samme lagte Haandskrifter.

**HARDAR SAGA GRÍMKELS-
SONAR OK GEIRS.**

HARÐAR SAGA GRÍMKELSSONAR OK GEIRS'.

Á DÖGUM Haralds hins hárfagra byggðist mest Ísland, þvíat menn þoldu eigi ánauð hans ok ofríki, einkanliga² þeir sem voru stórrar ættar ok mikillar lundar, en áttu góða kosti, ok vildu þeir heldr flýja eignir sínar³ en þola ágáung ok ójafnað⁴, [eigi heldr kourúngi en öðrum manni⁵; var einn af þeim⁶ Björn gullberri; hann fór or Orkadal⁷ til Íslands ok nam Reykjadal⁸ hinn syðra frá Grímsá til Flókadals-

1) saaledes benævnes Sagaen i Landnámabók I, 21, (Íslendinga-Sögur I, S. 62) og i Brudstykket Nr. 20 blandt Additamenta (her kaldet B): Harðar saga Grímkelssonar. Membranen A1 har Overskrift med Rødt: Hicr hefur Hólmueria sögu. Papirshaandskrifterne have alle enten: Sagan af Hörði ok Hólmverjum (A3-6), eller: Saga af Hörð (Hörði, A2, II) ok hans fylgjurum, þeim Hólmverjum (A2, 7-11, II). Hólmverjar kaldes i Landnámabók: Hólmsmenn (I, 19, 21). Iøvrigt bemærkes med Hensyn til Membranbrudstykket B — der viser sig at være Levning af en anden, mere kortfattet og maaskee ældre Recension, end den man nu har kunnet lægge til Grund — at vi her kun anføre de vigtigste Afvigelser (da de begge overhovedet berette det samme, kun vor Text noget udførligere) men henviser iøvrigt Læseren til det fuldstændigere Aftryk af Brudstykket i Til-læggene, og det vedfødte Faesimile. 2) u. A 4-11. 3) ok óðul, t. A2, 4-11 (A4 i Parenthes), II. 4) þola ánauð, ójófnað ok ágáung, ok e. h., A 4-6. 5) mönnum, A2-6, 8-11, II; fra [u. A7. 6) Einn af þeim miklu mönnum var, A2-5, 7-11. Einn af þeim var, A6, II. 7) Orknadal, II. 8) Reykjadal, her, A1 og de övr.

ár, ok bjó á Gullberastöðum. Hans synir voru þeir Svarthöfði¹, Geirmundur, Þjóstólfr, ok koma þeir ekki við þessa sögu. Hinn elzti son Bjarnar hét Grímkell; hann var bæði mikill ok sterkr. Björn gullberi gjörðist mikill maðr² fyrir sèr ok auðigr at fè. Grímkell Bjarnarson bað Rannveigar Þorbjarnardóttur or Arnarholti³, ok fèkk hennar, ok [vorn⁴ ekki leingr ásamt en þrjá vetr, ok varð hon sóttlauð⁵. [Þau áttu eptir dóttur er Þuridr⁶ hét; hon fæddist⁷ upp með þeim manni er Sigurðr múli⁸ hét; hann bjó undir Felli; hon var væn koua ok hög á hendr [ok nökkut harðlynd; var hon þó vinsæl⁹.

2. ¹⁰Grímkell bjó fyrst suðr at¹¹ Fjöllum, skamt

1) saal. A1 med Forkortning (Svarth.), og Landn. I, 19; Svart (oprindelig sandsynligvis Læsefeil) A2-10, II. Snörtr., A11. 2) u. A2, 4-11. 3) Membranen A1 og Papirshaandskrifterne A4-7 indskyde her: Þorbjörn var bróðir Lýtings, föður Grettis (skal være Geitís) í Krössavík. Denne Sætning, skjönt rigtig i Indholdet (Landnámabók II, 3; IV, 2) med Undtagelse af Forvanskningen af Navnet Geitís til Grettis, er en aabenbar Randglose eller Interpolation, som Papirshaandskrifterne have søgt at gjøre mindre stødende ved at sætte den efter Ordene: „ok fèkk hennar“; A7 har den som Tillæg i Margen med anden Haand, og med den rigtige Læsemaade: Geitís. Papirshaandskrifterne A2, 3, 8-11, samt Udgaven (II) udelade Sætningen. 4) þau, t. A4-6. 5) fra [var ekki lengi ásamt við hana; varð hon sóttlauð þrim vetrum (liðnum, t. A7, 9-11) frá því (eptir þat, A10) þau saman komu, A7-11. 6) Þórun, B. 7) fra [dóttir þeirra hét Þuridr, er óx u. m., A4-6; dóttir þ. (þ. d., II) hét Þuridr, ok ólst u. m. A2, 7-11, II. 8) vlfveli, aldeles ur., A11. 9) fra [nokkuð harðlynd (en, t. A7-11, II) þó vinsæl, A2-11, II. 10) Capiteltallene ere satte til. Overskriften i A1 er her neppe læselig, men synes at være: „Capitulum . Frá Grímkell“. Blandt de øvrige Haandskrifter have kun A3-7 og II Capitelinddeling, men alle uden Overskrifter, og kun A4-7 samt II med tilføiede Tal. 11) á, ur., A2-11, II.

frá Ölfusvatni¹; þar er nú kallað á Grímkelsstöðum ok eru nú sauðahús. Grímkell átti mikit² goðorð[. Hann var auðigr maðr ok höfðingi hinn mesti, ok kallaðr ekki³ um allt jafnaðarmaðr. Hann færði bú sitt eptir konu sína dauða til Ölfusvatus, þvíat honum þóttu þar betri landakostir⁴; hann bjó þar síðan [alla stund⁵ meðan hann lifði; hann var kallaðr Grímkell goði. Högni hét maðr ok bjó í Hagavík, skamt frá Ölfusvatni; Þorbjörg hét kona hans; þau áttu dóttur þá er Guðríðr hét; hon var væn kona ok vinsæl. Högni var ættsmár ok var þó vel at sér, en Þorbjörg, kona hans, var sýnu⁶ ættstærri, [ok kom þó vel ásamt⁷ með þeim. Högni var vel fjáreigandi. Valbrandr hét maðr, er bjó á

1) Vi have valgt denne Form af Navnet, med Hensyn til Skrive-
maaden i Íslendingabók og Landnámabók; A1 vakler mellem Ölfus-
vatn, Ölfosvatn, Ölvusvatn og Ölvesvatn, B mellem Ölfusvatn, Ölvus-
vatn og Ölvisvatn; Papirshaandskrifterne have hyppigst Ölvesvatn
eller Ölvisvatn, og dette sidste har II antaget; af aabenbar for-
vanskede Former have Papirshaandskrifterne hyppigst Ulfusvatn.
2) saal. A3-11; jevnför 10 Cap. i Begyndelsen. A1 er utyde-
lig, og kan enten læses nítu (d. e. nýtt) eller m^{it} (mikit), dog
snarere det første, naar ikke Bogstavet i for y talte imod denne
Læsemaades Rigtighed. A2 læser nýtt. II udelader Ordet. B
omtaler ikke at Grímkell har været i Besiddelse af noget goðorð,
men dette angives udtrykkelig i Landnámabók I, 19, hvor han
kaldes Grímkell goði. Med Hensyn til Oprettelsen af de nye goð-
orð see Njáls Saga Cap. 98. a) fra [ok auðigr höfðingi var
hann, ok ekki, A4-6; hann var auðigr höfðingi (en, t. A11)
ekki, A7-11; auðigr var hann ok höfðingi stór, ok kall. e., A2, II.
c) landkostir (landskostir, A4, 6; landkostr, A2, 9, 11; landskostr,
A7, 8, 10) betri, A2-11, II. e) fra [u. de övr. e) sýnum,
A2; sinnu, A4; sinu, A5, 6, II; u. A7-11. r) fra [þó var
(kom, A2, 7-11) vel (á, t. 7, 10, 11) m. þ., A2-11.

Breiðabólstað í hinum nyrðra² Reykjardal³; hann var sonr Valþjófs⁴ hins gamla. Torfi hét son Valbrands. Þeir feðgar höfðu goðorð. Torfi var vitr maðr ok víðfrægr. Þar óx⁵ sá maðr upp með þeim feðgum er Sigurðr hét, ok var Gunnhildarson⁶; hann var skyldr Torfa [at frændsemi⁷; hann var kallaðr Sigurðr⁸ Torfafóstri; hann var hinn efniligasti maðr [ok gjörtr at sér⁹ um flestar íþróttir¹⁰. Annat barn átti Valbrandr: [þat var dóttir¹¹, er Signý¹² hét; hana átti Þorgeirr¹³ [or Miðfelli, sonr Finns hins auðga¹⁴ Halldórssonar, Högnasonar; hann var þá andaðr er sjá¹⁵ saga gjörðist. Grímr hét son þeirra, efniligr maðr¹⁶, ok óx upp með móður sinni. Signý bjó á Signýjarstöðum, skamt frá Breiðabólstað; hon var skörúngr mikill, skjótorð ok¹⁷ skapstór [ok harðúðig¹⁸ í öllu. Þar óx upp sá maðr með henni, er [Grímr hét; hann var kallaðr Grímr hinn¹⁹ litli; hann var fóstri Signýjar [ok mikilsháttar maðr²⁰, skjótlátr²¹ ok skynjugr²² [um

1) tilsat efter B og Papirshaandskrifterne, samt H. I A1 synes i at være senere tilsat paa et urigtigt Sted, efter nyrðra. 2) neðra, ur., A 11. 3) saal. Landnámab. og A1 selv paa andre Steder; her læse alle Reykjadal. 4) Úlfþjófs, ur., A 4-6. 5) ólst, A 7-11. 6) saal. A 1-2; Grímkelsson, ur., A 3, siden rettet i Margen til Grímhildarson; denne sidste Læsemaal have alle de øvrige. 7) fra [u. de øvr. 8) stundum, A 7-11. 9) ok vel at sér gjörtr, H. 10) fra [i (át, A 7) flestum íþróttum, A 4-11. 11) fra [u. A 3, 7-11, H. 12) saal. A 1 selv ellers, og A 3, 7-11, H; her har A 1 Sygny. 13) jevnf. Landnámab. I, 17; Þorgeirnr, H. 14) fra [son Finns úr (i, A 4-6, 8-11; út í, A 7) Miðfelli, hins auðga (aurðga, ur., A 3), A 2-11, H. 15) þessi, A 4-6, H. 16) u. A 4-11. 17) skör. mik. skjótt (orð ok, l. A 7 ved anden Haand), A 7-11. 18) b'ð-úðig (bráðúðig, eller Skrivefeil for harðúðig), A 3; bráðúðig, H. fra [u. A 4-11. 19) fra [hét Grímr, A 4-11. 20) fra [u. A 4-11. 22) skjóttigr, A 7-11. 22) saal. A 1, 7, 11; skynjugr, de øvr.

flest¹. Kollr² Kjallaksson³ bjó þá⁴ á Lundi í [Reykjardal hinum syðra⁵; hann var höfðingi mikill.

3.⁶ Maðr hét Þorvaldr, er bjó á Vatnshorni í Skoradal, mikill maðr⁷ ok sterkr; kona hans⁸ hét Þorgríma, [ok var kölluð smiðkona⁹, fjölkunnig mjök; Indriði hét son þeirra, [mikill maðr ok esniligr¹⁰. Þorgríma lifði leingr þeirra hjóna, [en þá er hon var ekkja orðin¹¹, bjó hon í Hvammi í Skoradal; hon gjörðist auðig kona [ok mikil fyrir sèr¹². [Þat er sagt eitt sumar sem optar, at Grímkell goði reið til þings, ok einnhvern dag gekk hann¹³ frá búð sinni með flokk mikinn¹⁴ manna ok til búðar¹⁵ Valbrands, [ok inn í búðina¹⁶; Valbrandr fagnaði honum vel, þvíat Grímkell var honum [kunnigr áðr; setjast þeir niðr¹⁷ ok tóku tal¹⁸ með sèr. Grímkell mælti: þat er mèr gjörla sagt, Valbrandr, at þú eigir þèr dóttur þá er Signý heitir, ok sè skörúngur mikill; vil ek biðja hennar, ef þú vilt gipta mèr hana. Valbrandr svarar: kunnigt er oss at þú hefir

1) fra [u. A2, 3, 8-11, samt A7 fra første Haand. 2) Kollr, B allevegne; Formen Kollr støtter sig iøvrigt (foruden hele A-Classen og H) paa Landnámabók I, 21, jevnf. I, 13; Navneformerne Kollr og Kollr vexle saaledes paa flere Steder, see Navne-Register til I. B. S. 427. 3) Kjallaksson, ur., A2, 3, 8, 9. 4) u. A1-11. 5) fra [Syðra-Reykjadal, de övr. 6) A1 har kun Overskriften: capitulum. 7) u. A1-11. 8) B har ikke nogen Forbindelse mellem Þorvaldr og Þorgríma. 9) fra [u. A8-11; i A7 tilsat med anden Haand. 10) fra [maðr esniligr, A2, 3, II; de øvrige udelade denne Sætning. 11) fra [ok var ekkja, A1-11. 12) fra [Eitt sinn reið Gr. g. til þ. ok gekk, A1-11. 13) u. A1-11. 14) búða, A8-11. 15) fra [ok þar inn, A2, 3, II; fra [u. A1-11. 16) fra [fornkunnigr (forkunn., A2), það hann setjast u., A2, 3, II; fornkunnigr (forkunn., A10) udel. det følgende, A1-11. 17) mál, A7-11.

ætt góða ok auð fjár, ok ert sjálfir garpr hinn mesti; [vil ek þessu vel svara¹. Lýkr þeirra tali² svo, at Valbrandr fastnar Grímkeli³ góða Signýju dóttur sína, en boð skyldi vera at tvínánabi [suðr at Ölfosvatni⁴. Torfi Valbrandsson var eigi á þingi; ok er Valbrandr kom heim af þingi sagði hann Torfa syni sínum tíðindin. Torfi svarar: alltilís þykkja yðr verðar mínar tillögur, er mik skyldi ekki at spyrja slíku⁵, [enda þikki mèr ekki ráð þetta, er þú hefir sæð fyrir dóttur þinni, jafnvirðuligt sem þèr þikkir vera⁶; mun Signýju þetta [verða ekki mikit⁷ til yndis, er maðr⁸ er bæði gamall ok harðráðr. Torfi kvað þá vísu:

Gipt hefir⁹ þorna þóptu¹⁰,
 þegn nam slíkt at fregna,
 gamall benhríðar¹¹ beiðir
 brynfatla¹², Grímkatli;
 auðs nam¹³, yndi ok¹⁴ blíðu¹⁵
 einfeldri¹⁶ njórun steina¹⁷;
 get ek at gjöra mun lítið
 gamalmenni¹⁸ þat henni.

1) fra [u. A8-11; í A7 tilföiet með anden Haand. 2) máll, A2-11, II. 3) Grímkalli (= Grímkatli), A3. 4) saal. A1, 3 paa dette Sted (Ölvesv., A4-6; Ölvisv., A2, 7, II); fra [til Ulufsvats, A8-11. 5) u. A4-11. 6) fra [en (u. A7-11) eigi þykk mèr ráð (þetta göfugligt, t. A4-6, A7 með anden Haand) er þú hefir sæt (fyrir, t. A7-11) dóttur þinni, A4-11. 7) fra [lít, A1-6; el, A7-11. 8) maðrinn, A4-7, II. 9) var, A7 fra første Haand, 8-11. 10) þópta, A7 fra første Haand. 11) bensíðr (bensýðr, A8, 9, 11), ur., A2, 3, 8-11, II. 12) saal. A1, 7-11; brinfatla (brinfatla, A4), A2, 4-6; grimfatla, maaskee ved Trykfeil, II. 13) máni, A11. 14) at, A5-6. 15) blíða, A7. 16) einfeldr, A2; einfellð, A11; einföld, A7-10, II. 17) saal. bór uden Tvívl læses í A1, 4; A5, 6 have mórur st., de øvrige morgunsteina. 18) gamalmennið, A2, 3, 9, II; gátu almenni, forvansk., A11.

[Spurði Signý nú gjaforð sitt, ok¹ lét sèr fátt um finnast; ok² er þau Torfi ok Signý syskin³ finnast⁴, [lætr hann⁵ sèr ekki um ráðahag þenna⁶; er ást mikil, segir hann, okkar í millum⁷, er mèr ekki um at þú ráðist or héraði [á burt með fè þitt⁸. Hon svarar: ek⁹ sè hèr gott ráð til, bróðir; bregð [þú ekki ráðahag þessum¹⁰, en ek mun handsala þèr fè mitt allt, á þann hátt at þú skalt gjalda heimanfyllgju mína, slíka sem faðir minn hefir á kveðit, ok mun þat vísliga¹¹ xx.c. munr; vil ek þat gefa þèr til vingunar, utan gripi mína ij, [þá er ek hefi mestar mætr á¹²: er [þat annat¹³ men mitt hit góða, en annat¹⁴ hestr minn Svartfaxi. Torfi [lét sèr þetta vel líka, ok¹⁵ mælti þá vel til hennar.

Nú búast þau til brúðkaups¹⁶.

4. Nú búast menn til brúðkaupsferðar: Kollr¹⁷ frá Lundr¹⁸ var boðinn [til brúðkaupsins einnhverr¹⁹ virðingamestr²⁰; hann báðu þeir feðgar [vera fyrir

1) fra [Hann spurði (sagði, A7) Signýju um gjaforðit, hon, A4-11. 2) u. saavel som Kommaet i A8-11. 3) u. A2-11, II. 4) hittast, II. 5) sem sèr sè e. um, A2. 6) fra [lætr sèr e. u. ráðah. þeirra finnast, A3, H; udel. A4-11. 7) en ást er þó ekki mikil (mik. er þó ei, A8-11, H) okkar á milli, ur., A2, 3, 8-11, H. Fra [segir hann at ástlítlð sè (er, A5) á milli Grímkels ok sín, A4-6; segir hann: ekki er ást mikil á milli okkar Grímkels, segir hann, A7 (det Udhævede ved anden Haand). 8) fra [u. A2, 3, 8-11, H; i A7 tilfviæt ved anden Haand. 9) ekki sè hèr g. r. til boðs, ur., A2. 10) fra [ei þessu, A7-11; ráði tilf. ved anden Haand i A7. 11) vissilega, A3; vissulega, A2, H; u. A7-11. 12) fra [sem mest mæti eru á, A7 fra første Haand, 8-11. 13) fra [annarr, II. 14) annarr, II. 15) fra [u. A7 fra første Haand, 8-11. 16) Capitelinddeling efter A1, 4, 5, H; Overskrift efter A1 alene. 17) Kollr, A11. 18) Kollastrði, ur., A2. 19) fra [einn (einhverr, A4-7) A2-11, II. 20) virðingamestr, A2.

boðsmönnum¹, þvíat Valbrandr var [svo gamall, at hann nennti ekki at fara², en Torfi vildi ekki fara³. Kollr ræðst⁴ til ferðar með brúðinni, ok [voru saman xxx manna⁵. Þau⁶ gistu at þverfelli í Reykjardal [hinum syðra⁷. Grímr hinn litli, fóstri Signýjar, skyldi geyma hrossa [á gistingunni⁸, ok um morgininn, [er hann leitaði⁹, fann hann eigi Svartfæxa, hest Signýjar¹⁰. Grímr fór þá at leita norðr yfir háls, til Flókadals; gekk hann eptir dögglóð¹¹; hann fann hestinn dauðan í jarðfalli þar í dalnum. Hann tók af fjötr¹², er hann hafði haft [á honum um nóttina¹³, ok [fór síðan apr, ok¹⁴ segir Signýju at hestr hennar var dauðr, hinn góði, ok hversu til hafði borit. [Hon svarar: þetta er ill furða, ok mun¹⁵ eigi gott á vita; vil ek¹⁶ apr hverfa¹⁷, ok ekki fara leingra¹⁸. Kollr kvað þat ógjöranda, [ok ei duga¹⁹ at bregða²⁰ ferð sinni þvilíkr²¹ fyrir þessa sök, ok svo varð at vera sem Kollr vildi, ok fara þau öll saman, ok koma þau til Ölfusvatns, ok hafði Grímkell þar mart fyrir boðsmanna; var þar veizla [hin prýðiligasta, fór hon vel fram ok sköruliga²².

1) fra [sjá fyrir boðsmönnum ok vera (veita, A2), A2, 3; sjá it bezta til, A7-11; sjá f. boðsm., II. 2) fra [gamall, A4-11. 3) u. A2, 3, II. 4) býst, A2, 3, 7-10, II; bjóst, A11. 5) fra [þar í ferð (þeirra, t. A9-11; var í ferð þeirra, A8) xxx (x, A8-11) manna, A4-11. 6) þeir, A4-11. 7) u. A2, 3, 8-11, II. 8) at gistingu, A2, 3, II; at gistingum, A4-6, 8, 9, 11. 9) fra [u. A4-11. 10) Signýjar, her, A1; hennar, A2-11, II; B kalder Hesten Fjöllungr. 11) dögglóðinni, A2, II. 12) fjötr, A2. 13) fjötr, er sitjaðr var at fótum hans, II; fra [u. A2-11. 14) fra [u. A2-11, II. 15) fra [Henni þótu þetta furða (fyrn, A4-7) mikil, ok kvað þetta, A2-11, II. 16) segir hún, t. A2, II. 17) snúa, A2-11, II. 18) u. A2, 3, II; ok hvergi fara, A7-11; ok hvergi áfram halda, A4-6. 19) fra [u. A4-6. 20) hefta, A2. 21) u. A2-11, II. 22) fra [ok fór vel fram, A2, 3; mikil ok f. v. fr., II.

Eptir af liðna veizluna fór Kollr í burt ok aðrir boðsmenn, en Signý var þar eptir ok [fóstra hennar, er Þórdís hét, ok Grímr hinn litli¹. Grímkell [hafði gefit² Koll³ góðar gjafir⁴, ok talaði vináttusamliga⁵ við hann, en Þóttu⁶ þeir feðgar sýnt⁷ óvirða sitt mál, er þeir sóttu⁸ eigi brúðkaupit; spurði hann ok vísuna Torfa, ok gat ekki at gjört; gjörðist þar nú fátt [á milli⁹. Grímkell var stírblyndr¹⁰, en Signý var fálát, ok varð fátt um með þeim, þvíat¹¹ þau máttu ekki vini¹² saman eiga; nema Grímr hinn litli, hann gat svo gjört, at [þeim báðum líkaði vel¹³. [Leið svo fram¹⁴ hit fyrsta ár¹⁵.

5. ¹⁶Grímr hinn litli kom at máli við Signýju [um vorit¹⁷; segist hann vilja á burt fara¹⁸; þikki mēr vant ykkar á milli at gánga, segir hann, enda er svo bezt at skilja at [hvorumtveggjum getist vel at¹⁹. Signý mælti: tala þú þetta fyrst við Grímkel, ok haf hans ráð við, þvíat þá muntu fá betri kosti, [en ek vilda gjarna at þú hefðir góða kosti; en

1) fra [fóstri hennar Grímr litli, ok Þórdís, A7-11; fóstrel h. Grímr enn litli, H. 2) fra [gaf, A1-11. 3) Kollr, A2, 4-6. 4) gáfur, A8-11; at skilnaði, t. A11. 5) vináttulega, A1-11; vinsamlega, A2. 6) þótti, A2-11, H. 7) sint, A1-6; sýnt, ved anden Haand A7; u. A8-11; hafa sýnt óvirðing sínu máli, H. 8) sátu, A2, H. 9) fra [með þeim, A2, 3; g. þar [því, A7) fátt m. þ., A7-11; gjörð. þeim því fátt á milli, A1-6; g. þar nú fátt með þeim Grímkeli, því hann var, o. s. v., H. 10) saal. B med fulde Bogstaver, A3, 6, 8, 9, 11; i A1 kan ogsaa læses stírblyndr, og saal. læse A2, 4, 5, 7, 10, H. 11) svo, A1-6. 12) vin, A8, 10; um, Skrivef., A9-11. 13) fra [báðum líki, A2, 3; báðum líkaði, A1-11, H. B beretter her: þeim varð barna auðit: þau áttu son ok hét Kollr, en Guðriðr dóttir, er síðan átti Kollr Kjallaks(son). 14) u. A2-11. 15) fra [u. H. 16) I A1 Overskr. „Capitulum”; A7 har „Cap. III”. 17) fra [u. A1-6. 18) I H forvansket: Um vorit kom Grímr litli at máli, at hann vildi á brott, ok sagði þat Signýju. 19) fra [báðum líki, A1-11.

mèr virðist hann¹ vera vel til þín. Nú gjörir Grímr svo, at hann talar við bónda, [segist vilja í burtu fara, ef hann vill þat samþykkja². Grímkell svarar: þat er mitt ráð, at þú sèrt heima, skaltu ok hafa betri kosti en úðr, þvíat mjök [þarftu við Signýjar, en við þurfum þín mjök³ til umbóta skapsmuna⁴ okkarra; ok svo gjörði Grímr, at hann var heima þau⁵ misseri, [ok gatst þeim báðum vel at honum⁶. En um vorit eptir talaði Grímr við bónda, at hann vildi fyrir víst á burtu, en Grímkell mælti heldr⁷ á móti. Þá bið þú⁸ Guðriðar⁹ Högnadóttur til handa [mèr, segir Grímr, ef þú vilt at ek sè hjá þèr¹⁰. Grímkell svarar: dýrr gjörist þú nú, þvíat hèr er manna munr mikill: þú ert félítill, en Högni [er auðmaðr mikill¹¹. Grímr mælti: vel máttu [þó þessu ráða¹². Grímkell svarar: prófa má ek þetta. Hann ferr nú í Hagavík, ok er honum þar vel fagnat; hann biðr nú Guðriðar¹³ [til handa Grími: er þat frá manni at segja, at hann er vítr maðr, ok vel at íþróttum búinn, mun hann ok vera þarfr búi, ok miklu á leið koma því er þar hentar til, en þú tekr fast at eldast, ok sýn-

1) fra [virðist mér honum, A2-11, II. 2) fra [ok segist í burt vilja, A2-6, II; talar við bónda Signýjar um burtför sína, A7-11. 3) fra [þurftu við Signý en við þín, *forvansk.*, A5; *rettet í A6 til: þurftu v. Sign. þín við; í A7 er Textens Løsemaade corrigeret efter dette.* 4) skapsinna (*Skrivef. for skapsmuna*), A2, 3, II; skapsins, A8-11; skaplyndis, A7. 5) þat, A2, 8-11. 6) fra [u. A2, 8-11, II; í A7 *tílsat ved anden Haand.* 7) u. A2, 3, H. 8) fra [nema (utan, A7-11) hann beiddi, A1-11. 9) Goðrúnar, *ur.*, A3, 8-11; í A7 *rettet til Guðriðar.* 10) fra [sèr, A4-11. 11) fra [auðugr, A7 (*fra første Haand*), 8-11; mikill, u. II. 12) fra [þessu við ráða, A4-6. 13) Goðrúnar, *ur.*, A8-11; í A7 *rettet til Goðriðar.*

ist mér þér slík mæðgð hentug¹. Högni [svarar: opt hefir þú leitað mér meiri virðingar en svo nökkut, en þær mæðgur skulu² hér mestu um ráða³. Grímkell [kvað þau skyldu⁴ ekki mikit fé þurfa fram at leggja, skal hér ok ekki ríkra⁵ við liggja⁶, en þú skalt sjálfir ráða⁷ dóttur þinni fyrri mér, en vel segir mér⁸ hugr um Grím, [at hann verðr⁹ nytjamaðr. Eigi þarf hér langt um at tala¹⁰; þat verðr at lyktum¹¹ [máls þeirra¹², at Grímr fær Guðríðar¹³; var boð þeirra at Ölfusvatni, [ok fór þat vel fram¹⁴; voru samfarir¹⁵ þeirra góðar; voru þau þar¹⁶ um vetrinn, [ok gatst þar hvorjum at vel við aðra¹⁷. En um vorit [vildu þau Grímr á burt fara; sagði hann Signýju, en hon bað hann segja til Grímkels, ok kvað þá mundu allt bezt fara ef hann lèti Grímkel ráða. Nú¹⁸ vekr hann til við bónda, at hann vill í burt fara. Grímkell svarar: þat ætla ek nú ráð at gjöra þér þetta¹⁹ hallkvæmt²⁰, ok láta þik þessu ráða, [þvíat þat er líkligt at þú verðir þrifamaðr²¹. Grímr keypti þá land

1) fra [ok hældi hann Grími frekt, A2, 3, A7 (fra første Haand), 8-11, H. 2) megu þar mestu u. r., A1-6. 3) fra [sagði þær mæðgur þar um mestu ráða, A2, 3, 8-11, H; i A7 forandret ved anden Haand efter Textens Læsemaade. 4) u. A2, H. 5) ríkara, A2. 6) leggja, H; ríkan við leggja, A2; Ordene: skal h. ok e. r. við l. u. A4. 7) fra [segir: sjálfir skaltu ráða, A8-11. 8) nöðvend. Tillæg efter de övr.; segir to Gange i A1. 9) verði, A1-6; A7 ved anden Haand. 10) fra [u. A2, 3, 7 fra første Haand, 8-11, H. 11) varð þat ályktun, A8-11. 12) fra [u. A2, 3, 8-11, H. 13) Guðrúnar, A8-11. 14) fra [u. A2-11, H. 15) samfundir þ. góðir, ur., A8-11. 16) fra [u. (ved Afskriverfeil) A5, 6. 17) fra [u. de övr. 18) fra [u. de övr. 19) u. A4-11. 20) hagkvæmt, A7-11. 21) fra [þú munt verða þrifamaðr (þrifnaðar-maðr, A7), A2-11, H.

suðr frá Kluptum, [er hann kallaði á Grímsstöðum¹, ok bjó þar síðan. Grímkell fékk öll búsefni Grími², en Högni galt fyrir landit. Grímr rakaði brátt fé saman; voru tvö höfuð á hvívetna³ því er hann átti; var⁴ hann skjótt⁵ hafðr í hinni beztu bónda⁶-tölu.

Signýju dreymdi⁷.

6. Þat er sagt, at Signýju Valbrandsdóttur dreymdi draum einn. Hon þóttist sjá trè eitt mikit í rekkju þeirra Grímkels, fagrt [mjök⁸ ok svo rótmit⁹ at í¹⁰ öll húsin heima þar á bænum tóku rætr trènsins, en ekki þótti henni blómit¹¹ svo mikit á vera sem hon vildi. Hon sagði drauminn Þórdísi fóstru sinni, en hon ræð svo, at þau Grímkell mundu barn eiga, ok mundi þat vera¹² mikit ok virðuligt, kveðst hon hyggja þat [svein vera¹³, ok mun mörgum þikkja mikils um hann vert, [sakir framkvæmdar sinnar¹⁴, en ekki kæmi mèr þat á óvart, þóat eigi stæði hans hagr¹⁵ með hinum mesta blóma¹⁶ [áðr lúki, sakir þess at þèr þótti trèit þat lit mikla eigi með svo miklum blóma sem þú vildir¹⁷, ok [ekki er

1) fra [ok kallaði Grímstaði, A2-11, II. 2) Grími öll búsefni, *de övr.* 3) hvervetna, A2, 4-11, II. 4) varð, A2, II. 5) u. A2, 3, II. 6) bænda, A4-11; var hann í beztu bændatölu, A8-11. 7) *Capitel-inddeling efter A1, 4-7 (A7 har Cap. IV); Overskr. efter A1 alene.* 8) fagrt ok mjök stórt, A4-6. 9) saal. A1, 4-6; i A1 noget utydeligt (som retmit); ríett mikit, A2; Fitt mikit, A3; fra [stórt ok mikit mjök, svo ok rætt, A7-11; *men det sidste rettet i A7 til: ok svo rótmit; fag. mjök ok mikit rætt, svo at öll h., II.* 10) i udel. alle de övr. 11) blóm, *de övr.* 12) verða, A2-6, II. 13) fra [sveinbarn, A4-6, II. 14) fra [u. *de övr.* 15) þóat hagr hans verði (yrði, A1-11, II) ekki, A2-11, II. 16) með bezta blómi (blóma, A4-6), A2, 4-6; með mestum blóma, A7-11; sem með mestum blóma, II. 17) fra [u. *de övr.*

víst, at¹ hann hafi mikit ástríki af flestum² frændum sínum.

Hörðr fór til Gríms⁵.

7. Litlu síðar fæddi Signý sveinbarn⁴; sá var Hörðr nefndr. Hann var snemma³ mikill vexti ok vænn at áliti, en ekki dáliga⁶ bráðgjörr fyrst í því at⁷ hann gekk eigi einn saman⁸, þá er hann var þrèvetr at aldri; þetta þótti mönnum kynligt⁹ [ok eigi bráðgjörfiligt, svo sem hann var frágjörðamaðr¹⁰ at öllu öðru. Ok þann dag er hofhelgi var haldin at Ölfusvatni, þvíat Grímkell var blótmaðr mikill¹¹, sat Signý á stóli sínum á miðju stofugólfi¹², bjóst hon þá um, ok lá men hennar hit góða í knjám henni¹³. Sveinninn Hörðr¹⁴ stóð¹⁵ við stökk, ok gekk nú hit¹⁶ fyrsta sinni [frá stokkinum ok til móður sinnar, ok rasaði at knjám henni; menit¹⁷ hraut á

1) fra [er (ei, ur., A8-10; u. A11) óvíst, A7-11. 2) u. de övr. 3) Capitelúnddeling efter A1, 4-6, II; Overskriften efter A1 alene. 4) svein, A2-6, II; son, A7-11. 5) I A1 skrevet snefna eller sne fna, (Ordet deelt i to Linier) hvilket enten maatte antages at være feilskrevet for snemma, eller at sn(emma) skulde være en Skrivefeil, som ikke burde læses, men fna skulde læses fna. Iøvrigt læse A2, 3, II snemma; de övr. udel. Ordene: hann var snemma. 6) daglega, A2, II; u. A8-11; tilføiet ved anden Haand i A7. 7) fra [i fyrstu, því, II; því h. g., A1-7; i því, A8-11. 8) einsamall, A4-6, II. 9) kým- iligt, A2, 3, 8-11. 10) frágjörðaligr, A3, II; bráðgjörr i Ö. öðru, A2; fra [svo gjörviligr sem hann var i Öllu öðru, A7-11. 11) II alene har en forskjellig Orden, uden Tvivl ved Udgiverens Forandring: Grímkell var blótmaðr mikill, ok var þat einn dag at hofhelgi var haldin at Ölfusvatni, ok Signý sat á stóli s. o. s. v. 12) hofs gólfinu, B. 13) þat var henni menja gripr, t. B. Det følgende har B saaledes: Þá gekk Hörðr fyrsta frá stokki, ok laust höndunum báðum á kné henni, ok hraut menit ur knjám henni ok brast í tvá hluti er á gólfit kom. 14) u. de övr. 15) upp, till. de övr. 16) gekk þá afram (áfram, II) f. s., A2, 3, II. 17) fra [at knjám móður sinnar (sinni, A5, 6;

gólfít [fram¹, ok brast í sundr² í þrjá hluti. Signý reiddist mjök, ok mælti: ill varð þín gánga hin fyrsta³, ok munu hér margar illar⁴ eptir fara, ok [mun þó⁵ verst hin síðasta. Hon⁶ kvað vísu:

Braut í⁷ sundr fyr sætu
sirnnes⁸ hljóða⁹ men góða,
ýtar¹⁰ trú-ek at eingi bæti
auðar hlíði þat síðan;
gánger varð¹¹ ei góðr ens únga
gulls lystis¹² hinn fysti,
hverr mun hēðan af verri¹³
[hnestr mun þó¹⁴ enn efsti.

Grímkell kom [í því í stofuna ok heyrði hvat hon kvað. Hann greip upp sveininu þeigjandi ok reiddist mjök¹⁵ þessum orðum¹⁶, ok kvað vísu:

Auðs hefir átta beiðir
ógóða sèr móður,
hann nam fyrst at finna
fljóðs¹⁷ nýgeinginn¹⁸ jóða

kn. Signýjar, A2), ok rasaði at (u. A2, 4-11, II), svo menit góða, A2-11, H.

- 1) u. A2, 3, II. 2) fra [u. A8-11; i A7 tilföict ved anden Haand. 3) Ill var þín fyrsta gánga, de övr. 4) u. A2, 3, II; mun hér mörg ill (u. A8-11; tilf. i A7), A1-11. 5) fra [u. de övr. 6) B udel. saavel denne som den følgende Vise. 7) u. de övr.; A5, 6 læse ur. Braust. 8) saal. A1 (sirnes); sirnes, A1, 5; sirnis, A6; signes, A2, 3, 8-11, II; sigurs, A7. 9) hrjóða, A11. 10) ýta, A2; íta, A4-7, II. 11) varð i Margen med Henviisningstegn i A1, men overseet af Afskriverne og derfor udeladt i alle Afskrifter. 12) lýst-ist, de övr.; ur. Forandring, men foranlediget ved at varð er udeladt. 13) vera, II. 14) fra [hinn hvestr, A1, 5; hinn vestr, A6, 7 (rettet fra hann); hann vestr, A8-10, II; hans vestr, A11. 15) mjök reiddist, A1 med Omsætningstegu. 16) fra [að í þessu, ok reiddist mjök orðum hennar, greip upp sveininn þeigjandi, de övr. 17) fljóð, de övr. 18) ný genginn, II; nýganginn, A2.

bræðiorð þau, er beiðir
 brennu sjós¹ mun² kenna³;
 atkvæði⁴ lifa lýða
 leingr en nökkurr dreingja⁵.

Svo⁶ var Grímkell reiðr vorðinn⁷, at hann [vildi eigi at sveinninn væri heima þar. Hann ferr ok hittir⁸ Grím⁹ ok Guðríði¹⁰, ok biðr þau [taka við Herði, ok fæða hann þar upp. Þau kvóðust þat gjarna vilja, ok tóku fegin við, ok þótti góð send-íng í vera. Einum vetri fyrr höfðu þau Grímr ok Guðríðr son átt, er þau létu Geir heita; hann var snemma mikill ok vænligr ok vel at íþróttum búinn, þess¹¹ at hann skorti þó um allt við Hörð¹²; uxu þeir nú upp báðir samt, ok varð skjótt ástúðigt¹³ með þeim. Signý undi nú verr eptir þetta¹⁴ en áðr, ok var nú sýnu færra með þeim Grímkatli¹⁵ en fyrr. Enn dreymdi hana draum: at hon

1) *Rett.*; brennuljós, A1-3, 7, 10; brenna ljós, A4-6; bernuljós, ur. *oplöst Forkortning*, A8, 9; bernu-ljór, ur., A11. 2) mur, rimel. *Trykfeil*, II. 3) kinnu, A2. 4) I A1 skrevet atkvæði (t med et Punkt over); atkvæða, A2, 3, 8-11. 5) dreingr, A2; annarr dreingr, A7-10; önnur dreingr, A11. 6) en svo, *de övr.* 7) u. A4-11. 8) hann fór ok hitti, A4-6; fra [lætr taka hest sinn, ok riðr með sveininn í Hagavík, og þaðan til Grímstaða; hann finnr, A7; fra [finnr, A2, 3, 8-11, II. 9) litla, t. A4-11. 10) Goðrúnu, ur. A8-10 (i A7 rettet ved anden Haand). 11) noget utydeligt i A1 paa Grund af Forkortning, men Ordet þess forkortes paa samme Maade paa flere Steder. 12) fra [upp fæða, (sveinninn, t. A4-11; hann uppfæða, II). Þau taka við Hörði (Hörði, A2, 7-11, II) fegin, ok kváðu góða sending (í vera, t. A4-6). Son áttu þau er Geirr hét, eins árs gamlan (gamall, A4-6; eins árgamlan, A3; nefndu þau hann Geir, t. *overff.* A3); var hann snemma bráðgjörri ok vel at íþróttum (búinn, t. A4-7), skorti þó (um, t. A4-6) allt við Hörð, A2-11, II. 13) ástúðlegt, A2, 4-11, II. 14) u. *de övr.* 15) forkortet i A1, 2, 6, 7, 9, 10; Grímkeili, A3-5, 8, II; *udcl.* A11.

sæi¹ trè eitt mikit [sem fyrr, í rótum mest², lima-
margt ok gjörði á blóm mikit. Þann draum ræð
fóstra hennar enn til barngetnaðar þeirra á milli,
ok mundi vera dóttir, ok lifa eptir ætt stór, [er
henni sýndist limamargt trèit³: en þar er þær þótti
[þat bera blóma mikinn⁴, mun merkja siðaskipti
[þat er koma mun, ok mun hennar afkvæmi⁵ hafa⁶
þá trú⁷ sem [þá er boðin⁸, ok mun sú betri⁹.

8. ¹⁰Eptir þing um sumarit það Signý¹¹ Grímkel, at
hann leyfði henni at fara norðr til frænda sinna. Hann
kveðst þat mundu leyfa henni, en sagði at hon skyldi
eigi vera leingr en hálfan mánuð. Tveir húskarlar
fóru með henni ok Þórdís fóstra hennar; þau riðu
norðr í Reykjardal; Torfi tók allvel við þeim¹², ok
bað at hon væri þar um vetrinn, [ok þótti ella ástleysi
á finnast¹³ við sik. Hon kvað sèr hálfan mánað
lofat burt at vera, [en eigi leingi¹⁴; Torfi kvað ekki
á því liggja¹⁵. Hon lét þá at¹⁶ bæn hans ok eggjan¹⁷.
Þau fóru¹⁸ þá¹⁹ heimboðum um vetrinn, [ok er
þau voru at heimboði²⁰ niðri í Bæ, varð²¹ fóstra

1) sá, *de övr.* 2) *fra* [mest í rótum, A2-11; í rekkju þeirra Grímkels, þat var mest í rótum, II. 3) *fra* [u. A2, 3, 8-11, II; í A7 *senere tilföet.* 4) *fra* [trè (trèð, A2, 4-11, II) blóma-mikit (blóm mikit, A4-11), A2-11, II. 5) *fra* [því hennar afkvæmi mun, A2-11, II. 6) halda, A4-6. 7) aðra, t. A7. 8) *fra* [boðin (boðuð, A4-11, II) verðr, A2-11, II. 9) betr, A9, 10. 10) *Capitelinddeling efter A1, 4-7, II; A1 har Overskrift: Capitulum. A7 har Cap. V.* 11) fór Signý ok það Gr., A2, 4-11. 12) henni, A2, 3; systur sinni, II. 13) *fra* [kvað ella ástleysi (á finnast, t. A4-6), A2-11, II. 14) *fra* [u. A4-6. 15) u. A2, 3; vera, A4-6; kv. ekki at því, A8-11; kv. sèr ei at því, A7; kv. ekki at því fara, II. 16) at í *Margen i A1 med Henvisningstegn.* 17) áeggjan, A4-11, II; eggjan, A2. 18) voru þau (þó, A2) at heimb., A2, 3, 8-11, II. 19) at, *till. de övr.* 20) *fra* [u. A2, 3, 8-11, II; í A7 *tilf. med anden Haand.* 21) Þórdís, t. *de övr.*

Signýjar bráðdauð, ok er jörðuð í Þórdísarholti; þat er skamt frá Bæ. Mikit þótti Signýju þetta; [fór síðan heim á Breiðabólstað¹, [ok litlu síðar fékk Signý sótt þá² er hon skyldi létтари³ verða, ok [horfði þar mjök þúngliga um sóttarfar⁴ hennar⁵. Torfi talaði við hana: kvað sèr illa hug⁶ sagt hafa um hennar⁷ gjaforð, lét sèr ok mjök hugstætt til Grímkels alla stund [verit hafa⁸. Hon kvað eigi ólíkligt⁹ at til mikils drægi um¹⁰. Hon fæddi meybarn, bæði mikit ok jóðligt. Torfi vildi eigi láta vatni ausa barnit fyrr en [reiddist um líf Signýjar¹¹; hon andaðist þar þegar á sænginni. Þá gjörði Torfi sik svo reiðan, at hann vildi láta barnit út bera. Hann bað Sigurð fóstura sinn taka við barninu, ok fara með þat til Reykjardalsár ok tortína¹² því þar. Sigurðr kvað þetta [allilla gjört¹³ vera, en [nennti þó eigi¹⁴ at synja Torfa þessa. Sigurðr tók nú við barninu ok fór vegar síns; honum sýndist

1) I A1 skrevet Breiðbólstað; fra [ok fór síðan (þó, H; u. A2, 7-11) heim (u. A7-11) til Breiðabólstaðar, A2, 7-11, H. 2) fra [ok fékk sótt (litlu síðar, t. ved anden Haand i A7) er, A7-11. Litlu síðar tók hún sótt, H. 3) af, t. H. 4) sótt, A2. 5) fra [horfðist (horfist, A8-11) þúnglega (á, t. A7-11) fyrir henni, A4-11. 6) hugr, A8-11. 7) sóttarfar ok gjaforð í fyrstu, ok m. hugst., de övr. 8) fra [u. A8-11. 9) ólíkt, A7-11; segir ekki ólíkt, A2, 4-6. 10) u. A2, 3, H; at til eins dragi, A7-11. Et Exempel paa Afskrifternes successive Forvanskninger giuer her A5 og 6. Den første har ved Skrivefeil noget utydeligt: til m. draga um, hvilket den sidste gjør til: draga minn. 11) fra [hann vissi hvern enda fengi hennar sótt, A2, 3, 7-11, H. 12) saaledes, men i noget utydeligt, i A1; tortína (tortljna), A2, 3-7, 10, 11, H; tortýna, A8-9. 13) fra [illt verk, A2, 3, 7-11, H; allillt verk, en n. þó e., A4-6. 14) fra [þótti þó mikit, A4-6.

vænligt barnit, ok [því nemti hann¹ eigi at kasta því út á ána; hann snýr nú upp til Signýjarstaða, ok leggur þar niðr barnit í garðshlíði, ok þótti líkligt² at þat mundi brátt finnast. Grímr bóndi stóð úti³ uudir húsgaffli, Signýjarson; hann sá þetta, gengur til ok tekr upp barnit, [ok hefir heim með sér⁴, ok lætr Helgu konu sína bregðast⁵ sjúka, ok segja⁶ hana hafa⁷ fædda mey þessa. Hann lét ausa vatni ok nefndi⁸ Þorbjörgu. [Grímr fór heiman til Breiðabólstaðar; hann sá margt manna fara or garði; þar var fylgt líki Signýjar til graptar. Torfi sagði Grími andlát móður sinnar, ok vil ek [líka þær öll⁹, en þó ættu vær Grímkatli at gjalda þat fè, en vær viljum þó¹⁰ allvel til þín gjöra. Grímr kvað hann vel segja. Síðan¹¹ jörðuðu þeir Signýju, ok gengu frá síðan¹². Nú¹³ finnast þeir Sigurðr ok Grímr; segist

1) fra [leitst honum því, II. 2) i A1 skrevet lieklik (f. lieklik, d. s. som liekligt el. liekligt, som A2, 3, H læse). 3) u. A2, 11, H; uppi (upp, A8-10), A7-10. 4) fra [u. A2, 3, 7-11, H. 5) leggjast, A2, 5, 6. 6) segir, A7. 7) fra [hún hafi, A2-11, H. 8) nefna, A2, 3, 7-11, H; kalla, A4-6. 9) fra [noget forvansket i A1, men kan ikke med Vished rettes, da eet eller flere Ord tilige maa være bortfaldne. Imidlertid synes lika temmelig sikkert at kunne rettes til lúka. Meningen er vel at T. tilbyder G. at afstaae ham alt det af Signy der efterlædte Løsegods (jævnf. iøvrigt Cap. 10 og 19). Haandskrifterne A4-6 (de eneste som have denne Passus) læse: lúka þær öllu eptir hana og A4 sætter de to sidste Ord i Parenthes, hvoraf skjønnes, at de maa være tilsatte af Afskriverne for at faae Mening ind i Stedet. A7 har hele Passus ved en senere Tilföining, paa sædvanlig Maade. Membranbrudstykket B udtrykker Sætningen kortere, saaledes: Torfi sagði honum andlát móður sinnar ok bauð honum fè, ok munu vér vel til þín gjöra. 10) u. A4-6 (og 7). 11) u. A4-6 (og 7). 12) Hele denne Passus, fra Ordene: Grímr fór heiman o. s. v. udelæde A2, 3, 8-11, H, samt A7 fra første Haand. 13) nokkru síðar, A2, 3; síðan, A8-11, H; eptir þetta, A4-6.

Sigurðr vita at Torfi mun leggja reiði á hann, þegar hann veit at hann hefir líf gefit barninu. Ek kann þar ráð til, segir Grímr, [ek skal koma þér utan, ok launa þér svo þat happ at þik hendi, ok svo gjörði hann; sendi hann Sigurð suðr á Eyrar ok fékk honum ij hesta, ok voru klyfjar á öðrum; þar fór hann utan¹. [Annann dag² eptir kom Torfi³ til Signýjarstaða ok spurði hví Helga⁴ lægi, því hann vissi ekki von vanheilsu⁵ hennar. Hann kenndi nú barnit hjá henni ok mælti: allmikil dirfð er í slíku, er þit⁶ þorit upp at fæða barn þat⁷ er ek lét út bera. Helga svarar: allnait var⁸ barn þetta Grími, ok var⁹ vorkunn á [þótt hann byrgi því¹⁰. Þá spurði Torfi hvar Grímr¹¹ væri; [hou kvað hann genginn til verkmanna. Þángat fór Torfi ok hitti Grím, lét Torfi hit versta, ok kvað Grím firna djarfan verða sèr¹², ok spurði hvat hann vissi til Sigurðar; kvað hann ills verðan fyri þat, at hann hafði rofit skipan hans; lét¹³ Grímkel¹⁴ mak-

1) fra [at launa þér happ þetta, sem þér tilfél, (þ. er þik hendi, A4-6) at forða barni Signýjar móður minnar (barni þessu, A1-6, II) dauða, ok skal ek koma þér utan, ok svo gjörði hann, at hann (sendi Sig. suðr á E., o. s. v. som i Texten, A1-6) fór utan á Eyrum með styrk Gríms, A2-11, II. 2) Annars dags, A4-6. 3) fra [Torfi kom, A2, 3, 7-11, II. 4) Her ophöfer Membranbrudstykket B. 5) von á heilsubrest (von heilsubrests, A6), A2-11, II. 6) þú, A4-11. 7) þetta, A2-11, II. 8) er, A2-11, II. 9) honum, t. A2-6; er honum, A7-11, II. 10) fra [u. A2, 3, 7-11, II. I A7 tilsat með andeu Haud. 11) Ordene hvar Grímr staoe to Gange i Membr. 12) hitti Gr. ok lét hit versta um þessa hans dirfsku, A4-6; fra [ok lét hit versta um þessa dirfsku, A2; hann fann (en er h. t., II) hann (hann finnr Grím, A7-11), ok lét (lét hann, II) hit versta um þessa hans dirfsku, A2, 3, 7-11, II. 13) en, A2; en kvað, A1-11; en kvað þó, II. 14) föður barnsins, t. A2, 4-11, II.

ligan¹ þvílíkrar svívirðingar [frá sér². Grímr kveðst hafa sent Sigurð [vestr í Fjörðu³ til skips. Torfi [varð reiðr við þat; hann tók meyna ok nennti eigi at⁴ láta drepa hana⁵, þvíat þat var morð [kallat at drepa⁶ börn [frá því er⁷ þau voru vatni ausin. Hann hefir meyna heim⁸, ok selr til fóstrs ambátt nökkurri, [ok ekki fékk hann henni til klæða⁹, ok ekki vildi hann [taka af verkum¹⁰ ambáttarinnar.

9. ¹¹Sigmundur hét maðr, hann gekk yfir á hús-gáng¹² ok kona hans, ok sonr er Helgi hét; optast voru þau í gesta húsi þar sem þau komu¹³, nema Sigmundur¹⁴ veri¹⁵ inni til skemtanar. [Þetta hit sama haust komu þau Sigmundur¹⁶ til Breiðabólstaðar; [tók Torfi vel við þeim, ok¹⁷ mælti til þeirra: ekki skulu þit í gesta húsi vera, [þvíat mēr lízt vel á þik, Sigmundur, ok heldr gæfusamliga; hann svarar: ekki mundi¹⁸ þer þat missýnast, þó at þat væri, at þer sýndist svo¹⁹. Torfi. kveðst mundu gjöra sæmd til

1) nödvendig Rettelse for makllgrar, som A1 har ved Skrivefeil; verðan, de övr. 2) fra [u. A2-11, II. 3) fra [i Vestfjörðu, A2; i Vestfjörður (plebeisk Form), H. Grímr kvaðst Sigurð kominn í Vestfjörður til skips, A2; Gr. kvað Sig. í Vestfjörðum til sk. kominn, A7-11; Gr. kv. Sig. utan farinn, A4-6. 4) ok n. eigi at, to Gange i Membr. 5) fra [reiddist enn framur (meir, A4-11), en neanti þó eigi at deyða meyna, A2-11, H. Istedentfor det følgende har A7-11: þar hún var vatni ausin. 6) fra [haldit at bera út, A2, 3, H. 7) fra [þegar, A2, 3; þá, II. 8) með sér, de övr. 9) fra [en eingi fékk hann henni klæði, de övr. 10) fra [mínka verk, A2, 3, II; ok e. míkaði hann v., A4-11. 11) Capitelinddeling i A1, 4-8, 10, 11, II; A7 har „Cap. VI“, A6 og II „Cap. VIII“. I A1 er Overskriften Capítulum. 12) hergáng, ur. vplöst Forkortningstegn, A7-10; vergáng, A11. 13) koma, ur., II. 14) Sigurðr, her ur., A3. 15) var, A2, 3, 7-11, II; nema þá Sigm. var, A4-6. 16) fra [þau komu, A7-11. 17) fra [Torfi, de övr. 18) mun, A6. 19) þó þer litist (sýnist, A6) svo, A4-6.

hans¹, þvíat ek mun þiggja at þær² barnfóstr. [Sigmundur svarar: er okkar sá mannamunr, þó at ek fóstura þær barn, þvíat þat er talat, at sá sè minni maðr er öðrum fósturar barn. Torfi mælti: þú skalt³ færa meyna til Ölfusvatns. Þessu játar Sigmundur; tekr [hann nú við⁴ Þorbjörgu, ok bindr hana á bak sèr, ok ferr á hurt síðan. Þetta þóttist Torfi gjöra allt til svívirðingar við Grímkel, en þótti þessi maðr vel fallinn til at bera meyna á rekníng⁵; vildi hann ok ekki lætta hær betra manni til en Sigmundi, þvíat honum þótti eingis örvænt⁶ fyr⁷ Grímkatli, ef sá maðr hefði fært honum barnit, [at honum hefði nokkur hefnd í þótt⁸. Sigmundi varð nú gott til gistingarstaða⁹, þvíat allir þóttust skyldir at gjöra vel við meyna, ok þá sem með henni¹⁰ fóru, [hvar sem hon kom¹¹, ok því vildi Sigmundur fara hinu¹² leingsta veg: hann fór út um¹³ Andakíl ok Melahverfi, ok allt hit ytra um Nes öll, [en utan um¹⁴ Grindavík ok Ölfus¹⁵. At aptni¹⁶ eins dags komu þau¹⁷ Sigmundur til Ölfusvatns; var Sigmundur¹⁸ votr ok frosinn mjök; hann settist utarlíga, en Grím-kell sat í rúmi sínu, ok hafði sverð um knè sèr.

1) fra [mun ek gjöra sæmd (vel, A2) til ykkar, A2, 3, 7-11, H. 2) ykkar, H. 3) þú skalt, to Gange i Membr.; fra [ok skaltu, A2, 3, 7-11; ok skaltu þit, H. 4) fra [u. A2, 3, 7-11, H. 5) hrakning, A4-6, 11; rakning, A7-10. 6) í, t. A2. 7) af, H. 8) fra [sem honum þætti hefnd í, de övr. 9) gistinga, A4, 5, 8-11; gistingar, A6, 7. 10) hana, A2, H; þá er með höfðu at fara (gjöra, A8-11), A7-11. 11) fra [u. de övr. 12) allan, A2-6, H; allan hinn, A7-11. 13) með, A7, 9-11. 14) fra [utan, A4-6. 15) Ölves, A4-7, H; Ölvís, A2, 3, 8-11. 16) I Membr. skrevet apni. 17) kom Sigm., A4-11. 18) hann, A11; her er eet Blad tabt af dette Haandskrift.

Hann spurði hvat komit¹ væri. [Sigmundr svarar: hær er kominn² Sigmundr, barnfóstri þinn, bóndi sæll, ok Þorbjörg dóttir þín; er³ hon allra barna⁴ bezt⁵. Grímkell mælti: heyrir⁶ hvat gaungumaðriinn⁷ segir! þú⁸ mundir vera barnfóstri minn, allra stafkarla armast^r! ok eigi er einskonar⁹ fjandskapr Torfa við mik¹⁰, deyddi [hann fyrst¹¹ móðurina, en rak nú¹² barnit á húsgang¹³. Grímkell kvað þá vísu:

Trauðr var ei Torfi at deyða
tvinna skorð ok borða¹⁴,
hann gjörir hróp at sönnu
hjörlestis í því flestu;
sendi sviptir branda
silfrskers gná þessa
á rekníng at raungu;
raun er mál at launa¹⁵.

Alla vissi Grímkell ráðagjörð Tórfa, ok því vildi hann ekki at mærin¹⁶ væri þar eptir. Grímkell bað Sigmund dragast á burt sem skjótast, nema hann vildi vera lamdr ok bíða svo hins verra¹⁷. Þau urðu nú þegar¹⁸ á burt at fara með meyna. Þau fóru

1) hvær kominn, A 2-10, II. 2) fra / hinn (hann, A 7) segir (svarar, A 5, 6, II), A 2-10, II. 3) því er h., A 2, 3, 8-10; því hún er, A 7. 4) kvenna, A 7-10; vænst ok, t. A 2-10, II. 5) at sér gjör, t. A 4-6. 6) rettet efter de övr. Membr. ved Skrivef. byret. 7) gaungumennit, A 2, 3, 7-10, II. 8) at þú, A 7, II. 9) einskostar, A 2; er nú ei einskostar, A 7-10. 10) þar hann d. móð., A 4-6. 11) fra / u. A 2-10, II. 12) burt, A 3, II; u. A 4-10; rak barnit út á h., A 2. 13) hergáng, A 7-10; vergáng, A 4-6. 14) efter A 4-7; Membr. hur ved Skrivef. bora. 15) fra / u. A 2, 3, 8-10, II, samt A 7 fra første Haand. 16) barnit, A 4-10. 17) vildi þarðr (lamdr, A 4-6) verða (vera, A 3, 6-10, II) ok bíða h. verra, A 2-10, II. 18) u. A 2-10, II.

um Grímsnes ok [um Laugardal, ok¹ lögðu nú órækt² á barnit, þvíat þau þóttust eigi vita at þau mundu því nokkurn tíma af hendi³ koma. [Þeim varð nú illt til gistingar staða⁴; þóttist Sigmundur nú⁵ yfir flugu ginit hafa, er hann tók við meynni af Torfa. Þau komu til Grínstaða einn dag til dögurðar⁶; segja þau Grími at þau fóru með úngt barn. Grímr⁷ kveðst sjá vilja [barn þat hit únga⁸, er menn gjöra nú mest orð á⁹. Sigmundur kvað mikit fyrir at¹⁰ leysa upp barnit, [en sagði þat þó ekki gott mundu¹¹ at hugga eptir¹²; [Grímr kvað ekki skyldu at því gaum gefa¹³; var barnit nú uppleyst ok sýnt Grími. Hann mælti þá: þetta er sannliga barn Signýjar, hennar hefir augun, ok mundi hon þat ætla mæ, at ek munda eigi [láta með húsum gánga¹⁴ barn hennar, ef ek mætta at gjöra¹⁵; en mikla skömm [vill Torfi gjöra¹⁶ öllum frændum barns þessa, ok jafnvel sjálfum sér; nú¹⁷ mun ek, Sigmundur, taka af þèr [barn þetta ok þenna ómaga¹⁸; hann varð því allfeginn. Þar voru þau þann dag

1) fra [u. A 2, 3, 8-10, II. I A 3 er ok Lögðl overstreget; i A 7 ere disse Ord tilsatte med anden Haand. 2) vanrækt, A 2, 3, 7-10, II. 3) sér, A 2-10, II. 4) fra [en varð gistingaíllt, A 2, 3, II; varð þeim gist. illt, A 4-6; varð gist. illt, A 8-10; varð þeim illt til gistinga, A 7. 5) illa, t. II; einnig, t. A 2. 6) dagverðar, A 2-10, II. 7) litli, t. A 4-10. 8) fra [þat úngbarn, II; barn únga, A 8-10. 9) af, A 4-6. 10) vilja, t. A 2; verða, t. A 4-6. 11) fra [ok sagði þat mundi ekki gott, A 2, 3, II. 12) fra [ok mundi ei heldr auðvelt at hugga, A 4-6; ei mundi heldr gott athuga þat, A 8-10; ok ei mundi heldr gott at athuga þat, A 7. 13) fra [u. A 2-10, II. 14) fra [á hrakning fara láta, A 4-6. 15) fra [á rekning fara láta, A 2, 3; á rakuíng fara láta, A 7-10; á rekning rekast láta, II. 16) fra [gjörir Torfi, A 4-10. 17) To Gange i Membr. ved Skrivefeil. 18) fra [ómaga þenna, A 2-10, II.

en fóru síðan ofan Botnsheiði¹. Þess gátu margir, at Grímr mundi sik í hættu hafa við Grímkel goða² [um þetta mál³, sakir ofrkapps haus⁴.

Grímkell reið til stefnu⁵.

10. Um fardaga skeið⁶ reið Grímkell goði heiman, út í Ölfus⁷ um Hjalla, en utan um Arnarbæli, ok upp eptir Flóa í Oddgeirshóla, þaðan í Grímsnes, ok gisti í Laugardal, ok svo heim. Hann stefndi öllum bændum á sinn fund til Miðfells⁸, þeim sem þá hafði hann hitt, á tveggja náttu fresti, þvíat Grímkell hafði goðorð yfir⁹ þessum sveitum öllum¹⁰. Til Miðfells¹¹ komu lx þingmanna hans¹². Grímkell segir þeim¹³ nauðsynjamál sitt¹⁴ við Torfa, ok kveðst ætla at fara stefnuför til Torfa¹⁵; öllum þótti þat vorkunn. Þeir riðu um¹⁶ Gjábakka, svo til Klupta¹⁷, ok um¹⁸ Ok; [svo hina¹⁹ neðri leið ofan hjá Augastöðum²⁰, ok svo á²¹ Breiðabólstað²². Torfi var²³ eigi heima, ok var [farinn upp í²⁴ Hvítársíðu. Grímkell

1) *I Membr. skrevet* Bozheiðe. 2) at Grímkell mundi sik í hættu hafa við Torfa, *urigt.*, A 7-10. 3) *fra* [u. A 2, 3, 7-10, II. 4) u. A 4-10, II. 5) *Overskriften efter A 1 alene. Capitelinddeling i* A 2, 4-7, II. 6) um vorit, t. A 2-10, II. 7) Aulfus, *her, Membr.*, Ölfus, A 4-7; Ölfvis, A 2, 3, 8-10, II. 8) Mosfells, *ur.*, II. 9) fyrir, A 7-10. 10) *Ordene þess. sveit. öll. ere udel. i A 4, hvorved opstaaer en Forvirring i A 5 og 6, idet de sætte Ordene til Miðfells til den foregaaende Sætning, og lægge til: til Grímkels, efter Ordet þingmanna.* 11) Mosfells, *ur.*, II. 12) u. A 2, 3, 7-10, II. 13) upp (bann s. upp, A 5, 6), A 4-10. 14) sín, A 4-6; mál sín, A 7-10. 15) hans, A 4-7, II. 16) til, A 5, 6. 17) Klipta, A 2. 18) ofan um, A 4-10 (ok ofan um, A 5, 6). 19) um, A 2, II. 20) Augastíg, *ur.*, A 2. 21) *fra* [ok at, A 7 (*det manglende tilsat ved anden Haand*) 8-10; svo um neðri leið ok svo á Br., II. 22) Breiðabólstaði, A 2. 23) fannst, A 4-6. 24) *fra* [upp á, A 2, 3, II; uppi í, A 7-10; riðinn upp í, A 4-6.

stefndi Torfa um fjörráð við Þorbjörgu, ok um heimanfylgju Signýjar; hann stefndi málunum til alþingis, ok reið heim síðan, ok var nú fátt fjöl-ræðara¹ en um mál þeirra Grímkels ok Torfa. En er Grímr hinn litli spyr þetta, ferr hann heiman út í Reykjarvík², á fund Þorkels mána, lögsögu-manns. Þeim varð talat um mál þeirra Grímkels ok Torfa; spyr Grímr [hvat hann ætli, hveru enda eiga muni með þeim³; honum⁴ kveðst þikkja horfa óvænliga, [þar sem⁵ kappgjarnir áttu hlut í⁶. Grímr mælti: gjarna vilda ek at þú ættir hlut at sætt-um⁷ með þeim, þvíat þú ert bæði vitr ok góðgjarn. Þorkell svarar: vel ferr þér [eptirleitin ok góðmann-liga, ok í því⁸ skal ek heldr⁹ hlut¹⁰ eiga at þeir sættist. Grímr mælti: ek vil¹¹ gefa þér fê til [þess, at þú sættir þá; hann¹² hellti í knè honum c silfrs ok þakkaði honum heit sín, [er hann ætlaði at sætta þá¹³. Þorkell [kvað honum vel fara: en¹⁴ skil þú þat, at ek vænti þér sættinni en ek heit¹⁵ eigi. Grímr svarar: þat er meira vert er þú væntir, en [þótt flestir menn aðrir heiti¹⁶ til fulls. Grímr fór

1) fjölræðnara, A4-10. 2) Reiðarvík, ur., A8-10. 3) fra [hværnig hann ætlar þau lykta, A2, 3, II; hværnig lykta muni, A4-6; hværnig hann ætli lykta muni, A7; hv. h. ætli lykti, A8-10. 4) hann, A2, 3; hann kvaðst ætla h., II; hann kvað óvænlega horfa, A4-6; hann kveðst ætla óvænlg., A7; hann kvað (kveðst, ur. A9, 10): óvænlega, A8-10. 5) fra [því, A3-10; þar, A2, II. 6) um, t. A2, 3, II; kappg. ættu í hlut, A4-10. 7) hl. í at sætta, A2, II; hl. í at koma á s., A7; hl. í at fara ok sætta, A8-10. 8) fra [ok, A2, 3, 7 (fra første Haand), 8-10, II. 9) allan, A7; u. A4-6. 10) í, t. A2-10, II. 11) skal, II. 12) fra [ok, A2-10, II. 13) fra [u. A2, 3, II; ok bað hann vel lifa, A4-10. 14) fra [mælti, A4-7. 15) heiti, A2-10, II. 16) fra [þat flestir (menn aðrir) heita, A2-10, II.

á burt eptir þetta; líör nú framau¹ til þíngs; koma þá hvorirtveggju² mjök fjölmennir. Grímur var³ á þíngi; hann fór at hitta Þorkel mána, ok bað hann leita um sættir; kvað hann mundu fá af⁴ því mikinn sóma, ef hann gæti sætt þá höfðingjana. Þorkell gjörði nú svo; hann fór fyrst at finna Grímkel goða, ok vakti til við hann um málin. Grímkel svarar: þat er skjótt at segja, at um⁵ öll skipti vor jafn saman ok fjandskap Torfa⁶ [við mik vil⁷ ek eingis gjörð á hafa nema mína sjálfs⁸, nema því at eins, at þat sè skilit undir niðri⁹, at hann gjaldi eigi minna en¹⁰ xij. c.¹¹ þriggja álna anra. Þorkell bauð þá at gjöra um með þeim: en sjá megi þit hvat er við liggr; [en er herr¹² ófriðr ef þit sættist eigi, en vær munum þeim veita er meir gjörir at vorum orðum, [ok vor orð vilja nokkurs virða, ok er¹³ þat meira vert en þat sem hær stendr á milli¹⁴. Grímkel mælti þá: því játa ek at Þorkell dæmi¹⁵ um málit, hann er kunnigr at allri réttvísi¹⁶. Nú sèr Torfi at þetta eitt hæfir¹⁷, segist nú

1) fram, A2, 7, 8, II. 2) hvorurtveggju, A2, 4, 7, 10, II; hvorurtveggir, A5; hvorurtveggi, A9; hvortveggi, A8. 3) enn, t. A2, 7-10, H; einn—þínginu, A4-6. 4) Membr. i Marg. 5) udel. A2, 8-10, II; at udel. A7. 6) saal. efter A4-6. Læsemaaderne: fjandsk. m eð Torfa (Membr. A1, 8-10), fjandsk. við T. (A2, 7), og fjandsk. m eð, við T. (A3, H) antages for urigtige. 7) mun, A4-6; fra [mun, A2, 3, 7-10, II. 8) sjálfs mína, A4-6; sjálfs míns, A2, 7-10, H. 9) Her begynder A11 igjen. 10) þau, t. A2, 3, 7-11. 11) d. e. tólfhundrað. 12) vís, A2, 3, 8-11, II; fra [at vís er, A4-7. 13) Membr. i Marg. 14) fra [tilsat ved anden Haand i A7; ok er þat — milli, udel. A8-11. 15) gjöri, A4-6, II. 16) því h. e. kunnigr allrar réttvísi, A2; því h. e. kunnigr allri réttvísi, H; því h. e. kunnr at (allri, t. A7-10) réttv., A4-10; því h. e. kunnr allri réttv. A11. 17) T. þetta eitt hæfir (hæfir, A6), A4-6.

ok þessu játa. Þorkell mælti: Þat er mín ummæli ok gjörð, at Torfi greiði Grímkatli vj c. þriggja álna aura, ok leigi vj vetr, ok gjaldi þá xij. c.; létst þá hafa gjört sem honum sýndist réttligast¹. Grímkell svarar: líka mun ek láta mēr þessa gjörð, með því at ek hefi sjálfr undir lagit, en minnkað þikki mēr allmjök málin²; skal þetta fê eiga Hörðr son minn, ok hafa þat í móðurarf sinn. Torfi kveðst eigi mundu gjalda Herði þetta fê, nema hann yrði eigi verrfeðrúngr. Grímkell kvað eigi þat víst víta mega, hversu þat vildi³ verða, en [kveðst Herði eingi⁴ bót í því, þótt almælit sannaðist, þat at móðurbræðrum yrði menn líkastir⁵, þvíat þú ert⁶ eigi einhamr, ok þætti mēr honum verra en ekki⁷ at hafa þat af þær; þá varð óp mikit. Illa líkaði hvor-umtveggja⁸ gjörðin, [ok var þó haldin⁹ at kalla¹⁰; liðu¹¹ af þau missari¹², ok önnur til. Þá bað Grímkell sèr konu, Sigríðar Þorbjarnardóttur af Skálmarnesi; var því máli vel svarat, þvíat maðr¹³ þótti göfugr ok ættstórr, þó at hann væri nokkut hnignandi; var hon honum gefin; var boð þeirra at Ölfusvatni¹⁴, [heima at Grímkels; fór þat vel fram ok

1) réttligast, A2, 4, 5, 7-11, II; réttast, A6. 2) minnkað — málin, A2, 4-6, II; minnkað — málið, A7-11. 3) mundi, A2-11, II. 4) fra [kvað Herði engu, A3-11, H; en Herði þat bót, ur., A2. 5) líktr, A8-11. 6) þvíat þú ert, *to Gange i Membr.* 7) *I Membr. skrevet v'a en e'*; hon. þat verr enn ei, A2; hon. verr enn ei, A5, 6, II; hon. verra enn ei, A4; hon. verr, A7-11. 8) hvorutveggjum, A2, 7, 9, 10, II; hvortveggjum, A8; hvorutveggju, A11. 9) átti, t. A2, 3, 8-11, II. 10) fra [u. A4-6. 11) saal. A2, 3, 7-11, H; láðu, A1, *udentviol Skrivefoil*; liða, A4-6. 12) missari, *de övr.* 13) maðrinn, A4-11, II. 14) *I A1 skrevet Aulfusv.*

sköruliga¹. [Þeirra samfarir voru allgóðar²; sat Grím-
kell nú um kyrt.

Illugi fékk þurtðar³.

11. Illugi hét maðr, er bjó at Hólmi⁴ á Akra-
nesi; hann var son Hrólfs hins⁵ geitlenzka⁶, Úlfs-
sonar, Gríms sonar hins háleyska. Bróðir Illuga var
Sölvi, faðir Þórðar, föður Magnús⁷ prests í Reykja-
holti⁸. Systir Illuga var Halldóra, er átti Gizurr hvíti,
móðir Vilborgar, móður Jórunnar, móður Guðrúnar,
móður Einars, föður Magnús⁹ biskups¹⁰. Illugi var
mikill maðr ok sterkr, ok hafði auð fjár; hann fór¹¹
til Ölfusvatns¹² bónorðs för, [ok bað¹³ Þurðar dóttur
Grímkels¹⁴, er hann átti við hinni fyrstu konu síni.

1) fra [u. A2, 3, 7-11, II; heima, A4-6. 2) fra [urðu sam-
farir þeirra góðar, A2-11, II. 3) Overskriften efter A1 alene. Ca-
pitelinddeling i A2-7, 10, II. 4) d. e. Hólmi enum innra, see
Landnámab. 1, 21; á Hólmi, A5, 6, 8-10. 5) gamla, t. A2, 3, 7-11,
II. 6) grenlenzka (grænlenzka, A11), ur., A8-11 og A7 fra første
Haand. I övrigt forevæles her Hrólfr enn geitlenzki eller enn auði
med Brodersønnen Hrólfr enn yngri, eller Hrólfr at Ballará, see
Landnámabók I, 21 (I. B., S. 63) Fornm. S. III, 253 og Stur-
lúnga Saga I, 3 (I. B., S. 5). Som Følge af denne Forværling
kaldes Halldóra her en Søster til Illugi, istedenfor at hun var Dat-
ter af hans Bedstefaders Broder, den ældre Hrólfr eller Hrólfr
enn geitlenzki, Illugi derimod en Søn af Hrólfr enn yngri, Hrólfr
den ældre Brodersøn; jevnf. Slægte-Tabellen 2 ð. til Scripta
histor. Isl. III. B. 7) Magnúsar, de övr. 8) Fremstillingen af
disse Slægtsforhold stemmer nøiagtig med Sturl. S. 1, 3 og II, 2,
samt Hauksbogens Fremstilling i Landnámab. II, 20 (I. B., S. 126
Anm.), men er imod Gjentagelsen af Navnene Sölvi og Þórðr som
2 nye Led i Landnámab. 1, 21. Jevnf. Slægtetabellen I til Ite
B., samt Rettelser og Tillæg til S. 63 og S. 126. 9) Magnúsar,
de övr. 10) Denne Fremstilling af Biskop Magnus Einarssons
Slægt stemmer fuldkommen med Landnámabók V, 7. S. 297.
11) fer, A3, 7-11, II. 12) I A1 skrevet her Avlfus vatn. 13) fra [
til, A2-11, II. 14) góða, t. A2, II.

Grímkell tók þessu vel, þvíat honum var Illugi kumigr; fóru þar festar fram. Eigi var Hörðr hjá¹ þessu kaupi. At tvímánaði skyldi brúðlaupit² vera³ heima at Ölfusvatni⁴; [en er⁵ kom⁶ at þeirri stefnu, bjóst Illugi heiman við⁷ xxx manna til brúðlaups síns. Með honum var Þorsteinn Öxnabroddr⁸ or Saurbæ, mikill bóndi, ok Þormóðr or⁹ Brekku af Hvalfjarðarströnd; þeir fóru yfir fjörð til Kjalarness, ok fyri norðan Mosfell, ok svo upp hjá Vilborgarkeldu, þaðan til Jórúkleifar, ok svo til Hagavíkr ok svo heim til Ölfusvatus¹⁰ ok komu snemma dags. Illugi mælti: hvar er Hörðr, er ek¹¹ sè hann eigi, eða er honum ekki boðit? Grímkell kvað honum vera sjálfboðit: en ekki hefir ek nefnt hann sèrliga til þess. Illugi svarar: þat samir þó eigi; hann ríðr á Grímstaði; [þar voru aptr hurðir¹²; þeir drápu á dyr. Geirr gekk til hurðar ok spurði [hverir komnir væri¹³; Illugi segir til sín, ok spurði at Herði; Geirr kvað hann vera inni. Illugi [mælti: bið þú¹⁴ hann út koma¹⁵, þvíat ek vil finna hann. Geirr gekk inn ok kom út, sagði Hörð [liggja ok vera¹⁶ sjúkan. Illugi gekk [inn, þvíat Hörðr vildi eigi út gánga. Illugi¹⁷ mælti: með hverju móti er sótt þínu,

1) at, A2-11, II. 2) de övr. have stedse Formen brúðkaup (A8-10: brullaup). 3) vera i Marg. i A1. 4) Aulfusvatni, her, A3. 5) er i Marg. i A1. 6) fra [u. A2, 3, 7 (fra første Haand), 8-11, H. 7) með, A2, 4-11. 8) I A1 skrevet Augsnabroddr, som er blevet til Öxnabroddr i A8-11 og II. 9) saal. A1, 7-11; á, A2; frá, A3, II; af, A4-6. 10) Aulfus uatz, A1. 11) ek i Margen i A1. 12) fra [þeir fóru eptir Hörði, aabenbar Forvanskning, opstaaet ved Læsefeil, i A2. 13) fra [hver úti v., A2-11, H. 14) fra [það, A2-11, H. 15) gánga, A4-11. 16) fra [u. A2-11, H. 17) fra [til (inn til, A4-6) hans ok, A2-11, H.

Hörðr¹? hann kvað vera ekki mikla. Illugi mælti: gjarna vilda ek at² þú færir til boðs míns með mér, ok legðir vináttu til mín. Hörðr kvað hann þetta hafa mátt fyrr mæla, ef honum þætti allmiklit undir³; vil ek hvergi fara, þvíat lítt hafi þér mik at þessum málum kvatt. Illugi fær ekki af Herði utan stór orð; hann ríðr á burt við svo búit. Litlu síðar mælti Geirr til Harðar: þat er meiri sómi at við förum til boðsins, [mun ek sækja okkr hross⁴; Hörðr kvað sér ekki um⁵. [Geirr mælti: gjör at bæn minni, en at sóma þínum! Hörðr gjörði nú svo⁶; ríða þeir þá eptir þeim; [ok er þeir fundust, varð Illugi allkát⁷, ok lét ekki á sér finna stóryrði Harðar⁸. Þeir riðu nú til boðsins, ok var þar vel við þeim tekit⁹; Hörðr sat [á aðra hönd¹⁰ Illuga. Veizlan fór vel fram ok sköruliga; riðu þeir allir samt¹¹ frá boðinu, allt til Vilborgarkeldu; þar skildust¹² götur. Þá mælti Illugi: nú munu við, Hörðr, hær skiljast, ok vilda ek at vingott væri með okkr, ok hær er skjöldr er¹³ ek vil gefa þér. Hörðr svarar: ærnar¹⁴ á Grímr fóstri minn flagspildur¹⁵, ok¹⁶ kvað vísu:

1) Havdr, Membr. her, ved Skrivefeil. 2) I Membr. urigtig skrevet: et. 3) komit sinni vináttu, t. A4-6. 4) fra [u. A2, 3, 7 (fra første Haand), 8-11, II. 5) en lét þó svo vera, t. A2, 3, 7-11, II. 6) Hörðr lét þá svo vera, A4-6; fra [u. A2, 3, 7-11, II. 7) kátr, A2, 3, II; fra [en sem Illugi sá þat, varð hann kátr, A4-11. 8) Hörðs, A7-11. 9) þeim vel fagnat, A7-11. 10) fra [á hönd, ur., A2; við hönd, II. 11) senn, A2-11, II. 12) skildu, A2, 3, 11, II; skildi, A4-10. 13) Ordene: skjöldr, er i Margan i A1. 14) ærinn, ur., A2, 3, II; óunninn, ur., A8-10; gnógar (uógar), A7, 11. 15) flogspildur, A8-10. 16) vil ek eigi þiggja, t. A2-11, II; ok kv. vísu o. s. fr. t. A4-6, samt A7 ved anden Haand.

Skjöld gaf mér hinn mildi
 málmrjóðr¹, ok ei góðan,
 hann mun þurfa þenna
 þegn í Hildar regni;
 eig² hann sjálf hinn svinni
 sinn grip, er án³ minni,
 auðr úrþveings hlíðar,
 eiðs ok hrínga meiðar⁴.

Illugi mælti þá⁵: Þigg þú þá hríng þenna [at mér til vinganar⁶, þótt þú vilir eigi skjöldinn⁷. Hörðr tók við hríngnum; var þat góðr gripr. Eigi veit ek, segir Hörðr, því mér býðr [þat í hug⁸, at þú munir eigi vel halda mágsemd við mik, [en þó⁹ mun þat síðar reynast. Síðan skildu þeir, ok varð fátt um kveðjur, en skildust¹⁰ þó sáttir at sinni. En er Hörðr kom heim, þá mælti hann við Þorbjörgu¹¹: Þér vil ek gefa hríng þenna, er Illugi gaf mér, þvíat ek ann þér mest allra manna, en þú mun¹² þessa gjöf eptir mik dauðan, þvíat ek veit [at þú munt lifa leingr en ek¹³. Þorbjörg svarar ok kvað þetta:

Verðir þú,
 svo ek vita¹⁴ gjörla,
 vopnum veginn,
 eðr í val fallinn¹⁵:

1) málmbrjóðr, A 4-7. 2) eigi, A 5-7; eig¹, A 4. 3) ann, A 4-7.
 4) fra [udel. A 2, 3, 8-11, H, og A 7 fra første Haand. 5) u. A 2-11, H. 6) fra [u. A 2, 3, 7-11, H. 7) I A 1 skrevet sköldinn. 8) fra [svo hugr um, A 3-11, H; svo hugr, A 2. 9) fra [ok, A 4-11. 10) voru, A 4-11. 11) systur sína, t. A 4-6, A 7 med anden Haand. 12) manst, A 4-6. 13) fra [þér verðr auðit at lifa mik, A 2-11, H. 14) viti, A 3-5, 7-11, H; viti ek, A 2; (ek) villi, ur., A 6. 15) felldr, A 4-6.

þeim skulu manni
 míu at sönnu
 bitrlic ráð
 at bana verða.

Þá var Hörðr xij vetra, er hær var komit [söggunni; hann var þá jafu um afl hinum sterkustum¹ mönn-um þar í sveitum². Leið nú svo fram, þar til [er Geirr var xvj vetra gamall, en Hörðr xv³; hann var þá höfði öllu⁴ hærri en aðrir menn flestir⁵; [honum mátti aungvar⁶ sjónhverfingar⁷ gjöra í augum⁸, þvíat hann sá allt eptir því sem var; hann var hærðr⁹ manna bezt ok [ramr at afli, syndr manna bezt ok¹⁰ um alla bluti vel at íþróttum búinn¹¹. Hann var hvítur á hörund en bleikr á hár; hann var breiðleitr ok þykkleitr, liðr á nefi, [bláeygr ok¹² snareygr¹³, [ok nökkut¹⁴ opineygr, herði-breiðr¹⁵, miðmjór, þykkur undir höndina¹⁶, útlíma-smár¹⁷ ok at öllu¹⁸ vel vaxinn¹⁹. Geirr var nökkuru ósterkari, [en þó voru þá nálíga aungvir hans jafu-

1) sterkustu, *de övr.* 2) *fra* [var þá jafnt um afl þeirra sterkustu manna þar í sveit, *ur.*, A 7 (*fra fyrste Haand*), 8-11. 3) *fra* [Hörðr var XV vetra en Geirr XVI (XIII, A 4-6 og 7 *fra anden Haand*), A 2-11, II. 4) *u.* A 2, 3, 7-11, II. 5) allir menn aðrir, A 2, 3, 7-11, II. 6) *fra* [svo var hann skygn, at eigi mátti honum, A 2-10, II. 7) sjónhverfing, II; svo var h. skygu, at honum mátti engar missýningar eða sjónhverfingar gjöra, A 11. 8) á augum, A 4-11. 9) I A 1 skrevet herðr; heyrðr, A 8-11, og A 7 *fra fyrste Haand*. 10) *fra* [*u.* A 11. 11) *u.* A 2, 3, 7 *fra fyrste Haand*, 8-11. 12) *fra* [*u.* A 2, 3, 7 *fra fyrste Haand*, 8-11, II. 13) *de övr. have alle Formen eygr.* 14) *fra* [*u.* A 7 *fra fyrste Haand*, 8-11. 15) herðabr., A 4-11, II. 16) hönd, A 3-6, II; höndum, A 2, 7-11. 17) útlímagrannr, A 7-11. 18) I A 1 skrevet aulu (*for aullu*). 19) I A 1 skrevet vagsinn.

íngjar¹; hann var [hinn mesti² íþróttamaðr, [þótt hann kæmist e³ til jafns við Hörð.

Skipkvoma á Eyrar⁴.

12. Þat⁵ sama sumar kom skip af hafi á Eyrar⁶; þat átti sá maðr er Brynjólfur hét, Þorbjarnarson, Grjótgarðssonar⁷, víkverskr maðr⁸; þeir voru xxx mauna á skipi; þeir komu út fyrir⁹ þíng. Brynjólfur reið til þíngs, ok var í búið Grímkels goða¹⁰; opt [mælti hann þat, at honum væri¹¹ forvitni á at sjá Hörð: [þvíat mæ'r er mikit sagt, segir hann, frá vænleik hans ok atgjörfi¹². [Þat bar nú ok svo til, at Hörðr kom á þíng, ok þeir Geirr báðir¹³, þvíat þeir skildu alldri. [Furðu ástúðigt var með þeim fóstbræðrum, þvíat þá skildi á hvorki orð né verk¹⁴. Þeir Brynjólfur hittast nú; fèll vel á með

1) fra [þó nálíga einginn hans jafnógi, A2-11, H. 2) fra [mikill, A2-11, H. 3) fra [en eigi þó, A2, 3; þó ei, H; (en) þó ei jafn v. H., A4-11. 4) Overskriften efter A1 alene. Capitelinddeling i A2-8, 10, 11, H. 5) þetta, A2-11, H. 6) Eyri, ur., A8. 7) Grjótgarðsson, ur., A4, 5, 8, 11, H. 8) u. A8-11; víkv. at ætt, A4-6, 7 (fra anden Haand). 9) um, A7 (fra første Haand), 8-11. 10) opt, t. A4-6. 11) fra [kvað hann sèr, A2-11, H. 12) fra [u. A2-11, H. 13) fra [bar nú ok svo til, at þeir Hörðr ok Geirr komu (koma, A2) á þíng (þíngit, H), A2, 3, H. Eitt sinn bar svo við, at Hörðr ok Geirr komu þar báðir, A4-6. Bar ok svo við, at H. ok Geirr fundu hann, A7. Bar þat svo við, at H. ok G. (afbrudt), A8-11. 14) fra [denne Sætning passer her kun slet, og synes at være indskudt; i Haandskrifterne A8-10 staaer den og i Parenthes. Iøvrigt foredrage Haandskrifterne den med mange Afvigelser: furðu ástúðlegt v. m. þ. fóstb., þá skildi hvorki um orð né verk, A2. Ok svo ástúðl. — fóstb. at þá skildi (þykktí, A5, 6) hvorki á um o. n. v., A4-6. Svo ástúðl. — fóstb., því þá sk. hv. á um o. n. verk, A7-11. Því (u. A8, 10) ástúðl. — fóstb., því þá sk. hv. um orð né verk, A8-10. Ok var furðu ástúðl. með þ. fóstbræðrum; skildi þá hv. á um orð né verk, H.

þeim; sagði Brynjólfr, [at ekki væri ofsögum sagt frá Herði, um vöxt¹ hans ok vænleik; sýnist mér þér, Hörðr, segir Brynjólfr, mun vera² vel hent at fara utan, ok vera á hendi tignum mönnum; vil ek vingast við þik, ok³ gefa þér⁴ [hálf skipit⁵ við mik. Hörðr mælti: mikit tekst⁶ þú á hendr við ókunnan mann, en þó vil ek þessum þínum málum vel svara, ok heita þó eigi í burt at fara, fyrr en ek veit farar efni mín, þvíat enn eru lítil at svo búnu. Geirr mælti: slíkt er vel boðit, fóstbróðir, [ok vænligt ráð sýnist mér þetta vera⁷, vil ek þessa fýsandi vera. Hörðr mælti: ekki nenni ek at biðja Grímkel tillaga⁸. Geirr bað hann eigi þat gjöra, þvíat hann ann þér mikit; nú vilda ek at þú værir einfelldr⁹ í þessum ráðum, ok [þat annat, at þú tækir þat með þökkum er Brynjólfr býðr þér¹⁰. Nú fara¹¹ þeir heim af þingi; [ok er Hörðr kom heim, sagði hann Þorbjörgu¹² systur sinni; hon kvað

1) *I A1 skrevet vaugst.* 2) *fra* [(Br. sagði) ekki sýnist mér ofsögum af þér sagt, því mun þér, Hörðr, vel h. o. s. v. A4-6, 7 *fra anden Haand.* 3) *fra* [ekki sýnist mér ofsögum (*i A3 Skrivef.* ofsökum) sagt af, því sýnist mér þér vel hent at fara utan, vil ek, o. s. v., A2, 3. Ekki s. m. ofs. af þér sagt, ok virðist mér þér vel hent utan at fara, vil ek, *II.* Ekki s. m. ofs. sagt af því, er ek hefi um atgjörfi þína spurt, mun þér, Hörðr, vel hent (henta, A8-10) utan at fara, mun ek, A7-10. Ekki — sagt af þér ok um atgjörfi þína, sem ek hefi spurt, mun — henta — ek, A11. 4) þar til, *t. II.* 5) *fra* [skip, A8-11. 6) *I A1 skrevet tezk (for tezk).* 7) *fra* [u. A2-11, *II.* 8) tillagna, A3, 7 (*fra første Haand*), 11, *II*; at biðja Grímkels tillagna (tillagan, *ur.*, A8, 10), A8-10; ei mun ek biðja Grímk., töður mín, tillaga, A4-6. 9) einfaldr, A2, 3, 6-11, *II.* 10) *fra* [tækir boð Brynjólfs með þökkum, A2, 3, 7 (*förste Haand*), 8-11, *II*; þat annat þú takir boð Br. m. þ., A4-6. 11) koma, A2-11, *II.* 12) *fra* [sagði (ok segir, A4-6) Hörðr, A2-11, *II.*

Brynjólf góðan dreing mundu vera¹. Geirr fýsti þá enn² utanferðar; vilda ek, segir hann, at þú tækir Helga Sigmundarson þær til Þjónustumanns. [Þorbjörg svarar: letjandi vil ek þess vera, þvíat mér sýnist ógæfufullt³ allt lið Sigmundar; mun mér aldri sá harmr or brjósti gánga, er ek hefí af því fengit⁴, er þau báru mik á húsgáng⁵. Hörðr segir⁶: lítit er mér um Helga, þvíat oss hefí [hin mesta⁷ svívírding af þeim⁸ leitt, [ok kvað vísu:

Hinn er mestr í manna⁹
 minnum¹⁰ hafðr, sem ek inni,
 harmr í Hlakkar stormi
 hunmargr¹¹ Þorbjargar:
 er Sigmundi bauð branda
 bróðir hennar¹² móður,
 eyðir upp at fæða,
 ermváugs, á húsgangi¹³.

Helgi sækir eptir¹⁴ mjök, en Geirr [flytr mjök hans mál¹⁵; þat ræðist¹⁶ af [áðr en létit¹⁷, at Helgi skyldi fara með þeim, ok sagði Hörðr, at þeim mundi¹⁸

1) vera mundu, A 2-11, II. 2) fýsti ei, ur., A 2. 3) ógæfusamt lízt mér, A 4, 5; ógiptusamlígt l. m., A 6; fra [en Þorbjörg kvað sér ógæfusamlígt lítast, A 2, 3, II. Þorb. segir: ógæfusamlígt lízt mér allt ráð (Helga ok, t. A 11) Sigmundar, A 7 (fórste Haand), 8-11. 4) er ek hafða, A 7-11. 5) rekning, A 2, 3, II; hrakning, A 4-6, 11; rakning, A 7-10. 6) saal. de öv.; svarar, A 1. 7) fra [mesta, A 2-11, II. 8) honum, A 2, 3, 7-11, II. 9) Efter A 4-6 og 7 fra anden Haand; i A 1 er dette Ord udeladt ved Skrivefeil. 10) minni, A 7 (anden Haand). 11) det samme som hunn margr eller hundmargr. 12) heilnar, A 4-7. 13) hergángi, A 7 (anden Haand). Denne Vise, og fra [udelade A 2, 3, 7 (fra förste Haand), 8-11, II. 14) udel. A 4-11, II. 15) fra [styðr mál hans, A 2, 3, 7-11, II; flytr mál hans, A 4-6. 16) skrevet reidizt i A 1; ræðst, A 4-6. 17) fra [udel. A 2, 3, 7 (fórste H.), 8-11, II. 18) mund, Skrivefeil, A 1.

[Því þykkja nökkuru sýnna¹ misráðit. Eptir þetta beiðir² Hörðr Grímkel³ fjár, ok mælti til lx. c.⁴ ok væri í⁵ xx. c.⁶ mórend. Grímkel mælti: mjök kemr fram í slíku⁷ ofsi þinn ok ágirni⁸; hann gekk frá þegjandi. Sigríðr kona Grímkels kvað þetta fyrir lof hafa⁹, [Þvíat þessu nærri mun sú¹⁰ vera¹¹, sein hann hefir ætlat sèr til kaupa. [Greiddi Grímkel fèit, en þeir¹² færðu vöruna alla undir Fell til Sigurðar múla¹³, fóru síðan utan með Brynjólfi þegar un sunarit, ok komu við Björgvín¹⁴ heilu skipi¹⁵.

Geirr drap Arnþór¹⁶.

13. Haraldr konúngr gráfeldr ræð þá fyrir Norgegi; þeir leituðu sèr skjótt¹⁷ skemmuvistar, ok feingu þat með umgengi¹⁸ Brynjólfs, þvíat hann gjörði við þá allt¹⁹ hit bezta. Þat var einn dag, er Brynjólfr

1) fra [þetta síðar (síður, ur., A2) misráðit, A2, 3, II; sagði H. at þetta mundi (mundi, A5-7) síðar þikja (tilsat i A7) misráðit, A4-7; sagði H. þetta mundi síður (urigt.) misráðit, A8-11. 2) biðr, A2-11, H. 3) föður sinn, t. A2-11, H. 4) d. e. sextiu hundraða; 60 hundruð, H. 5) ok þar uppi, A7 (föerste H.); ok uppi, A8-11. 6) d. e. tuttugu hundraða; 30 hundruð, H. 7) ok því líku, t. A4-6. 8) ágirnd, A2-11, H. 9) u. A2-11, H. 10) u. H. 11) fra [þó at í þessu (því at þessu, A3) væri mun so v., forvansket, A2, 3; þvíat þessu væri meiri svo vera, forvansk., A8-11; þvíat þetta væri meira en h. hefði ætl., rett., men til modsat Menning, A7; þvíat þessu væri meiri sú vara, ur., A11. 12) fra [rettet efter A4-6 og 7 (anden Haand) som læse: ok (u. A7) greiddi Grímkel fèð, en þeir fluttu vör. o. s. v.—A1-3, 7 (föerste H.), 8-11, læse: þeir gjörðu nú svo, færðu o. s. v. 13) til Sig. múla (Sigurðar-Múla, ur., H.) undir Felli (Felli, A4-6, 7 anden H.), A2-11, H. 14) Björgun, A2; til Björgvín, A8-11; k. til Noregs við B., A4-6; k. til Nor. í Björgv., A7. 15) sínu, t. A7-11. 16) Ooerskriften efter A1; Capitelinddeling i A4-8, 10, 11, H. 17) þar, A2, 3, 7-11, H; udel. A4-6. 18) umgangi, A2, 3, 7-10, H; f. þ. fyrir mikit umgengi, A1-6; f. þ. með ummæli ok aðgangi Br., A11. 19) udel. de övr.

var riðinn upp á land, at Geirr gekk [einn samt heiman¹, hann hafði vararfeld² yfir sèr. Geirr sèr þá hvar flokkur manna fór, ok var einn af þeim í blárri kápu. Þeir [finnst skjótt; spyrja þeir hann³ at nafni; [Geirr segir til hit sanna, ok spyr hverir þeir eru. Sá⁴ kveðst Arnþórr heita⁵ er fyrir þeim var, ok vera fêhirðir Gunnhildar konúngamóður. Þeir fóluðu at Geir⁶ feldinn, en hann vildi eigi selja; þá greip einn af honum feldinu. Geirr stóð eptir ok hélt á sverði; þeir [hlógu þá fast, ok göbbuðu hann⁷, ok sögðu at landi⁸ hefði eigi fast haldit feldinum⁹. Hann reiddist þá [hvortveggja, gabbi þeirra, enda missa feldinn¹⁰; þrífr hann þá í feldinn, ok hnykkjast þeir um nökkura stund. Arnþórr seilist þá til feldarins¹¹, ok ætlar at hnykkja af honum; í því brá Geirr sverði, ok hjó á hönd¹² Arnþóri fyrir ofan¹³ olboga¹⁴, svo at af tók; náði hann þá feldinum ok fór heim síðan, [þvíat þeim varð bilt við hann¹⁵; [eptir varð honum umgjörðin¹⁶. Þeir tóku til Arnþórs¹⁷, þvíat hann mæddi blóðrás. Hörðr

1) fra [einnsaman, A 2, 3, 6, 7, 9, H; einsamall, d. s., A 4, 5, 8, 10, 11; um stræti, t. A 7. 2) feld, H. 3) fra [spyrja Geir, A 2-11, H. 4) fra [hann segir sem er (var, H), en sá, A 2-11, H. 5) heita í Märgen i A 1. 6) saal, A 2, 6-11, H; Geiri, A 4, 5; i A 1 forkortet (G.). 7) fra [göbbuðu (göppuðu, A 3) hann (fast, t. A 2, 3, H), A 2, 3, 7-11, H. 8) mörlandi, H; hann, A 7-11. 9) feldi, A 2, 3, H. 10) fra [gabbi (gappi, A 3) þeirra ok missir (= missi) feldsins, A 2, 3, H; g. þ. ok sèr at hann (ok hann, A 8-10; g. þ. en hann, A 11) missir feldsins, A 7-11; spotti þeirra ok við missirinn, A 4-6. 11) feldsins, A 2-11, H. 12) handlegg, A 7. 13) u. A 3; frá olb., A 2; fyrir framan, H. 14) olboga, A 3, H; olmboga, A 7. 15) fra [u. A 4-6; því þeim varð illt (bilt, A 7) við, fylgjurum (hans, t. A 7) Arnþórs, A 7-10; því fylg. Arnþ. varð illt við, A 11. 16) fra [u. A 2-11, H. 17) tóku Arnþór, A 4-6; tóku þeir hann, A 8-11; taka þeir hann ok bera, A 7.

spurði, er Geirr kom heim, því blóð væri á sverði hans; Geirr sagði sem farit hafði. Hörðr svarar: slíkt¹ lá til sem þú gjörðir at², mun nú eigi duga atgjörðalaust. Nú mæddi Arnþór blóðrás, ok féll hann³ niðr í höndum þeim sem hjá honum voru, [ok dó litlu síðar af blóðrás⁴. Sendir Hörðr nú eptir Íslendingum, [þeim sem þar voru⁵; þar var Tindr Hallkelsson, bróðir Illuga hins svarta; þeir bregða við skjótt, ok koma til móts⁶ við Hörð, ok verða saman iij ok xx⁷. Þá var blásit í bænum, ok sent eptir konungi, ok sagt at drepinn væri einn konungsmaðr⁸; kemr konúgrinn skjótliga⁹, ok biðr [þá fram selja¹⁰ Geir: þvíat hann hefir drepit vin minn, en fêhirði móður minnar. Hörðr svarar: þat samir¹¹ oss eigi, at selja fram manni¹² vorn undir vopn yður¹³; viljum vær hjóða þer¹⁴ sjálfðæmi fyrir manninn, [til þess at Geirr hafi lífs grið ok lima¹⁵. Í því kom Brynjólfr heim¹⁶, er þeir töluðu þetta, ok mælti: Herra! gjörir svo vel, takit fê fyrir mauninn, ok virðit til heiðr yðvarn¹⁷, en vináttu mína, þvíat margr maðr mun lífi týna, áðr en Geirr sê drepinn. Konúgr svarar: þat mun ek gjöra, Brynjólfr! fyrir þín orð, at sættast við

1) þat, A 2-11, H. 2) u. A 2, 3, 7-11, H. 3) dauðr, A 2, 3, H; féll (hann, t. A 7-11) dauðr í höndum þ., A 4-11. 4) fra [u. A 2-11, H. 5) fra [u. A 2-11, H. 6) á móts v., A 2, 4, 5, 8-10, H. 7) 23, H *alene, rimel. ved Trykfeil.* 8) konúgrmanna, A 2-6, H. 9) u. A 4-11. 10) fra [fram at selja, A 2, 3, H; at framselja, A 7-10; fram selja, A 4-6, 8, 9, 11. 11) sómir, A 2-7, H; sæmir, A 8-11. 12) vin, A 2-11, H. 13) yðar, A 2-11, H. 14) yðr, A 4-7, H; *udcl. A 11.* 15) fra [en (þer, t. A 7) unnit Geir lífs-griða (lífs ok griða, A 8), A 2, 3, 7-11, H. 16) I A 1 *skrevet* hecim. 17) heiðrs yðr, A 8-11.

Geir, ok taka fêbætr¹ [fyrir mína hönd², en ekki fyrir móður mína. Brynjólfr þakkaði honum. Hann galt upp fêit allt fyrir Geir, ok gaf þó konungi góðar gjafir, þvíat hann var vellauðigr [at fê³, ok hinn bezti dreingr. En er konúgr var á burt farinn, mælti Brynjólfr: eigi treysti⁴ ek at halda yðr hêr fyrir Gunnhildi; vil ek senda yðr austr í Víkina⁵, á fund Þorbjarnar fôður míns, til trausts ok halds. Hörðr svarar: þinni forsjá vil ek hlíta⁶, þvíat þú ert góðr dreingr. Fóru þeir [nú skjótliga austr í Víkina; tók⁷ Þorbjörn vel við þeim, sakir orðsendingar sonar síns; voru þeir þar vel haldnir ok þóttu [vera ágæta⁸ menn. Ekki þótti flestum mönnum Helgi⁹ bæta¹⁰ um skapsmuni¹¹ Harðar. Öndverðan vetr kom Brynjólfr austr¹² þángat; sátu þeir þá allir saman með vinskáp¹³. Um vorit talaði Þorbjörn við þá Hörð, at hann vill senda þá austr¹⁴ til Gautlands¹⁵, á fund Haralds jarls, vinar míns¹⁶, með skýrum jarþeignum¹⁷, þvíat ek veit at Gunnhildr kemr hêr skjótt, ok get ek þá ekki haldit yðr fyrir henni. Hörðr kvað þá feðga ráða skyldu; búa þeir nú skip sitt.

1) taka fê fyrir bætr, A 8-11. 2) fra [u. A 4-11. 3) fra [u. A 2, 3, 7-11, II. 4) treystumst, A 2-7, 11, II; ek treystist eigi, A 8-10. 5) Vík, A 4-11. 6) hlýða, A 2, 3, 7-11, II. 7) fra [þángat ok tók, A 2-11, II. 8) fra [ágætir, A 3-11, II; ok voru ágætir m., A 2. 9) Sigmundarson, t. A 2-11, II. 10) mundi, t. A 3, 7-10; mundu, II. 11) lund, A 2, 3, 7-10; skaplund, II; lunderni, A 4-6, 11. 12) u. A 2-11, II. 13) sátu þeir svo með góðan vinskáp, A 2, 3, 7-11, II; ok sátu þar svo saman með góðan (góðum, A 5, 6) v., A 4-6. 14) u. A 4-6. 15) Gottlands, A 9-11. 16) segir hann, t. III, II, i Parenthes; síns, A 4-6, 11. 17) jarþeikum, A 4, 5, 8, 9, 11; jarþeikum, A 2, 3, 7, 10, II.

Drekka¹.

14. Þá [er þeir voru² búnir³, skilja þeir fóstbræðr [ok þeir feðgar⁴ með [mikilli vináttu⁵; halda nú austr til Gautlands; koma⁶ á fund Haralds jarls; tekr hann við þeim vel, þegar at hann sèr jar-teignir⁷ Þorbjarnar vinar síns. Jarl átti son, er Hróarr hèt, ok var hann í hernaði, ok dóttur, er Helga hèt, kvenna vænst. Setr Haraldr jarl Hörð hit næsta sèr, í rúm⁸ Hróars sonar síns; [voru þeir þar um sumarit⁹. At hausti kom Hróarr heim [or hernaði¹⁰; var honum vel fagnat; þokar Hörðr fyrir Hróari. Skjótt gjörist vingott¹¹ með þeim [Herði¹² ok Hróari¹³; leið nú framan¹⁴ til jóla; ok er menn voru komnir í sæti jólakveld [hit fyrsta¹⁵, stóð Hróarr upp ok mælti: hèr stíg ek á stokk ok streingi¹⁶ [ek þess heit¹⁷, at ek skal hafa brotit haug Sóta víkings fyrir önnur jól. Jarlinn mælti: mikil heitstreingíng, ok muntu eigi verða þèr¹⁸ einhlítr at enda, þvíat Sóti var mikit tröll í lífinu, en hálfu meira [síðan hann var¹⁹ dauðr²⁰. Hörðr stóð þá upp ok mælti:

1) d. c. Gjæstebudet. Overskriften er tagen efter A1 alene, som har „capitulum drekka“. Capitelinddeling i A4-6, og H.
 2) I A1 urigt. skrevet: vor. 3) fra [vorar, A2-11, H. 4) fra [við þá feðga, A2-11, H. 5) fra [vinsemd, A2-11, H. 6) u. A2, 3, 7-11, H; ok koma, A4-6. 7) þá (þegar, H) hann sá sannar jar-teignir (jarðt. A7, 10, H), A4-11, H; þegar h. sá sönn jarðteikn, ur., A2. 8) rúmi, A8, 9, 11; sæti, A7, 10. 9) fra [u. A2, 3, 7 (fra første Haand), 8-11, H. 10) fra [u. A2-11, H. 11) vingan, A3, H. 12) Hörði, A2, 4-10, H. 13) Hróar, A4, 5, 8-10, H; fra [u. A11. 14) svo fram, A3-11, H; i. nú fram at jólum, A2. 15) fra [u. A2-11, H. 16) ok till. A1 ved Skrivefeil. 17) I A1 skrevet heit; str. ek þat heit, A11, H; str. heit, A7; ok streingi, at ek heiti (heit, A3), A2, 3; ok strengi, ok þess heiti ek, A4-6; fra [u. A8-10. 18) u. A7; vera einhl., A8-11. 19) var i Mar-gen i A1. 20) I A1 skrevet dödr; fra [síðan hann dó, A4-6.

mun eigi sannligt¹ at fylgja þínum síðum? streingi ek þess² heit, at fara með þér í Sótahaug, ok eigi fyrr í burtu³ en þú. Geirr streingdi þess⁴ heit, at fylgja [Herði⁵, hvort hann vildi þángat fara eðr annarsstaðar⁶, [ok alldri við hann skilja, utan Hörðr vildi⁷. Helgi streingdi ok þess⁸ heit, at fylgja [Herði ok Geir⁹, hvert sem þeir færi, [ef hann kæmist¹⁰, ok meta eingan meira¹¹, [meðan þeir lifði bádír¹². Hörðr svarar: [ekki er víst at okkar verði lángr¹³ milli, ok hugsa þú um, at eigi standi af þér til¹⁴ beggja okkarra¹⁵ líflát¹⁶, [eða þó fleiri manna annarra¹⁷. Svo vilda ek at væri, segir Helgi. Jarl¹⁸ var vel til Harðar¹⁹, ok kveðst helzt vænta þar [frama Hróari syni sínum til framkvæmdar²⁰, sem Hörðr væri.

Hörðr gekk í Sótahaug²¹.

15. En er vor kom, bjóst Hróarr við xij. mann²² til haugs Sóta²³. Þeir riðu um skóg²⁴ þykkvan, ok

1) samilligt, A 2, 7; sómálígt, A 8, 10, 11; sómasamilligt, A 9. 2) þat, A 2, 3, 7-11, II. 3) þaðan, t. A 2-11, II. 4) þat, A 2-5, 7-11, II. 5) Hörði, A 4-11, II. 6) fra [þeim, hvort þeir færi, A 2. 7) fra [ok ekki fyrr við hann skilja en H. v., A 2, 3, 7-11, II; fra [u. A 4-6. 8) str. þat, A 2-11, II. 9) fra [Hörði ok G., A 4-6; þeim, A 2, 3, 7-11, II. 10) fra [u. A 2-11, II. 11) meir, A 2, 4-11, II; en Hörð, t. A 4-6. 12) fra [u. A 2, 3, 7 (fórste II.), 8-11, II. 13) fra [vísast at ekki verði okkar (okkar, ur., II) lángr á m., A 2-6, II; de övriga udel. urigt. ekki (tilsat ved anden Haand i A 7). 14) u. A 2-11, II. 15) okkar, A 2-11, II. 16) lífstjón, A 7. 17) fra [ok þó fleiri (m. ann. t. A 4-6, 7 anden H.), A 2-11; ok þó fleira, II. 18) jarli, A 2-6, 8-11, II. 19) Hörðar, A 8-11. 20) fra [Hróari syni sínum frama, A 11. 21) Overskriften efter A 1 alene; Capitellinddeling i A 4-7, II. 22) Forkortet m, i A 1; nogle af Haandskrifterne (A 8-11) og II skrive med fulde Bogstaver: við tólfsta mann; með XIIIta mann, A 5, 6. 23) Sótahaugs, A 2-11, II. 24) þverran ok, t. A 2.

í einhverjum stað sá Hörðr [hvar lá af skógarbraut-
inni lítill leynistigr¹; hann ríðr þenna stig², þar
til er hann kemr í eitt rjóðr; þar sèr luann standa
[eitt hús, bæði mikit ok skrautligt³. Maðr stóð úti
fyrir húsinu⁴ í blárendri⁵ heklu; hann heilsar Herði⁶
með nafni; hann tók honum vel, ok spurði hvat
hann hét: Þvíat ek þekki þik ekki, þótt þú látir
kunnliga⁷ við mik. Björn heiti ek, segir sjá, ok
kennda ek þik þegar⁸ ek sá þik, ok hefir ek þó
ekki sèð þik fyrr; en vinr var ek frænda þinna,
ok þess skaltu njóta frá mèr; veit ek at þèr ætlit
[at brjóta haug Sóta víkings⁹, ok mun yðr þat
eigi greitt veita, ef þèr erut einir í aktaumum¹⁰,
en ef svo ferr sem ek get til, [at yðr vinnist eigi
at, at brjóta hauginu¹¹, þá vitja þú mín¹²; nú skilja
þeir. [Hörðr ríðr nú til móts við Hróar¹³; koma
þeir til haugsins¹⁴ snemma dags, ok taka til at
brjóta, ok komust [um kveldit¹⁵ niðr at viðum; en

1) fra [lítinn afstíg (afstíg, A 7, 9) A 2, 3, 7 (förste H.), 8-11, H; af skógarbrautinni lítinn afstíg (afstíg, A 5-6), A 4-6. 2) launstíg, A 2, 3, 5, 6, 7, 9, 11, H; launstíg, A 4, 8, 10. 3) fra [skrautlegt (standa skjótt, A 7, förste Haand, 8-10; skjótt standa, A 11) hús mikit (u. H), A 2, 3, 7 (förste Haand), 8-11, H; cinn skjógarð ok hús eitt mikit, A 4-6, 7 (anden Haand). 4) ok maðr (mann, A 4-11, H) fyrir húsinu (dyrum, H), A 2-11, H. 5) bláröndri, H. 6) Hörði, A 4-11, H. 7) kunnugliga, A 2-11, H. 8) er, t. A 4-6, 7 (anden Haand). 9) fra [til Sótahaugs, hann at brjóta, A 2-11, H. 10) aktaumunum, A 2-11, H. 11) fra [u. A 2-11, H. 12) vinnist yðr (þèr, A 2) eigi hauginn at brjóta, t. A 2, 3, H. 13) fra [ferr (lór, A 6) Hörðr móts við (mót, A 4, 6, 8-11) Hróar (Hróari, A 4-6), A 2-11, H. 14) I A 1 skrevet högsins. 15) fra [at kveldi, A 3, H; at kv. at viðunum niðr, A 2; ok brjóta, komast at kvöldi at viðum (viðnum, A 9-10), A 7-11; ok brjóta, allt niðr at viðunum, at kvöldi dags, A 4-6.

um morguninn eptir var haugrinn¹ heill [sem áðr²; svo fór annann dag. Þá reid Hördur til móts við Björn, ok sagði honum hvar komit var³; ok fór svo, kvað Björn, sem mik varði, þvíat mér var eigi [ókunnigt, hvert tröll Sóti var⁴; nú er hér eitt sverð, er ek vil fá þér, ok stikk⁵ þú því í haugsbrotit, [ok vit þá hvort aptr lykst haugrinn eður eigi⁶. Nú ferr Hördur aptr til haugsins⁷. Hróarr segist þá⁸ [vilja frá hverfa⁹, ok fást eigi við fjanda þenna leingr; þess¹⁰ fýstu fleiri. Hördur svarar [þá: eigi dugir þat, at enda eigi¹¹ heitstreinging sína; skulu vèr enn¹² til [prófa. Hinn þriðja dag fóru þeir til at brjóta hauginn; komast þeir enn¹³ at viðum sem fyrr. Hördur skýtr¹⁴ nú sverðinu Bjarnarnaut í haugsbrotit; sofa þeir af um¹⁵ nóttina, en koma til um morguninn, ok hafði þar þá ekki at¹⁶ skipazt. Hinn fjórða dag brutu þeir lángríðu¹⁷ alla, en fimta dag luku¹⁸ þeir frá hurðu. Hördur bað þá menn varast gust¹⁹ þann ok ódaun, er út legði or haugnum, en hann sjálf stóð at hurðarbaki, á meðan ódaunninu²⁰ var sem mestr. Þá urðu tveir menn bráðdauðir af fýlu þeirri sem út lagði, [en

1) I A1 skrevet högrinn. 2) fra [u. A2-11, II. 3) hans vandkvæði (vankvæði, A8-10, vankvæða, A11), t. A7-11. 4) fra [ókunnigr tröllskapr Sóta, A4-6. 5) stíng, II. 6) fra [u. A2, 3, 7 (föerste Haand), 8-11, II. 7) I A1 skrevet högsins. 8) þá to Gange i A1. 9) fra [frá vilja gánga, A2-11, II. 10) ok þat, A3, 11; ok þat fýsti, A2, 8-10. 11) efna eigi, A4-6; fra [eigi mun tjá at efna eigi, 2, 3, 7-11, II. 12) þriðja dag, A3, 7-11, II; þennan dag, A2; þrjá daga, A4-6. 13) fra [reyna, ok svo gjörðu þeir; brutu enn haug (hauginn, A2; þriðja dag, t. A7), A2-11, II. 14) stíng, A2-11, II. 15) u. A2-5, 7-11. 16) um, A2-11, II. 17) inngaungu-viði, A2. 18) tóku, A4-6; luku þeir upp hurðu, A7-11. 19) bust, ur, II. 20) dauninn, A7.

þeir höfðu forvitnast um, ok haft eigi¹ ráð Harðar. Hörðr mælti þá: hverr vill í hauginn gánga? en sá þikki mæð eiga sem heit streingdi² þess³ at vinna Sóta; þagði Hróarr þá. En er Hörðr sá, at einginn [var búinn til í hauginn at gánga⁴, keyrði hann niðr tvo festarhæla. Nú mun ek, segir hann, gánga í hauginn, ef ek skal eiga þá iij gripi er ek kys or hauginum. Hróarr kveðst þessu játa [fyrir sína hönd⁵, ok þat samþyktu allir. Hörðr mælti þá: þat vil ek, Geirr, at þú haldir festi, þvíat þer trúi ek [bezt til⁶. Síðan fór Hörðr í hauginn, en Geirr hæld festi. Ekki fann Hörðr fè⁷ í haugnum, ok segir nú Geir, at hann vill at hann fari í hauginn með honum ok hafi með sèr eld ok vax⁸: þvíat hvortveggja⁹ hefir mikla náttúru með sèr, segir hann; bið þú þá Hróar ok Helga geyma festi; þeir gjörðu svo, en Geirr fór niðr í hauginn. Hörðr fann hurð um síðir, ok brutu þeir hana upp; þá varð landskjálfti mikill, ok sloknuðu ljósin; þar varp út¹⁰ ódaun miklum¹¹. [Þar í afhaugnum var skrimíngur lítill sá¹². Þá¹³ sá þeir skip, ok fè mikit¹⁴ í; Sóti sat í¹⁵ stafni, ok var ógoligr¹⁶ at sjá. Geirr stóð

1) fra [þeir höfðu eigi (haft, t. H), A2, 3, 7 (fjörste Haand), 8-11, H. 2) I A1 urigt. skrevet streingi. 3) því, ur., A4, 5; þetta, A7; u. A6, H. 4) fra [þorði, A2-11; þorði í hauginn, H. 5) fra [u. A2-11, H. 6) fra [mauna bezt, A2-11, H. 7) fómætt, H. 8) I A1 skrevet vags. 9) hvörtveggja, A9, H; hvortveggju, A10. 10) upp, A4-6; laust þá út, A7. 11) mikill, A2. 12) sá udel. A4-6; fra [u. A2; þar í haugnum var skrimíngur (skyrmingr, A7, 10, 11; skirmíngur, A8, 9) mikill, A3, 7-11; ok varð þar í hauginum skrimíngur mikill, H. 13) þar, A2-11, H. 14) sk. mikit ok fè, A2-11, H. 15) öðrum, t. A3-11, H; stafni öðrum, A2. 16) ógligr, A2, H; ógnarligur, A4-11.

í haugsdyrum¹, en Hörðr gekk til, ok vildi taka fèit. Þetta kvað² Sóti:

Hví³ fýsti þik,
Hörðr, at brjóta
hús moldbúa⁴,
þótt Hróarr⁵ bæði,
hefir ek alldri
hristi blóðorma⁶
ángr gjört,
[æfi minnar⁷.

Hörðr kvað:

Því⁸ gjörða ek
þegn at⁹ finna
ok fornum¹⁰ draug
firra¹¹ auði,
[ok¹² af öllum
alræmt¹³ orðit¹⁴
at hvergi muni¹⁵
í heimi öllum¹⁶
verri maðr
vopnum stýra.

1) dyrunum, A7-11, H. 2) I A1 skrevet kvat; þá kvað Sói (Þetta, t: A3, 11, H), A3-6, 11, H. 3) Því, A8-11, H. 4) I A1 og A9-11: húsmold búa. 5) Þá Hrói, ur., A2. 6) Rettelse; A1 (samt A3, 8-10) læser hloðorma, hvilket er imod Alliterationens Regler; hloðorma, A2, 11, H; hlaðorma, A4-6, 7 (anden Haand) ved Rettelse. 7) fra [um æfi mina, A2-11, H. 8) Þat, H. 9) þegna, A8-10; þegna at, A11. 10) fornan, A2-11, H. 11) fyrra, A7; at firra (fyrri, A11) A11, H; at firða (fyrða, A2, 6, 8, 10), A2-6, 8-10. 12) saal. A1-3, 8-11; er, A4-6; því at af öllum nú, H. 13) alræmt, A2; olræmt, A8-11; alr. er vorðit, H. 14) Disse to Linier, fra [, synes mistænkelige, og burde maaskee skydes ud; i den følgende Linie burde da læses mun for muni. 15) mundi, A2, 7; mun, A8-11. 16) fundinn, H.

Þá spratt Sóti upp, ok rann á Hörð; varð þar harðr atgánger, þvíat Hörðr varð mjök aflvani. Tók Sóti svo fast¹, at hold Harðar² hljóp saman í knykla³. Hörðr bað Geir tendra vaxkertit⁴, ok [vita hve Sóta brygði við þat. En er ljósit bar yfir Sóta, ómætti hann, ok féll hann⁵ niðr. Hörðr gat þá náð gullhríng af hendi Sóta; þat var svo góðr gripur, at menn segja at einginn [gullhríngur hafi⁶ jafngóðr⁷ komit til Íslands. En er Sóti misti hrínginn⁸, kvað hann þetta⁹:

Hörðr rænti mik
 lúringnum góða,
 hálfu síðr vilda ek
 hans um missa
 en gjörvallrar
 grana byrðar;
 hann skal¹⁰ verða
 at höfuðbana
 þær¹¹ ok öllum
 þeim¹² er eiga.

Hörðr kvað:

Þó hitt ek vissa,
 at haldast mundi
 öll ummæli
 eyði¹³ góðverka,
 þá skyldi eigi
 skauð afgömul

1) á, t. H. 2) Hörðar, H. 3) hnikla (hnykla, A8), A2-11, H. 4) I A1 skrevet vagskertit. 5) fra [brá Sóta svo við þat, at hann ómætti (örmætti, A4-6) upp ok féll síðan, A2-11, H. 6) fra [betri hríngur ok ekki, A2-6, 7 (anden Haand), H; hríngur, A8-11. 7) hafi, t. A2-11, H. 8) hríngsins, A4-6. 9) vísu, A2-11; u. H. 10) þær, t. her ur. H. 11) u. H. 12) u. A8-11. 13) endi, A2, 3, H; endi (endist, A7 første Haand) góðverk, ur., A7-11.

leingr njóta
lægis bríma.

Skaltu þat víst vita, segir Sóti, at sjá hríngur skal þér at bana verða, ok öllum þeim er eiga, utan kona eigi¹. Hörðr bað Geir bera at honum ljósit, ok sjá hve vingjarnligr hann væri; ok í því steypist² Sóti í jörð niðr ok vildi eigi bíða ljóssins; skildi svo með þeim. Þeir Hörðr tóku kistur allar ok báru til festar, ok fè allt er þeir fundu. Hörðr tók sverð ok hjálm, er Sóti hafði átt, ok voru hinu mestu gersemar³. Þeir kippa nú festinni, ok urðu þess varir at memirnir⁴ voru á burtu af hauginum⁵. Hörðr las sik upp eptir festinni, ok komst [hann út or hauginum⁶. Geirr batt fèit í festi⁷, [en Hörðr dró út⁸. Þat er at segja frá þeim Hróari ok Helga, at þá er landskjálftinn varð, æddust⁹ menn allir, þeir er úti voru, nema þeir [Helgi ok Hróarr¹⁰, ok urðu þeir at halda þeim [sem úti voru¹¹. [En er þeir fundust, varð þar fagna fundr¹²; þóttust þeir þá Geir ok Hörðr or helju heimt hafa; spurði Hróarr Hörðr at tíðindum, en¹³ hann kvað vísu:

1) sè, A4-6. 2) steypist, A2-11, H. 3) enu beztu gersemar, A11; hin mestu gersemi (gersemar, A2), A2, 3, H; voru þat hinar beztu (mestu, A7) gersemar, A4-10. 4) menn, A2-11, H. 5) I A1 skrevet höginum; frá haugnum, A4-7; ur haugnum, ur., A8-11. 6) fra [svo upp, A4-7; svo, A8-11. 7) u. A2-6, H; Ordenc i festi u. A7-11. 8) upp, A2-6, H; fra [ok dró Hörðr hann upp síðan, A7; ok svo dró H. Geir upp eptir, A8-10; ok svo dró H. þat upp, síðan Geir upp eptir, A11. 9) hræddust, A7-11. 10) fra [u. A2-11, H. 11) fra [u. A2, 3, 7-10; urðu þeir at h. hinum, A4-6; urðu þú at halda sèr, A11. 12) mikill fagnaðar fundr, A2, 3, H; varð fagnaðr (fögnuðr, A8-11) mikill, A7-11. 13) fra [fundust þeir nú (en er þeir fundust, A6) Hörðr ok Hróarr, ok (þá, A6) spyrir hann Hörðr tíðinda, A4-6.

Átta ek ei við léttau
 auðar hlyn, nè blauðan¹;
 þann var vont² at vinna
 vóm í [heiðnum dómi³;
 veit ek, þá er⁴ ljós nam líta⁵
 ljót varð⁶ ásjón⁷ Sóta;
 vildi geymir galdra
 greypr⁸ í jörðina⁹ steypast.

Þeir fóru nú á burt með fang sitt¹⁰. Hvergi fundu þeir Björn, ok [höfðu menn þat fyrir satt, at¹¹ Óðinu mundi þat verit hafa. Mikit ágæti¹² þótti mönnum Hörðr gjört hafa¹³ í hanggaungunni¹⁴. Haun talaði þá við Hróarr: nú þikjumst ek eiga þá þrjá gripi, sem ek kýs. Hróarr kvað þat satt: [ok ertu makligastr at hafa þá¹⁵. Þá mun ek, segir Hörðr, kjósa sverð, hring ok hjáhn. Síðan skiptu þeir fê¹⁶ öllu öðru, ok urðu [allir vel¹⁷ ásáttir. Ekki vildi jarl hafa af fênu, þá er þeir buðu honum; kvað Hörðr makligan¹⁸ mest af¹⁹ at hafa. Sitja þeir nú í sóma miklum, [ok voru þar²⁰ þau missari²¹.

16. ²²At vori sagði Hörðr, at hann vildi til Íslands, en jarl ok Hróarr kveðst gjarna vilja²³, at hann færi eigi á burt, ok þótti þar eigi slíkr maðr

1) bláðan, A6. 2) vant, A7, 11. 3) heiðindómi, A2-6, 8, 11, H. 4) u. A2-11, H. 5) lýsa, A11. 6) var, A2. 7) ásjón, A2-5, 7-11, H. 8) greipar, A4-6. 9) jörðu, 2-5, 7-11, H. 10) faung sin, A4-11, H. 11) fra [þeinktu þeir, A2, 3, H; meintu þeir, A4-11. 12) afrek, A4-6. 13) hafa unnit, H. 14) hauggaungu, A2, 8-10; hólmgaungu eðr hauggaungu, A11. 15) fra [u. A2-11, H. 16) u. A4-11. 17) fra [u. A2-11, H. 18) makligastan, A4-6, H. 19) u. A4-11. 20) fra [u. A2-11, H. 21) misseri (missere, missire), de övr. 22) I A1 *Overskrift: capitulum; de övriga have ingen Overskrift og Capitelinddelling kun A4, 5, 7, 10, H.* 23) vildu, A2, 3, H.

komit hafa. Hörðr mælti: gjöra skal ek ykkur kost¹ á því; giptit þit mér Helgu jarlsdóttur; jarl kveðst því mundu² vel svara. Þau ráð tókust með samþykki Helgu ok Hróars. Hörðr unni mikit Helgu konu sinni; hann hafði þá fè mikit. Þeir lögðu³ í hernað um sumarit, allir fóstbræðr: Hörðr, Hróarr, Geirr ok Helgi, ok höfðu iij skip, stýrði sínu hverr þeirra; varð þeim bæði gott til fjár ok frægd-ar, [ok fóru vel⁴ í sínum hernaði.

Af Sigurði Torfafóstra⁵.

17. Nú er þar til at taka sem fyrr var frá horfit, at Sigurðr Torfafóstri fór utan á Eyrum, [ok kom við Noreg, ok var þar um vetrinn⁶; en um sumarit eptir kom hann sèr í skip [með kaupmönnum⁷, ok fór suðr til Danmerkr; þá ræð þar fyrir Haraldr konúngur Gormsson. Kemr Sigurðr sèr⁸ í kærleika við konúnginn, þvíat hann reyndist hinn röskvasti maðr; óx⁹ honum skjótt bæði fè ok metnaðr, [allt þar til er hann kom sèr í lið með víkingum¹⁰, ok reyndist hinn mesti garpr, ok svo fór fram nökkur sumr, ok allt þar til er Sigurðr varð höfðingi¹¹ fyrir víkinga¹² liði; stýrði hann þá sjálfir fimm skipum. Þat var eitt sumar, at hann sigldi austr¹³ fyrir Balagarðs-síðu¹⁴, ok er hann¹⁵ kom at sundum þeim, er Svínasund heita, þá var kveld komit; þeir voru

1) kosti, A8-10. 2) u. A4-11. 3) lögðust, A2, 3, II. 4) fra [u. A7 (förste Haand), 8-11. 5) Overskriften efter A1; Capitelinddeling i A4-7, II. 6) fra [til Noregs, A4-6. 7) fra [u. A7 (förste Haand), 8-11. 8) til konúngs ok í kærleika við hann, II. 9) I A1 skrevet ogs. 10) fra [u. A7 (förste Haand), 8-11. 11) höfðingsmaðr, A2, 3. 12) væringja, ur., A4. 13) u. A2, 3, 8-11, II; norðr, A7. 14) Blágarðs síðu, A3; Blálands síðu, A2, 8-11. 15) hann í Margen i A1.

þar um nóttina; en um morguninn verða þeir eigi fyrr varir við, en þar reru at þeim víkingar á vij skipum; þeir spurðu hvern [fyrir skipunum² ætti at ráða. Maðr stóð upp í lypting á einu skipi, bæði mikill ok svartr; sá kveðst heita Björn blásíða, [ok vera son Úlfhèðins Úlfhamssonar, Úlfssonar, Úlfhams sonar hins hamrama³, ok spurði hvern fyrir væri; Sigurðr sagði til sín⁴. Hvort vili þèr heldr gánga á land lausgyrðir, en fá oss skip ok fè, eðr vili þèr berjast við oss? ⁵Þat munu vèr heldr kjósa at verja fè vort [ok frelsi⁶, ok falla heldr með sæmd⁷. Síðan [búast við⁸ hvorirtveggju⁹; slær¹⁰ þar í hinn harðasta bardaga; gengr Sigurðr vel fram, [ok þar kemr at broðin voru¹¹ öll skip Sigurðar en iij af Birni¹². Þá stendr Sigurðr einn upp¹³, ok varðist leingi, ok allt þar til er bornir voru at honum skildir; var hann þá höndum tekinn, ok varð hann áðr vij manna bani einsaman; var þá komit at kveldi dags. Hann var [þá bundinn fast á höndum, en fjötraðr á fótum¹⁴, ok feingnir til vj menn¹⁵ at geyma hans um nóttina, en hann skyldi höggva

1) vj, H. 2) fra [skipum, A2-11, H. 3) fra [af ætt Úlfhams (Úlfs, A7, H) hins hamrama (hamramma, A7, 11), A2, 3, 7-11, H); son Úlfhèðins Úlfhams sonar hins hamramma, A6. 4) Björn mælti, t. A4-6; segir Björn, t. H i Parenthes efter þèr (þið i H). 5) Sigurðr svarar (mælti, A2; segir, A3, 7-11), A2-11, H. 6) fra [u. A7-11. 7) þó liðsmunr sè, t. A2-11, H. 8) við u. A2, H; fra [vopnast, A7; berjast, A8-11. 9) hvorutveggju, A2, 4, 5, 7, 9, 10; hvortveggju, A8, H. 10) slæst, A8-11; slæst þar í hina hörðustu sókn ok snarpasta bardaga, H. 11) fra [voru þá hr., A4-6; voru þá eydd, A7-11. 12) hinum, A4, 8-11, H; eitt af hinum, A7 (förete Haand); en á fjórum hinum, ur., A2. 13) uppi, A2, 3, H; eptir, A4-11. 14) fra [á höndum bundinn en fótum fjötraðr, A2-11, H. 15) fengið vj mönnum, A8-11.

at morni; en víkingar lágu allir¹ á landi. Sigurðr spurði hverir skemta skyldu. Varðmenn kvóðu honum óvant um skemtan: er þú skalt deyja á morgin. Ekki hræðumst ek dauða minn², ok mun ek kveða yðr kvæði, ef þér vilit³. Þeir kvóðust þat þiggja mundu; kveðr hann [þá svo, at⁴ þeir sofna allir. Hann vellt⁵ sér þá þáingat at sem öx⁶ ein lá, getr hann þá skorit [af höndum sér⁷ streinginn, ok því næst gat hann spyrt⁸ af sér fjötrinum⁹, með því móti, at af honum gengu bæði hælbeinin, síðan drepr hann [alla varðmennina; síðan kastar hann¹⁰ sér til sunds, ok leggst til lands; gengr hann þá yfir þvert nesit, þvíat hann treystist eigi at glettast við víkingana. Þá¹¹ sér hann liggja iij skip, en búðir¹² á landi; hann geingr djarfliga¹³ at tjöldunum, ok var þá mornat mjök¹⁴. Hann fréttir hverir þar væri forráðs¹⁵; þeir [sögðu at sá hëti Hörðr er fyrir þeim væri, Hróarr ok Geirr ok Helgi¹⁶, en spurðu í móti; hverr hanu væri; hann sagði til hit sanna; gekk hann þá fyrir Hörð, ok spurðust¹⁷

1) vík. lágu nú (lágu IX, A7 første H., 8-11), A2-11, H. 2) segir Sigurðr, t. A4-6, H.; s. hann, t. A7, 11. 3) hlýða, t. A4-6. 4) fra [þáingat til, A2-6, H; þartil, A7-11. 5) velti, A2-8, 10, H; veltir, A9. 6) I A1 skrevet augs; öxi, A2-11, H. 7) fra [á, A7, 10; u. A2-6, 8, 9, 11, H. 8) svipt, A7 (første Haand), 8-11. 9) fjötrum, A2, 3, 8, 10, H; fjötrunum, A4-6, 9; fjötrin, A11. 10) fra [varðmenn en kastar (slær, A4-11), A2-11, H. 11) þar, A2, 3, 7, H; nú, A4-6; u. A8-10; ok er hann kom yfir eyna; sér h., A11. 12) búð, A2, 4-11. 13) allðjarfliga, A4-7. 14) u. A2, 3, 7-11, H. 15) (spyr, H) hverr þar v. forráðs maðr, A2, 3, H; hann frétti at forráði þeirra, A4-11. 16) f. þeim var, ok Hróarr, H; fra [svöruðu ok kváðu Hörð fyrir ráða, með Hróari (Hróa, ur., A5-6) Geiri (Geir, A5-6) ok Helga; (þeir) mæltu: Hörðr, Hróarr, Geirr, Helgi (Helgi, Geirr, A8-11), A7-11. 17) spurði, A2-11, H.

almæltra tíðinda; [kenndist Hörðr skjótt við Sigurð, ok býðr honum¹ til sín; Sigurðr kveðst þat þekkjast² niundu, ok sagði honum frá svaðilsferðum³ sínum, ok bað Hörðr rétta hlut sinn við víkingana. Honum þótti þat ekki vænligt, en kveðst þó gjöra [skyldu sem hann bæði⁴; bregða þeir þá við skjótt, ok ryðja [skip sín farminum⁵ en bera á grjót í staðinn, róa síðan fram fyrir nesit. En er víkingar verða varir við þat, [búast þeir⁶ við ok þikkjast sakna vinar í stað, er Sigurðr var í burtu; slær nú í bardaga með þeim; ganga þeir fóstbræðr hart⁷ fram, en Sigurðr [dugði þó⁸ ámælislaust⁹. En er leið á daginn, ræðr Hörðr til uppgaugu á skip þat, er Björn blásiða var á¹⁰, ok Geirr þegar eptir honum; gekk með sínu borði hvorr, ok drápu gjörsamliga¹¹ [hvert mansbarn¹² fyrir framan siglu¹³. Björn blásiða hleypr þá í móti Herði¹⁴; Hörðr var þá kominn aptr yfir siglu¹⁵, ok höggv Björn til Harðar¹⁶ með tvíeggjuðum mæki. Hörðr kemr [þá þó¹⁷ eigi fyrir sik¹⁸ skildinum¹⁹; stökk hann þá öfugr fram yfir siglubitann²⁰, en mækirinn kemr svo

1) fra [býðr Hörðr Sigurði, A7 (*förste Haand*), 8-11. 2) þiggja, A2, 3, II; þiggja vilja, A7-11. 3) svaðalsferðum, A2, 3; ferðum, A7 (*förste Haand*), 8-11. 4) mundu, o. s. v., A2, 3, II; fra [mundu, A4-11. 5) fra [fé af skipum, A2, 3, 7-11, II. 6) fra [bregða þeir (ok, t. A11) skjótt, A2-8, 10, 11, II; A9 *springer ved Skrivefeil over Ordene* ok ryðja — búast þeir, *da dens Original har haft Udtrykket* bregða við skjótt *paa begge Steder*. 7) vel, A2, 3, 7-11, II. 8) u. A8-11, II; ok er Sig. ámælislaus, A7. 9) þó hrumaðr væri, t. A7-11. 10) fyrir, A3-11, II. 11) u. A2, 7-11, II. 12) fra [hvern er var, A4-6. 13) er á var, t. A2, 7-11, II. 14) Hörðr, A2, 7; Hörði, A4-6, 8-11, II. 15) siglubitann, II. 16) Hörðs, A8-11. 17) fra [u. A2-11, II. 18) u. A4. 19) I A1 *ved Skrivefeil*: fyrir sikildinum. 20) siglu, A7 (*förste H.*), 8-11.

hart í siglubitann, at felr¹ báða eggteina². En er Hörðr sèr þat, at Björn lýtr eptir högginu, höggur hann bæði hart ok skjótt³ um þverar herðarnar, ok sundr manninu fyrir neðan⁴ þringspalirnar, með sverðinu Sótanaut, ok lét Björn blásíða svo líf sitt. [Ok er þetta var unnit, hafði Geirr⁵ drepit hvert mannsbarn á skipinu, en Hróarr hafði hroðit eitt skip ok þeir Helgi báðir⁶; [Sigurðr hafði hroðit eitt skip⁷, en víkingar flýðu á hinu fjórða⁸; tóku þeir Hörðr þar herfáng mikit; bundu nú sár manna sinna. Sigurðr greið⁹ svo, at honum¹⁰ stóð fyrir augu¹¹; fylgdi hann Herði¹² alla æfi síðan, [meðan hann lifði¹³, ok þótti vera hinn röskvasti maðr. Þeir sigldu¹⁴ nú heim til Gautlands¹⁵ um haustit, ok sátu þar [um vetriun¹⁶ í góðu yfirlæti.

18. ¹⁷Geirr fýstist nú til Íslands¹⁸, ok bað Hörð gefa sèr fararleyfi¹⁹. Hörðr bað hann fara [sem hann vildi²⁰, en halda þó vináttu við sik; Helgi var eptir með Herði, ok Sigurðr. [Geirr fór í burt; þeim gaf seint byri, ok komu²¹ í Víkina austr, ok höfðu

1) hylr, A2; fal, II. 2) eggteinana, A2-6, II; báðar eggjarnar, A7 (første Haand), 8-11. 3) snart, A2, 3, II; snjallt, A4-11. 4) ofan, A2, senere tilsat med anden Haand. 5) fra [en Geirr hefir nú, A3, 8-11, II. 6) fra [en Hróarr ok Helgi höfðu hroðit eitt skip, A2. 7) fra [u. A7-11; en Sigurðr annat, II. 8) fl. á fjörum, nr., A7-11. 9) varð græddr, A7. 10) honum i Margen i A1. 11) gr. svo hann gjörðist heill sára sinna, A4. 12) Hörði, A2, 4-11, II. 13) fra [u. A2-11, II. 14) I A1 skrevet sigldu. 15) Gotlands, A2; Grænlands, A11. 16) fra [u. A2, 3, 7-11, II; sátu hjá jarli, A4-6. 17) I A1 Overskrift „Capitulum“. Capitellinddelling i A4-8, 10, 11, II. 18) Íslandsferðar, II. 19) þat var eitt sinn, Geirr kom at máli við Hörð, ok bað hann gefa sèr fararleyfi til Íslands, A4-6. 20) fra [u. A2, 3, 7-11, II. Hörðr kvað hann því ráða, en bað Geir halda vin. við s., A4-6. 21) fra [þeir Geirr komu til Noregs, A4-6. Geir gaf vel byr, kom hann til

tjöld¹ á landi. Þat frèttir Gunnhildr konúngamóðir, ok sendir menn sína til at drepa Geir. Þeir komu um nótt, ok [berja þeim tjaldkúlur ok² fella á þá tjöldin³. Geirr konist einn⁴ á brott með vopnum sínum, ok varð áðr ix manna bani; hanu fór þar til er hann kom til Brynjólfs Þorbjarnarsonar, en þeir feðgar komu honum í skip, ok feingu honum fè nökkut⁵. Þat þikkir mönnum sem Gunnhildr hafi bannat⁶ Geir⁷ með fjölkýngi sinni⁸ til Noregs⁹; líkaði henni nú hit versta¹⁰, er Geirr komst undan. Lètu þeir nú í haf. Geirr kom út á Eyrum um sumarit; þá var andaðr Grímr faðir Geirs, ok svo Högni móðurfaðir hans, í Hagavík, en þær Guðröf ok Þorbjörg varðveittu bú á Grúnsstöðum. Geirr fór þángat, ok var þar um vetrinn; en um vorit keypti hann land í¹¹ Neðra-Botni, ok færði þángat bú sitt, ok var allgagnsamt¹². Þángat fór Guðröf¹³ ok Þorbjörg.

Indriði fær Þorbjargar¹⁴.

19. Indriði¹⁵ Þorvaldsson ok Þorgríma smíðkona

Noregs, A7-10. Síðan sigldi Geirr ok gaf v. býr ok kom t. Nor., A11.

1) höfðu þar tjald, A4-6. 2) fra [u. A2, 11. 3) tjaldit, A4-6. 4) u. A7-11. 5) mikit, A2; en þeir feðgar fengu honum fè (ok far, t. A11) ok komu honum í skip, A4-11. 6) utydlig forkortet i A1, saaledes at man kun tydelig læser þan, men Forkortningen synes at ligne æ (maaskee bannført?); de övr. læse alle: bannat. Meningen skulde være den samme som heillat. 7) til, t. A2. 8) sinu; A8-11. 9) Íslands, A4-6; margs (maaskee læsefcil af Noregs), A7-11. 10) l. henni stórilla at G., A4-6. 11) á, A2, 3, 8-11; at, A4-7, II. 12) næsta gagns., A2, 4-11; varð þat skjót næsta gagnsamt, II. 13) Guðrún, ur., A8; Þuríðr, ur., A7, 10. 14) Overskriften efter A1 alene; Capitellinddeling i A1-8, 10, 11, II. 15) A7 har Formen Einðriði.

gjörðu bú í neðanverðum Skorradal¹, þar sem nú heitir á Indriðastöðum, en Þorgríma bjó þá í² Hvammi, móðir hans, en Þorvaldr var dauðr, faðir hans. Þat sumar er Geirr bjó fyrst í³ Botni, kom út sá maðr er Ormr hét á Vikarsskeiði⁴ við Þjórsá⁵; þeir brutu skipit, en týndu öllu fœnu. Þeir voru xv [menn á skipi⁷ ok feingu eingar vistir. Ormr hafði verit fyrir tveim⁸ vetrum í Hvítá, ok þegit vist með⁹ Indriða; ok nú reið Indriði norðan¹⁰ við iij mann¹¹ í móti Ormi¹², ok kveðst eigi vilja vita at hann væri ráðlauss; hann bauð honum heim með sér, ok öllum skipverjum hans; Ormr [játaði því¹³, ok þakkaði honum boðit. Þeir riðu allir sunnan¹⁴ hjá Bakkárholti¹⁵ um Grafning ok Bildsfell¹⁶, ok svo hjá Úlfjótuvatni, ok þaðan til Ölfusvatns, ok koma þar í rökkri. Grímkell heilsar þeim, en bauð þeim ekki. Indriði biðr þá Þorbjargar, dóttur Grímkels¹⁷; er þær, bóndi, kunnigr uppruni minn, ok svo fjárvöxtr¹⁸; vilda ek vita skjótt svör þín. Grímkell mælti: ekki megu¹⁹ vèr skjóta²⁰ því þegar²¹ fram, ok ekki mun þat ráðast

1) at, A4, 5; á, A7-11. 2) Skorradal, A2-6, 8-11, H. 3) at, A4-6. 4) at, A4-6. 5) saal. A7-9, jefnf. Landnámab. II, 16; A1 har feilskrævet: anikars skeiði; Vikjarssk. (det samme), A2, 10, 11; Vikarskeiði, A4-6; Vikkrárskeiði, H. 6) Ölvisá, II. 7) fra [saman, A2-11, H. 8) I A1 ved Skrivefeil tuem. 9) hjá, A4-6; at, A7. 10) u. A2-11, H. 11) með þrjá menn, H. 12) móts við (á móts við, A7-11) Orm, A4-11. 13) fra [þáði, A3-11; O. þakkaði ok þáði hann boðit, A2. Þetta þáði O. ok þakk. hon. boð., II. 14) saman, A2; þeir riðu allir saman um Grafning ok hjá Úlfjótsv. (Ulufsv., ur., A8-11), A7 (fra første Haand), 8-11. 15) saal. A1 (med dobbelt a = a). 16) Bildsfeld, H. 17) Grímkelsdóttur, A4-6. 18) saal. A4-11; fjárhagr, H; fjárhaga mína (minna, A2, 3), A1-3. 19) munum við, A2, H. 20) hræpa, A1-6. 21) svo skjótt, A2, 3, H.

svo skjótt¹. [Ekki varð af boðum hans við þá². Indriði reið í Hagavík³ um kveldit; en er þeir voru riðnir, mælti Sigríðr húsfreyja við Grímkel: [allkynliga leitst þér á þetta, at gipta eigi⁴ dóttur þína Indriða, [er oss þikkir hinn merkiligasti maðr vera, ok lát riða eptir þeim, ok sit eigi fyrir sóma þín-um eðr dóttur þinnar⁵. Grímkell mælti: gjörum⁶ sem þú vilt; þá var sent eptir þeim [í Hagavík⁷; riðu þeir áptr með sendimönnnum⁸. [Grímkell tók nú allvel⁹ við þeim; töluðu þeir nú um málit, ok var þat ráðit, at Indriði skal¹⁰ eiga¹¹ Þorbjörgu, ok [skal hann bafa¹² með henni xl. c.¹³, ok skyldi þegar vera brúðkaupit at Ölfusvatni. Indriði skyldi sjálfr ábyrgjast liversu þeim líkaði er eigi voru við. Indriði lét þar eptir lið sitt, en fór við¹⁴ þriðja mann, [ok sótti Þorbjörgu heim í Botn¹⁵; hann fór Jórukleif¹⁶ ok svo til Grímsstaða, ok þaðan Botnsheði, [ok svo í Botn¹⁷: Geirr var eigi heima¹⁸. Þat mæltu margir menn, at Geirr mundi [viljat hafa átt¹⁹ Þorbjörgu, [en ekki mælti hon þó í móti

1) brátt, *H.* 2) *fra* [*u.* *A7* (*fra* *förste Haand*), 8-11. 3) til Hagavíkr, *A4-11.* 4) *u.* *A2*, 4-6; *fra* [því giptir þú eigi Indr. d. þína, *A7-11.* 5) *fra* [*u.* *A2*, 3, 7-11, *H.* *I A7 er tilföiet ved anden Haand*: er oss þikkir hinn merkilegasti maðr. 6) gjöra mun ek, *A11.* 7) til Hagavíkr, *A2*, 3, *H*; *fra* [*u.* *A7-11.* 8) sendimanni, *A7-11*; ok reið hann m. sendimann apt, *A4-6.* 9) *fra* [var þá tekít vel v. þ., *A2*, 3, *H*; var vel við þeim tek., *A7-11.* 10) skyldi, *A2*, 3, *H.* 11) Indr. ætti Þorb., *A8-11*; Indr. skyldi fá Þorbjargar, *A7.* 12) *fra* [tók hann, *A4-11.* 13) 60 hundruð, *H.* 14) með, *A4-11, H* (með þriá menn, *A8*). 15) *fra* [til Botns (ok s. Þorb. h., *till.* *A2*, 3, *H*), *A2-11, H.* 16) Jórukleif, *A11.* 17) *fra* [*u.* *A2-11, H.* 18) þá Indriði (hann, *A7-11*) kom at sækja (vildi sæk., *A7 anden H.*, 8-11) Þorbjörgu, *A4-11.* 19) *fra* [hafa viljat eiga, *A2-11, H.*

Þessum málum, nè at fara með Indriða¹. Þau fara nú, þartil er þau koma til Ölfusvatns; er þá búit til brúðkaups. Grímkell fór til hofs Þorgerðar hörgabrúðar², ok vildi mæla fyrir ráðahag þeirra Þorbjargar; en er hann kom í hofit, þá voru goðin í busli miklu, ok burthúningi af stöllum. Grímkell mælti: hví³ sætir þetta, eðr hvert ætli þèr, eðr hvert vili þèr nú heillum snúa? Þorgerðr mælti: eigi munu vær til Harðar⁴ heillum snúa, þar sem⁵ hann hefir rænt Sóta, bróður minn⁶, gullhring sínum⁷ hinum góða, ok gjört honum marga skömm aðra; vil ek þó⁸ heldr snúa heillum til Þorbjargar, ok er yfir henni ljós svo mikit⁹, at mik uggir at þat skili með okkr; en þú munt eiga skammt¹⁰ ólifat. Gekk hann þá í burt, ok var reiðr mjök goðunum¹¹; [hann fór heim eptir eldi, ok¹² brenndi upp hofit ok öll goðin, ok kvað þau eigi skyldu optar [segja sér harmsögur¹³; ok um kveldit, er menn sátu undir¹⁴ borðum, varð Grímkell goði bráðdauðr, ok var hann jarðaðr¹⁵ suðr frá garði. [Alla fjárvarðveizlu¹⁶ bar undir Indriða ok Illuga, þvíat Hörðr var eigi [hèr á landi¹⁷. [Ekki vildi Indriði skipta sér neinu af fjárvarðveizlu eptir Grímkel,

1) fra [u. A7 (fra første Haand), 8-11. 2) hörgabrúðar, A2, 4-6, 8-10; höldabrúðar, II. 3) hverju, A2-11, II. 4) Hörðar, A2, 4, 8-11. 5) því, A4-11. 6) vorn, A2-11. 7) u. A4-11. 8) vilda ek, A4-11. 9) er yf. h. ljós mik., A2, 8-11, II; en yf. h. er ljós mik., A4-7. 10) eptir, t. A2, 3, II; en þú m. skamma stund lifa, A7-11. 11) u. A4-11. 12) tók sér eld, A2, 3, II; tók eld, A4-11. 13) harmasögur, A4-6; fra [ljúga at sér (honum, A11) harmasögur (harmasögur, A11), A7-11. 14) at, A4-6. 15) jarðsettr, A4-6, 8-11. 16) fra [féð, A7-11. 17) fra [nær, A7 (første Haand), 8-11.

nema¹ heimanfylgju Þorbjargar. [Illugi tók við fjárvarðveizlu þegar um haustit², en um vorit [var skipt³ fè við Sigríði⁴, ok hafði hon land at Ölfusvatni ok þótti góð húsfreyja.

19. ⁵Nökkurum vetrum síðar kom út Hörðr Grímkelsson [á Eyrum⁶, ok Helga kona hans, ok Sigurðr Torfáfóstri, Helgi Sigmundarson ok xxx manna. Þá var Hörðr þrjátígi vetra at aldri; hann hafði þá utan verit xv vetr⁷ í einu, [ok orðit gott til fjár bæði ok virðingar⁸. Illugi hinn rauði [frá Hólmi kom til skips⁹, ok bauð Herði til sín ok öllum hans mönnum, ok fór sjálfr í móti þeim ok gjörði allt [hit sæmiligasta¹⁰ til þeirra. Hörðr tók því vel ok þótti stórmannliga boðit; fór Hörðr til Illuga með hálfan þriðja taug manna, ok var þeim [veitt mungát allan vetrinn með hinni mestu rausu, ok líkaði Herði allvel¹¹. Illugi bauð honum fè sitt allt, þat sem hann hafði við tekit. Hörðr kvað sér¹² tíðara at heimta fè sitt at Torfa, frænda sínum, [ok kveðst mundu fara at finna hann¹³. Síðan fór hann við¹⁴ tólfta mann ok kom á Breiðabólstað, ok hitti Torfa ok heimti¹⁵ fè sitt. Torfi kveðst eigi vita glöggt um fjárheimtur þær: þvíat ek er ekki skyldr til at gjalda þær fèit, ef þú ert verrfeðrúgr¹⁶. Hörðr

1) utan hann tók, A4-6; fra [Inðriði tók, A7 (fórste II.), 8-11.

2) fra [u. A4-11. 3) fra [skiptu þeir, A4-11. 4) konu Grímkels, t. A4-11. 5) I A1 Overskrift: Capitulum; Capitellinddeling i A2, 4-8, 10, 11, H. 6) fra [u. A7 (fórste Ilaand), 8-11. 7) ár, A4-6. 8) fra [u. A4-11. 9) fra [kom frá Hólmi, A2, 3, 7 (fórste II.), 8-11, II. 10) fra [vel, A7-11. 11) fra [vel veitt um vetrinn, A7 (fórste Ilaand), 8-11. 12) nær ok, t. A4-6. 13) hann i Margen i A1; fra [u. A4-11. 14) með, A2, 7-11, II. 15) heimtaði, A2. 16) verri Feðrúgr, forvansket, II.

kvað þat enn lítt¹ reynt, en létst eptir fènu leita mundu. Síðan reið Hörðr á burtu, ok sagði Illuga² er hann kemr heim³. Illugi bað Hörð vægja: ok vænti ek at þá fari betr með ykk, þvíat Torfi er vitr maðr [ok grimmúðigr⁴. Hörðr kvað þat⁵ sjarri fara skyldu; hefir hann ávallt illa til vor gjört, en all dri vel; [vil ek þegar fara ok láta mönnum samna⁶. Hörðr [reið ok samnaði⁷ mönnum um Akranes, en Illugi [samnaði fyrir neðan⁸ ok vestan⁹, um Heynes. [ok Garða¹⁰ til Fellsaxlar¹¹, ok um Klafastaði¹², [en Hörðr fyrir austan Kúludalsá¹³. Þeir riðu upp um Miðfell, ok svo til Breiðabólstaðar. Torfi var úti ok fagnar þeim vel. Illugi leitaði um sættir, ok kvað þeim vera nauðsyn á at sættast, svo nánnum mönnum. Torfi lét meiri von at Hörðr hefði rétt¹⁴ at tala; [mun hann ok verða mikilmenni, segir hann, miklu hefir hann skjótara við brugðit¹⁵; vil ek unna honum sætta, ok hère landakostar¹⁶; ek mun fá honum í hönd hère með jörðunni xxx kúa¹⁷ ok xxx hjóna; mun ek fá allt til bús þessi misseri; vil ek vita hvat manni¹⁸ hann vill vera; hann skal ábyrgjast fè þat allt, er hann tekr við, bæði lönd¹⁹ ok

1) allitt, H. 2) svo búit, t. A 4-6. 3) fra [u. 2, 3, 7-11, H. 4) fra [u. A 2, 4-11. 5) því, A 4-11. 6) fara at safna mönnum, A 2; fra [u. A 7 (försste Haand), 8-11. 7) fra [safnar, A 2-6; safnaði, A 7-11, H. 8) norðan, H. 9) vestr um Heyn, A 2, 4-6; fra [u. A 7 (försste Haand), 8-10. 10) fra [u. A 4-11. 11) Fellsaxla, ur., A 7 (försste Haand), 8-10; Axlafells, ur., A 11. 12) Klafastaði, ur., H; Kálfastaði, ur., A 7 (försste Haand), 8-11. 13) Klukkudalsá, ur., H; fra [u. A 7-11. 14) máll, t. A 4-6. 15) viðbragð, A 2; fra [u. A 4-11. 16) landakosta, A 2, 3; landkosta, H; landkosti, A 4, 5; landskosti, A 6; hère bjóða kosti, A 7-11. 17) stalla, i Parenthes kúa, A 4-6. 18) manna, A 6, H. 19) land, A 4-7, H.

kvikfè. Illugi kvað þetta vel boðit, ok þetta þág¹ Hörðr, ok sættust at því. Þángat fór Hörðr [búi sínu² um vorit, ok galt Illugi³ honum fè sín öll⁴. [Gagnsamnt var bú Harðar; ól hann gest gáganganda⁵. Aungvir urðu til at leita á Hörð, enda var hann óáleitinn við aðra. Hann⁶ bjó þar tvo vetr.

20. Auðr hét maðr, hann bjó á Auðsstöðum, gagnvert⁸ Uppsölum eðr heldr neðar⁹, einrænn maðr ok auðigr, kynlífill ok þó kífinn nökkut; Sigurðr¹⁰ hét son hans. Hann átti merhryssi, mós kjótt at lit, tvö; honum þóttu hrossin¹¹ góð. Illugi hinn rauði hafði gefit Herði stóðhross¹², fimm saman, þá hann fór burt frá Hólmi, svört öll¹³ at lit; þángat vöndust til¹⁴ merar Auðs, hinar skjóttu, ok hlupu í burt or högam sínum. Illa kveðst Herði þat þikkja¹⁵, er Auði varð offlítit gagn¹⁶ at hrossum sínum. Fátt

1) A1 skriver þá; þáði, A2-11, H. 2) fra [u. A2, 3, 7-11, H. 3) Torfi, A7; i A10 rettet til Illugi. 4) fè allt, A4-6, 8-11. 5) g. ok gágangandi, A2, 3, H. 6) fra [ól Hörðr gest ok gágangandi ok, A4-11. 7) I A1 Overskrift: capitulum. Capitelinddeling i 2-11, H. Herefter behandle A7-11 paa mange Steder Texten som udtogsviis, og derfor kunne deres Udeladelser herefter ikke anføres fuldstændig, forsaavidt de ikke falde sammen med de andre Haandskrifter eller fortjene synderlig Opmærksomhed. I dette Capitel, og den første Deel af det følgende, er det Udeladte for det meste tilføiet ved anden Haand i A7, efter et Haandskrift som nærmest har stemmet med A4. 8) gagnvart, A2, 4-6, H; gegnt, A7-11. 9) Ordene: eð. held. neðar slutte A4-6 i Parenthes. 10) Sigmundur, A2, 3, 7-11, H. 11) ekki, t. ur. A2; þeim þótti hrossin ekki góð, ligel. urigt., A3. 12) hross, A2; stóð, A8-11. 13) u. A2, 3, H. 14) u. A2, 3, 7-11; til þeirra vönd., H. 15) líka, A2, 3. Illa kvað Hörðr sér þat líka, H. Herði líkaði þat svo nokkut (miðr, t. A7), A7-11. 16) at Auðr gaf offlítinn gaum, H. A7 (første Haand), 8-11 udel. denne Sætning: er Auði — hross. sínum.

varð¹ um frændsemi þeirra Torfa. Ekki kepptu² menn mjök við Hörð, enda átti hann gott eina við menn. Þá bjó Torfi á³ Uppsölum; hann hafði goðorð, ok þótti ódæll ok illr viðskiptis. Annat sumar fór á sömu leið, [at hross Auðs gengu í burt⁴ frá honum, ok til hrossa Harðar⁵. Hörðr bað⁶ [færa hrossin sín⁷ yfir fjallit, svo at eigi fyndi merar Auðs þau⁸; svo var gjört, ok fundu þó merar Auðs hrossin. Þat bar til um eingiverk⁹, at Sigurðr¹⁰ Auðsson kom heim frá stóðinu, ok hafði eigi getað náð hrossunum¹¹. Þá sendi Hörðr Helga Sigmundarson til at veita honum lið. Helgi fór með [Sigurði, ok var í¹² illu skapi, ok kvað Auð¹³ einn¹⁴ valda¹⁵ slíkum [spennum ok¹⁶ ónádum. En er hann¹⁷ kemr til hrossanna, sèr hann at sveinninn hefir sært hestinn¹⁸; þá mælti hann: þú munt vera illt manns-efni, ok eigi skaltu mörgum góðum gripum¹⁹ spilla heðan af; hann vo þá sveininn²⁰. Litlu síðar kom Hörðr at, ok mælti: [þú ert illr maðr²¹, er þú hefir

1) var, A 4-6. 2) kirstu, i *Parenthes* kifuðu, A 4, 5; kífðu, A 6; kifuðu, A 7-11. 3) at, A 2, 3, H. 4) hr. Auðs fóru, A 2, 3, H. 5) fra [um merar Auðs, A 4-11. 6) hann, till. A 1, som det synes urigtigen. 7) fra [hann færa þau sín (sín þau, A 2) hross, A 2, 3; hann færa, A 7-11. H læser: Hörðr bað at færa hross sin yfir fjallit. 8) u. A 2, 3, H; svo eigi fyndi stóð (stóðhross, A 7) sín, A 7-11. 9) eingjaverk, A 4-11. 10) Sigmundur, A 2, 3, 7-11, H. 11) hrossum sínum, A 2-11, H. 12) fra [honum með, A 2, 3; honum, H; u. A 4-11. 13) piltinn, A 7 (*förste Haand*), 8-11. 14) u. A 2, 7-11, H. 15) fra [valda enn, A 3. 16) fra [u. A 4-11. 17) hann, A 1 i *Margen med Henviisningstegn*. Ok sem þeir komu til hr., A 4-11. 18) hrossin, A 7-11; sveinn. hafði meitt hrossin ok sært, A 2. 19) hrossum, A 7 (*förste Haand*), 8-11. 20) piltinn, A 7 (*förste Haand*), 8-11. 21) fra [þú ert illt mannsfni, A 2, 3, H; vondr maðr ertu, Helgi, A 4-11.

drept úngmeinni eitt¹, [ok þó saklaust²; væri þat makligt, at ek dræpa þik; nú mun ek ekki því nenna, þó at þat væri betr at þú lifðir eigi eptir slíkt óverkan³; mun þetta vera⁴ upphaf ógæfu þinnar; er nú þat fram komit, er mér sagði hugr um, [ok þat líkast, at svo nökkurn veginn⁵ beri til, at þetta dragi okkr báðum til bana⁶, [ok fleirum öðrum, með því öðru⁷, sem þá berr til ok lagt⁸ vill verða⁹. Hörðr kastaði þá feldi á líkit¹⁰, ok fór síðan heim fyrst¹¹, ok þegar litlu síðar fór Hörðr til Auðsstaða; ok þá er Hörðr gekk vestan¹² í garð, þá gekk Auðr [norðan í garð¹³; ok er þeir fundust, mælti Hörðr: þar hefir tekizt¹⁴ illa, ok þó í móti mínum vilja, er son þinn var drepinn; nú vil ek selja¹⁵ þér sjálfðæmi¹⁶, [ok sýna þat, at mér þykkir þetta allilla vorðit¹⁷, ok lúka þegar upp allt fèit, ok munu þat flestir tala, at þér¹⁸ se varla von betri málaloka at svo vöxnu¹⁹ máli²⁰. Auðr svarar: nú hefir ek hitt Torfa [vin minn²¹, ok selt honum málit, ok hefir hann heitið mér at fylgja því til hinna fremstu

1) þetta, A4-11. 2) fra [u. A4-11. 3) slíkan óverknað, A2, 3, 7-11, II; óverknað þenna, A4-6. 4) ok er þetta, A4-11. 5) I A1 skrevet nokkurneginn. 6) fra [ok svo líkligt okkr dragi báðum til bana þetta verk, A2; ok svo líkl. okkr dr. þetta báð. til bana, A3, II; ok þat líkast at okkr dr. þetta báð. til bana, A4-6; mun þetta nú draga okkr báðum til eins, A7 (försste Haand), 8-11. 7) fleira, A2, 3, II. 8) lagt, ur., A2. 9) fra [u. A7 (försste Haand), 8-11. 10) sveininn, A2, 3, H; yfir sveininn, A4-6; H. kastaði yfir sveininn, A7 (försste Haand), 8-11. 11) u. A2, 3, II. 12) sunnan, A7-11. 13) fra [norðan að, A4-6; norðan í, A7-11. 14) I A1 skrevet tekizt. 15) selja, A2, 3, II. 16) um bát, t. A4-11. 17) alls illa hafa tekizt, A2; hafa færit, A3, II. 18) þar, A2, II. 19) I A1 skrevet uögsnu. 20) fra [u. A7 (försste Haand), 8-11. 21) fra [frænda þinn, A7-11.

laga, euda mætta ek þat allvel sjá, at þær kæmit¹ hart niðr Breiðbælingar. Hörðr mælti: þú hefir þat illa gjört, at rægja okkr Torfa saman, ok nú skaltu þess gjalda; hann brá þá sverðinu Sótanaut, ok hjó Auð sundr í tvo hluti ok húskarlf hans. Svo var Hörðr þá reiðr vorðinn, at hann brenndi bæinn ok [allt andvirkit²; ok tvær konur³, er eigi vildu út gánga. En er Torfi spurði þetta, kvað hann eiugan slíks fyrr fýst⁴ hafa: [at gjöra slík ódæmaverk við vini mína⁵, en þó Hörðr eigi gott af eyrum at leiða; ok er hann spurði at Hörðr var eigi heima, fór hann heiman til Breiðabólstaðar stefnu-för, ok stefndi málunum⁶ til alþingis; [fór heim síðan⁷. En er Hörðr spurði þetta, sendi hann Helga suðr til Indriða mágs síns, ok bað hann ríða til þings⁸, ok svara málum sínum, [ok bjóða sættir⁹; hann kveðst¹⁰ eigi [geta af sèr¹¹, fyrir fjandskap¹² Torfa, at bjóða neimar sættir sjálfr¹³. Helgi fór¹⁴, ok [hitti Indriða, ok segir honum¹⁵ orð Harðar¹⁶. Indriði svarar: ek hefi heitið Illuga rauða at fara [til Kjalarnessþings¹⁷, en [bjóða vil ek Herði¹⁸ hingat til mín. Helgi svarar: [minni nauðsyn mun þær at fara til Kjalarnessþings¹⁹, en at svara fyrir mág

1) kæmist, A 2. 2) fra [öll andvirki, A 4-6. 3) saal, de óvr.; i A 1 skrevet utydelig: k'nr. 4) dirft, A 2-11, II. 5) sína, A 2-6. 6) fra [stefndi hann málum, A 7 (første Haand), 8-11. 7) fra [u. A 1-6. 8) sinna vegna, t. II. 9) fra [u. A 4-11. 10) I A 1 skrevet kvez; kvaðst, A 2-7. 11) fengit, t. II. 12) vegna fjandskapar við T., II. 13) fra [fyrir fjandskap Torfa geta sjálfr neimar sættir boðit, A 4-11. 14) kom, A 7 (første Haand), 8-11. 15) fra [inti Indriða, A 2, 3. 16) fra [kunnngjörði (þetta, t. A 7) Indriða, A 4-11. 17) fra [á Kjalarnessþing, A 2-11, II. 18) fra [gjarnan býð ek honum, A 4-11. 19) fara á Kjalarnessþing, A 2, 3; m. nauðs. mun þær á Kjalarnessþing, II.

Þinn, jafuröskvan, ok muntu vera skauð ein¹. Þor-
björg inælti: þetta væri orlausn nökkur², ef dug-
andi maðr særi með erindum³, en nú kann vera⁴
at eingi verði; hefir ok þessi ógæfa af þær hlotizt.
Helgi fór heim, ok sagði ekki Herði frá⁵ heimboð-
inu Indriða, en kvað hann ekki lið hoðum veita
vilja. Herði fannst fátt um, ok kvað vísu:

Minn varð⁶ mágr hranna⁷
mér⁸, ok svo er hann fleirum,
[einn er⁹ illr at reyna¹⁰
alls í málafellum¹¹;
Þorgrímu røð heldr heima
hvarflauss vera arfi;
oss er stála stýrir¹²
striðr, en¹³ verri síðar¹⁴.

Ok er menn komu til þings, ok dró at dómum,
þá spurði Torfi ef nökkurr vildi fêbótum upp
halda¹⁵ fyrir hönd Harðar; mun ek, segir hann,
taka fêbætr ef nökkurr vill bjóða, en eigi nenni
ek at kasta máli þessu niðr undir fætr mér. Eingi
komu svör á móti, ok urðu þeir [Hörðr sekir ok
Helgi báðir¹⁶. En er Hörðr spurði sekt sína, kvað
hann vísu:

1) fra [þú ert skauð mikit, er þú vilt ei svara fyrir mág þinn, 44-6. 2) nokkuð, 13, II. 3) fra [hefði dugandi maðr farit með erindin, 14-6. 4) verða, 12, 3; kannske, II. 5) af heimboði, 12. 6) var, 44-6. 7) herra, ur., 111; at sönnu, 17. 8) mér, 17, 10, II. 9) hann, t. 12, 3, 7-11; fra [einatt, II. 10) raunu, II. 11) málaferlum, *det samme*, 19, 11, II. 12) stóla fyrir striðr ok (enn, t. 111) verri s., *forvausket*, 18-11; í 19 er fyrir *forundret til stýrir*. 13) ok 17. 14) síðan, 12, 3, 7-11, II. 15) uppi halda, 12-6, II. 16) fra [báðir sekir, Hörðr ok Helgi, 14-11; Hörðr ok Helgi sekir báðir, II.

Gjöra¹ rëð geymir stórra²
 gullhringa³, á alþingi,
 ósa⁴ enn at vísu⁵
 elds⁶ fægi⁷ útlægan;
 um hyski⁸ heiðarþoska⁹
 [ok hjörunna¹⁰ miskunnar
 oss er¹¹ eingi¹² á þessu
 ótti, grettis¹³ sóta¹⁴.

Ekki fundust þeir Torfi þá um sinn.

21.¹⁵ Litlu síðar fór Hörðr í Botn með allt sitt, til Geirs, fóstbróður síns. Hörðr brenndi áðr öll hús á bænum, ok svo hey; hann kvað Torfa litð skyldu þar fëna¹⁶. Þá hafði Hörðr xvj vetr ok xx¹⁷, er hann féll í útlegð, [ok hann fór í Botn. Öll hjón hans fóru með honum ok fylgðarmenn til Geirs, ok höfðu þar setu. Þat var einn dag at Torfi kvað vísu þessa¹⁸:

1) hjöra, ur., A 8-11; i A 9 og 10 rettet til gjöra. 2) stóra, A 2, 4-11, II. 3) gullhuga, ur., A 2. 4) Rettelse; A 1 har med fulde Bogstaver ossa og saal. A 3, II; oss á, A 2, 4-6; oss mun, A 7-11. 5) vissu, A 2, 3, II. 6) I A 1 skrevet ellz. 7) ella fægi, A 2, 3, 7-11, II; ells fægr, A 4, 5; i A 6 gjort til illfrægr. 8) huski, A 2; hiski, A 4-6, 8. 9) þeska, A 4-6. 10) hier unna, A 2, 3, II; hiereenna, A 8-11; fra [hraun er unna, A 7. 11) enn, t. II. 12) ei, A 4-6. 13) græðir, A 7. 14) saal. A 2, 3, 7-11, II; sota (sóta) cl-ler maaskee med Punkt over t (nemlig sóta), A 1; sóta, A 4-6. 15) I A 1 Overskrift: Capitulum. Capitelinddeling i A 4-6, II. 16) sinna, A 2; kv. Torfi skyldi þar lit. sinna, A 4-6; kv. Torfa ei skyldu þess njóta, A 7-11; kv. Torfa skyldi (rett. skyldu) þar litlu fé ná, II. Segja þat sumir menn, at Hörðr hafði búit at Uppsölun i þenna tíma, en Torfi á Breiðabólstað, till. her A 1, men aabenbart ved Interpolation, hvorfor det ogsaa udelades i alle de øvr. 17) XXXVI vetr, d. s., A 2; var hann þá XXXVI ára gamall, A 4-6. 18) fra [en sem Torfi spyr at Hörðr var hjá Geir, kvað hann vísu, A 4-6.

Víst mun Torfi treysta
 tandrauðra Nil-sanda¹
 hæðinn höldr at ríði²
 heim í Botn at³ gotnum;
 hreytar get ek at viðrnám veiti⁴,
 vargi trú ek at⁵ þegnar bjargi,
 ef jafnmargir⁶ meiðar törgu⁷
 mætti⁸ finnast hère inni.

Þeim varð kostnaðarsamt þau misseri, þvíat minni urðu tilfaung en þurfti⁹, en Geirr gáði nú verr búsýslu en áðr; hjuggust þá upp kvikfèin, svo at um sumarit eptir fæddi [varla búfèit fólkú¹⁰. Um haustit eptir voru upp höggvin öll kvikfèin gjör-samliga, utan fár einar kýr, ok einn morgin [um vetrinn¹¹, fyrir jól, [tók Geirr á sótum Helga; hann stóð upp skjótt¹², ok fóru þeir [yfir háls¹³ til Vatns-horns í Skorradal; bóndi var eigi heima, hann var at¹⁴ brúðkaupi á¹⁵ Lundi í Reykjardal, at Kolls¹⁶. Geirr mælti: nú mun verða at afla til bús, þannig

1) til s., A 3-5; tandrauða til s., A 6; tandrauðr til s., A 2; tandrauðan til sauða, H; trauðráðr til sauða, A 7; tarðráðar til sauða (sauða, A 11), A 8-11. 2) ríða, A 5, 6; hæð. heldr enn ríða, A 7. 3) h. á Botn með, A 4-6. 4) hreitar get ek viðrnám v., A 4-6; hreytar get viðrnám v., A 11; hreitar get viðrnám v., A 7; hreytur get ek við nam veyti, H; hreytur g. e. vīt² nam veyti, A 2; hveitar get vetur nam veiti, A 8-10. 5) vargi trú ek, A 2, 4-11; vargi svo, H. 6) ef at jafnm., A 7; efu (œfn, A 11) jafnm., A 8-11; ek jafnmargr, A 2. 7) törgu, d. s., H; u. A 7-11. 8) mættu, A 4-7, H. 9) þurfti, A 2, H; A 7 (*förste Haand*), 8-11 *förkorte her meget*. 10) fra [búit varla fólkú, A 2, 3, H. 11) fra [u. A 4-11. 12) fra [vakti Geirr upp Helga Sigmundarson til ferðar með sér, A 4-6. 13) nokkurn t. A 2; fra [u. A 4-6. 14) í, A 4-6, 8-11. 15) at, A 2, 4-6, 11. 16) hann var í brúðk. Kolls at Lundi í Reykjardal, H.

sem verða má, ok skaltu gjöra annathvort, at halda vörð eða gánga í fjós; Helgi kaus at halda vörð. Geirr gekk þá inn í fjósit, ok leysti upp¹ nautin; ij menn voru á heystáli ok tefldu, ok brann þar² ljós. Þá mælti annarr [þeirra: hvort eru laus nautin í fjósinu³? Annarr þeirra kvað konur mundu valda, [ok hafa eigi bundit nautin⁴; ferr nú annarr þeirra utar undir dyrnar⁵, ok er Geirr sá þat, [hljóp hann at ok vo⁶ þann, ok er þeim dvelst er fyrri fórr, ferr annarr, ok [er hann kom í hlöðudyr, hafði hann⁷ slíka fórr sem hinn [fyrri; vo Geir ok þenna⁸. Síðan leiddu þeir á burt yxni⁹ vij vetra ganalt; ok er þeir komu heim í Botn, líkaði Herði allilla, ok kveðst á burt¹⁰ skyldu, ef þeir vildi stela; [þikki mærr, segir hann, miklu ráðligra¹¹ at ræna, [ef eigi má við annat vera¹². Geirr bað hann eigi við sik skilja fyrir þessa sök: skaltu einn öllu ráða okkar á milli; ok svo var, at Hörðr fór eigi á burt. En er konur komu í fjós at Vatnshorni, [þótti þeim undarligt er naut öll voru¹³ laus; ætluðu þær nautamenn sofa mundu; bundu þær nautin; [en er þær komu at hlöðudyrum¹⁴ fundu þær þá þar dauða¹⁵; voru þá bónda orð send; kom hann heim;

1) öll, A4-11. 2) fyrri þeim, A2, 3, 7-11; þar fyrri þeim, II; ljós brann fyrir þeim, A4-6. 3) hv. e. naut laus í fjósi, A2, 3, II; fra [naut er laust (eru laus, A7) í fjósi, A4-11. 4) kýrnar, A4-6; fra [u. A2, 3, 7-11. 5) fórr annarr at vitja um út undir dyrnar, A4-6. 6) fra [vá hann, A2, 3, II. 7) fra [hafði, A2, 3, II. 8) fra [u. A2, 3, II. 9) I A1 stedsö skrevet ygsni. 10) kv. rýma sk., A7-11. 11) fra [ok er líkara til, A2, 3, II. 12) fra [verðt eigi öðru við komit, A2, 3, II. 13) fra [fundu þær nautin öll, A4-6. 14) I A1 skrevet hlauðu daurum. 15) fra [ok fundu síðan nautamenn dauða fyrir hlöðudyrum, A4-6. A7-11 forkorte

var fjölrætt um þenna blut⁴. Eigi vildi Hörðr láta neyta yxnisins², fyrr en maðr var sendr til Vatnshorns, at segja lit sanna um ferðir Geirs; segja þat ok nökkurir menn, at Hörðr muni hafa bætt bónda at Vatnshorni fyrir meun sína ok yxni, [ok því muni hann þetta mál ekki síðan kært hafa³.

22.⁴ Kolgrímr⁵ hinn gamli, [son Álfs hersis⁶ or Þrándheimi⁷, bjó á Ferstiklu í þenna tíma; hann var landnámsmaðr. [Hans son var Þórhallr⁸, faðir Kolgríms⁹, föður¹⁰ Steins, föður Kvists¹¹, föður Kala¹². Kolgrímr sendi orð Botnverjum, at þeir ætti saman

denne *Passus saaledes*: En er menn (konur, A 8-11) komu í fjós á Vatnshorni, fundu þeir (þær, A 8-11) nautin öll laus ok nautamenn dauða fyrir hlöðudrym.

1) fra [þetta, A 2-11, II. 2) yxnis-slútrsis, A 4-6. 3) fra [u. A 2, 3, II. 4) I A 1 er *Overskrift*: *Capitulum. Capitellinddeling* i A 4-7, II. 5) Kollgrímr, *allevegne*, A 2, 3, 7-11, II. 6) hersis i *Margen* i A 1 med *Henviisningstegu*; *Landnámab.* I, 14 har *Hrólfs hersis*. *Ordet hersis udel. iðvrigt* A 2, II, og fra [A 8-11. 7) Þrándarheimi, A 3, II; fra [u. A 7 fra *förste Haand*. 8) Þórhalli, de *bedste Haandskrifter til Landnámab.* I, 14: Hallr, A 2, 3, II. 9) Kolgrím, ved *Skrivefeil*, A 1; Kollgríms, A 2, 3, 7 (anden *Haand*), II. 10) saal. A 2, 3 udtrykkelig, og *Landnámab.* paa det anførte *Sted*; A 1 har kun eet *Bogstav*, ligesom *Haandskrifterne* almindeligviis bruge ved *Angivelsen af Slægtsforholde* (f. Ex. t. for faðir og föður; m. for móðir og móður; b. for bróðir og bróður o. s. v.) hvorved en *Mængde af de Afskriverfeil, Uovereensstemmelser og Forvanskninger, som findes i Slægtregistrene, ere opstaaede*. *Bogstavet i A 1 synes her oprindelig at have været* (bróður), men er blevet noget utydeligt ved *Forsøg paa at omdanne det til t. I A 4-6 og 7 (anden Haand) læses derfor her* br. (bróður). II læser (urigtigen) faðir St., faðir Kv., faðir Kala. 11) Kvifs, A 2. 12) Dette *Slægtregister kommer ganske overeens med Hauksbogen paa det anførte Sted i Landnámabók*. A 7, anden *Haand*, læser det sidste Navn Kala. *Hele Slægtfortegnelsen, fra [u. A 7 (første Haand), 8-11.*

knattleika [ok sköfuleika¹ á Sandi; þeir játuðu því. Tókust nú upp leikar² ok héldust fram yfir³ jól; gekk þeim Botnverjum optast verr, þvíat Kolgrímr stillti svo til, at Strendir⁴ urðu sterkari [í leikinum⁵. Mikit lögðu Botnverjar til skó sèr, er⁶ þeir gengu opt⁷; var þá skorin yxnis húðin til skæða. Þíkkir mönnum sem Kolgrímr hafi viljat forvitnast um [yxnis hvarfit⁸, ok því hafi hann leikana lagit⁹; þóttist hann þá kenna yxnis húðina á fótum þeim; [voru þeir þá kallaðir¹⁰ yxnismenn; [feingu þeir þá enn¹¹ harðleikit; [töluðu þeir þá um, er þeir komu heim, at þeir þættist¹² harðleikit fá, ok kvóðust upp mundu gefa¹³ brátt leikana¹⁴. Hörðr mælti hart við þá, ok kvað [eigi þá meðal klækismenn¹⁵ vera, ef¹⁶ þeir þyrði eigi at hefna sín: ok eru þèr, segir hann, til illgjörða einna búmir¹⁷. Þá voru þeir komnir til Harðar Þórðr kóttir ok Þorgeirr¹⁸ gyrdilskeggi, sekr maðr¹⁹. Nú lét Hörðr gjöra sèr hornsköfur um nóttina. [Þá voru allir búmir at²⁰ fara til leiks,

1) sköfugleika, A 2; stofu leika, A 8, 9, 11; fra [u. A 7 (föerste Haand), 10. 2) knattleikir, A 4-6. 3) um, A 2, 3, II. 4) Strendr, A 2, 3, II. 5) leiknum, A 2; leikum, II; fra [u. A 4-6. 6) en er, A 2; meðan, II. 7) út, A 2, 3, II. 8) ygsnit, A 2, 3, 7 (föerste Haand), 8-11, II. 9) ok því lagt leikana, A 2, 3, II; ok lagit því til leika, A 4-11. 10) fra [kölluðu þeir þá, A 2, 3, II; ok kallaði, A 4-6; ok kölluðu, A 7-11. 11) fra [ok gjörðu þeim enn, A 4-6; ok gjörðu þeim, A 7-11. 12) þóttust, A 2, 3, II. 13) I A 1 skrævet geifa. 14) fra [en þá þeir komu heim, kváðust þeir upp mundu gefa knattleikana (leikana, A 7, föerste Haand, 8-11), A 4-11. 15) fra [þá ekki að eins alklækis-menn, II. 16) því, A 2; þar, II. 17) Isteddenfor denne hele Passus have A 7 (föerste Haand), 8-11 kun: Hörðr skammaði þá niðr, er (at, A 8-11) þeir hefndu sín eigi. 18) Þorkell, A 7 (anden II.). 19) Denne Passus er udel. i A 8-11 og tilføiet ved anden Haand i A 7, hvor de sidste Ord hedde: sekir menn. 20) fra [ok fór með þeim, ok vildu þá allir, A 4-6.

þegar er Hörðr fór¹, þótt áðr væri nökkut² stirðir. Önundr Þormóðsson af Brekku var í móti Herði skipaðr, vinsæll maðr³ ok [ramr at afli⁴. Sjá leikr var allharðr, en áðr kveld kæmi, lágu dauðir af Strandverjum vj⁵ menn, en einginn af Botnverjum; fóru nú heim hvorirtveggju⁶. Önundi fylgdu allir þeir er utan voru af Strönd; en er þeir komu skammt inn frá⁷ Brekku, þá bað Önundr þá fara fyrir: en ek vil, segir hann, binda skó minn. Þeir vildu ekki frá honum gánga. Hann settist niðr, ok heldr hart; í því dó hann, ok er þar jarðaðr. Þar heitir nú Önundarhóll⁸. Ekkí voru [mál þessi sótt á hönd Herði nè hans mönnum⁹. Þorsteinn gullknappr bjó þá á¹⁰ Þyrli, grályndr ok undirföruill, [slægvitr ok vel fjáreigandi¹¹; en Þorvaldr bláskeggr bjó á Sandi, gíldr bóndi ok mikill fyrir sér.

23.¹² Refr hét maðr, [Þorsteinsson, Sölmundarsonar, Þórólfs sonar smjör¹³; hann bjó á Stykkisvelli¹⁴ [í Brynjudal¹⁵; hann var goðorðsmaðr¹⁶, ríkr ok garpr mikill; hann var kallaðr síðarmeir Refr

1) fra [voru þá bünir til leiks; Hörðr fór, ok með honum þeir allir, H; voru þá bünir til, er til leiks fara, en (r. er) Hörðr fór, A2; ok fór með þeim, ok urðu allir at fara, A7-11. 2) þótt sumir væri mjök, A3; þótt sum. væri áðr, H; þótt sum. v. leikstirðir, A2. 3) magr, Trykfeil, H. 4) fra [aftramr, A2, 3, H. 5) VIII, A2, 3, 7-11, H. 6) Herfra ophörer al Correctur ved anden Haand i A7. 7) fyrir, A2, H. 8) Önundarholt, A2, 4-6, H. 9) fra [gjöld eptir mennina sótt, A7-11. 10) undir, A7. 11) frá [slægr ok vel fjárauðgr, H. 12) Overskriften i A1 er afbleget og ganske ulæselig; Capitelinndeling i A4-6, H. 13) Sölm. son, Þórólfssonar smjör, ur., A2; Sölm. son, Þórólfs son smjör, ur., H; fra [Þórólfs son, sem (þess er, A7) kallaðr var smjör, A4-11. 14) Stykkisvelli, A2; Stikkisvelli, A5-7. 15) Brimudal, ur., A2-6; fra [u. A7-11. 16) goðorðamaðr, A2, 3.

hinu gamli. [Þorbjörg katla¹ hét móðir hans; hon bjó í Hrísum; hon var fjölkunnig mjök, ok hin mesta galdrakona. Kjartan hét [bróðir Refs²; hann bjó á Þorbrandsstöðum³, mikill maðr ok sterkr, ok illa skapi farinn, ójafnaðarmaðr⁴ um alla hluti; því var hann furðu óvinsæll af alþýðu manna⁵. Ormr hét maðr, [Hvamm-Þórisson⁶, vinsæll maðr⁷ ok smiðr mikill. Þessir menn allir voru í mót Botnverjum. Þat spurja þeir Hörðr af þingi [um sumarit⁸, at menn ætla⁹ at samnast saman ok drepa þá; [ok þikkjast þá sjá¹⁰, at kvikfè voru¹¹ höggvin, at [þá mundi verða¹² at ræna. Geirr bað þá virki gjöra, ok kvað¹³ þá seint mundu sækjast. Hörðr kveðst ætla at þeim mundi matr¹⁴ setinn: ok vil ek fara láta í hólmi¹⁵ þann, er hér¹⁶ liggir fyrir landi á Hvalfirði, fyrir Bláskeggsár ósi¹⁷, [fyrir utan Dögurðarnes; *sá*¹⁸ hólmi er sæbrattr ok víðr sem

1) fra [Katla, A7-11. 2) fra [annarr son hennar, A4-11. 3) Þorbjarnarstöðum, A2, 3, II. 4) maðr, A1 i Margen; ójafnaðarsamr, II. 5) u. A2, 3, II. 6) fra [u. A2, 3, 7-11, II. 7) mjök, A2, 3, II. 8) fra [u. A2, 3, 7-11, II. 9) ætli, A4-6, 11. 10) sjá, A1 i Margen. 11) fra [en kvikfèn voru svo, A2, 3, II; þikkjast þeir, er kv. v., A4-6. 12) fra [þeir hlutu, A2, 3, II; fra næstsidste [kvikfè voru eydd, svo menn hlutu (urðu, A11) at ræna, A7-11. 13) sagði, A2; sögðu, II. 14) maðr, ur., A2. 15) vil e. f. út í h., A2, 3, II; ok vildi fara í h., A4-6. 16) u. A4-11. 17) saal. A1-10, II, og Hauksbogen ved Landnámab. I, 14; derimod læse de yngre blandt Landnámabogens Haandskrifter, og A11 her, Bláskógssá. 18) nes i Margen i A1 dog uden Henviitingstegn, jevnf. Cap. 29 i Begyndelsen; derimod er det uvist om Ordet så ogsaa er tilføiet i Margen, skjönt man synes at idetmindste et s kommer tilsyne. I Haandskrifterne er dette Sted forvansket ved Afskrivernes Forsøg paa Rettelser, da de fleste have overseet Tilsetningen i Margen i Membranen. Overhøvedet maa man forklare sig Haandskrifternes mange Afvigelser og

mikit¹ stöðulgerði. [Þángat fóru² þeir um þíng, með allt sitt; þeir tóku ferju mikla or³ Saurbæ, frá Þorsteini Öxnabrodd⁴, [til fulltingjar⁵ sèr, en⁶ sexæring⁷ frá Þormóði af⁸ Brekku, en selabát ferærdan frá Þorvaldi bláskegg[. Þeir gjörðu sèr⁹ skála mikinn, ok horfði annarr endi¹⁰ í landnorðr [en annarr í útsuðr¹¹, ok voru dyr á miðjum skála-vegg til vestrs¹². Allt stóð skálinn suðr á hamarinn¹³, en gánga mátti fyrir norðan, milli klífs ok dyra¹⁴, þeirra sem [á gaffli voru; norðan at eins var þá ágeingt¹⁵, en vestr frá skálanum voru leyui-grafir. Þau voru lög þeirra: at hverjum manni skyldi fyrir bjarg¹⁶ kasta, ef þrim náttum leingr legi¹⁷; allir skyldu [skyldir at fara hvert sem Hörðr vildi, eðr Geirr, ef þeir væri sjálfir í för¹⁸; skipt var verkum með þeim¹⁹. Öll voru hús upp tekin [í Botni at viðum²⁰, ok flutt út í Hólum. [Sá hólmr

Forvanskningar her omkring derved, at omtrent otte Linier i Membranen ere meget sværtede og vanskelige at læse.

1) f. ut. Dugurðarnes; hólmr er sæbr. ok víðr sem, A 2; f. ut. Dugurðar hólmr er sæbr. ok víðr sem, A 3; f. ut. Dögurðarhólm; er hann sæbr. ok víðr sem, A 4-6; hólmr sá er brattr ok víðr sem, II; er hann brattr sem, A 7-11. 2) fra [þau atfór höfðu, ved Læsefeil, A 2, 3, II. 3) í, A 2, 3, 7-11; f. m. er lá í S., A 4-6. 4) I A 1 og II: Augsnabrodd; Öxnabroddi, A 2, 4-6. 5) fulltings, A 2, 4-6; fulltingis, II. 6) fra [u. A 7-11. 7) I A 1 skrevet segsæring; sexahring, efter skjóðeslós Udtale, A 11. 8) á, A 2-11, II. 9) fra [fóru í Hólum ok gjörðu, A 4-11. 10) saal. A 3-10, II; endinn, A 2; endir, A 1, 11. 11) fra [u. II. 12) ok v. d. til vestrs á miðjum skála, A 2, 3, II; dyr voru í vestr, A 7-11. 13) hamrinum, A 4-6. 14) dura, her, A 1. 15) fra [norðan á voru at eins, var þá ágeingt, A 2; á norðan voru, at eins var þá ág. (var þar ágeingt, II), A 3, II. 16) björg, A 4-6. 17) lægi, det samme, A 2-11, II. 18) fra [gjöra sem Hörðr vildi, A 7-11. 19) öllum, t. A 2, 3, II. 20) fra [at Botni, A 2; at við. or Botni, A 4-6.

er nú kallaðr¹ Geirhólmr²; tók hann nafn af Geir Grímssyni. [Áttatigir manna annars hundraðs³ voru í Hólmi, þá er flestir voru, en alldri færri en á hinum átta tigi⁴, [þá er fæstir voru⁵. Þessir voru nefndir: Hörðr ok Helga jarlsdóttir, kona hans, Grímkell son þeirra ok Björn; hann var tvævetr⁶; Geirr ok Sigurðr Torfafóstri, Gunnhildarson, Helgi Sigmundarson, Þórðr köttur ok Þorgeirr⁷ gyrðilskeggi⁸; hann var einn tillagaverstr af öllum Hólmsverjum, ok fýsti⁹ allra illvirkja. Þángat drifu nær¹⁰ allir óskilamenn, [ok svörðu¹¹ eiða þeim Herði ok Geir, at vera þeim hollir ok trúir, ok hverr þeirra öðrum¹². Þorgeirr gyrðilskeggi ok Sigurðr Torfafóstri fluttu vatn¹³ frá Bláskeggsá¹⁴ við xij. mann¹⁵, ok fylldu selabátinn af vatni, ok helltu í ker þat er var út í Hólmi; [leið nú svo fram um hríb¹⁶.

24.¹⁷ Þorbjörg katla¹⁸ hældist¹⁹ um þat, at hon kvað alldri Hólmsverja²⁰ sér mundu mein gjöra²¹,

1) fra [Hólmrinn var kallaðr, A4-11. 2) Geirshólmr, A5-7. 3) CLXXX menn (manna, A9), A4, 7-10; CLXXX var í hólminum, A5, 6; áttatíu menn (manns, II) ann. hundr., A2, II; 1e ok áttatíu manns, A11. 4) áttatigi, i cet Ord, mindre rigtig, A1; áttatíu, ur., A2; átta tug, II; en aldrei færri en LXXX, A7-11. 5) fra [u. A4-11. 6) I A1 skrevet tvævetr, foranlediget som det synes ved Skrivefeil (tvætr rettet til tvævetr). 7) Þorkell, A7-11. 8) gyrðilsk., ur. A7, 8, 10; aaben Plads for Tilnavnet, som ulæseligt, i A11. 9) fyrstr, ur., A2, 3, II; fús til, A4-6. 10) u. A7-11. 11) sóru, A2, II. 12) fra [ok sóru Hörði ok Geir trúnaðarciða, ok svo hvorir öðrum, A4-6; ok sóru Hörði eiða, A7-11. 13) utan, t. II. 14) Bláskeggsá, her, A4-6. 15) menn, A2. 16) fra [u. A4-6. 17) Overskriften afbleget og ulæseligt, i A1; Capitelinddeling i A4-7, II. 18) A7-11 have kun Navnet Katla. 19) mjök, t. A2; opt, t. II. 20) Hólmsv., de övr. 21) hæld. nú um, at Hólmsv. gæti sér ekki mein gjört, A4-10; at Hólmsv. gjörðu sér ei mein, A11.

svo treysti hon fjölkýngi sinni¹; ok er þeir spurðu þetta í Hólmi, kveðst Geirr vilja reyna þat, [ok bjóst heiman við xij. mann eptir þing²; Þórðr kötttr fór með honum³. En er þeir komu í dalinn, sá þeir at fè var rekit [norðr um⁴ fell, er stendr á milli Brynjudals ok Botns⁵. Geirr lét ij⁶ varðveita ferjuna; Þórðr kötttr sat á hálsi⁷, ok hélt⁸ vörð. En er Þorbjörg katla kom út, varð hon vís af fjölkýngi sinni ok framvísi⁹, at [skip var komit frá Hólmi¹⁰. Hon sækir þá sveipu¹¹ sína, ok veifði upp yfir höfuð sèr; þá gjörði myrkr mikit at þeim Geir; hon sendi þá orð Ref syni sínum, at hann safnaði mönnum¹². Þeir urðu saman fimtán¹³, ok komu at Þorði ketti¹⁴ óvörum í myrkrinu, ok [tóku hann höndum ok drápu, ok er¹⁵ hann grafinn í Kattarhöfða neðanverðum. Þeir Geirr komust til sjófar, [þá tók af¹⁶ myrkr¹⁷, ok sá þeir þá gjörla¹⁸, ok ræðu þeir Refr til ok hörðust. Allir menn voru drepnir, þeir sem Geir¹⁹ fylgðu, en iij af Ref. Geirr komst á skip, ok svo til Hólms, ok var sárr mjök. [Hörðr hafði ferð hans mjök í spotti, ok kvað Kötlu enn ekki hafa í móti tekit²⁰. Helga var góðr læknir,

1) göldrum sínum, A 4-11. 2) fra [u. A 4-11. 3) ok XII menn aðrir, t. A 4-11. 4) fra [norðr yfir, A 2, 3, 7-11, II; norðan um fjall, A 4-6. 5) I A 1 skrevet Boz. 6) ij, tvo (to Gange) i A 1. 7) í hálsi, II. 8) á, t. A 2, 3, II. 9) framsýni, II. 10) fra [þeir voru komnir frá Hólminum, A 4-6. 11) svipu, A 7-11. 12) at h. komi ok safnaði liði, A 4-6. 13) A 7-10 har XXI; A 11: XXIV. 14) kött, A 2, 4-6. 15) fra [drápu hann, var h. gr., A 4-6. 16) þegar af tók, A 4-6. 17) I A 1 myrkurt ved Skrivefoil. 18) hvar þeir Refr voru, ræðust þeir þá á ok b., II. — sá þeir þá g.; barðist hann þá við Ref, A 4-6. 19) Geiri, A 4. 20) kv. Kötlu enn ekki hafa til sloppit at taka á móti, A 4-6; fra [u. A 2, 3, 7-11, II.

ok græddi hon Geir at heilu. Ótti var mönnum í Hólmi at þessu; ok þegar er¹ sár Geirs voru bundin², stè Hörðr á skip með³ xij. mann⁴, ok fór⁵ þegar inn til Brynjudals, ok kveðst enn vilja reyna Kötlu; ij gættu skips, en x fóru at sækja fèit⁶. Katla skók þá enn sveipu⁷ sína, ok gjörir orð Ref⁸, ok kvað nú vera slæg í at hitta Hólmverja, er sá er nú fyrir þeim hinn hárfagri maðr, er mestr garpr þikkist vera. Refr kom við hinn sètta mann. Ekki fal sýn fyrir Herði⁹ af göldrum Kötlu, ok fóru þeir¹⁰ leið sína sem þeir höfðu ætlat, ok hjuggu¹¹ á skip sitt, til þess er þeir höfðu fullfermt, svo at Refr horfði á ok hans menn¹²; fluttu síðan¹³ út í Hólm ok skildi svo með þeim.

Hólmverjar fóru til Saurbæjar¹⁴.

25. En er mjök leið á¹⁵ sumarit, fór Hörðr [við fjórða mann ok xx¹⁶ til Saurbæjar, þviat Þorsteinn ðxnabroddr¹⁷ [hafði hælzt um þat¹⁸, at Skroppa¹⁹ fósra [hans fjölkunnig mundi svo²⁰ geta gjört²¹, at honum²² yrði ekki mein at Hólmverjum, [með fjöl-

1) u. A 2, 3, II; en sem sár G., A 4-6. 2) gróin, A 2, 3, II; þá er G. var gróinn, A 7-11. 3) við, II. 4) menn, A 2. I A 1 forkortet n. 5) fóru inn t., A 2. 6) fè, A 2-11, II. 7) sveipu, A 7-11. 8) Refi sýni sínum, A 4-6. 9) ekki fell sýn Hörði (ok fell H. e. sýn, II), A 2, 3, II; ekki fellir Hörðr sýn (sín, A 4, 5), A 4-6; ekki fellr Hörði sýn, A 7-11. 10) ok fór, A 2. 11) fè, t. A 4-11; fèð, II. 12) ok gjörðu ekki at, t. A 4-6. 13) fl. þeir fèit, A 4-6. 14) *Over-skriften meget afbleget i A 1. Capitelinddeling i A 4-6, II.* 15) fra [á leið (leið á, A 4-6), A 2-11, II. 16) fra [með XXXIII menn, A 2-11, II. 17) Auxnabr., her, A 1 (iðvrigt sædvanlig x opløst i gs). 18) fra [hældist um, A 4-11. 19) Skreppa, allevegne, A 2-11, II. 20) fra [sín væri svo fjölkunnug, at hún mundi, A 4-6; sín mundi svo, A 7-11. 21) með sinni fjölkyngi, t. A 2, 3, II; m. göldrum sínum, A 4-11. 22) þeim, A 7.

kýngi sinni¹. Ok er þeir komu at landi², varðveittu vij³ skip á floti⁴, en xvij geingu upp⁵. Þeir sá gríðung⁶ mikinn⁷ á melnum⁸, upp frá naustum⁹; þeir vildu glettast við hann, en Hörðr vildi eigi þat. ij menn af liði Harðar sneru [í móts við gríðunginn¹⁰, ok brugðu á sitt ráð; boli brá við hornunum í hvortveggja sinn; annarr þeirra stefndi á síðuna, en annarr í¹¹ höfuðit; [spjótit hvorstveggja¹² fló apr, ok fyrir brjóst þeim, ok höfðu báðir bana¹³. Hörðr mælti: hafi þer¹⁴ ráð mín, þvíat eigi er hér allt sem sýnist. Nú koma þeir á bæinn; Skroppa var heima ok dætr bónda, [Helga ok Sigríðr¹⁵, en Þorsteinn var í seli í Kúvallardal¹⁶; þat er¹⁷ í Svínadal¹⁸. Skroppa lauk upp öllum¹⁹ húsum; hon gjörði sjónhverfingar, þvíat þar sem þær sátu á

1) fra [u. A2-11, H. 2) k. á land, A4, 5, 7-11; við l., A6. 3) vj og strax efter xvij, A4-7; vj og xvij, A8-11 (det sidste Tal udelader dog A9). 4) saul. A2-11; fljotl, A1; Ordene á fl. udel. II. 5) á land, A4-6. 6) graðung, A7, II. 7) upp, t. A2, 3, H. 8) melnum, A7. 9) naustum, A4-6; u. frá (fyrir, A2) nautum (nautunum, H), A2, 3, H; upp yfir nautunum, A7-11. 10) I A1 gríðunginn, ved Skrivefeil; fra [móti gríðungi, A2, 3. Tv. menn af l. H. brugðu á sitt ráð ok stefndu í mót graðunginum, H. 11) á, A2, 3, H. 12) fra [ok, A2; Ordet hvorstv. udel. A3, H. 13) ok dóu báðir, A2, 3, H. De övriga Haandskrifter give den hele Passus saaledes: Tveir af mönnum Harðar brugðu á sitt ráð og lögðu til graðungsins, annarr á síðuna en annarr til höfuðsins; boli brá við hornunum, en spjótin flugu fyrir brjóst þeim báðum, ok féllu dauðir, A4-6. Tveir af mönnum Harðar skutu (hlupu, A8-11) annarr á síðuna en annarr á höfuðit; spjótit fló fyrir brjóst þeim apr ok féllu dauðir, A7-11. 14) menn, H. 15) fra [u. A2, 3, 7-11, H. 16) Sandsynligviis er denne her saakaldte Kúvallardalr den samme som i 28 Cap. kaldes Kúhallardalr. 17) er to Gauge i A1; nú kallat, t. A2, 3. Þar heitir nú Svínadalr, H. 18) I A1 er skrevet enten Sunnadal eller snarere Suynadal. 19) l. upp hlrlzum öllum ok (i, A2, H) húsum, A2-11, H.

palli; sýndist þeim standa eski iij. Menn Harðar töluðu um, at þeir vildu¹ brjóta eskin; Hörðr bannaði þat. [Þeir fóru þá² norðr frá garði, ok vildu vita ef³ þeir fyndi fè nökkut. Nú⁴ sá þeir hvar gylldr⁵ ein rann, með tveimr grísum, [norðr or garði⁶; þeir komust fyrir hana. Þá þóttust þeir sjá mannfjölda mikinn fara á móti sèr með spjótum [ok alvæpni⁷; ok nú skekr gylta norðan⁸ hlustirnar með grísum sínum⁹. Geirr mælti: fórum til skips; vær [munum eiga hèr¹⁰ við liðsmun. Hörðr kvað [hitt ráð, at renna eigi¹¹ svo skjótt at öllu óreyndu. [Í því tók Hörðr upp stein mikinn, ok laust gyltina¹² til bana; ok er þeir komu at¹³, sá þeir at þar lá Skroppa dauð, en dætr bónda stóðu uppi yfir henni, þar at grísirni¹⁴ höfðu sýnzt¹⁵. Nú sá þeir, þegar¹⁶ at Skroppa var dauð, at¹⁷ þetta var nauta flokkur er í móti þeim [fór, en aungvir menn; þetta sama fè ráku þeir til skips ok drápu, ok hlóðu ferjuna af slátri¹⁸. Geirr tók á burt Sigríði¹⁹ nauðga, ok [fóru síðan út²⁰ í Hólm. Skroppa²¹ var jörðut [inn frá Saurbæ, á milli ok Ferstiklu, í Skroppu-

1) vildi, A3. 2) fra [en sem þeir komu út, norðr frá garði, A4-6. 3) hvort, A2, 3, II. 4) u. A4-6. 5) gylta, d. s. A2-11, II. 6) fra [u. A4-11. 7) allvænum vopnum, A2, 3, II. 8) norðan-hlust., d. s. H; nokkut hl., A2. 9) fra [u. A7-11. 10) fra [eignum, A2, 3, II. 11) fra [eigi ráð at renna, A2, 3, II. 12) gyltuna, A2, 3, II; fra [Hörðr tók stein ok lysti á gyltuna, svo hon fékk bana, A4-6. 13) nær, A4-6. 14) þar sem grísarnir, A2, 7-11, II; grísarnir, A3. 15) verit, A2, 3, II. I A1 næsten ganske afbleget. 16) u. A2, 3, II. 17) ok, A2, 3, II. 18) fra [kom (fór, H); þeir ráku þau til skips, ok ljuggu farm á ferjuna (fram á skip, ur., A2) af kjöti, A2, 3, II. 19) bóndadóttur, t. A2-11, II. 20) fra [ferði A2, 3, II; hafði, A4-11. 21) en Skreppa, A2, 3, 7-11, II; A4-6 læse ogsaa her som andre Steder Skreppa, og Skreppugili.

gili¹. Þorsteinn gullknappr sat í friði fyrir Hólmerjum, þvíat þeir höfðu sætt á laun, [at hann skyldi flytja alla einhleypinga² í Hólme, ok segja þeim allar vælar³ landsmanna; hann hafði unnit þeim eiða⁴, at halda þetta allt, ok svíkja þá í eingu, en þeir höfðu heitit honum at ræna þar ekki.

26. ⁵Um vetrinn fyrir jól fóru þeir xij saman í Hvamm til Orms, á náttarþeli; Ormr var eigi heima; hann var farinn nökkut⁶ at erendum sínum. Bolli hét þræll hans, er annaðist [um bú, ávallt⁷ er Ormr var eigi heima. Þeir brutu upp útibúr, ok báru út vöru ok mat; þeir tóku kistu Orms, er gripir hans voru í, ok fóru með þetta allt á burtu. Bolla þótti sèr illa tekizt hafa, er eigi var vakat⁸ yfir útibúrinu; hann kveðst skyldu ná⁹ kistunni af Hólmerjum, eðr fá bana ella, ok það þá segja bónda, at hann væri við¹⁰ átjándan mann at naustum hina fjórðu nótt þaðan, ok lèti hljótt yfir sèr¹¹. Bolli býst nú; hann hafði slitna skó ok vöruvoðarkuff; hann var í Brynjudal¹² hina fyrstu nótt, ok þó eigi at bæjum¹³. Hann kom til Þorsteins gullknapps, ok nefndist Þorbjörn, sagðist vera sekr maðr, ok [kveðst vildu¹⁴ út til Harðar, ok koma sèr í sveit

1) fra [í Skreppugili, A 2, 3, 7-11, H. 2) einhleypa menn, A 2, 3, H; fra [hann flutti til þeirra alla umblaupa menn (einhleypinga í *Parenthes*, A 4, 5), A 4-6. 3) velar, d. s., A 2, 3, H; vlgvelar, A 7-11; ok sagði þ. all. vælar, A 4-6. 4) eið, A 2. 5) I A 1 *Over-skrift*: Capitulum. *Capitelinddeling* í A 4-6, H. 6) saal. A 4, 5; nökk⁹ (nökkur), A 1; heiman, A 6; u. A 2, 3, H. 7) fra [ávallt bú, A 2, 3, H. 8) vakt haldin, A 4-10. 9) kv. ná vilja, A 4-11. 10) með (átján menn, A 2, H), A 2, 3, H. 11) u. A 2, 3, H. 12) Brymudal, ur., A 2. 13) bænum, A 2, 3, 6, H. 14) vilja, A 2-11, H.

með honum¹. Þorsteinn gullknappr flutti hann út í Hólum, ok er þeir Hörðr ok Geirr sá manninn, leitst þeim eigi einu veg báðum. Geir þótti ráð at taka [við honum², en Hörðr kveðst ætla njósnarman. Geirr ræð þó³, ok sór hann þeim áðr eiða, [en þeir tóku við honum⁴. Margt sagði hann þeim af landi, ok kveðst þó⁵ vera syfjaðr; hann lagðist niðr, ok svaf um daginn. Þeir Geirr [komu eigi upp kistunni⁶, ok spurðu Þorbjörn hvert ráð hann legði til. Þorbjörn kvað þat⁷ ekki vant: er þar ekki í, sagði hann, utan smíðartól⁸ bónda⁹; kvað Ormi þat eitt meiu¹⁰ þikkja í ráni þeirra Hólumverja, er tólakista hans var í burtu; en ek var þá, segir hann, at Mosfelli, er ráni¹¹ spurðist; mun ek færa honum kistuna, ef þèr vilit. Lítil slægja¹² þótti Geir [í vera¹³ um kistuna, [með því at ekki væri í nema smíðartól ein¹⁴; ij nætr var Þorbjörn þar, ok taldi um fyrir þeim, at þeir létu¹⁵ lausa kistuna. Ekki var Herði um, at þeir hefði nökkur ráð Þorbjarnar¹⁶, kvað þau mundu illa gefast¹⁷. Geirr vildi þó ráða, ok sóru [þeir vj¹⁸ saman um nátt¹⁹ til nausta Orms; [þeir báru þá kistuna á land, ok upp í naustit, ok settu undir húfinn á skipi Orms²⁰.

1) þein, A2-6, H. 2) fra [hann, A4-11. 3) meira, t. A4-11. 4) fra [u. A2, 3, H. 5) ok sagðist þá syfjaðr vera, A4-6; ok létst mjök syfjaðr vera, A7-11; u. A2, 3, H. 6) fra [höfðu eigi upp borit kistuna, A4-6. 7) þess, H. 8) smíðunnar tól, H. 9) u. 2, 3, H. 10) tjón, A2, 3, H; mikit, A4-6. 11) rán, A2, 3, H. 12) Lítil slægr, A2, 3, H. 13) fra [u. H. 14) fra [þar ekki var annat í henni en smíðartól, A2, 3, H. 15) ok taldi svo um fyrir þeim, at þeir létu l. kist., A4-11. 16) af honum, A2, 3, H. 17) ráðast, A4-6. 18) fra [með hana VI, A2-11, H. 19) nóttina, A2, 4-11, H. 20) fra [u. A2, H, jfr. S. 82, Ann. 2; ok báru kistuna á land upp, A7-11.

Þá kallaði Þorbjörn, at menn¹ skyldu upp standa ok taka þjófana. Þeir hlupu þá upp er fyrir voru ok sóttu at þeim²; Geirr greip [þá einn árarstubba³, ok barði á tvær hendr, ok varðist hann þá allröskliga⁴. Geirr náir þá skipi sínu[; iij menn létust af Geir⁵. Ormr tók⁶ ferju, ok reru⁷ eptir Geir⁸. Hörðr tók til orða heima í Hólmi: [þat er líkara at⁹ Geirr þurfi manna við¹⁰, ok eigi þikkjumst ek vita, hve Þorbjörn sjá hefir gefizt honum. Tók hann þá skip, ok rær inn á fjörð¹¹; [kembr nú at eltingum þeirra Orms ok Geirs; sneri þá Ormr skjótt¹² undan, [ok at landi¹³. Geirr fór út í Hólmi með Herði. Ormr gaf síðan¹⁴ Bolla frelsi, ok [land¹⁵ á Bollastöðum, ok¹⁶ öll búsefni; bjó hann þar¹⁷ síðan, ok varð auðigr maðr [ok ófælinn¹⁸.

27. ¹⁹Eptir þing²⁰ um sumarit, fóru þeir Hörðr ok Geirr við²¹ [fjórða mann ok xx²² [á ferju einni²³ einn aptan, ok lendu í Sjálfkvíum, fyrir dyrum²⁴ at Hólmi; [þeir létu vj gæta skips, en xvij gengu

1) þeir, A2-11, II. 2) er þeir höfðu borit kistuna á land ok upp í naustit, ok sett hana undir háfönn á skipi Orms, t. II, jfr. S. 81, Ann. 20. 3) fra [árarstúf, A4-6, 8-11. 4) alharðliga, A2, 3, II. 5) fra [ok hafði látið (lamit, A7-10) III menn, A2-11. 6) greip, A4-11. 7) reri, A2-11, II. 8) u. A7-11. 9) fra [eigi er ólíkt (ólíklegt, II), A2, 3, 7-11, H. 10) með, A2. 11) ok reri inn á fjörðinn, á móti honum, A4-6; ok reri á m. hon., A7-11. 12) skipi, A2, 3; fra [en sem Ormr sér þat, sneri hann, A4-6. En er hann kemr at elt. þ. Orms ok G., sneri Ormr, II. 13) fra [at landi aprt, A4-6. 14) u. A2, 3, II. 15) bjó, ur., A2, 3. 16) fra [u. H. 17) ok bjó hann síðan at Bollastöðum, II. 18) fra [u. A2, 3, H. *Istedentfor den hele Passus, fra Ordene:* Ormr gaf, har A7-11 kun: Boli byggði Bollastaði. 19) I A1 *Overskrift:* capitulum. *Capitelinddeling.* i A4-6, II. 20) þegar, A2. 21) með, A4-11. 22) fra [XXIII menn, A2-11, H. 23) u. A3-6; fra [u. A2. 24) fra [u. A2.

upp¹. Þeir ráku fè or² Akrafelli. Hörðr sá at maðr gekk út at Hólmi, í skyrtu ok líubrókum³; þat var í sólar upprás. Hörðr kenndi þar Illuga, þvíat hann var allra manna skygnstr⁴. [Nú varð Illugi varr við ferð þeirra, ok sendi þegar menn í Garð⁵, ok á⁶ Heynes, ok svo til Kúvallarár⁷, at samna mönnum. Hann ræð ei fyrri til við þá, en hann hafði⁸ xxx manna. Ok er Hörðr sèr manna safnaðinn⁹, bað hann Geir kjósa hvort hann vildi, drepa fèit ok gjöra til, ok ferma skipit¹⁰, eðr vill hann verja Illuga ok hans mönnum, svo at þeir kæmist ekki til. Geirr kveðst heldr vilja¹¹ gjöra til fèit, [en eiga við Illuga. Hörðr mælti¹²: nú kaustu þat¹³ er mèr þótti miklu betra; em ek ok þessu vanari; mun ek verja þeim við xij. mann¹⁴, ok skulu vær vera ávallt jafnmargir, en [þèr skulut vera¹⁵ því færri sem fèit gjöra¹⁶ til, [sem nökkurir falla af oss. Urðu þeir þá fjórtán er fènaðinn gjörðu til¹⁷. Nú tókst atlaga með þeim Herði ok Illuga; var þat at frágjörðum, hversu röskliga at Hörðr varði kviarnar, [þvíat þeir Illugi sóttu hart at¹⁸. Einart¹⁹ söfnuðust menn at Illuga, svo at þeir urðu [alls um síðir²⁰

1) fra [vj gættu ferju (skips, A7-11) en xviii gengu á land, A4-11. 2) XVIII gengu upp frá Akraf., ur., A2, 3, H. 3) líubrók, H. 4) skygnastr, A2, 5, 6, 8, 11, H. 5) Garða, A4-6, H. 6) u. A2, H. 7) Kúvallar, A4-6. 8) fengit, t. A4-6; fra [Illugi safnaði mönnum, ok fór mót þeim, A7-11. 9) mannsöfnuðinn, A2-11, H. 10) skip, A2, 3. 11) u. A2, H. 12) fra [u. A2, 3, H. 13) segir Hörðr, t. H. 14) menn, H. 15) fra [þeir, A2, 3, H. 16) gjörit, A4-6. 17) fra [u. A2, 3, H; A7-11 forkorte her meget. 18) fra [u. A4-11. 19) u. A2, 3; söfn. þá menn at Ill., A4-11, H. 20) fra [um s. alls, A4-6; saman, H; udel. A2, 3, 7-11.

xl manna, [en þeir Hörðr urðu xij saman¹; urðu nú menn hans mjök sárir, þvíat liðsmunr var mikill. Sigurðr Torfafóstri dugði allhraustliga, sem hann var ávallt vanr; Helgi Signiundarson varðist ok karlmannliga. [Þorgeirr² gyrðilskeggi hlóð ferjuna; Geirr var eigi handseinn³ at drepa fêit, ok gjöra til eptir⁴. ix fëllu af Herði, áðr en ferjan var hlaðin; en er þeir stigu á skip, sóttu hinir hart at, landsmennirnir⁵, ok fëllu þá vj menn af Herði, áðr en þeir létu⁶ skipborðit [gæta síu⁷. Hörðr varð sárr af bryntrëlli⁸; allir voru nökkut sárir. Illugi lætr þá samna skipum, en þeir Hörðr höfðu⁹ meitt öll stór skip. Landnyrðingr stóð í móti þeim Herði¹⁰. [Þeir bundu þá sár sín, ok ryru¹¹ með hinu nyrðra landi¹², um Katanes¹³ ok Kalmansárvík¹⁴. [Þeir lögðu farminn¹⁵ á eitt sker¹⁶, þvíat veðr bægdí þeim. Geirr vildi þar eptir vera, [ok einn maðr með honum¹⁷, en Herði þótti þat fólkska¹⁸, at hætta sèr þar. Hörðr hélt ferjunni inn á fjörðinn; þá¹⁹ hvíldust

1) fra [Hörðr varði með xij. mann (tölf menn, II), A2, 3, II; udel. A4-11. 2) Þorkell, ur., A2, 3, II. 3) handseinni, A3, II; handstannr, A4-6. 4) u. A2, 3, II; fra [Þorbjörn (ur. for Þorgeirr) hlóð ferjuna með Geir, A7-11. 5) u. A2, 3, II. 6) áðr en þeir máttu láta, A4-6. 7) fra [hlífa sèr, A2, 3, II. 8) bryntrëlli, II; brimtrëlli, A4-6. 9) en Hörðr hafði, A2, 7-11, II. 10) u. A4-11. 11) reru, d. s., A2-11, II; fram, t. A4-6. 12) landinu, A4-6. 13) Kattanes, A2, 3, II. 14) saal. A4-6, jenvf. Landnámab. I, 15 í *Begyndelsen*; Kallmannsárvík, A1; Kallmannsár vík, A2; Karlmannsárvík, II; fra [Hörðr reri fram með nesinu ok kallaði Katanes (Kattanes, A8-11), A7-11. 15) farm, A3; fram, A2, II; fra [Hörðr lagði farminn, A4-11. 16) *Istedenfor det følgende har* A7-11 kun: (Hörðr, t. A11) var þar, ok einn maðr hjá þeim (honum, A8-11). Illugi sótti hart at honum. Þá mælti Hörðr: hart sækir þú nú at, ill. mágr!, o. s. v. 17) fra [með einn mann, A2. 18) hætta, at vera þar, II. 19) ok þar, H.

þeir, þvíat þeir höfðu mjök hlaðit, [þó at snúit væri þeim¹. [Þeir Illugi sækja þá eptir þeim Herði fast, en þeir halda² fram fyrir nesit. Þá gaf Hörðr nafn nesinu, ok kallaði³ Katanes⁴, þvíat honum þótti þar margr kati⁵ fyrir fara. [Þegar þeir Illugi koma eptir, sækja þeir þegar at þeim⁶. Hörðr mælti þá⁷: hart sækir þú eptir⁸, mágr, ok⁹ þetta bauð mēr [fyrir laungu¹⁰ hugr¹¹, [sem nú er fram komit¹². Illugi mælti¹³: mikit hafi þer ok til gjört. Þá gjörð-ist¹⁴ atsókn hörð; Hörðr varði¹⁵ öðrumegin ferjuna, en sex¹⁶ öðrumegin. Litlu síðar komu Hólmverjar á þrimr skipum, ok hlaupa þegar á ferjuna. Þá lætr Illugi undan síga, en þeir elta hann út eptir firði. Brandr hét maðr, son Þorbjarnar¹⁷ kolls undan¹⁸ Miðfelli; hann kom at Geir¹⁹ í skerinu²⁰, ok [barðist við hann, ok²¹ drap þann er honum fylgdi. Geirr varðist vel, en Brandr var við vij²² mann; [þá kom Hörðr at í því, ok kvað²³

1) fra [u. II. 2) fra [þeir III. sækja hart eptir þá (sæk. þá hart eptir, A 3; sæk. þá hart eptir þeim, II), A 2, 3, II. Illugi sóti fast eptir þeim (*overstreget i A 4 og udcladt i A 5, 6*); en er þeir halda, A 4-6. 3) kallaði *i Margen i A 1*. 4) Kattanes A 2, 3; Kattarnes, II. 5) köttur, A 2, 3; því hon. þótti þá margr köttur fyrir því fara, II. 6) Herði, t. A 4-6. 7) fra [þeir III. sækja þegar at honum, A 2. En er þeir III. nálgust, þá mælti Hörðr, II. 8) þú nú at, A 4-6; þú nú (u. A 2, 3) at, Illugi, A 2, 3, 7-11, II. 9) enda bauð m., A 4-6; þarum bauð m., A 7-11. 10) fra [snemma, A 2, 3, 7-11, II; þar snemma um, A 4-6. 11) hugrið, II. 12) fra [u. A 7-11. 13) svarar, II. 14) at till. A 1 ved *Skrivefcil*. 15) einn, t. II. 16) I A 1 *skrevet segs*; VIII, A 7-11. 17) Þorkels, A 2, 7. 18) undir, A 2, II; í Miðf., A 7-11. 19) til Geirs, A 2, 8-11, II; komst til Geirs, A 7. 20) skerið, A 4-11. 21) fra [u. A 2, 7-11, II. 22) sjetta, A 2, 3, 7-11, II. 23) fra [þá kvað Hörðr, A 2, 3; en er Hörðr kom, kvað hann eigi hafa fjærri því farit, o. s. v., H;

Geir² hafa farit eigi fjarri því sem hann gat til; [þá flyði Brandr. Þeir³ lögðu eptir honum ok drápu haun, [þar heita nú³ Braudsflæsjar inn frá skerinu, þat er fyrir austan Kalmausá⁴, ok fimm menn aðra, en sètti komst undan, en þeir Hörðr ok Geirr fluttu allt fangit til Hólms. Hörðr kvað þá vísu:

Flóðs hafði⁵ fellda áðan
fimtán víðu mána⁶,
tópta var Týr⁷ á sættir
trauðr, Illugi hinn rauði;
heldr ræð Geirr at gjalda
grimmúðigr⁸ þá rinmu:
nú féllu af veiti vella⁹
vargfæðar¹⁰ jafnmargir.

Leið nú af sumarit.

Hólmverjar fóru til Skorradals¹¹.

28. Annann vetr eptir jól fóru þeir Hörðr ok Geirr, ok xl mauna, upp Álftarskarð¹², ok svo í Svína-

Hörðr kom til Geirs í þessu, ok kv., A4-6. *Dette og det følgende, til Visen, forkorte A7-11 meget.*

1) A1 med fulde Bogstaver. 2) fra [ok er þeir Brandr sáu Hörð koma, flýðu þeir undan, en þeir Hörðr, H. 3) þar sem nú heita, A2, II. 4) saal. A4-6; Kallmanz á, A1; Kallmansá, A2; Karlmannsá, H. I övrigt synes denne Passus fra [at være indskudt, uagtet den findes i alle de bedste Haandskrifter. 5) höfum, A7. 6) saal. H. I A1 skrevet manna med et Punkt over n, (som manna); manna, A2,4-6, 8-11; i A7 er aaben Plads for Ordet. 7) teppa v. t., A8-11; toppa var týs, A7. 8) saal. H. I A1, 4-6 skrevet som grimmu digr; grimmr digr, A2, 3, 11; grunnr digr, A8-10; grunnauðigr, A7. 9) mó féllu af vatni valla (varia, A9,11), forvansket, A7-11. 10) vargfæðir, A3, 7-11; vargfæðendr, H. 11) Overskriften efter A1, hvor det sidste Ord dog er ulæseligt. Capitelinddeling i A4-6, H. 12) Álftaskarð, A2.

dal, ok þaðan í Skorradal, ok lágu í leyni¹ um daginn, en fóru ofan til sauðhúsa² um nóttina, ok ráku þaðan í burt [um morguninn³ áttatigu geldínga, er Indriði átti⁴, upp hjá Vatni. [Þá gjörði snæfall mikit ok⁵ gjörningaveðr móti þeim; þá mæddust forustusauðir⁶, er þeir⁷ komu undir fjallit, [ok vildu þeir Geirr⁸ þá láta eptir sauðina⁹, en Hörðr kvað þat lítilmannligt¹⁰, þó at nökkur snæskafa¹¹ væri, eðr [lítit mugguveðr í móti¹². Hörðr tók þá forustusauðina, sinni hendi hvorn, ok dró svo fyrir um fjallit; varð þat slóð mikil; þeir ráku þar í eptir annat fèit; því heitir þar Geldíngadragi síðan. [En er þeir komu í Svínadal, var þar einginn sujór; fóru síðan til skips síns, ok drápu þar fèit; þar heitir síðan Gorvík; fara nú út í Hólum. Leið nú af vetrinn¹³. Um¹⁴ vordaga fara þeir Hörðr ok Geirr ok Sigurðr Torfafóstri¹⁵, Helgi¹⁶ ok Þorgeirr¹⁷ gyrðilskeggi¹⁸ með lx vígra karla. Þeir fóru norðr Álftarskarð¹⁹ til Indriðastaða, ok leyndust þar í skógum²⁰, þar til er naut voru rekin til haga²¹. Svartr hèt sá, er fènu²² stýrði, ok [sveinn lítill með

1) lægi, A 2, 3. 2) sauðahúsa, A 4-10. 3) fra [u. A 2, 7-11, II. 4) Haandskrifterne læse uden Interpunktion: I. átti upp hjá Vatni. 5) fra [hljóp þá á, A 4-6. 6) forustusauðirnir, II. 7) Geirr, t. A 2, 3; Hörðr, t. II. 8) u. A 2. 9) fra [vildi Geirr aprt snúa en yfirgefa fèð, A 4-11. 10) lítillmóttligt, A 7-11. 11) snæskæfa, A 2, 3, II. 12) fra [mugguveðr, A 2, 3, II; þótt myrkt veðr (myrkveðr, A 8-11) væri, A 7-11. 13) fra [þeir fóru til skipa ok drápu fèit þar sem Gorvík er nefnd síðan, A 4-6. 14) í annat sinn um vord., A 4-6 (um vord. udel. A 7-11). 15) u. A 4-6. 16) Sigmundarson, t. A 2, 3, II. 17) Þorkell, A 7; Þorbjörn, A 8-11. 18) girðilskegg, her, A 1. 19) u. A 2, 3, II. 20) skógi, A 2; skóginum, A 7-11, II; skóginn, A 4-6. 21) í haga, A 2, II; á haga, A 4-6. 22) nautum, A 4-11; þein, II.

honum¹. Þeir Hörðr fóru til nautanna, ok ráku fyrir vestan Vatn; Svartr fór ok með. Þeir² fóru um Geldíngadruga í Svínadal; þar³ drápu þeir Svart; síðan fóru þeir at sofa þar uppi í dalnum. [Sveinninn vísaði aptir nautunum meðan þeir sváfu⁴. Hörðr vakti⁵, ok sá undan skildi sínum; [hann lét sveininn fara leiðar sinnar, ok mælti til hans⁶: far þú nú, sveinn⁷, þvíat betr er þat komit, er systir mín hefir, en þeir Hólmverjar⁸. Heim kom sveinninn, ok sagði Þorbjörgu orð Harðar, ok kvað skaða mikinn at slíkum manni, ok gjörði hann vel við mik, en menn hans drápu Svart; eingu svaraði hon sveiniinum. Því heitir þar nú Kúlhallardal⁹, at nautin hölluðust þar frá þeim. Geirr vaknar, ok vildi fara eptir nautunum, en Hörðr kvað þat eigi skyldu. [Síðan safna þeir um Svínadal svínunum¹⁰ bænda, ok ráku ofan á sandinn, ok drápu þar svínin, [ok lögðu á skip¹¹; þar heitir nú Svínasandr; fóru síðan út í Hólm.

29. ¹²Um alþingi¹³ um sumarit¹⁴ fóru þeir Hólmverjar inn til Dögurðarness¹⁵. Þeir fóru Síldarmannagötu¹⁶, til Hvamms í Skorradal, ok tóku yxn¹⁷ Þor-

1) fra [dreingr með, A7-11. 2) en er þeir t., II. 3) þú, II. 4) fra [en dreingr sá honum fylgdi rak í burt nautin, er hann sá þeir voru sofnaðir, A4-6. 5) vaknar, A2. 6) fra [u. A4-6. 7) segir hann, t. A4-6. 8) ok seg þat, t. A4-6. 9) sandoymligviis er denne Dal den samme som den i 25de Cap. saa kaldte Kúvallardalr. 10) fra [síðan sáu þeir þar um dalinn svín, A2, 3, II; þeir sáu þar svín bænda, A4-6. 11) fra [u. A2, 3, II. 12) I A1 Overskrift: Capitulum; Capitelínddelling i A4-6, II. 13) alþing, A2-11. 14) Sumrinu eptir, um alþingistíma, II; Ordene um sumarit udel. A4-11. 15) I A1 skrevet Daugurðarnes; Dugurðarness, d. s., A2, 8-10; Dagverðarness, d. s., A7, II. 16) I A1 skrevet Síldamanagautu. 17) I A1 skrevet ygsn, ugsi.

grímu smiðkonu við Skorradalsvatn fyrir sunnan, ok ráku suðr á hálsinn. Einn var apalgrár uxinn¹; hann víðraði mjök; hann hljóp aptr í hendr þeim, ok svo hverr at öðrum, ok út á vatnit, ok lögðust yfir þar er mjóst² var, ok gengu síðan heim í Hvamm³. Hörðr mælti þá: mikit er um kýngi Þorgrímu, at fênaðr skal eigi sjálfr mega ráða sêr. Þorgríma hafði sofit⁴, ok vaknaði⁵ vonum⁶ bráðara, ok sá út; hon leit uxana vota, ok mælti þá: hart hefir yðr nú boðit verit, en laust hêldu⁷ garparnir nú⁸. Hörðr⁹ spurði nú fêlaga sína, hvort þeir vildi ekki breyta um hagi sína [ok athafnir¹⁰: þikki mêt, segir hann, illt ráð vort¹¹ at svo búnu¹², at vèr lifum við¹³ þat eitt, er vèr rænum til¹⁴; þeir sögðu at hann mundi mestu um ráða. Þá vilda ek, segir hann, at vær færum til kaupmanna í Hvítá¹⁵, ok gjörðum þeim ij etjukosti: at þeir gæfi¹⁶ upp skipit við oss, eðr vær munum drepa þá ella¹⁷. Geirr kveðst þessa albúinn: [en þó vil ek áðr at vèr brennum inni Torfa Valbrandsson ok Koll at Lundi, Kolgrím¹⁸ hinn gamla, Indriða ok Illuga¹⁹. Hörðr

1) ygsninn, A3; eitt var apalgrátt yxnit; þat víðr. mjök ok hl., II. 2) mest, A2. 3) at Hvammi, A2, 3, II; til Hvamms, A4-11. 4) sofnat, A4-6; Þorgr. sofnaði, A7-11. 5) vaknat, II. 6) saal. A2-11, II; í A1 skrevet vonu (efter skjóðeslós Udtale). 7) nú till. í A1, og beholdt i de övr., hvorimod det følgende nú er udeladt. Dette er vel sprøgrigtigt, men det er sandsynligere at det sidste er af Afskriveren tilføjet som det rigtige. 8) en laust h. nú garparnir, A4-6; en laust hêldu garparnir, A2, 7-11, II. 9) A7 begynder her et nyt Capitel (Cap. XX). 10) fra [u. II. 11) ok athafnir, t. A2, 3, II. 12) komnu, A2, 3, II. 13) at lifa við þ. eitt, A4-6. 14) u. A2, 3, II. 15) at Hvítá, A2, 4-6, II; udel. A7-11. 16) gefi, A2, 4-6, II. 17) alla, A2. 18) Kollgrím, alleu., A2, 3, II. 19) fra [þó vilda ek vær fyndim áðr Torfa, Illuga ok Indriða, A7-11.

mælti: minna mun fram koma um stórræði yður¹, ok er hitt líkara at vèr verðum allir drepuir, sakir þess at menu munu eigi þola oss svo mikinn ójöfnuð, sem vèr bjóðum. [Fleiri voru þeir er löttu at fara til skipsins², en fýstu illvirkja, utan Sigurðr Torfafóstri. Hörðr mælti: [þat mun verða fram at koma sem ætlat er³, ok búit⁴ at ei sè hægt við at gjöra, en firr⁵ er þat mína skapi at liggja í þessum illvirkjum leingr. Aptr fóru þeir í Hólmi [hina sömu nótt⁶, ok voru heima iij⁷ vikur. [Síðan fóru þeir til lands⁸, lxxx manna. Hörðr kveðst þá vilja [at þeir brenndi⁹ inni Illuga eðr¹⁰ Indriða: þar sem þeir hafa einart¹¹, segir hann, mèr í móti verit, [en all dri með, í svo miklum nauðum sem ek hefi staddir verit¹². Þeir fóru um nóttina¹³ í Svinadal, ok lágu þar í skógum¹⁴ um daginn, [en aðra¹⁵ nótt fóru þeir í Skorradal, ok leyndust þar.

Hólmverjar fóru til¹⁶ Indriða¹⁷.

30. Þá nótt hina sömu, er Hörðr fór or Hólmi, dreyndi Þorbjörgu á Indriðastöðum, at lxxx varga rynni þar at bænum, ok brynni eldr or munn þeim, [ok væri einn í hvítabjörn, ok þótti hann¹⁸

1) yðar, A2, 4-6, II. 2) fra [flestir (allir, A7-11) löttu til skips at fara, A4-11. 3) fra [forlög koma fram, A4-11. 4) saal. A4-6; búit, ved Skrivefeil, A1; ok mun því ei hægt við at gjöra, A2, 3, II. 5) fjærri, de övr. 6) efter A4-6; leið, II; udel. ved Skrivefeil i A1; fra [udel. A2 (7-11). 7) VI, A4-6. 8) fra [eptir þetta gjöra þeir sik til lands, A4-6. 9) fra [brenna, A2-11, II. 10) ok, A2, 7-11. 11) einatt, d. s., A2-6, II. 12) fra [ok all dri hafa þeir mik stult í nauðum mínum, sem ek hefi í st. v., A4-6. 13) nótt, A2, II. 14) skógnum, A2, 8-11; skóginum, A4-7, II. 15) fra [at, A4-6. 16) saal. A1; det almindelige er at. 17) Overskriften efter A1; Capitellinddeling i A4-6, II. 18) fra [var eitt hvítabjörn, A4-6.

heldr dapr, ok dvöldust nökkura stund á bænum, ok runnu síðan [vestr or garði¹, á hól² nökkurn, ok lógðust þar niðr; en Indriði sagði þat [vera hugi³ Hólmverja til sín. Þorbjörg kveðst ætla, at þeir mundu vera sjálfir, ok koma þar brátt. Hon bað Indriða veita heim brunnlæk⁴, ok þekja⁵ yfir, þvíat hon kveðst vera berdreym. Svo var nú gjört. [Þorbjörg lét gjöra reykháfa stóra; hon lét bera fé uppá þvertré⁶, þvíat vatn⁷ stóð í miðjum veggjum⁸; hon hafði [ekki ok svo⁹ mannfátt fyrir. [Litlu síðar komu þeir Hörðr; gekk hann at durunum upp, ok fór fyrir liðinu¹⁰; hann drap á dyr. Þorbjörg gekk til hurðar, ok heilsaði vel Herði, ok bauð honum til sín, ok virktaliði hans¹¹; vildi hon at hann skildi við harkalið¹² þat, ok kvað marga mundu verða honum þá at liði. [Hörðr bauð henni út á völlum til sín, ok kvað hana skyldu velkomna hjá sér¹³, ef hon skildi við Indriða. Hon kvað þat [verr sama¹⁴, ok létst eigi mundu við hann skilja. Síðan drógu þeir viðköst¹⁵ at dyrum, ok lögðu eld

1) fra [í vestr frá bænum, A 7-11; vestan úr bænum, A 2, 3; vestan frá honum, II. 2) hólmu (í hólmu, A 11), A 7-11. 3) fra [hug, A 2, 3, 7-11, II; Indr. sagðist þat byggja hugi, A 4-6. 4) brunnlæknum, A 4-6; læknum, A 7-11. 5) tyrfá, A 11. 6) fra [voru nú reykháfar gjörfir ok fé allt borit á bita, A 7-11. 7) þvíat svo hjóp mikit vatn inn, at, A 2, 3, II. 8) í bænum, t. A 4-11. 9) fra [ok ekki, A 2, 3, H; ok svo ekki, A 4-6. 10) fra [litlu síðar k. þ. Hörðr at dyrum; gekk hann fyrir liði (fór hann þá fyrir liðinu, II), A 2, 3, H; Hörðr kom einn at dyrum litlu síðar, því hann fór fyrir liði sínu, A 4-6; Hörðr kom einn at dyrum, A 7-11. 11) viðtaka liði, A 3. 12) varga lið, A 2, 8-11; varga lið (udel. þat), A 7; höruga lið, II. 13) en Hörðr bað hana með sér fara, ok kvað hun skyldi velkomin til sín, II. 14) sama, d. s., A 4-6, H; fra [viðsama, A 2. 15) viðarköst, de övr.

í bæinn, en þeir vörðu með vatni sem fyrir voru; þeim sóttist illa. Þat undraðist Geirr; Hörðr mælti: þat¹ get ek, at systir mín hafi ráð til gefit² um vatnrás þessa. Þeir³ fóru at leita⁴, ok fundu læk-
inn, ok veittu af, en þó var nóg vatnit í bænum, [svo hafði mikit inn hlaupit áðr⁵. Hörðr sá at maðr stóð í einum reykháfnum, ok hêlt á boga; Hörðr skaut þann manu með gaffaki⁶ [til bana⁷. Eptir þat sá Hörðr⁸ fara lið at bænum, er Þorbjörg hafði eptir sent. Geirr kvað þá mundu⁹ verða undan at leita; [ekki latti Hörðr þess¹⁰; hurfu þeir síðan frá. Eingin féllu þar hús ofan¹¹. Fjöldi manna kom¹² til Indriðastaða. Heim fóru Hólmverjar, ok sátu nú um kyrt um stund¹³.

Atfyr við Hólmverja¹⁴.

31. Bændr lögðu fund¹⁵ [á Leiðvelli við Laxá¹⁶, hjá Grunnafirði, at eigi færi svo leingr fram, at þeim Hólmverjum¹⁷ þyldist öll illvirki þau er þeir gjörði¹⁸. Öllum héraðshöfðingjum¹⁹ voru orð send, at þeir kæmi til þessarar stefnu, [ok öllum bænd-

1) þess, A2. 2) hafi ráðit til gróft, A2; Hörðr m. þetta eru ráð systur minnar, A4-11. 3) Hörðr fór at l. ok sam l., ok veitti honum af, en vatn var nóg sem áðr í b., A4-11. 4) til, t. H. 5) fra [u. A4-11. 6) gaffak, A3; gaffoki, A7-11, H. 7) fra [u. A2, 3, 7-11, H. 8) sáu þeir, A2, 3, H; þeir sáu l. koma at b., A7-11. 9) mundi, A2, H; vildi G. undan leita, A4-11. 10) þat, A2, 4-6, H. 11) fra [Hörðr ei (en ll. ekki, A7), A7-11. 12) kom þá óteljandi (óþfjandi, A7) lið, A7-11. 13) sátu í kyrd um stundir, A4-6. 14) *Overskriften efter A1; Capitelinddeling i A4-6, H.* 15) Bændr höfðu þá samfund (samfunda, A2), A2-11. Nokkru síðar höfðu bændr samfund, H; um Hólmverja, t. A4-6. 16) I A1 skrevet Lagsá. 17) u. A4-6. 18) fra [um Hólmverja, A7-11. 19) I A1 skrevet herashaufðingjum. Ordene öllum héraðshöfðingjum föier H til den foregaaende Sætning.

um ok gríðmönnum¹. En er Indriði² bjóst til fundarins, spurði Þorbjörg hvert hann ætlaði at fara; hann sagði henni. Þá vil ek fara með þér, segir hon, þvíat þú mátt³ vita, at ek er þér trú. Eigi vildi hann at hon færi til fundarins, ok kvað henni ekki gaman mundu vera í því, at heyra hvat þar er mælt; [hon kveðst þat þikkjast vita. Síðan reið Indriði til fundarins. Litlu síðar⁴ lét Þorbjörg söðla sèr hest, ok fór með annann mann⁵ til stefnunnar; þar var fyrir⁶ mannfjöldi mikill⁷, ok háreysti mikit⁸; en er hon kom, drap klukku⁹ þeirra hljóð, ok þögnuðu allir. Hon mælti þá: vita þikjumst ek framferði yðvart ok ætlan, [en ekki skal því leyna yðr¹⁰ sem mèr býr í skapi, at ek skal verða þess manns bani, [eðr láta verða¹¹, sem Hörð bróður minn vegr; síðan ríðr hon á burt¹². Á þessu þingi var Torfi Valbrandsson¹³, Kollr frá Lundi, Indriði, Illugi¹⁴, Kolgrímr, Refr ok Þorsteinn öxnabroddr¹⁵ [ok Ormr or Hvammi¹⁶, ok margir aðrir héraðs-höfðingjar. Torfi mælti þá: einsætt er mönnum þeim, sem hèr eru við staddir, ok¹⁷ verða allir at því samráða, at taka þessa vendismenn¹⁸ af lífi, eðr munu þeir gjörfir fyrst alránir¹⁹ sem næstir eru,

1) godorðsmönnum, A2; fra [u. A7-11. Voru þá orð gjörð bændum ok gríðmönnum, at þeir kæmi til þessarar stefnu, H. 2) Indriði i Margen i A1. 3) munt, A2, H. 4) fra [en er hann var ríðinn, A4-6. 5) tvo menn, A7-11. 6) u. A2, 3, H. 7) u. A4-6. 8) u. A2, 3, H. 9) saal. A1, 5, 6; klukka, A2-4, 7, 11, H; klukk á, A10; kluk á, A8, 9. 10) fra [ok lýsi ek því, A4-6. 11) fra [u. A2, H. 12) heim apt, t. A4-11. 13) Valbjarnarson, ur., A3. 14) u. A2. 15) I A1 skrevet Augsnabroddr. 16) fra [u. A4-6. A7-11 udelade hele denne Passus og forkorte her meget. 17) at, H. 18) vöndu menn, A2; þess vandæðis menn, A5; þá vandæðismenn, A6. 19) alránir, A4-6.

en síðan allir aðrir¹ héraðsmenn; megu² þær þat sjá, at þeir munu³ eigi öðrum hlífa, er Hörðr⁴ vildi brenna inni mága sína; snúum brátt at nökkuru ráði góðu, svo at eingin njósn komi þeim; er þetta öllum hit mesta nauðsynjaverk⁵. Illugi lét meiri⁶ illvirki af þeim standa, en svo mætti vera⁷, kvað þar saman komit hit versta fólk: mun ek þar aungvar teingðir virða; höfum vær⁸ svo spurt til þeirra, at þeir [hafi oss slíkan hlut ætlat⁹ sem Indriða¹⁰. Kolgrímr kvað þá mestan kulda af kenna¹¹ er næstir eru, en þó ekki langt at bíða áðr en aðrir¹² ætti slíkt fyrir höndum, þótt firr¹³ sæti. Slíkum¹⁴ orðum mælti hvern at öðrum. Refr kvað þat eitt til liggja¹⁵, at maðr væri gjörri út¹⁶ í Hólmi, sá er þeim sverði¹⁷ eiða, at ekki væri af¹⁸ svikum við þá, ok segi¹⁹ at þat væri vili allra landsmanna, at þeir færi í burt or Hólmi, hvert sem þeir vildi, ok væri þá sáttir hvorir við aðra. Torfi var²⁰ mestr upphafsmaðr um ráðagjörð

1) u. A2, 3, H. 2) munu, A2, 3; er þat sjáanda, at H. o. s. v., H. 3) fra [Hörðr mun, A2, 3, H. 4) hann, A2, 3, H. 5) Istedenför den hcle Passus have A7-11; Torfi mælti: Illa munu þeir Hólmverjar hlífa oss, þar Hörðr vildi brenna inni mága sína. 6) meira, A2, 3, H. 7) en svo búit mætti standa (vera, H), A2, 3, H. 8) hefí ek, A2, 3; hefir ok svo spurzt til þeirra, H. 9) fra [munu (muni, H) slíkan hlut ætla oss, A2, 3, H. 10) A7-11 give denne Passus saaledes: Illugi kvað þar hit versta fólk saman komit, bað þá eitthvert ráð upphuga (kvað þá eitthvert ráð upphuga mega, A8-11), A7-11. 11) k. kenna (kanna, A2), A2, 3, H. 12) allir, A2-6. 13) fjar, d. s., A2; fjarri, H. 14) líkum, A4-6. 15) R. kveðst þ. e. tilleggja, A2, 7-11, H. 16) v. út gjörðr, A2, 3, H. 17) sværi, A2, 4; sværi, A5, 6. 18) at, A2, 3; e. færi hann at sv., H. 19) segja, A2, ; segði, A4-11, H. 20) Ordene at þessu, som Membranen A1 og Papirshaandskrifterne A2 og 3 sætte til paa dette Sted, ere overflødige og synes at være indkomne ved Skrivefeil; de udel. ogsaa i A4-11 og H.

Þessa¹, ok þat með, at hann hiðr þá þegar² ríða um nóttina inn-til fjarðar, svo at eigi yrði³ Hólmverjar varir við: þvíat mér sýnist, segir hann, sumir grunsamligir á Ströndinni⁴. Þeir ríðu þegar um nóttina; þeir átu dögurð um morgunium eptir á nesi því innanverðu, er þeir kölluðu Dögurðarnes síðan⁵. Þann morgin hinn sama [sóttu þeir⁶ vatn Þorgeirr⁷ gyrðilskeggi ok Sigurðr Torfafóstri, xij saman á skútu einni⁸. Hólmverjar⁹ vissu aungvar vonir¹⁰ til [mannsamnaðar eðr nökkurra¹¹ svika við sik.

*Þorvaldr bláskeggr vo Sigurð Torfafóstra*¹².

32. En er landsmenn urðu varir við ferð þeirra Sigurðar¹³, þá sendu þeir Koll¹⁴ Kjallaksson við [fjórða mann ok xx¹⁵, ok er þeir fundust, flýði þegar Þorgeirr¹⁶ gyrðilskeggi við vij mann¹⁷, en Sigurðr Torfafóstri bjóst til varnar við fimta mann¹⁸, ok varð þar allhörð atlaga; varðist¹⁹ Sigurðr þá

1) á (at, A6) þeirri (þessari, A5, 6) ráðagjörð, A4-6; Torfi var mestr í þessari ráðag., A7-11. *Det følgende forkorte A7-11 saaledes, at de istedenfor den hele Passus, til Ordene Dögurðarnes síðan, kun have: fóru þeir allir at lendingu þeirra Hólmverja.* 2) u. A2, 3, II. 3) verðl, A2, 3, II. 4) I A1 skrevet straunninn; stundinni, *Skrivefeil*, A6; stefnunn, A2, 3, H. 5) *Fed urigtig Interpunktion læser II her: Dagverðarnes, síðan þann morgun sama, sóktu þeir vatn. Þorkell gyrðilsk., o. s. v.* 6) fra [fóru þeir at sækja, A4-6. 7) Þorkell, A2, 3, 7, II; Þorsteinn, A8-11. 8) á skipi einu (einu sk. H), A2, 3, II. 9) ok, A4. 10) aungva von, A2, 4-11, II. 11) fra [nokkurs mannsafnaðar eðr, A2, 3, H; (von) á mannfundi nokkrum eðr svikum við sik, A4-6. 12) *Overskriften efter A1. Capitelinddeling i A4-6, II. A7-11 forkorte meget Fortællingen i dette Capitel.* 13) u. A2. 14) Koll, H. 15) tuttugasta, A4, 5; fra [XXIII menn, A2, 3, H. 16) Þorkell, A2, 3, H. 17) með III menn, A2, 3. 18) fimm menn, A2; með (ok, A11) fimm menn, A7-11. 19) barðist, A2, 3, II.

enn allhraustliga¹, þvíat hann var bæði² sterkr ok vopnfimr. Þar til börðust þeir, at fallnir voru allir félagar Sigurðar, en hann var þá [enn ekki³ sárr. Þorvaldr bláskeggr [sótti þá hart at⁴, ok margir aðrir; þá voru fallnir v menn af Koll. Sigurðr verst þá enn ágæta⁵ vel, vegr hann þá enn marga menn, enda berast þá sár á hann. Þorvaldr bláskeggr snarar⁶ þá at Sigurði, ok legggr í⁷ gegnum hann með spjóti. [Sigurðr hafði vegit með öxi⁸; hann kastar þá til Þorvalds öxinni, ok kemr öxin í höfuðit⁹, ok féll hvorttveggi¹⁰ dauðr niðr¹¹. Þá hafði Sigurðr [orðit ix manna bani¹², en fylgdarmenn¹³ hans [höfðu drepit iij¹⁴; alls¹⁵ féllu þar í árkvíslunum¹⁶ xvij¹⁷ menn af hvorumtveggjum. Þær¹⁸ eru nú kallaðar Bláskeggssár. Þorgeirr¹⁹ gyrdilskeggi nam staðar á Arnarvatnsheiði, ok lagðist í helli á Fitjum, ok safnaði sér liði, [ok var þar þartil er Borgfirðingar²⁰ gjörðust til þeirra. Þá stökk Þor-

1) hraustliga, A2, 3, H. 2) bæði var h., II. 3) fra [eigi orðinn, A2, 3, H. 4) honum, t. A2, 3, H. 5) ofur, A2, 3; æfar, II. 6) snarast, A2, 3, H. 7) fra [veittist þá hart at honum, ok lagði í g. h., A4-6. A7-11 læse: Þorv. blásk. leggrr í gegu. h. með spjóti; tveir (ok, A8-11) veittust at honum. 8) I A1 skrevet augsi, saavel her som i det følgende. 9) fra [Sigurðr kastaði eggssinni í höfuð Þorvalds (Þorvaldi, A7-11), A4-11. 10) féllu báðir dauðir (niðr, t. II), A2, 3, H; ok dattu báðir dauðir niðr, A4-6. 11) fra [u. A2. 12) Rettelse; bana ved Skrivefeil, A1; fra [vegit IX menn, A2-11, H. 13) menn, A2. 14) fra [átta, A2. 15) fra [þá hafði Sig. til alls udel. A4-6. 16) árnótum, A7-11. 17) XIII, A7-11. 18) þat, A2, 3, H. 19) Þorkell, A2, 3, 7-10, (11), H. 20) saal. II, sandsynligviis ved Rettelse; derimod læse A1-6 Breiðfirðingar, hvilket ikke kan være rigtigt. Vi antage at Landnámabók sigter hertil i I, 20, hvor den beretter om Torfi Valbrandsson: hann var á Hellsisúljum, ok Illugi enn svartí ok Sturla goði, þá er þar voru drepnir XVIII Hellsismenn (see I. B. S. 61).

geirr¹ norðr á Strandir ok var þar drepinn, sem segir í Álfgeirsþætti.

Kjartan sveik Hólmverja².

33. Nú leitast þeir um³ höfðingjarnir, hverr til vill⁴ verða at fara út í hólminn, en flestir töldust undan því. Torfi talar þá um, at þeim mundi aukast mikill frami í⁵, er færi, ok mundi þikkja síðan meiri maðr en áðr, en sagði líkligt, at þeir mundi gæfulausir vera, [sem í hólminum voru⁶, sakir illgjörða sinna. Kjartan Kötulson, bróðir Refs, hinn mesti garpr [ok manna frálígastr⁷, hann kveðst mundu til hætta [at fara⁸, ef þeir vildi gefa honum til⁹ líringinn Sótanaut, ef¹⁰ Hörðr yrði¹¹ veiddr: en ek á þó illt at launa Hólmverjum. Þeir játuðu þessu, ok [þótti hann vænligastr¹² til af þeim er þar voru þá¹³. Kjartan mælti þá: muu ei þat¹⁴ líkast, at hafa bátinn Þorsteins gullknapps? opt hefir hann oss at ólíði farit. Öllum þótti þat vænligt, ok sögðu at Hólmverjar mundu þat sízt gruna. Kjartan Kötulson reri [nú út¹⁵ á báti Þorsteins gullknapps; hann var í brynju undir kuffi; en er hann kom í Hólm, segir hann Herði, at landsmenn vilja¹⁶ sættast, lét Illuga ok vini hans¹⁷ [eiga mik-

1) fra [en er Brelðúrdingar gjörðust til hans, stökk hann, A 4-6.
 2) *Overskriften efter A 1; Capitelinddeling i A 4-6, II. A 7-11 forkorte her meget.* 3) við, A 2; til, H. 4) mun, A 4-6. 5) þeim mun aukast fram, A 2, H. 6) væri, A 2, H; fra [Hólmverjar, A 4-6. 7) fra [u. A 2, 3, H. 8) mundu hætta á at fara í hólminn, A 4-6; fra [u. A 2. 9) u. A 2, 3; væri svo þeir gæfi honum, H. 10) þá, A 4-11. 11) verðr, A 6. 12) fra [kváðu aungvan vænligr, A 2, 3, H. 13) u. A 2, 3, H. 14) K. mælti: þá mun líkast, H. 15) í Hólm, t. H. 16) fra [í Hólm, ok var brynjaðr undir kuffinum, ok sagði Hólmverjum at landsmenn vildu, A 4-6. 17) Harðar, A 2.

inn blut í, at þeir færi² frjálsir. Geirr trúði þessu, ok þótti líkligt [vera, er hann hafði bát Þorsteins gullknapps, þvíat³ hann hafði þeim eiða⁴ unnit, at hann skyldi alldri þeim til svika gánga. Margir voru fúsir í burt⁵, ok⁶ leiddist þar at vera, ok fýstu⁷ at farit væri með Kjartani í burt or Hólmi. Þá mælti Hörðr: mjök opt höfum við Geirr orðit eigi á eitt sáttir, þvíat okkr hefir jafnan eigi einn veg sýnt. Þikki mèr þeir illan mann hafa til feingit, þar sem Kjartan er, slík hugðarmál at bera, jafnmikil nauðsyn sem við liggr hvorumtveggjum; höfum vær ok lítt við Kjartan vingast⁸. Hann mælti þá: ekki skulu vær nú á þat⁹ minnast, þvíat þat heyrir eigi þeim er sáttmál¹⁰ bera¹¹, en¹² satt eitt segi ek yðr, [ok sverja mun ek þat, ef yðr þikkir þá fullara¹³. Herði kveðst¹⁴ svo á hann lítast, at hann mundi ekki eiðvarr [vera, ok kvað þá vísu:

Mèr lítst málma snerrn¹⁵
meiðr, sá er¹⁶ ferðar¹⁷ beiðir,
hrygðarfullan¹⁸ hvergi bregðast
hann at njósna¹⁹ kanna¹⁹;

1) fra [þar mestan hlut í eiga, A2, 3, II. 2) yrði, A4-6. 3) fra [því hann sá Þorsteinn gullknappr átti skipit, þar o. s. v., A4-6. 4) eið, A2, 3, II. 5) fúsir brott þaðan, II. 6) því þeim, A2, 3, II. 7) áfýstu, A4-6. 8) hær til, t. H. 9) slíkt, A2, 3, II. 10) sáttarmál, A4, 5. 11) þvíat þeim sem sáttarmál fram bera heyrir þat ekki, A2, 3, II. 12) ok, A2, II. 13) þat fyllra, A6; fra [mun ek þá sverja ef yðr þykkir fyllra, A2, 3, II. 14) Hörðr kvað (kveðr, A3) sér, A2, 3, II; Hörðr kvað, A4-6; Hörðr kvað hann ei spara mundu rángt at sverja, A7-11. 15) snerrir, d. s., A4, 5; suerrir, A3, 8-10; sverir, A7; snerrir, A11; rýrir, II. 16) u. A7-11. 17) ferða, A11. 18) hrygðfullan, A7; hugðar fullr, II. 19) njósna¹ m (=manni, cf-ter den sædvanlige Forkortningsmaade) kanna, A1. Ordet manni

brennu skyldi í burtu hranna¹
 Baldr² sjá komast allðri,
 ef eyðir³ álms því ræði⁴,
 ómeiddr, sá er slíks beiddi⁵.

Þá fýstu flestir allir⁶ burtferðar; tóku þá þegar sumir sèr flutning⁷ með Kjartani; Hörðr kveðst hvergi fara mundu: en [ek læt vel at⁸ þeir reyni hversu⁹ Kjartan væri þeim¹⁰ trúr; en þat ætla ek, segir hann, at þær sèð ókátari enn síðara hluta dags¹¹. Kjartani þótti því¹² betr sem hann flytti¹³ í burtu fleiri. Margir stigu á ferjuna; sagði Kjartan at þeir skyldu sjálfir fara í móti sínum mönnum í annat sinni. Þeir fóru nú frá¹⁴ Hólmi; eigi mátti mannfjölda sjá¹⁵ fyrr en skipit kom¹⁶ fram fyrir tångann. En er þeir voru landfastir orðnir, gjörðu bændr at þeim kvíar af mannfjölda; ok [er þeir komu á land, voru þeir tekur allir¹⁷ ok haldnir,

ausee vi for Skrivefeil, som er rettet af Afskriveren selv ved det tilføiede Ord kannu, uden at det første er blevet udsløttet. Derimod udelade A7 og 11 det sidste Ord og læse: hann at njósnar manni. A4-6 og 8-11 beholde begge, men kun A4, 5, 9 uden Forandring, idet A6 læser kenna (uden Tveit Asgeir Jónsson's Conjectur) og A8, 10, 11 satte Comma foran kannu, hvorved Versemaaliet uldles forstyrres.

1) hrannar, A11; sk. brott hrannar, II; skyldi brennu bör hranna, A7. 2) sáldar, A8-11. 3) u. ur. A3, 8-11. 4) álms ef eyðir ræði, A7; ef álms því ræði yfir, II. 5) beiddist, A3, 7-11, II. Denne Vise og fra [udel. A2. 6) flestallir, A2, 4-6. 7) far, A4-6. 8) þóat, A2, 3; en ek læt þat vel, þó þær reynit, II. 9) hvort, A2, 3. 10) svo, t. A2; hve K. er yðr, II. 11) munu þær annat kveld ókátari, A7-11; fra [sjá mætla ek, segir hann, at þær reyndit trygð Kjartans; en þat ætla ek þær munit þó verða hinn síðara hlut dagsins ókátari, A4-6. 12) þess, A4-6. 13) flutti, A2, 4-6, II. 14) úr, A2. 15) á landi, t. A4-6; ok eigi máttu þeir mannföldann sjá, II. 16) skip komu, A2; fyrr en þeir komu, II. 17) u. A2.

ok síðan¹ snúinn vöndr í hár þeim, ok höggvir gjörvallir. Þá fögnuðu landsmenn, er svo lítið lagðist fyrir slíka illvirkja, ok þótti þeim nú líkliga á horfast, at þeir mundu allir unnir verða².

Ormr austmaðr drap Geir³.

34. Kjartan fór í annat sinn út til Hólms⁴; Hólmerjar [spurðu, því félagar þeirra hefði ekki farið⁵ á móti þeim; Kjartan [sagði þá svo segna orðit hafa friðinum, at þeir hefði hlaupit leikandi á land⁶. Geirr trúði þessu, ok sté á skip með Kjartani við marga menn. Hörðr latti þessarar ferðar, ok sagði til mikils draga mundu; [ekki vildi hann fara⁷. Helgi Sigmundarson var eptir hjá honum, ok Helga jarlsdóttir, ok synir þeirra ij, ok vj menn aðrir. Þeir Geirr fóru nú burt frá Hólmi, ok þótti Herði hvergi betr⁸ er Geirr vildi fara með Kjartani. En er [þeir róa⁹ fram fyrir nesit, sá Geirr¹⁰ mannfjöldann á landi, [þóttist hann þá vita, at þeir mundu sviknir vera¹¹; hann mælti þá: illa gefast ill ráð, ok verða¹² opt¹³ til síð um sèn¹⁴, enda hefir Hörðr

1) fra [handtöku þá, ok var, A4-6. 2) Den sidste Deel af Capitlet forkorte A7-11 saaledes: þeir fóru frá Hólmi í land; en sem þat sáu landsmenn, komu þeir ok handtöku þá, ok fengu þeir viðtekur sem Hörðr gat til. 3) Overskrift efter A1; Capitelinddeling i A4-6, II. 4) í hólminn, A4-6. 5) fra [spyrtja, því ekki komi (koma, A2) félagar þeirra, A2, 3, II. Hörðr spyr: því (hví, A7) félagar þeirra (hans A6) kæmi (komi, A7-11) ekki í móti þeim (honum, A6), A4-11. 6) fra [segir þá segna orðna ferðinni, svo þeir hafi leikandi á land hlaupit, A4-6. 7) fra [u. A4-6. 8) en áðr, t. II. 9) fra [Geirr kemr, II. 10) hann, A4-6, II. 11) verða, A2, 3; fra [u. A4-6. A7-11 lase: Geirr sá mannfjölda á landi, er hann kom í fjörðinn, vissi hann nú at hann var svikinn. 12) eru, II. 13) oss, A6. 14) saal. H, uden Tvívt ved en Ittelse; Membranen A1 og Papirshaandskrifterne A2-6 have

[mér opt nær getit¹ ok² enn hygg ek at svo muni vera³, ok er þat nú líkast, at hér verði endir á [vorum illum framferðum⁴, ok væri vel⁵ ef Hörðr kæmist undan, því at honum er einum meiri skaði en oss öllum. [Þeir voru mjök komnir at landi⁶; Geirr hljóp þá⁷ fyrir borð á sund, ok lagðist fram með berginu⁸. Ormr lét austmaðr, er var með Indriða, ramr maðr at afli; hann skaut [manna bezt, ok vel búinn at öllum íþróttum; hann skaut⁹ eptir Geir gasslafi¹⁰, ok kom í milli herða honum ok fèkk hann af því bana. [Hann var losaðr mjök af þessu verki. Þar heitir Geirstangi er líkit rak á land¹¹.

Þorsteinn gullknappr drap Hörð¹².

35. Helga jarlsdóttir stóð á hólminum út, ok sá þessi tíðindi¹³; hon sagði Herði, ok bað hann sjá¹⁴.

censtemmig sein; A7-11 udelade hele Sætningen. Rettelsen af sein til sèn er hjemlet ved at A1 paa flere Steder skriver saaledes ei for ie, (uagtet den almindeligviis skriver i lignende Ord e alene eller ee med eller uden Aecent), f. Ex. i denne Saga Cap. 12: þat reidist af, f. reðist af (ovenf. S. 37, Anm. 16), og Cap. 22: kváðust upp mundu gefa brátt leikana, f. gefa brátt (S. 71, Anm. 13).

1) fra [mér opt (meir optar, A2) nær getið, A2, 3; mér opt nærri getið, A4-6; opt mér nærgatnari verit, II. — hefir H. mjök opt nærri getið, A7-10; opt hefir H. nærri getið, segir hann, A11.
2) efter A4-6, II; i A1, 2, 3 udel. ved Skrivefeil. 3) u. A4-6.
4) fra [vorri illsku, A2, 3, II. 5) gott, A2; þat væri þó tilvinnandi, A4-11. 6) fra [u. A4-6. 7) u. A4-6; fra [sem þeir komu at l. hljóp Geirr, A2; ok er þeir voru mjök svo komnir at l. hljóp Geirr, H. 8) er þeir voru mjök komnir at landi, t. A4-6.
9) fra [u. A2, 3, II. 10) gasslafi, H. 11) fra [u. A2, 3, 7-11, H. 12) Overskriften efter A1; Capitelinndeling i A4-6, H. 13) sá þessi tíðindi, er nú voru sögð, H. 14) á land, t. A4-11.

Ekki sýndist þeim þetta einn veg. Hon¹ sagði at til mikils mundi um draga. Landsmenn lofuðu mjök Kjartan, ok kvóðu hann mikit mundu vaxa² af þessum ferðum; létu nú ok vera fátt eptir. Kjartan kveðst nú ætla knapp á at ríða, at³ ná Herði ok lokka hann [at líka eptir á⁴. Hann hafði sexæring⁵ ok ferr nú út til Hólms⁶. Hörðr spurði hvar Geirr væri, [eðr því⁷ hann kæmi ekki í móti honum. Kjartan kvað hann [vera haldinn⁸ á landi, þar til er hann kæmi; sættist þèr⁹ svo allir í einu. Hörðr mælti: mikit færist þú í fáng, Kjartan, [er þú flytr oss alla Hólhverja til lands¹⁰, ok mikil laun munstu fyrir taka af landsmönnum; mun ek hvergi fara; [hefir ek þèr ávallt illa trúat¹¹, ok [eigi má á manni sjá¹² ef þú gefst vel¹³. Kjartan mælti: [eigi¹⁴ muntu því hugminni en þínir menn, at þú þorir eigi at fara¹⁵ á land. Hörðr spratt þá upp, ok stóðst eigi eggjun¹⁶ hans, ok kveðst ætla, at hann mundi eigi þurfa sèr hugar at frýja, áðr en [lyki þeirra viðskiptum¹⁷. Hörðr kvað Helgu skyldu fara með sèr¹⁸; hon kveðst eigi fara mundu, ok eigi synir hennar heldr, ok lét nú at því koma sem mælt er,

1) hann, A4-6; Hörðr, A2. 2) I A1 skrevet vagsa. 3) ok, A2, 3; u. H. 4) fra [u. A2, 3, H. 5) I A1 skrevet segsæring. 6) Hörðs, ur., A2, 3. 7) fra [er, A2. 8) fra [u. H. 9) þeir, H. 10) í land, A2, 3, H; fra [at flytja í land ok væla (A4 slut-ter ok v. i Parenthes) alla Hólhverja, A4-6; at væla alla Hól-merja, A7-11. 11) fra [því ávallt gef ek þèr illa trú, A4-6. 12) eigi má ek mann sjá, A5, 6. 13) fra [við muntu sjá, ef þú gefst vel er vansæðr maðr, A2, 3; við muntu mega sjá ef þèr gefst vel, lizt mér þú vansèn maðr, H. 14) u. H, og stiller Sætningin som Spørgsmaal. 15) fra [rögari ertu en allir aðrir, er (at, A8-11) þú þorir eigi, A7-11. 16) eggjng, A2. 17) fra [þeir skildu eða þeirra skiptum lyki, A2, 3, H. 18) H. bað Helgu með fara, A4-11.

at eigi má feigum forða; græt Helga þá sáran. Hörðr sté á skip [reiðr mjök¹, ok fara² nú unz³ þeir koma þar at, er Geirr flaut dauðr við sker eitt. Hörðr [hljóp þá upp, ok mælti til Kjartans⁴: allra manna⁵ armastr⁶! ok skamma stund skaltu eiga at fagna þessum svikum. [Hörðr hjó þá til haus með sverðinu Sótanaut, ok klauf hann [at⁷ endilaungu⁸ niðr⁹ í beltisstað¹⁰, allan búkinn með tvífoldri¹¹ brynjunni¹². Í því renndi¹³ skipit¹⁴ at landi, ok [urðu þeir allir handteknir, sem á skipinu¹⁵ voru¹⁶. Indriði [lagði fyrstr hendr á Hörð¹⁷, ok batt hendr hans heldr¹⁸ ramliga. Hörðr mælti þá: heldr fast bindr þú nú, mágr! Indriði svarar: [þat kenudir þú mér¹⁹, þá er þú vildir mik inni breana. Illugi mælti til Indriða: eigi á Hörðr þó góða mágana, enda hefir hann [illa til gjört. Indriði svarar: laungu hefir hann því fyrir gjört at nökkurar teingdir sè við hann virðandi²⁰. Hann rétti þá fram öxina²¹, ok teiknaði til, at nökkurr

1) fra [mjök svípmikill, A 1-6. 2) þeir róa, A 1-6. 3) I A 1 skrevet unnt; unst, II. 4) fra [spratt upp ok mælti, A 1-6; stóð (stókk, A 8-11) upp ok m., A 7-11. 5) ertu, t. II. 6) ertu Kjartan, t. A 4-6. 7) at i Margen i A 1. 8) I A 1 skrevet endilaungum; klauf h. endilaungan, A 2, 3, II. 9) u. A 2. 10) svo í sundr tók, t. II. 11) tvefaldri, A 3; tvöfaldri, A 2, II. 12) fra næstsíðste [ok hjó hann or höfði (í höfuðit, A 6) ok klauf niðr í beltisstað endilaungan búkinn með Sótanaut, ok var þó í tveimr brynjum innan undir kufinum, A 4-6; ok hjó hann or höfði ok í klof niðr með Sótanaut, ok var hann þó (þá, A 8-11) í tveimr brynjum undir kufinum, A 7-11. 13) veri, ur., A 7. 14) skip, A 2; skipi, A 3; skipinu, II. 15) því, II. 16) fra [voru þeir (allir, t. A 7-11) handteknir, A 4-11. 17) fra [tók Hörð fyrst höndum, A 4-6; tók Hörð fyrst, A 7-11. 18) u. A 2, 7-11. 19) fra [þess áttu von, A 2. 20) fra [því fyrir gjört, A 7-11. 21) I A 1 skrevet augsína her og i det fölgende.

skyldi vega at Herði, en einginn vildi þat gjöra. Hörðr snarast þá við hart, ok varð lauss; hann þreif öxina or hendi Indriða, ok stökk út yfir þrefaldan mannhríuginn. Helgi Sigmundarson varð lauss, ok hljóp þegar eptir honum. Refr stè á hest ok reið² eptir þeim, ok gat eigi náð þeim³. Þá kom⁴ á Hörð herfjotr⁵, ok hjó hann af sèr í fyrsta sinn [ok annat. Í þriðja sinni kom⁶ á hann herfjotrinn, ok þá gátu þeir kvíat hann, ok slóu um hann hríng, ok stökk hann enn⁷ út yfir hrínginn, ok vo áðr þrjá menn. Hann hafði Helga Sigmundarson þá á baki sèr; hljóp hann þá til fjalls; [sóttu þeir þá hart eptir honum⁸. Refr⁹ varð fljótast, þvíat hann var á hesti, ok þorði hann eigi at ráða á Hörð. [Þá kom¹⁰ enn herfjotr á Hörð; komst þá eptir¹¹ megin flóttinn¹²; hann kastaði þá Helga af baki sèr. Hann mælti þá: mikil tröll eiga hèr hlut í, en ekki skulu þèr þó hafa yðvaru vilja um þat, sem ek má at gjöra; hjó hann þá

1) hann teiknaði fram öxina ok rétti fram at nokkurr skyldi vega at honum, A 2; hann rétti öxina, teiknaði (teiknandi, A 8-11) ef nokkurr vildi höggva (vega, A 7-11) hann, A 4-11. 2) hljóp, A 2. 3) gat þó eigi nálgast þá, H; gat náð þeim, A 7. 4) komu enn herf. á H., A 4-6. 5) A 2 í *Margen* galdraband, *som Forklaring over Ordet* herfjotr. 6) komu, A 4-6; fra [annat ok þriðja s. komu, A 2, 3, H. 7) *Istedenfor denne Passus, fra*: þá kom á Hörð herf., *læse* A 7-10: Þá komu enn fjotr á Hörð, ok slóu þeir hríng um hann; hann hjó af sèr annat sinn ok þriðja, ok stökk o. s. v.; þá komu fleiri menn ok gátu komit fjotr á Hörð, ok slóu hríng um hann; hann hjó — stökk, A 11. 8) fra [en þeir eptir, A 2, 3, H; ok hvarf þeim, A 7-11. 9) af Brynjudal (Hrisdal, A 4-6; Hringisdal, A 8-11) Kóthluson, t. A 4-11. 10) komu, A 2, 3, H. 11) honum, t. H. 12) flóttinn, A 2, 3, H; fra [komu þá fljótt menn, A 7; kom þá fljótt maðr, A 8-11.

Helga sundr í miðju, [ok kvað þá eigi skyldu drepa¹ fóstbróður sinn fyrir augum sér. Þat² þótti mönnum sem Helgi mundi [mjök svo dauðr³. Svo var Hörðr þá reiðr ok [ógrligr at sjá⁴, at einginn þeirra⁵ þorði framan at honum at gánga. Torfi sagði, at sá skyldi eiga hrínginn Sótanaut, [sem Hörðr hafði á hendi sér⁶, sem⁷ þyrði at vega at Herði⁸. [Þá slóu þeir hríng um hann⁹. [Þá kom Þorsteinn gullknappr at heiman frá Þyrli. Sóttu þeir þá hart¹⁰ at Herði¹¹; varð hann þá enn vj manna bani; þá gekk öxiu¹² af skaptinu¹³. Í því hjó Þorsteinn gullknappr¹⁴ á hnakkann með háskseptri [öxi, þvíat einginn þeirra þorði framan at honum at ráða¹⁵, þó at hann væri slyppr¹⁶. Af því sári¹⁷ fèkk Hörðr bana; þá hafði hann drepit af þeim xij¹⁸ menn, með þeim iij, sem hann drap við skip áðr en hann var fangaðr. Allir lofuðu hreysti hans, bæði vinir hans ok úvinir, ok þikkir eigi honum samtíða [á alla hluti¹⁹ röskvari maðr verit hafa ok²⁰ vitrari, en Hörðr²¹, þó at hann væri

1) þína, A2, II. 2) fra [u. A3. 3) fra [hafa at mestu dauðr verit, A2, 3, II; áðr nærri dauðr, A4-6. 4) fra [óguarlegr, A2; Hörðr var svo reiðr, A7-11. 5) u. A2-11, II. 6) fra [á hendi Harðar, A2-11, II. 7) fyrstr, t. A2, II. 8) sem vogar at vega hann, A7-11. 9) fra [u. A2, 4-11. 10) sem mest, II. 11) fra [Þorsteinn gullknappr sótti mjök at Herði, A7-11. 12) I A1 skrevet augsin, saavel her som strax efter. 13) fyrir honum, t. II. 14) hann slíppan, t. II. 15) saal. A4-6; gánga eðr ráða, uden Tvívil ved rettet Afskriveerfeil, A1; gánga beholdee i A2, 3, II; A7-11 udel. begge Dele. 16) fra [öxi (öxu, A3; hann, t. A3) slíppan, því einginn þorði enn þá framan at honum slíppum at gánga, A2, 3. 17) höggi, II. 18) XIII, A2, 3, 7-11, II. 19) fra [u. A2. 20) eðr, A2, 3, II. 21) þikkir mönnum eigi annarr maðr honum samtíða hraustari verit hafa eðr vitrari, A4-6.

eigi auðnumaðr¹; ollu því ok hans fylgdarmenn þó at hann stæði í slíkum² illvirkjun, ok þat annat, at eigi má sköpunum renna³.

36. 'Landsmenn lofuðu Þorstein gullknapp fyrir þetta verk, ok feingu honum hringinn Sótanaut, [ok kvóðust honum hans vel njóta ok unna⁴. En er Þorsteinn spurði umræðu⁵ Þorbjargar, [vildi hanu gjarna þetta verk allðri gjört hafa⁷. Nær lx manna voru drepnir af Hólmverjum, ok at auk þeir fóstbræðr, í Dögurðarnesi⁸. Nú töluðu þeir um höfðingjarnir, at ráð væri at fara eptir Helgu⁹, ok drepa sonu¹⁰ þeirra Harðar; þá þótti sumum¹¹ of síð dags. Höfðu þeir þá at því samtak¹², at þeim skyldi eingi¹³ grið gefa, nè ásjá veita, ella skyldu allir þeim hefna¹⁴; svo var ríkt við lagit. Þeir ætluðu út um morguninn, [en voru þar¹⁵ um nóttina.

*Helga fór or Hólmu*¹⁶.

37. Helga [er nú í hólminum, ok þikkist vita

1) um alla hluti, t. A2, 3, H. 2) u. A2-11; fra [ok hann með sínum fylgdarmönnum stæði í illv., *forvansket*, H. 3) leyna, A7-11. 4) I A1 *Overskrift*: capitulum; *Capitelinddeling* í A4-7, H. 5) vel unna at njóta, A2, 3; v. unna, A4-6; kv. honum allvel unna hans at njóta, H; fra [u. A7-11. 6) umræður, A2, H; orð, A7-11. 7) fra [varð hann iðrandi, ok vildi gjarna þat verk allðri unnit hafa, A4-6; varð h. iðr. at hann vóg llörð, A7-11. *Istedenfor det følgende af Capitlet have A7-11 kun: vildu menn þá fara eptir Helgu, ok drepa hana ok sonu hennar; lágu fyrst með hvíld um nóttina.* 8) Augursnesi, ur., A2, 3; at auk þeirra fóstbræðra, er þeir drápu í Dagverðarnesi, H. 9) jarisdóttur út í hólminn, H. 10) hennar ok, t. A2, 3. 11) ok þótti sum. þat, A2; en þat þótti sumum, A4-6; þótti þetta sumum, H. 12) samtak, A2, 3, H. 13) einginn, A2, 3, H. 14) all. á þeim hefna er slíks dirfðist, H. 15) fra [lágu þó fyrst ok hvíldust (huldust, A5, 6), A4-6. 16) *Overskriften efter A1; Capitelinddeling* í A4-6.

nú¹ allar vælar ok svik landsmanna². [Hon hugsar nú sitt mál³; þat verður nú hennar ráð, at hon kastar⁴ sèr til sunds, ok leggst til lands⁵ or hólminum um nóttina, ok flutti með sèr Björn son sinn fjöggra vetra gamlan, til Bláskeggsár, ok þá fór hon móti Grínkatli syni sínum, viij vetra gömlum, þvíat honum dapraðist sundit þá⁶, [ok flutti hann til lauds; þat heitir nú Helgusund⁷. Þau fóru⁸ um nóttina [upp á fjall⁹ frá Þyrli, ok hvíldust í skarði því, er nú heitir Helguskarð. Hon bar Björn á baki sèr, en Grímkell gekk. [Þau fara þartil er þeir ok hon koma¹⁰ til Indriðastaða; hon settist þá uðr utan undir túngarði¹¹, en sendir Grímkel¹² til húss, at biðja Þorbjörgu þeim gríða. Þorbjörg sat á palli, er sveinninn kom inn; [hann bað hana gríða¹³, en hon stóð upp, ok tók til hans, ok leiddi hann út, ok spurði hvern hann var; hann sagði til hit sanna. Hon spurði at tíðindum, eðr hvar Helga væri; Grímkell sagði slíkt sem hann vissi, ok fylgdi¹⁴ henni til Helgu. Þorbjörg mátti þá

1) nú vita, A 3; þá v., H; nú udel. A 2. 2) fra [þykist nú ekki vel stödd í hólminum, því hana grunar hvat gjörzt hefir, ok þikist vita vælar ok svik lauds., A 4-6; þykist nú ei vel stödd í hólminum; veit nú allt það gjörzt hefir, A 7-11. 3) fra [u. A 4-11. 4) kafar, ur., A 2, 3; kafar nú til sunds, A 7-11. 5) nöðvendigt Tillag efter H, udeglemt i A 1-3; Ordene til lands udel. A 4-11. 6) u. A 2-6, 8-11, H; hann dapraðist á sundinu, A 7. 7) fra [udel. i A 2. 8) flýðu, A 4-6. 9) fra [á fjall, upp, A 4-6. 10) fra [þeir fara ok hon þartil er þau koma, A 4-6, H. 11) túninu, A 4-6. 12) heim, t. A 2-6, H; til húss u. A 4-6. 13) fra [heilsar hann henni, A 2. 14) fra [hon kenndi hann, leiddi hann fram ok spurði tíðinda, ok fylgdi hann, A 7-11.

ekki mæla, svo fékk henni mikils¹. Hon fylgdi henni í útibúr eitt ok læsti [þau þar². Þenna aptan kom Indriði ok margt manna með þeim³. Ekki fann á Þorbjörgu, ok⁴ bar hon mat fyrir gesti; en er þeir sögðu henni tíðindin, ok þat, at Þorsteinn gullknappr hafði vegit Hörð, ok gengit aptan at honum, en hinn staðit kyrr fyrir⁵, þá kvað Þorbjörg vísu:

Varð í hreggi hörðu
 Hörðr⁶ felldr at jörðu,
 hann hefir átta⁷ unnit
 unnz⁸ ok fimm at gunni⁹;
 heldr nam grimmra¹⁰ galdra
 galdr¹¹ ramliga at halda¹²,
 [mundi ei¹³ bitra¹⁴ branda
 brands elligar standa.

En er þau komu í sæng¹⁵ um kveldit, þá brá Þorbjörg saxi, ok vildi leggja á¹⁶ Indriða bónda sínum, en hann tók í móti, ok varð sárr mjök á hendi. Hann mælti þá: bæði er [nú, Þorbjörg, at¹⁷ or hörðu er¹⁸ at ráða, enda viltu mikit at gjöra, eðr hvat [skal nú¹⁹ vinna til sátta með okkr? Ekki

1) um, t. A 3; fékkst henni mikit (mikils, A 7, II) um, A 2, 7-11, II. 2) fra [þat (síðan, t. II), A 2, 3, II. 3) honum, A 2, 3, II; ok gestir með honum, A 4-11. 4) to Gange i A 1. 5) u. A 2, 3, 7-11, II. 6) harðr, A 3. 7) hján, i Parenthes, A 4. 8) unni, A 3-6, 11; udel. A 8-10. 9) grunni, A 2, 3; hjá grunni, II; at gunnum, A 4-6, 9-11; af gunnum, A 8; ok fimm þartil af gunnum, A 7. 10) grimmr, A 8-11. 11) baldr, A 2, 7-11. 12) gjalda ramliga baldr, A 4-6. 13) fra [mundi el, A 4-6; mundi, A 7; mundi enn, II. 14) bjart, A 2; brjótr, II. 15) Indriði ok Þorbjörg, t. A 4-6. 16) at, A 2, 3, II; vildi leggja hann (u. A 6) bónda sinn, A 4-6; v. leggja Indriða, bónda sinn, A 7-11. 17) fra [u. A 2, 3; nú, II. 18) u. A 2, 3, II. 19) fra [viltu, A 2, 3; skal ek nú, II.

annat¹ en þú færir mér höfuð Þorsteins gullknapps²; því játaði Indriði. Hann fór³ um morguninu [einn saman, ok hit gegnsta reið hann⁴ til Þyrils⁵; hann steig þá af baki, ok gekk ofan Indriðastíg líjá⁶ Þyrli, ok beið þar⁷ unz⁸ Þorsteinn fór [til blóthúss síns⁹, sem hann var vanr. En er Þorsteinn kom[, gekk hann inn í blóthúsit¹⁰, ok féll fram fyrir stein þann¹¹ er hann [blótaði, ok þar stóð í húsinu, ok mæltist þar fyrir¹². Indriði stóð úti [hjá húsinu; hann¹³ heyrði þetta kveðit í steininum:

Þú hefir língat
 [í hinsta¹⁴ sinni
 feigum¹⁵ fótum
 fold spornaða¹⁶:
 þær¹⁷ mun rétt,
 áðr¹⁸ röðull skíni¹⁹,
 harðr²⁰ Indriði
 heiptir gjalda²¹.

Síðan gekk Þorsteinn út ok²² heim; Indriði sá ferð

1) segir hun, t. II. 2) segir hun, t. A7. 3) þegar, t. II; af stað, t. A4-6. 4) fra [ok reið hit beinista (beinasta, II), A2, 3, II. 5) fra [ok reið til bæjar Þorsteins hit gegnsta, A4-6. 6) at, A4-6. 7) u. A2, 3. 8) I A1 skrevet unzt; unst, II; til þess, A4-6. 9) fra [í blóthús, A2, 3, 7-11, II. 10) fra [fram í húsit, A2, 3; í húsit, féll hann fr., II. 11) steini þeim, A4-6. 12) fra [var vanr at blóta, A2, 3, II. 13) fra [ok, A4-6. 14) *Ret-telse som fordres af Versemaalet*; seinzsta (seinsta, seinasta, sein-azta, síðsta), A1, 4-11; fra [seinasta, A2, 3, II; seinsta kan let vare opstaet ved Skrivefeil af hinsta. 15) feigr, A11. 16) II. forener begge Ordene; spornaða, A4-6. 17) því, A2, 4-6, 8-11, II. 18) A6 ug II, de eneste som dele Strophen i Liniar eller visu-orð, fjøe Ordet áðr til den foregaaende Linie. 19) skín, A2, 7-11. 20) harðar, II; Indriði harðar þær, A4-6. 21) gjaldi, II. 22) gekk Þorst. þá burt ok vildi, A4-6.

hans gjörla. Indriði bað hann eigi hlaupa svo mikinn¹. [Hann snýr þá² fram fyrir hann, ok hjó þegar með sverðinu Sótanaut undir kverkina, svo af tók höfuðit³. Hann lýsti þessu vígi á hendr sèr heima á Þyrli, [sagði hann Þorstein leingi ótrúan verit hafa⁴. Hann reið heim⁵, ok seldi Þorbjörgu höfuðit; hon kveðst ekki hirða um þat, þegar þat væri af bolnum. Nú muntu⁶, segir Indriði, sættast við mik; hon kvað þat eigi skyldu, fyrr en hann tæki við Helgu ok sonum hennar, ef þau kynði þar at koma, ok veitti þeim allan dugnað, þann sem þau þyrfti; þá mun⁷ ek, sagði hon, veita þèr alla⁸ elsku⁹ þaðan af¹⁰. Indriði [kveðst ætla, at þau mundu¹¹ hafa á sjó hlaupit, ok drekkt sèr, [er þau fundust eigi í hólminum¹²: ok [vil ek því heita þèr þessu, at ek veit at ekki mun þurfa til at taka¹³. Þá gekk Þorbjörg eptir þeim Helgu, ok leiddi þau fram. Indriði mælti þá, ok varð fár við: ærit langt hefi ek nú fram talað¹⁴, en þó mun þat nú ráð at halda orð sín; endi hann ok vel öll sín orð; gaf ok eingi maðr honum [at þessu¹⁵ sök. Þótti öllum Þorbjörgu mikilmannliga¹⁶ verða¹⁷.

1) mikit, A2, 3, II. 2) þegar, A2, 3. 3) fra [ok hjó þá Sótanaut undir kverk honum ok af höfuðit, A4-6. 4) fra [u. A2; sagði hann Þorstein hafa (*Lacun for det övriga som utæseligt*), A4-6. 5) þaðan, A2, 3, II. 6) muntu nú (*i spörgende Form*), II. 7) munda, A2, 3, II. 8) u. A2, 3, II. 9) þá mun ek þèr elsku sýna, A4-6. 10) ef þú játar mér þessu, t. II. 11) fra [mælti: ekki þarftu þess at biðja, því þau munu, A4-6. 12) fra [u. A2, 3, II. 13) fra [því mun ek þessu lofa, A4-6. 14) ærit offramt hefi ek nú talat, A4-6. 15) fra [á því, A2, 3, II. 16) I A1 mikilmannliga, ved *Skrivefeil*; stórmannliga, A2, 3, II. 17) ok þótti öll. Þorbjörg nokkut stórmannleg, A4-6.

38.¹ Þorólfr hét maðr, [ok kallaðr starri², hagr ok heldr³ auðigr, gálauss⁴ ok glensmikill⁵, frækinn ok framgjarn ok [harðgjörri í hvívetna⁶; hann kom hit sama haust til Indriðastada, ok bauðst bónda. Þorbjörg bað hann taka víst⁷ við honum, ok svo varð; dvaldist hann þar um hríð til smíða. Helga jarlsdóttir var kát við hann, ok þær Þorbjörg báðar. Hann þóttist vera í þingum⁸ við jarlsdóttur, en hon tók því ekki allfjarri. [Þorólfr hafði verit með Ref um sumarit, ok hafði illa þar at getizt. Hann leitar nú vetrvistar til Þorbjargar⁹; hon svarar: ek mun¹⁰ fá þær vetrvist ok hrínginn¹¹ Sótanaut, Helgu jarlsdóttur ok mikit fé annat, ef þú drepr Ref¹² í Brynjudal¹³. Hann svarar: þetta er mér ekki illa hent[, trúig mér ok allvel hent til at geta þetta gjört¹⁴, ef ek hefi¹⁵ sverðit Sótanaut; er ok ekki¹⁶ von, at ek muna¹⁷ lítið¹⁸ til vinna, en taka mikit upp¹⁹. Þessu keyptu þau. Ekki var hægt at ná sverðinu, þvíat Indriði hafði þat alla stund, hvert sem hann fór. Einn dag tók Þorbjörg sverðit Sótanaut²⁰, ok reist²¹ hér ok hvar²²,

1) I A1 Overskrift: capitulum. Capitelinddeling i A4-6, H.
 2) stari, d. s., A2, 4, 5, H; fra [u. A7-11. 3) u. A4-6. 4) gálviss, galviss (rimel. Læsefeil af gálauss), A2, 3, H. 5) gems-mikill, A4-6. 6) hvervetna, A4-6; fra [hvervitna harðgjörri, A2, 3, H. 7) u. A2, 3, H. 8) þaunkum, A2. 9) fra [á hann þá í burt at fara, því hann tók þar nú lítt at geðjast; biður hann þá Þorbjörgu tillagna, A7-11. 10) ek mun to Gauge skrevet i A1.
 11) góða, till. A4-6. 12) Kötluson, t. A4-6. 13) Brimudal, A2.
 14) fra [ok, A2, 3; u. H; trúi ek mik ok allvel geta þetta gjört, A4-6. 15) feingi, A2, 3, H. 16) u. A2, 3, H. 17) muni, A2-6, H. 18) lítil, ur., A3. 19) í staðinn, A2, 3, H. 20) u. A2, 3, H.
 21) risti, A2, 3, H. 22) umgjörðina, t. H.

svo at sverðit féll sjálfst [niðr or¹. En er Indriði ætlaði at gyrða sik² sverðinu, [þá féll þat niðr³ or sliðrunum; honum þótti þat kynligt, en Þorbjörg kvað þat náttúru sverðsins, ef þat vissi [tíðindi á⁴. Hann bað hana gjöra at umgjörðinni⁵; hon kveðst [þat í tóni mundu gjöra⁶. [Indriði átti at fara⁷ vestr á Mýrar, at sætta vini sína; hann hafði þá⁸ eigi sverðit⁹; en er hann var farinn seldi Þorbjörg Þórólfi sverðit Sótanaut, ok bað hann neyta dreingiliga, ef hann vildi ná ráðahag við Helgu. Þórólfr fór til Refs, [ok kom þar síð¹⁰ dags. Hann leyndist í torfbíngi, ok hlóð at sér elditorfi¹¹, svo [at ekki¹² kom upp¹³ nema nasirnar¹⁴ einar. Refr var varr¹⁵ um sik, svo at hann [lèt lokur fyrir hurðir hvert kveld¹⁶, ok lèt ljós bera tysvar um hús öll¹⁷, fyrst fyrir¹⁸ náttverð, ok í annat sinn áðr en menn fóru í rekkjur¹⁹, ok enn var svo gjört; eigi fannst Þórólfr at heldr²⁰. Þórólfr talaði hverjum manni

1) fra [ur sliðrum (skeiðum, A3), A2, 3, H; umgerðinni, t. A6.
 2) með, t. A2, 3, H. 3) fra [þat féll þá n., feilaglig Ordforbindelse i A1; féll þat sjálfst, A2-11. 4) saal. A1 fra [, maa-skee ved Skrivefeil; á tíð. (det sædvanlige), A4-11; á stór tíðindi, A2, 3, H. 5) gjörðinni, A8-11. 6) fra [mundu gjöra þat (svo gjöra, H), A2, 3, H. 7) átti ferð, A4-6. 8) nú, A3, H. 9) fra [u. A2. 10) fra [var þat síðla, A4-6. 11) elditorfi, A2, H; leyndist hann í einu byrgi ok hlóð at sér torfi, A7-11. 12) fra [u. ur. A3. 13) eigi voru uppi, H; eigi var uppi, A4-6. 14) nasir, A3, H; einar, u. A2. 15) efter A2-11, H; udel. ved Skrivefeil i A1. 16) sjálfr, t. A2-6, H. 17) um hvert hús, A4-6. 18) f. áðr en menn fóru at náttv., A4-6; f. eptir náttv., A2. 19) rekkju, A4-6, H; gengu til rekkju, A2. 20) ok fannst Þ. eigi, H; fra [lokaði jafnan bæ sjálfr, ok lèt ljós í hvert hús áðr menn fóru at náttverði, annat sinn áðr menn fóru í rekkju, A7-10; lokaði bæ sinn áðr menn fóru í rekkju, A11.

líkt; hann stóð upp þegar niðr var lagizt¹; hann vakti griðkonu Refs, ok² sagðist vera sauðamaðr³; hann hað hana kalla til skæða við Ref, þvíat hann kveðst skyldu á fjall gánga um morgun. [Hon kvað hann⁴ ekki ústarfsamt gjöra, kvað hann eigi alls minna hafa en aðra⁵: ok er einginn sá af húskörlum at þarfari sè en þú. Hann kvað þat vera skyldu áðr en lyki⁶. Refr hvíldi í lokrekkju, ok vildi hann ekki þánga láta gánga til sín um nætr. [Hon fór þó, ok sagði⁷ Ref skæðakallit sauðamanns; sagði hon haun ómakligau at missa skó eðr aðra hluti, þá sem hann þyrfti at hafa, [þar sem hann hugsar ávallt um þitt góðs, bæði nátt ok dag⁸. Refr lét illa at henni, er hon skyldi fara með slíkum⁹ erindum um nætr: en þó liggir lèskrápr einn [utar í torfbási¹⁰, ok taki hann sèr þaraf skæði. En er hon gekk í burt rak Þórólfr keffi fyrir hleðann¹¹, svo at ei gekk aptr; hann hafði staðit uppi yfir Ref¹², meðan at þau töluðust við, ok varð honum bilt. Refr sofnaði, en Þórólfr þorði eigi á

1) lagst, *d. s.*, *A2, II*; þeg. háttað var, *A4-11*. 2) *fra* [ok vakti upp (kallaði á, *A11*) griðkonur (griðkonu, *A7-11, II*), *A2, 3, 7-11, II*. 3) Refs, *t. A2, 3, II*; ok létst fjármaðr vera, *A4-11*. 4) honum, *A4-6*. 5) *Ordene*: kv. hann e. alls — aðra, *udel. A4-6*. 6) *fra* [hon kv. h. ekki þá starfsemi gjöra, at hann þyrfti at hafa stíkar heimtur um nætur. Hann var því ákafari; kvað aðra húskarla (mundu, *t. A3, II*) eigi meira til vinnu, *A2, 3, II*. — *fra* [griðkona (griðka, *A8-11*) lét illa við; hann var því ákafari, *A7-11*. 7) *fra* [en sökum nauðs, sem hann hafði, þá sagði hún, *A2, 3, II*. 8) *fra* [sagði hann vera daga ok nætr yfir hans gózi, *A2, 3, II*. 9) m. þessum fánýtum erindum til sín u. n. (um n., *u. A2*), *A2, 3, II*. 10) torfbási, segir hann, *A4-6*; *fra* [í taðhúsi, *A2, 3, II*. — Þó l. skrápr í taðhúsi, *A7-11*. 11) hlerann, *H*. 12) sæng Refs, *A4-6*.

hann¹ at ráða. Þorbjörg katla, móðir Refs², kallaði: vaki³ þú, son minn! sþandinn stendr uppi yfir þèr ok vill vega⁴ þik. [Þá vildi Refr⁵ upp standa, ok í því hjó Þórólfr [með sverðinu Sótanaut⁶ undan honum báða sætr, annann þar sem mjóstr var kálfi, en annann í⁷ ristarlið; síðan hljóp Þórólfr fram á gólfrit or lokrekkjunni. Þá kom Þorbjörg katla í móti honum ok [greip til hans, ok rak hann⁸ undir sik, ok beit í sundr í honum barkann, ok gekk svo af honum dauðum. Refr tók sverðit Sótanaut; en líringrinn hvarf af Þórólfi, er þær Þorbjörg ok Helga höfðu selt⁹ honum, [sá er Hörðr hafði tekit¹⁰ af Sóta. Refr [varð¹¹ græddr, ok borinn á stóli alla stund síðan¹², þvíat hann mátti alldri gánga, ok lifði þó leingi [upp frá þessu, svo at hann¹³ var kallaðr Refr hinn gamli, ok þótti æ [hinn mesti¹⁴ mæta maðr¹⁵.

Refr fèkk Indriða aptr sverðit¹⁶.

39. Litlu síðar kom Indriði heim, ok spurði þessi tíðindi; þóttist hann þá vita, at Þorbjörg mundi hafa verit í þessum ráðum. Eigi vildi hann þó missa sverðsins. Fór hann síðan ok hitti Ref, ok bað hann laust láta sverðit¹⁷: [þvíat ek hefi í aung-

1) at honum, A 2, 3, H. 2) vaknaði ok, t. A 4-11. 3) vakir, A 2-6, 8-11, H. 4) drepa, A 4-11. 5) fra [Refr brá við ok vill, A 4-11, 6) fra [til hans, ok, A 4-6. 7) um, A 2, 3, H. 8) fra [vatt (valt, ved Læsefeil, A 5, 6) honum, A 4-6. 9) gefit, A 2. 10) fra [ok Hörðr tók (hafði tekit, H), A 2, 3, H. 11) var, A 2, 3. 12) u. A 2, 3, H; fra [var æ borinn á stóli upp frá þeim degi, A 4-6. 13) fra [ok, A 2, 3, H.—Því at hann m. eigi gánga, ok varð þó gamall maðr, svo hann var k., A 4-6. 14) fra [u. A 2, 3, H. 15) ok þótti mikill ágæta (ágætis, A 5, 6) maðr, A 4-6. 16) Overskriften efter A 1; Capitelinddeling i A 4-6, H. 17) u. A 2, 3.

um þessum ráðum verit, segir hann¹. Refr selr honum sverðit[: Vil ek ekki óvingast við þik, segir Refr². Tók Indriði þá við sverði sínu, ok reið heim síðan. Má í slíku marka³, hvert höfðingi Indriði hefir verit, at slíkr garpr, sem Refr var, treysti eigi öðru en láta laust sverðit við Indriða, þegar hann beiddi, svo mikil örkymsl⁴ sem hann hafði feingit af því⁵. Litlu síðar fundust þær Þorgríma smíðkona ok Þorbjörg katla, móðir Refs, [ok fundust síðan dauðar báðar⁶ í Múlafelli. Þær voru allar rifnar ok [skornar í sundr í stykki⁷, ok reimt þikkir þar síðan vera hjá kumlum⁸ þeirra. Þess⁹ geta menn til, at Þorgríma, móðir Indriða, [mundi vilja¹⁰ sækja hringinn Sótanaut til handa Indriða, en Katla verð¹¹, ok vildi eigi lausan láta, ok [fyfir því¹² dræpist þær niðr¹³. [Alldri fannst hringrinn¹⁴ síðan.

40.¹⁵ Fám¹⁶ vetrum síðar kom¹⁷ skip í Breiðavík¹⁸, þar var á Tindr Hallkelsson ok Þórðr Kol-

1) fra [segist eigi í þessum ráðum verit hafa, A 1-6. 2) fra [ok segist (kvaðst, A 1-6) ekki vilja óvingast við h., A 2-6, H. 3) merkja, A 2, 3; má af sl. merkja, A 1, 5; má af sl. marka, A 6, H. 4) örkymsl (den sædvanlige Form), A 2-6, H. 5) ok ráði (ráðum, II) konu hans, t. A 2, H. 6) fra [báðar dauðar, A 2, 4-11; ok voru báðar dauðar, H. 7) fra [stykkjæðar, A 4-6. 8) gumlum, A 3. 9) þat, A 3. 10) fra [muni munu, A 3; u. H) hafa (hafi, H) ætlað at (hafa viljat, A 4-11), A 2-11, H. 11) varði, A 2, 3, H; en K. hafi haldit ok varit, A 4-6; en K. hafi haldit, A 7-11. 12) því næsten ulæseligt i A 1 paa Grund af Beskadigelse af Membranen. 13) fra [af því drápuð þær (niðr, t. A 3, H), A 2, 3, H; muni hvor hafa aðra drepit, A 1-6; muni báðar drepiz hafa, A 7-11. 14) fra [en hringrinn hefir eigi fundizt, A 2, 3, H. 15) of Overskriften i A 1 er kun læseligt: Capitulum; d t ðorige afbleget. Capitelinddeling i A 1-7, H. 16) Nokkrum, A 2, 3, H. 17) út, t. A 2, H. 18) Breiðuvík, H.

grímsson¹ frá Ferstiklu. Þeir riðu frá skipi: Tindr [á Hallkelsstaði, en² Þórðr yfir Hvítá, ok ætlaði³ heim. En er Helga jarlsdóttir frætti þetta, mælti hon til Grímkels sonar síns, [at seint kæmi honum⁴ í hug föðurdauðinn⁵. Hon bað hann þá sitja fyrir Þórði⁶ Kolgrímssyni: þvíat faðir hans var verstr⁷ mótgaungumaðr Herði föður þínum. Þá var Grímkell xij vetra. Vilda ek, frændi! segir hon, at þú dræpir Þórð, þvíat gild hefnd er í honum. Grímkell var við iij⁸ manna. Þeir fundust við Bakka-vað fyrir austan Hvítá, undir torfstökkum nökkurum. Litlu síðar fundust þeir allir dauðir, hvorir-veggju. Skeifr lét maðr, er bjó á Hvítárvöllum⁹, [félúttill maðr¹⁰; þess gátu sumir, at hann¹¹ mundi hafa drepit sára menn, ok tekit síðan¹² góða gripi, þá sem Þórðr [hafði haft með sér¹³, ok allðri spurðist til síðan¹⁴. Skeifr fór utan, ok kom allðri út¹⁵ síðan, ok varð vellauðigr [at fé¹⁶. Indriði vildi eigi hætta¹⁷ Helgu hér á¹⁸ landi, [ok Birni syni¹⁹ hennar; þau fóru utan á Eyrum til Noregs, ok

1) A 2, 3, (7-11), *H læse som før Kollgrímsson.* 2) fra [ok, A 2, 3, H. 3) ætluðu, A 2, 3, H. 4) fra [seint kemr þér, A 4-6. A 7-11 udelade *Begyndelsen af Capitlet og begynde ganske uforsaaelig med: Helga mælti við Grímkel son sinn: seint kemr þér, o. s. v.* 5) föðurdrápit, H. 6) A 7-11 *skrive Þorsteinn Kollgrímsson.* 7) mestr, A 2, 3, H. 8) saal. (þriðja, A 2, H), A 2-6, H; A 1 *meget utydeligt; fór hann af stað ok fylgðu honum þrir menn, A 7-11.* 9) saal. A 2, 3, 7-11, H, *udentvivel ved Rettelse; Hvítár síðu völlum, A 1, efter vor Mening ved Skrivefeil, samt A 4-6.* 10) u. A 2-6, H; fra [fátækr, A 7-11. 11) þessi maðr, A 2, 3. 12) sér, A 3, H; svo, A 4-6. 13) fra [átti, A 2; hefir átt, A 3; hafði átt, H. 14) u. A 2, 3, H. 15) u. A 2, 3; allðri síðan apr, H; allðri út apr, A 4-6. 16) fra [u. A 2, 3, H. 17) hafa, A 2, 3, 7-11, H. 18) í, A 2, 3, H. 19) fra [nè Björn, son h., A 2, 3, H.

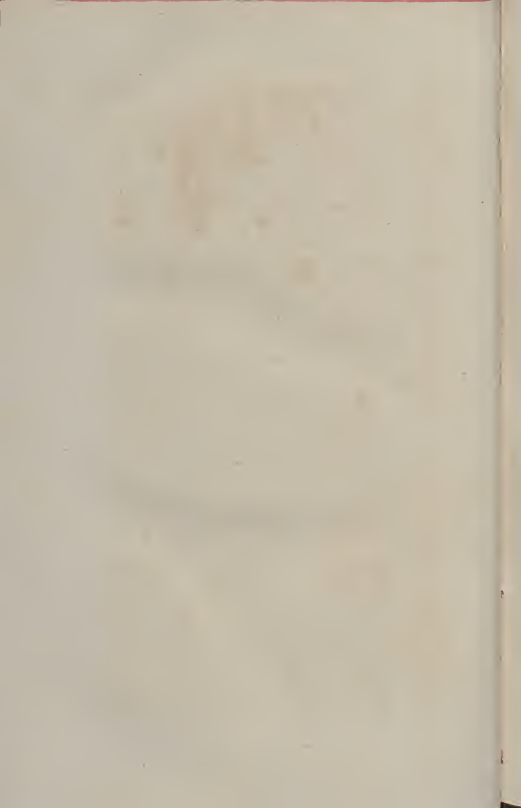
þaðan til Gautlands, ok lifði Hróarr þá. Hann [varð feiginn¹ Helgu systur sinni, en þótti mikill missir at Herði. Ekki var Helga gipt síðan, svo at þess sé getit. Björn varð mikill maðr, ok kom² aptr til Íslands, ok drap marga menn í hefnd [föður síns³, ok varð hinn röskvasti maðr⁴. iij menn ok xx voru drepnir í hefnd eptir Hörð⁵; einginn þeirra var fè bætr: synir Harðar drápu suma, ok frændr ok mágar⁶, en suma Hróarr; flestir [allir voru⁷ drepnir með ráði Þorbjargar Grímkelsdóttur; þikkir hon mikill kvennskörúngr verit hafa. Þau Indriði⁸ bjuggu á Indriðastöðum til elli, ok þóttu [hinu mestu⁹ menn, ok er margt manna frá þeim komit. Þá hafði Hörðr xix vetr ok¹⁰ xx er hann var veginu, ok höfðu honum flestir tímar til heiðrs ok metnaðar geingit, utan þeir iij¹¹ vetr er hann var í útlegð. Segir ok svo Styrmir prestur hinn fróði¹², at honum þikkir hann [hafa verit í meira lagi¹³ af sekum mönnum, sakir vizku ok vopnfimi, ok allrar atgjörfi; hins ok ann-

1) fra [tók við (vel, A3; vel við, II), A2, 3, II. 2) komst, II. 3) fra [eptir föður sinn, A2, 3, 7-11, II. 4) varð hann ríkr (röskr, A8-11) maðr, A7-11. 5) XXIV menn drap hann, A7-11. 6) suma, t. A2. 7) fra [voru þó, A2, 3, II; sem aðstoð höfðu veitt at drepa Hörð, voru, A7-11. 8) ok hún, t. A2, 3, II. 9) fra [hinir mestu, A4-6; mæta, A2, 3, II. 10) um, A3; XXXIX (39) vetr, d. s., A7-11, II. 11) saal. A4-6, jefnf. 21 Cap.; A1 synes at læse VI, ved en let forklarlig Skrivefeil; VII, A2, 3, II. 12) I A3 har Björn Jonsson fra Skardsá egenhändig skrevet i Margen: „Anno 1215 dó Styrmir hinn fróði“. Isteddenfor denne Passus og det følgende have A7-11 kun: Segja menn at eptir engan mann sekan hafi jafnargir í hefnd verit drepnir sem Hörð. 13) fra [í frekara gyldi verit hafa, II.

ars, at hann var [svo mikils virðr útlendis¹, at jarlinn í² Gautlandi gipti honum dóttur sína; þess hins þriðja, at eptir eingan [einn mann á Íslandi hafa jafnmargir menn verit í hefnd drepnir³, ok urðu þeir allir⁴ ógildir⁵. Nú lúkum vèr hèr Hólmverja sögu⁶.

1) fra [i öðrum löndum svo vel virtr, A2, 3, H. 2) á, H. 3) fra [maun sekan (sekan mann, H) hefir jafnmargr maðr í hefnd drepinn verit sem eptir Hörð, A2, 3, H. 4) útlagir ok, t. A2, 3, H. 5) gjörðir, t. H. 6) *Med disse Ord slutte alle Haandskrifterne, kun med ubetydelige Nuancer i Ordstillingen. Ok lykr svo sögunni af Hörði Grímkelssyni ok þeim Hólmverjum, H; kun A1 tilföier (lignesom ved Slutningen af Gísla saga Súrssonar i samme Codex): Guð gefi oss alla góða daga utan enda, amen, og A2: Góðr guð gefi oss öllum alla daga góða, amen.*

HÆNSA-FÓRIS SAGA.

HÆNSA-ÞÓRIS SAGA¹.

ODDR² hét maðr, Önundar son breiðskeggs, Úlfarssonar, Úlfssonar³ á Fitjum, Skeggjasonar⁴, Þórissonar hlammaða⁵; hann bjó á Breiðabólstað í

¹) Saaledes A1 med Arne Magnussons Haand, og A2 (Sagan af Hænsa-Þóri) med Asgeir Jónssons Haand. Denne Form af Navnet findes ogsaa i det opbevarede Membranbrudstykke af Sagan. Haandskrifterne A4-6 have Overskrift: Hér byrjast sagan af Hænsa-Þórir (en nyere Hænsynsform for Þóri), og denne Form af Navnet, som er den almindelige, findes tillige i Haandskriftet A3, samt i Brudstykke af en Afskrift med Jon Erlendssons Haand, som nu findes indlagt i A4. Hertil slutter sig A9, som har Overskrift Sagan af Hænsa-Þórir, og A7 og 8, som have Overskrift: Sagan af Hænsaþórir ok nokkrum Borgfirðingum. I Landnámabók forekommer Navnet kun cengang i en af de mere underordnede Recensioner (E el. Metabók), der har Formen Hænsaþórir (see I. B. S. 67 Anm. 10). I Íslendingabók derimod findes det paa to Steder i 5te Capitel skrevet Hænsaþórir (i det andet Hoved-Haandskrift Hænsaþórir), en Form som synes at være dannet efter Udtale, og Arne Magnusson har, i den af ham redigerede Afskrift (opbevaret i hans Haandskriftsamling under Nr. 366 i 4to og benyttet i de to sidste Udgaver under Mærket C) optaget Formen Hænsaþórir; denne Form har ogsaa Stadfeldt antaget i den af ham redigerede Text af Hænsaþóris saga, (Nye kongelige Samling Nr. 1185 i Fol.). Formen Hænsa-Þórir findes i vore Haandskrifter kun i A6, afveerende med Hænsa-Þórir.

²) Aaben Plads for Begyndelsesbogstavet i A1. Ingen af Haandskrifterne har Capitloverskrifter. ³) u. A3. ⁴) efter Landnámab. I, 20 (I. B. S. 60) burde læses: Úlfarssonar, Úlfssonar Fitjum-skeggja. ⁵) hlammauða, ved öicensynlig Læsefeil, A8, 9; hlæmmaða, A6, 7; hlannanda, A3.

Reykjardal¹ í Borgarfirði. Hann átti þá konu er Jórunn hét; hon var vitr² kona ok vel látin. [Þau áttu iij börn, sonu ij vel mannaða ok dætr ij. Annarr son þeirra³ hét Þóroddr⁴ en annarr Þorvaldr. Þuríðr hét dóttir Odds, en önnur Jófríðr. Hann var kallaðr Túngu-Oddr. Eingi [var hann kallaðr jafnaðarmaðr⁵. Torfi hét maðr, ok var Valbrandsson, Valþjófssonar, Örlygssonar⁶ frá Esjubergi; hann átti Þuríði⁷ Túngu-Odds dóttur; þau bjuggu á öðrum Breiðabólstað. Arngrímr hét maðr, Helgason, Högnasonar, er út kom með Hrómundi⁸; hann bjó í Norðrtúngu⁹; hann var kallaðr Arngrímr goði. Helgi hét son hans. Blundketill¹⁰ hét maðr, son

1) *saal.* A1-4; Reykjadal, A5-9. 2) *kurtels,* A3; væn (u. kona, A8, 9), A4-9. 3) *Dette Sted fra [gives saaledes i nogle af de slettere Haandskrifter:* þau (Oddr, t. A7) áttu III sonu, ok alla vel mann. ok d. II; tveir hans synir dóu úngir, en einn son þ. o. s. v., A4-6. *Denne Afvigelse synes at være opstaaet ved Forvanskning, og et Tillæg i A8-9 udfører denne videre ved en Tilsatning; de givt nemlig hele Stedet saaledes:* þau áttu IV sonu ok (i A8 rettet igjen til IV börn, sonu II ok) dætr II; synir hans tveir voru (for de andres dóu) úngir, en einn hét Þóroddr ok annarr Þorvaldr, hinna er leingr líffu ok við þessa sögu koma. Þuríðr h., o. s. v. 4) Þórðr, A2. 5) *fra [þótti hann jafnaðarm.,* A4-9; v. kallaðr hans jafnaðarmaðr, A3. 6) *saal. de bedste Haandskrifter til Landnámabók; Aurligss., her,* A1, 2; Auðrekssonar, A3; Andstyggs (eller Auðstyggs (sonar, A4) i A5 rettet til Aurligssonar); Auðstiggssonar, A8; Auðstiggssonar, A9; Andriðssonar, A6; Andriðarsonar, A7. 7) Þórdísi, ur., A3. *Landnámabók* I, 20 berettir at Torfi var gift med Þórodda, Søster til Túngu-Oddr, men dennes Datter Þuríðr med Svarthöfði, Søn af Björn gullberi. 8) *Med Hensyn til dette Sted jfr. Landnámab. II, 2 (S. 68).* 9) *Norðrtúngu, den sædvanlige men vel nyere Form, A6 (her),* 8, 9. 10) *Det fortjener at bemærkes, at en særdeles mærkelig Afvigelse finder Sted mellem flere af de vigtigste Kilder med Hensyn til Hovedpersonerne i Sagacen, Blundketill og Hersteinn, samt med Hensyn til Hovedbe-*

Geirs hins auðga¹ or Geirshlið, Ketils sonar blunds², er Blundsvatn er við kennt; hann bjó í Örnólfsdal³; þat var nökkuru⁴ ofar en nú stendr bæriun;

givenheden, Blundketilsbrenna, i det nogle Kilder berette, at ikke Blundketill men Þorkell Blundketilsson er brandt inde i Örnólfsdal ved Hænsa-Þórir og hans Hjelpere, og at Hersteinn, der blev gift med Søsterdatter af Þórðr gellir, har været Søn af bemeldte Þorkell Blundketilsson. Svaldes Islendingabók 5. Cap. (I. B. S. 8): Þorvaldr (Túngu-Oddsson) vas at brenna Þorkels Blundketilssonar með Hænsa-Þóri í Örnólfsdali, og strax efter: Hersteinn Þorkelsson, Blundketilssonar, átti Þórunni systordóttur hans (d. c. Þórðar gellis); hvortil sluttar sig en Artikel i Recensionen E (den saakaldte Metabók) af Landnámabók II, 2 (S. 67 Anm. 10) som ogsaa afviger med Hensyn til Blundketils Slægt; den anfører nemlig: Arnólfur hét maðr, hans son var Blundketill, faðir Þorkels, er Hænsa-Þórir brenndi inni; þaðan gjörðist deild þeirra Þórðar gellis ok Túngu-Odds. Ligeledes beretter Laxdæla Saga Cap. 7 (S. 16) med Hensyn til Hersteinn: Þórunn hét enn dóttir hans (Gunnars Hlifarsonar); hana átti Hersteinn, son Þorkels Blundketilssonar. Med vor Saga stemme derimod overeens Landnámabók I, 20 (S. 61): Þorvaldr (Túngu-Oddsson), er røð brennu Blundketils; ligeledes II, 2 (S. 68-69): Helgi — faðir Arngrims goða, er var at Blundketilsbrennu; og alle islandske Annaler (med Undtagelse af et eneste Exemplar blandt de slettere, som ikke nævner denne Begivenhed) til Aar 962, hvor de anføre: Blundketilsbrenna. Med Hensyn til Blundketils Slægt stemmer ogsaa det anførte Sted i Landnámabók I, 20, samt Egils Saga Cap. 39, og med Hensyn til Hersteinn Landnámab. IV, 19 (S. 116): Þórunn (al. Þuridr) var dóttir Gunnars, er Hersteinn Blundketilsson átti. Det er særdeles mærkeligt, at man netop i den omtalte Recension af Landnámabók (om hvis oprindelige Beskaffenhed man nu først er sat i Stand til at danne sig et nogenlunde fuldstændigt Begreb ved det nylig opdagede Brudstykke, som er meddeelt af os som Bilag til første Bind), samt i Laxdæla Saga, finder Spor til Overeensstemmelse med Are, uagtet denne Overeensstemmelse vistnok ikke kan veie op imod alle de øvrige vigtige Kildeskrifters enstemmige Vidnesbyrd.

1) auðuga, og senere auðugastr, d. s., A4, 5; med dotte Sted sammenl. iðvrigt Landnámab. I, 20 (S. 60), og II, 2 (S. 67-8).

2) u. A7. 3) upp með Norðtúngu-á, t. A7. 4) nokkut, A4-9.

var þar mart bæja upp í frá. Hersteinn hét son hans. Blundketill var manna auðgastr¹ ok bezt at sèr í fornum sið; hann átti xxx leigulanda²; hann var hinn vinsælasti maðr í héraðinu³. Þorkell trefill hét maðr, hann var Rauðabjarnarson; hann bjó í Svignaskarði⁴, fyrir utan Norðrá. Helgi var bróðir Þorkels, er bjó í Hvammi í Norðrárdal. Annarr var Gunnvaldr⁵, faðir Þorkels, er átti Helgu, dóttur Þorgeirs á Víðimýri⁶. Þorkell trefill var vitr maðr ok vel vinsæll⁷, stórauðigr at fè. Þórir hét maðr, hann var snauðr at fè ok eigi mjök⁸ vinsæll af alþýðu manna⁹. Hann lagði þat í vanda¹⁰ sinn, at hann fór með sumarkaup sitt héraða í milli, ok seldi þat í öðru er hann keypti í öðru, ok græddist honum brátt fè af kaupum sínum. Ok eitt sinn, er Þórir¹¹ fór sunnan um heiði, hafði hann með sèr hæns¹² í för¹³ norðr um land, ok seldi þau með öðrum kaupskap, ok því var hann kallaðr Hænsa-Þórir¹⁴. Nú græðir Þórir svo mikit¹⁵, at hann kaupir [sèr land, er at Vatni heitir, upp frá Norðrtúngu¹⁶, ok fá vetr hafði hann¹⁷ búit áðr hann gjörðist¹⁸.

1) *jevnf. Landnámabók*, II, 2 (S. 68). 2) leigu kúgildi, A3. 3) héraði, A3-9. 4) Svgnaskarði, A5; Svinaskarði, A8, 9. 5) Guffaldr (Gufaldr), A4, 5, 7; Gufattr, A9; Gufu-Hallr, A8; Gíafaldi, A6. 6) *Med Hensyn til dette Sted jevnf. Landnámab.* II, 4 (S. 72). 7) vinsæll vel, A2; vel udel. A8; en, t. A6, 7. 8) u. A4-9. 9) alþýðumönnum, A3-9. 10) vana, A6. 11) Þorkell, *ved Skjöldesløshed, her og paa enkelte andre Steder*, A8. 12) hænsi, A3; hæns, A5, 9; hænsni, A7; lænsni, A6. 13) ok fór, A3, *udentvivel ved Læsefeil.* 14) Hænsna-Þórir, A4, 5, 7-9; Hænsna-Þórir, A6. 15) fè, t. A3, 6; nú græddi hann brátt svo mikit fè, A8, 9. 16) fra [land upp frá Norðrtúngu (Norðrtúngu, A6, 7), þat er Vatn heitir, A4-9. 17) hafði h. áðr búit, at h. g., A4-6, 8, 9; hafði Þórir þar verit, áðr, A7. 18) u. *ved Skrivefeil* A3.

svo¹ mikill auðmaðr², at hann átti [undir vel³ hverjum manni stórfè⁴. En þó⁵ at honum græddist fè mikit⁵, þá heldust þó óvinsældir hans, þvíat varla var til úþokkasælli maðr en Hænsa-Þórir⁶ var.

2. Einn⁷ dag gjörir Þórir heiman ferð⁸ sína ok ríðr⁹ í Norðrtúngu¹⁰, ok hitti Arngrím goða, ok bauð honum barnfóstr: vil ek taka við Helga, syni þinum¹¹, ok geyma sem¹² ek kann, en ek vil hafa vin-áttu þína í mót, ok fylgi, til þess, at [ek nái réttu¹³ af mönnum. Arngrímur svarar: svo líst mér, sem lítill höfuðburðr muni mér at¹⁴ þessu barnfóstri¹⁵. Þórir svarar: ek vil gefa sveininum hálfu fè mitt, heldr en ek nái eigi barnfóstrinu, en þú skalt rétta luta minn, ok vera¹⁶ skyldr til¹⁷, við hvern sem ek á um¹⁸. Arngrímur svarar: þat ætla ek mála¹⁹ sannast, at neita eigi [því er svo er vel boðit²⁰. Fór þá Helgi heim með Þóri, ok heitir þar nú²¹ síðan bærinn²² at²³ Helgavatni. Arngrímur veitti Þóri²⁴ umsjá ok þikkir þegar²⁵ ódælla²⁶ við hann, ok nái²⁷ hann nú²⁸ réttu máli af hverjum manni; græðist honum nú stórmikit²⁹ fè, [ok gjörist enn mesti auð-

1) u. A 7. 2) mikil auðigr, A 8, 9. 3) fra [nálega undir, A 4-9. 4) fè, A 7; stórt fè, A 8, 9. 5) mikil, A 4, 5. 6) Hænsaþórir, A 4, 5, 7-9; Hænsaþórir, A 6. 7) *Aaben Plads for Begyndelsesbogstavet i A 1; A 8 og 9 have ingen Capitelinddeling paa dette Sted.* 8) heimanferð (i eet Ord), A 4, 5. 9) niðr, A 8, 9. 10) Norðtúngu, A 8, 9. 11) segir hann, t. A 6. 12) geyma hann sem bezt, A 3. 13) rétti, A 4-9; fra [ná rétti, A 3. 14) í, A 9; muni vera í, A 8. 15) u. A 2. 16) þar, t. A 6, 7. 17) u. A 4, 5, 8, 9. 18) u. A 4-9. 19) u. A 8, 9. 20) þessu, er --- boðit, A 6, 8, 9; fra [þessu, er vel er boðit, A 4, 5, 7. 21) u. A 4-9. 22) u. A 7, 9. 23) á, A 3. 24) þegar, t. 8, 9. 25) þar síðan, A 7. 26) þik. nú þegar alldæla, ur., A 3. 27) nær, A 8, 9. 28) þegar, A 3. 29) stórmikil, A 4, 5; græðast honum nú stórmikil, A 8, 9; græðist h. nú af þessu enn meira, A 7.

maðr¹; [hélzt honum enn óvinsældin². Þat³ var eitt sumar at skip [kom af hafi⁴ í Borgarfjörð⁵, ok lögðu þeir⁶ eigi inn í ósinn, [en lögðu⁷ utarlíga á höfnina⁸. Örn hét stýrimaðr⁹; hann var vinsæll maðr ok hinn bezti¹⁰ kaupdreingr. Oddr frétti skipkomuna; hann var vanr í fyrra lagi í kaupstefnur¹¹ at koma, ok leggja lag¹² á varnúng manna, þvíat hann hafði héraðsstjórn; þótti eingum dælt fyrr at kaupa, en vissi¹³ hvat hann vildi at gjöra. Nú hittir hann kaupmenn¹⁴, ok fréttir eptir hversu¹⁵ þeir ætla sína ferð, [eðr hve skjótar¹⁶ sölug þeir vildu¹⁷ hafa, ok sagði þann¹⁸ vanda¹⁹, at hann legði lag²⁰ á varnúng²¹ manna²². Örn svarar: sjálfir ætlum vér at ráða [vorri eigu fyrir þér, því þú átt eingan penúng með²³ vorum varnaði, ok muntu ráða at sinni eigi meira²⁴ en þú mælir²⁵. Oddr svarar: þat grunar mik at þat²⁶ gegni þér verr [en mér²⁷, ok

1) fra [u. A7. 2) fra [héldust þó enn óvinsældir hans, A3; hélzt it sama enn um óvinsældir hans, A1, 5; hélzt þó hit sama um óvinsældir hans, A8, 9; hélzt þó enn hit sama við um óvinsældir hans, A6; þó sama héldist um óvinsældir hans, A7. 3) A5-7 *begynde her er nyt (tredie) Capitel.* 4) fra [komu, A8, 9. 5) Borgarfirði, A4, 5, 7. 6) u. A4, 5, 7-9; ok lagði, A6. 7) fra [heldr, A1-9. 8) í höfnina, A8, 9; á höfninni, A5. 9) á því skipi, t. A4-7. 10) mesti, A6. 11) skrevet kaupstefur i A1, 2, *ligesom kort efter sölr for sölug.* 12) lög, A8, 9. 13) vissu, A4; en þeir vissu, A3, 6; en vissu hve h. v., A8, 9. 14) kaupmann, A8, 9. 15) hvat þeir ætla um s. f., A4-7; fréttir hve þeir ætla u. ferð. sín., A8, 9. 16) fra [eðr hvílikar, A3; ok hverjar, A4, 7; hverja sölu þ., A8, 9. 17) ætla at, A4-7; ætli at, A8, 9. 18) s. (segir) þeim, A2. 19) vana, A6. 20) lög, A8, 9. 21) at h. mundi lag gjöra á varnúngi, A3. 22) kaupmannna, A7. 23) fra [eiga vorri, ok far þú eingan penúng or (af, A8, 9) vor. varn., A4-9. 24) meir, A4, 5, 7-9; meiru, A6. 25) eigi meira en mér lízt, hvat sem þú mælir um, A3. 26) þetta, A6; at þér gegni verr en mér, A7. 27) fra [u. A3.

svo skal ok¹ vera; [er því at lýsa², at vèr bönn-
um öllum [mönnnum kaup við yðr³ at eiga⁴, ok svo
flutningar allar⁵, svo at ek⁶ skal fè af þeim⁷ taka,
sem yðr veita⁸ [nökkura björg⁹, en ek veit at þèr
flytist¹⁰ eigi or höfninni¹¹ fyrir misgaungin¹². Örn

1) u. A3-5, 7-9. 2) fra [u. A4-9. 3) þik, A3. 4) fra [kaup við þik, A4-7, 9; bönn. öll kaup við þik, A8. 5) flutning allan, A7. 6) svo ok, A6, 7. 7) svo ek (ok, A6, 7) sk. fè af öllum þeim t., A4-7; ek sk. ok fè af þeim öllum t., A8, 9. 8) veitur, A4-9. 9) fra [u. A7. 10) fléttist, A6. 11) höfnum, A8, 9. 12) saal. A2 med fulde Bogstaver og A1 forkortet (misgaunga); misgaungur, A3-6, 8, 9; misgaungum, A7. Formen misgaung er allerede af Rimbeglas Udgiver, Mathematikeren Stephan Björnsson, antaget som den rigtige, uagtet Rimbeglas Text paa flere Steder og det vedföiede Facsimile har Formen missong (eller missöng). Ligeledes har Forfatteren til en Ordsamling (fra omtr. 1780), nu bevaret i det Kongelige Bibliothek som Nr. 1862, Ato, i den saakaldte Nye Kongelige Samling, antaget misgaung for den ene rigtige Form, og han anförer for den saavel Hænsaþóris Saga som Rimbegla. Et mærkeligt Sted med Hensyn til Ordet og dets Forklaring forekommer i et Calendarium fra 1658, nu opbevaret blandt de Arnamagn. Haandskrifter som Nr. 732 i Quart, hvor det hedder: . . . XXX náttu túngl gefr oss ekkert ljós, því þá eru samgaung sólar ok túngls . . . en af því þat getr eigi fylgt lengi sólinni i samgaungunni, þá dregst þat smámsaman aptr frá sólu . . . — En þá túngl hefir dregizt frá sólu 180 parta, þá er túnglfylling, ok stendr rétt gagnvart á móts við sólina; þat köllum vèr gagnstöðu eðr túnglfylling . . . — Þá dregst af því ljósi smámsaman . . . allt þar til sem þat er farit kallat, þat er þá saman her gaungum þeirra . . . Kalla menn þá at almanna tali misgaung, en þat með réttu samgaung þá túngla lok eru, því þá samtengjast sól ok túngl. Det eneste os bekjendte Spor til Ordets Brug i seuere Tider er, at Olavius anförer miðsgaung, som et sjældent Ord, brugt paa Österlandet i Betydningen af „túnglskerðing, eller lidet aftagende Maane“ (Olavii Reise, II, S. 639), hvor altsaa saavel Formen som Betydningen enten er forundret eller og wigtig opfattet, da Ordets gamle Betydning maa have været hvad man nu i Island almindelig kalder størstraumr. Med Hensyn til Formen missaung (i Rimbeglas Haandskrifter missong, missöng, missavng eller missaung), da, uagtet

svarar: ráða máttu¹ umnælum þínum, en² eigi látum vér kúgast³ at heldr. Oddr ríðr nú heim, en austmenn liggja⁴ þar í höfninni, ok gefr þeim⁵ eigi í brottu.

3. ⁶Annann dag eptir reið Hersteinn Blundketilsson⁷ út á Nes; hann fann austmenn⁸, er hann reið utan⁹; kannast hann við stýrimann, ok varð

den vel kunde være opstaaet ved Skrivefeil af misgaang, og i sig selv ikke er islandsk, støtter den sig dog i Rimbegla paa saa gamle og gode Haandskrifter, og bruges i disse saa eenstemmig at vi ikke indtil videre aldeles tør forkaste den. Foruden nemlig Membran-Haandskriftet 624 i 4to i den arnamagnæanske Samling (ikke 642 som der ved Trykfeil staaer i Rimbeglas Fortale) fra 15de Aarhundrede, som ligger til Grund for hele Rimbeglas saakaldte Ade Deel (Part), findes de Steder, hvor dette Ord forekommer, i flere Haandskrifter fra Begyndelsen af 14de Aarhundrede, som Udgiveren tildeels ikke har kjendt. Saaledes findes Stedet i Rimb. IV, 3 § 15 ordret, som en kort Notiis, i Membran. AMagn. Nr. 415 4to, og næsten ordret i Membr. Nr. 1812 4to i den saakaldte Gamle Kongelige Samling i det Kongelige Bibliothek; Rimb. IV, 4 § 18 findes i de samme Haandskrifter (Rimb. storinn skal rettes til stormr), kan med nogen Afvigelse i 1812, hvor der ogsaa tilføies en oplysende Figur, i hvilken Ordet staaer to Gange (misøgn paa det ene Sted i Figuren er uabenbar Skrivefeil); Rimb. IV, 5 § 24 findes i det anførte Haandskrift 624 4to; Rimbegla IV, 9 § 66-68 findes, foruden i 624, ogsaa i Membr. AMagn. Nr. 736 og Nr. 415 4to; i begge disse sidstnævnte Haandskrifter findes ligeledes den oplysende Figur der i Rimbegla tilføies som Facsimile, hvor Ordet forekommer to Gange. Alle disse Haandskrifter, med Undtagelse af Nr. 624, ere ældre end 1350. Fra Beda, som tildeels har været Kilde for Rimbeglas Forfatter, kan Ordet ikke være kommet, da han bruger malina hvor denne har missong (Beda de elementis philosophiæ, Libr. III i Slutn.; de natura rerum Cap. XXIX og XXXIX jfr. Biörn Baldorsson isl. Lexicon under Ord. stórstraumr).

1) muntu, A 8, 9. 2) t. efter A 2, 4-9. 3) laust, A 3. 4) austmaðrinn ligr, A 3; Örn ligr í höfninni (höfnum, A 8, 9), A 4-9. 5) u. A 4-9. 6) A 5-7 begyude her det fjerde, A 8 og 9 andet Capitel. 7) son Blundketils, A 4-9. 8) austmann, A 8, 9. 9) út um, A 3.

vel at skapi¹. Örn sagði Hersteini hversu mikinn újafnað Oddr bauð þeim²: ok þikkjumst vèr eigi vita³ [hversu vèr skulum með fara voru máli⁴. Þeir talast við⁵ um daginn, ok at kveldi⁶ riðr Hersteinn heim, ok segir föður sínum frá farinönnum⁷ ok hvar⁸ nú er komit þeirra máli⁹. Blundketill svarar: [við kennumst ek¹⁰ mann þenna at þinni frásögn¹¹, at¹² því at ek var¹³ með föður hans, þá ek var barn, ok hefir ek eigi nýtra¹⁴ dreing¹⁵ fundit [en hans föður¹⁶, ok er þat illa at hans kosti er þraungt¹⁷, ok þat mundi faðir hans ætla, at ek [mundi nokkut líta¹⁸ á hans mál, [ef¹⁹ hann þyrfti²⁰ þess við²¹, ok nú [á morgin snemma²² skaltu riða út í Höfn²³, ok bjóða²⁴ honum hingat með svo marga menn sem hann vill, en ef hann vill annat heldr, þá skal flytja hann hvert er hann²⁵ vill, suðr eða norðr, ok skal ek leggja á allan hug, [sem ek hefir faung²⁶

1) fra; ok varð vel (vart, A8, 9) at skapi (við þá, t. A6; varð vel með þeim, A7), því hann kann. v. stýrimann, A4-9. 2) honum, A3; hv. mik. ójöfnuð bauðz þeim af Oddi, A4, 5; hv. mikill ójöfnuðr honum (þeim, A8, 9) bauðst af Oddi, A6-9. 3) segir hann, t. A6. 4) fra [hv. með skal fara (voru m., t. A6), A6, 7. 5) lengi, t. A6. 6) um kveldit, A8, 9. 7) formönnum, ur., A3; fréttunum (fréttum, A9), A8, 9. 8) hvernig (komit væri þ. m., A7), A3-9. 9) mál, A3. 10) v. könnumst ek, A6, 7; kannast ek við, A3. 11) frá-sögu, A6. 12) af, A3; u. A7 (som læser: því ek var). 13) fra [við kannast menn epúr því sem þú frá segir, því ek var, A8, 9. 14) nýtari, A6-9; betri, A3. 15) mann, A7. 16) fra [u. A8, 9. 17) þreyngt, d. s., A3; e. þannin þröngt, A6; þröngr, A4, 5; at h. kostr er þröngr, A7; at h. kosti er þrúgat, A8, 9. 18) fra [litu nokkut, A4-6, 8, 9; litu til um mál hans, A7. 19) er, A6. 20) saal. A2-6, 8, 9; h. þyrfti nokkurs v., A3; þurfti, A1. 21) fra [u. A7. 22) fra [at morgni, A7. 23) saal, som Navn, A1, 3 (út til Hafnar), 5-9; höfn, A2, 4. 24) bjóð, A4-9. 25) saal. efter A3-9; udcl. A1, 2. 26) færi, A3.

á, honum við¹ at hjálpa². Hersteinn kvað þat gott ráð ok dreingiligt, [en þó er³ meiri von, at þar fyrir hafim vèr óvingan⁴ annarra⁵. Blundketill svarar: þar sem⁶ vèr berum⁷ eigi verra mál⁸ til en Oddr, þá kann vera at oss falli þat lætt. [Nú líðr nóttin, en þegar⁹ um morgininn snemma¹⁰ lætr Blundketill safna rossum or¹¹ haga, ok [er þá búin ferðin, ok rekr Hersteinn¹² c rossa í¹³ móti kaupmönnum, [ok þurfti einkis¹⁴ á bú¹⁵ at biðja. Hann kemr út¹⁶ þángat, ok sagði¹⁷ Erni tillag¹⁸ föður síns. Örn kvaðst¹⁹ gjarna þenna kost þiggja vilja, en kvaðst þó hyggja at þeir feðgar [mundi²⁰ fá úvináttu annarra manna fyrir þetta²¹. Hersteinn kvað þá²² eigi verða farit at því. Örn mælti: þá skulu hásetar mínir flytja²³ sik í önnur hærud, ok er þó ærit í ábyrgð, þó²⁴ at vèr sèm²⁵ eigi allir í einu hæradi. Hersteinn flytr nú Örn heim [með

1) u. A3. 2) fra [honum at hjálpa við (u. A7), sem ek hefi faung á, A4-7; at hjálpa honum við sem ek má, A8, 9. 3) saal. efter A3-7; er þó, A1, 2; en þat er (mín v., A9), A8, 9. 4) fra [þú hafir þar í mótl óvild, A4-6, 8, 9; þú hafir þar af úvinsæld, A7. 5) manna, t. A8, 9; manna, segir hann, t. A6. 6) þá er, A3. 7) höfum, A8, 9. 8) verri hlut, A7. 9) nótt, ok um morg. lætr B., A4-7. 10) fra [um morg., A8, 9. 11) um, A8. 12) u. A3. 13) fra [er þá rekin rossin vel hundrað, ok fer Hersteinn með, A4, 5; ok eru heim rekin rossin, vel C (vel 100 hross, A7), ok fer H. með (þau, t. A6), A6, 7; voru þá heim rekin vel hundrað, ok fer Herst. með, A8, 9. 14) þar til, t. A6. 15) bæi (bæ, A9), A8, 9. 16) enn, A3; udel. A6; kemr. nú út, A8. 17) segir, A4-9. 18) tillögur, A6-9; tillaga, ur., A5; fra [ok finnr Örn, ok segir honum tillögur, A7. 19) kveðst (her og strax efter), A4, 5. 20) mundu, A6, (S, 9); muni, A5. 21) fra [mundi þar af hljóta óvin. ann. manna, A7; mundu fá hær af úvináttu mikla, A8, 9. 22) nú, A6; u. A3, 7; kv. eigi verða at því farit, A8, 9. 23) vista, A4-6, 8, 9; vistast í önn. h., A7. 24) u. A4-9. 25) sltjum, A8, 9.

sér² ok varníngr hans, ok skilst [eigi fyrr við en allir kaupmenn eru í burtu, ok búit um skip, ok öllu til skila komit². Blundketill³ tekr æfar⁴ vel við⁵ Erni, sat hann þar í góðum fagnaði; komu nú tíðindi þessi⁶ fyrir Odd, [hvat⁷ Blundketill hefir⁸ ráðs tekit⁹, ok tala menn nú um, at hann¹⁰ hafi sýnt sik í mótgáangi¹¹ við hann¹². Oddr svarar: kalla má þat svo, en¹³ þar [er sá maðr, er bæði er¹⁴ vinsæll ok kappsamr¹⁵, [ok vil ek enn vera¹⁶ láta svo búit¹⁷, [ok er nú kyrt¹⁸.

4. ¹⁹Sumar þetta var lítill grasvöxtr²⁰, [ok eigi góðr, fyrir því at lítt þornaði²¹, ok varð alllítill heybjörg²² manna. Blundketill [fór um haustit til landseta sinna²³, ok [segir at hann vill²⁴ heyleigur²⁵ bafa

1) fra [u. A3. 2) fra [hann e. við, fyrri en öllu er vel fyrir komit, ok skipit upp sett, A7. 3) Blundketill, her, A1. 4) erit, A4-6, 8, 9; Bl. tekr Örn (r. Erni) vel, A7. 5) þeim, t. A3. 6) brátt, t. A6. 7) hve, A8, 9. 8) til, t. A3-6; til bragðs tek., A8, 9. 9) fra [u. A7. 10) Blundketill, A6, 7. 11) mótgangur, A4, 5, 7, 9. 12) saal. A2-9; sik, A1. 13) er, rimcligvis ved Skrivefeil, A2. 14) fra [sá maðr er svo bæði, A3. 15) segir hann, t. A6. 16) Her begynder det første Membranbrudstykke (med Ordet láta). 17) fra [efter A3, 4, 6 og Membranen; ok vill enn — svo búit, A5; ok mun ek vera láta svo búit, A7; ok vil ek láta fara við svo búit, A8; ok vil ek láta svo búit, A9. — Þó vil ek um sinn vera láta, A1, 2. 18) fra [efter Mbr. og A3; ok var nú (enn, t. A1, 2; of, t. A9) kyrt (um hrið, t. A8), A1, 2, 4-6, 8, 9; fra [u. A7. 19) I Membr. og A1 aaben Plads for Over-skrift og Begyndelsesbogstav. A6, 7 begynde her det 5te, A8 og 9 det 3die Cap. 20) heyv. A3. 21) fra [saal. A2; ok e. g. fyr. því lítt þorn., A1; ok eigi miðr fra (f^r) ar (forskrevet for: fyrir því at?) lítt, þornaði, Mbr. — kom þat ok svo til at þornaði lítt, A3; en (ok, A7; udel. A8, 9) þarmeð þornuðu heyin (þornaði heyit, A8, 9) lítt, A4-9. 22) alllítill heysengr, A3. 23) fra [saal. Mbr., A4-9; mælti um haustið við landseta sína, A1, 2. 24) fra [saal. Mbr., A4-7; vildi, A1, 2; sagði at h. vill (vildi, A8), A8, 9; kvaðst vilja, A3. 25) heyleigur, A9.

á öllum löndum² sínum: [eigum vér³ margt fê [at fóðra⁴ en bey fást lítill⁵; ek vil ok ráða fyrir hversu [miklu⁶ slátrað er í haust á hverju⁷ búí allra⁸ minna landseta, [ok mun þá vel hlýða⁹. [Nú liör sumar af hendi¹⁰ ok kemr vetr, ok er snemma nauða mikill¹¹ [norðr um Hlíðina¹², en¹³ viðrbúningr lítill; [fellr mönnum þúngt¹⁴. Ferr svo fram¹⁵ um jóll¹⁶, ok er þorri kemr, þá ekr¹⁷ hart at mönnum, [ok eru margir þá upp tefldir¹⁸. Ok at kveldi eins dags kemr¹⁹ landseti Blundketils, ok segir sik vera í heyproti²⁰, ok krefr orlausna²¹. Bóndi²² svarar: hverju gegnir þat? ek þóttumst²³ svotil ætla²⁴ á hausti²⁵, [at ek hugða at²⁶ vel mundi hlýða. Sjá svarar²⁷: at færri²⁸ var slátrað en hann sagði fyrir²⁹. Blundketill mælti³⁰: vit skulum³¹ eiga kaup saman; ek

1) af, A 5, 7-9. 2) landsetum, A 7. 3) vær, Mbr.; því vér eigum, A 4-9. 4) saal. Mbr.; ala, A 4-9; fra [gængandi, A 1, 2; ok uxa, A 3. 5) en heykost lítinn, A 3. 6) mikill, A 4. 7) fra [margt kvikfê skal vera á sérhverju, A 3. 8) u. A 3; á hv. búí lands. m., A 4-9. 9) fra [u. A 3, (4-9); fra [mun þá, Mbr. (de sidste Ord udelatte ved Uagtsomhed). 10) Ordene af hendi till. efter Mbr. alene. 11) fra [vetr kemr snemma mikill, A 3; fra næstsidste [: því vetr mun snemma á koma, ok verða mikill, A 4-9. 12) heiðar, A 3. 13) fra [ok, A 7. 14) fra [u. A 4-9. 15) allt, t. A 3. 16) at vetr er harðr, t. A 4-8; at verðr harðr vetr, A 9. 17) tekr, A 7. 18) uppskertir, A 3; en er á hann (u. A 7) liör, eru margir at þrotum tefldir (kominir, A 7), A 4-7; ok er hann liör, eru margir (er margr, A 9) at þr. tefldir (tefldr, A 9), A 8, 9. 19) ok eitt kveld kemr einn, A 4-9. 20) v. heyproti, A 6; v. heyprotinn, A 7; vera heyproti, ur., A 4, 5. 21) orlausnar, A 3-9; útlausna, A 2. 22) Blundketill, A 3. 23) þóttist, A 7-9. 24) sjá, A 6, 7. 25) saal. Mbr., A 4, 5, 8, 9; at hausti, A 1, 2, 6; í haust, A 3, 7. 26) fra [at ek hugða (hugði, A 6 lígesom ogsaa A 1, 2), A 4-6; 'at hugði við m. hl., ur., A 8-9; sem, A 7. 27) sagði, A 6, 8, 9; segir, A 7; Landsetinn sagði, A 3. 28) saal. Mbr., A 2-6, 8, 9 (at udel. A 9); færri (færri), A 1; færri, A 7. 29) saal. Mbr., A 3, 6; en þú sagðir fyrir, A 4, 5, 8, 9; en fyrir var sagt, A 7. 30) saal. Mbr., A 4, 5, 8, 9; sagði, A 1, 2; svarar, A 6, 7. 31) munum, A 5.

mun leysa þik or vandræði þessu um sinn, en þú seg þetta eingum manni, þvíat ek vil eigi venja menn uppá mik, allra helst síðan¹ þér hafit þó² eigi haft mín tillög³. Sá fór heim ok sagði sínum vin, at Blundketill sè⁴ afbragð annarra manna [í öllum⁵ viðskiptum⁶, ok kvað hann sik or vandræði⁷ leyst hafa, [en sá⁸ sagði sínum vin, ok verðr þat svo víst⁹ um allt héraðit¹⁰. [Líðr stund ok kemr góí¹¹; þá koma ij landsetar hans¹² ok segja sik heyþrota¹³. Blundketill svarar: illa hafi þér gjört, at¹⁴ þér hafit af brugðit mínum ráðum, þvíat¹⁵ þat er þann veg, þó at¹⁶ [vèr hafim¹⁷ hey mikil¹⁸, þá höfum vèr ok fè því fleira¹⁹; nú ef²⁰ ek miðla yðr, þá hefir ek ekki til [míns fjár; er nú hèr um at kjósa²¹. Þeir ala á málit²² ok tjá vesöld sína, en honum þótti hörmuligt at heyra [á þeirra veinan²³, ok lèt reka heim xl rossa ok c²⁴, ok lèt drepa xl

1) því, A3; er, A4, 5, 8, 9; at, A6, 7. 2) u. A3-9. 3) mínar tillögur, A6. 4) var, A7. 5) saal. Membr., A3-6, 8, 9; sínum, A1, 2. 6) fra [u. A7. 7) saal. A1-6; vandræðum, Mbr., A8, 9; kv. hann or vandræðunum sínum, A7. 8) hann, t. A1. 9) saal. A1-3; ok svo verðr víst, Mbr. 10) fra [(ok, A6) þetta sagði hverr (öðrum, t. A6) útaf sèr (öðrum, A9), svo þetta (þat, A8, 9) barst út um (þat b., um allt, A6; ok barst þat svo út um, A7) héraðit, A4-9. 11) fra [nú kemr góa (góe, A6), A4-9. 12) Blundketills, A3, 7; til hans, A1-6, 8; Blundketills til hans, A9. 13) saal. Mbr., A4-9; í heyþrota, ur., A1; í heyþroti, A2, 3. 14) er, A2, 4, 6. 15) því, Mbr.; því þannveg er, A8, 9. 16) at, udel. A2, 4, 5; þótt, A8, 9. 17) höfum, Membr. 18) fra [ek sè heymikill, A3; hèr sè (sèu, A6-9) hey mikil (mikil, A5), A4-9. 19) því fè fleira, ved Skrívefeil, A2; þóf. v. ok (u. A7) því fleira fè, A4-9. 20) saal. Mbr., A3-9; er, A1, 2. 21) fra [þess, A8, 9. 22) ala málit, A4, 5, 8, 9. 23) á vein. (veinan, ur., A8) þeirra, A4-6, 8, 9; fra [u. A2, 7. 24) C ok L (CXXX, A8, 9) hrossa, A4-9.

rossa¹, þau er² verst voru, en gaf landsetum sínum þat fóðr, sem [rossunum var ætlat áðr³; fara þeir heim fegnir. Vetrinn [gjörist því verri sem meir leið á⁴, ok verðr örkola⁵ fyrir mörgum⁶.

5.7 Nú kemr einmánuðr, ok koma⁸ ij landsetar Blundketils⁹. Þeir áttu [hóti helzt sèr nökkura kosti¹⁰ í fèmunum, en þó voru þeir nú í heyþroti¹¹ ok biðja¹² hann orlausna¹³. Hann [svarar þá ok kveðst¹⁴ eigi til hafa, [enda létst hann¹⁵ eigi vilja drepa fleira fè¹⁶. Þeir fréttu¹⁷ ef hann viti nökkura þá menn¹⁸ er hey hefði¹⁹ til sölu²⁰; hann kveðst eigi víst²¹ vita. Þeir sækja²² fast eptir, ok segja nú at fè þeirra muni²³ deyja, ef þeir fá einga hjálp²⁴ af honum. Hann sagði þat af sjálfdáðum²⁵ orði

1) hrossin, A3; u. A4-9. 2) sem, Mbr., A4-6, 8, 9; af þeim sem, A7. 3) fra [þeim var ætlat, A3-9. 4) fra [gjörði því (meiri ok, t. A3) verri (verr, A4, 5) sem meir (lengr, A3) á leið, A4-6, 8, 9. 5) saal. A4, 5, (7), 9; avrkola, d. s., Mbr.; aurkola, d. s., A1; vrkola, d. s., A2; úrkula, A6; órkula, A8; orkila eller oskila, A3. 6) fra [gjörði orkola fyrir mörgum, því meir sem á hann leið, A7. 7) Aaben Plads for Overskrift og Begyndelsesbogstav i Mbr. og A1; A6 og 7 begynde her det 6te, A8 og 9 det 4de Capitel; A5 har ikke Capitelinddeling paa dette Sted. 8) komu, A6-9. 9) heim til hans, t. A6. 10) fra [saal. Mbr.; sèr hóti helzt nokkurs kosti, A1-3; helzt nokkut (mikit, A6), A4-9. 11) en þeir voru nú í heyþr., A4; en þeir nú heyþr., ur., A5; en (þeir, t. A7-9) voru nú heyþrota, A6-9. 12) báðu, A4-9. 13) saal. Mbr., A4, 5; orlausnar, A1-3, 6-9. 14) fra [kvaðst, A8, 9. 15) fra [en hann létst, A3. 16) fra [enda nenni ek eigi at drepa fleiri (fleira, A7, 8) peninga mína (mínna, A7, 8; segir hann, t. A6), A4-9. 17) fréttu, A2; spyrja hann (u. A9) þá, A4-9. 18) u. A4-9. 19) hefðu, A6, 8, 9. 20) til at selja, A6. 21) u. A3; víst eigi, A4-8; kvað víst eigi, A9. 22) sóktu (nú, t. A6), A4-6, 8, 9; en þ. sóktu á fast, A7. 23) ok s. at fè þ. mundi, A6; fè þ. man (nú, t. A9), A8, 9. 24) ef þ. fengi (fái, A8; fú, A9) enga orlausn (hjá h., A8, 9), A4-9. 25) sjálfdáðum, A8, 9; sjálfsvöldum, A3; sjálfráðum, A6, 7.

hafa¹: en [sagt er mér, at² Hænsaþórir³ muni hafa hey⁴ til sölu⁵. Þeir svara⁶: af honum munu vèr⁷ ekki⁸ fá, nema⁹ þú farir með oss, ok mun hann þá¹⁰ þegar selja ef¹¹ þú gengr í vörzlu¹² [fyrir oss um kaupin¹³. Hann svarar: [þat má ek gjöra at fara¹⁴ með yðr¹⁵, [en þat er¹⁶ sannligt at þeir seli sem¹⁷ til hafa. Þeir fara¹⁸ snemma um morgininn¹⁹, ok var á norðan strykr sá²⁰ ok heldr kaldr²¹. Þórir bóndi var úti staddr [í þat mund²², sèr mennina fara²³ at garði, gengr inn síðan²⁴, ok [rekr²⁵ aprtr hurð²⁶, ok lætr²⁷ fyrir loku²⁸; ferr²⁹ til dagverðar. Nú er drepit á dyr. Sveinninn Helgi tekr til orða: gakktu³⁰ út fóstri³¹! Þvíat menn³² munu vilja hitta³³ þik. Þórir kveðst mundu³⁴ matast³⁵ fyrst, en sveinninn³⁶ hleypr undan borðum³⁷, ok gengr til hurðar³⁸, ok heilsar þeim [vel er komnir

1) *saal. Mbr.*, A4-9; hafa u. A1-3; fyrir þeim, t. A7. 2) *fra* [sagði (segir, A8, 9) þeim, at, A1-6, 8, 9; kvað þó, A7. 3) Hænsa-þórir, A4, 5, 7-9; Hænsa-þórir, A6. 4) mundi (muni, A8) hey hafa, A4-9. 5) ef fengist, t. A4-9. 6) *saal. Mbr.*, A8, 9; svöruðu, A1-3; sögðu, A4-7. 7) vætr, *Mbr.* 8) *saal. Mbr.*; eigi, *de övr.* 9) utan, A7. 10) u. A4-9. 11) er, A4-7. 12) vörzlu, A4-6, 8, 9. 13) *fra* [um kaupit, A8, 9. 14) *fra* [fara má ek, A7. 15) ykk, A8, 9. 16) *fra* [er þat, A2; því þat er, A4-9. 17) er, A2, 4-9. 18) fóru, A4-9. 19) morgun, A7. 20) u. A3. 21) norðan veðr (vindr, A7) ok strykr (strikr, A8; strauk, A5) heldr k., A4-9. 22) ok, t. A4, 5, 8, 9; ok er hann, t. A6. 23) *fra* [er þeir komu, A7. 24) u. A4, 5, 8, 9; þú gengr h. inn, A6; gengr h. þá inn, A7. 25) *saal. Mbr.*, A3, 4, 6, 8, 9; lykr, A1, 2, 5. 26) hurðina, A8, 9. 27) rekr, A5. 28) lokur, A6; *fra* [lætr aprtr lokur fyrir hurðum, A7. 29) ok ferr, A3; ok gekk (gengr, A8, 9) svo, A4-9. 30) gæktu, A1; gakk, A8, 9. 31) minn, t. A1, 3, 5; segir hann, t. A6. 32) eru komnir ok, A7. 33) finna, A4-9. 34) *saal. Mbr.*; mundi, A1, 2. 35) kv. vilja mettast (matast, A8, 9), A4-9. 36) Helgi, t. A3. 37) borðinu, A3. 38) lýkr upp, t. A6.

voru¹. Blundketill spurði² hvort Þórir [væri inni³. Hann sagði [at svo var⁴. [Bið þú⁵ hann útgaungu, sagði hann⁶. Sveinninn [gjörði svo⁷, ok sagði⁸ at Blundketill var⁹ kominn úti¹⁰, ok [vildi bitta¹¹ hann¹². Þórir [svaraði: af hverju mun¹³ Blundketill¹⁴ draga nasirnar¹⁵; kynligt ef hann ferr at góðu; ekki¹⁶ eyrindi á ek¹⁷ við hann. Sveinninn ferr¹⁸ ok sagði¹⁹ [at Þórir vildi²⁰ eigi út gánga. [Já, sagði Blundket-

1) eru, A2; fra [er úti voru komnir (komn. voru, A5), A4, 5; er komn. voru úti, A6, 7; sem komnir voru, A8, 9. 2) spyr, A7-9. 3) saal. Membr.; heima, A4-9; fra [var heima, A1-3. Paa dette Sted og nogle Linier herefter er Membranen, og har sandsynligviis forlængst været, meget vanskelig at læse. Vi tage derfor ikke i Betænkning at følge den, da Afvigelserne i de andre Haandskrifter efter al Sandsynlighed ere foranledigede ved Afskrivernes Forandringer. 4) fra [saal. Mbr.; sva væri, A1-3; já við (því, t. A6), A1-6. En sveinninn sagði já, A7. — h. kvað svo vera, A8, 9. 5) fra [segðu vér biðjum, A3. 6) Blundketill, A3; fra [kalla þú hann út, sögðu þeir (segir Ketill, A7), A4-9. 7) fra [saal. Mbr.; gekk (ór, A7) inn (út, ur., A8), de övr. 8) Þóri, t. A3; honum, t. A4-6; ok sagði, skrevet to Gange i Mbr. 9) væri, A4-9. 10) u. A7. 11) finna, A4-7. 12) löstra sinn, A7; fra [villda hann, Skrivef. i Membr. 13) disse to Ord ere efter Mbr. 3 A1 har Lacun, de övrige skjule den ved Forandringer. 14) Navnet er forkortet (Blundk.) i Mbr. og A1. 15) saal. synes Membr. at læse (eller egentlig nasernar), skjönt Skrifteu paa dette Sted er meget afbleget. Det vil ndentviol sige: Hvorfor trækker Bl. Veiret til sig, d. e. hoed lugter Bl, hvad vil han hente her. Al har nasarnar. Mellem dette Ord og det følgende har A1 en lille Lacun, sandsynligviis fordi Afskriveren har meent at noget (f. Ex. ok er) var udeladt, men dertil findes ikke Spor i Membr. 16) saal. Mbr.; eigi, A1. 17) fra [svarar: ekkert eyrindi á ek, A2; svaraði: eitthvað mun Blundketil til nauðsynja draga; kynlegt er at hann ferr i svo illu veðri, ok á ek ekkert erindi, A3; kveðst (kvaðst, A5; kvað, A8) ekkert (ekki, A8, 9) vantalat (vandtalat, A7; vantat at, ur., A8; vant at, A9) eiga við hann, A4-9. 18) ór, A4-9. 19) þeim, t. A1, 2. 20) fra [Þórir vill (at Þór. vill, A6, 7), A4-9.

ill, þá skulum¹ vèr inn gánga². Þeir gánga³ til stofu, ok er⁴ þeim heilsat, en Þórir þagði. Svo er [við vaxit, segir Blundketill⁵, at vèr viljum⁶ kaupa hey at þèr, Þórir⁷! Þórir svarar: eigi er mèr þitt fè betra en mitt. [Blundketill⁸ mælti: ýmist veitir⁹ þat¹⁰. Þórir svarar¹¹: því¹² ertu í heyþroti¹³, auðigr maðr? Blundketill segir¹⁴: eigi [er ek greiðliga í heyþroti, ok fala ek¹⁵ fyrir [landseta mína¹⁶, er þurfa þikkjast orlausna¹⁷; vilda ek gjarnan¹⁸ [fá þeim ef til væri¹⁹. [Þat muntu eiga allra heimilast at veita öðrum þitt, en eigi mitt²⁰. Blundketill²¹ svarar: eigi skulum vèr [gjafar at biðja²²; lát²³ Odd ok Arngrím gjöra²⁴ verð fyrir þína hönd, en þar á ofan vil ek gefa þèr gjafir. Þórir kveðst²⁵ eigi hey til hafa²⁶ at selja: [enda vil ek eigi selja²⁷.

1) skulu, *Mbr.* 2) fra [þá skulum vèr inn gánga, sagði Blundketill, A7-9. 3) gengu nú, A6; gengu í st., A8, 9; fóru, A7. 4) saal. *Mbr.*, A4-7; var, A1-3, 8, 9. 5) fra [saal. *Mbr.*; varit, sagði Blundk. (Ketill, A8, 9; vorri hærkomu, t. A6), A1-6, 8, 9; mál með vexti, s. Blundk., A7. 6) vildum, A4-7. 7) u. A8. 8) Ketill, A8, 9. 9) veit, A4-6, 8, 9. 10) u. A2. 11) fra [eðr, A7. 12) saal. *Mbr.*, A4-6; hví, A1-3, 7-9. 13) ertu heyþr., svo auð. m. (sem þú ert, t. A6, 7), A4-9. 14) saal. *Mbr.*, A4-6; mælti (Ketill mælti, A8, 9), A1-3, 8, 9; svarar, A7. 15) fra [þarf ek þess (þessa, A8, 9) svo freklega (fyrir mik, t. A6) heldr fala ek þat, A4-9. 16) fra [aðra, A7. 17) úrlausnar, A3, 6, 8, 9; af mèr, t. A7. 18) gjarna, A2, 4, 6, 8; udel. A7. 19) fra [hjálpa þeim við, A4-9. 20) sagði Þórir, t. A3; fra [Þórir svarar (segir, A7-9): þat máttu gjöra af þínu en eigi (af, t. A5, 7) mínu, A4-9. 21) Ketill, A7-9. 22) fra [af þèr biðja, A3; til gjafar biðja (um þat biðja til gjafar, A6) heldr fyrir fulla aura; ok lát (látu, A8, 9) Odd, v. s. v., A4-9. 23) saal. *Mbr.*, A4-7; Láttu, A1, 2, 8, 9. 24) umgjöra, A4, 5, 8, 9; gjöra um, A6. 25) saal. *Mbr.*, A4; kvaðst, A1-3, 5-9. 26) saal. *Mbr.*, A3; hafa til, A1, 2; kv. eigi hey til sölu hafa, A4-9. 27) hey, t. A3; segir hann, t. A6; fra [ok eigi heldr vilja selja, A7; fra [u. A2 (ved Afskriverfeil).

Þá gengr Blundketill út ok þeir fêlagar, ok sveinninn¹ með þeim. Þá tekr Blundketill til orða²: hvort [er heldr, at fóstri þinn hefir eingin hey til sölu³, eðr vill hann eigi⁴ selja⁵? Sveinninn svarar: hefir hann víst, ef hann vill. Blundketill mælti: fylgðu oss þángat til⁶ sem heyin eru. Hann gjörir svo. Nú gjörir Blundketill⁷ föðr⁸ [til fjár Þóris, ok hugðist svo⁹ at, þó at algjafsta⁹ væri til alþingis, at¹⁰ þó mundi af gánga v stakkar; ok¹¹ eptir þetta gánga þeir¹² inn. Blundketill¹³ mælti¹⁴: svo hyggst mér [at, Þórir¹⁵! um heykost þinn, at góðr feingr mun¹⁶ af gánga [þó at fê þínu öllu sè inni gefit¹⁷ til alþingis, ok vil ek þat kaupa¹⁸. Þórir svarar: hvat¹⁹ skal ek þá hafa²⁰ aunnann vetr, ef [þá er slíkr vetr²¹ eðr verri²². Blundketill svarar: gjöra mun ek þèr þann kost, at fá þèr [jafnmikinn kost í heyjum²³ í sumar, ok þó at eingu verri, ok færa í garða þína. Þórir svarar: ef þèr hafit nú yðr²⁴ eigi²⁵ heybjörg, hvat munu þèr þá heldr hafa í sumar;

1) Helgi, t. A 3, 7. 2) Blundk. tók til orða við sveinninn, A 4-9. 3) fra [hefir fóstri þinn eigi hey, A 4-9. 4) eingin, Mbr. 5) segir hann, t. A 6. 6) u. A 3-9. 7) Blundk. over *Linien med samme Haand i Mbr.* 8) efter Mbr., A 3-9; u. A 1, 2. 9) algjafsta, A 2. 10) fra [til f. Þór., ok hugsar at nóg skuli vera þó at algæfu væri til alþingis, ok, A 3. 11) fra [peningi Þóris (fram, t. A 6) til alþingis, ok hugsar þó at af skuli gánga, A 4-9. 12) ucl. i Mbr. ved *Skrivefeil.* 13) Ketill, A 8, 9. 14) þá til Þóris, t. A 7. 15) fra [efter *Membr.*; A 1-3, 8, 9 uclade begge *Ordene, A 4-7 kun Ordet* at. 16) mundi, A 3; muni, A 4-9. 17) fra [þótt þú gefir, A 4-9. 18) sem frekar er, t. A 4, 5, 7; sem afgánga er, t. A 6, 8, 9; vil e. kaupa þat sem umfram er, A 3. 19) hve, A 8, 9. 20) gefa, A 5. 21) sem nú er, t. A 3. 22) fra [grasbrestr verðr (yrði, A 6), en vetrinn verri en nú er (u. A 6, 7), A 4-9. 23) aprt, t. A 3. 24) haf. yðr nú, A 2. 25) haf. nú eigi fyrir yðr, A 3.

en veit ek, at er sá ríkis munr¹ okkar, at þú munt taka mega hey fyrir² mér ef þú vill³. Blundketill svarar: eigi er þannveg upp at taka; þat veitstu at silfr gengr í allar skuldir hér á landi, ok gef ek þér þat við⁴. Þórir svarar: eigi vil ek⁵ silfr þitt⁶. Þá tak þú⁷ þvílíka⁸ vöru⁹ sem þeir gjöra [til handa¹⁰ þér Oddr ok Arngrímr. Fátt er hér¹¹ verkmanna, segir Þórir, en ek nenni¹² lítt ferðum, ok vil ek eigi vasast¹³ í slíku. Blundketill svarar¹⁴: þá skal ek¹⁵ láta færa þér¹⁶ heim¹⁷. Þórir mælti: eigi hefir ek húsakost til þess, [at örvænt¹⁸ sè at¹⁹ eigi spillist. Blundketill svarar²⁰: ek skal fá²¹ til húðir, ok búa um svo at vel sè. Þórir svarar: [eigi vil ek²² spark²³ annarra manna í húsum mínum. Blundketill svarar: þá skal vera hjá oss í vetr²⁴, [ok mun ek varðveita²⁵. [Veit ek gjálgrun þína²⁶, segir Þórir²⁷, ok vil ek [eingu við þik

1) at svo er mikill ríkdómsmunr, A3. 2) *saal. Membr.*, A3; *af*, A1, 2. 3) *villt, Membr.* 4) *heyrinu, t. A3. Istedenfor det Hele fra* [*have A4-9 følgende*: annat jafngott hey í sumar, ok at öllu jafnunikit, eðr viljir þú heldr gott silfr hafa, sem gengr í allar skuldir hér á landi, því með öðrum hætti (m. öðru móti, A7) vil ek eigi hey þitt (girnast eðr upp taka, t. A4-6, 8, 9). 5) hafa, t. A4-6, 8, 9. 6) Blundketill svarar, t. A7. 7) sagði Blundk., t. A8, 9. 8) þá, A7; svo mikla, A8, 9. 9) aura, A4-9. 10) *fra* [u. A3. 11) u. *Membr.*, A4-9. 12) uni, A3. 13) vasast, A3. 14) mælti, A8, 9. 15) ek mun þá, A7. 16) u. *Mbr.* 17) heyt, t. A6, 8, 9. 18) *fra* [svo óhætt, A3. 19) *fra* [at ávöxtr sà, A7. 20) mælti, A8, 9. 21) lá, *Mbr. i Margen med Henvisningstegn.* 22) hafa, t. A6, 7; *fra* [ek vil eigi hafa, A1, 5, 8, 9. 23) *saal.* A1, 2, 4, 6-9; skark, *rettet til spark, A5*; starf, *Membr.*; *fra* [Ekkert sarf, A3. 24) at vetri, A3; of (af, A9) vetr, A8, 9. 25) *fra* [u. A4-9. 26) koma, A3. 27) *fra* [Þórir svarar: þekki ek undandrátsemi þína, A4-9.

kaupa¹. Blundketill mælti: þá mun [fara verr² ok munu vær³ allt at einu hafa heyit, þó at þú bannir, [en leggja verð í staðinn⁴, ok njóta⁵ þess at⁶ vær erum fleiri. Þá þagnar Þórir ok gjörir⁷ eigi gott í skapi. Blundketill lætr⁸ taka reip ok binda⁹ heyit¹⁰; [eptir þat hefja þeir upp klyfjar ok bera í burt heyit¹¹, en¹² ætla vel til alls fjár¹³.

6. ¹⁴Nú skal segja¹⁵ hvat Þórir¹⁶ hefst¹⁷ at: hann býr heiman ferð¹⁸ sína, ok Helgi fóstri¹⁹ hans [með²⁰ honum. Þeir²¹ virða²² í Norðtúngu²³, ok var þar tekit við þeim afar vel²⁴; spurði Arngrímr tíðinda. Þórir svarar: ekki²⁵ hefir ek nú²⁶ nýligra²⁷ spurt²⁸ en ránit²⁹. Hvat³⁰ var ránit³¹? sagði Arngrímr. Þórir svarar: Blundketill hefir rænt mik öllum³² heyjum,

1) *saal. Membr.*, A3; engu kaupa við þík, A1, 2, 4-9. 2) *fra* [allt at einu fara verða, A3. 3) vær, *Membr.* 4) ok leggja í staðinn verð, A2; *fra* [u. A4-9. 5) neyta, A7. 6) u. A8, 9. 7) var, A4-7, 9; er, A8. 8) lét, A1-9; þá, t. A7. 9) í, t. A1-7. 10) ok, t. *Mbr.* 11) *fra* [eptir þ. h. þ. upp heyit ok binda klifjar, ok bera í burt heyit, A2. 12) ok, *Membr.* 13) til öllu fé, *Membr.*; *fra* [eptir þat hefir hann upp klifjar, (ok) bera í brott heyit, en lætr eptir vera sóðr vel til alls fjár. Fóru landsetar Blundketils síðan heim með heyit, A3. *Fra* [ok síðan klyfjar upp hefja, ok bera í burt heyit, en (ok, A6, 7) iðt (menn, t. A7) virða (þat, t. A6) til fjár, A4-7; ok klyfja upp hefja, ok á brott flytja, en lét úðr virða til fjár, A8, 9. 14) *Membr. har ikke her Capitelinddeling, men kun noget større Begyndelsesbogstav end sædvanlig i Linien. A8 og 9 have heller ikke her Capitelinddeling; A6 og 7 have „Cap. VII.“* 15) frá, t. A1, 2; Nú segir hve Þór., A8, 9. 16) Hænsa-Þórir, A6. 17) hafðist, A1, 2. 18) lör, A8. 19) fósterson, A4, 5, 7. 20) *Her afbrydes det første Membranblad.* 21) *fra* [ok, A4, 5, 7-9; *fra* [u. A6. 22) fara, A7. 23) Norðtúngu, A8, 9. 24) ofur vel, A4, 5; tek. vel við þeim, A7. 25) *saal.* A4-6, 8, 9; ei (eigi), A1, 2; ei, A7. 26) annat, t. A4-9. 27) nýlegur, A6; nýfara, A7. 28) u. A8, 9. 29) segir hann, t. A6. 30) hvort, A3; hve, A8, 9. 31) rænt, A4-7. 32) mínum, t. A6.

svo at eigi [ætlag forkast eptir^a nautum í köldu veðri. Er svo, Helgi? segir Arngrímr. Engu gegnir þat, segir Helgi, fór Blundketill² vel með³ sínu máli; sagði Helgi þá liversu farit hafði⁴ með þeim. Þá sagði Arngrímr: þat var líkara; betr er þat hey⁵ komit, at⁶ hann hefir, en [hitt, er fúnar fyrir þèr⁷. Þórir svarar: illu heilli⁸ bauð ek þèr barnfóstr; skal⁹ oss alldri þat¹⁰ illbýli¹⁰ gjört, at [oss sè hèr tilgánger¹¹ at heldr, [ok at¹² vorr lutr sè rètr¹², ok eru slíkt¹⁴ fyrr mikil. Arngrímr svarar: [þat var þegar ófyrirsynju¹⁵, því ek ætla þar vondum manni¹⁶ at duga sem þú ert. Þórir svarar: eigi er ek orðsjúkr maðr, [en illa uni ek, at þú launar svo mína gjörð¹⁷, eðr þat¹⁸ þó, at menn ræna¹⁹ mik, því eigi er þetta síðr frá þèr tekit²⁰; ok skildust²¹ við svo

1) fra [er ætlat forkast (eptir, t. A 4-9), A 3-9; A 8, 9 læse forkost. 2) Blundketill, ur., A 3; Ketill, A 8, 9. 3) at, A 7. 4) heðdi, A 5, 7. 5) Arngr. mælti: sva var líkara (líkra, A 9); betr, o s. v., A 8, 9; Arngr. mælti þá: þetta var líkara, ok er þat hey betr kom., A 7. 6) er, A 4-9. 7) fra [þat, er fúnar niðr hjá þèr, A 4-6, 8, 9; en þat fúni niðr hjá þèr, A 7. 8) illa heldr, ur., A 3. 9) skull, A 3; at oss skal alldr., A 7. 10) saal. A 2, 4-9; illbýli (býli, o: illbýli, i *Parenthes*) A 1; ofríki, A 3. 11) fra [sè hèr til geingl, A 3. 12) fra [svo, A 3. 13) fra næstsíðste [vèr verðum eigi svo búit hafa, A 7; vèr verð. eigi svo at hafa, eðr vorr lutr sè rètr (lutr rètr verði, A 9), A 8, 9; vèr verð. e. svo búit at hafa allt, ððr en vorr lutr verði rètr, A 6; vèr verð. allt svo búit at hafa, at vorr lutr verði rètr, A 4, 5. 14) slíkt, A 2; slíkt úlög mik., A 9. 15) ófor-synju, A 2; ad fyrir sine, *Skrivef.*, A 3. 16) fra [ek ætla þat (þetta, A 6) ófyrirsynju gjört, ok er eigi góðum dreng at duga (þar, t. A 6) sem þú ert, A 4-7; ófyrirsynju var þat gjört, ok er eigi góð. dreng at d. þar sem þú ert, A 8, 9. 17) góðgjörð, A 3. 18) at þú lætr þèr ekki neitt um sinnast, A 3. 19) ræni, A 3. 20) fra [ok sýnist mér þú litlu ætla at launa mér mína gjörð (velgjörð, A 6) eðr (hírða um, t. A 8, 9) þat (e. til hlutast þar um, A 6) þó at menn ræni mik mínu, A 4-9. 21) þeir, t. A 3; skiljast þeir (nú, t. A 6), A 4-9.

búit; ríðr Þórir á burt ok kom¹ á Breiðabólstað, ok heilsar² [Oddr honum vel³ ok spyrir tíðinda. 'Ekki⁴ hefir ek⁵ nýligra⁷ frètt⁸ en ráni⁹. Hvat ráni¹⁰ var þat? sagði Oddr. Þórir svarar: Blundketill [tók hey mín öll¹¹, svo at ek er nú¹² með öllu óbygrg; vilda ek¹³ gjarna hafa¹⁴ þína ásjá¹⁵; en¹⁶ þetta mál kemr ok¹⁷ til þín, þar sem þú ert forráðsmaðr¹⁸ héraðsins, at rétta þat sem rángt er gjört, ok máttu þat áminnast¹⁹ at hann²⁰ gjörðist þinn fjandmaðr. Oddr spurði: er²¹ svo Helgi²²? Hann [sagði at Þórir affærði²³ stórmjök²⁴; greinir nú allt hversu fór²⁵. Oddr svarar: eigi²⁶ vil ek mèr af skipta²⁷, munda ek svo hafa gjört ef ek þurfta²⁸. Þórir svarar: satt er þat er mælt er: at²⁹ spyrja er bezt til voligra³⁰ þegna, ok³¹ án er illt um gengi³² nema heiman

1) u. A 4-7; ok kom, u. A 8, 9. 2) finnr Odd; tekr Oddr h. v., A 7. 3) fra [Oddi, Oddr tók vel kveðju hans, A 3. 4) Þórir svarar, t. A 4-6. 5) ekkert, d. s., A 4-6, 8, 9; ei (eigi), A 1, 2. 6) nú, t. A 1-6, 8, 9. 7) nýlegar, A 6. 8) spurt, A 4-6; reynt, A 2; Þórir segist nú ei hafa annat nýlegra spurt, A 7. 9) segir Þórir, t. A 3. 10) Hvaða rán, A 3; hvað (hvaða, A 6, 7; hve, A 8, 9) rán er þ., A 4-9. 11) fra [hefir rænt mik öllum heyjum mínum, A 1-9. 12) ok er ek svo, A 7. 13) nú, t. A 8, 9. 14) fá, A 3. 15) segir hann, t. A 6. 16) því, A 8, 9. 17) u. A 7; ok svo, A 8, 9; kemr þetta mál ok helzi, A 6. 18) forráðamaðr, A 8; höfðingi, A 7. 19) saal, A 1, 2; máttu þar á minnast, A 3-9. 20) Blundketill, A 7. 21) þetta, t. A 6. 22) segir hann, t. A 6. 23) ofræddi, A 3; fra [svarar: Þórir affærir, A 2; svarar, at Þórir affæri nú, A 8, 9. 24) mjök stórlega, A 4-7; stórlega, A 8, 9. 25) farit hafði, A 3. 26) ekki, A 4-9. 27) þessu, t. A 6; af þessu skipta, A 3; ekki vil ek nú nein afskipti af hafa, segir Oddr, því svo munda ek hafa g., o. s. v., A 7. 28) hefða við (með, A 4-7) þurft, A 3-7; hefðak með þurft, A 8, 9. 29) u. A 8, 9. 30) veglegra, A 7; volugra, A 8; voldugra, A 9. 31) hitt, at, t. A 6. 32) umgengi, i cet Ord, A 5; umgangs, ur., A 3; án er illt gengis, A 8, 9.

hafi. Ríðr Þórir í burt við¹ svo búit ok Helgi með honum, ok [ferr heim ok² unír³ illa⁴ við⁵.

7.⁶ Þorvaldr son Túngu-Odds [hafði út komit um sumarit fyrir norðan land, ok þar vistaðist hann⁷ um vetrinn. Hann fór norðan⁸, er leið at sumri⁹, [á fund föður síns¹⁰, ok gisti um nótt í Norðrtúngu¹¹ í góðum beina. Sá maðr var þar fyrir á gistingu¹² er Víðfari hét¹³; hann var reikunarmaðr; [hljóp hann¹⁴ á milli landshorna; hann var frændi [Þóris náinn¹⁵, ok áþekkr¹⁶ honum í skapsmunum¹⁷. Þetta sama kveld [tekr Víðfari fót sín, ok stökk á burt¹⁸, ok lættir eigi fyrr en hann kemr til Þóris¹⁹. Hann tekr við honum báðum höndum: [veit ek ok, at nokkut gott mun mér leiða²⁰ af þinni kvomu²¹. Hann svarar²²: gjörast mætti²³ þat, þvíat nú er Þorvaldr Oddsson²⁴ kominn [í Norðrtúngu²⁵, ok er

1) u. A6. 2) fra [u. A5-9. 3) undi, A8, 9; hann nú, t. A6. 4) stórilla, A6-9. 5) sinn hag, t. A3. 6) A6, 7 *begynde her det 8de, A8 og 9 det 5te Capitel. I A1 er aaben Plads for Begyndelsesbogstavet.* 7) fra [kom út fyrir norðan, ok vist. þar, A4-9. 8) um heiðar, t. A7. 9) í A1 skrevet sumari. 10) fra [u. A4-9. 11) Norðtúngu, A5; at Norðrtúngu (Norðtúngu, A8, 9), A7-9. 12) í gisting, A3; at gistingu, A7. 13) var kallaðr, A4-8; hét var kallaðr (*begge Læsemaader vigt.*), A9. 14) fra [ok hljóp, A3-9. 15) fra [Hænsnaþóris (Hænsnaþóris, A6, 8), A4-9. 16) skrevet áþykkir í A2; líkr, A7; fra [Hænsna-Þóris, var ok mjök líkr, A3. 17) geðsmunum, A5; at skapsmun., A7. 18) fra [stökk hann burt ok tekr fót sín, A4-7; fór (stökk, A9) hann brott, A8, 9. 19) Hænsna-Þóris (Hænsna-Þóris, A6), A3, 6, 7; h. kom til Þóris, frænda síns, A8, 9. 20) at mik mun leiða nokkut gott, A3. 21) fra [ok segist vita (at, t. A6) sik muni gott leiða (henda, A7) af hans komu, A4-7; ok sagðist vita sik gott leiða af hans þarkomu (komu, A9), A8, 9. 22) en hann segir at g. m., A6; hann svarar at g. m., A7. 23) má, A3; mátti, A9. 24) u. A9. 25) á Norðrtúngu, A7; í Norðrtúngu, A5.

þar nú á¹ gistingu². Þórir svarar: þat vissa ek [at sjá³, at mēr mundi nokkut gott at höndum koma, því [at, mēr varð allgott við⁴ er ek sá þik. Nú líðr nóttin [af hendi⁵, ok þegar um morguninn riðr Þórir⁶ ok þeir fóstur⁷ [í Norðertúngu⁸; er þar⁹ fjöldi manna kominn¹⁰, ok var sveininum¹¹ [gefit seturúm¹², en Þórir reikar á gólfinu. [þat¹³ getr Þorvaldr at líta, er hann sitr¹⁴ á pallinum ok þeir Arngrímr, ok töluðu sín á milli. Hverr er sjá maðr, er reikar um gólfitt¹⁵? segir Þorvaldr. Arngrímr svarar: hann¹⁶ er barnfóstri minn. Já! segir Þorvaldr¹⁷, hví skal honum eigi rúm gefast? Arngrímr kvað hann eigi varða¹⁸. Eigi skal svo vera, sagði Þorvaldr, [ok lætr¹⁹ kalla hann²⁰ til sín²¹ ok [gefr honum rúm at sitja hjá sèr; spyrjast síðan²² al-

1) at, A3; nú udel. A4-7. 2) segir hann, t. A6; fra [til gistingu í Norðtúngu, A8, 9. 3) fra [u. A4-9. 4) fra [ek varð allr (annarr, t. A6) við, A4-9. 5) fra [u. A7. 6) þángat, t. A6. 7) heiman, ok, t. A7. 8) fra [ok (ved Afskriverfeil), A4, 5, 8, 9; í A6 er Feilen sögt rettet ved det indskudte þángat (Aam. 6). 9) þá, t. A6; mesti, t. A7. 10) fyrir, A7. 11) þegar, t. A4-6, 8, 9; var nú Helga rúm gefit at sitja en Þór. reik. um gólfitt, A7. 12) fra [þegar rúm gefit sem líkast var, A3. 13) Þorv. getr at líta hann, A4-6, 8, 9. 14) sat, A4, 5, 8, 9; þar eð hann sat, A6. 15) á gólfinu, A3; Þorv. spyr, hverr sá maðr væri, A4-6, 8, 9. 16) þat, A4-6, 8, 9. 17) ok lét kalla hann til sín ok sagði, t. A9. 18) Arngr. segir at ei sè (til, t. A6) rúm, A4-6, 8, 9; fra [Þorvaldr ok þeir Arngrímr sátu á palli, ok lét Þorvaldr manninn reika um gólfitt; spurði hann þá hverr sá maðr væri, en Arngrímr kvað þat vera barnfóstra sinn; því skal honum eigi rúm gefast? segir Þorvaldr. Arngrímr segir at eigi sè rúm, A7. 19) A3 læscr lét, og overspringer den hele Passus fra: Arngr. svarar, uden Tvielt vildledet ved de to Gange forekommende Ord: s. Þorvaldr. 20) Þórir, A7. 21) fra [u. A9. 22) fra [setr hann hjá sèr (niðr, t. A6) ok spyrjast (spyr, A8, 9; þeir, t. A6), A4-6, 8, 9.

mæltra¹ tíðinda. Þórir svarar²: raun var þetta, er³ Blundketill rænti mik⁴. Þorvaldr spurði: er sætzt á⁵? fjarri [ferr um⁶ þat, segir Þórir. Hví? gegnir þat, Arngrím⁸, sagði Þorvaldr, at þèr höfðingjar látið þá skamm⁹ fram fara¹⁰? Arngrím svarar: lýgr hann¹¹ mestan lut frá¹², ok er alltíð¹³ til haft¹⁴. Var þat þó satt, at hann hafði heyit¹⁵? segir Þorvaldr. [Hafði hann¹⁶ víst, segir Arngrím. Bærr¹⁷ er hverr¹⁸ at ráða¹⁹ sínu, sagði Þorvaldr, ok kemr honum fyrir lítið vinfeingi við þik, ef hann skal þó²⁰ undir fótum troðinn. Þórir mælti: allvel lízt mér á þik, Þorvaldr! ok svo segir mér hugr um²¹, at þú munir nokkut leiðrétta²² mitt mál. Þorvaldr mælti: ek hefir²³ lítið traust undir mér. Þórir mælti²⁴: ek vil gefa þèr fè mitt hálf²⁵ [til þess²⁶ at²⁶ þú réttir málit²⁷, ok hafir annathvort sektir²⁸ eðr

1) fra [setr hann hjá sér ok spyr, A7. 2) saal. A2; hann svarar Þórir (det sidste Ord i Margen med Henviisningstegn efter svarar), A1. 3) at, A3. 4) ok segir (svarar, A8) Þór. honum (u. A8, 9) at (u. A9) sér sé raun at heytöku Blundketils, A4, 5, 8, 9; segir Þór. honum þá, at sér sé mikil skapraun gjör í heytöku Blundketils, A6; ok segir Þórir þau mest tíðindi, at Blundketill haf rænt sik öllum heyjum sínum, A7. 5) Þorv. spyr hvort sætzt væri á málit, A4-9. 6) fra [er, A4-6; f. ferr þat, A7-9. 7) hverju, A4-9. 8) u. A3; sagði Þorv. til Arngríms, A8. 9) saal. A1, 2; skómm, A3. 10) koma, A3; þ. höfðingjarnir látið þá þessu fram koma, A4-9. 11) hann lýgr, A4-9. 12) u. A4, 5, 7-9; þessa, A6. 13) lítið, A4, 5, 7-9; mjök lítið, A6. 14) tilhæft, A4-8; tilhæft, A9. 15) hey, A8, 9. 16) fra [u. A2. 17) berr, A8. 18) hann, A8, 9. 19) u. A4-8. 20) svo, A3; sk. (svo, t. A6-9) undir fótum svo (u. A6-9) troðinn vera (verða, A8, 9), A4-9. 21) u. A4, 5, 7. 22) rétta, A7. 23) á, A4-9. 24) segir, A7; svarar ok sagði, A4-6. 25) fra [u. A4, 8, 9. 26) fra [ef, A5. 27) mál mitt, A7-9. 28) sakir, A3.

sjálfðæmi, svo at úvinir mínir siti eigi yfir¹ mínu. Arngrímr mælti²: gjör eigi þetta, Þorvaldr! Þvíat eigi er góðum dreing at duga þar sem hann er³, [en þú átt við þann um, er⁴ bæði er vitr ok vel at sér⁵ ok at öllu⁶ vinsæll. Sè ek, segir Þorvaldr, at þèr leikr öfund á, [ef ek tek við⁷ fè hans⁸, ok anntu⁹ mèr þess eigi. Þórir mælti: [svo er at at¹⁰ hyggja¹¹, Þorvaldr! at fè mitt mun reynast frítt, [ok aðrir menn vitu¹², at mèr er eigi fè goldit¹³ víða fyrir mína eign¹⁴. [Arngrímr mælti¹⁵: letja vil ek þik enn, Þorvaldr! [at þú takir við máli þessu¹⁶, en þú mant¹⁷ gjöra sem þèr líkar; ¹⁸uggir mik, at mikit [hljótist af¹⁹. Þorvaldr svarar: eigi mun ek neita sjár-viðtökunni²⁰. Nú handsalar Þórir honum fè sitt lálfst, ok þarmed málit á hendr Bludkatli. Arngrímr mælti þá enn: ²¹hversu ætlar þú með at fara²² máli þessu? Þorvaldr svarar²³: ek mun [fara

1) mér eða, t. A9. 2) svarar, A4-7; segir, A8, 9. 3) á hlut að, A3; at d sem (en, A7) hann á hlut að við þann sem er bæði vitr, o. s. frd., A4-9. 4) fra [ok við þann um at eiga, sem, A3. 5) í öllu, t. A8, 9. 6) ok þar með, A8, 9. 7) fra [at ek hafi, A7. 8) fènu, A8, 9. 9) annstu, A6-9. 10) u. A3, 5, 8, 9. 11) fra [hygg svo at, A7. 12) vita, A4-6. 13) at, t. A4-6. 14) saal. A3-5; eigu, A6; fyrir mitt eginna (egin, A2), A1, 2; fra [u. A7-9. 15) fra [udcl. i A4, 5. 16) fra [u. A7. 17) mátt, A4; en þó munt þú, A7. 18) en, t. A4, 5; ok, t. A6, 7. 19) fra [illt muni hér af hljótast (standa, A7), A4-7. Fra næstsíðate [at taka við m. þ., því mik uggir at hér muni mikit illt af hljótast; þó mantu gjöra sem þèr líkar, A8, 9. 20) saal. A3; sjár-upptökunni, A1, 2; sjár upptakinu, A4-6, 8, 9; neita við sjárupptakinu at taka, A7. 21) saal. A3-6, 8; A2, 9 adskille Sætningarne saaledes: m. þú: enn (en) hv. o. s. frd.; A1 skriver uden Interpunktion; þá enn, u. A7. 22) hversu ætlar þú, Þorvaldr! at fara at máli þessu, A7. 23) saal. A3-6; mælti, A8; sagði, A9; hann svarar, A7.

fyrst á fund söður míns¹, ok hyggja þaðan² at ráðum. Þórir mælti: eigi hugnar³ mér þat⁴; vil ek eigi hínkr⁵; hefir⁶ ek mikit til unnit, ok vil ek þegar⁷ á morgni⁸ láta [fara ok⁹ stefna Blundkatli. Þorvaldr svarar: þetta mun vera reyndar, at þú munt vera¹⁰ eingi gæfumaðr¹¹, ok illt mun¹² af þér hljótast, en svo mun nú¹³ vera verða, ok [binda þeir þórir at hittast í ákveðnum stað um morgininn¹⁴.

8. ¹⁵Þegar snemma¹⁶ um morgininn riðr¹⁷ Þorvaldr ok Arugrímur [með honum¹⁸, með¹⁹ xxx manna; hitta þeir þóri, ok var hann við þriðja maun; þar var Helgi Arugrímsson ok Víðfari, frændi²⁰ þóris. Þorvaldr mælti: því²¹ ertu svo fámennr²², þórir? Hann svarar: ek víska²³ [at þik mundi eigi lið skorta²⁴. [Þeir riða nú upp eptir Hlíðinni²⁵.

A 1, 2 udel. dette Ord, hvorved Ordet Þorvaldr maatte fjões til den foregaaende Sætning.

- 1) sagði Þorvaldr, t. (*overfl.*), A 3; fra [sinna söður minn, A 1-9.
 2) þann, ur., A 9; hann, ur., A 8. 3) hugar, A 5, 7. 4) vel, t. A 8, 9. 5) o. hínkra um þetta, A 6; ok vil ek ekkert hínkr, A 7.
 6) haði, A 8, 9. 7) strax, A 4-6, 8, 9. 8) at morgni, A 7. 9) fra [u. A 1-9. 10) u. A 8, 9. 11) þú m. ei gæfum. vera; A 7. 12) mun illt, A 4-9. 13) en þó mun (nú, t. A 6, 7) svo, A 1-9. 14) fra [skulum vér (við, A 6, 7), þórir, hittast (aptr, t. A 6) at morgni, A 4-7; skulum vér hittast á myrgin, A 8, 9. 15) A 6, 7 *begynde her det 9de Capitel, A 8 og 9 det 6te. I A 1 er aaben Plads for Begyndelsesbogstavet.* 16) snimma, d. s., A 2; um morg. (eptir, t. A 6) snemma, A 4-9. 17) riðu þeir, A 4-6, 8, 9; riða þeir, A 7.
 18) fra [u. A 8, 9. 19) við, A 3-9. 20) saal A 3-9; hans till. *urigt.* A 4, 5; bróðir, A 1, 2. 21) hví, A 2, 7-9. 22) maunfár, A 3; A 4-9 *læse det følgende: Þórir svarar (segir, A 6, 7; mælti, A 9).*
 23) saal. A 4-6; vissi, de övr. 24) fra [þú mundi eigi liðþurfa vera, eðr skorta, A 9 25) upp yfir heiðina, A 3; fra [u. A 4-9.

Mannferðin¹ var sèn² af bæjunum³, ok hleypir⁴ hverr af sínum bæ, þikkist sá⁵ bezt hafa er fyrst kemr⁶ til Blundketils, ok er þar margt manna fyrir. Þeir Þorvaldr riða at garði, ok stíga þar⁷ af hestum sínum ok gánga heim at bænum. Þegar⁸ Blundketill sèr⁹ þetta, gengr hann móti¹⁰ þeim ok býðr þeim [þar at þiggja¹¹ allan greiða. Þorvaldr mælti¹²: annat er erindi¹³ hín gat¹⁴ en¹⁵ eta¹⁶ mat; ek vil¹⁷ vita hverju þú vilt svara fyrir mál¹⁸ þat, er þú tókt¹⁹ upp hey Þóris. Blundketill svarar: [slíku²⁰ þèr sem honum; gjör einn fyrir²¹ svo mik-it²² sem þèr líkar²³, ok þó skal ek gefa þèr gjafir ofan á²⁴, því [betri ok meiri sem þú ert meira²⁵ verðr en Þórir²⁶, ok svo mikinn skal ek²⁷ þinn sóma gjöra²⁸, at [þat sè allra manna mál, at²⁹ þú

1) mannferðin, A3; en er ferðin, A7. 2) varð sèð, A8, 9. 3) bæjunum, A4-8; bænom (*forandret til bænonom, begge Dele urigt.*), A9. 4) hleypr, A4-9. 5) hverr, t. A6. 6) fyrstr kemst, A3; fyrst finnr Blundketil, A7. 7) Þorv. riðu at g. ok stigu af h. s., A4-6, 8, 9; A7 lægger det første Membrum til foregaaende Sætning, saaledes: er þeir Þorv. riðu at garði; stíga þeir af h. s., o. s. v. 8) A2 föier dette Ord til den foregaaende Sætning, og föier fölgelig ok til efter þetta; ok er, A6. 9) lítr, A4-9. 10) í móti, A2, 4, 6; 7; á móti, A5. 11) fra [u. A7-9. 12) svarar, A7. 13) nú erindit (erindl, A7), A4-9. 14) nú, A3. 15) at, t. A5. 16) hér, t. A8, 9. 17) ok vil ek, A7. 18) u. A4-9. 19) tókz (= tókst, A1, 7), A2, 4, 7; upptókst, A5, 6, 8, 9. 20) svo, A4-6, 8, 9. A8, 9 udel. Ordene Blundk. svarar. 21) u. A4-6; gjör enn svo m., A5, 8, 9. 22) fé, t. A6. 23) fra [taki þèr ok gjörít svá mikít fyrir sem yðr líkar, A3; svo sem ek bauð honum, at þú gjörir svo mikít fé sem þèr líkar, A7. 24) á ofan, A8, 9; sk. ek þar á ofan gefa þèr gjafir, A7. 25) meir, A4-6; fra [meira sem þú ert, A7. 26) hann, A4-6, 8, 9; segir Blundketill, t. A9. 27) u. A8, 9. 28) gjöra þinn sóma, A2, 5; ok mik. skal ek þ. s. g., svo þat sè, o. s. v., A6; ok svo skal ek þinn kost gjöra, A7. 29) fra [u. A7.

sér¹ vel sæmðr af². Þorvaldr þagnar³ ok þótti vel boðit. [Þórir svarar þá⁴: eigi er þetta⁵ at þiggja ok [þarf eigi at hugsa um þat⁶, laungu⁷ átta⁸ ek þenna⁹ kost, ok kalla ek mēr lið eigi¹⁰ veitt [þó at slíkt sè, ok til lítils kom mēr¹¹ at gefa þér fè mitt¹². Þá mælti Þorvaldr¹³: hvat¹⁴ viltu þá [gjöra fyrir¹⁵ lögmálsstaðinn¹⁶. Blundketill¹⁷ mælti: eigi annat en þú gjörir [ok einn skapir¹⁸ slíkt er þú vilt¹⁹. Þá svarar Þorvaldr: svo lízt mēr sem²⁰ [eingi sè annarr²¹ á gjörr²² en at²³ stefna. Hann stefnir þá Blundkatli um²⁴ rán²⁵ ok nefnir sèr²⁶ votta, [ok hefir þau orð ok umkvæði sem hann fèkk frekust haft²⁷. Nú snýr Blundketill heim at húsum²⁸, ok [mætir austmanninum Erni, er hann gekk at²⁹ varnaði sínum. Örn spurði³⁰: ertu sárr³¹,

1) sér, A 4-9. 2) ok þat sè allra manna mál at þinn kost sè góðr, t. A 7. 3) þá við, t. A 6. Þorvaldi þótti vel boðit ok þagnaði, A 7. 4) fra [u. A 7. 5) þat, A 4, 5, 7-9. 6) fra [u. A 8, 9. 7) laungum, A 5; þviat (því, A 7) laungu, A 6, 7; ok laungu, A 8, 9. 8) átta, A 7-9. 9) þessa, A 4, 5, 7-9; þessa, A 6. 10) ekki lið, A 3-7; eigi lið, A 2; ei lið, A 8, 9. 11) saal. fra [A 3; þó at slíkt sè ok (u. A 4-6) tilkomit, A 1, 2, 4-6; þótt slíkt komi (A 9 tilföier her et Comma) til at g. þ. fè m., A 8, 9. 12) gefa fè mitt þér, A 4-6; fra [u. A 7. 13) Þorvaldr svarar, A 7; Þorv. mælti til Blundketils, A 6. 14) hve, A 8, 9. 15) fyrir lög fyrir lögmálsstaðinn, A 1, udn *Tveit ved Afskriverseil*. 16) lögmálsstað, A 7; fra [gjöra? at stefna fyrir lög, segir Þórir, A 3. 17) Þórir (Blundketill *overstreget*), A 7. 18) fra [atskipat, A 3; ok skapir (skapar, A 9) sjálfr, A 4-9. 19) fra [bæði ok skapir, A 7. 20) at, A 5. 21) kostur, t. A 3-6, 8, 9. 22) at gjörr, A 3; fra [ei sè annat ráð, A 7. 23) u. A 2, 4, 6-9. 24) fyrir, A 3-7. 25) ok þjófnað, t. A 4-9. 26) til, A 6; u. A 4, 5, 7-9. 27) fra [ok hefst síðan á burtu. Heimafólk þusti út at hlýða atkvæðum þeirra, A 3; fra [u. A 4-9. 28) húsunum, A 4-7; fólkinnu, A 3. 29) fra [kom austmaðrinn á móti honum með v. s., A 3; mætir austn. Erni ok spyr hann at v. s., A 4-7; mætir austmaðrinn Örn honum, ok spyr Blundketill hann at v. s., A 8, 9. 30) spyr, A 4-7, 9; sv' (svarar), A 2. 31) nokkut, t. A 7.

bóndi, er¹ þú ert svo rauðr² sem blóð? Hann svarar: eigi em ek sárr, en eigi er þetta betra; þau orð eru tölud [við mik⁴, [sem allðri hafa áðr tölud⁵ verit; ek er⁶ kallaðr þjófr ok ránsmaðr. Örn tekr boga sinn ok [lætr koma ör á streing, ok kemr þá út í því þeir stigu⁷ á bak. Hann skaut⁸, ok varð⁹ [maðr fyrir, ok¹⁰ lætr sígazt niðr af hestinum, ok var þat¹¹ Helgi, son Arngríms goða. Þeir hlaupa¹² at honum. Þórir [otar sèr fram milli manna, ok¹³ [hratt mönnum frá sèr ok¹⁴ biðr¹⁵ gefa sèr rúm¹⁶: því mèr mun mest¹⁷ umhug-at¹⁸. Hann laut¹⁹ at Helga niðr, ok var hann þá dauðr. Þórir mælti: er lítill mátrinn²⁰, fóstri minn? Þórir [réttist þá²¹ frá honum²² ok mælti²³: talaði sveinninn²⁴ við mik, [sagði hann, tysvar et sama, þetta hærna: brenni, brenni Blundketil inni²⁵. Arn-

1) u. A 9. 2) rjóðr, A 7. 3) en þó er þat eigi betra, er þ. o., o. z. v, A 4. 4) fra [u. A 4, 5, 8, 9. 5) u. A 4, 5, 8; sem allðri hefir áðr verit, A 6; s. allðrei hafa verit, A 9. 6) em, A 2; at ek er, A 4-6, 8, 9; fra [er ek er, A 7. 7) stíga, A 2. 8) fra [bleypr þegar eptir, ok kemr þá út í því er þeir stíga á bak; hann skaut þegar, A 3; fra [kemr þá at (u. A 7) er þeir stíga á bak, ok skýtr ör af boga sínum í lið (nokk, A 7) þeirra, A 4-7; kemr at er þeir stíga á bak; hann skýtr ör í lið þeirra, A 8, 9. 9) var, A 7. 10) sá, A 2. 11) þat var, A 2. 12) fra [fyrir Helgi, son Arngríms, ok hlaupa menn (þá, t. A 6), A 4-9. 13) fra [u. A 7. 14) fra [u. A 3. 15) bað, A 6, 8, 9; bað menn, A 4, 5, 7. 16) ok hr. mönn. frá sèr, t. A 3. 17) u. A 7. 18) um hann, t. A 4, 5, 8, 9; um hann hugat, segir hann, A 6. 19) lýtr, A 4, 5; lýtr hann nú niðr at Helga, A 6; hann lýtr þá at H., A 7; hann lýtr (lýtr, A 8) niðr at H., A 8, 9. 20) mátr, A 4-9. 21) upp, t. A 4, 5, 7-9. 22) u. A 7; fra [reis þá upp, A 3. 23) sagði, A 4-6; segir, A 8, 9. 24) sveinn. tal., A 8, 9. 25) Blundk. (forkortet) A 1, 2; fra [ok sagði hann tvisvar it sama, þetta hvort sinn: brenna, brenna Blundketil inni, A 3; tvisvar it sama, ok bað brenna Blundketil inni, A 4-9.

grímr [svarar þá¹: nú fór sem mik varði, at opt hlýtr² illt af illum, ok grunaði mik at mikit³ illt mundi af þær hljótast, Þórir! ok eigi veit ek hvat⁴ sveinninn hefir sagt⁵, þó at þú fleiprir einhvert⁶; en þó er eigi ólíkligt, at slíkt⁷ verði gjört; hófst þetta mál illa, [kann ok vera at⁸ svo lúkist⁹. Þórir svarar: [eiga þikki mēr þú nokkut¹⁰ nauðsynligr en ávíta mik. Þeir Arngrímr riða nú¹¹ burt¹², undir skógarnef eitt, ok stíga þar af hestum¹³, [ok eru nú¹⁴ þar til þess at¹⁵ náttar¹⁶, en Blundketill þakkar mönnum [vel sitt liðsinni¹⁷, ok bað [hvern mann riða heimleiðis¹⁸ sem¹⁹ bezt gegndi²⁰.

9. ²¹Svo er sagt, at²² þegar er²³ náttáði riða²⁴ þeir Þorvaldr at bænum²⁵ í Örnólfsdal²⁶; voru þar þá²⁷ allir menn í svefni. Þeir draga viðarköst at bænum²⁸ ok slá í eldi²⁹; vakna³⁰ þeir Blundketill

1) fra [segir, A 8, 9. 2) hlýzt (hlýfst, A 5, 9; hlítst, A 7, 8; hlítz, A 2; hlýðst, A 4; hlýst, A 6), A 3-9. 3) u. A 7-9. 4) hve, A 8, 9. 5) mælt, A 4-9. 6) eitthvert, A 2; þetta, A 3, 7-9; þetta eitthvert, A 4-5; þetta eitthvat, A 6. 7) þat, A 4-9. 8) fra [ok kann skc, A 4-9. 9) lykti, A 8, 9; fra [ok svo mun lúkast, A 7. 10) fra [annat þikki mēr, A 3. — Þór. mælti: eiga mantu nokkut nauðsynl., A 8, 9. 11) u. A 4, 5 (7-9). 12) í braut, A 6; riða í burt, ok, A 7; riða brott, A 8, 9. 13) sínum, t. A 2, 6, 7. 14) fra [eru þeir, A 6. 15) er, A 2, 4, 6; u. A 5. 16) fra [ok voru þar t. þ. er náttáði, A 7; ok eru þar til náttar, A 8, 9. 17) fra [sína liðsemi, A 3; sína liðveizlu, A 4-6, 8, 9; góða liðveizlu, A 7. 18) fra [hvern r. heiml., A 8; hvern heim riða, A 9; þá heim riða hvern, A 3. 19) svosem, A 7. 20) ok svo gjörðu þeir, t. A 3. 21) A 6, 7 *begynde her det 10de, A 8 og 9 det 7de Capitel; A 5 har ikke Capitelinddeling paa dette Sted; A 1 har aaben Plads for Begyndelsesbogatvet.* 22) u. A 5. 23) u. A 4-9. 24) riðu (þá riðu, A 6, 7), A 4-9. 25) bænu, ved Skrivefeil, A 2. 26) Örnudal (her, urigt.), A 7. 27) þar voru all. m., A 7. 28) dyrum, A 4-7. 29) ok leggja eld í, A 7. 30) vissu, A 3.

eigi fyrr¹ en húsin loguðu yfir þeim². Blundketill spurði³ hverir⁴ þar kveikti⁵ svo heitan eld⁶. Þórir sagði⁷ hverir⁸ voru. Blundketill frètti, ef nokkut⁹ skyldi ná sáttum¹⁰. Þórir sagði, at¹¹ eingi er kostur annarr en¹² brenna. Þeir skiljast¹³ nú eigi fyrr við, en hvert manns barn er þar inni brunnit. Hersteinn¹⁴, son Blundketils, hafði farit um kveldit [til fóstura síns, er Þorbjörn hét ok var kallaðr stígandi. Þat er mælt, at Þorbjörn væri eigi allr jafnan¹⁵ þar sem hann var senn¹⁶. Hersteinn vaknar¹⁷ um morgininn, ok spurði [hvort fósturi hans¹⁸ vekti. Hann kveðst vaka, [eðr hvat¹⁹ villtu?²⁰. [Mik dreymdi, at²¹ mér þótti²² sem faðir minn gengi hér inn, ok loguðu um hann klæðin öll²³, ok allr þótti mér sem hann væri eldr einn. Þeir standa upp²⁴ ok gánga út²⁵, ok sjá skjótt²⁶ logann. Þeir [taka²⁷

1) við, t. A6. 2) log. um þá, A8. 3) spyr, A7-9. 4) hvær, A4-9. 5) kynti, A8, 9. 6) u. A4, 5, 7-9. 7) til sín, ok, t. A4-9. 8) hinir, t. A7. 9) saal. (nokkot), A2 (4-9); í A1 skrevet nokkr; hvort nokkrir, A3. 10) sáttum, A2.—Blundk. spurði (spyr, A7; spur, A8; spir, A9): hvort nokkut skyldi (mætti, A5) ná sáttum (sáttum, A5, 9; hvort nokkut skyldi tjá at bjóða sáttir, A8), A4-9. 11) u. A4-9. 12) at, t. A2. 13) I A1 skrevet skyliast; skildust, A3; þ. skildust eigi f. v., A5; ok skiljast þeir eigi fyrr við, en þeir Blundketill eru allir inni brunnir, A7. 14) A5 *begynder her et nyt Capitel.* 15) eigi alltjafnt, A3. 16) I A1, 2 skrevet seen; fra [at sinna Þorbjörn (u. A9) fóstura sinn, ok var hjá honum þessa nótt, A4-9. 17) vaknaði, A2; snemma, t. A3. 18) fra [fóstura sinn ef hann, A4-6, 8, 9; ok spyr ef fósturi sinn, A7. 19) hve, A8, 9. 20) segir hann, t. A6; mér, segir hann, t. A7; fra [u. A3. 21) fra [u. A4-9. 22) segir Hersteinn, t. A6; segir hann, t. A7-9. 23) u. A5; log. á honum öll kl., A8, 9. 24) þegar, t. A3. 25) þ. stóðu (nú, t. A6) upp (ok, t. A7) gengu út, A4-7; þeir gánga út, A3. 26) nú, A8, 9. 27) klæði sín ok v., A3.

vopn¹ sín, ok fara hvatliga², ok voru þá allir menn á burtu er þeir komu³ þar⁴. Hersteinu mælti: hær eru vorðin hörmulig tíðindi, eðr hvat⁵ er nú til ráða⁶? Þorbjörn svarar: nú skal neyta þess boðs⁷, er Túngu-Oddr hefir opt⁸ mælt, at ek skyldi til hans koma, ef ek þyrfti nokkurs⁹ við. Hersteinn svarar¹⁰: eigi þikki mér þat vænligt; en [þó fara þeir ok¹¹ koma¹² á Breiðabólstað, ok kalla út Odd¹³. Hann gengr [út ok tekr við þeim vel¹⁴, ok spurði tíðinda. Þeir sögðu slík sem vorðin voru. [Hann lætr illa yfir¹⁵. Þorbjörn karl tekr þá til orða¹⁶: á þá leið er, Oddr bóndi, [sagði hann¹⁷, at þú hefir heitið mér ásjá¹⁸ þinni, ok vil ek nú til þess taka, at þú leggir til¹⁹ nokkur góð ráð ok komir til²⁰. Oddr [kvaðst svo gjöra mundu²¹. Ríða þeir nú í Örnólfsdal ok koma þar fyrir dag²²; voru þá fallin [húsin ok fölskaðr mjök eldrinn²³. Nú ríðr Oddr at húsi einu, því²⁴ er eigi var allt bruunit; [hann seilist til birkirapts eins ok kippir burt or²⁵ hús-

- 1) *I A 1 skrevet* vökn. 2) í Örnólfsdal, t. A 3. 3) koma, A 2. 4) *fra* [búast (nú, t. A 8, 9) skjótt (þángat brátt, A 7) ok er þeir komu (koma, A 8, 9) voru allir menn á burt (burtu, A 7; brott, A 8, 9), A 4-9. 5) hve, A 8, 9. 6) fóstri minn! segir hann, t. A 6. 7) kostar, A 3; u. A 8, 9. 8) hef. mér opt boðit, ok mælt (mælti, A 8, 9), A 4-9. 9) nokkut, A 5. 10) mælti, A 2; segir, A 8, 9. 11) *fra* [þó muntu ráða. Þeir, A 3; þó skal ek (u. A 7) með þér fara. Þeir, A 4-9. 12) fara, A 7. 13) u. *veð Afskriverfeil*, A 8. 14) *fra* [með þeim, A 4-9. 15) *fra* [hann kallar þetta býsn, A 3; ok lét Hersteinn illa yfir, A 4-9. 16) ok mælti, t. A 6. 17) *fra* [u. A 8, 9. 18) ásjún, A 4. 19) mér, A 6; u. A 7. 20) með oss, t. A 8. 21) *fra* [mælti, ok kvað svo vera skyldu, A 3. 22) *fra* [kvaðst (kvaðst, A 5-9) með þeim mundu fara (fara skyldu, A 8) ok ríðr (ríða, A 7) með (við, A 5-9) nokkra menn; þeir komu fyrir dag til bæjarins, A 4-9. 23) *fra* [öll hús í heimabænum, A 4-9. 24) þar, A 2; u. A 4-9. 25) *fra* [ok kippir ofan birkirapti, A 4-9.

inu, riðr síðan andsælis¹ um húsin² með loganda³ brandinn⁴ ok mælti: hér nem ek mæ land, fyrir því [at hér sè ek nú eigi⁵ bygðan bólstað; heyrir þat vottar þeir er hjá eru⁶. Hann keyrir síðan hestinn ok riðr í burt. Hersteinn mælti⁷: hvat⁸ er nú til ráða? eigi reyndist⁹ þessi¹⁰ vel. Þorbjörn mælti¹¹: þegi þú, ef þú mátt, hvat¹² sem í gjörist. Hersteinn svarar¹³, og kvaðst¹⁴ þat eina talat hafa, er eigi var við¹⁵ of. Útibúr var óbrunnit¹⁶, þat sem varningr austmanns var inni¹⁷ ok mikit fè annat. Í þessu¹⁸ hverfr Þorbjörn karl¹⁹. Nú lítr Hersteinn heim²⁰ til bæjarins ok sèr²¹ útibúrit²² opit²³ ok út borit fèit²⁴, en eingan sèr hann manninn; þar eru bundnar klyfjar; þarnaest²⁵ heyrir hann²⁶ hark mikit [í túnit, sèr nú at heim eru rekin ross öll, þau²⁷ er faðir hans hafði átt²⁸, saudir²⁹ ok naut or fjósi ok allt gágangandi³⁰ fè; síðan³¹ eru klyfjar upp hafðar, ok [því næst³² öllu á ferð snúit, ok allt fèmætt á

1) ansælis, A2, 6, 9. 2) húsið, A1. 3) logandi, A2, 5, 6-9. 4) brandi, A8. 5) fra [at ek ætla hér ekki, A3; (at, A5-7) hér kalla ek nú (u. A6, 7) eigi, A4-9. 6) saal. A3-7, 9; til eru, A8; voru, A1, 2. 7) svarar, A7. 8) hve, A8, 9. 9) gáfust (þvíat e. gáf., A6), A4-7, 9; gafst, A8. 10) þetta, A3. 11) svarar, A6, 7. 12) hve, A8, 9. 13) mælti, A4, 5. 14) kvað, A4, 5; Herst. kvaðst, A6-9. 15) um, A7. 16) brunnit, A3; útib. eitt var lítt brunnit, A7. 17) þat er var í varningr austmannsins, A7; þat varn. austmanna var inni í (inni, A9), A8, 9. 18) billi, t. A4-9. 19) burt (brott, A8, 9; í brott, A7), A4-9. 20) u. A7. 21) lítr, A2. 22) útibúr eitt, A7; óbrunnit ok, t. A4-7; óbrunna, t. A8, 9. 23) upp brottið, A3. 24) fèð út borit, A4-7, 9. 25) því næst, A2, 7; hér næst, A1-6, 8, 9. 26) u. A2. 27) fra [ok því (hér, A6) næst sèr hann heim rekin öll þau ross, A4-6, 8, 9; ok eru heim rekin hross þau öll, A7. 28) voru þau síðan til búin, t. A4-9. 29) allir, t. A3. 30) gáganganda, A4. 31) því næst, A4-9. 32) fra [u. A4-9.

burt fært¹. Hersteinn víkr nú eptir², ok sèr at Þorbjörn³ karl rekr⁴ fèit. Þeir snúa leið⁵ sinni ofan eptir héraði, [í Stafholtstúngur⁶, ok svo⁷ út yfir Norðrá.

10. *Saubamaðr Þorkels trefils or⁹ Svignaskarði¹⁰ gekk þenna morgin [at fè sínu¹¹; hann sèr hvar þeir fara ok reka allskyns fènat. Hann segir þetta Þorkeli, en hann svarar¹²: veit ek hverju gegna mun¹³: þat munu vera Þverhliðingar, vinir mínir; þeir hafa vetrarnauð mikla ok munu þeir¹⁴ reka hingat fè sitt; skal þeim þat heimilt; ek hefir [hey ærin¹⁵, eru hèr ok nógar jarðir¹⁶ útifé¹⁷. [Hann gekk út er þeir komu¹⁸ í tún, ok fagnar þeim ok býðr¹⁹ allan greiða, [slíkan sem þeir vilja þegit²⁰ hafa²¹. Varla náðu þeir at stúga af baki, svo var bóndi beinn við þá. Þorbjörn mælti²²: mikit er nú²³ um beina þinn, ok væri mikit undir²⁴, at þú efndir [þetta allt vel²⁵, er²⁶ þú hefir heitið okkr. Veit ek [erendi þitt²⁷, at fèit mun hèr [skulu eptir vera²⁸, ok skortir hèr eigi jörð nóga ok góða. Þor-

1) haft, A5. 2) aptr, A4-9. 3) Þorsteinn, ur., A8. 4) nú, t. A2. 5) ferð, A4-9. 6) fra [ok Stafholtstúngum, A3. 7) u. A7. 8) A1 har aaben Plads for Begyndelsesbogstavet; A6, 7 begynde her det 11te, A8 og 9 det 8de Capitel. 9) frá, A4-9. 10) Svignaskarði, A8, 9. 11) fra [til fjár, A4-9. 12) segir, þat v. ek, A8, 9. 13) muni, segir hann, A6. 14) vilja, t. A9. 15) fra [ærin nóg hey, A4, 5, 8, 9; ærið nóg hey, A7. 16) fyrir, t. A3-9. 17) útipening, A4-9. 18) sual. A2, 3 (4-9); er hann kom, ur., A1. 19) fra [ok er þeir komu (koma, A8, 9; þar, t. A6) í tún (túnit, A8, 9) gengr hann í (á, A5) móti þeim ok býðr þeim, A4-9. 20) u. A4-9. 21) fra [u. A7. 22) þá, t. A2. 23) u. A4-9. 24) væri vel, A4-9. 25) vel allt, A2. 26) fra [þat (u. A5) sem, A4-9. 27) segir Þorkell, t. A3; fra [erindit (erindi, A6), segir Þorkell, A4-9. 28) fra [vera eptir skilit, A3; féð (fé, A5) mun eiga at verða (vera, A8, 9) hèr eptir, A4-9.

þjörn mælti: þiggja munu við þat¹. Þá víkr haun Þorkeli hjá húsunum² ok mælti: tíðindi mikil eru³ at segja⁴. Þorkell spurði hver þau væri⁵. Blundketill bóndi var brenndr inni í⁶ nótt, sagði Þorbjörn. Hverir gjörðu þat niðingsverk? sagði Þorkell. Þorbjörn sagði⁷ þá [allt sem⁸ farit hafði⁹: ok þarf Hersteinn nú þinna [heilla¹⁰ ráða¹¹. Þorkell mælti: eigi þætti mér ráðit, hvort ek mundi svo skjótt á boð brugðizt¹² hafa, ef ek hefði¹³ þetta vitað fyrr, en mínum ráðum vil ek nú¹⁴ láta fram fara, ok förum nú¹⁵ til matar fyrst¹⁶. Þeir játtuðu¹⁷ því. Þorkell trefill var¹⁸ þá [mjök fámálugr¹⁹ ok nokkut hugsí²⁰, ok er þeir voru mettir lætr hann taka hesta þeirra. Síðan taka þeir vopn²¹ sín ok stíga á bak; ríðr Þorkell fyrir²² þann dag, ok mælti áðr, at vel skyldi geyma²³ fjárens í haganum, en gefa vel því²⁴ sem inni var. Þeir ríða²⁵ nú [út á Skógarströnd, á Gunnarstabi; þat er innarliga á ströndinni²⁶. Þar bjó sá maðr er Gunnarr hét [ok var Hlífason²⁷, [mikill maðr ok sterkr, ok hinn

1) þetta, A2. 2) hi'um, *Skrivef.* (for húsum?) A3; húsum, A7. 3) er, A4, 5; hefi ek, A8, 9; hér, t. A3. 4) þér, t. A4-9. 5) hver væri, A4, 5, 8, 9; Þorb. (r. Þorkell) mælti, ok spyr hver væri, A7. 6) fyrri, A4-9. 7) segir, A2. 8) fra [hvernig, A3. 9) sagði nú allt sem var, A7. 10) heilra, A8, 9. 11) fra [heilráða, A3; hollra ráða, segir hann, A7; hollra ráða ok heilra (heilla, segir hann, A6), A4-6. 12) brugðit, A4-7; hv. ek hefði svo fljótt á boð brugðit, A8, 9. 13) *saal.* A4, 5; hefði, *de övr.* 14) u. A4-9. 15) u. A7. 16) segir hann, t. A6. 17) játa, A4, 7; játtu, A8, 9. 18) Þork. er, A8, 9. 19) fámánlegr, A3. 20) hugsandi, A3; fra [nokkut fámál. ok svo sem (sem, A6, 8, 9) hugsandi, A4-9. 21) Taka þeir þá (upp, t. A9) v., A8, 9. 22) undan, A8; með, A9. 23) geta, A4-9. 24) þeim, A8. 25) hann ríðr, A5. 26) fra [allt út á Skógarströnd, innarliga, ok komu at Gunnarstöðum, A7. 27) fra [u. A4, 5, 7-9.

mesti garpr¹. Hann átti systur Þórðar gellis, er Helga hét. Gunnarr átti ij dætr, hét önnur Jófríðr, en önnur Þuríðr². Þeir³ koma þar síð dags ok⁴ stíga af baki fyrir ofan hús; vindr var á⁵ norðan ok heldr kalt⁶. Þorkell gengr at dyrum⁷ ok klappar⁸, en⁹ húsкарл gengr til hurðar¹⁰, ok heilsar vel þeim sem kominn var¹¹, ok spyrr hverr hann¹² væri. Þorkell kvað hann eigi vita mundu at¹³ gjörr, þó hann segði honum: ok bið¹⁴ Gunnar út gánga¹⁵. Hann kvað Gunnar¹⁶ kominn í rekkju. Hann¹⁷ biðr¹⁸ hann segja, at maðr¹⁹ vill hitta hann. [Húsкарл gjörir svo: gengr inn²⁰ ok segir Gunnari at maðr vill hitta hann²¹. Gunnarr spurði hverr hann²² væri; húsкарл kvaðst þat²³ eigi vita, en mikill er hann²⁴ vexti²⁵. Gunnarr mælti: far þú ok seg honum at hann sè hér í nátt. Húsкарл [ferr, ok gjörir²⁶ sem Gunnarr bauð²⁷, en Þorkell kvaðst eigi vilja þiggja boð af þrælum²⁸, heldr at²⁹ bónda sjálfum. Húsкарл segir at þat væri³⁰ sannligra, en eigi hefir

1) fra [hann var göfugr maðr ok garpr mikill, ok einn (u. A 8, 9) enn sterkasti, A 1-9. 2) saal. A 3-9; Þuríðr, d. s., A 6; Þuríð, ker, A 1, 2. I Íslendingabók 5. Cap. og Landnámab. II, 19 kaldes hun Þórunn. 3) Þorkell, t. A 3. 4) u. A 1, 2. 5) u. A 8. 6) kaldr, A 5. 7) dyrunum, A 6. 8) á, t. A 3-7; uppá, A 8, 9. 9) einn, A 3; u. A 8, 9. 10) húsкарл gekk til dyra (hurðar, A 9), A 8, 9. 11) þeim er komnir voru, A 4-9. 12) þat, A 2; sp. hverir væri (væru, A 6), A 4-7; sp. hverir komnir (u. A 9) voru, A 8, 9. 13) u. A 6, 7. 14) bað, A 3. 15) segir hann, t. A 6. 16) Húsкарл kvað hann, A 7. 17) Þorkell, A 3. 18) samt, t. A 7. 19) at þat er kominn maðr, ok, A 7. 20) fra [húsкарл gengr inn, A 7. 21) fra [Húsкарлinn gengr inn ok gjörir svo, ok segir at maðr vill hitta hann, A 3; fra [u. A 2. 22) sá, A 3-6, 8, 9; sá var, A 7. 23) u. A 8, 9; kveðst e. v., A 4, 5. 24) í, t. A 4, 5, 9. 25) segir hann, t. A 6. 26) segir, A 7; sva, t. A 2, 6. 27) fra [gjörði sem boðit var, A 8, 9. 28) at, A 4, 6, 8, 9. 29) af, A 2, 3; u. A 7. 30) var, A 7; s. þat vera, A 6; húsкарл kvað þat vera sannl. (sannarliga, A 9), A 8, 9.

Gunnarr vana¹ til þess² at standa upp um nætr. Gjörðu annathvort, sagði³ húskarl, [at þú far á burt, eðr gakk inn [ok ver hér í nátt⁴. Gjörðu⁵ aunathvort, segir Þorkell, [at þú⁶ rek erendi⁷ duganda⁸, eðr ek legg⁹ sverðshjöltin á nasir þær. Húskarl hleypr inn, ok rekr aptr hurðina¹⁰. Gunnarr spurði¹¹ hvi¹² hann færi svo óðliga. Hann sagðist eigi vildu tala fleira¹³ við [eun komna mann¹⁴: Því at hann er¹⁵ mjök hastorðr¹⁶. Gunnarr reis¹⁷ þá upp ok gekk út í túnit; hann var í skyrtu ok línbrókum¹⁸, möttul yfir sér ok¹⁹ svarta skó²⁰ á fótum, sverð í hendi²¹. Hann fagnar vel Þorkeli ok [biðr hann inn gánga²². Hann segir at þeir voru²³ fleiri saman. Gunnarr gengr²⁴ út í túnit, en Þorkell þríftr²⁵ í hurðar-rínginn²⁶ ok rekr aptr hurðina. Þeir gánga þá á bak húsunum²⁷. [Gunnarr heilsar þeim²⁸. [Þorkell sagði²⁹: setjumst³⁰ vèr³¹ niðr, þvíat vèr eigum margt at tala við þik, Gunnarr! Þeir

1) vanda, A3-5. 2) en eigi er G. vanr (til þess, t. A8-9), A7-9. 3) ok gjör annat tveggja, segir húsk., A7. 4) fra [u. A3; fra næstsidate [gakk á burt, ella vert (ver, A5) hér í nótt ok kom inn með mér, A4-7; kom þú inn með mér ok ver hér í nótt, eðr gakk brott ella, A8,9. 5) gjör, A2. 6) fra [u. A7. 7) mitt, t. A9. 8) erendit duganlegar, A6, 7; erendit duglega, A8; er. mín drengilliga, A3. 9) set, A3; rek, A4-9. 10) af felmtri, t. A3. 11) heyrði, ok spyr, A7. 12) því, A4,5,9. 13) eigi fleira vilja tala, A4-9. 14) fra [komumann, A7. 15) því hann væri, A7. 16) segir hann, t. A6. 17) ris, A2. 18) ok hafði, t. A6. 19) en, A6. 20) svartaskó (i *cel Ord*), A5. 21) með sverð í hendi sér (u. A9), A8,9. 22) fra [bjór (honum, t. A4-9) inn at gánga (með sér, t. A6), A3-9. 23) séu, A5. 24) þá betr, t. A7. 25) tekr, A4-9. 26) hurð. kenginn, A7. 27) húsum, A3,8,9. 28) fra [ok heilsar Gunnarr þeim (öllum, t. A7) ok þeir honum, A4-9. 29) mælti, A4-9; fra [udel. ur. A3. 30) I A1 skrevet setjunst; setiunst, A4-9. 31) nú, t. A6, 7.

[gjöra svo, setjast¹ niðr á tvær hendr honum, ok svo nær, at þeir sátu á skikkjunni², er Gunnarr hafði yfir sér. Þorkell mælti þá: svo er háttað, Gunnar bóndi! at hær er [sá³ maðr í ferð með mér⁴, er Hersteinn heitir, son Blundketils⁵; er eigi því erendi at leyna, at hann vill biðja dóttur þinnar Þurriðar⁶; [hefi ek ok fyrir þessa sök með honum farit⁷, at ek vilda eigi at þú⁸ vísaðir⁹ manningum¹⁰ frá, þvíat mér sýnist¹¹ [happaráð¹² et mesta; [þikki mér ok miklu varða¹³, at eigi sè úvirt¹⁴ þetta mál ok mín¹⁵ tillög, eðr¹⁶ seint¹⁷ svarat¹⁸. Gunnarr mælti¹⁹: eigi er ek einblýtr²⁰ um [svör þessa máls²¹, ok vil ek ráðast²² um við móður hennar²³, ok [svo við²⁴ dóttur mína²⁵, [ok einkum²⁶ við Þórd gelli, frænda²⁷ hennar, en góðar einar²⁸ fréttir höfum vèr til þessa manns, ok svo til föður hans, [ok er þetta ásjámál²⁹. Þá svarar³⁰ Trefill³¹: svo skaltu til ætla, at vèr munum eigi leingi vonbiðlar [vera konunnar³², ok þikkjumst vèr eigi minnr³³ sjá fyrir þinni sæmd en vorri³⁴;

1) fra [setjast nú, A 7. 2) möttulinum, A 7. 3) u. A 7. 4) fra [kominn í ferð með mér sá maðr, A 6. 5) bónda, t. A 4-9. 6) Þórríðar, A 6. 7) fra [er ek fyrir þessa sök með honum kominn, A 8, 9. 8) saal. A 2, 4-9; þér, A 1, 3. 9) at þér vísuðut, A 3. 10) honum, A 4-7; at ek vildi þú vísaðir honum eigi, A 8, 9. 11) þykir (þat, t. A 6, 7), A 4-9. 12) fra [þetta ráð, A 3. 13) skipta, A 8, 9. 14) ónýtt, A 3. 15) máls, t. A 3. 16) ok eigi sè, A 8, 9. 17) til, t. A 6. 18) fra [u. A 7. 19) svarar, A 4-7. 20) einhleypir, A 3. 21) fra [þetta mál, A 3, 7-9. 22) ráðgast, A 3-9. 23) móðurina, A 6. 24) u. A 6, 8, 9. 25) fra [hana sjálfa, A 7. 26) fra [einnig, A 4-9. 27) I A í skrevet frenda. 28) u. A 3, 7. 29) ásjármál, A 3, 6, 8, 9; fra [u. A 7. 30) Þorkell, t. A 6. 31) Þorkell, A 7. 32) vilja vera vonb. kon. (at konunni, A 7), A 4-9. Fra [stúlkunnar vera vilja, A 3. 33) minna, A 4-6, 8, 9. 34) ok þyk. vèr eigi meir sjá fyrir vorri sæmd en þinni, A 7.

þikki mèt ok kynligt [um svo vitran mann¹, sem þú ert, at þú virðir² slíka luti fyrir þèr, [svo vel sem boðit er³; höfum vèr ok [svo⁴ at eins heiman gjört ferð⁵ vora⁶, at eigi mun til einkis ætluð⁷, ok mun ek, Hersteinn! veita þèr slíkt⁸ lið sem⁹ þú vilt¹⁰, at¹¹ þetta fari fram¹², ef hann kann eigi at sjá hvat¹³ honum sómir¹⁴. Gunnarr svarar¹⁵: þat sæ ek eigi skilit, hví¹⁶ þèr látuð svo brátt [at þessu¹⁷, eðr haldit¹⁸ við heitan¹⁹ sjálfa²⁰, þvíat mèt lízt þetta mjök jafnaræði, en einkis²¹ ills²² [örvænti ek fyrir²³ yðr, ok mun ek þat²⁴ ráð upp taka²⁵ at²⁶ rétta fram hendina, ok svo²⁷ gjörir²⁸ hann, en Hersteinn nefnir sèr votta ok fastnar²⁹ [sèr konu³⁰. Eptir þetta standa þeir upp ok [gánga inn³¹; er þeim³² veittr beini góðr. Nú spyr Gunnarr tíðinda. Þorkell segir, at þeir hafi nú eigi annat nýligar³³ frèt³⁴ en brennu Blundketils³⁵. Gunnarr spurði hverr því volli³⁶. Þorkell segir, at Þorvaldr Oddsson var upp-

1) fra [svo vitr, A 7. 2) vilir, A 7. 3) fra [u. A 7. 4) því, A 6; því, t. A 4, 5. 5) gjört heiman ferð (heimanferð, A 5), A 4, 5, 8, 9. 6) fra [því at eins heiman farit, A 7. 7) ætlat, A 8, 9. 8) þat, A 8, 9. 9) er, A 2, 6, 8, 9. 10) hér til, t. A 6. 11) þú sáir konuna (segir Þorkell, t. A 6) ok, t. A 4-6, 8, 9; þú náir konunni, ok þat f. fr., A 7. 12) þetta fá fram (fái framgáng, A 9), A 8, 9. 13) hve, A 8, 9. 14) samir, A 2. 15) segir, A 4, 5, 7-9; mæll, A 6. 16) því, A 4-7. 17) fra [u. A 7. 18) haldi, A 4, 5. 19) hótan, A 8, 9. 20) sjálfri, A 4-9. 21) u. A 3. 22) illt, A 7. 23) fra [orvænt (orvænts, A 4; vænt, A 8; u. A 9) frá, A 4-9. 24) u. A 2. 25) þ. ráðs taka, A 8, 9. 26) ok, A 2. 27) þat, A 7. 28) gjörði, A 8, 9. 29) I A 1 skrevet fastnar. 30) konuna, A 3-5; fra [konuna, A 8, 9; pikuna, A 7. 31) fra [u. A 4-9. 32) síðan, t. A 7. 33) nýlegra, A 3-5, 9. 34) ann. nýjara heyrtr, A 7. 35) Blundketilsbrennu, A 2. 36) olli, A 4-6, 8, 9; hefði ollat, A 3; valdi, A 7.

hafsmaðr¹ at², ok Arngrímr goði. Gunnarr svaraði fá³, lastaði lítt, [enda lofaði eigi⁴.

11. ⁵Þegar um morgininn í ár er Gunnarr⁶ á fótum, ok [gengr at Þorkeli ok bað þá⁷ klæðast. Þeir gjöra svo, gánga síðan til snæðings, eru þá ok búnir hestar þeirra ok stíga þeir⁸ á bak; riðr Gunnarr fyrir inn með firðinum; þá voru íslög⁹ mikil. Eigi létta þeir fyrr¹⁰ en þeir koma í Hvamni til Þórðar gellis, ok fagnar hann þeim vel ok¹¹ spurði¹² tíðinda; þeir sögðu slíkt¹³ er þeim líkaði. Gunnarr heimtíri Þórð á mál¹⁴, ok segir [at þar er í för¹⁵ Hersteinn, son Blundketils, ok Þorkell trefill¹⁶: er þat erindi þeirra, at Hersteinn¹⁷ mælir til mægða við mik, en til¹⁸ samfara við Þuríði¹⁹, dóttur mína, [eðr hversu²⁰ ráðligt lízt²¹ þèr þat²²? maðr²³ er [vænn ok²⁴ gerfiligr²⁵, hann skortir ok eigi fè, því faðir hans²⁶ hefir þat mælt, at hann mundi af hendi láta

1) forgángsmaðr, A7; þar, t. A6. 2) u. A8, 9. 3) láu, A6-9. 4) fra [en lofaði ei (ekki, A7-9), A6-9. G. svar. fár, ok la(s)t-aði lítt, enda lofaði hann þat ekki, A3. 5) I A1 er aaben Plads for Begyndelsesbogstavel. A6, 7 begynde her det 12te, A8 og 9 det 9de Capitel. Brudstykke paa Papir, med Jon Erlendssons Haand (betegnet: Brudst.) griber ind med Begyndelsen af dette Capitel. 6) snemma, t. overfl. A7. 7) hann, A3; fra [bað þá Þorkel, A8, 9. 8) u. Brudst., A4-6, 8, 9; síðan, A7. 9) vötnin, A3. 10) ok létta þeir eigi fyrr, A7-9; ferðinni, t. A3. 11) hann, Brudst., A4, 5, 8, 9. 12) spyrr, A2, 7-9. 13) slíkt, Brudst., A4-9. 14) heimt. þá Þórð á tal, A6; við sik, t. A3. 15) með honum, t. A3. 16) fra [honum, at Hersteinn, son Blundketils, sè (var, A8, 9) þar í för, ok fylgir (fylgi, A7) honum Þorkell trefill, Brudst., A4-9. 17) Þorkell, ur., A6. 18) u. A6-9. 19) Þuríði, A6. 20) hve, A8, 9. 21) þyki, Brudst., A5, 6, 8, 9. 22) segir Gunnarr, t. A6; fra [u. A7. 23) maðrinn, Brudst., A4-9. 24) fra [u. A8, 9. 25) gjörfiligr, d. s. A4-6; gjörfuglegr, A7. 26) hans faðir, A2.

búið, en Hersteinn tæki¹ við. Þórðr svarar: vel er mēr við Blundketil, [þvíat einn tíma², er við Túngu-Oddr deildun á alþingi um þræls gjöld, er dæmdust³ á hendr honum, ok fór ek at heimta⁴ í foraðs⁵ illu vèri, ok vèr⁶ iij⁷ saman, ok komum [um nótt⁸ til Blundketils, ok var oss þar allvel⁹ fagnat, ok þar vorum vèr¹⁰ viku. Hann skipti við oss hestum¹¹, en gaf mēr góð¹² stóðross. Slíkt reynda¹³ ek af honum, [en þó lízt mēr svo á¹⁴, at eigi muni því¹⁵ misráðit, þó at eigi sè þessu¹⁶ keypt. Svo máttu til ætla, [sagði Gunnarr, at eigi mun¹⁷ hon föstnuð öðrum manni, þó¹⁸ henni þjóðist¹⁹, því²⁰ mēr lízt sjá maðr vaskligr²¹ ok vel boðinn²², ok mikil hætta í [hversu til tekst²³, ef [þessum manni²⁴ er frá vísat. Eptir þat gengr Gunnarr til fundar við dóttur sína, þvíat hon var með Þórði á²⁵ fústri, ok frèttir hana eptir²⁶, hversu henni var²⁷ um gefit. Hon svarar, at²⁸ eigi er henni²⁹ svo mikil manngirnd³⁰ í

1) taka, A3. 2) fra [(því, A7) þat var eitt sinn, *Brudst.*, A4-9. 3) féllu, A7. 4) heiman, A8, 9; þau, t. A6, 7. 5) forraðs (forráðs), *Brudst.*, A3-9. 6) vorum, *Brudst.*, A4-9. 7) víj, A6. 8) fra [u. A8, 9. 9) vel, A3. 10) vorum vèr þar (í viku, t. A7), A2, 6, 7. 11) ok hafði hann við oss hestabít, A7. 12) u. A7. 13) saal. A4-9; reyndi, A1, 2. 14) fra [en svo lízt mēr á, A5; u. ur. A3. 15) eigi mun (muni, A6; sè, A7), *Brudst.*, A4-9. 16) þó þessu sè eigi, *Brudst.*, A4-9. 17) muni, *Brudst.*, A4-6. 18) at, t. A2. 19) fra [at eigi sè hún öðrum föstnuð, segir Gunnarr, A7. 20) þar, A2. 21) fra [maðrinn röskligr, *Brudst.*, A4-6, 8, 9. 22) búinn, A8, 9; ok vel at sèr, einnig allvel boðinn, A6; fra [maðrinn vel at sèr, ok allvel boðit, A7. 23) fra [u. A3; mik. hætta hvernig til t., A7; mik. hætta hversu tekst, A8, 9. 24) fra [honum, *Brudst.*, A4-8; ef hann fær frávísat, A9. 25) at, A9. 26) u. *Brudst.*, A4-9. 27) væri, *Brudst.*, A4-7. 28) u. A3. 29) mēr, A3; at henni var (væri, A5-7) eigi, *Brudst.*, A4-9. 30) manngirni, A8, 9.

hug, at henni¹ þætti² jafngott³ at sitja heima: þvíat ek á kost góðrar forsjá⁴, þar sem Þórðr er, frændi⁵ minn⁶, en ykkarn⁷ vilja mun ek gjöra um þetta ok⁸ annat. Nú elr Gunnarr⁹ á málit við Þórð, og segir, [at honum lízt¹⁰ þetta [ráð¹¹ allsæmiligt¹². Þórðr svarar: hví¹³ skaltu eigi gefa honum¹⁴ dóttur þína, ef þér¹⁵ líkar? Gunnarr svarar: því at [eins gef ek¹⁶ hana, at þat sè jaftr vel¹⁷ þinn vilí sem minn¹⁸. Þórðr kvað beggja þeirra ráð þetta¹⁹ vera skyldu²⁰. Ek vil, sagði Gunnarr, at þú, Þórðr! fastnir²¹ Hersteini konuna. Þórðr svarar: sjálfr skaltu þat gjöra, [at fastna²² dóttur þína²³. Gunnarr svarar: mér þikkir [meiri virðing í²⁴ at þú fastnir²⁵ hana, þvíat þat samir²⁶ betr. Þórðr lét nú²⁷ þetta leiðast²⁸ ok fóru nú²⁹ festar fram. [Þá mælti Gunnarr: biðr ek enn³⁰ at þú³¹ látir hér vera boðit³² í Hvammi,

1) mér, A3. 2) eigi t. *Brudst.*, A4-6, 8, 9. 3) eigi betra, A3. 4) forsjár, A2, 3, 6; fyrirjóunar, A8, 9; segir hon, t. A6. 5) I A1, 2 skrevet frendi; þar sem er Þórðr, fr. m., A8, 9. 6) fra [því ek á, segir hon, von góðrar forsjá þar sem fóstri minn er, A7. 7) yðvarn, *Brudst.*, A4-6; ýðar, A7-9. 8) sem, A7. 9) u. A8, 9. 10) fra [honum at sèr lítist (þyki, A5), *Brudst.*, A4-9. 11) mál, A7. 12) fra [sæmiligt ráð, A3. 13) því, *Brudst.*, A4-9. 14) þeim, A5. 15) svo, t. *Brudst.*, A4-9. 16) honum, t. A8, 9. 17) svo vel, *Brudst.*, A4-6, 8, 9. 18) fra [ei gef ek hana, utan þat sè þinn vilí jaftr sem minn, A7. 19) kv. þetta beggja þ. ráð, *Brudst.*, A4-6, 8, 9. 20) Þórðr segir þat skuli þá vera beggja þeirra ráð, A7. 21) sjálfr, t. *Brudst.*, A4-6; at þú fastnir þá sjálfr, A7. 22) sjálfr skaltu fastna, A3; honum, t. *Brudst.*, A4-6, 8, 9. 23) fra [u. A7. 24) fra [meir (meiri, A4, 5, 7-9) virðing, *Brudst.*, A4, 5, 7-9. 25) honum, t. A3, 6, 7. 26) sómir, *Brudst.*, A4-9. 27) þá, *Brudst.*, A4-6, 8, 9. 28) tilleiðast, A3, 6, 8, 9; lét þá leiðast til, A7. 29) þá, *Brudst.*, A4, 5, 7-9; u. A6. 30) fra [biðr ek enn, (u. A7), segir Gunnarr, *Brudst.*, A4-9. 31) Þórðr! t. A7. 32) lát boð vera hér, *Brudst.*, A4-9.

ok mun þá gjört verða með mestri sæmd. Þórðr bað hann því ok¹ ráða, ef honum þætti svo betr. Gunnarr segir: svo munu vér til ætla², at [vér lát-
im þegar³ vera á⁴ viku fresti. Eptir þat stíga þeir á bak⁵, ok snúa á ferð⁶, ok [víkr Þórðr á götu⁷ með þeim, ok spurði enn, ef nokkut væri⁸ nýtt at segja⁹. Gunnarr svarar: ekki¹⁰ [höfum vér nú ný-
ligar¹¹ frètt en breunu¹² Blundketils bónda. Þórðr spurði, [hveru¹³ þat varð¹⁴, [en Gunnarr sagði allan atburðinn¹⁵ um brennuna, ok [hverr henni olli, ok svo¹⁶ hverir þat gjörðu. Þórðr mælti: eigi mundi¹⁷ þessu gjaforði¹⁸ svo skjótt¹⁹ ráðit [hafa verit²⁰, ef ek hefða²¹ þetta vitað, ok þikkist þér²² nú allmjök²³ hafa komizt²⁴ fyrir mik [í viti²⁵, ok beittan²⁶ brögð-
um í þessu²⁷, en þó þikki mér eigi²⁸ víst, [at þér

1) u. *Brudst.*, A4-9. 2) mun vera til ætlat, A3. 3) þat, A3. 4) at, A3; fra [þetta boð sé á (at, A7), *Brudst.*, A4-9. 5) hesta sína, *Brudst.*, A4-9. 6) hurt, *Brudst.*, A4-9. 7) fra [gengr Þ. á veg, *Brudst.*, A4-9. 8) er, A8,9. 9) frétta, *Brudst.*, A4-9. 10) saal. *Brudst.*, A3-6, 8,9; eigi, A1, 2, 7. 11) fra [h. v. annat ný-
ligra (nýligar, A6, 8; nýjara, A7; nýrra, A9), *Brudst.*, A4-9; hefi ek nú nýligra, A3. 12) brenna, *Brudst.*, A4. 13) hvernig, *Brudst.*, A4-9. 14) fra [hverr þat hefði gjört, A3. 15) fra [Gunn. segir honum (þá, t. A7) allt, *Brudst.*, A4-9. 16) fra [nærmest efter *Brudst.* samt A4-6, der læsc: svo hverr henni olli, ok hv. þat g.—
hverr henni olli ok hverir gjörðu, A8,9; hverr því olli, ok svo hverir þat gjörðu, A7; hverir því ollu ok, A3. *Derimod læsc* A1, 2: hjú hans öll, ok svo hv. þ. g., *uden Tvíæl ved Forvanskning.* 17) þiki mér at, A3. 18) mundi, t. A3. 19) skjóttliga, *Brudst.*, A4, 6, 7; skjóttliga, A5. 20) fra [u. A7; — e. mundi (mundu, A9) þessi gjaforð svo skjóttliga (skjóttliga, A9) orðit hafa, A8,9. 21) saal. A2, *Brudst.*, A1, 5; hefði, A1, 7-9; ef ek þetta vitað hefði, A6. 22) þú, A6, 7. 23) allvel, A8,9. 24) með viti, t. *Brudst.*, A4, 5. 25) fra [u. *Brudst.*, A4, 5; hafa með viti fyrir mik komizt, A6-9. 26) beittan, A7. 27) fra [u. A3; *Ordene: í þessu, udel.* A8,9. 28) *Her afbrydes Brudst.*

sèð yðr¹ einhlýtir at² þessu máli. Gunnarr mælti: þar er³ gott til trausts⁴ at ætla⁵ sem þú ert, enda er þèr nú skylt at veita mági þínum⁶, en vèr er-um⁷ skyldir at veita þèr⁸, þvíat margir heyrðu at þú fastaðir konuna⁹, ok þetta var allt [við þitt ráð¹⁰ gjört¹¹, ok er nú vel at [þèr reynit eitt sinn¹², hverr yðar¹³ drjúgastr er, höfðingjanna¹⁴, þvíat þèr hafit lengi [úlfsmuuni af etizt¹⁵.

12. ¹⁶Nú skiljast¹⁷ þeir, ok er Þórðr hinn reið-asti, [ok þikkir honum¹⁸ þeir hafa¹⁹ gabbat sik²⁰; en þeir [ríða nú fyrst²¹ á Gunnarstaði, ok þikkjast²² allvel²³ leikit hafa, at þeir höfðu komit Þórði í málit með sèr, ok voru nú allkátir²⁴. Eigi ríða þeir nú²⁵ suðr at sinni, en²⁶ hjóða mönnum til [boðs ok [sækja í Hvamm²⁷ at²⁸ ákveðnum tíma²⁹; hafði Þórðr [þar³⁰ margt fyrir³¹ boðsmanna³², ok skipar mönnum

1) u. A3, 8, 9. 2) i, A6; fra [hvort þèr eruð einhlýtir í þ. m., A7. 3) nú, t. A6. 4) gott traust til at ætla, A3. 5) taka, A4-9. 6) lið, t. A3. 7) u. A6. 8) ásjá, t. A9. 9) honum hana, A3. 10) fra [með þínu ráði, A3. 11) ok þat var þitt ráð, A7. 12) fra [þat reynist, A4-7; þèr. [þit, A9) reynit, A8-9. 13) saal. A2; yðvar, A1. 14) hverir yðar drjúgastir eru höfðingjarnir, A3; hv. drjúgastr (drengilligastr, A9) verðr (er, A8) af yðr höfðingjunum (höfðingjum, A5), A4-9. 15) ok afent, t. A1, 5; fra [afismun-um átt at etja, A3. 16) I *Al aaben Plads for Begyndelsesbogstave-t. A6, 7 begynde her det 13de Cap.; A8 og 9 have her ingen Capitelinddeling.* 17) skilja, A8. 18) u. A7-9; fra [því honum þikkir, A3. 19) hafi, A9. 20) u. A2 ved *Skrivocfil.* 21) fra [allir ríða nú, A7. 22) nú, t. A4, 5. 23) vel, A7. 24) allir kátir, A5, 7. 25) u. A6, 7. 26) þeir, A3. 27) saal. A2, 4-6; Hvammi, A1; t. boðs í Hvammi, A8, 9. 28) fra [sóktu þangat á, A3. 29) fra *næstsíðste* [móts við sik, ok sækja síðan boðit í Hvamm á tilteknum tíma, A7. 30) þá, A5-7. 31) fyrir mart, A2. 32) fra [*har A8 Lacun og kun skrevet Boðs; A9 læser boðsumdæni, aabenbart for at dække Lacunen.*

í sæti um kveldit; sat hann sjálfr á annann bekk, ok¹ Gunnarr [mágr hans² ok hans menn³, en Þorkell trefill hjá [brúðguma á annann bekk, ok þeirra boðsmenn⁴; brúðir skipaðu⁵ pall⁶. Ok [svo⁷ sem borð voru sett, ok⁸ allir menn⁹ í sæti komnir, þá stökk¹⁰ Hersteinn brúðgumi fram yfir borðit, ok geiugr¹¹ þar at¹² sem einn¹³ steiun¹⁴ stóð; hann steig¹⁵ öðrum fæti uppá¹⁶ steininn, ok mælti: þess¹⁷ streingi¹⁸ ek heit, [sagði hann¹⁹, at áðr alþingi²⁰ er úti [í sum-ar²¹, skal ek hafa fullsektað²² Arngrím goða, eðr²³ sjálfðæmi ella. Síðan stígr²⁴ hann í sæti sitt. Gunnarr stökk þá fram ok mælti: [þess streingi²⁵ ek heit²⁶, [sagði hann²⁷, at áðr alþingi²⁸ er úti²⁹ [í sum-ar³⁰ skal ek hafa sótt til útlegðar³¹ Þorvald Odds-son, eðr hafa sjálfðæmi ella³²; upp stígr hann³³ undir borð³⁴ ok mælti til Þórðar: hvi³⁵ sitr þú, Þórðr³⁶! ok mælir ekki³⁷ um? vitum vèr at slíkt er þèr í hug³⁸ sem oss. [Þórðr svarar³⁹: kyrt mun

1) en, A3; *overstreget i A1 som fejlskrevet.* 2) fra [u. A7. 3) ok svo menn hans (þeirra, A6, 8, 9), A4-9. 4) fra næstsíðste [ok hans menn á annann, en br. o. s. v., A3; fra síðste [brúðgumanum, ok þeir boðsmenn, A7. 5) saal. A2, 4-6, 8, 9; skipaðu, A1. 6) brúðirnar sátu á palli, A7; ok þær sem boðnar voru, t. A3. 7) u. A4-9. 8) fra [þá, A3. 9) voru, t. A3. 10) stökkur, A4-9; þá udel. A7. 11) gekk, A2. 12) u. A7. 13) stór, A8, 9. 14) steinn einn, A2. 15) stó, A4-9, (ok stó, A7). 16) á, A4-9. 17) saal. A2, 4-9; þat, A1, 3. 18) streing, A4, 5. 19) fra [u. A4, 5, 7-9. 20) alþing, A8, 9; áðr enn alþing, A6, 7. 21) fra [u. A4. 22) fulla sekt að Arngrími g., A3; fulla sekt Arngr(íms) g., A7. 23) hafa, t. A7. 24) stó, A8, 9. 25) streing, A4, 5. 26) fra [þat streing heiti ek, ur., A3. 27) fra [u. A7-9. 28) alþing, A7-9. 29) lokit, A6. 30) fra [u. A4-9. 31) fullra sekta, A7. 32) ella h. sjálfð., A7. 33) fra [stígr hann upp, A8; stígr hann síðan, A7. 34) borðit, A4-9. 35) hvi, A7. 36) u. A4-9. 37) saal. A4-9; eigi, A1, 2. 38) sinni, A8, 9. 39) fra [u. ur. A3.

þat at sinni¹. Gunnarr svarar: ef þú vilt at vèr talim² fyrir þik, þá er þat til reiðu, en³ vitum vèr, at þú ætlar þèr⁴ Túngu-Odd. Þórðr mælti: þèr skulut⁵ ráða yðrum ummælum, en ek mun því ráða hvat⁶ ek tala⁷; endit þetta vel sem þèr⁸ hafit um⁹ mælt. Eigi varð til nýlundu¹⁰ fleira¹¹ at boðinu¹², en þó fór þat allsköruliga¹³ fram, ok er þat þraut, fór hverr¹⁴ [sem fyrir lá¹⁵, ok¹⁶ liðr vetrinn af hendi]. Ok er vorar¹⁷ safna þeir at sèr mönnum, ok fara suðr til Borgarfjarðar, ok koma í Norðtúngu¹⁸ ok stefna Arngrími¹⁹ til þúgs í Þingnes²⁰, ok Hænsa-Þóri²¹. Nú skilst Hersteinn frá liðinu með .xxx

1) um sinn, A 6; í þetta sinn, A 7. 2) mælum, A 4-9. 3) u. A 8, 9. 4) ætl. at finna, A 7. 5) saal. A 4-7; skulut, A 1, 2; ráða munu þèr, A 8, 9. 6) hve, A 8, 9. 7) skrafa, A 3. 8) þit, A 3. 9) u. A 7. 10) Ekki verðr fleira t. úðinda, A 3. 11) u. A 3. 12) ekki varð at nýlundu (nýlundum, A 8, 9) í boðinu, A 4-9. 13) skörugliga, A 4-7; hit skörugligasta, A 8, 9. 14) fram, t. A 9. 15) heim til sín, t. A 4-7, 9; fra [heim til síns heimilis, A 3; heim til sín, A 8. 16) u. A 2; er, t. A 4-9. 17) fra [u. A 4-9. 18) Norðtúngu, A 8, 9. 19) goða, t. A 3-9. 20) saal. rettet, deels ifølge selve Sagaens Bæretning i næstfølgende Capitel, deels efter Íslendingabók Cap. 5 og Landnámab. II, 18 (1ste B. S. 115). Sammenhængen viser nemlig aabenbart, at her slet ikke kan være Tale om Thingstedet Þórsnes, som ligger i Bredefjorden, uagtet dette var Thord Gellers Værning, men om Þingnes, Arngrim Godes og de øvrige Skyldiges Værning, beliggende i Borgarfjorden, tæt søndenfor Floden Hvitá. Are Frode anfører ogsaa udtrykkelig Grunden, hvorfor de Skyldige maatte sagsøges paa Þingnes, at dette nemlig var det nærmeste ved Gjærningsstedet (næst vettvangi). Haandskrifternes urigtige Læsemaader: Þórsnes (A 2, 1, 7) og Þórnes (A 3, 5), synes at være opstaaet ved en urigtig opløst Forkortning, som lettest forklares af Skrivemaaden i A 1 (þsnes). A 6 læser: st. Arngr. til Þórness þings, men A 8 og 9 udelade de to sidste Ord (i Texten). 21) Hænsua-Þóri, A 1, 5; Hænsua-Þórir, A 9; Hænsa-Þóri, A 6; Hænsua-Þórir, A 8; ok einu Hænsua-Þórir, A 7.

manna¹, þángat [sem hann sagði hinn² síðasta náttstað [verit hafa Þorvalds Oddssonar³, þvíat hann var þá fariinn af vist sinni. Nú er ókyrt⁴ í héraðinu, ok mikil umræða ok samandráttr⁵ liðs af [hvorutveggja⁶ hendi⁷.

13. ⁸Þat varð⁹ til tíðinda, at Hænsa-Þórir¹⁰ hvarf burt or héraðinu við xu mann¹¹, þegar hann spurði hverir í [málit¹² voru¹³ komnir¹⁴, ok fréttist alls ekki¹⁵ til hans. Oddr¹⁶ safnar nú liði um dalina, Reykjardal¹⁷ [hvorutveggja¹⁸ ok Skorradal¹⁹, ok um allar sveitir fyrir sunnan Hvítá, [ok þó hafði hann margt or öðrum sveitum²⁰. Arngrímr goði safnaði mönnum²¹ um²² um²³ Þverárhlið ok Norðrárdal at sumum²⁴ hluta²⁴. Þorkell trefill safnaði²⁵ mönnum²⁶ [it neðra²⁷ um Mýrar ok Stafholtstúngur, ok suna Norðdæla²⁸

1) ok fór, t. A7. 2) fra [sagði honum, forskr., A3. 3) Odds-sonar udel. A8, 9; fra [Þorvaldar (Þorvalds, A6) verit hafa, A4-6; fra næstsíðste [sem Þorvaldr hafði haft síðasta náttstað, A7. 4) mjök, t. A6. 5) samdráttr, A3, 6-9, (A8 udel. liðs). 6) saal. A5; hv^otveggja (hvorutv. eller hvortv.) A1; hvortveggja, A4; hvar-tveggja, A3; hverutveggja, A6; hverotveggja, A8, 9. 7) fra [hvorutveggju, A7. 8) Aaben Plads for Begyndelsesbogstavet i A1; A6, 7 begynde her det 14de, A8 og 9 det 10de Capitel. 9) saal. A2-9; var, A1. 10) Hænsa-Þórir, A3-5, 7-9; Hænsa-Þórir, A6. 11) með XII menn, A3. 12) málin, A4, 8, 9. 13) væri, A5. 14) fra [málum voru móti honum, A7. 15) saal. A4-9; eigi, A1, 2. 16) Túngu-Oddr, A6. 17) Reykjadal, A6-9. 18) hv^otveggja, A1; hvar-tveggja, A2; u. A7-9. 19) Skoradal, A2-4, 6-9; Skaradal, A5; fra [ok Skorad. hvorutveggja (hvortv., A4; hverotveggja, A6), A4-6. 20) fra [ok um allar sveitir, hvar hann kann, A4, 5; ok hvar sem (u. A7-9) hann kann (kunni, A8, 9), A6-9. 21) u. A8, 9; safnar liði, A7. 22) af, A8, 9. 23) sínum, A6; at sínum lut, A8, 9. 24) fra [u. A3; Ordene: at s. hl., udel. A7. 25) safnar, A3. 26) liði, A4-6, 8, 9; safnar ok liði, A7. 27) fra [u. A3. 28) Nor-dæla, A4, 7; Norðdæla, A5, 8; Norðdæli, A6; Norðdalj, A9.

hefir hann með sér, þvíat Helgi, bróðir hans, bjó í Hvammi¹, ok [hefir hann hann með sér². Nú safnar Þórðr gellir lið³ vestan, ok hefir eigi margt lið⁴; hittast nú þessir allir, er í voru málinu⁵, ok hafa alls⁶ cc manna; ríða nú ofan [fyrir utan⁷ Norðrá, ok yfir á⁸ at Eyjavaði⁹, fyrir ofan¹⁰ Stafholt, ok ætla yfir Hvítá, þar sem heitir Þrælastraumur¹¹. Þá sjá þeir mannaferð¹² mikla fyrir sunnan ána; er þar Túngu-Oddr ok hafði¹³ nær cccc manna; greiða¹⁴ nú ferðina, ok vilja fyrir koma¹⁵ til vaðsins; hittast¹⁶ nú við ána, ok [hlaupa þeir Oddr¹⁷ af baki¹⁸ ok verja vaðit, en þeim Þórði geingr úgreitt framreiðin, ok vildu þó¹⁹ gjarna komast á þingit; slær²⁰ nú í bardaga²¹ ok verða þegar²² áverkar; fëllu iij menn af Þórði²³. Þar fëll Þorólfr refr, bróðir Álfs or Dölum, virðuligr maðr²⁴, ok²⁵ hverfa nú²⁶ frá við svo búit. Einn maðr fëll af Oddi, en iij urðu²⁷

1) í Norðrárdal, t. A6. 2) fra [fylgði hann honum, A7; var hann með honum, A8, 9. 3) at, t. A4-7; Þórðr g. safnar liði at v., A8, 9. 4) en hefir þó eigi margt, A1-7; ok hafði þó eigi margt, A8, 9. 5) máluunum, A7; hittast nú allir þessir í vörn málinu, A8, 9. 6) ok höfðu nær, A8, 9. 7) fra [með, A3. 8) u. A4-9. 9) yfir um á Eyjarvaði, A3. 10) norðan, A7. 11) heita Þrælastraumar, A3. 12) mannaferð, A4-6, 8, 9. 13) efter A3-7; hefir, A8, 9; u. A1, 2. 14) saal. A2, 4-6, 8, 9; gæða, A1; þeir greiða, A3, 7. 15) komast, A6, 8; vilja komast fyrir, A7; vilja fyrir verða at komast, A9. 16) þeir, t. A7; þeir hitt., A8, 9. 17) þegar, t. A6. 18) fra [hleypr Oddr að (rett. af) baki ok hans menn, A7. 19) t. A3-6, 8, 9; en (u. A6, 8, 9) vildu þó (u. A7) g. kom., A3-9; þó udel. í A1, 2. 20) slæst, A4-9. 21) með þeim, t. A6. 22) u. A4-7; verða (urðu, A9) áv. miklir, A8, 9. 23) Þorkeli, ur., A4, 5, 7. 24) hann var með Þórði gelli, t. A4-9. 25) u. A2. 26) þeir, A3; ok verða þeir nú frá at (þar frá, A5) hverfa við svo b., A4-9. 27) eru, A3.

mjök sárir. Þórðr snýr nú málinu¹ til alþingis. Þeir ríða nú² heim vestr, ok þikkir mönnum mjök hallazt hafa metorð Vestanmanna³. Nú ríðr Oddr á þingit. Hann⁴ sendi heim þræla sína⁵ með ross. Jórunn [kona hans⁶ spurði⁷ tíðinda, er þeir komu heim. Þeir kváðust eingin segja kunna önnur en þau⁸, at sá [maðr var einn⁹ [kominn vestan¹⁰ or Breiðafirði, at¹¹ svara kunni Túngu-Oddi, ok var hans hljómr ok rödd¹² sem gríðúngr¹³ gelldi¹⁴. Hon kváð þat eingi tíðindi, þótt honum væri¹⁵ svarat sem öðrum manni, [en kváð þó¹⁶ þat¹⁷ hafa gjörzt [at tíðindum¹⁸, at eigi væri¹⁹ líkligra til²⁰. Var þar [ok bardagi²¹, sögðu þeir, ok fèllu²² v menn²³ alls, en margir urðu sárir; en áðr gátu²⁴ þeir þess at eingu. Nú líðr þingit²⁵, ok verðr þar ekki²⁶ til tíðinda, en er þeir mágar koma²⁷ heim vestr, skipta þeir bú-

1) málunum, A 4-7; málum, A 8, 9; þ. sneri nú málum, A 3. 2) en þeir ríða, A 6. 3) Vestmanna, A 8, 9; vestfirzskra manna, A 3. 4) en, A 6, 7. 5) sín, A 2. 6) fra [u. A 7. 7) spyr, A 8, 9. 8) kv. önnur engin (eng. önn., A 6, 7; kv. ei, A 8, 9) segja kunna, utan þau, A 4-9. 9) fra [einn maðr væri, A 4-9. 10) fra [með Vestfirðingum, A 3. 11) er, A 3, 7. 12) sögðu þeir, t. A 6. 13) graðúngr, A 3, 6, 7, 9. 14) saal. A 1, 4, 5, 9; geldí, A 7, 8; gilli, A 6; öskraði, A 3. 15) I A 1, 2 skrevet veri. 16) fra [þeir kváðu, A 3. 17) þat þó (þá, A 5), A 4, 5, 7, 9; kváðst þat þó, A 8. 18) fra [til tíðinda, A 3; en hon kváð þó gjörzt mundu hafa þat at tíðindum, A 6. 19) I A 1, 2 skrevet veri. 20) er eigi var líklegra (líkara til, A 7), A 3, 7; sem eigi var líkl. til, A 4-6, 8, 9. 21) bard. nokkurr, segja þ., A 3. 22) þar, t. A 2; fra [bard. nokkurr (u. A 9) sagði hún. Þeir svöruðu (segja, A 8, 9) já, ok féllu þar, A 4, 5, 8, 9. — eðr var þar bard. nokkurr, segir hún. Þeir svör. já, ok féllu þar, A 6. — eðr var þar nokkurr bardagi? Þeir sögðu at var, ok féllu þar, A 7. 23) u. A 5, 6, 8, 9. 24) gáðu, A 9. 25) N. líða þegar tím- ar (ur. af: þingtímar?), A 3. 26) saal. A 4-6; eigi, A 1, 2, 7-9. 27) komu, A 2, 4-9.

stöðum¹, ferr Gunnarr í Örnólfsdal, en Hersteinn tekur Gunnarstaði. Eptir þetta lætr Gunnarr færa til sín² vestan³ við þann allan⁴ sem Örn austmaðr hafði⁵ átt, [ok flytja heim í Örnólfsdal⁶, tekur hann [til síðan ok húsar⁷ upp⁸ bæinn í annat sinn, þvíat Gunnarr⁹ var allra¹⁰ manna hogastr; [hann var¹¹ ok um allt atgjörfismaðr, ok manna bezt vígr ok hinn vaskasti í öllu.

14. ¹²Nú liða stundir [fram, allt til þess at¹³ menn ríða til þings¹⁴; er nú mikill viðbúnaðr¹⁵ í hêruðunum¹⁶; ríða nú hvorirtveggju¹⁷ ákafa fjölmennir; ok er þeir¹⁸ Þórðr gellir¹⁹ koma²⁰ á Gunnarstaði, er Hersteinn sjúkr, [ok má eigi fara til þings²¹; selr hann nú öðrum í²² hendr sakirnar. Eptir voru hjá honum xxx mauna. Nú ríðr Þórðr til þings. Hann safnar at sêr vinum sínum ok frændum²³, ok kemr snemma²⁴ til þings²⁵; en þingit var þá undir Ármannsfelli; ok svo²⁶ sem flokkar koma, hefir Þórðr liðsdrátt mikinn. Nú er sên ferð Túngu-Odds; ríðr

1) þegar um bústaði, A3; skiptu þeir um bústaði, A4-9. 2) að, t. A4-9. 3) u. A3. 4) við þann allan vestan, A2; alla þá við, A9. 5) hefir, A8, 9. 6) fra [u. A3; ok fl. í Örnudal, A7. 7) at húsa, A4-7; tekur síðan til at húsa, A8, 9; fra [síðan at húsa, A3. 8) u. A7. 9) hann, A8, 9. 10) u. A6. 11) fra [u. A7. 12) A6, 7 *begynde her det 15de, A8 og 9 det 11te Capitel. I A1 er aaben Plads for Begyndelsesbogstavet.* 13) u. A4-6, 8, 9; fra [þar til, A7. 14) alþings, A7; alþingis, A8, 9. 15) viðbúnaðr, A6. 16) hêruðum, A8, 9; viðbúningr af hvorutveggjum í heröðum, A3. 17) hvarertveggjo, A2, 8; hvorutveggju, A4-7; hvarutveggir, A9. 18) u. A3, 7. 19) Þórðr ok Gunnarr, A8, 9. 20) komu, A6; kom, A3, 7. 21) fra [ok má hvergi fara, A4, 5, 8, 9; svo hann má hvergi fara, A6, 7. 22) á, A3; selr nú öðrum á h., A5. 23) I A1, 2 *skrevet frendum.* 24) snimma, A2. 25) þingsins, A4-8. 26) u. A6-9.

Þórðr þá [í mót honum¹, ok vill eigi at hann uái þínghelginni. Oddr riðr með² ccc manna. Þeir Þórðr verja þíngit, ok [slær þá þegar í bardaga; tekst³ brátt⁴ mannfall⁵, en allmargir urðu⁶ sárir. Þar fëllu vj menn af Oddi⁷, því Þórðr var miklu fjölmennari. Þetta sjá góðgjarnir menn, at þau vandræði mundi af standa⁸, ef þíngheimrinn⁹ berðist, at seint mundi bætr biða; er þá gengit í milli, ok [verða skildir, ok¹⁰ snúit málum til sættar¹¹, ok var¹² Oddr ofrlíðr¹³ borinn, ok varð undan at¹⁴ láta, [fyrir því at bæði var, at hann þótti þýngra málahlut eiga at flytja¹⁵, [enda varð hann aflsvani¹⁶ fyrir liðs sakir¹⁷. Var þá þat¹⁸ mælt, at Oddr mundi tjalda á brottu¹⁹ or þínghelgi, en gánga til dóma²⁰ ok²¹ at nauðsynjum sínum²², fara²³ með sik spakliga²⁴, [sýna einga þrjózku, nè hans menn²⁵. Sitja menn nú yfir²⁶ málum, ok leita²⁷ at sætta þá²⁸,

1) fra [í móti (honum, t. A9), A8, 9. 2) reið við, A8, 9. 3) fra [tekst þar þegar (tókst þeg., A8, 9) bardagl með ákefð, ok verðr þar (ok var, A7; ok varð þar, A8, 9), A4-9. 4) brá, A1 ved Skrivefeil. 5) mikit, t. A3; v. þ. mannfall skjótt, A8, 9. 6) en margir verða, A4-6, 8, 9; ok urðu margir, A7. 7) en allmargir urðu sárir, t. A3 (Gjentagelse). 8) saal. (mundu af st., A6-9), A2-9; standast, A1. 9) allr, t. A4-6, 8, 9. 10) fra [u. A4-9. 11) sátta, A3, 8, 9; sn. málanum (málinu, A7) til sætta, A6, 7. 12) varð, A3, 6-9. 13) ofrlíða, A3, 7. 14) u. A4, 5; ok máttu í öllu undan láta, A7. 15) fra [Þorvaldr son hans skyldi utan fara (í, t. A8, 9) III vetr; þótti ok (u. A8, 9) mönnum hann þýngra málahlut flytja eiga, A4-9; A7 sætter den sidste Passus først og den første efter. 16) aflsvani, A5, 6, 8, 9; aflvana, A3. 17) fra [u. A7. 18) þat þá, A2-6, 8, 9; var nú m., A7. 19) brekku, A4-9. 20) at dómum, A4-9. 21) u. A3. 22) u. A3. 23) ok fara, A3; skyldi hann fara, A7. 24) sparliga, A8, 9. 25) fra [u. A3. 26) at, A3. 27) reyða, A7; nú við, t. A3. 28) I alle Haandskrifterne, med Undtagelse alene af A8 og 9, tilføies her föl-

ok horfir Oddi þúngliga, fyrir [þat mest at mikit

*gende: Þórðr gellir talaði þá lánga tölu ok snjallæ at lögbergi, ok tjáði þat, hversu illað mönnum gegndic at fara í úkunnigð þing at sækja um víg eðr harma sínae at reka, ok sagði nú hversu mikit f honum varð fyrir, áðr hann gat þessu máli til skila komit, ok kvaðg mörgum manni mein munduð at verða þessu vandræði, ef eigi veri bætr á ráðnar: fyrir því, sagði hann, at hér til hafa þat lög verit, at sakir skal sækja á því þingi er næst er vettfanginuí, en þá er landinu var skipt í fjórðunga, [var svo skipat, at þrjú voru^k þing í fjórðungi hverjum, nema í Norðlendinga fjórðungi voru liij, [ok því svo, at þeir urðu eigi á annat sáttir: þeir er voru fyrir norðan Eyjafjörð vildu eigi þangat sækja þing, enda eigi í Skagafjörð þeir er fyrir vestan vorum, en þó skyldi [jófn dómnemaⁿ á alþingi or þeirra fjórðungi sem or einhverjum öðrum; af því skal einn maðr þaðan sitja fyrir fórráðs^g goðorð, at þeir goðar vildu allir setið hafa; en síðan voru sett fjórðungsþing; svo sagði mér^s Úlfhéðinn Gunnarsson. Nú er setið at málunum, ok horfir, o. s. v. *Vi tage ikke i Betænkning at ansee dette Afsnit for en Interpolation, der dog sandsynligviis allerede har været optagen i det Haandskrift, som ligger til Grund for alle de her benyttede Afskrifter. Det er öiensynlig taget af Íslendingabók's 5te Capitel (see I B. S. 8), men paa en Maade som röber en meget uvidende og ubehændig Forfatter, hvilket enhver lettelig kan skjønne ved at sammenligne begge Steder med hinanden. Vi udhæve kun: at han forstællig sammenblander Ares egne Ord med hans Referat af Thord Gellers berönte Tale, og fordreier denne saaledes, at han lader den sidstnævnte, i en Tale som**

- a) tal. þá langt ok snjallt, A7. b) at, t. A1. c) þat, t. A1, 4-6. d) hëruð, t. A3 í Margen med Henvísningstegu, uden Tvívl som Glossen til þing; A5-7 indskyde det i Texten og læse: hëruð, þing at s.; A3 læser alene hëruð. e) A1 synes at læse sinna. f) at, t. A1. g) saal. A3; hvað (hvað), A1, 2, 4-7. h) mundi, A2; mundi mein verða af þ. v., A4-6; m. manni mundu vandræði af verða, A3; hv. m. mönnum mundi vandræði verða at þessu, A7. i) saal. A1, 2; vettfangum, A3-7; den her brugte Form röber en senere Tid, den ældre Form er vettvángr (her altsaa vettvánginum). k) fra [ok þrjú, A3. l) fra [því, A7; var þat því, at, A3. m) a: or Húnavatns sýslu, t. A7 í Parenthes (som Glossen). n) fra [saal. A4, 5; jfr. Íslendingabók; jafnan dóm nefna, A1, 2; jafnt (jafnan, A3; jafn, A7) dóma nefna, A3, 6, 7. o) þeim, A4-7. p) Í Íslendingabók stæer einomhverjum; sérhverjum, A3; hverjum, A7. q) saal. A3-7; skrevet forðz í A1, 2. r) þeirra, A2; þeirra (þeir, A7) goðorð (gjörð, A3), A3-7. s) u. A7.

ofrefli var í móti¹.

15. ²En³ nú skal segja nokkut af Hersteini: at⁴

maatte være holdt i Aaret 962, paaberaabe sig Vidnesbyrd af Úlfhédinn Gunnarsson, der først blev Løgsögumaðr i Aaret 1107 eller 1108, og som Ares paaberaaber som sin Kilde. De Vendinger, der især kunne betragtes som Udgangspunkter for Forandrelsen, have vi udhævet. I Ares Text er ogsaa foretagne flere Forandringer, som røbe en nyere og i ældre Sprogformer og Retsbegreber ukyndig Forfatter. Den Tilsætning, som her er udhævet og som ikke findes i Ares Skrift, kunde vistnok fortjene Opmærksomhed, da den uden Tvivl er taget efter en ældre Kilde og ikke tilsat af Interpolator, men da den i dens nuværende Forbindelse er temmelig uforstaaelig, og sandsynligviis reven ud af Sammenhæng paa dens oprindelige Sted, giver den ingen sikker Oplysning. Det indskudte Afsnits Grændser vise sig især tydelig ved Slutningsordene for Afsnittet og i dette selv, navnlig ved Gjentagelsen af Ordene: sitja menn nú yfir málum — nú er setið at máluum. Med Hensyn til selve Indholdet af Beretningen, da synes Islands Inddeling i Hjórdúngar og Þing med større Sandsynlighed at henføres til Althingets første Indretning end til denne Begivenhed; dette støtter sig ogsaa paa Hauk Erlendssons Beretning, sandsynligviis bygget paa Styrmers Autoritet, i Landnámab. IV, 7 (I. B. S. 259), og det er endog tvivlsomt, om man i Íslendingubók paa det anførte Sted bør bringe Beretningen om Landets Inddeling i Forbindelse med den her fortalte Begivenhed, da den indre Sammenhæng synes at være temmelig fjern. Derimod fremgaaer det klart af Ares Beretning, sammenholdt med Graagasens Bestemmelser om Værnething, at denne Begivenhed maa have haft den største Virkning paa at udvide Klagerens Rettigheder til at bestemme Værnethinget. Iøvrigt er denne Gjenstand for vidtløftig til her at udvikles nærmere. — A8 og 9 udelade, som bemærket, dette hele Afsnit, og læse saaledes det følgende: Oddi först (blæs Oddr, A9) þungliga, fyrir því ofrefli var í móti ok hans mál var slæmt.

1) fra [því m. ofrefli var (á, t. A5) móti, ok hans mál var slæmt, A4,5; því at m. o. var í móti honum ok h. m. var heldr slæmt (h. m. óvænna, A7), A6,7; ofrlíða sakir, því margir voru í móti honum, A3. 2) A6,7 begynde her det 16de, A8 og 9 det 12te Capitel. I A1 er aaben Pluds for Begyndelsesbogstavet. 3) u. A4-9. 4) u. A4,5,7-9.

honum létta¹ brátt sóttarinnar² er þeir riðu³ til þingsins; ferr hann þá í Örnólfsdal⁴. Þat var einn morgin snemma, at hann var í smiðju, þviát hann var [manna lagastr⁵ á járn. Þá kemr þar bóndi einn, sá er Örnólfr hét, ok sagði svo: sjúk er kýr mín, [sagði hann⁷, ok bið ek þik, Hersteinn! at [þú farir at sjá⁸ hana; þikkir oss nú gott at þú ert aprt kominn, ok höfum vèr⁹ [þá nokkut¹⁰ svo iðgjöld¹¹ föður þíns, er oss varð¹² at mestu¹³ gagni. Hersteinn svarar¹⁴: eigi hirði ek um kú þína ok kann ek eigi at sjá hvat henni¹⁵ er til meins. Bóndi svarar¹⁶: mikill er þó¹⁷ munr, [at faðir þinn gaf mér kúna, en þú vilt¹⁸ eigi sjá hana¹⁹. Hersteinn svarar²⁰: ek gef²¹ þèr²² aðra kú ef þessi²³ deyr. Bóndi svarar²⁴: þat vil ek fyrst²⁵ þiggja, at þú sjáir²⁶ þessa. Hersteinn sprettr þá upp, ok verðr hermt við²⁷, ok gengr út²⁸ [ok bóndinn²⁹ með honum; [snúa síðan í veg³⁰ til skógar; liggtr þar ein sneiðigata³¹ ok skógrinn³² á tvær hendr; ok er Hersteinn

1) létta, A 7. 2) hon. batnaði brátt sóttarinnar, A 8, 9. 3) Her be-
gynðer det andet Blad af Membranen med Bogstaverne (ri) du.
4) suðr, t. A 7. 5) at t. (ur.) A 2. 6) fra [hagr, A 7. 7) fra [u. A 4-9. 8) saal. Membr., A 2, 3; far. ok sjáir, A 1; fra [sjá, A 4-9. 9) var, Mbr. 10) I A 1, 2 skrevet nokkr. 11) í gjöld, ur., A 3; fra [svo iðgjöld, A 7; þá iðg. (nokkut, t. A 9), A 8, 9. 12) saal. Membr., A 3-9; var, A 1, 2. 13) u. A 2. 14) sagði, A 8, 9. 15) ekki sjá hve h., A 8, 9. 16) saal. Membr., A 1, 2, 4-7; sagði, A 8, 9; segir, A 3. 17) þú, A 3. 18) Membr. i Margen uden Henvisnings-
tegn. 19) fra [fað. þ. g. m. hana, en þú v. e. sjá (hana, t. A 8, 9), A 4-9. 20) sagði, A 8, 9. 21) skal gefa, A 7. 22) þá, t. A 8, 9. 23) hún, Membr. 24) saal. Membr., A 1-7; sagði, A 8, 9. 25) u. A 4-9. 26) saal. de övr.; sier, A 1; þó, t. A 7. 27) mjök, t. A 4-9. 28) or smiðjunni, t. A 6. 29) fra [u. A 7. 30) á veg, A 6, 8, 9; fra [snýr síðan bóndi á veg, A 7. 31) sniðgata, A 7. 32) vegrinn, A 8.

ferr¹ klifgötuna² nemr hann staðar; hann var allra manna³ skygnstr⁴. Hann mælti þá: kom⁵ þar fram skjöldr⁶ í skóginum⁷. Bóndi⁸ þagði⁹. Hersteinn mælti¹⁰: hefir þú svikit mik, hundrinn¹¹ þinn? nú ef þú ert¹² í nokkurum¹³ særum¹⁴ at leyna, þá leggst þú niðr í götuna ok tala ekki¹⁵ orð, en ef¹⁶ þú gjörir eigi þetta¹⁷, þá [mun ek¹⁸ drepa þik¹⁹. Bóndinn leggst þá niðr²⁰, en Hersteinn snýr²¹ heim²² ok kallar á²³ menn sína; þeir taka vopn sín ok fara síðan²⁴ [í skóginn²⁵, [ok finna²⁶ Örnólf í götunni²⁷. Þeir biðja hann²⁸ fara með sér þángat, sem mælt var²⁹ at [þeir skyldu finnast³⁰. Nú fara þeir þar til er þeir koma í eitt rjóðr; þá mælti Hersteinn til Örnólfs³¹: eigi [vil ek skylda³² þik til³³ at tala, en [far nú³⁴ sem fyrir þik var lagit³⁵. Bóndi³⁶ hleypr þá upp á hól einn ok blístrar³⁷

1) neðan, t. A 6. 2) klifgötuna, A 8, 9. 3) manna over *Linien* i *Membr. med samme Haand*. 4) skygnastr (skign., A 7-9), A 3, 6-9. 5) hvort kom þ. fr., A 6. 6) bóndi! t. A 4-6. 7) bóndi! t. A 8, 9; or sk., A 6. Hann m., skjöldr kom þar fram, bóndi! or skóg., A 7. 8) hinn, A 4-7; hann, A 8, 9. 9) þagnaði, A 3. 10) þá, t. A 4-6, 8, 9; mælti: þá h. o. s. v., A 7. 11) hundr, A 3. 12) saal. *Membr.*, A 3-9; er, A 1, 2. 13) u. A 8. 14) saal. A 1, 2, 4-9; ferum, *Membr.*, A 3. 15) saal. *Membr.*, A 3-7 (tala þú ekki, A 6; talaðu ekki, A 7); eigi, A 1, 2, 8, 9. 16) udel. ved *Skrivefeil* i *Mbr.* 17) g. þat eigi, A 7. 18) þegar í stað, t. A 6. 19) fra [skal ek stífa af þér hausinn, A 3. 20) nú niðr í götuna, A 3. 21) ferr, A 9; þá, t. *Membr.*; Herst. ferr þá, A 8. 22) apr, t. A 6. 23) u. A 7. 24) saal. *Membr.*, A 2-7; þegar, A 1; u. A 8, 9. 25) fra [til skógarins, A 3. 26) fra [finna þar, A 6. 27) I *Membr. skrevet* gavt-inne. 28) þ. skipa honum, A 3; þ. segja honum, A 7. 29) er, A 2. 30) fra [hann skyldi finna sína félaga, A 7. 31) bónda, A 3. 32) skaða þ., A 6; fra [skylda ek, A 3. 33) u. A 5-9. 34) fra [gjör, A 7. 35) lagit, A 8, 9; lagt, d. s., A 6, 7. 36) saal. *Membr.*, A 2, 4-9; bóndinn, A 1. 37) saal. *Membr.*, A 2, 3, 7, 8; blýstrar, A 1, 4-6, 9.

hátt. [Síðan hlaupa þar¹ fram xij menn², ok var³ þar Hænsa-Þórir⁴ fyrir flokki⁵, en⁶ þeir Hersteinn taka þessa menn⁷ höndum ok drepa⁸; högggr Hersteinn sjálfir höfuð af Þóri⁹, ok [hefir með sér¹⁰; [riða¹¹ nú¹² síðan¹³ suðr til þings¹⁴, ok segja¹⁵ þar¹⁶ þessi tíðindi. Verðr [Hersteinn ágætr mjök af þessu verki ok fær af virðing mikla¹⁷, sem von var at. Nú¹⁸ er setið yfir [málum manna¹⁹, ok verða þær málalyktir, at Arngrímr goði verðr sekr fullri sekt, ok allir²⁰ þeir er at brenninni voru, [nema Þorvaldr Oddsson: hann²¹ skyldi vera utau²² iij vetr ok eiga þá²³ útkvæmt²⁴; [gefit var fê fyrir [hann, ok svo til farningar²⁵ öðrum mönnum. Þorvaldr fór²⁶ utan um sumarit, ok var²⁷ leiddr upp á Skotlandi²⁸ ok þjáðr þar²⁹. Nú eptir þetta³⁰ var slitið þinginu, ok þikkir mönnum Þórðr vel ok sköru-

- 1) fra [hlaupa þar þá, A 7. 2) or skóginum, t. A 3. 3) er, A 3. 4) Hænsa-Þórir, A 1, 5, 8, 9; var Hænsa-Þórir, A 6. 5) þeim, t. A 4-6; ok v. Hænsa-Þórir þar fyrir þeim, A 7. 6) ok varð þat eigi lengi, áðr, A 7. 7) taka þá með (alla, A 1-9) hönd., A 2, 4-9. 8) þá, t. A 6; þá alla, t. A 3; drápu þá síðan, A 7. 9) Hænsa-Þórir, A 7, 9. 10) fra [lauk svo hans æfi; hefir hann þat síðan með sér, A 7; en hann feis við, t. *Membr.* 11) riðr, A 6. 12) u. *Membr.*, A 1-6, 8, 9. 13) fra [ok þegar allt, A 7. 14) alþings A 7. 15) segir, A 4-7. 16) ok sögðu Þórði, A 8, 9. 17) fra [hann af þessu verki ágætr mjök, ok fær virðing af, A 7. 18) A 8 og 9 *begynde her et nyt Capitel, det 13de.* 19) fra [brennmálunum (brennumálum, A 6-9), A 1-9. 20) u. A 1-9. 21) fra [en Þorv. Oddss., A 3, 8, 9. 22) sk. utan fara, A 1-9. 23) síðan, A 1-9. 24) varkvæmt, *ur.*, A 3. 25) farnings, *Membr.*; landsvistar, A 8; *aaben Plads for Ordet i A 9; fra [til farnings, ok svo, A 3. 26) fra næstsidste [fê var gefit til farar honum á þinginu, ok fyrir honum, ok því lauk svo hans máli. Fór hann, o. s. v., A 7. 27) varð bertekinn (ok t. A 6, 7) síðan o. s. v., A 1-9. 28) Skotland, A 1-9. 29) af landsmönnum, t. A 7. 30) þat, A 3.*

liga¹ hafa fylgt² þessum málum. Arngrímur goði fór ok³ utan [um sumarit⁴, [ok er þat eigi ákveðit⁵, hversu mikit fê [goldit var; lýkr á þá leið þessum málum⁶. Riða menn síðan heim af þingi, [en þeir fara utan⁷, sem mælt var, er sekir voru⁸.

16. ⁹Gunnarr Hlífaron sitr nú¹⁰ í¹¹ Örnólfsdal ok hefir lúsat vel¹²; hann hafði selför ok var jafnan mannfátt¹³ heima. Jófríðr¹⁴, dóttir Gunnars, átti sér¹⁵ tjald úti¹⁶, þvíat henni þótti þat ódaufflgra. Einn dag herr svo til, at Þóroddr, son Tungu-Odds, ríðr í Þverárhlið; hann kemr í Örnólfsdal [um fariun veg, ok gengr inn¹⁷ í tjaldit til Jófríðar. Hon heilsar honum vel¹⁸. Hann sezt¹⁹ niðr hjá henni ok taka þau tal [sín á milli, ok²⁰ í því kemr sveinn²¹ frá selinu ok biðr Jófríði taka ofan klyfjar með sér²². Þóroddr ferr til ok tekr ofan²³ klyfjarnar, en sveinninn ferr síðan²⁴ [í brott²⁵ ok kemr²⁶ til sels²⁷.

1) *I Membr. skrevet sköruglega.* 2) framfylgi, A6, 7. 3) u. A7. 4) fra [samsumars, A4-7; sama sumar, A8, 9. 5) fattis í A3; fra [þat (en þ., A6) er e. ákv., A4-6; ekki er ákv., A7; þess er ei getið (ákveðit, A9), A8, 9. 6) fra [var gold. at þess. mál., A7. 7) A1 till. her svo, hvilket hverken Membr. eller A2 kjennde. 8) fra [en þeir fara (óru, A8, 9) ut. er sekir voru, A4-6, 8, 9. 9) A6 og 7 begynde her det 17de Capitel, men A8 og 9 have ingen Capitelinddeling paa dette Sted. I Membr. og A1 er aaben Plads for Begyndelsesbogstavet. 10) u. A4, 5, 8, 9. 11) at, A7. 12) hús. vel bæinn (bæinn vel, A7), A6, 7. 13) fámennr, A4-6; ok jafn. fátt manna, A7; ok hafði opt fámennr, A8, 9. 14) Jófríð, her, A1. 15) u. A8, 9. 16) eitt, A3. 17) u. A2; fra [ok ferr, A7. 18) u. Membr. 19) saal. Membr., A2-9; settist, A1. 20) fra [með sér, A1-9. 21) nokkurr, t. A6; heim t. A7. 22) t. of. með sér klyfjar, Membr., A8, 9. 23) með honum, t. A7. 24) u. A8, 9. 25) saal. fra [Membr., A2; brott, A8, 9; burt, A1; ferr burt síðan, A4-7. 26) aprt, t. A8, 9. 27) selsins, A8, 9; fra [til selsins, A3.

Gunnarr spyr, hví honum yrði nú² svo fljótt³. Hann svarar eingu. Gunnarr spurði⁴: sátu⁵ nokkut til tíðinda⁶? alls ekki⁷, kvað sveinninn. Nei, sagði Gunnarr, þannig ertu í bragði, sem [nokkut hafi þér fyrir augu borit, þat⁸ sem þér þikkir umræðu vert⁹, ok seg mér¹⁰ ef svo er, eðr [er nokkut manna komit¹¹ til bæjarins? Eingan sá ek kominn¹², sagði sveinninn. Þú munt nú segja verða, sagði Gunnarr, ok tók sviga [eiun mikinn¹³, ok ætlar¹⁴ at berja piltinn¹⁵ með; ekki¹⁶ fèkk hann¹⁷ af honum heldr en áðr. Eptir þat¹⁸ fèkk Gunnarr sér best ok [bleypr á bak, ok¹⁹ ríðr skyndiliga ofan²⁰ til vetrhúsa með hlífinni²¹. Jófríðr getr at líta [ferð föður²² síns²³ ok sagði²⁴ Þóroddi, ok biðr hann ríða brott²⁵: vilda ek gjarna²⁶ at eigi hlytist illt af mér. Þóroddr [segist munu bráðliga²⁷ ríða. Gunnar berr²⁸ fljótt²⁹

1) sp. nú, því hon., o. s. frd., Membr. 2) u. A 6, 7. 3) greitt, A 1-9; því hann y. n. s. fljótr, A 3. 4) svarar, A 7. 5) sátu, A 1-9. 6) nýlynda, A 3. 7) saal. Membr., A 3-9; eigi, A 1, 2. 8) fra [þú hafir sèt nokkut, A 3; nokk. hafi fyrir þik borit, þat þér þ., A 8, 9. 9) þ. þikk. umvert, A 7. 10) nú, A 8. 11) fra [er nokkurr maðr kominn, A 4-6; var nokkurr kominn, A 7; er nokkurr kominn, A 8, 9. 12) koma, A 7; u. A 8, 9. 13) u. A 4-6, 8, 9; fra [u. A 7. 14) ætlaði, A 4-6. 15) ber. með piltinn, A 8, 9; ok læzt vilja berja sveinninn, A 7. 16) saal. Membr., A 3-6, 8, 9; eigi, A 1, 2; eu hann fèkk ei af h., A 7. 17) þat, t. A 3. 18) þetta, A 6. 19) fra [u. A 4-9. 20) u. A 8, 9. 21) ofan með hlífinni til vetrarhúsa, A 7. 22) feðr, her, Membr., A 1, 2. 23) fra [föður sinn, A 8, 9. 24) segir [þetta, t. A 6), A 4-7. 25) saal. Membr.; í burt (burt, A 4, 5, 7), A 1-5, 7; á burt, A 6; ok t. Membr. 26) u. A 4, 5, 8, 9; sagði hún, t. A 3. v. ek, segir hún, A 6, 7. 27) saal. Membr., A 2; A 1 har kun — luga og Laeun for Ordets første Stavelse; (muni) fljólliga, A 1-7; fra [sagðist örliuga, A 3; sér manninn fljólliga ríða, A 8, 9. 28) bar, A 2, 3, 6. 29) skjótt, A 8, 9; þegar, A 7.

at ok¹ hleypr² af baki, [gengr Þegar³ inn í tjaldit. Þóroddr heilsar honum vel, en Gunnarr [tók kveðju hans ok spurði síðan⁴, því⁵ hann væri þar kominn. Þóroddr [sagði, at svo⁶ bar⁷ til um ferðir hans⁸: ok vil ek [þó⁹ eigi gjöra þetta¹⁰ til¹¹ fjandskapar við þik¹², en vita vil ek hverju þú vilt¹³ svara mér¹⁴, ef ek bið¹⁵ Jófríðar dóttur þinnar¹⁶. [Gunnarr svarar¹⁷: eigi mun ek gipta¹⁸ þér¹⁹ dóttur mína²⁰ við þessa meðferðina²¹; hefir nú ok í odda staðit²² með oss um hríð²³. Síðan reið Þóroddr heim²⁴.

17. ²⁵Þat var einn dag at Oddr segir, at²⁶ eigi mundi illa fallit²⁷ at hafa nokkurar landsnytjar af Örnólfsdal, þar er aðrir menn hafa sezt á eigur²⁸ mínar at raungu²⁹. [Konur sögðu þat til liggja³⁰: gjörist fê harðla³¹ nytlêtt³², ok mun þá miklu betr

1) hann, A3. 2) stökkr (at b., A7), A4-9. 3) u. *Membr.*; fra [ok gengr, A3-9. 4) u. A2,4-6; ok spyr, A8,9; fra [tekr því ok spyr, A7. 5) *saal. Membr.*, A3-6; hvi, A1,2,7-9. 6) *frá* [segir svo sem, A3. 7) bæri, A4-7. 8) fra [kvað svo víkja við (sagði svo við víkja, A8) ferðum sinum, A8,9. 9) u. A4-9. 10) þat, A3; vil e. þó ekki gjöra til fjandsk., *Membr.* 11) neins, t. A4-6,9. 12) fra [eigi gjöra þetta neinum til meins, segir hann, A7. 13) mundir, A5; þú munt vilja, A9. 14) hv. þú svarar, A7. 15) *saal. Membr.*, A2,3,8,9; biðr, A1; bæði, A4-7. 16) segir hann, t. A6. 17) mælti, A8,9; fra [u. A4-7. 18) gefa, A3. 19) Jófríði, t. A4-6. 20) segir Gunnarr, t. her A6,7. 21) meðferð, A7-9. 22) staðit, A3-7,9. 23) hríðir, A1. 24) við svo búit, t. A8,9. 25) A6,7 *begynde her det 18de, A8 og 9 det 14de Capitel; i Membr. og A1 er aaben Plads for Overskrift og Begyndelsesbogstav.* 26) Oddr bóndi kvað e. m., A7. 27) farit, A3. 28) eignir, A4-6; eign mína (vora, A7) at (með, A8) r., A7-9. 29) nýúngu, A3; segir hann, t. A6. 30) til leggja, A5; vel fallit, A7; kon. sögðust þat til leggja, A8,9. 31) heldr, *Membr.* 32) því fê gjörist mjök (því nú gjör. fê, A7) nytlêtt, A4-9; fra [gjörist nú fê harðla nytlêtt, segja konur, A3.

mjólka¹ ef svo er breytt². [Þá skal þángat³ fènu halda, sagði Oddr, þvíat þar eru hagar góðir. Þá sagði Þóroddr: ek mun bjóðast⁴ til⁵ at fylgja⁶ fènu, [ok mun þá óágengiligra þikkja⁷. Oddr segist þat gjarna⁸ vilja, ok⁹ [fara þeir¹⁰ nú¹¹ með fènu¹²; ok er þeir eru¹³ láugt komnir, segir Þóroddr, at þeir skulu¹⁴ þángat halda¹⁵ fènu, [at þeir fá¹⁶ versta haga, ok skermis¹⁷ eru mest. Nú liðr nóttin¹⁸ [af hendi¹⁹, ok [reka²⁰ þeir heim fèit²¹ [um morgininn²², ok er konur [hafa mjólkat²³, þá kveða þær aldri jafnilla nyzt²⁴ hafa²⁵ sem þá²⁶, ok er þessa²⁷ eigi optar freistað²⁸. [Liða nú svo stundir²⁹ fram³⁰. Þat³¹ var einn morgin snemma at Oddr kemr at máli við Þórodd son sinn³²: þú skalt fara³³ ofan í sveit

1) segja þær, t. A6. 2) fra [u. A7. 3) fra [þángat skal (þá, t. A6) þegar (u. A7), A1-9. 4) búinn, A3. 5) u. A1-9. 6) þángat, t. A3. 7) fra [u. A3. 8) Oddr sagðist þat gjarnan þiggja v., A8,9. 9) udel. i Membr. 10) Þóroddr, t. A7. 11) fra [ferr hann nú, A3. 12) Þóroddr ok sauðamaðr, t. A6. 13) eigi, t. A3; er þ. voru eigi mjök (u. A8,9), A1-9. 14) skylda, Membr.; skuli, A2; s. Þór. þeir skuli, A1-9. 15) sk. halda þar, A3. 16) fá, A2. 17) saal. Membr.; skermil, A1; skerjull, A2; fra [sem hagin er verstr ok hollin e. m., A3; sem bagar eru verstir ok skeinsl (skemsli, A7; skersl t. i Parenthes, som Forklaring, A6), A4-7; sem hagar eru verstir ok mest skemmdir (skemmdir mest, A9), A8,9. 18) sú nótt, A7. 19) fra [u. A8,9. 20) ráku, A3. 21) fèit heim, A2. 22) fra [u. A3; fra næstsíðste [daginn eptir reka þeir heim fèit, A7. 23) fra [mjólkuðu, A3. 24) saal. Membr.; i A1, 2 skrevet nytz; nytkast, A3, (6, 7). 25) kváðu þær at aldri licði svo illa nytjað (nytkast, A6, 7; nytast, A8; nytjast, A9), A1-9. 26) saal. Membr., A2, 4-9; nú, A1. 27) þess, A1, 5, 8, 9; nú, t. A6; ok er þá eigi opt. þess fr., Membr. 28) þángat at reka, t. A6; ok er nú eigi optar þángat rekit, A7. 29) saal. Membr., A2-4; mánuðir, A1. 30) fra [u. A5-9. 31) A6 og 7 begyndt her det 19de Capitel. 32) ok mælti, t. A7. 33) segir hann, t. A6.

ok¹ safna mönnum, ok vil ek nú reka menn² af eignum vorum, en Torfi skal fara upp um Hálsa, ok gjöra þeim [í kunnleika um³ þenna fund⁴; vèr⁵ skulum hittast við Steinsvað. Þeir gjöra nú svo, safna⁶ liði; fá þeir Þóroddr ix tigi manna; ríða síðan til vaðsins. Þeir Þóroddr [koma fyrri⁷ til vaðsins⁸; hann biðr þá ríða fyrir⁹: [en ek vil¹⁰ bíða föður¹¹ míns¹²; ok er þeir koma¹³ at garði í Örnólfsdal, er Gunnarr at gjöra hláss. Nú ræðir sveinn¹⁴ um¹⁵, er var með Gunnari: menn fara¹⁶ at bænum, eigi allfáir saman¹⁷. [Já¹⁸, sagði Gunnarr, [svo er þat¹⁹, ok gengr heim til bæjarins, ok tók boga²⁰, því²¹ hann [skaut allra²² manna bezt af honum²³, ok er þar²⁴ helzt til jafnat er var Gunnarr²⁵ at²⁶ Hlíðarenda. Hann²⁷ hafði þá húsat vel bæinn, en gluggr var²⁸ á útihurðinni²⁹, svo [at maðr mátti rétta út höfuð sitt³⁰. Hann³¹ stóð

1) at, A8, 9. 2) ránsmenn, A7. 3) fra [orð, er koma eiga á, A3. 4) fra [kunnugt um fundinn, A4-9. 5) saal. Membr., A2, 4-9; við, A1. 6) þeir, t. Membr. 7) fyrir, A4, 5. 8) fra [komu þar fyrri, A8, 9. 9) u. A4-9. 10) fra [ok vil ek eigi, A6. 11) I A1 skrevet feðr. 12) segir hann, t. A6; fra [u. Membr. 13) alla leið, t. A7. 14) sveinninn, Membr. 15) u. A8, 9; við Gunnar, t. A2. 16) saal. A3; fo (fóru), Membr., A1, 2; ríða þar at b., A4-9. 17) u. A7; segir hann, t. A6. 18) saal. Membr., A2, 4-6, 8, 9; þá, A1. 19) fra [u. A8, 9; fra næstsíðste [Gunnarr sá at svo var, A7. 20) sinn, t. A4-9. 21) saal. Membr., A2, 4-9; þvíat, A1. 22) u. A6, 8, 9. 23) fra [var allra manna bezt vígr á hann, sein annat, A7. 24) því, A3. 25) Gunn. var, A4-6, 8, 9. 26) á, A3. 27) Gunnarr, A2; hafði hann þá, A7. 28) ok var gluggi, A7; ok gluggr var, A8. 29) saal. (útihurðinni, A4) Membr., A2-9; útihurðinni, A1. 30) fra [saal. Membr.; maðr mátti r. út h. s., A3; menn máttu reka (þar um, t. A6) út (máttu láta þar út um, A7) höfuðit, A4-9; at inn mátti rétta ok út höfuð sitt (höfuðit, A2), A1, 2. 31) Gunnarr, A3; stóð hann nú v. h., A7.

við hurðina með bogann. Nú kemr Þóroddr¹ at bænum [ok² gengr at dyrum³ [við fá menn⁴, ok spyr ef Gunnarr vill nokkura sætt bjóða. Hann svarar: ek veit eigi at ek eiga⁵ nokkut at bæta⁶, en hitt væntir mik⁷, áðr⁸ þér⁹ fáit mitt vald, at gríðkonur mínar muni¹⁰ stúngit hafa [nokkura¹¹ þína félaga¹² svefnþorni¹³ áðr ek¹⁴ hnígi í gras¹⁵. Þóroddr svarar: [satt er¹⁶ þat, at þú¹⁷ ert afbragð flestra manna [nú¹⁸, þeirra sem uppi eru¹⁹, en þó má koma svo [margt lið í móti þér²⁰, at þú getir²¹ eigi við²² staðit, þvíat²³ faðir minn ríðr at garði með²⁴ mikit lið, ok ætlar at drepa þik. Gunnarr svarar: vel er þat, en þat munda²⁵ ek vilja, at ek hefða²⁶ mann fyrir mik²⁷, áðr ek hníga²⁸ at velli, en eigi gruna ek þat, þótt faðir þinn haldi lítt²⁹ sættirnar. [Hina leið er³⁰, sagði Þóroddr, at vèr viljum gjarna sættast, ok rétt nú fram höndina með³¹ góðum vilja þínum, ok gipt³² mèr Jófríði

1) ok kemr Þór. þá annarsvegjar, A 7. 2) till. efter Membr. 3) saal. Membr., A 2, 3; bænum, A 1, 4, 5; u. A 8, 9; fra [u. A 6, 7. 4) fra [fámennr, A 3. 5) nokkra sætt at bjóða, eða, t. A 3. 6) at ek eigi nokkut (at t. A 6) bjóða, A 4-6; at ek eigi nokkra sætt at bjóða, A 7; eigi veit ek at (ek, t. A 9) eigi nokkut at bjóða, A 8, 9. 7) at, t. A 2, 6, 7. 8) enn, t. A 6, 7. 9) þit, A 7-9. 10) munu, A 8, 9. 11) u. Membr. 12) fra [nokkurn yðar, A 7. 13) fra [einhverjum þínum manni svefnþorn, A 3; nokkrum ykkar svefnþorn félaga, A 8. 14) áðr en hn., A 6. 15) hníg í grös, A 8, 9. 16) fra [veit ek, A 3. 17) Her afbrydes det andet Membranblad. 18) u. A 4-9. 19) fra [þeirra sem nú eru uppi, A 3. 20) fra [mikit lið at (á móti, A 9) þér, A 8, 9. 21) fáit, A 3. 22) móti, A 7. 23) þar, A 8, 9. 24) við, A 6. 25) saal. A 2, 4-6; mundi, A 1, 7; mandae vilja, A 8; mandee v., A 9. 26) saal. A 2, 4-6; hefði, A 1, 7, 8; hafi, A 9. 27) mèr, A 4-7. 28) áð. en ek hníg, A 3, 8, 9; áðr en ek hnígi, A 4-7. 29) eigi, A 3; h. ei sættir við mik, A 7. 30) fra [ekki er þannveg, A 8, 9. 31) at, A 4-9. 32) gef, A 8, 9.

dóttur þína. Gunnarr svarar: eigi kúgar þú dóttur mína af mér, en eigi væri þat fjarri jafnaði¹ boðit, sakir þín, þvíat þú ert góðr dreingr. Þóroddr svarar: eigi mun þat svo virt² af góðgjörnum³ mönnum, ok kann ek mikla þökk fyrir at þú takir þenna kost, með þeim máldögum sem því⁴ hæfir⁵; ok nú við umtölur vina sinna, ok þat⁶ annat⁷ at honum þótti Þóroddr⁸ jafnan vel farit hafa með sínu máli, [þá verðr þat af, at⁹ Gunnarr réttir fram höndina ok¹⁰ lúka svo þessu¹¹ máli¹². Nú¹³ í þessu kemr Oddr í tún, ok [snýr Þóroddr þegar í mót föður sínum¹⁴, ok spyr hvat¹⁵ hann ætlar¹⁶. Hann kveðst ætla at brenna bæinn ok [svo mennina¹⁷. Þóroddr svarar: á aðra leið er nú komit málinu, ok eru við Gunnarr nú¹⁸ sáttir, [ok segir¹⁹ allt hve²⁰ komit er²¹. Heyr hér²² á endemi²³! segir Oddr, væri þèr þá verra²⁴ at eiga konuna þótt Gunnarr væri drepinn áðr²⁵, er mestr var vor mótstöðumaðr? ok höfum vèr illt at²⁶ verki at hefja²⁷ þik. Þór-

1) jafnræði, A3; fjarri jafnræði eðr jafnaði, A9. 2) utan ef er, A8,9. 3) illgjörnum, A5-9. 4) er því, A2; u. A3. 5) hafa, A8; í A9 er hæfir gjort til hafa. 6) saal. A1-3; þess, A4-9. 7) saal. A3; annars (þess ok annars, A6, 7), de övr. 8) Þóroddi, A3. 9) u. A2. 10) fastnar honum (Þóroddi, A7) Jófriði dóttur sína, t. A6, 7. 11) sínu, A3. 12) fra [u. ved Skrivefeil A8, 9. 13) A7 begynder her det 20de Capitel. 14) fra [gengr Þóroddr í móti honum, A3; sn. Þór. móti (honum, t. ur. A4, 5) f. s., A4-9. 15) hve, A9. 16) ætlaði, A7; ætli, A8,9. 17) fra [þat þar var inni, A3; alla þá menn er þar voru, A7. 18) u. A4-9. 19) nú, t. A2, 4-9. 20) sem, A4-9. 21) var, A8,9; fra [segir hann nú allt sem komit er, A6. 22) heyr! heyr á end., A7. 23) I A2 skrevet endimi; endemít, A6, 8,9. 24) verra, A4-7. 25) u. A3, 6, 7. 26) af, A7. 17) tefja, A9; illt at v. athefi, A3.

oddr svarar [ok mælti¹: við mik skaltu nú² fyrst berjast³, ef [eigi⁴ kemr öðru við⁵. Gánga menn nú í milli ok sætta þá feðga; urðu þær málalyktir, at Jófríðr er gefin Þóroddi, ok [líkar Oddi stórilla. Fara nú heim⁶ við svo húit⁷. Eptir þat sitja menn at boði⁸, ok unir Þóroddr [allvel sínu ráði⁹. Ok [at vetri aflöðnum¹⁰ ferr¹¹ Þóroddr utan, þvíat hann hafði spurt at Þorvaldr bróðir hans var í höptum, ok vildi¹² leysa hann með fê. Hann kemr¹³ til Noregs ok kom eigi¹⁴ út¹⁵ síðan, ok hvorgi¹⁶ þeirra bræðra. Oddr¹⁷ tók¹⁸ nú at eldast mjök, ok er hann [spurði þat¹⁹, at hvorgi²⁰ [sona hans²¹ mundi [til koma²², tók hann sótt mikla, ok er at²³ honum [tók at þraungva²⁴ mælti hanu við vini sína, at þeir mundi flytja hann upp á Skáneyjarfjall²⁵, þá er hann væri dauðr, ok kvaðst þaðan²⁶ vildu²⁷ sjá yfir Túnguna alla, ok²⁸ svo var gjört; en Jófríðr

1) fra [u. A3. — Þór. mælti, A7; Þór. sagði, A8, 9. 2) þá, A3. 3) berj. fyrst, A4-9. 4) eingu, A2; einginn (eingi, A4, 5), A3-5. 5) fra [eingi er annarr við, A6; eigi er annat kostar, A7. 6) ok fara h., A4-6, 8, 9. 7) fra [fara heim við svo húit, ok líkar Oddi stórilla, A7. 8) Eptir þetta er setið at boðinu, A7. 9) fra [vel við, A3. 10) liðnum, A8. 11) fra [um sumarit fór, A3. 12) hann, t. A7. 13) kom hann, A7; svo, t. A6. 14) alldrei, A8. 15) til Íslands, A7. 16) hvorugr, A6, 7. 17) A6 *begynder hér det 20de, A7 det 21de Capitel.* 18) tekr, A2. 19) u. A4, 5; fra [spyr, A8, 9. 20) hvorugr, A6, 7. 21) sinna, A3; fra [þeirra bræðra, A4-6, 8, 9; þ. sona sinna, A7. 22) aptr koma, A3; fra [út aptr til landsius hingat koma, A6; út aptr koma til Íslands, A7. 23) u. A7. 24) þreingja, A7; sóttin, t. A6, 7; fra [þrengdi, A8, 9. 25) Skáneyjarfell, A3. 26) þar, A8, 9; u. A6, 7. 27) vilja, A4-9. 28) at honum dauðum var svo g., A7.

Gunnarsdóttir var síðan¹ gefin² Þorsteini Egilssyni at Borg³, ok var⁴ hinn mesti kvennskörungur⁵; ok lýkr þar Hænsa-Þóris⁶ sögu.

1) þar eptir á síðar meir, 46; eptir þetta, 47. 2) gipt, 44-9.
3) í Borgarfirði suðr, t. 46; á Borg í Borgarfirði, 47. 4) hon haldin, t. 46, 7. 5) þar um sveitir, t. 46, 7. 6) Hænsa-Þóris, 44-7; ok lýkr hér söguþætti af Hænsa-Þórir, 48, 9.

**SAGAN AF
HRAFNI OK GUNNLAUGI
ORMSTÚNGU.**

SAGA ÞEIRRA HRAFNS¹ OK GUNN- LAUGS ORMSTÚNGU,

[*eptir því sem sagt hefir Ari prestur enn fróði, Þorgilsson, er mestr fræðimaðr hefir verit á Íslandi á landnámssögur ok forna fræði².*

ÞORSTEINN³ hét maðr, [hann var Egilsson, Skalla-
grímssonar, Kveldúlfis sonar hersis or Noregi; en

¹) Denne Form af Navnet findes næsten overalt, saavel i de bedste Haandskrifter af denne Saga, navnlig begge Membranerne, (kun forekommer Ramn-enkelte Gange i B1), som i Landnámabók, det gamle Skaldatal (i Snorra-*edd*as upsalske Codex og i den saakaldte codex academicus primus) og Egils saga; Formen Rafn findes kun i de yngste Papirshaandskrifter, A5,6 og C2 samt i Udgaven (K). ²) Saaledes er Overskriften med røde Bogstaver, skrevet med den samme gamle Haand som Texten, i den stockholmske Membran, A1. De øvrige af A-Classen paaberøbe alle Ares Autoritet: saga af (hér hefr sögu af, A2, 4) Hrafn ok Gunnlaugi orms., eptir fyrirsögn Ara prests hins fróða, Þorgilssonar, A2-4; saga frá Gunnlaugi ormsúngu ok Skáld-Rafni (eptir fyrirsögn Ara pr. hins fr., Þorgilss., add. mscr. — nemlig det som Afskriveren havde for sig —), A5; sagan af Gunnlaugi ormsúngu, samantekin ok skrifuð eptir fyrirsögn Ara Þorgilssonar hins fróða, A6. Membranen B1 har til Overskrift kun: saga af Gunnlaugi ormsúngu, og överst i Margen paa samme Side: Gunnlaugs saga, den første Titel, som det synes, med en nyere Haand, da Pladsen for Overskriften oprindelig er efterladt aaben. B2 og C1 have: Saga af Gunnlaugi ormsúngu ok Skáld-Hrafn, Islendingum, og C2: saga af Gunnl. ormsúngu ok Skáld-Rafni, hvilken Titel Udgaven (K) ogsaa har optaget. Capitelinddeling findes i alle Haandskrifter, med Udtagelse af A3, men Tal findes, som sædvanlig, kun i Papirshaandskrifterne (A2, 4-6, og C1-2); Björn fra Skardsaa har nemlig i sin Afskrift (B2) ikke tilføiet Capitelallene. ³) Be-

Ásgerðr hét móðir Þorsteins, ok var Bjarnardóttir¹. Þorsteinn bjó at Borg í Borgarfirði; hann var auðigr² at fê ok höfðingi³ mikill, vitr maðr ok hógværr ok hófsmaðr um alla hluti. Eingi⁴ var hann afreksmaðr um vöxt eða⁵ afl, sem Egill faðir hans, [en þó var hann⁶ et mesta afarmenni, ok vinsæll af allri⁷ alþýðu. Þorsteinn var vænn⁸ maðr, hvít á hár ok eygr⁹ manna bezt. [*Sva segja fróðir menn, at margir í ætt Mýramanna, þeir sem frú Agli¹⁰ eru komnir, hafi verit manna¹¹ vænstir, en*

gyndelsesbogstaoet i A1 har oæret meget stort og illumineret med Farver, men er nu næsten afbleget og meget hullet (sammenl. Ks Facsimile). I B1 er Pladsen aaben før Begyndelsesbogstavet, og et lille þ skrevet i Margen ved Siden af, for at angive hvilket Bogstao der skal suppleres.

1) hon var dóttir Björns (Bjarnar, A5) hölds; móðir Ásgerðar var Þóra hladhorn, dóttir Þóris jarls (þegjanda, t. A6), A2-6; i A3 er dette tilföiet af Arne Magnusson. B og C have fra [kun: son Egils Skallagrimssonar ok Ásgerðar Bjarnardóttur. 2) maðr, t. B, C. 3) höfðingsmaðr, A2-5 (A3 ved Rettelse af Arne Magnusson fra: höfðinge, maðr mikill). 4) Ei (ekiki, A6, B, C), de övrige. 5) nè, A2, 3 (oed A. M. for ok), 4-6. 6) Istedensfor Ordene fra [have A1-6 og K følgende Tillæg: Þvi at sva er sagt af fróðum mönnum, at Egill hafi mestr kappi verit á Íslandi ok (v. A3) hólmgangumaðr (á Ísl. í hólmgangum, A2, 4-6, K), ok mest ætlað (sér, nödvendigt Tillæg efter A2, 3 ved A. M., 4-6) af bóndasonum; fræðimaðr var hann ok mikill ok manna vitrastr. Þorsteinn var ok (udel. A2-6). Dette er en aabenbar Interpolation, der tillige skader Ordfoiningen. Denne forbedres heller ikke ved den af Udgiørerne i K foretagne Forandring af de sidste Ord til: en þó var Þorst. o. s. v. Vi have valgt at bortkaste dette hele Tillæg, og simpelthen fölgc Membranen B1 og de deraf afstedte Haandskrifter B2 og C1-2, hvorved Ordfoiningen bliver naturlig. 7) u. A2-6, B, C. 8) sjáligr, B, C, K. 9) eygðr, det samme, men senere Form, A2-6, B, C. 10) saal. A5, K efter den ældre Form, som ogsaa bruges i Egils saga; Egli, A1, 6; Eligli, A2-4. 11) menn, efter Papirshaandskrifterne, K.

þat sè þó¹ mjök sundrgreiniligt, því at sumir í þeirri ætt er kallat at ljótastir menn hafi verit. Í þeirri ætt hafa ok verit margir atgjörfismenn um marga hluti, sem var Kjartan Ólafs son pá² ok Viga-Barði ok Skúli Þorsteinsson. Sumir voru ok skáldmenn miklir í þeirri ætt³: Björn hitdælakappi, Einarr prestur Skúlason, Snorri Sturluson ok margir aðrir⁴. Þorsteinn⁵ átti Jófríði Gunnars dóttur Hlifarsonar⁶. [Gunnarr⁷ hefir bezt⁸ vigr verit ok mestr fimleikamaðr á Íslandi af búandmönnum⁹, annarr Gunnarr at Hlíðarenda, þriði Steinþórr á Eyri¹⁰. Jófríðr¹¹ var xvüj vetra er Þorsteinn fékk hennar;

1) ok sè þat þó, K. 2) u. K. 3) sem var, t. K. 4) Denne Periode, fra [, er ogsaa aabenbart en Interpolation, som B og C ikke kjende, men da den baade er gammel og tillige saavel rigtig som interessant i sig selv, har vi ikke villet skyde den ud af Texten. Papirshaandskrifterne af A-Classen have forandret Ordfoiningen noget, og læse saaledes: Margir Mýramenn, þeir sem frá Egli (Egli, A 6; Agli, A 5) komnir voru (eru komnir, A 3, 6), hafa verit menn vænstir, ok er þat þó mjök sundrgreiniligt (sundrleitt, A 6). Því sumir í þeirri (Þessari, A 4) ætt voru (hafa verit, A 6) hinir ljótustu. Margr var ok atgjörfismaðr (atgjörfism., A 2; margir voru ok atgjörfismenn, A 3, 6) í ættinni, sem Kjartan Ólafsson var (Ól. son pá, A 3), Viga-Barði og Skúli Þorsteinsson. Sumir voru skáldmenn í þeirri (Þessari, A 4) ætt, sem var (u. A 3; svò sem var, A 6) Björn hitdælakappi (Hýtd kappi, A 4-6; Hýdala kappi, A 2), Einarr prestur Skúlason ok Snorri Sturluson. 5) hann, B, C. 6) saal. A 5, K, richtig; sammenl. Landnámab., Hænsaþóris saga, Laxdala saga, o. fl. Hlifarsonar, B 1 ved Skrivefeil; Hlifarssonar (Hliuorssonar, A 1), urigt., A 1-4, 6, B 2, C. 7) Sá Gunnarr, A 2-6, K. 8) A 1, K har her Formen bast. 9) A 1 har her — uden Onlyd — mannum; búandi mannum (mönnum, A 2-5), A 2-5, K; af búandm. udel. A 6. 10) Ogsaa denne Periode, fra [, er en Interpolation, som B og C ikke kjende; disse have nemlig kun: hana átti fyrr Þóroddr, s. Túngu-Odds, o. s. v. 11) Her er

[hon var ekkja; hana hafði átt fyrr¹ Þóroddr, son Túngu-Odds, ok var þeirra dóttir Húngerðr, er þar fæddist² upp at Borg með Þorsteini. Jófríðr var skörúngr mikill; þau Þorsteinn áttu mart barna, [en þó koma³ fá við þessa sögu; Skúli [var elztr sona þeirra, annarr Kollsv einn, þriði Egill⁴.

2. ⁵Eitt [sumar er þat sagt⁶ at skip kom⁷ af hafi í Gufarós⁸; [Bergfiunr⁹ er nefndr stýrimaðr fyri¹⁰ skipinu, norrænn at ætt, auðigr at fê ok heldr við aldr; hann var vitr maðr¹¹. Þorsteinn bóndi¹² reið¹³ til skips, ok¹⁴ rêð jafnan mestu hver¹⁵ kaupstefna var, [ok sva var eun¹⁶. [Austmenn vistuðust¹⁷, en Þorsteinn tók við stýrimanninum¹⁸, fyri því at hann beiddist þáingat¹⁹. Bergfinnr var fátalaðr of vetrinn²⁰, en Þorsteinn veitti honum vel. Austmaðr-

aaben Plads for Begyndelsesbogstavet i A1, og det synes altsaa som den her begynder et nyt Capitel.

- 1) fra [en hana hafði áðr átt (átta, A5), A2-6. 2) óx, B, C.
 3) fra [þó k., A2-5; ok koma þó, A6, B, C, K. 4) fra [Kollsv einn ok Egill voru þeirra synir (syn. þ., A6), A2-6. 5) B og C have her ingen Capiteldeling, da deres Indledning er meget kortere; A1 har heller ikke her nogen Capiteldeling, men vi slatte os til A2, 4-6, K. 6) er þess getið, B, C, K. 7) fra [sumar (sinn, A4, 5) kom skip, A2-6. 8) Gufarós, A4-6, C2.
 9) saal. A1-6; Bárðr, B, C, K. 10) A1 skriver her, og ellers hyppig, fri. 11) fra [Norrænn var stýrimaðr ok auðigr, at nafni Bergfinnr, aldaðr ok vitr, A2-6; Bárðr hét stýrimaðr, norrænn at ætt, auðigr maðr (auð. at fê, K; ok vitr, t. C2) ok heldr við aldr, ok (hann var, K) vitr maðr (ok vitr m., udel. C2), B, C, K. I A1 slatter den ældre Haand med Ordet maðr, som staaer øverst paa anden Side af denne Sags Text i Membranen. 12) u. A2-6, B, C. 13) reiðr, B, C. 14) því hann, C2. 15) saal. A1-3, 5, B, C, K; hvar, A4, 6. 16) fra [u. A2-6. 17) hér ok hvar, t. B, C, K. 18) stýrimanni, B, C, K. 19) at fara, t. B, C, K. 20) B. (Bárðr, B2, C; ok, K) var fátatr jafnan um v., B, C, K.

inn¹ hendi mikit gaman at draumum². Um varit einn dag³ ræddi Þorsteinn um⁴ við Bergfinn⁵, ef hann vildi riða með honum upp undir Valfell⁶; þar var þá Þingstöð⁷ þeirra Borgfirðinga; [eu Þorsteini var sagt at fallnir væri búðarveggir hans⁸. Austmaðrinn kveðst þat víst vilja⁹, ok riðu þeir [heiman of daginn iij saman ok húskarlar Þorsteins, þar til¹⁰ er þeir koma upp uundir Valfell¹¹, til bæjar þess er at Grenjum¹² heitir; þar bjó [einn maðr félitill¹³, er Atli hét¹⁴; hann var landseti Þorsteins, ok [beiddi Þorsteinn Atla, at hann færi til starfs með þeim, ok hefði¹⁵ pál ok reku¹⁶; hann gjörði¹⁷ sva¹⁸. [Ok er þeir koma til búðartóptanna, þá tóku þeir til starfs allir, ok færðu út veggina. [Veðrit var heitt af sólu, ok varð þeim Þorsteini

1) austmaðr, B, C, K. 2) fra [Austmaðr vistaðist (þánga, t. A3) til hans, ok var fálátr um vétrinn, en (u. A6) henti þó mikit mark (gaman, A3 fra første Haand, af A. Magn. forandret til mark) at draumum, A2-6. 3) einn d.u. B, C. 4) u. B, C. 5) B. (forkortet), B1; Bárð, B2, C; hann, K. 6) saal. A1, A3 fra første Haand, K; jævnf. Bandamanna Saga i sidste Cap.; Valfell (d. s. 7), B1; Valfall, B2, C1; Valfall, C2; Vatzfell, A2-6 (A3 med A. Magn. Haand i Margen). Disse sidstnævnte give hele Stedet fra [saaledes: Um v. riðu þeir (u. A2) Þorsteinn ok Austmaðr upp undir Vatzfell (Vatnsfell). 7) Þingstöð, ur., A2. 8) fra [ok voru þar búðarveggir (Þorsteins, t. A3) fallnir, A2-6; istedenfor det følgende have disse samme Haandskrifter kun: riðu sva til þess bæjar, er á Grenjum h. 9) Austmaðr q. (kvaðst, C) þat (vist t. i Parenth. K) vilja, B, C, K. 10) til þess, K. 11) fra [til þess er (sva, þar til, C2) þeir komu upp (u. C2) undir Valfell (Valfall, B2, C1; Valfall, C2), iij saman, B, C. 12) saal. A1-6, C1 som det synes ved Correctur (af Grennum), C2, K; Grennum, B1; Greinium, B2. 13) félit. maðr, B, C, K. 14) fra [félitill maðr, Atli at nafni (sá er Atli hét, A5), A2-6. 15) með sér, t. B, C, K. 16) rekur, K. 17) gerir, B, C1, K. 18) fra [fór (hann, t. A5) með þeim, A26.-

ÍSLENDINGA SÖGUR, 2 B.

ok Austmanni erfitt; ok er þeir höfðu út fært veggina, þá settist¹ Þorsteinn niðr, ok Austmaðr², í búðar tóptina³, ok sofnaði Þorsteinn ok lét illa í svefui; Austmaðr⁴ sat hjá honum, ok lét hann njóta draums síns, ok er hann vaknaði var honum erfitt⁵ orðit. Austmaðr spurði, hvat⁶ hann hefði dreymt, er hann lét sva illa í svefui. Þorsteinn svaraði: ekki er mark at draumum. Ok er þeir riðu heim um kveldit, [þá spyr Austmaðr, hvat Þorstein⁷ hefði dreymt. Þorsteinn segir⁸: ef ek segi þèr drauminn⁹, þá skaltu ráða hann sem hann er til¹⁰. Austmaðr kveðst¹¹ á þat hætta mundu. Þorsteinn [mælti þá¹²: þat dreymdi mik, at ek þóttist¹³ heima vera at Borg, ok úti fyri kalldyrum¹⁴, ok sá ek upp [á húsin, ok á mæninum álpt¹⁵ eina væna¹⁶ ok fagra, [ok þóttist¹⁷ ek eiga¹⁸, [ok þótti mér allgóð¹⁹. Þá

1) settust þeir, K. 2) Bárðr, K. 3) búðartóptina, her, A1; búðardyrnar, K; fra síðste [þá settust þeir Þ. (Þorsteinn, C2) niðr ok B. (Bárðr, C2) í búðardyrnar, B, C. — Fra næstsíðste [: sem þeir nú höfðu (h. nú, A3, 6) upp komit veggjunum, sofn. Þorst., A2-6. 4) B. (Bárðr, B2, C, K) B, C, K. A2-6 forkorte det følgende saaledes: Austm. lét hann njóta draums síns, ok er Þorsteinn vaknaði, gekk (var, A6) honum erfitt, ok sagði (kvað, A5) eigi væri mark at draumum. Þó í heimreið sagði Þorsteinn Austmanni (drauminn, t. A4, 5): Þat dreymdi mik, o. s. v. 5) I A1 skrevet erhvitt. 6) hve, C2. 7) fra [sp. (spurði, B2, C) Austm. enn at, hvat (hve, C2) hann, B, C, K. 8) s. (svarar, B2, C1, K), B, C, K. 9) draum minn, K; segir hann, t. B1, K. 10) u. B, C. 11) B. (Bárðr, B2, C, K) q. (qð, B2; kvaðst, C; kveðst, K), B, C, K. 12) fra [s. (segir, B, C. 13) þóttumst (þóttunst), A4, 5, B, C, K. 14) kalldyrum, A4, 5, K. 15) fra [í himininn (himin, B2, C1) ált (álft, C2), B, C. 16) hábeina, A2-6. 17) þóttumst þóttunst), B, C, K. 18) fra [u. A2, 4-6; þóu. ek hana eiga, A3. 19) I A1 skrevet allgód; fra [ok var allgód, A3. Ordene fra [u. B, C.

sá ek fljúga ofan frá fjöllunum¹ örn² mikinn; hann fló hingat ok settist hjá álptinni³, ok klakaði⁴ við hana blíðliga, ok hon þótti mér þat vel þekkjust⁵. Þá⁶ sá ek, at örninn var [svarteygr, ok járnklær voru á honum; vaskligr⁷ sýndist mér hann⁸. Því næst sá ek fljúga annann fugl [af suðr ætt; sá fló hegat⁹ til Borgar¹⁰, ok settist á húsin¹¹ hjá álptinni ok vildi þýðast hana. Þat var ok örn mikill¹². Brátt¹³ þótti mér sá örninn¹⁴, er fyri var, ýfast¹⁵ mjök, er [hinn kom til¹⁶, ok börðust¹⁷ þeir snarpliga ok leingi, [ok þat¹⁸ sá ek, at hvartveggja¹⁹ blæddi; ok sva lauk²⁰ þeirra leik, at [sinn veg hnè hvarr þeirra af húsmæninum²¹, ok voru þá báðir dauðir. [En álptin sat eptir, hnipin mjök

1) fjöllum, A 2-5. 2) einn, t. B, C, K. 3) B1 skrifer stedse efter den almindelige Udtale, ált (ængang ált). 4) kvakaði, A 2, 3 ved A. M., 4, 6. 5) allvel þ., A 2, 4 (þótti mér hon þat allvel þ., A 5, 6), A 2, 4-6; þýðast, B, C, K. 6) þat, A 3, 5, 6, K; þá sýndist mér hann örninn v. sv., C 2. 7) vaskligr, B 1; i A 1 er det første Bogstav utydeligt og Stechau har derfor læst raskligr. 8) at öllu, t. C 2; fra [svarteygðr (ok, t. A 3) vaskligr ok járnklær á honum, A 2-6. 9) saal. A 1; de övriga hingat. 10) fra [af suðrátt hingat, A 2-6. 11) húsmæni, B, C, K. 12) mikill, A 2, 4; þat v. ok einn mik. örn, B 2, C. 13) u. B 2, C. 14) örn, A 6; þ. m. ok (u. C 2) sá örn, B, C. 15) ýfast, A 3. 16) u. B, C. 17) saal. B, C; barðuz þ., K; þeir börðuz, A 1; fra [h. kom, til þess þeir börð. (h. kom til, þeir börð., A 3), A 2-6. 18) þá, B, C, K. 19) hvorumtveggja, B, C, K; fra [hvortveggja (hvorumtv. A 3; hveritveggi, A 6; ok bl. hvortveggja, A 5), A 2-6. 20) lauk svo, A 2-6, B, C, K; A 2-6 ude. lade Ordene þeirra leik, og A 5 tillige ok i Begyndelsen af Sætningen. 21) fra [hvortveggi hnè (sneri, aabenbart ved en Læsefeil fra B 1: B 2, C) sinn²veg hvorr (brott, ur., C 2) af húsveggnum (veggnum, B 2, C, K), B, C, K.

ok daprlig¹. Ok² þá sá ek fljúga fugl³ or vestri⁴, þat var⁵ valr; hann settist hjá álpinni ok lét blítt við hana⁶, ok síðan flugu þau í brott bæði samt⁷ í sömu ætt⁸; ok þá vaknaða ek. Ok er draumr þessi⁹ ómerkiligr, [segir hann¹⁰, ok man vera fyrri veðrum, at þau¹¹ mætast í lopti, or þeim ættum¹² er mēr þóttu¹³ fuglarnir¹⁴ fljúga. Austmaðr segir¹⁵: ekki er þat mín ætlan, [segir hann¹⁶, at sva sè. Þorsteinn mælti¹⁷: gjör¹⁸ af drauminum slíkt er þèr sýnist¹⁹ líkligast²⁰, [ok lát mik heyra²¹. Austmaðr²² mælti: fuglar þeir²³ munu vera²⁴ manna fylgjur²⁵; en húsfreyja²⁶ þín er eigi heil, ok man hon fæða meybarn²⁷ frítt ok fagrt, ok man þú²⁸ unna því²⁹ mikit; en³⁰ göfgrir³¹ menn munu biðja [dóttur þinnar³², or þeim ættum³³ sem [þèr þóttu³⁴ ernirn-

1) fra [En á. sat hnipin (hnypin, A2) eptir (mjök, t. A3) ok daprl., A2-5; en áft. var hniprlig ok döpr eptir, A6. Álfúu (enn álpín, K) sat eptir, ok (u. C2) heldr (heldz) dauþr, B, C, K. 2) u. A2-6. 3) einn, t. A2-6; fugl (einn, t. K) fljúga, B, C, K. 4) vestrætt (-átt, B2, C), B, C, K. 5) ok þat v., B2, C. 6) l. blíðlega v. h., A6; lét við hana blítt (blýdt, ur., K), B, C, K. 7) ok fl. síðan þrott (burt, A2, 5; í burt, A3) b. s., A2-6; síðan fl. þau í br. bæði saman (samt, K), B, C, K. 8) átt, A2-6. 9) draumrinn, A2, 4, 5. 10) fra [u. A2, 4-6. 11) munu, t. B, C; er (þá, A6) þau (munu, t. K) mæt., A2, 3 ved A. M., 4-6, K; at þau mætist, A3 fra første Haand. 12) áttum, A2-6, B2, C. 13) þótti, A2, 4-6, B2, C. 14) ernirnir, B, C, K. 15) B. (Bárðr, B2, C, K) mælti, B, C, K. 16) fra [u. de övr. 17) s. (svarar, B2, C1; segir, C2, B, C, K. 18) nú, t. B, C, K. 19) þykir, A2, 4-6. 20) u. C. 21) fra [u. A2-6. 22) B. (Bárðr, B2, C2, K), B, C, K. 23) þessir, C2. 24) u. A2-6, C2; stórra, t. B, C, K. 25) I A1 er første skrevet hugir, derefter fylgjur og det første streget ud. 26) húsfrú, B, C, K. 27) eitt, t. C2. 28) munu þið [þit, A4, 5, C2; munut þit, A6, K), A2-6, B, C, K. 29) henni, A2-6. 30) u. B, C, K. 31) göflugir (göfligr, C2, K) A2, 6, B, C, K. 32) fra [heðnar, A2, 4-6. 33) áttum, A2-6, B2, C. 34) þótti, A2, 4, 6.

ir¹ fljúga at², [ok leggja á hana ofrást³, ok⁴ berjast of hana⁵, ok látast báðir af því efui; ok því næst man hinn þriði maðr biðja hennar, or þeirri ætt⁶ er valrinn fló at⁷, ok þeim man hon⁸ gipt vera⁹. Nú hefir ek þýddan draum þinn¹⁰, ok hygg¹¹ eptir man¹² gánga. Þorsteinn svarar¹³: illa er draum¹⁴ ráðinn ok óvingjaruliga, [sagði hann¹⁵, ok¹⁶ mant þú ekki drauma ráða kunna. [Austmaðr segir¹⁷: þú mant¹⁸ at raun um komast, hversu eptir geingr¹⁹. Þorsteinn lagði²⁰ fæð á Austmanninn²¹, ok fór hann [á brott um sumarit²², ok er hann nú²³ or sög- unni²⁴.

3. Um²⁵ sumarit²⁶ bjóst Þorsteinn til þings, ok [mælti til Jófríðar húsfreyju²⁷ [áðr hann fór heim- an²⁸: sva er háttað²⁹, [segir hann³⁰, at þú ert³¹ með

1) *Al har emnir, efter nogles Udtale.* 2) *fra* [emnir flugu, B, C. 3) *fra* [u. A2-6. 4) *munu*, t. A6. 5) *siðan*, t. B, C, K. 6) *átt*, A2, 4-6, B2, C. 7) *u.* A6, B, C, K. 8) *nödvendigt Tillæg efter de övr.* 9) *verða*, A2-6; *gefin verða*, B, C, K. 10) *segir hann*, t. B, C, K. 11) *ek*, t. A2, 4-6; *svo sem ek h.*, B, C, K. 12) *munu*, B1; *muno*, A5; *muni*, A6, B2, C1, K. 13) *þ.* s., B1 (*udel. i B2, C1, i den første ved Afskriverfeil*). 14) *draumrinn*, A2, 4-6; *draumr þessi*, B, C, K. 15) *fra* [u. A2-6; *segir Þorsteinn, indskyder her C2.* 16) *læt ek þat uu mælt, at þú munt e., o. s. v., B, C, K.* 17) *svarar*, A3; B. (*Bárðr, C2, K*) *mælti*, B, C, K. 18) *sjalfr*, t. B, C, K. 19) *fra* [þú munt at raun komast, s. Austmaðr, A2, 4-6. 20) *siðan*, t. A5; *eptir þetta lagði Þorst.*, A6. 21) *lyrir þetta*, t. C2. 22) *fra* [i br. at fardögum, B, C; *ok fór — sumarit*, u. A4. 23) *u.* A2-6, B, C1, K. 24) *I Al skrevet søgū.* 25) *I Membranerne er aaben Plads for Begyndelsesbogstavet.* 26) *Eitt sumar*, ur., B2, C. 27) *sinnar*, t. A6; *fra* [hiti Jófríði huspreyju (B1 *efter nogles Udtale; húsr.*, *de övr.*), B, C, K. 28) *u.* B, C; *fra* [u. A2-6; *og s.* (sagði, B, K), t. B, C, K. 29) *nú er svo háttæð* (kallat, A4, 5), A2-6. 30) *fra* [u. A2-6. 31) *sért*, A4, 5.

barni; ok [skal þat barn¹ út bera, ef þú fæðir meybarn², en upp fæða ef sveinn³ er. Ok⁴ þat var þá siðvandi⁵ nokkurr⁶, [er land var allt alheiðit⁷, at⁸ þeir menn, er fêlitlir voru, [en stóð ómegð mjök til handa⁹, [létu út bera¹⁰ börn sín, ok þótti þó illa gjört ávallt¹¹. Ok er Þorsteinn hafði þetta mælt, þá svarar¹² Jófríðr: þetta er óþinsliga¹³ mælt, segir hon¹⁴, slíkr maðr sem þú ert; [ok man þér eigi sýnast þetta¹⁵ at láta gjöra, sva auðigr maðr¹⁶ sem þú ert¹⁷. Þorsteinn svarar: veizt þú skaplyudi mitt, [segir hann¹⁸, at eigi man lýðisamt¹⁹ verða ef af er brugðit. Síðan reið hann til þings; en Jófríðr fæddi meðan²⁰ meybarn ákafa²¹ fagrt. Konur vildu þat bera²² at henni, en hon kvað þess²³ litla þörf, ok lét þángat kalla smalamann sinn, er Þorvarðr²⁴

1) u. A3. 2) fra [ef þat verðr meybarn, þá skal þat út bera, A2, 4-6; skal út bera, ef meybarn er, B, C, K. 3) sveinbarn, A4, 5. 4) því (þviat, A4), A2, 4-6, K i Parenth.; u. B, C. 5) siðvani, A2, 3, 5; siðr, A4, 6, B, C, K. 6) I A1 skrevet nocker⁷ (ligesom nokkorer, og saaledes læst i Stechaus Afskrift, Nye kgl. Saml. 1750. 4; men Siglet⁷ betyder ofte, som bekjendt, r alene, see f. Ex. Ísland. Sögur 1. B. Facsimile II og i A1 selv nedenf. S. 205 Anm. 10); nöckr (nocker i C1, som det synes, forandret til nokkurra), d. s., B, C1, K; nokkurra (nokkra, A2), A2-6; C2 udel. Ordet. 7) fra [því (er, A6) allt var heiðit (alheiðit, A3), A2-6; er Ísland var heiðit allt, B, C, K. 8) tilsat efter A6, B, C, K; u. A1-5. 9) fra [ok stóð til ómegð (ómegðar, A4), A2-6; en stóð ómegð mörg saman, B, C, K. 10) fra [báru út, A2-6. 11) u. A2, 4-6, B, C. 12) sagði, K; ok er (u. B1) þ. (hann, C) hafði svo mælt, þá s. (sv., B2; sv^r, C1; svaraði, C2) B, C. 13) óþinsliga, d. s., A3; úþinsliga, B, C1, K; úþrýnliga, C2; úsvinnliga, A2, 4-6. 14) fra [u. de övr. 15) þetta e. sýnast, B, C. 16) ok vinsæll, t. B, C, K i Parenthes. 17) fra [ok auðigr, A2-6. 18) fra [u. de övr. 19) yndissamt, A2-6. 20) u. B, C; Nú (u. A3) fæddi J. meyb., A2-6. 21) ákaflega, A4, 5. 22) bera þat, A2, 4-6, B, C, K. 23) þat, B2, C. 24) Þóroddr, A6.

hèt, ok mælti hon¹: hest minn skaltu taka² ok leggja söðul á³, ok færa barn þetta vestr⁴ í Hjarðarhollt Þorgerði Egilsdóttur, ok bið hana⁵ upp fæða með leynd⁶, sva at Þorsteinn verði [eigi varr við⁷; ok þeim ástaraugum renni ek til barns þessa, at víst eigi nenni⁸ ek at þat sè út borit. En hær eru þrjár merkr silfrs, er þú skalt hafa at verkkaupi⁹; en Þorgerðr skal fá þær [fari¹⁰ vestr þar, ok vist¹¹ um haf¹². Þorvarðr¹³ gjörði sem hon mælti¹⁴. [Síðan reið hann¹⁵ vestr í Hjarðarhollt með barnit, ok fékk Þorgerði í hendr; en hon lét upp fæða landseta sinn¹⁶, [er bjó¹⁷ inn á Leysingjastöðum í Hvammsfirði¹⁸. En hon tók¹⁹ Þorvarði fari²⁰ norðr²¹ í Steingrímsfirði, í Skeljavík, [ok vist of haf²², [ok fór hann þar utan; ok er hann nú or sögunni²³.

Ok²⁴ er Þorsteinn kom heim af þingi, þá sagði

1) við hann, B, C, K; u. A2-6 (i A3 udslattet af Arne Magnussen). 2) sækja, A2, 4-6. 3) hann, t. A2, 4-6. 4) I A1 skrevet verstr. 5) biðja hana (i Margen i B1 og derfor udeladt i B2, C) B, C, K; ok seg, ek bið hana, A2-6; i A3 lita af A. Magn. 6) með sér á leynd (laun, C2), B2, C. 7) fra [eigi viss, B, C; ekki vis, K. 8) vænti, B, C. 9) verðkaupi, A2-6, B, C, K. 10) far, C2. 11) vistur, A3. 12) fra [far um haf vestr þar, A2, 4-6. 13) Þóroddr, A6. 14) fyrir, t. A6; Þ. gjörði nú sem hon m. fyrir, C2. 15) fra [Reið hann nú, B, C1; ok reið hann síðan, C2. 16) saal. B, C, K; sína, A1-6. 17) saal. B, C, K; bjuggu, A1-3; fra [u. A4, 5; er bjuggu á L., A6. 18) Hrutafirði, ur., A2, 4, 6. 19) fékk, B, C, K. 20) far, A2, 4, 5, B2, C; en Þóroddi tók hon far, A6. 21) vestr (þar, t. B, C, K), A2, 4-6, B, C, K. 22) fra [u. A6. 23) fra [hann fór utan um sumarit, ok kemr ekki síðan (u. B2, C) við þessa sögu, B, C, K. 24) A1 begynder her et nyt Capitel, og har aaben Plads for Overskrift og Begyndelsesbogstav. Ingen af de øvrige har Capitelinddeling paa dette Sted. En (er t. C2, K) Þ. kom h., B, C, K.

Jófríðr hóum, at barnit er¹ út borit, [sem hann hafði² fyr³ mælt⁴, en smalamaðr var í brott hlaupinn, ok⁵ stolit í brott⁶ [hesti henuar⁷. Þorsteinn kvað hana hafa vel⁸ gjört, ok fèkk sèr smalamann annann. Nú liðu⁹ sva vj vetr¹⁰, at þetta¹¹ varð ekki víst. Ok þá reið Þorsteinn til heimboðs vestr í Hjarðarholt, til Ólafs pá, mágs' síns, Höskuldssonar¹², er þá þótti vera með mestri virðingu allra höfðingja vestr þar. Þorsteini var þar vel fagnat, sem líkligt var. Ok¹³ einhvern dag at veizlunni¹⁴ [er þat sagt¹⁵, at Þorgerðr sat á¹⁶ tali við Þorstein¹⁷, bróður sinn, í öndvegi; en Ólafr átti¹⁸ tal við aðra menn. En yfir¹⁹ gegnt þeim á bekkinum²⁰ sátu meyjar þrjár²¹. Þá mælti Þorgerðr: hversu lízt þèr, bróðir²², á stúlkur²³ þessar, er hèr sitja gegnt okkr? [Hann svarar²⁴: allvel, segir hann, ok er þó ein fegrst miklu²⁵, ok hefir hon vænleik Ólafs²⁶, [en hvít²⁷ ok yfirbragð vort Mýra-

1) var, B 1, K; væri, A 2-6, B 2, C. 2) hefði, A 2, 4, 5, C. 3) u. B, C; K í Parenthes. 4) fra [u. A 6. 5) sm. væri br. hlaupinn, ok hefði st., A 2, 4-6; smalamaðrinu í br. hlaupit (hlaupinn, C), ok st., B 2, C. 6) í br., u. A 4. 7) fra [hrossi okkru, B, C. 8) vel hafa, B, C, K. 9) liða, B, C, K. 10) Nú l. sjö (vij, A 6) v., A 2-6. 11) I A l skreect þa (kan ogsaa læses þessa); þetta var e. v., A 6; þetta verðr e. v., B, C 1; at ekki verðr uppvið, C 2. 12) u. A 6; til Ól. (þá, t. K) Höskuldssonar, mágs síns, B, C, K. 13) u. indskyder her A 1. 14) ok einn (einhvern, K) dag veizlunnar, B, C, K. 15) fra [u. A 2; A 4-6 læsc: er Þorg. 16) at, A 2-5. 17) bónda, t. B, K. 18) þá, t. B, C 1, K. 19) frá, t. A 5; þar, B 2, C. 20) bekknum, A 2-4, 6; í bekkinum (benkinum, Skrivefeil, B 1; bekkn., B 2, C), B, C, K; Ordene á bekkn. udel. A 5. 21) u. A 2-6. 22) u. B, C 1. 23) meyjarnar (meyjar, B 2, C, K), B, C, K. 24) svaraði, B; fra [u. A 2-6, C 2, K. 25) miklu fegrst, A 2, 4-6. 26) pá, t. K í Parenthes. 27) saal. B, K; Ól. hins hvíta (Ól. hvíta, A 3) A 1-6, C 1 som det synes ved Forandring fra vor Læsemaade, C 2.

manna¹. Þorgerðr svarar: víst er þat satt, er þú segir, bróðir, at hon hefir [hvíti ok² yfirbragð³ vort⁴, Mýramanna, en ei⁵ vænleik Ólafs pá⁶, því at hon er ei hans dóttir. Hversu má þat vera? segir Þorsteinn, en þó sè⁷ hon þín dóttir. [Hon svarar: með sannindum⁸ at segja þèr, frændi, kvað hon, þá er þessi þín dóttir, en eigi mín, hin fagra mæ⁹; ok [segir honum síðan allt sem¹⁰ farit hafði, ok biðr hann fyrigefa sèr ok konu¹¹ sinni þessi afbrigði. Þorsteinn mælti: ekki kann ek [ykk^r at ásaka um þetta¹², [ok veltr þángat sem vera vill um flesta hluti¹³; ok hafi þit vel yfir slètt¹⁴ vanhyggju¹⁵ mína; lízt mèr sva á mey þessa, at mèr þykkir¹⁶ mikil gipta í¹⁷ at eiga jafn-fagrt¹⁸ barn; eðr hvat¹⁹ heitir hon? Helga [heitir hon, segir Þorgerðr. Helga hin fagra, segir Þorsteinn²⁰. Nú skalt þú húa ferð

1) *saal.* A1, 3, B, C1; ok (en, A5, C2) yfirliti (yfirlitu, A5) vora (vor, A6; vorra, A5, yfirbragð vort, C2; bragð vort, K), A2, 4-6, C2, K. 2) *fra* [u. A2, 4-6. 3) bragð, B, C1; *fra* [hvíti bragð, C2; hv. ok [ifir-]bragð, K. 4) vor, A2, 4-6. 5) en þó eigi, A5; ok er (u. K) eigi at heldr vænleik (vænleiki, B2, C), B, C, K. 6) *udol.* B, C, K. 7) er, B, C. 8) sannindum, A1. 9) *fra* [hon sagði (svarar, A5, 6) með sann. at s. þèr, frændi! (bróðir, A6) er þessi hin fagra mæ þín dóttir, en ekki mín, A2, 4-6; frændi! með sannindum at segja (þèr, t. K), segir hon (Þorgerðr, B2, C), þá er þessi (hin fagra mæ, t. K i Parenth.) þín dóttir (en eigi mín, t. K i Parenth.), B, C, K. 10) *fra* [sagði hon (honum, C2, K; þá, t. C2) allt svo (u. B2, C) sem f. h., B, C, K. 11) húsfreyju, B, C, K. 12) *fra* [at ás. ykk^r (yðr, A6) um þ., A2, 4-6, K; at saka ykk^r um þenna hlut, B, C. 13) *fra* [u. B, C; K *slutter dette i Parenthes.* 14) flætt, A4. 15) vanhyggju (umh., A2-4, 6); vanvirkju (I B1 skr. vanvirkju), B, C, K. 16) sè, B, C, K. 17) u. A2, 4, 5, B2, C1; þyk. mikillar giptu von í, A3. 18) jafnfagr, A1 ved *Skriuefeil.* 19) *saal.* de övriga; hvart, A1; hve, C2. 20) *fra* [hin fagra, sagði hun (Þorgerðr, A6). Þorst. mælti, A2, 5, 6; segir

hennar heim með mæ. Hon³ gjörði sva. Þorsteinn var² þaðan út leiddr³ með góðum gjöfum⁴; ok [reið Helga heim með honum⁵ ok fæddist⁶ þar upp⁷ meðr mikilli virðing⁸ ok ást af föður⁹ ok móður [ok öllum frændum¹⁰.

4. Í¹¹ þenna¹² tíma bjó uppi á¹³ Hvítársíðu, [á Gilsbakka¹⁴, Illugi¹⁵ svarti Hallkelsson, Hrosskelssonar¹⁶; móðir Illuga [var Þurriðr¹⁷ dylla, dóttir¹⁸ Gunnlaugs¹⁹ ormsúngu. Illugi var²⁰ annarr mestr höfðingi í Borgarfirði en Þorsteinn Egilsson²¹; [Illugi svarti var stóreignamaðr ok harðlyndr mjök²², ok hêlt vel vini sína. Hann átti Íngibjörgu, dóttur

hun, hin fagra, A3; hin fagra heitir hon. Þorst. mælti, A4. — sagði Þorgerðr, hin fagra (hin fagra, s. Þorg., C2). Þorsteinn segir (svarar, B2, C1), B, C.—heitir hon, sagði Þorg., hin fagra. Þorst. segir, K.

1) Þorgerðr, B, C, K. 2) fór þaðan, A2-5. 3) út leyst, A2, 5, G; vel út leyst, A4. 4) "A^o 1007 dó Ólafr pá" B2 og C1 i *Margen*. 5) fra [reið heim með honum Helga hin fagra, A4, 5; veik heim, ok Helga með honum, B, C, K. 6) fædd, B1, ved *Skrivefeil*; hon, t. A6. 7) at Borg, t. B, C, K. 8) virkt, B, C1, K; með hinum mestu virtum, C2. 9) föður sínum, B, C, K. 10) öðrum, A2, 3 (*tilföiet af Arne Magnusson*), 5, 6, K (*i Parenthes*); v. ok ást af öllum, sem föður ok móður, A4; fra [u. B, C. 11) B og C *begynde her det 3. Capitel. I Membranerne er aaben Plads for Overskrift og Begyndelsesbogstav. B, C, K begynde saaldes: Svo er sagt, at i þann tíma byggi uppi á (upp á, B2, C) Hvítárs.* 12) þann, A2-6. 13) upp (uppl, A5) í, A2-6. 14) at Gilsb., A3, K; fra [u. A2, 4-6. 15) *Denne Form have de fleste Haandskrifter, og K; A1 og A6 alene have hyppig Illhugi.* 16) Hrollkelss., ur., A4, 5; u. B, C. 17) Þurriðr, C2, K. 18) I A1 dóttur (*skrevet over med en nyere Haand*). 19) fra [er i A1 *skrevet over den gamle Skrift, som er ulæselig, med en nyere Haand.* 20) er, A4. 21) annarr, A4; u. A2-6. 22) fra [hann var stórríkr maðr, ok (u. C2) harðlyndr (mjök, t. K), B, C, K.

[Ásbjarnar¹ Harðarsonar² or Örnólfsdal. Móðir Íngibjargar var Þorgerðr, dóttir Miðfjarðar-Skeggja. Börn Íngibjargar ok Illuga³ voru mörg, en fá koma⁴ við þessa sögu. Hermundr⁵ hét son þeirra, en annarr Gunnlaugr. Báðir voru þeir efniligrir menn, ok þá frumvaxta⁶. Sva er sagt frá Gunnlaugi⁷, at hann var snemmendis⁸ bráðgjör⁹, mikill ok sterkr, ljósjarpr á hár ok [fór allvel¹⁰, svarteygr ok nokkut¹¹ nefljótr, ok¹² skapfelligr¹³ í andliti, miðmjór ok herðimikill¹⁴, [kominn á sik manna bezt¹⁵, hávaðamaðr mikill í öllu¹⁶ skaplyndi, [ok framgjarn snemmendis¹⁷, ok við allt¹⁸ óvægin ok harðr, ok¹⁹ skáld mikit²⁰, ok heldr niðskárr²¹, ok kallaðr²² Gunnlaugr ormstúnga. Hermundr var

1) *saal.* (ikke Bjarnar) A1, *ligeledes* B, C, K; *sammenl. Landnámab.* II., 2 o. fl. St. — Bjarnar (Bjarna A3 fra første Haand) læse derimod A2-6, og *saaledes* har Stechau urigtig læst i A1.
 2) *saal. rigtig* A1, *jfr. Landnámab. anf. St.*; Harðarsonar, K; Hreiðarssonar, B, C. — A2-6 udel. dette. 3) Ill. og Íngib., A2, 4-6, B, C, K. 4) en þó (koma, t. B2, C; koma þó, K) fá, B, C, K.
 5) *saal.* (ikke Hermóðr, som K urigtig anfører efter Stechau) A1.
 6) I B1 skrevet frumvöxta; menn t. A1, men overflødigen. 7) at Gunnl., A5; af Gunnl., A6; Ordene frá Gunnl. udel. A4. Svo er frá Gunnl. sagt, B, C, K. 8) I A1 skrevet snemmendis; snemma, B, C, K. 9) bráðgjörðr, A2, 3; bráðgjör at öllum þroska, B, C, K.
 10) vel, B, C, K. 11) fra [nokkut svarteygr, A2-6. 12) þó, t. A6, B, C, K. 13) skapfelligr, A3, 6. 14) herðamikill, A2-6, C2, K.
 15) fra [ok kominn á sik vel, ok hina hermannligasti í viðbragði öllu, B, C, K; fra [u. A2, 4-6. 16) u. A2, 4-6, K; hávaðam. í skapl., B, C. 17) I A1 skrevet snemmendis. 18) Ordene ok v. allt u. A2-6; fra [ok framgjarn (disse Ord udel. B2, C) snemma, (ok, t. K) við allt, o. s. v., B, C, K. 19) u. B, C, K; hann var, A6. 20) gott, A2, 4-6. 21) niðskældinn, A2-6; niðskældr, B, C. 22) kallaðst, A2, 3 ved A. M., 4-6; var (því, t. K i Parenth.) kallaðr, B, C, K.

þeirra vinsælli, ok hafði höfðingjabragð¹ á sér. Ok er Gunnlaugr var xij² vetra gamall³, bað hann fðður sinn fararefna⁴, ok [kvaðst hann vilja fara utan ok sjá sið annarra manna⁵. Illugi bóndi⁶ tók því⁷ seinliga⁸, kvað hann eigi mundu þykkja góðan⁹ í útlöndum¹⁰, er hann þóttist¹¹ trautt mega [semja hann¹² þar heima, sem hann vildi¹³. [Ok einhvern morgin var þat, all-litlu síðarr¹⁴, at Illugi bóndi gekk út [snemma, ok sá, at útibúr¹⁵ hans var opit, ok voru lagðir út vöru-sekkar¹⁶ nokkurir á hlaðit, vj¹⁷, ok þar lénur¹⁸ með¹⁹. Hann undraðist²⁰ þetta mjök. [Þar gekk þá²¹ at maðr, ok leiddi²² fjögr

1) höfðings bragð, A 6. 2) saal. A 1-6; xv, B, C, K. 3) u. A 6. 4) fararefnis, B, C, K. 5) fra [kv. hann (u. A 4-6) vilja fara utan, siði at sjá ok nema (reyna, A 3 fra første Haand; at sjá ok nema siðu manna, A 6), A 2-6; kveðst (kvaðst, C 2) vilja utan fara, ok sjá siðu annarra (u. C 2) manna, B, C, K. 6) u. B, C. 7) þt (ligesom þviat, her og flere Steder), A 1. 8) samilega, B, C, dog synes der at være Spor til i B 1, at Ordet skulde været skrevet seinliga; der staaer nemlig sævilliga. 9) ok kvað hann mundi ei þykja góðr (góðan, A 5), A 2-6; ok kv. h. (þú, t. B 2, C) eigi m. góðan þykja, B, C, K. 10) öðrum löndum, B, C, K. 11) þætti, A 2, 4, 6; þættist, A 5; honum þætti, A 3. 12) u. A 6. 13) fra [sama við (um, B 2, C) hann heima þar, B, C. Ordet semja og við er i A 3 tilföiet, det første af Arne Magn. og det sidste af en anden nyere Haand. K læser: semja hann heima þar, sem h. vildi, og slutter de sidste tre Ord i Parenthes. 14) Ordene all-litlu síðar udel. A 2, 4-6; fra [Litlu síðar var þat, einn morgun, B, C, K. 15) A 3 har útibús, ved A. Magn. forandret til útibúr. 16) -sekkir, A 2, 3, 6. 17) u. A 2-6; A 4-5 læse: ok voru sekkir nokkrir af vöru lagðir út á hlaðit. 18) bónd, A 2-6. 19) fra [ok sá opit útibúr sitt, ok voru út lagðir vöru sekkir vj (við, B 2, C), ok lénur upp lagðar á hesta, B, C; K læser: snemma — opit (som Texten efter A 1), ok voru — hesta (som det sidstanfórte, efter B 1). 20) undraði, A 2-6; hann varð reiðr mjök, B, C, K. 21) u. A 2-5; þar gekk út m., A 6. 22) at, t. A 6.

hross, ok var þar¹ Gunnlaugr, son hans², ok mælti: [ek hefir sekkana út lagit, segir hann³. Illugi spurði, hví⁴ hann gjörði sva⁵? Hann sagði, at þat skyldu⁶ vera fararefni hans⁷. Illugi mælti: eingi ráð skalt þú taka af mér⁸, ok fara⁹ hvergi, fyrr en ek vil; ok kippti inn aptr¹⁰ vöru-sekkjunum¹¹. Gunnlaugr reið þá í brott [þaðan¹², ok kom¹³ um kveldit ofan til Borgar, ok [bauð Þorsteinn bóndi¹⁴ honum þar at vera, ok þat þiggr¹⁵ hann. Gunnlaugr¹⁶ segir¹⁷ Þorsteini, hversu farit hafði¹⁸ með þeim feðgum. [Þorsteinn bað hann þar vera¹⁹ þeim stundum sem²⁰ hann vildi, ok þar var hann þau missari²¹, ok nam. lögspeki at Þorsteini, ok virðist öllum mönnum þar vel til hans²². Jafnan skenitu þau [Helga sér at tafli, ok Gunnlaugr²³; lagði²⁴ hvart þeirra góðan þokka²⁵ til annars bráðliga²⁶,

1) þat var (ok var þat, A3) Gunnl. sonr h., A2-6. 2) fra [þá gekk at Gunnlaugr, B, C, K. 3) fra [ek hefi sekkina út lagt (s. h., t. A3), A2-6; ek hefi út látið (lagit, K) sekkina, B, C, K. 4) því, A2,5; þt (þviat), A4; svarar: því, A3; spyr: því (hví, C2, K), A6, B, C, K. 5) þat, B, C. 6) skyldi (vera, u. A3), A2-6, B, C, K. 7) sín, A6. 8) af mér taka, B, C, K; ei er ráðlegt at taka af mér (ei er ráð slíkt at t. af m., A3), A2-6. 9) far, A3, K; ok skaltu hvergi fara, A2,4-6. 10) aptr⁷, A1; u. A6, B, C. 11) vöru-sekkjunum (sekkjunum, K), A3, B, C, K; sekkjunum, A2,4-6. 12) u. A2,4-6, B1, K. 13) fra [strax, B2, C. 14) u. A2,4-6, B, C. 15) þekktist, B, C, K. 16) fra u. C2 ved Afskriverfeil. 17) sagði, A2,3, K. 18) hefði, C2. 19) fra [þá bauð Þorst. honum þar at vera (Þorst. bauð h. þ. at v., C2), B, C, K. 20) er, A2,3,6, K. 21) misseri, de övriga; ok þekktist þat, t. C2. 22) ok var öllum mönnum vel t. h. (þar, t. A3), A2-6; ok virðist þar öllum mönnum vel, B, C, K. 23) fra [Helga ok Gunnl. sér at tafli, A2; sér, Gunnl. ok Helga, at tafli, A6, B, C, K; Ordene ok Gunnlaugr (i Texten) udel. A3-5. 24) ok lagði brátt, B, C, K. 25) huga, C2. 26) u. A2,4-6, B, C, K.

sem raunir bar á síðan¹. Þau voru mjök jafnaldrar². Helga var sva fögr, at þat er sögn fróðra manna, at hon hafi³ fegrst kona⁴ verit á Íslandi. Hár hennar var sva mikit, at þat mátti⁵ hylja hana alla, ok sva fagrt sem gullband⁶; ok eingi kostr þótti þá þvílíkr⁷, [sem Helga en fagra, í öllum Borgarfirði ok víðara⁸ annarsstaðar⁹.

Ok¹⁰ einhvern¹¹ dag, er menn sátu í stofu at Borg¹², þá mælti Gunnlaugr [til Þorsteins¹³: einn er sá blutr í lögum, er þú hefir eigi kennt mér¹⁴: at fastna mér konu. Þorsteinn segir: þat er lítið¹⁵ mál, ok [kenndi honum¹⁶ atferli¹⁷. Þá mælti Gunnlaugr: nú [skalt þú vita, hvart mér hafi skilizt¹⁸, ok man ek nú taka í hönd þær, ok láta sem ek

1) síðar, B1, K; sem raun b. á síð., A3, B2, C1; sem raun varð á síðar, A6; sem raun komst at síðar (síðan, A4,5), A2,4,5; sem raun gaf at síðan, C2. 2) mjök svo (u. A3,6, C2) jafnaldra, A2-6, C2. 3) hefði, B, C. 4) kvenna, B, C, K; mey, A4. 5) vel, t. B, C, K. 6) sem á gull sæl, A2-6; sem barit (bjart, B2, C) gull, B, C, K. *Skriftegnene i B1 synes at nærme sig mere til K's Læsemaade, barit, end til Læsemauden bjart; da Forkortningstegnet (ar) staaer i Membranen foran i; imidlertid findes undertiden Forkortningstegnene satte temmelig skjødesløst.* 7) slíkr, A6, B, C. 8) víðar, A2,4-6; víða, A3. 9) fra [i (öllum, t. K) Borgarfirði ok víða (víðar, K) annarsstaðar, sem Helga var, hin (B1 skriver ein) fagra, B, C, K. 10) A1 har her nyt Capitel og lader aaben Plads for Begyndelsesbogstavet; ingen af de øvrige begynder her et Capitel. 11) einn, A6, B, C. 12) at borði (borðum, A4, 5; við borð, A3 fra første Haand), A2-6. 13) fra [u. B, C. 14) þat er, t. A2, 3 ved A. Magn., 4-6, K. 15) skammt, B, C. 16) saal. B1, C1 (tilföiet senere ved en anden Haand), K; hann A1; u. B2, C2. 17) fra [kenilegt atferli (málefni, A2, 4-6), A2-6. 18) fra [skal vita, hvat (hvort, B2, C) mér hefir af skilizt, B, C, K.

festu¹ mèr² Helgu, dóttur þína. Þorsteinn segir³: Þarfleysi⁴ ætla ek þat vera, [segir hann⁵. Gunnlaugr þreifabi⁶ þá þegar í hönd honum ok mælti: veit⁷ mèr nú þetta, [segir hann⁸. Gjör⁹ sem þú vilt, segir Þorsteinn, en þat skulu þeir vita, er hjá eru staddir¹⁰, at [þetta skal vera sem ómælt¹¹, ok þessu skulu eingi¹² undirmál fylgja. Síðan [nefndi Gunnlaugr sèr vatta, ok fastnaði¹³ sèr Helgu, ok [segir síðan, hvart þá mætti sva nýta¹⁴. Hann kvað¹⁵ sva vera mega; ok varð mönnum mikit gaman at þessu¹⁶, þeim¹⁷ er við voru staddir.

5. Önundr¹⁸ hét maðr, er bjó suðr¹⁹ at²⁰ Mosfelli; hann var [auðmaðr hinn mesti²¹, ok hafði goðorð suðr þar [um nesin²². Hann²³ var kvangaðr [maðr, ok hét Geirný²⁴ kona hans, Gnúpsdóttir, Molda-Gnúpssonar, er nam suðr Grindavík²⁵. Þeirra

1) festi, A 2, 4, 6, C. 2) u. A 5. 3) svarar, A 3, 5, B, C, K. 4) þarfleysu, A 2, 4-6, B, C, K. 5) fra [u. A 2-6, B, C, K. 6) þreif, A 2, 4-6, B, C, K. 7) veittu, B, C, K. 8) fra [u. A 2, 4-6, B, C, K. 9) svo, A 2, 3, 6; u. A 4, 5. 10) u. B, C; K i Parenthes. 11) sè, t. K; fra [þat (þetta, C) er sem ómælt sè, B, C. 12) eigi (ekki, K), B, C, K. 13) fra [fastnaði Gunnlaugr, B, C. 14) fra [spurði sè., hvort svo mætti nýta, A 2, 4-6; frétti Þorst. (at, t. C 2), hvort þetta mætti nýta, B, C; frétti Þorst., hvort þá m. svo nýta, K. 15) vel t. B, C 1, K i Parenthes. 16) at þessu mik. gam., B, C, K. 17) K i Parenthes. 18) I A 1 skrevet Æmundr. B, C have ingen Capitellinddeling paa dette Sted. 19) u. A 5. 20) á, A 6, B 2, C. 21) fra [auðigr maðr at sè, B, C, K. 22) fra [u. B, C; K i Parenthes. 23) ok, B, C 1. 24) saal. (ikke Gottny, som Stechaus Afskrift urigtig beretter) A 1. 25) fra [ok átti stjúp dóttur Molda Gnúpssonar (. . . Moldagnúpssonar, A 5), er nam suðr Grindavík (Grindav. suðr, A 4, 5), er Oddný hét, A 2, 4-6; maðr, ok h. Oddný kona hans, stjúp dóttir Molda Gnúpssonar, er nam suðr Grindavík, A 3. *Textens Læsemaade bekræftes ved Landnámb. V, 8.*

synir voru þeir: Hrafn ok Þórarinn, ok Eindriði¹. Allir voru þeir efnilgir menn; en² þó var Hrafn fyri þeim í hvívetna³. Hann var mikill maðr⁴ ok sterkr, manna sjáligastr⁵, [ok skáld gott⁶. Ok er hann var [mjök roskaðr, þá⁷ fór hann landa á milli, ok [virðist⁸ hvervetna vel, þar sem hann kom⁹. Þá bjó¹⁰ suðr á Hjalla í Ölfusi¹¹ þeir¹² Þóroddr¹³ hinn spaki, [Eyvindarson¹⁴, ok Skapti, son hans, er þá var lögsögumaðr¹⁵ á Íslandi¹⁶. Móðir Skapta var [Rannveigr¹⁷, dóttir Gnúps¹⁸, Molda-Gnúpssonar¹⁹, ok voru þeir systra synir²⁰ Skapti ok Önundar-

1) Eyvindr, B, C, K. 2) ok, B, C, K; u. A2, 4-6. 3) hvevetna (hvervetna, B2, C), B, C, K; öllu, A2-6. 4) u. B, C. 5) ásjáligastr, A2-6; ok m. ásjáligastr, B, C. 6) fra [skáld mikit (ok sk. m., B2, C, K), B, C, K. 7) fra [þroskaðr, B, C, K. 8) virðr, A3-6; verðr, A2. 9) fra [först vel, B, C, K. 10) þá bjoggu þeir, K; þeir bjuggu, B2, C1; B1 læser mindre rigtig: Ok (7) bjuggu þeir. 11) I A1 skrevet Ölfusi og saal. K; Ölvesi (og Aulvesi), A2-6, C2; Ölvös (eller Ölvos, eller Ölvös), B1; Ölvös sveit, B2; Aulfess sveit, C1. 12) feðgar, B2, C, K; u. A2, 4-6. 13) I A1 har man først skrevet Þórólf, og derpaa rettet til Þóroddr. Þeir Þórólf, A3; overstreget af A. Magn. og sat i Stedet Þóroddr. 14) saal. B, C, K (nedenfor Aum, 16), jfr. Landnámabók V, 13; Eymundarson, ur., A1; Einarsson, ur., A2-6. 15) saal. efter B, C, K; lögmadr, A1-6. 16) fra [ok Skapti, son hans. Þóroddr var Eyvindarson. Skapti var þá lögsögumaðr á Íslandi, B, C, K. — „Anno 1001 tók Skapti lögsögn" tilføier B2 (Björn af Skarðsá) og C1 i Margen. 17) I A1 skrevet Ranndryg. Alle vore Papirshaandskrifter af A-Classen udelade Navnet, muligens fordi denne Form er forekommet dem aabenbar urigtig. 18) I A1 over Linien, med samme Haand. 19) fra [dóttir Molda Gnúpssonar, ur., A2-6. Rannv. dóttir Gnúps mollda Gunnlaugssonar, (forvansket), B1. I B2 og C er dette rettet stilltende til Textens Læsemaade. K læser: Rannv. Gnúpsdóttir Moldagn. sonar, men dens afvigende Læsemaade: stjúpdóttir Molda Gunnlaugssonar, findes ikke i noget Haandskrift. 20) at frændsemi, t. B, C, K.

synir¹. Var þar² vinátta mikil³ með frændsemi. Þá bjó út at⁴ Rauðamel Þorfinnr Selþórisson⁵, ok⁶ átti vij⁷ sonu, ok voru allir efniligir menn⁸; þeir hétu sva⁹: Þorgils, Eyjólf¹⁰ ok Þórir; [ok voru þeir mestir¹¹ menn út þangat¹². [Ok þessir menn, er nú eru nefndir, voru allir uppi á einn¹³ tíma¹⁴.

Ok¹⁵ þessu næst¹⁶ urðu þau tíðindi, er bezt hafa orðit hér á Íslandi¹⁷, at landit varð¹⁸ allt kristið, ok allt fólk hafnaði fornum átrúnadi. Gunnlaugr ormstúnga, [er áðr var frá sagt¹⁹, var nú ýmist at

1) I A1 skrevet Önundarsynir; Önundr, B, C. 2) nödvendigt Tillæg, efter B, C, som have: ok var þar; var (ok var, K) með þeim, A2-6, K. I A3 er með þeim tilsat af A. Magn. 3) mik. vinátta, B, C; mikill vinskapr, A5; vinátta mik. ok góð frændsemi, A6. 4) á, A2-5, B, C, K; þá b. at Rauðam., A6. 5) selr, Þórisson (Þórarinnsson, A4), A2-6; i A3 har A. Magn. skrevet dette til, men fra første Haand staaer Selþórisson. 6) ok skrevet to-gange i B1; hann, A6. 7) saal. A1-6, K, jfr. Landnámab. II, 5, hvor de samme Navne ogsaa anföres, med Undtagelse af Eyjólf, som her er usikkert; vj, B, og som det synes C1, men siden forandret til iij; dette sidste Tal har C2. 8) u. B, C. 9) þrir af þeim hétu, A6. 10) ok (u. B2, C) Eyvindr, B, C, K. 11) ok voru allir þeir mestir (mestu, C2), C. 12) fra [ok v. hinir mestu menn, A2-6; i A3 er dette sat af A. Magn. istedenfor: ok v. þeir mestir menn þegar. 13) saal. A1, 5; v. all. upp á einn tíma, A2-4; uxu allir upp á einum tíma, A6; voru all. uppi samtíða, K. 14) fra [þessir menn (i C1 forandret til sem nú, og saaledes skrevet i C2) eru nefndir, ok voru allir uppi samtíða, B, C. 15) B og C begynde her et nyt Capitel (det fjerde), og B1 har aaben Plads for Overskrift og Begyndelsesbogstav. A1 begynder ogsaa her et nyt Capitel og har aaben Plads for Begyndelsesbogstavet. B og C udelade Ordet ok. 16) nær, A3; urðu hér næst þau tíð., A6. 17) hér á (i, A4, 5) landi, A2-6. 18) var, A2, 4; at land varð kristið, B1 (B2 og C som Texten). 19) fra [u. A6, C2; sem áðr er sagt, A3; er fyrr var frá sagt, B1, K; er fyrr var nefndr ok frá sagt, B2, C1.

Borg með Þorsteini, eðr Illuga¹, föður sínum, [á Gilsbakka, vj² vetr; ok var hann þá xviii³ vetra⁴; ok samdist þá mikit [með þeim feðgum⁵. Maðr hèt Þorkell svartí⁶; [hann var heimamaðr Illuga ok náfrændi⁷, ok hafði þar upp vaxit. Honum tæmdist arfr norðr í Vatnsdal, [í Ási⁸, ok beiddi hann Gunnlaug⁹ fara með sèr; ok [hann gjörði sva¹⁰, ok riðu¹¹ norðr ij saman, í Ás, [ok feingu fèit¹², ok greiddu þeir fèit af höndum, er [varðveitt höfðu¹³, með atgaungu Gunnlaugs. Ok¹⁴ er þeir riðu norðan, gistu þeir í Grímstúngum¹⁵ at auðigs¹⁶ bónda, er þar bjó. Ok um morgininn¹⁷ tók smalamaðr hest Gunnlaugs¹⁸, ok var [þá sveittr mjök, er þeir feingu¹⁹. Gunnlaugr laust smalamanninn²⁰ í óvit. Bóndi [vildi eigi sva búit hafa, ok beiddi bóta²¹ fyrir. Gunnlaugr²² bauð [at gjalda

1) eðr heima með (Illuga, t. K) feðr s., B, C, K. 2) saal. A1 (og Stechhaus Afskrift); ij (þrjá, A3, K), A2-5, K; ij (um ij, C), B, C. 3) xv, A2-5. 4) gamall, t. B, C, K; fra [u. A6. 5) samdist (samdi, A5; þá, t. A3) vel með þ. feðg., A2-6; fra [u. B, C, K. 6) ok var kallaðr svartr (svartí, C2), B, C, K; u. A2-6. 7) fra [heimam. Illuga ok frændi, B, C. 8) fra [u. A2-6. 9) at, t. A2, 4-6, B, C, K. 10) fra [þat gjörði hann, B, C, K. 11) riða (þeir, t. C2), B, C, K. 12) fra [u. A2-6, B, C, K. 13) fra [varðveittu, B, C. 14) en, B, C, K. 15) Grímstúngu, A2, 3, 6, C2. 16) saal. A1, 3 (fra förste Haand; A. Magn. har i Margen tilföiet Auðgils); hjá Auðgils bónda, A2, 4-6; at a. (saal. alene Begyndelsesbogstavet) bónda, B1; at bónda, B2, C; at Auðgils bónda, K. 17) ok tilf. A1. 18) þeirra ok reið, B, C, K. 19) fengu náð (náðu, C2), B, C, K. 20) smalamann með breiðöxl, B, C, K; fra [hann sveittr, fyrir þat laust Gunnlaugr smalamann (-manninn, A6), A2-6. 21) beiddist bóta, K; ok bauð bota, B, C; fra [beiddist bóta, A2-6. 22) A2-6, der ligesom A1 udelade den følgende Fise, dække dette Haandskrifts Lacun ved at slutte Afsnittet saaledes: Gunnlaugr bauð at gjalda (Gunnl. galt, A6) mörk, ok þessi varð sætt þeirra, sem hann (Gunnlaugr, A6) bauð (ok varð þessi sætt þeirra, A6).

bónða¹ mörk. Bónða þótti þat oflítið. [*Gunnlaugr*
kvað þá vtsu :

Mörk bauð ek mundánga sterkum²
manni³ tyggjast⁴ ranna⁵
grásena, skalt þú góna
glóspýr! þat, nýja⁶.
Iðrast mantu ef yðrum⁷
allráðs flóða⁸ or sjóði
lætr eyðanda⁹ líða
línns samlagar¹⁰ kindar¹¹.

Þessi varð sætt þeirra, sem Gunnlaugr bauð, ok
[riðu þeir suðr heim¹² við sva búit.

Ok litlu síðar heiddi Gunnlaugr föður sinn far-
arefna¹³ í annat sinn¹⁴. Illugi [segir: nú skal vera
sem þú vilt, segir hann¹⁵; hefir þú nú heldr¹⁶ sanit
þik, or því sem var. Reið Illugi þá heiman skjótt¹⁷,
ok keypti skip hálf¹⁸ til handa Gunnlaugi¹⁹, er

1) fra [u. B, C, K. 2) sterka, C2. 3) manni sterkum, med Om-
sætningstegu, B1. 4) saal. (ikke tyggjast), B, C. 5) Rettelse,
(= hranna); tanna, B, C, K, men Versets Bygning fordrer et an-
det Begyndelsesbogstav. 6) saal. B2, C, K, dog sandsynligviis
oprindelig ved Conjectur. B1 læser glóspýrr þat (ikke þar) nýta,
som ikke passer til Versets Bygning; — vilde man rette dette til
glóspýtir þat nýta kommer den samme Mening ud som efter Tex-
ten. 7) æðrum, C2. 8) fróða, C2. 9) saal. B2, C1, K; eyanda,
B1; eyðandi, C2. 10) samlaga, C2. 11) Visen er optaget efter
B, C, K; i A1 er aaben Plads for 3 Linier. 12) fra [skildu
þeir, B, C, K. 13) utanferðar, B, C, K. 14) í öðru (annat, C2) sinni
(sinn, B1, C2), B, C, K. 15) seg. h. u. B, C, K; fra [kvað svo
vera skyldi (sem hann vildi, t. A2,3), A2-6. 16) u. B, C. 17) u.
A2-6, B, C; K i Parenthes. 18) u. A2, 4-6. 19) saal. (ikke ser)
A1 og de övr.

uppi stóð í Gufárósi¹, at [Auðunni festargram². [Þessi Auðunn³ vildi eigi utan⁴ flytja sonu Ósvífs⁵ hins spaka⁶ eptir vlg Kjartans⁷ Ólafssonar, sem segir í Laxdæla sögu⁸; ok varð þat þó síðar en þetta⁹. Ok er Illugi kom heim, þá þakkaði¹⁰ Gunnlaugr honum vel. Þorkell svartí ræðst til ferðar¹¹ með Gunnlaugi¹², ok var fluttr varnaðr þeirra til skips; en Gunnlaugr var¹³ at Borg, meðan þeir bjuggu¹⁴ skipit¹⁵, ok þótti glaðara¹⁶ at tala við Helgu, en vera í starfi með kaupmönnum¹⁷. Einnhvern dag spurði¹⁸ Þorsteinn Gunnlaug, ef¹⁹ hann vildi ríða til hrossa með honum²⁰ upp í Lánnga-

1) saal. A2-4, B, C1, K; Gufuárósi, d. s., A1, 5, 6, C2. 2) saal. A1, 2, 4, 6; festargarm, A2; festargarmi, A5; fra [þeim manni, er Auðunn hét, ok var kallaðr festingargramr (festargarmr, K), B, C, K. 3) hinn sami, t. B, C. 4) utan eigi, með Omsætningstegn, B1. 5) I A1 skrevet Ósvíps; Ósvífs, B1; Ósvífrs, B2, C. 6) gamla, B, C. 7) Kjartanar, B, C; i B1 er skrevet okiartanar, men et Punkt under o giver til kjende at det ikke bør læses. "A. 1003 var Kjartan drepið," B2 og C1 i Margen. 8) s. í Laxdælu, C2. 9) saal. (ikke þá), A1; ok var G. (Gunnlaugr, B2, C) þó (þá, C2) síðar en þetta, B, C. — Denne hele Passus fra [er uden Tvivl indskudt, og er endog udeladt i alle Papirshaandskrifter af A-Classen, og i K hensat i Anmærkningerne. Men da den findes i begge Hovedhaandskrifter, have vi anseet det rigtigere at beholde den i Texten som Tillæg. 10) þakkar (udel. þá), B, C, K. 11) r. í ferð, C2. 12) honum, B, C. 13) ok var fyrr fluttr varn. þ. til sk. en Gunnlaugr kæmi; hann var, B, C, K. 14) Dette Ord er udfaldet i A1. 15) með, þ. bjuggust, B, C, K. 16) skemtiligra, B, C, K (i B1 skrevet skemtiligt, med en Prik under det sidste Bogstav og Forkortningstegnet for ra over Linien. 17) Istedesfor den hele Passus, fra [, have A2-6 kun følgende: Reidd Gunnlaugr svo (síðan, A6) til Borgar, ok var þar meðan skipit var búit. 18) Einn (einnhvern, K) dag frétti, B, C, K. 19) hvort hann vildi ekki (u. A4, 5) ríða, A2-6. 20) ríða með h. til hrossa hans, B, C, K.

vatnsdal. Gunnlaugr kvaðst¹ þat vilja. Nú riða þeir ij saman², þar til er þeir koma til selja Þorsteins³, er heita⁴ á Þorgilstöðum; ok voru þar⁵ stóðhross, [er Þorsteinn átti⁶, iij saman, ok voru rað at lit. [Hestr⁷ var allvænlig⁸, ok lítt reyndr⁹. Þorsteinn bauð at gefa Gunnlaugi hestinn¹⁰; en hann kvaðst¹¹ eigi hrossa þurfa, er hann ætlaði af landi¹². Ok þá riðu þeir til annarra stóðhrossa¹³; var þar¹⁴ hestr grár með iij merum, ok var sá beztr í Borgarfirði, ok bauð Þorsteinn at gefa þann¹⁵ Gunnlaugi. [Hann¹⁶ svarar: eigi vil ek þessi, heldr en hin¹⁷; eðr hví¹⁸ býðr þú mér eigi þat, er ek vil þiggja? Hvat¹⁹ er þat, segir Þorsteinn. [Gunnlaugr mælti: Helga hin fagra, dóttir þín²⁰. Þorsteinn svarar: eigi man sva skjótt ráðast, segir hann²¹, ok tók annat mál; ok riðu²² heimleidis ofan með Lángá²³. Þá mælti Gunnlaugr:

1) kveðst (hann kveðst, *K*), *B*, *C* 1, *K*; *Gunnl.* kvað já við, *A* 2-6 (við tilfæiet af *A. Magn.* i *A* 3). 2) u. *A* 2-6; þeir báðir samt, *B*, *C*, *K*. 3) komu til sonar (sönar eða sonar, *B* 1, *efter K's sandsynlige Formodning en Fordreieelse af søtra*) Þorsteins, *B*, *C*. 4) heitir, *A* 2-6, *B*, *C*, *K*. 5) þar voru, *A* 2-6, *B*, *C*, *K*. 6) fra [u. *A* 2-6. 7) *I A* 1 skrevet hest⁷; en hestrinn, *B*, *C*, *K*. 8) *I A* 1 skrevet alvænlig; vænlig, *B*, *C*. 9) fra [u. *A* 2-6. 10) hrossin, *A* 2-6, *B*, *C*, *K*. 11) *I A* 1 skrevet kauðz; kveðst (kvaðst, *C*) þá, *B*, *C*, *K*. 12) Íslandi, *A* 2, 4-6; ætl. at sigla, *B*, *C*. 13) hrossa, *B*, *C*. 14) þat, *B* 2, *C*. 15) hann, *A* 3 fra første Haand; þau, *A* 2, 3 ved *A. Magn.*, 4; þessi ross, *A* 6; ok bauð Þorst. Gunnlaugi at þiggja þann (hann, *C* 2), *B*, *C*, *K*. 16) Gunnlaugr, *B*, *C*, *K*. 17) e. vil ek þenna heldr (heldr þenna, *C*) en hinn, *B*, *C*, *K*. 18) því, *B*, *C* 1; fra [Hann sagði (sýrar, *A* 3, 5); því (hví, *A* 3), *A* 2-6. 19) hve, *C* 2. 20) fra [Helga (hin fagra, *t. K* i *Parenthes*) dóttir þín, segir Gunnlaugr, *B*, *C*, *K*. 21) seg. h. udel. *A* 2, 4-6; eigi m. þat svo sk. ráð., segir Þorsteinn, *B*, *K*; fra [u. *C*. 22) riðu, *B*, *C*, *K*. 23) Långadal, *ur.*, *A* 6; Rángá, *ur.*, *B*, *C* 1.

vita vil ek, [segir hann¹, hverju² þú vilt³ [svara mér um bónorðit⁴. Þorsteinn svarar: ekki sinni ek⁵ hægóma þínum, [segir hann⁶. Gunnlaugr mælti: þetta er alhugi⁷ minn, en eigi hægómi⁸. Þorsteinn svarar: [vita skyldir þú fyrst⁹ hvat þú vildir¹⁰. Ertu ei ráðinn til utanferðar? ok lætr þó, sem þú skyllir¹¹ kvangast¹²! Er þat ekki jafnræði¹³ með ykkir Helgu, meðan þú ert¹⁴ sva¹⁵ óráðinn, [ok man því ekki verða álituð¹⁶. Gunnlaugr mælti: hvar til ætlar þú¹⁷ um gjaforð¹⁸ dóttur þinnar, ef¹⁹ þú vilt eigi gipta²⁰ syni Illuga²¹ svarta? eðr hvar²² eru þeir²³ í Borgarfirði, er²⁴ meira háttar sè en hann? Þorsteinn svarar: ekki fer ek í mannjöfnuð²⁵, [segir hann²⁶, en²⁷ værir þú slíkr maðr sem hann²⁸, þá mundi þèr ei frá vísat. Gunnlaugr mælti: hverjum vilt þú heldr gipta [dóttur þína²⁹ en mér? Þorsteinn svarar³⁰: mart er hér gott mannval³¹. Þorfinnr at Rauðamel³²

1) fra [u. A2, 4-6, B, C, K. 2) hversu, A2, 4. 3) vill, A1 (*þaa dette Sted*). 4) fra [mér til svara (svara mér, K) um bónorðit við Helgu, dóttur þína, B, C, K. 5) eigi gef ek gaum at, B, C, K. 6) fra [u. de övr. 7) I A1 skrevet alogi. 8) en (minn, B2, C1; u. C2) þú munt vita hverju þú villt svara, t. B, C, K. 9) u. B, C. 10) fra [u. A2-6. 11) skyldir, C1; vildir, C2; lætr sem þú vilir, A2, 4-6. 12) biðja þér konu, B, C, K. 13) þá er þat ok eigi jafnr., B, C; þat er ekki jafnræði, A2-6. 14) þú ert, i *ect' Ord*, A1. 15) u. A6, B, C. 16) fra [u. A2-6. 17) hvar (hvat, B2, C1; hve, C2) ætlar þú til, B, C, K. 18) gjaforðit, B, C. 19) er, B2, C. 20) hana, t. A2-6, C2. 21) hins, t. B, C, K. 22) hverir, B, C, K. 23) hér, t. B, C, K i *Parenthesis*. 24) at, A2, 4, 5, B, C, K. 25) *saal. alle*; mannjafnuð; K. 26) fra [u. de övr. 27) u. B, C. 28) faðir þinn, B, C, K. 29) fra [hana (dótt. þ., K) hér í Borgarfirði, B, C, K. 30) mælti: eigi fer ek at slíku, því mart, o. s. v., A4, 5. 31) gott er hér mannval, B, C, K. 32) á Rauðam., A2-6, C2, K; i B1 skrevet Rauð mel.

á¹ vij² sonu, [ok alla vel mannaða³. Gunnlaugr svarar: [hvargi⁴ þeirra, Öundur⁵ nè Þorfinns, er jafumenni⁶ föður míns; því at þik⁷ skortir sýnt⁸ við hann. Eðr hvat hefir þú í móti því⁹, er hann deildi kappi¹⁰ við Þorgrím goða¹¹ Kjallaksson [á Þórnes-Þingi, ok við¹² sonu hans, ok hafði einu þat er við¹³ lá¹⁴. Þorsteinn svarar: ek stökkta í brott Steinari¹⁵, syni Öundur sjóna, ok þótti þat¹⁶ heldr mikilræði. Gunnlaugr svarar: Egils nauztu at¹⁷ því, föður þíns, enda man þat fám bóndum vel endast¹⁸, at synja mér mægðar¹⁹. [Þorsteinn svarar: hafðu í frammi kúgan við þá uppi við fjöllin²⁰, en þat kemr þèr fyrri ekki hèr út á Mýrunum²¹. Um kveldit koma þeir heim. Ok²² um morgininn ríðr Gunnlaugr upp á²³ Gilsbakka, ok bað föður sinn ríða til kvanbæna²⁴ með sèr²⁵ út til Borgar.

1) sèr, t. B, C, K. 2) iij, C. 3) fra [alla vel (allvel, A2, 4, 5) mann., A2-6; vel (ok alla vel, K) mennta, ok má slíks eigi mun gjöra mikin, B, C, K. 4) saal. B; hvergi, A1. 5) Hermundar (Þorfinns nè Hermundar), B, C. 6) fra [er (eigi er, A3, K) Þorfinnr jafningi (jafmenni, K), A2-6, K. 7) þ (þat), B; það eller þá, C1; þá, C2. 8) sumt, A5 (''al. sýnt'' i Margen), K i Parenthes. 9) h. þú þar í móti, B, C. 10) kapp, A2-5. 11) u. B, C; K i Parenthes. 12) þú, A2-6, K. 13) borð, t. A2, 3 ved A. Magn., 4-6, K. 14) fra [u. B, C; K i Parenthes. Illugi svartes Strid med Þorgrímur Kjallaksson berettes i Eyrbyggja S. Cap. 17, hvor to Vers ogsaa anföres af Skjalden Odds Drapa om Illugi. 15) Stein. í brott, B, C. 16) þá, t. B. 17) í, t. A2-6, C. 18) fám einum (u. K) mönnum endast vel (vel end., K), B, C, K. 19) mægða, A2, 4, 6. 20) við þau fjölmennin (fjallmennin, K), A3, K. 21) en (u. A3) þat (þú, A5) kemr þeim ekki við (hèr, t. A5) út (hèr, t. A3) á Mýrunum (Mýrum, A4), A2-6; K i Parenthes; fra [u. B, C. 22) eptir, B, C, K. 23) at, A2-1, 6; til, A5. 24) konbóna (kvanbóna, A1, 5), A2, 1-6. 25) sík, A2-6.

Illugi svarar: þú ert¹ óráðinu maðr, [þar sem þú² ert ráðinn til utanferðar, en lætr nú sem þú skulir starfa³ í kvanbænum⁴, ok veit⁵ ek, at slíkt er ekki við skaplyndi Þorsteins⁶. Gunnlaugr svarar⁷: ek ætla [þó utan allt eins⁸, ok líkar mér ekki utan⁹ þú fylgir þessu¹⁰. Síðan reið Illugi heiman¹¹ með¹² tólfta mann ofan til Borgar, ok tók Þorsteinn [vel við honum¹³. Um morgininn snemma¹⁴ [ræddi¹⁵ Illugi til¹⁶ Þorsteins¹⁷: ek vil tala við þik¹⁸. [Þorsteinn svarar¹⁹: gaungum upp á borgina²⁰, [ok tölum þar²¹; ok sva gjörðu þeir. [Gunnlaugr gekk með þeim²². Þá mælti Illugi: Gunnlaugr frændi minn kveðst²³ hafa vakit bónorð við þik fyri sína hönd, at biðja Helgu, dóttur þinnar, en²⁴ nú vil ek vita, hvern stað eiga skal málit; er þér kunnig²⁵ ætt hans, ok fjáreign var²⁶; skal hvarki²⁷ til spara af varri²⁸ hendi staðfestu²⁹ nè manna forráð, [ef þá

1) þú ert, *i ect Ord*, A1. 2) fra [u. B, C; K *i Parenthes*. 3) standa, B, C, K. 4) sem þú villir starfa konbæinir (qvenbæinir, A3; qvanbónir, A1, 5), A2-6. 5) *i A1 skrevet vett*. 6) at Þorsteini er ekki (eigi, K) slíkt at skapi, B, C, K. 7) sagði, A2; mælti, B, C, K. 8) fra [mér utan allt at einu, A2, 3 *ved A. Magn.*, 4-6; at fara allt at líku (sliku, C2), B, C; þó at fara allt at einu, K. 9) nema, A2, 5, 6, B, C, K. 10) mér, B, C. 11) síðan (nú, B2, C) ferr Ill., B, C. 12) við, A6, B, K. 13) fra [við honum allvel, B, C, K. 14) eptir, B, C, K. 15) mælti, A6. 16) *de to sidste Ord staae i A1 over Linien, med samme Haand*. 17) fra [talaði Ill. við Þorstein, B, C. 18) ok Gunnlaugr, t. B, C, K. 19) mælti, B, C, K; fra [ok, A2, 4-6; Þorsteinn! segir Illugi, komum upp, o. s. v., A3. 20) brekkuna, B, C, K. 21) fra [u. A2, 4-6. 22) fra [u. B, C. 23) þykist, A2-6. 24) u. B, C. 25) *i B1 skrevet kunnit*. 26) u. *de övr.* 27) munum vær hv., A2-6; þar skal ok hv., B, C, K. 28) minni, B, C, K. 29) *saal. de övr.*; staðfesta, A1.

er¹ nær en áðr². Þorsteinn svarar: þat eitt finu ek³ Gunnlaugi⁴, at [mér þykkir hann vera⁵ óráðinn, [segir hann⁶; en ef hann væri þér líkr í skaplyndi, þá munda ek lítt seinka⁷. Illugi svarar: þetta man [okkr verða at vinslitum⁸, ef⁹ þú synjar okkr feðgum¹⁰ jafnræðis¹¹. Þorsteinn svarar¹²: fyri þín orð, segir hann, ok okkra vingan¹³, þá¹⁴ skal Helga vera heitkona Gunnlaugs, en eigi festarkona, ok bíða¹⁵ þrjá vetr; en Gunnlaugr skal fara utan, ok [skapa sik eptir góðra manna siðum¹⁶; en ek skal lauss allra mála ef hann kemr ei sva¹⁷ út, eðr¹⁸ mér virðist eigi skapferði¹⁹ hans. Ok við þetta skilja þeir. Ríðr Illugi heim, en Gunnlaugr til skips. Ok er þeim gaf byr²⁰, létu²¹ þeir í haf, ok kvamu skipi sínu norðr²² við Noreg²³, ok sigldu inn eptir Þrándheimi²⁴ til Niðaróss, ok lágu þar í lægi²⁵ ok skipuðu upp.

6. Í²⁶ þenna tíma ræð fyrri Noregi Eirekr jarl

1) þá er, i cct *Ord.*, A1. 2) fra [ef þú væri endað, A2-5; at þér betr líki, A6. 3) þat eitt (u. A5) þykkir mér at, A4, 5. 4) syni þínum, t. B, C, K. 5) fra [hann er, A4, B, C. 6) fra [u. de övr. 7) þessu, t. B, C, K. 8) sundrþykkir (sundrþykkju, B2, C, K), B, C, K; fra [ei (lítt, A6) verða at vinskapi, A2, 4-6. 9) at, B, C. 10) u. A2, 4-6. 11) ráðsins, A6. 12) sagði, A2; mælti, B, C, K. 13) fyrir þín orð ok okkar vinskapi, A2, 4-6; fyrir orð þín ok vígan okkra, B, C, K. 14) u. B, C. 15) þar, t. A4, 5. 16) fra [semja sik eptir sið annarra manna, B, C, K. 17) kemr svo, A6; kemr svo, A6; kemr eigi þá (u. C2) út, B, C, K. 18) ok, A2, 4, 5; en, A3, B, C; at, A6; er, K. 19) skaplyndi, A2, 4-6, B, C. 20) ok er byr gaf, A2, 4-6; ok gaf honum brátt byr, B, C. 21) sigldu, B, C, K. 22) u. B, C, K. 23) saul. (ikke Noregi) A1 og de övr. 24) inn í Þrándheim, A2, 4-6; inn eptir Noregi, ur., B, C1; inn til Nið., C2. 25) lagi, d. s., A3, 4, 6; ok lögðu þar til lægis (lagis, C2) skipinu, B, C, K. 26) B og C begynde her det 5. Capitel. I Texten er i sat til som Begyndelsesbogstav, da A1 pleier at udtæde disse;

Hákonarson, ok Sveinn, bróðir hans. [Eirekr jarl hafði þá atsetu inn á Hlöðum¹, at² fōðrleifð sinni, ok var ríkr höfðingi. Skúli [Þorsteinsson var þá með jarli³, ok var hirðmaðr hans, ok⁴ vel metinn. Þat er frá⁵ sagt, at þeir Gunnlaugr ok Auðunn festargramr⁶ geingu, [vij menn saunan⁷, inn á Hlaðir. Gunnlaugr var sva búinn, at hann var í grám kyrtili, ok í⁸ hvítum leistbrókum⁹. Sull hafði hann á fæti, niðri á ristinni¹⁰; freyddi or upp¹¹ blóð ok vagr, [er hann gekk við¹². [Ok með þeim¹³ búníngi gekk hann¹⁴ fyri jarlinn¹⁵, [ok þeir Auðunn¹⁶, ok kvöddu¹⁷ hann vel. Jarl kenndi Auðun¹⁸ ok spyrr¹⁹ hann tíðinda af Íslandi; [en Auðunn²⁰ sagði slík sem voru²¹. Jarl spyrr²² Gunnlaug, hverr hann væri²³; en hann sagði honum nafn sitt [ok ætt²⁴.

det findes ogsaa i A2, 4-6. B og C læse: þá rēð Eirekr jarl Hákonars. fyrir Noregi.

1) atsetu (atsetr, B2, C) at Hl., B, C, K; fra [sat Eirekr jarl, A2-6. 2) á, B1, K. 3) hann var son Þorsteins Egilssonar á Borg, t. A2, 4, 5. K; i A3 er dette tilføjet i Margen ved A. Magn. 4) fra [son Þorsteins at Borg var þá með jarli, A6. 5) u. B, C, K; frá því er sagt, A5. 6) festargarmr, A3, K. 7) fra [xij saman, A3 fra første Haand; með (menn, ur., A2) xij menn (manna, A5), A2, 3 ved A. Magn., 4-6, B, C1, K; við xija mann, C2. 8) u. B, C, K. 9) leistabrókum, de övr. 10) niðr (niðri, A3) á (við, A6) ristum (rist, A4, 6; ristinni, A5), A2-6. 11) fr. þar or, A2-6; ok féll or (sva at or féll, C2), B, C, K. 12) u. A2, 4-6, B, C1, K; fra [u. C2. 13) fra [með þessum, B, C1, K; með þeim unbúningi, C2. 14) í höllina, t. C2. 15) j. (jarl), B, C, K. 16) fra [u. B, C; K i Parenthes. 17) kvaddi, B, C, K. 18) Auðunn kenndi j(arl), B1, i omvendt Orden, som B2 og C have rettet. 19) spurði, A2, 4-6, B, C, K. 20) fra [hann (en hann, C2), B, C, K. 21) slíkt, (u. A6) sem var, A2-6. 22) spurði, B, C, K. 23) var, A4-6. 24) ok svo ætt, B, C, K; fra [u. A2, 4-6.

Jarl mælti: Skúli Þorsteinsson, sagði hann¹, hvat manna² er þessi³ á Íslandi? Herra, segir hann, takit⁴ honum vel⁵; hann er hins bezta manns son [á Íslandi⁶, Illuga svarta af⁷ Gilsbakka, ok fóstbróðir⁸ minn. Jarl mælti: hvat er⁹ fæti þínum, Íslendingr?¹⁰ Sulr er á, herra! sagði hann. Ok gekk¹¹ þú þó ekki haltr¹²? Gunnlaugr svarar: ei skal¹³ haltr gánga, meðan [báðir fætr eru jafnlángir¹⁴. Þá mælti hirðmaðr jarls¹⁵, er Þórir¹⁶ hét: þessi rembist mikit, Íslendingrinn, ok væri vel at vær freistaðim¹⁷ hans¹⁸ nokkut. [Gunnlaugr leit við honum, ok mælti¹⁹:

Hirðmaðr er einn,
sá er einkar meinn²⁰,
trúit honum vart,
hann er illr ok svartr²¹!

Þá vildi Þórir²² grípa til exar²³. Jarl mælti: lát vera kyrt, [segir hann²⁴; ekki skulu menn gefa

1) sagði h. udel. B, C, K; B2 og C forandre desuden saaledes: Jarl mælti við Skúla Þorsteinsson. 2) hver maðr, C2. 3) sá, A2, 4-6; þat, A3, forandret til sá af A. Magn. 4) fagna þú, B, C. 5) þvial (því, C, K), t. B, C, K. 6) fra [u. B, C; K i Parenthes. 7) á, A2, 4-6, K. 8) fóstirbróðir, B, K. 9) á, t. K, men dette Tillæg, som desuden forandrer Meningen noget, er unødvendigt. 10) Gunnlaugr svarar, t. B, C. 11) gekkstú þó e., A2-6; geingr (þó geingr þú, C2), B, C, K. 12) segir jarl, t. A2, 3 ved A. Magn., 4-6, B, C, K. 13) ek, t. B, C1, K. 14) fra [jafnlángir eru báðir, B, C. 15) u. B, C; K i Parenthes. 16) Þórarinn, B, C, K. 17) saal. A1, B1, K; freistuðum, de övr. 18) hann, B1. 19) fra] Gunnl. mælti, A2, 4-6. 20) saal. A1; mein, K efter Stechhaus Afskrift; de övrige Haandskrifter af A-Classen forvanske de to første Linier, ved at læse: hirðmaðr einn — sá (er, t. A1, 5) Elreks manna, A2, 4-6; i A3 udelader den første Haand den anden Verslinie, som derefter er tilføiet af Arne Magnússon. 21) Denne Verse og det foregaaende fra [udel. B, C. 22) Þórarinn, B, C, K. 23) axar, B1, K; axar, de övr. 24) fra [u. A2, 4-6.

at slíku gaum; eðr¹ hve² gamall maðr ertu³, Íslendingr⁴? Gunnlaugr svarar: ek em nú⁵ xvij vetra⁶, segir hann. Þat læt ek⁷ um mælt, segir jarl, at þú verðir⁸ ei annarra xvij⁹. Gunnlaugr mælti, [ok heldr lágt: bið mér eingra forbæna, segir hann¹⁰, en bið þér heldr¹¹. Jarl mælti: hvat sagðir þú nú¹², Íslendingr¹³? Gunnlaugr svarar: sva sem mér þótti vera eiga, at þú bæðir mér eingra forbæna¹⁴, en bæðir sjálfum þér¹⁵ hallkvæmri¹⁶ bæna. Hverra þá? segir jarl. At þú feingir ei þvílíkan¹⁷ dandaga¹⁸ sem Hákon jarl, faðir þinn¹⁹. Jarl setti [sva²⁰ rauðan sem blóð, ok bað taka fól þetta skjótt²¹. Þá gekk Skúli fyrri jarl, ok mælti: gjörít²² fyrri mín orð, herra²³, ok gefit manningum grið, ok fari hann [á brott sem skjótast²⁴. Jarl mælti: verði hann á brottu²⁵ sem skjótast²⁶, [ef hann vill griðin hafa,

1) en, A2, 3 ved A. M., 4-6; ok, A3 fra første Haand. 2) hvað, A2-6; hversu, B, C. 3) u. A6, C2. 4) sagði jarl, t. A2, 4, 5. 5) ek er, B, C1. 6) ára, C2. 7) over Liniea i A1, med samme Haand. 8) saal. ogsaa A1 (ikke verðr). 9) vetra, t. C2. 10) seg. h. udel. K; fra [heldr lágt; bið mér engra óbæna (segir hann, t. A3), A2-5. 11) en b. þ. heldr, K i Parenthes; fra [bið mér óngra forbæna, jarl! B, C. 12) u. A2, 4, 5; hv. segir þú nú, A3, K. 13) hvat (hve, C2) segir þú nú, Íslendingr! segir jarl, B, C. 14) óbæna, A4, 5. 15) en bæðir heldr sjálfum þér (en bæðir þér heldr, A4, 5), A2, 4, 5, K; en bæðir þér sjálfr, A3; en biðit (biðir, B2, C) yðr heldr sjálfum, B, C. — Fra [heldr lágt, bið mér engra óbæna, en bið þér heldr, A6. 16) hallkvæ(m)ra, A2; hallkvæmra, A3-6. 17) slíkan, A4, 5, B, C. 18) dauða, A6, B, C. 19) sem faðir þinn, Hákon jarl (sem Hákon, faðir þinn, C2), B, C; segir Gunnlaugr, t. A2, 3 ved A. Magn., 4-6, C2, K. 20) u. A2-6. 21) fra [dreyrrauðan, ok mælti: hafit hendr á föll þessu!, B, C, K. 22) I B l skrevet gior (gjör?). 23) jarl, B, C1. 24) snarast, A4, 5; fra [i brott, B, C, K. 25) v. h. i brottu þá (i brott þá, B2, C1; þá i brott, C2), B, C, K. 26) snarast, A2, 3 ved A. Magn.

ok komi aldri í mitt ríki síðan¹. Þá gekk Skúli² út með Gunnlaugi, ok ofan á bryggjur³. Þar var⁴ Einglandsfar, albúit til útláts⁵; [ok þar⁶ tók Skúli Gunnlaugi far, ok þorkatli⁷, frænda hans; en Gunnlaugr fékk Auðunni skip sitt til varðveizlu⁸, ok fé sitt⁹, þat er hann hafði eigi með sér. Nú sigla þeir Gunnlaugr í Einglandshaf, ok kvamu um haustið suðr við Lundúnabryggjur¹⁰, ok réðu þar til hlunns skipi sínu¹¹.

7. Þá¹² ræð fyrri Einglandi Aðalráðr konúngr Játgeirsson, ok var góðr höfðingi; hann sat [þenna vetr í Lundúnaborg¹³. [*Ein var þá tunga á Einglandi sem í Noregi ok í Danmörku*¹⁴; en þá skiptust tungur í Einglandi er¹⁵ Vilhjálmr bastar¹⁶ vann Eingland. Gekk þaðan af¹⁷ í Einglandi

1) hédan af, A2-6; fra [ok komi aldri síðan í mitt ríki, ef hann vill gríðin hafa (gríða njóta, C2), B, C, K. 2) Skúli gekk (udel. þá), B, C. 3) bryggju, A2, 3, 6; þá gekk Sk. út á bryggjur (bryggjur, A4) með Gunnlaugi, A4, 5. 4) fyrir, t. C2. 5) útláts, K; þar var albúit far eingelskt (einglenzkt, A3) til útláts, A2, 3, 6; þar var atb. skip (far, A5) til Einglands, A4, 5. 6) saal. A2-6; þá, A1. 7) fra [þar kom Skúli Gunnlaugi í (I B skrevet .j., ligesom Jarl eller Jarli) ok þorkatli (B1-2 Þorkáki, urigt., men rettet i C til Þorkell), B, C, K. 8) I A1 skrevet varðveittu. 9) u. B, C. 10) — bryggju, C; til Lund. bryggju, A2, 3, 6; í Lund. bryggju (— bryggjur, A5), A4, 5. 11) I A1: sín; skipinu, C. 12) I A1 og B1 er aaben Plads for Begyndelsesbogstovet, og den sidste har et þ i Margen, samt tillige aaben Plads for Overskrift. B og C tælle her det 6. Capitel. 13) Lundúnur, K; fra [þá vestr í Lundúnur (Lundon, C2), B, C. 14) í Einglandi sem í (ok, A6) Danmörk (Danmörku, A3, K; denne sidste slutter Ordene sem í Danm. í Parenthes, da dette ikke findes i B1) ok Noregi (Noreg, A6), A2-6, K. 15) fra [Ein var tunga í Einglandi ok Noregi, áðr, B, C. 16) bastr, B2, 3 fra første Haand, rettet ved A. Magn. 17) en þaðan af gekk, B, C.

*Valska*¹, er hann var þaðan ættadr². Gunnlaugr gekk bráðliga³ fyrri konúng, ok kvaddi hann [vel ok⁴ virðuliga⁵. Konúngur spurði, hvaðan af löndun⁶ hann væri. Gunnlaugr segir sem var: en [því hefir ek sótt á yðvarn fund, herra⁸, at ek hefi kvæði ort um yðr, ok vilda ek, at þér hlýddit⁹ kvæðinu¹⁰. Konúngur kvað sva vera skyldu¹¹. Gunnlaugr flutti fram¹² kvæðit vel ok sköruliga¹³; en þetta er stefit í¹⁴:

Herr¹⁵ sèst¹⁶ allr ins¹⁷ örva¹⁸
 Einglands, sem guðs, þeingils¹⁹;
 ætt²⁰ lýtr²¹ grams ok gunna²²
 gunnbráðs²³ Aðalráði.

1) Vallands túnga, A2,4-6, C2. 2) kynjaðr, B, C, K. Denne hele Passus, fra [, røber sig tydelig som Interpolation, da den afbryder Fortællingen; men da dens Indhold er mærkeligt og begge de ældste Haandskrifter allerede optage den, skjøndt med Afvigelser, have vi beholdt den i Texten som Supplement efter A1s Redaction. K synes at ansæe den som ægte. 3) brátt, B, C, K. 4) frn [u. A2,4-6. 5) fra [vel, B, C. 6) landi, A2-6. 7) svarar, B, C. 8) fra [þú (því, K) hefi (hefir, C2, K) ek sótt, herra! á yðvarn fund um lánan veg, B, C, K. 9) saal. A1, B. 10) u. B, C, K. 11) skulu, B, C1. 12) u. B, C, K. 13) skörugliga, de övr. 14) u. A3; kvæðinu, t. B, C, K; ok er svo stefit, A2,4-6. 15) saal. oversætter K, hvilket Meningen ogsaa fordrer, naar man følger Haandskrifternes Læsemaade i det følgende; iøvrigt have alle Haandskrifterne her (Membranerne) eller hier, og synes at tage Ordet som Biord. 16) I A1 skrevet sez; setz, A5,6; sezt, A4; sest, A2,3; alle disse Læsemaader kunne betyde enten sèst eller sezt; derimod læser B1 (istedenfor sèst allr): ger (giör, B2, C1; gör, C2) allr, i to Ord, som K forener og gjör til gjörvallr. 17) saal. B, C, K; við, A1-6. 18) örfa, A2,4,5. 19) saal. B, C; eingill, A1-6, hvilket K stiltiende forandrer til eingli. 20) snal. A1-6; B1 synes at læse att (át); at, B2, C, K. 21) saal. B, C, K; lætr, A1-6. 22) saal. A1,2,4-6, C; gumma, A3; gunna, B1-2; guma, K. 23) saal. A1-6, K; i B, C er Ordet forskrevet: gundrazs (gunn dráðz, B2; gunn dráðz, C).

Konúgr þakkaði honum kvæðit, ok gaf honum at bragarlaunum¹ skallats-skikkju², skinn-dregna³ enum beztum⁴ skinum ok hláðbúna í skaut niðr⁵, ok gjörði hann hirðmanni sinn, ok var Gunnlaugr með konúngi um vetrinn, [ok virðist vel⁶. Ok einn dag, [um morgininn snemma, þá⁷ mætti Gunnlaugr iij mönnum á stræti einu⁸, ok nefndist⁹ sá Þórorinn¹⁰ er fyrri þeim var]. Hann var¹¹ mikill ok sterkr, [ok furðu torvelligr¹². [Hann mælti¹³: Norðmaðr, segir hann, sel mér fè nokkut at láni. Gunnlaugr svarar: ekki¹⁴ mun¹⁵ þat ráðligt¹⁶, at selja [fè sitt ókunuum mönnum¹⁷. Hann svarar: ek skal gjalda þér¹⁸ at nefndum¹⁹ degi. Þá skal á þat hætta, segir Gunnlaugr. Síðan seldi hann honum fèit. Ok [litlu síðarr²⁰ fann Gunnlaugr konúnginn²¹, ok segir honum fjárlánit²². Konúgr svarar²³: nú hefir lítt²⁴ til tekizt²⁵; þessi²⁶ er hinn mesti ráns-

1) í bragarlaun, B, C. 2) skikkju af skarlati, B, C, K. 3) skinn-dregin, A2; skinn-dregnar, A6; sam-dregna, B, C. 4) *saal*, A1, B1; bezin, *de övr.* 5) u. A5, C2. 6) *fra* [ok virðr (virðtr, K) vel, A3, K í *Parenthes*; vel virðr (virðtr, A2, 6), A2, 4-6; *fra* [u. B, C. 7) *fra* [u. B, C. 8) u. B, C. 9) hêt, B, C. 10) Ormr, her, men nedensfor Þórorinn, A2-6; Þorgrinn, B, C, K. 11) *fra* [u. B, C, K. 12) torvellidigr, d. s., A2-6, K; *fra* [u. B, C; K í *Parenthes*. 13) til Gunnlaugs, t. A2, 6; til Gunnlaugs Norðmanns, t. A4, 5; *fra* [sees i B1 kun hann, da noget er skaaret bort af Bladets yderste Rand; B2 og C satte derfor heyr, uden tvivl efter Conjectur. 14) I A1 staaer kun eck. 15) mér, t. B, C, K. 16) varligt, B, C, K. 17) ókendum manni, A2, 4-6; *fra* [þér (fè, t. K), ókunuum manni, B, C, K. 18) þá (þetta, A4; þat, A5), t. A2, 4, 5. 19) á nefndum d., A2, 4-6; at ákveðnum d., A3. 20) *fra* [eptir þat, A2, 4-6. 21) konúgr, B, C. 22) frá þessu, A2-6. 23) mælti, B, C, K. 24) illa, A6. 25) fyrir þér, t. A2, 4-6; nú hef. þér lítt tekizt til, B, C; nú hefir [þér] lítt til tekizt, K. 26) þvi þat (þat, A3), A2-6; hann, B, C.

maðr¹ ok víkingr, [ok eig² ekki við hann; en ek skal³ fá þér⁴ jafnmikit fé⁵. Gunnlaugr svarar: illa er oss þá⁶ farit⁷, [segir hann⁸, hirðmönnum yðrum; gaungum upp⁹ á saklausa menn, en láta¹⁰ slíka sitja [yfir varu¹¹; ok skal þat aldri verða¹². Ok¹³ litlu síðarr hitti hann Þórorm¹⁴, ok heimti féit¹⁵ at honum; [en hann kvaðst eigi¹⁶ gjalda mundu¹⁷. Gunnlaugr kvað þá vísu þessa¹⁸:

Meðal-ráð¹⁹ er þér, Móði
málma²⁰ galdrs! [at halda²¹,
att²² hafit er²³ við prettu²⁴
oddrjóð²⁵, fyri mèr hoddum²⁶;

1) hinn vesti (versti, K) maðr ok ránsmaðr mikill, B, C, K. 2) fäst þú (fäst, A3), A2-6; etz, K *efter Stechhaus Afskrift af A1*; fra [eigunn, B, C. 3) mun, B, C, K. 4) annat, t. A3. 5) fé jafnmikit (jafum.), B, C, K. 6) þá, u. B; oss þá, u. C. 7) fallit, A3. 8) fra [u. A2, 4-6, B, C, K. 9) u. B, C, K. 10) látum, B, C, K. 11) oss, A2-6. 12) vera, A2-6, K; ok (u. B2, C) sk. þat verða aldri, B, C; fra [u. A3 fra *förste Haand, men tilsat i Margen af A. Magn.* 13) u. A2-6, B, C. 14) Orm, A4-6; Þorgrim, B, C, K. 15) fé, A4, 5; fé sitt, B, C, K. 16) fra [hann kvað ei, A2; (en, K) hann kveðst ekki, B, C, K. 17) mundi, A2-4. 18) u. A4, B, C; A6 *udel. Visen og læser*: Gunnl. kvað vísu, ok segir svo: Nú vil ek bjóða þ. l., o. s. v. 19) Með Adalráð, ur., A2, 4; B1 *har meða ráð (i to Linie), de övriga som Texten.* 20) i B1 *meget utydelig skrevet, og öiensynlig malet efter en ældre, for Afskrivereu ulæselig Original*: rítalma. 21) fra [udel. i B, C. 22) attv (attum) eller atti, B1; átt, A3, 4. 23) I A1-3 og B1 *skrevet hafit þér (d. s.); hafit er, K.* 24) prettum, A2, 3 *ved A. Magn., 4 (i det den tilige udelader við), með fröttum, B1, urigt. og rettet af K til með prettum, som mulig er den rigtigste Læscmaade; A5 har denne hele Linie saaledes: átt hefir af þér prettum.* 25) óð fjóðr (óð fjóðr?), B1. 26) hoddum, A2, 4; hoddá, A5; *det hele fra [er, ved de i B1 udfaldne Ord og dens forvirrede Skrivemaade, blevet aldeles forvansket i B2 og C, saaledes: atmi — hafa þér með fröttum farit — floðs (flóðþ, C2) fyri manna höddum.*

vita máttu¹ hitt, at² ek hëta³,
 hër sè ek á⁴ því ferí⁵,
 þat⁶ fékkst⁷ nafn af nökkvi⁸,
 naðrstúnga⁹, mèr úngum.

Nú vil ek bjóða þèr lög, segir Gunnlaugr, at þú gjalt¹⁰ mèr fè mitt, eðr gakk á hólm við mik ella, á iij. náttu fresti. [Þá hló víkingrinn¹¹ ok mælti: til þess¹² hefir eingi orðit [fyrrí en þú¹³, at skora mèr¹⁴ á hólm, sva skarðan¹⁵ hlut sem margr hefir fyri mèr borit, ok em¹⁶ ek þessa¹⁷ alþúinn¹⁸. Ok við þat skildu þeir [Gunnlaugr at sinni¹⁹. Gunnlaugr [sagði konúngi sva búit²⁰. [Hann svarar: nú er komit í allóvænt efni²¹; þessi maðr deyrir hvert vapn²². Nú skaltu mínum ráðum fram fara²³; [ok er hër²⁴ sverð, er ek vil gefa þèr²⁵, ok með þessu²⁶

1) mátt, A3 fra første Haand, A4; mæntu, B, C, K. 2) u. A3 fra første Haand. 3) hætta, A2-5; hätti, B, C, K. 4) at, B, C, K. 5) saal. A4; færi, d. s., A1-3, 5; verri, B, K; veri, C. 6) þá, A2, 3 ved A. Magn., 4, 5; 7) fékk, B, C, K. 8) saal. med fulde Bogstaver B, C; i A1 skrevet nock¹, hvilket uden tvivl ligger til Grund for de andre Haandskrifters Læsemaade: nokkri (A3 første Haand); nökkum, A2; nokkum, A3 ved A. Magn., A4; noeqvom, A5. K har ifølge Conjectur, som er ufornöden, nökkri. 9) saal. A1, B, C; naðurtúngu, A3, hvorefter K har naðrstúngu; naðir túngu, A2, 4; naðar túngu, A5. 10) gjaldir, B, C. 11) fra [víkingrinn hló, B, C, K. 12) þessa, B, C1. 13) fra [fyrr, B, C. 14) mik, A2-6. 15) B1 kerðan; skerðan, sandsynl. ved Rettelse, B2, C, K, ag A5; skamman, A3; skaðligan, A2, 4; hallan, A6. 16) er (ek udel. B2, C1), B, C1. 17) I A1 skrevet þu; þess, A2-6, B, C; 18) alþúinn, A3, 5. 19) fra [ræður sínar (ræðu sína, A6), A2-6. fra [u. B, C. 20) fra [segir konúngi hversu farit hefir með þeim, B, C, K. 21) fra [konúgr s. (svarar, B2, C1, K): nú er í úvænt (allóvænt, K) efni komit, þvíat, B, C, K. 22) járnr, B, C, K; fra [u. A4; konúgr mælti, A5. 23) segir konúgr, t. A4; Gunnlaugr! kvað konúgr, t. B, C, K i Parenthes. 24) fra [hër er, B, C, K. 25) u. B, C. 26) því, A2-6.

skaltu vega, en sýn honum annat¹. Gunnlaugr þakkaði konungi² vel. Ok er þeir voru til hólms búuir³, þá spyr þórormr⁴, liversig⁵ sverð þat væri, er hann hafði⁶. Gunnlaugr sýnir honum, ok bregðr⁷, en hafði lykkju⁸ um⁹ meðalkafla á konungsnaut⁹, ok dregr¹⁰ á hönd sér. [Berserkriun mælti, er hann sá sverðit: ekki hræðumst ek þat sverð, segir hann¹¹, ok hjó til Gunnlaugs með¹² sverði, ok af honum¹³ mjök sva¹⁴ skjöldinn allan¹⁵. Gunnlaugr hjó þegar í mót¹⁶ með konungsnaut, en¹⁷ berserkriinn stóð hlífarlauss¹⁸ fyri, ok lugði [at hann hefði hit sama vopn ok hann sýndi¹⁹; en Gunnlaugr hjó hann þegar banahögg. Konúgr þakkaði honum verkit; ok af þessu fékk hann mikla frægð²⁰ í Englandi ok víða²¹ annarstaðar. [Um varit, er skip geingu milli landa²², þá²³ bað Gunnlaugr Aðalráð

1) sverð, t. A2, 6; sýn h. hitt, er þú átt úðr, B, C, K; þvi þessi maðr deyrir hvert vopn, t. (til Textens Læsem.) A4, 5. 2) honum, B, C. 3) komnir, B, C, K. 4) Ormr, A5, 6; spurði (u. þá, B, C) þorgrímr, B, C, K. 5) hversu, B, C, K. 6) hefði, A3; ætlaði at vega með, B, C, K; hvern. sverð er þat þú hefir, A4, 5. 7) skykkjuna á meðalkaflinum, A2, 4-6. 8) ú, A3, K. 9) fra [lykkju á meðalkaflan konungsnaut, B, C. 10) bregðr, A6. 11) fra [Bers. segir (svarar, A3, 5): ekki hrædist (hræðumst, A3, 5) ek þat sverð, A2-6; víkingrinn (víkingr, K; B1 forkortet: vík.) mælti, er hann sá litið sverðit (B1; rimtelgviis bór litið gaac ud, men B2, C, K læse: sá: litið er sverðit) ekki hræðumst ek þat vopn, segir hann (s. h. u. K1, B, C, K. 12) sínu, t. A2, 4-6; með sínu (sverði tilföiet af A. Magn.). 13) u. B, C; K i Parenthes. 14) sv. (ved Skri-vefeil), B1. 15) u. A2, 4-6, B, C. 16) hjó á móti, A2, 4-6. 17) er, A2, 3. 18) vík. (víkingrinn) var vopnlaus, B, C, K. 19) fra [hann (at h., A3) hefði þat sama (sverð, t. A6) er (sem, A6) hann sýndi honum, A2-6; at hann hefði ið sama sverð (er hann sýndi honum, t. K), B, C, K. 20) samd, A2-6. 21) víðar, A2-6. 22) saal, ikke lanz, A1. 23) fra [en þá er skip geingu á milltum landa, A2-6.

konúng orlofs at sigla nokkut⁴. Konúngr³ spyr³,
[hvat⁴ hann vildi þá⁵. [Gunnlaugr svarar: ek vilda
efna þat, sem ek hefi⁶ heitið⁷, ok kvað vísu
þessa⁸:

Koma skal⁹ ek víst at vitja
viggs¹⁰ döglínga þriggja,
því hef⁷ ek hlutvöndum¹¹ heitið
hjarls¹², ok tveggja jarla¹³;
hverf ek aptr, áðr¹⁴ arfi,
auðveitir gefr rauðan¹⁵
[ormabæð¹⁶ fyri ermar,

1) saal. A1 (ikke af landi, som K har i Parenthes efter Stechaus Afskrift); B, C udel. Ordet; i Noreg (til Norvegs, A6), A2-6. 2) A6 forkorter her Fortællingen, og udelader den følgende Vise, saaledes: Konúngur veitti honum þat, ok gullring, er stóð vj auro, o. s. v. 3) Gunnlaug, t. B, C1, K. 4) meget utydeligt i A1. 5) u. A2-5; fra [hvert hann vildi sigla, B, C, K. 6) Her er eet Ord ulæseligt i A1; de to følgende Ord ere ligeledes meget utydelige og ok kan endog slet ikke skjælnes. 7) þat, er ek hefi heitit ok ættat, K; fra [Gunnlaugr svarar (A3 alene): Ek vildi (segir hann, t. A5) efna þat (sem, t. A3; er, t. A5) ek hefi heitstrengt (heitið, A4,5), A2-5; Gunnlaugr s. ek vil (Ek vil, segir Gunnlaugr, C2) efna þat, er ek hefi heitið ok ættat, B, C. 8) u. B, C. 9) hlýti, B2, C, K. 10) saal. A3 fra første Haand, 4, 5, C, K; vigs (d. s.?) A1,3 ved A. Magn., B2; vigs, A2; vix, B1. 11) hlutvend, A2, 4, 5; hlutvönd, A3; hreyttannum, B, C1; beitendum, C2. 12) hjarli, C. 13) saal. B; hjalls — jalla, d. s., A1,3; halls — jalla (jarla, A5), A2, 4, 5. 14) saal. B, C1; at, K, efter A1-5, som have: hverfka ek (hverfe, A2, 4; hverfi, A5; hverf eg, A3) aptr at arfi; hver ek arþr at arfi, forvansket, C2. 15) saal. B, C, K; auðveitir fyri leita, A1-5. 16) saal. K, efter en sandsynlig Læsemaade af B1, som skriver orma b^{oð} (ligesom orma borð, men muligen efter en Original, hvor e har staaet over Linien og saaledes kunnet læses som Forkortningstegn); B2 og C1 skrivre ormaborð, C2 ormabæð.

oddgefnar mēr stefni¹.

[Sva skal ok² vera, skáld, segir konúngr, ok gaf honum gullhríng³, er stóð vj⁴ aura; en því skaltu heita mēr, [segir konúngr⁵, at koma apr [til mín⁶ at öðru hausti, [fyri því at⁷ ek vil ei láta þik fyri⁸ sakir íþróttar þinnar⁹.

8. Síðan¹⁰ siglir Gunnlaugr af Einglandi [með kaupmönnum¹¹, norðr til Dyfliunar¹². Þá ræð [fyfir Írlandi¹³ Sigtrygg¹⁴ konúngr silkiskegg¹⁵, son Ólafs kvaraus ok Kormlaðar¹⁶ drotningar; hann hafði

1) saal. A1; stefnu, B, K; stefnir, C1, forandret som det synes til stefnu; stefnir, C2. Iøvrigt ere de to Verslinier næsten aldeles ulæselige i A1, saaledes at man af den sidste kun seer: . . . mer stefne; disse to Linier udelades derfor i Papirshaandskrifterne A2-5. Efter en "eop. ehart." i Stockholm har Stechau føiet til følgende Læsemaade af de to sidste Linier, i Margen af sin Afskrift: best þat er ýta austan — eingil nefni mēr stefni, hvilket enten maa væke taget efter Jón Vigfussons Afskrift af Membr. A1, som findes blandt Papirshaandskrifterne i Folio Nr. 50, eller Helge Olafssons Afskrift af Sagaen, fra 1688, som ogsaa stammer fra samme Membran, men er temmelig forvansket; den findes i Nr. 55 i Folio blandt Papirshaandskrifterne i samme Samling. 2) u. B, C, K. 3) hring, B, C; fra [konúngr gaf Gunnlaugi gullhring, A2-5. 4) saal. (ikke þrjá), A1-6; vj, B, C, K. A2-6 udelade Slutningen af Capitlet, fra: en því sk. inclus. og gaac til det følgende uden Capitelinndeling. 5) hann, C2; fra [u. B, C1, K. 6) fra [u. B, C, K. 7) þvíat (því, C), B, C, K. 8) u. B, C1; K i Parenthes. 9) íþróta þinna ok væskleiks, B, C, K. 10) A1 har her Capitelinndeling og Begyndelsesbogstav, men de övrige af A-Classen ikke; B og C tælle her det 7. Capitel. Nú siglir, B, C, K; svo sigldi (siglir, A3, 4), A2-5; siglir nú, A6. 11) fra [u. B, C. 12) Elflinnar, A3-5; Elfunnar, A2; i A3 har A. Magn. saal Dyflinnar; á Írlandi, t. C2. 13) fra [þar fyfir (nöiagtigere), B, C, K. 14) I A1 skreuet Sygtrygg. 15) udel. B, C; i A2-6 forvansket til son Skeggja, men i A2 rettet af Torfæus. 16) Navnene ere forvanskede i A2-6, skjönt rettede igjen i A2 ved Torfæus; disse Haandskrifter have: son

þá skamma stund ráðit ríkinu¹. Gunnlaugr gekk þá² fyrri konúng³, ok kvaddi hann vel ok virðuliga⁴. Konúngur tók honum sæmiliga. Gunnlaugr mælti: kvæði hefir ek ort um yðr⁵, ok vilda ek hljóð fá. [Konúngur svarar⁶: ekki hafa menn til þess orðit fyrri⁷, at færa mér kvæði⁸, ok skal víst⁹ hlýða. Gunnlaugr kvað þá drápuna¹⁰, ok er þetta stefit¹¹:

Elr¹² Svaru¹³ skæ
Sigtryggur við¹⁴ hræ¹⁵.

Ok þetta er þar¹⁶:

Kann ek máls of skil,
hvern ek mæra vil
konúngmauna kon,
hann er Kvarans son.
Muna¹⁷ gramr¹⁸ við mik,

(sonar, A6) Ólafs knúts (kyfens, A3; qvórans, A6), ok Gunnlaðar (Koulaðar, A3; Kormlaðar, A6).

1) ríki ráðit, B, C; ríki i *Parenth.*, K. 2) brátt, B, C, K; u. A6. 3) konúnginn, B, C1, K. 4) kv. hann virðuglega, A2, 4, 5; kv. hann vel, A6, B, C. 5) herra! t. A2, 3 ved A. *Magn.*, 4-6; hefir ek at færa yðr, herra! B, C, K. 6) mælti, A5, B, C, K; fra [u. A2, 4, 6. 7) u. B, C1; fyrri orðit, K. 8) segir konúngur, t. A6. 9) at vísu, B, C, K. 10) drápu, B, C, K. 11) i, t. B, C; i henni, t. A6. 12) ellr (ællr, B2; allr, C), B, C, K (ellr = elr). 13) saal. B1, K; sváru, d. s., B2; sva nu, A1, maaskee *fcilskrevet for Svavu, som skulde være censbetydende med Svaru eller Sváru; svatri, C.* 14) of, B, C1, K; oz, ur., C2. 15) *Papirshaandskrifterne af A-Classen have aldeles forvansket denne Strophe, saaledes: Senn elr (eljar, udel, senn, A3 fra første Haand) sonu skær (u. A4, 5) Sigtryggur kóngr dyggur. Derpaa udelade A2-5 det følgende, og fortsatte saaledes: konúngur þakkadi honum kvæðit, o. s. v. 16) með, t. B, C, K. 17) munat, d. s., B1; munað, B2; munaðs, C. 18) Det sidste r er i B1 her dannet som z, ligesom enkelte andre Steder, hvilket formodentlig har givet Anledning til at B2 og C læse gramr.*

venr hann gjöfli sik,
þess¹ man grepp vara,
gullhring spara.
Segi siklíng² mēr
ef hann [heyrði ger³
dýrlygra brag;
þat er drápu lag.

Konúngr⁴ þakkaði honum kvæðit, ok kallaði til sín fèhirði sinn, ok mælti sva: hverju skal⁵ launa kvæðit⁶? [Hann svarar⁷: hverju vili⁸ þèr, herra⁹, segir hann. Hversu er launat, segir konúngr¹⁰, ef ek gef honum knörru tva. Fèhirðrinn¹¹ svarar¹²: of mikit er þat, herra, [segir hann¹³; aðrir konúngar¹⁴ gefa at bragarlaunum gripi góða¹⁵, sverð góð eða gullhringa góða¹⁶. Konúngr gaf¹⁷ honum klæði sín af nýju skallati¹⁸: kyrtil hlaðbúinn, ok skikkju með ágætum skinnnum, ok gullhring, er stóð mörk¹⁹. Gunnlaugr

1) *saal.* A1, K; þann, B, C. 2) *i* A1 skrevet siglíng. 3) *saal.* B1, K; sér, B2, C; *fra* [heyrir sér, A1. 4) konúnginn, B, K. 5) ek, t. B, C, K. 6) kvæði þetta, B, C, K. 7) *fra* [u. B, C, K. 8) *saal.* A1, B1; villit, K. 9) u. C2. 10) hann, B, C1; *Ordeue* segir konúngr *ere udcladte i K. Den udførligere Samtale, som K anfører efter A1, findes vel i Stechaus Afskrift, saaledes: Hversu er ljóðat, segir konúngr. Vel, segir hann. Vil ek gefa hon. kn. tvo, men dette Tillæg findes ikke i selve Haandskriftet.* 11) fèhirðrinn, B, C, K; A1 tilføier maðr ved Feilskrift. 12) svaraði, B, C, K. 13) *fra* [u. B, C, K. 14) höfðingjar, B, C, K. 15) gripi góða at bragarlaunum, B, C. 16) u. B, C, K. 17) þá gaf konúngr, B, C, K. 18) kl. sín nýskorin (ný, skorin, C2) af skarlati, B, C, K. 19) *Istedenfor alt det foregaaende have A2-6 kun: Konúngr þakkaði honum kvæðit, ok (u. A3) kallaði til sín fèhirði sinn, ok gaf honum skikkju hlaðbúna í skaut niðr (u. A5; í sk. n. sat til i A3 ved A. Magn.) með skinnnum ágætum (ág. sk., A1,5) ok gullhring, er stóð mörk.*

þakkaði [honum vel, ok dvaldist þar skamma stund¹, ok fór þaðan til Orkneyja.

Þá² réð fyri Orkneyjum³ Sigurðr jarl Hlödversson⁴; [hann var vel til íslenzkra⁵ manna⁶. Gunnlaugr kvaddi jarl vel⁷, ok [sagði sik hafa at færa honum kvæði⁸. [Jarl kvaðst hlýða vilja⁹ kvæði hans, [sva stórra manna sem hann var á Íslandi¹⁰. Gunnlaugr flutti kvæðit, ok var þat flokkur, ok vel ortr¹¹. [Jarl gaf honum breiðöxi, silfrrekna alla¹² at kvæðislaunum, ok bauð honum með sér at vera. Gunnlaugr þakkaði [honum gjöfina, ok boð hit sama, en kveðst¹³ verða at fara austr til Svíþjóðar, ok gekk síðan á skip með kaupmönnum þeim er sigldu til Noregs, ok kvomu um haustið austr¹⁴ við¹⁵ Konúngahellu. [Þorkell frændi hans fylgði honum jafnan. Or Konúngahellu feingu þeir¹⁶

1) fra [gjöfina, A2, 3 tilf. ved A. Magn., 4-6; konúngi gjafinnar, ok dvaldist þar litla brið, B, C, K. 2) A1 *begynder her en ny Linie, med Begyndelsesbogstav.* 3) þá réði þar fyrir, A2-6. 4) i A1 *skrevet Hlödversson.* 5) i A1 *islenzka, ved Skrivefeil.* 6) fra [u. A2-6, B, C, K. *Det følgende forkorte A2-6 saaledes: honum flutti Gunnlaugr kvæði, en jarl gaf honum breiðöxi (breiða öxi, A3) silfrrekna alla; fór Gunnlaugr þaðan til Svíþjóðar, ok þaðan til Noregs um haustið, austr til Konúngahellu; fékk hann sér leiðtoga uppá Gautland hit vestra, ok kom fram í kaupstað þeim, er (i t. A3 fra første Haand) Skáney heitir.* 7) u. B, C, K. 8) fra [kveðst hafa kvæði at færa honum, B, C, K. 9) fra [er næsten ulæseligt i A1; jarl kveðst vilja hlýða (u C), B, C. 10) fra [ok sagði hann vera (i B1 stauer feilagtig ver) sæmiligum mann, B, C, K. 11) ort, B, C, K. 12) her er noget ulæseligt i A1, hvilket i Stechhaus Afskrift gjøres til det uforstaaelige: þar skal læta þetta (maaskee ok skallats . . . ?); fra [ok gaf jarl honum öxi mikla silfrrekna, B, C, K. 13) fra [jarli gjöfina ok boðit, en sagðist (sagðist, feilskr., B1), B, C, K. 14) i Vik, t. B, C, K. 15) i, B, C, K. 16) fra [þaðan fékk Gunnlaugr sér, B, C, K.

leiðtoga upp í Gautland hit vestra, ok komu fram í kaupstað þeim, er í Skörum¹ heitir. Þar ræð fyrri jarl sá, er² Sigurðr hèt, [ok var³ við aldr. Gunnlaugr gekk fyrri hann ok kvaddi hann vel⁴, ok kvaðst kvæði hafa ort um hann. Jarl gaf gott⁵ hljóð til. Gunnlaugr kvað⁶ kvæðit, ok var þat flokk. Jarl þakkaði honum, ok launaði honum vel⁷, ok bauð honum með sèr at vera um vetrinn⁸. Sigurðr jarl hafði jólaboð mikit [um vetrinn⁹. Ok atfångadag jóla¹⁰ [koma þar sendimenn Eireks jarls norðan af Noregi, tólf saman¹¹; [þeir fóru með gjöfum¹² til Sigurðar jarls. Jarlinn¹³ fagnaði þeim vel, ok skipaði þeim um jólin hjá Gunnlaugi¹⁴. Þar var ölteiti¹⁵ mikil. Gautar¹⁶ ræddu¹⁷ um, at eingi jarl væri¹⁸ [meiri ok¹⁹ frægri en Sigurðr²⁰. Noregsmönnum²¹ þótti Eirekr jarl miklu framar²².

1) *saal.* A1, B, C, K; Skáney, *ur.* A2-6 (ovenfor). 2) sá er, i *cet Ord.* A1. 3) heldr, t. B, C, K. 4) u. B, C. 5) u. B, C, K. 6) þá, t. B, C, K. 7) *Ordene*: ok laun. h. vel, u. B, C, K. 8) ok þat þá Gunnlaugr (hann, C2), t. B, C, K. — *Fra* [give A2-6 kortere, *saaledes*: honum færði Gunnlaugr kvæði, ok var þat (u. A5) flokk mikill (u. A3 fra *förste Haund*); hjá honum var Gunnlaugr (Gunnl. var þar, A6) um vetrinn. 9) *fra* [u. A2-6, B, C. 10) *saal.* A2, 3, 6; jóla, u. A4, 5. A1 *skriver*: ok af fanga jóla; ok at afångadag (at fångadag, B2, K; á atfångadag, C1; ok afångadag, C2) jóla, B, C, K. 11) komu þar xij menn norðan af (or, C2) Noregi, sendimenn Eireks (Eirek, *feilskr.*, B1) jarls, B, C, K. 12) ok fóru með fégjöfum, B, C, K. 13) jall (jarl), B, C, K. 14) ok skip. (þeim, t. C2, K) hjá Gunnl. um jólin, B, C, K. — *Fra* [með fégjöfum, A2, 4-6; þeir fóru með gjöfum, A3. 15) *saal.* A3, 5, 6, B, C, K; þar voru ólæti (óllæti, A4) mik., A1, 2, 4. 16) því Gautar, A2, 4-6. 17) töluðu, B, C, K. 18) at jarl væri eingi meiri en Sigurðr, B, C. 19) *fra* [u. A2-6. 20) jarl, t. A2, 4-6. 21) en norranum mönnum, B, C, K. 22) *saal.* (*ikke framari*) A1, B, C, K; Eirekr miklu fremri, A2-6.

Ok um þetta þrættu þeir, ok tóku Gunnlaug til orskurðarmanns hvarirtveggju um þetta mál¹. Gunnlaugr kvað þá vísu þessa²:

Segit er frá jarli
 oddfeimu stafir! þeima,
 hann hefir litnar *hranna*³
 hárr, karl⁴ er sá, bárrur⁵;
 sigrreynir hefir sènar
 sjálfr í miklu gjálfrí
 austr fyri unnar hesti⁶
 Eirekr blár⁷ fleiri.

Hvarirtveggju undu⁸ vel við orskurðinn, en betr

1) tóku hvorirtveggju (hvorutv., B2, C1; hverirtv., C2, K) Gunnlaug til orskurðar (*skrevet vskvrðar* í B1), B, C, K. — A2-6 udel. *den følgende Vise og forkorte saaledes*: Um þetta þrættu þeir, ok tóku Gunnlaug til orskurðar, ok undu hvorutveggju (ok urðu hvarirtveggju vel við, A3), en þó betr Noregsmenn. 2) u. B, K. 3) *tilsat efter Gjøtning, da Versets Bygning fordrer et lignende Ord suppleret; det syaes som Membr. ingen Lacun har for det udfaldne Ord.* 4) *harkarl (i eet Ord), A1.* 5) *Den første Halvdeel af denne Vise er meget slet gjenget i B1 og har derfor givet Anledning til store Forandringer og Rettelser i de afledte Haandskrifter og K, som væsentlig følger disse; B1 skriver nemlig saaledes: segir hroheimr (ell. hvö- ell. hröh.) frá jarli. odd heimu stafir heima. litnar hárr er sjá kall bárum. Afskriverne have da naturligviis skjönnet, at Visen var usfuldstændig, og søgt at udfylde det manglende, men suppleret paa et urigtigt Sted (ved frá) og bortkastet litnar; derved har Viscu faaet følgende Form: Segir hroheimr (hró heimr, C) frægri — hjarli á með jarli — oddhemru stafir heima — hárr er sjá (sá, C2) kall (sjá-kall, C1) bárum (báru, C2). Efter dette har K igjen dannet sin Læsemaade: Segir hvo (Gunnar Pálsson vilde læse hver) heimr frægri — hjarli á með jarli — oddhemlu stafir heima — hárr er sjá kall-bárrur. De her udhævede Ord støttes ikke ved noget Haandskrift. 6) *saal. A1, B1; hestum, B2, C, K.* 7) *blárr, B1, K.* 8) *urðu, B, C1.**

Noregsmeun¹. Sendimenn fóru þaðan² eptir jólin með fægjöfum[, er Sigurðr jarl sendi Eireki jarli³; sögðu þeir nú Eireki jarli⁴ orskurðinn Gunnlaugs. Jarli þótti Gunnlaugr hafa sýnt við sik einörð ok vináttu, ok lét þau orð um fara, at Gunnlaugr skyldi þar friðland hafa í hans ríki. Þat frétti Gunnlaugr síðan, [hvat⁵ jarl hafði um mælt⁶. Sigurðr jarl⁷ fékk Gunnlaugi leiðtoga austr í Tíundaland í Svíþjóð, [sem hann beiddi⁸.

9. Í þenna tíma ræð fyri Svíþjóð Ólafr konúgr sænski¹⁰, son Eireks konúgs¹¹ sigrsæla ok Sigríðar hinnar¹² stórráðu, dóttur Sköglar-Tosta; hann var ríkr konúgr¹³ ok ágætr, metnaðarmaðr mikill. Gunnlaugr kom til Uppsala [nær¹⁴ þingi þeirra Svía¹⁵ um varit, ok er hann náði¹⁶ konúgs fundi¹⁷, kvaddi hann konúginn¹⁸. [Hann tók honum vel,

1) en norrænir menn fóru apr (u. C2) á bak jólin, með gjöfum, B, C, *hvorþaa de udelade det følgende af Capitlet.* 2) heim, A2, 4, 5; u. A6. 3) fra [til Eireks jarls, A2-6. 4) ok (t. K) sögðu (segja, A4, 5) þeir honum nú (u. A4, 5, K), A2-6, K. 5) *Reti.*; hvart, A1. 6) fra [u. A2-6, K. 7) u. A2-5. 8) beiddist, K (*efter Stechaus Afskrift beiddis*); fra [u. A2-6. 9) *Dette er tilsat, da A1 pleier at udelade Begyndelsesbogstavet. Overskrift „frá Gunnlaugi“ synes der at være med nyere Haand. Alle Haandskrifterne, med Undtagelse af A3, have her Capitellinddeling og telle 8. Capitel. Begyndelsen er: þenna (þann, A5) tíma, A2-6; þá ræð, o. s. v., B, C, K. I B1 er Plads aaben for Begyndelsesbogstavet.* 10) svænski, B1, K; svenski, B2, C; hinn svenski, A2-6. 11) u. A2-5, C2; hins, t. B, C1, K. 12) u. B, C. 13) maðr, C; hann var ágætr konúgr (maðr, A3 *förste Haand*, 4, 5) ok metn. m. mik., A2-5; hann var ríkr konúgr ok metnaðarnikill maðr, A6. 14) nærri, A2-6. 15) fra [þá var þing þeirra í Svíþjóð, B, C, K. 16) náir, B, C, K. 17) I B1 fundt, *Bogstavfeil for fundi* (C2, K); fund, B2, C1. 18) konúng, B, C, K.

ok spyr¹, hvern hann væri. Hann kvaðst² vera íslenzkr³ maðr⁴. Konúgr [mælti⁵: Hrafn, segir hann, hvat manna er hann⁶ á Íslandi? Maðr stóð upp af⁷ hinum óæðra bekk, [mikill ok vaskligr⁸, gekk fyri koung [ok mælti⁹: [herra! segir hann, hann¹⁰ er hinnar beztu¹¹ ættar, ok sjálfr hinn vaskasti maðr. Fari hann þá, ok siti hjá þær¹², sagði konúgr. Gunnlaugr mælti: kvæði hefir¹³ ek at færa yðr, [sagði hann¹⁴, ok vildi ek at þær hlýddit [ok gæfit hljóð¹⁵ til. Gáugit fyrst ok sitið, sagði konúgr¹⁶; ekki er nú¹⁷ tóm til yfir kvæðum at sitja¹⁸. [Þeir gjörðu sva. Tóku þeir þá tal með sér¹⁹, Gunnlaugr ok Hrafn; sagði hvarr öðrum²⁰ frá ferðum sínum. [Hrafn kvaðst²¹ farit hafa áðr

1) fra [konúgr sp. (B1; spurði, B2, C, men udentviul bedre spyr), B, C. 2) kvezt, B, C1. 3) saal. B, C, K; Íslandz (ikke islendz, som K anfører efter Stechau), A1. 4) þar var þá með Ólafi konungi Hrafn Öundurson (af Íslandi, t. B2, C), t. B, C, K. 5) s. (segir), B1. 6) þessi, B1; fra [spurði Hrafn (segir: Rafu!, C2): seg þú hvat (hve, C2) manna þessi er, B2, C; spurði Rafu: hvat manna er þessi, K. — A2-6 forkortet det foregaaende saaledes: n. þingi þeirra Svía um vorit. Þá var Hrafn Öundurson (u. A3 første Haand) með konungi. Konúgr spurði Rafu, hvat manna hann (Gunnlaugr, A6) væri á Ísl. 7) á hinn óæðra bekk, A5, B, C, K. 8) fra [K i Parenthes; ok, B, C. 9) fra [u. B, C. 10) fra [Gunnlaugr, A2-6. 11) mestu, A6. 12) I B1 skrevet þ^o, der kan læses for et Mandsnavn: Þorleifr, eller lignende, men dette er sandsynligviis kun Skrivefeil. 13) vill ek færa yðr, A3; hefi (B1) ek ort, at færa yðr, B, C, K. 14) fra [herra!, B, C, K. 15) saal. (ikke hlið eller blið, som K anfører efter Stechau), A1. 16) fra [konúgr segir: B, C; fra næstsíðate [u. A2-6. 17) u. B2, C. 18) til at sitja yfir kvæðum, B, C, K; gáugit fyrst at sitja, t. K i Parenthes; sagði konúgr, gáugit fyrst at sitja, A2,4-6; i A3 tilsat ved A. Magn. 19) fra [ok tóku þeir þá (sva, A6) t. m. s., A2-6; þeir tóku tal sín á milli, B, C. 20) ok segir (B1) hvorr frá f. s., B, C. 21) kveðst, B, K.

um sumarit af Íslandi til Noregs¹, ok öndverðan vetr austr til Svíþjóðar. Þar gjörðist brátt² vel með þeim³. Ok einn dag, er liðit var þingit, [voru þeir báðir fyri konungi, Gunnlaugr ok Hrafn. Þá mælti Gunnlaugr: nú⁴ vilda ek, herra, segir hann⁵, at þér heyrðit kvæði⁶. Þat má nú⁷, segir konúngr. [Nú vil ek flytja kvæði mitt, herra, segir Hrafn⁸. Þat má vel, segir hann⁹. Þá vil ek flytja fyrr kvæði mitt, herra, segir Gunnlaugr, ef þér vilit sva¹⁰. Ek á fyrr at flytja, herra¹¹, segir Hrafn¹², er¹³ ek kom fyrr til yðvar. Gunnlaugr mælti¹⁴: hvar kvamu feðr okkrir¹⁵ þess, segir hann¹⁶, at faðir minu væri eptirbátr föður þíns¹⁷? hvar nema alls¹⁸ hvergi; skal¹⁹ ok sva með okkr vera²⁰. [Hrafn svarar: gjörum þá kurteisi, segir hann²¹, at vèr færum²² þetta ei í kappmæli, ok látum konúngr ráða. Konúngr mælti: Gunnlaugr skal fyrri²³ flytja²⁴, þvíat honum eirir

1) en á öndverðum vetri af (frá, C2, K) Noregi til Svíþjóðar, B, C, K. 2) gjörðist þá (brátt, t. K), B, C, K. 3) fra [u. A2-6. 4) u. B, C. 5) fra [þú mælti Gunnlaugr: Nú vilda ek, herra, A2-6. 6) hlýddit kvæðinu, K; vilda ek at þér hlýddit (hlýddut, B2, C) kvæðinu (kvæði mínu, B2, C), herra! (u. C2), B, C. 7) vel, t. B, C, K. 8) nú vil ek ok flytja (færa, C) mitt kvæði (herra, t. K), segir Hrafn, ef þér vilit svo herra! (u. K), B, C, K. 9) konúngr, B, C1, K; *denne Sætning udcl. C2.* 10) þá vil ek fyrr, s. Gunnl., ef þér vilit svo herra! B, C, K. 11) u. B, C; mitt kvæði, herra!, K i *Parenth.* 12) fra [*hær A2-6 kun:* Hrafn segir: ek á fyrr (fyrst, A5; fyrri, A6) at flytja mitt kvæði (t. i A3 *ved A. Magn.;* herra! t. A3). 13) því, A2-6, C2; þvíat, B, C1. 14) svarar (segir, C2), B, C. 15) okkar, A2-6; okkrir (okkar, C2) feðr, B, C. 16) seg. hann, u. *de övr.* 17) at minn faðir var eptirbátr þíns föður (favðr, B1), B, C. 18) u. A2, 4-6; hvar nema allðrcí, A3. 19) nú, t. K; hær mun, A2-6. 20) u. B, C1. 21) segir h., u. A2-6; fra [gjörum þá kurteisi, segir Hrafn, B, C, K. 22) at færa, B, C. 23) fyrr, A2-6, B, C. 24) *skrevet togange i B1;* fram flytja, B2, C.

illa¹, ef hann hefir eigi sitt mál. Þá kvað Gunnlaugr drápuna, [er hann hafði orta² um Ólaf konúng; ok er lokit var drápunni, þá mælti konúngur: Hrafn, sagði hann³, hversu er kvæðit ort? vel, herra, sagði hann; þat er stórtort⁴ kvæði ok ófagrt⁵, [ok nokkut stíðkveðit⁶, sem Gunnlaugr er sjálfir í skaplyndi. Nú skaltu flytja⁷ þitt kvæði, Hrafn, segir konúngur. Hann gjörir⁸ sva. Ok er lokit var, þá⁹ mælti konúngur: Gunnlaugr, segir hann, hversu er kvæði þetta¹⁰ ort? Gunnlaugr svarar: vel, herra, segir hann; þetta er fagrt kvæði, sem Hrafn er sjálfir [at sjá¹¹, ok yfirbragðslítið; eðr¹² hví ortir þú flokk¹³ um konúnginn, [segir hann¹⁴, eðr¹⁵ þótti þèr hann eigi drápunnar¹⁶ verðr? Hrafn svarar: tölum þetta ei leingr¹⁷, til man verða tekit, þótt síðar se¹⁸, [segir hann¹⁹; ok skildu nú við sva búit²⁰. Litlu síðar gjörðist Hrafn hirðmaðr Ólafs konúngs, ok bað hann orlofs til brottferðar²¹; konúngur veitti

1) fyrir því honum eirir (B1) verr, B, C, K. 2) ort um Ólaf konúng. Konúngur spurði Hrafn: hvernig er kv. ort?, A2-6. 3) fra [ok er hann hafði kveðit (B2, C; wti, K efter B1, men udcntviul ved en urigtig Læsning. I B1 synes, saavidt man kan skjelne, at staae w . . . u [wel slutt?], i to Linier, saaledes at w, maaskee med et Forkortningstegn, staaer i den første Linie), mælti (þá m., K) Ólafur konúngur: Hrafn! s. (segir) hann, B, C, K. 4) saal. alle Haandskrifter (stort, B1); stórt, ved urigtig Læsning i B1, K. 5) fagrt, (omvcndt), A2-6. 6) styrtd kveðit, A2-6; ok nokk. stírdi, K i Parenthes; fra [u. B, C. 7) fara, C. 8) gjörði, B, C, K. 9) u. B, C. 10) kvæðit, B, C, K. 11) fra [u. A6, B, C; K i Parenthes. 12) en því, A2-5; eðr udel. B, C. 13) kvæði, A2, 4-6. 14) sagði Gunnlaugr (við Rafo, t. A3), A2-6. 15) fra [u. B, C. 16) drápu, B, C, K; verðr drápunnar, A2-6. 17) segir hann, t. B, C. 18) þó at síðar verði, B, C. 19) fra [u. A2, 4-6, B, C, K. 20) skildu við þetta, A6; skildu við svo búit tal sill, B, C, K. 21) utanferðar, B, C.

honum þat. [Ok er Hrafn var til brottferðar búinn, þá¹ mælti hann til Gunnlaugs: lokit skal nú² okkarri³ vináttu, [fyri því at⁴ þú vildir hrópa⁵ mik hær fyri höfðingjum⁶; nú skal ek einhverju sinni eigi þik minnr⁷ vanvirða⁸ en þú vildir mik hær. [Gunnlaugr svarar⁹: ekki hryggja¹⁰ mik hót¹¹ þín, segir hann¹², ok hvergi manu vit¹³ þess¹⁴ koma, at ek sè minna virðr¹⁵ en þú¹⁶. Ólafr konúgr gaf honum¹⁷ góðar gjafir at skilnaði, ok fór hann í brott síðan¹⁸.

Hrafn¹⁹ fór²⁰ austan²¹ um varit, [ok kom²² til Þrándheims, ok bjó skip sitt ok [sigldi til Íslands um sumarit²³, ok kom skipi sínu í Leiruvag²⁴ fyri neðan²⁵ Heiði, ok urðu honum fegnir frændr ok vinir, ok var hann²⁶ heima þann vetr með föður sínum. Ok²⁷ um sumarit, á alþingi²⁸, fundust þeir frændr, Skapti lögmaðr²⁹ ok Skáld-Hrafn³⁰. Þá

1) fra [síðan [er] hann var búinn, B, C; ok er hann var búinn, þá, K. 2) u. B, C, K. 3) okkar, A 2-6, B 2, C. 4) fra [er, B, C, K. 5) hræpa, ur., A 2; rægja, A 4, 5. 6) höfðingja, B 1, K. 7) minna, A 2-6. 8) eigi miðr (ekki minnr, K) vanvirða þik, B, C, K. 9) fra [u. B, C, K. 10) hryggva, K. 11) heit, A 2-6; orð, C 2. 12) Gunnlaugr, B, C, K. 13) ver, A 5, K (i B 1 forkortet vt = vit). 14) þar, A 2, 4-6, B, C. 15) verðr, A 1, B 2, C 1; virðtr, A 2, 3, 6. 16) ert t. B 2, C, udentvial ved feilagtig Læsning efter B 1, som her er utydelig, saal. at Afskriveren har læst ert af det følgende Ol. (neml. Ólafr); dette sidste udelades derfor i B 2, C. 17) Hrafn, B, C, K. 18) fór hann burt (brott, B 2, C), B, C. 19) Her begynde A 2, 4-6 det 9. Capitel; A 1 begynder ogsaa her et Capitel, da Pladsen er aaben for Begyndelsesbogstavet. 20) kom, B, C. 21) austr, ur., A 2-6, C 2. 22) fra [u. B, C. 23) um sum., u. A 5; fra [fór utan (saal. B 1; sigldi, K) um sumarit til Íslands, B, C, K. 24) í einn leynivog, ur., A 2-4, 6. 25) norðan, B, C. 26) Hrafn, B, C. 27) en, B, C, K. 28) á (ikke at) þingi, B, C. 29) lögsögumaðr, rigt. men udenfor Haandskrifterne, K; den indeslutter ligeledes de to følgende Ord i Parenthes. 30) fundu þeir frændr (bræðr, A 6)

mælti Hrafn: þitt fulltíng¹ vilda ek hafa til kvau-
bænar² við Þorstein Egilsson, at biðja Helgu, dóttur³
hans. Skapti svarar: er hon eigi áðr heitkona Gunn-
laugs ormstúngu? [Hrafn svarar⁴: er eigi liðin⁵ sú
stefna nú, segir hann⁶, sem mælt var⁷ með þeim?
enda er⁸ miklu meiri hans ofsi⁹, en haun muni [nú
þess gá eðr geyma¹⁰. Skapti svarar: gjörum sem
þèr líkar¹¹. Síðan geingu þeir fjölmennir¹² til búðar
Þorsteins Egilssonar¹³; hann fagnaði þeim vel. Skapti
mælti: Hrafn, frændi minn, vill biðja¹⁴ Helgu, dótt-
ur¹⁵ þinnar; ok¹⁶ er þèr kunnig ætt hans ok¹⁷ auðr
[fjár, ok¹⁸ menning góð¹⁹, frænda afli mikill ok
vina²⁰. Þorsteinn svarar: hon er áðr heitkona Gunn-
laugs, ok vil ek halda²¹ öll mál við hann, [þau
sem mælt voru²². Skapti mælti: eru nú eigi²³ liðn-
ir²⁴ iij vetr, er til voru nefndir með yðr²⁵? [Já,
sagði Þorsteinn; en ei er sumar liðit²⁶, ok má hann

Skapta lögmann, A2, 4-6; i A3 er *Textens Læsemaalde forandret til den heranföerte ved A. Magn.*

1) fulltíng f. (saal. B1; þitt, B2, C), B, C. 2) kvonbæna, K; um kvonbón (ikke kvonbænir), B, C. 3) i B1 skrevet dóttur. 4) mælti, B, C, K. 5) brottu, B2, C; fra [liðin er, A2, 4-6. 6) ok segir hann Skapta, t. A6; ok nú segir hann honum, t. A2, 4, 5. 7) um, t. A3. 8) nú, t. B, C, K. 9) ofstopi; A2, 4-6. 10) fra [þessa gá, B, C, K. 11) I A1 skrevet lík⁷ (som líker). Sk. s. (segir): gjör þá sem þú vilt, B, C, K. 12) þ. þá (u. A4, 5) fjölmennit, A2, 4, 5; gengr hann með Rafni fjölmennit, A6. 13) u. A4, 5, B, C. 14) fá, B, C. 15) i B1 skrevet dóttur. 16) þvíat (u. C2) þèr er kunn-, B, C. 17) u. B, C. 18) fra [u. A3. 19) fra [f. ok metnaðar (metnaðr, A4-6), A2, 4-6; fra [ok, B, C. 20) styrkr, t. K i *Parenth.*; frænda afli ok mikill vina styrkr, A2, 4-6. 21) enda, B, C. 22) er, A5; fra [u. B, C; K i *Parenthes.* 23) u. A2-6. 24) eru (nú, t. K) eigi liðnir þeir, B, C, K. 25) ykkir, A2, 5, 6, B, C, K; með y. udel. A3. 26) fra [Þorsteinn svarar: enn er eigi liðit sumarit, B, C.

enn til¹ koma í sumar. Skapti [svarar: en ef hann kemr eigi til sumarlángt, hverja von skulum vær² þá eiga þessa máls³? Þorsteinn [svarar: hér manu vær koma⁴ annat sumar, ok má þá sjá hvat ráðligast⁵ þykir, en ekki tjár⁶ [nú þetta at tala leingr at sinni⁷. Ok við þat skildu þeir, ok riðu menn⁸ heim af þingi. Ekki fór þetta tal⁹ leynt, at Hrafn bað Helgu[. Ei kom Gunnlaugr út á því sumri¹⁰. Ok annat sumar á alþingi¹¹ fluttu þeir Skapti bónorðit ákafliga: kváðu þá¹² Þorstein lausan allra mála við Gunnlaug. Þorsteinn svarar: ek á fár dætr fyri at sjá, ok vilda ek gjarna, at eingum manni yrði þær¹³ at rógi; nú vil ek finna fyrst Illuga svarta; ok sva gjörði hann. Ok er þeir fundust¹⁴, þá mælti Þorsteinn: þykki þær ek eigi¹⁵ lauss allra mála við Gunnlaug, son þinn? Illugi mælti¹⁶: sva er víst¹⁷, [segir hann¹⁸, ef þú vilt¹⁹; kann ek hér nú fátt til at leggja, er ek veit eigi gjörla efni Gunnlaugs, sonar míns²⁰. Þorsteinn gekk þá til

1) nú, A3; út, B, C, K; u. A2, 4-6. 2) ver, A2-6. 3) fra [mælti: hverja von skulu ver (vær, K) þá eiga þessa máls, ef hann kemr eigi til (sumarlángt, t. K i Parenthes), B, C, K. 4) fra [mælti: hér komum vær allir, B, C. 5) líkligast, B, C, K. 6) tjár, A2-6, B2, C; tjóar, B1. 7) fra [þetta nú (nú þetta, C) at mæla, B, C, K. 8) u. B, C. 9) u. B, C; K i Parenthes. 10) saal. A2, 4-6; út at sumri, A1, 3 fra første Haand; fra [heitkonu Gunnlaugs, ef hann kæmi eigi út á því sumri, B, C. K sætter de to første Ord (heitk. G.) i Texten, men følger i det øvrige A-Clas-sen. 11) þingi, B, C. 12) ok kváðu þeir (þá, K; u. C2), B, C, K. 13) at þat (þær, K) yrði eigi (eingum manni, K), B, C, K. 14) mættust (u. þá, B, C1), B, C. 15) saal. B, C, K; udel. i A1-6. 16) svarar, B, C. 17) mælt, B, C. 18) fra [u. A2, 4-6. 19) ok, t. B1, C2, K. 20) A1-6 construere: sonar míns Gunnlaugs; Ordene son. míns udel. B, C, K.

Skapta, ok keyptu þeir sva, at brúðlaup¹ skyldi vera at vetrnátum² at Borg³, ef Gunnlaugr kvæmi eigi út [á því sumri⁴, en Þorsteinn lauss allra⁵ mála við Hrafu, ef Gunnlaugr kvæmi til⁶ ok vitjaði ráðsins⁷. Eptir þat riðu menn heim af þínginu⁸, ok frestaðist tilkvama⁹ Gunnlaugs, en Helga hugði illt¹⁰ til ráða¹¹.

10. Nú¹² er at segja frá Gunnlaugi, at hann fór af Svíþjóðu¹³ þat sumar¹⁴ er Hrafu fór til Íslands, ok fékk þá góðar gjafir¹⁵ af Ólafi konungi at skilnaði þeirra¹⁶. Aðalráðr konúgr tók við Gunnlaugi allvel¹⁷, ok var hann með honum um vetrinn með góðri sæmd. Í þenna tíma ræð¹⁸ fyri Danmörku Knútr¹⁹ hinn ríki, Sveinsson, ok hafði nýtekit við föðrleifð sinni, ok heitaðist jafnan at herja²⁰ til Einglands, fyri því²¹ at Sveinn konúgr, [faðir hans, hafði unnit²² mikit ríki á²³ Einglandi, áðr hann andaðist vestr²⁴ þar. [Ok í þann tíma var mikill herr danskra manna vestr þar²⁵, ok var sá

1) brúðkaup, A2-6; boð, B, C. 2) vetrnátum, A2-6; nær vetrnátum (vetrnóttum, B2, C), B, C. 3) hjá Þorsteini, t. B, C, K. 4) fra [u. B, C, K. 5) u. B, C. 6) u. A2, 4-6. 7) málanna, B, C. 8) þíngi, B, C, K. 9) tilkoman, A2, 4, 5; útkoma, A6; koma, B, C, K. 10) allillt, B, C, K. 11) ráðanna, A5, B, C1, K. 12) I A1 er Plads for Overskrift; B, C talle her det 9. Capitel. 13) Svíþjóð, de övr. 14) til Englands, t. B, C, K. 15) ok þá gjafir, B, C, K. 16) u. B, C, K; sigldi hann vestr til Englands, ok tók Aðalráðr konúgr, o. s. v., A6. 17) tók vel við Gunnlaugi, B, C, K. 18) þá ræð, B, C, K. 19) konúgr, t. A2, 4-6; ligel. B, C, K, saal. at B og C udeklade hinn ríki. 20) berjast, B, C, K; herja á, A2, 4-6. 21) fyrir þat, B, C. 22) fra [átti, A4; hafði, A5. 23) í, B, C. 24) u. C; mik. ríki þar vestr, áðr hann andaðist, A6. 25) fra [u. B, C, udeutviel ved Afskriverfeil i Membr. B1, ved at springe over fra de samme Ord paa første Sted.

höfðingi fyrri, er Hemíngr hêt¹, son Strútharalds [jarls ok² bróðir Sigvalda jarls, ok hêlt hann þat ríki undir Knút konúng, er Sveinn konúgr hafði áðr unnit³. Um varit⁴ bað Gunnlaugr konúnginn⁵ sèr orlofs til brottferðar. Hann svarar⁶: ei samir⁷ þèr nú⁸ at fara frá mèr, til slíks ófríðar sem nú horfir⁹ hèr í Eínglandi, þar sem þú ert minn hirðmaðr. Gunnlaugr svarar¹⁰: þèr skulit¹¹ ráða, [minn herra¹²! ok gef¹³ mèr orlof at sumri til brottferðar, ef Dauir koma eigi. [Konúgr svarar: sjám¹⁴ vit þá! Nú leið þat sumar, ok vetrinn eptir, ok kvamu Danir eigi¹⁵. Ok eptir mitt sumar¹⁶ fèkk Gunnlaugr orlof [til brottferðar af konúngi, ok fór Gunnlaugr þaðan¹⁷ austr til Noregs, ok fann Eírek jarl í Þrándheimi, á¹⁸ Hlöðum, ok¹⁹ tók jarl honum þá vel, ok bauð honum þá²⁰ með sèr at vera. Gunnlaugr þakkar honum²¹ boðit, [ok kveðst þó vilja fara fyrst út²² til Íslands, á vit²³ festarmeyjar sinnar. Jarl mælti: nú eru öll skip í brottu, þau er til Íslands bjuggust²⁴. Þá mælti hirðmaðr einn: hèr

1) ok var, t. B, C. 2) fra [en, A2, 4-6, B, C, K. 3) unnit áðr, B, C. 4) sumarit, B, C; áðr (urigt. gjentaget) um sumarit, K. 5) u. B, C, K. 6) konúgr s. (segir, C2; svarar, B2, C1, K), B, C, K. 7) sómir, de öer. 8) u. B, C. 9) fyrir mèr, t. A2-5. 10) mælti, B1, K; B2 og C udel. Gunnl. mælti, og C indskyde Gunnl. s. efter herra. 11) saal. A1, K; skulut (skuluð) B1 og de öer. 12) fra [herra!, A2, 4-6, C, K; udel. B. 13) gefit, A3-6; en gefit, B, C, K. 14) sjám (sjáu, A3) við þat (u. A3, K) þá, A2-6, K. 15) fra [u. B, C. 16) eptir miðsumar, B, C1, K. 17) þat sumar, A3; fór Gunnl. þá til Nor., A2, 4-6; fra [ok fór, B, C. 18) at, A5, B, C, K; á Hl., u. A6. 19) u. A6, B, C, K. 20) u. A2, 4-6, B, C, K. 21) jarli, B, C. 22) u. A2, 4-6; fra [en kveðst eiga þá skyldt erindi, B, C, K. 23) at vilja, A2-6, B, C, K. 24) mla, B, C, K.

lá Hallfreðr vandræðaskáld í gær¹ út undir Agðanesi. [Jarlinu svarar: sva má vera, segir hann²; hann sigldi héðan fyri v³ náttum⁴. Eirekr jarl lét þá flytja Gunnlaug út til⁵ Hallfreðar, ok tók hann⁶ við⁷ honum [með fagnaði⁸; ok gaf þegar byr undan landi, ok voru vel kátir. Þat var síð sumars. Hallfreðr mælti til Gunnlaugs: hefir þú⁹ frètt bónorðit¹⁰ Hrafns Önuundarsonar¹¹ við Helgu hina fögru¹²? Gunnlaugr kveðst frètt hafa, ok þó ógjörla. Hallfreðr segir honum¹³ slíkt sem hann vissi af¹⁴, ok þat með, at margir menn mæltu þat¹⁵, at Hrafn væri ei óröskvari¹⁶ en Gunnlaugr. Gunnlaugr kvað þá¹⁷ vísu:

Ræki¹⁸ ek lítt þó leiki¹⁹,

1) gærkveldi, A6; út undir Agðanesi í gær, B, C, K. 2) fra [svo má vera, sagði jarl, A2, 4-6; jarl s. (m. - mælti-, B2, C; svarar, K); svo má vera, B, C, K. 3) saal. A1-6; iij (þremr, C1; þrim, K), B, C, K. 4) saal. A1, K; nóttum, de övr. 5) skips, t. B2, C1, K. 6) Hallfreðr tók, B2, C1; B1 *synes kun at have*: út til skips; Hallfreðr tók; saal. *har ogsaa* C2, *men udelader* út. 7) saal. *de övr.*; með, A1. 8) fra [u. B, C. *Det følgende staaer i B, C, K i omvendt Orden saaledes*: þat var síð sumars, ok gaf þeim þegar byr undan landi, ok voru (vel, t. K i *Parenthes*) kátir. 9) *tilf. efter de övr.*; *udfaldet i A1*. 10) i B1 *ved Skrivef. bónorði*. 11) u. A2, 4-6. 12) vænu, B, C, K. 13) s. (sagði, C1, K) þá, B, C, K. 14) u. A6; Hallfr. sagði af slíkt er hann vissi, C2. 15) at þat mæltu margir, B, C, K. 16) maðr, t. A3, K; ei óvaskari (ei vaskari, ur., A4) maðr (u. A6), A2, 4-6; at Hrafn væri úhraustari (*burde hedde: eigi úhraustari*), B, C, K. 17) þá kv. Gunnl. v., B, C, K; *Visen selv udelades i A3, men er tilføiet bag i Haandskriftet med Arne Magnussons Haand*. 18) saal. B2, C, K; i B1 *skrevet reki*. 19) þó at léki, K. *Denne første Linie er her taget efter B, C; rekr (rekkor, A4) lét (liet, A1) þó at léki (lieki, A1), A1-6.*

[lètt veðr¹ er nú, þèttan²
 [austan vindr at andra³
 anness⁴, viku þessa⁵;
 [meir sjámsk⁶ hitt, en hæru⁷
 hoddstríðandi⁸ bíði⁹,
 orð, at ek eigi verða
 jafnröskr¹⁰ taliðr¹¹ Hrafn.

Hallfreðr mælti þá: þess þyrfti¹², fèlagi, at þer veitti betr en¹³ mèr málin við Hrafn¹⁴; ek kom skipi mínu í Leiruvag [fyri neðan¹⁵ Heiði¹⁶ fyri fám¹⁷ vetrum, ok átta ek at gjalda hálfá mörk¹⁸ silfrs húskarli¹⁹ Hrafn, ok hélt ek því [fyri honum²⁰; en Hrafn reið til var²¹ með lx²² manna, ok hjó

1) efter *Gjætn.*; veðr, A1. 2) veðr enn nú (un, A3; veðr nú, A6) þetta, A2-6; fra [lík (læik, C2) heyrða ek enn þeykann (þeykan, K), B, C, K. 3) andra, A2-6; fra [andar vindr (heller end vindr, B1, men B2, C, K læse saaledes) at andri (undri, B2, C, K), B, C, K. 4) andness, d. s., A5. 5) annes vikur (víkur, B2, C1; víkr, C2; víku, K) þeirrar (þannin, B2, C; þannig, K), B, C, K. 6) saal. (sjámst) B1, K; m. sjánist (sjást, C2), B2, C; mætr sjámk, A1. 7) heyrir (er heyrir, K), B, C, K; fra [mætti sjá vik hitt (u. A6) en hættu, A2-6. Da begge Membranerne have hæru og heyrir, er det sandsynligt, at det ældste Haandskrift har haft et Ord med r, ikke t, og at derfor Læsmaaden hættu (hætu) er dannet af Afskrivnerne. 8) saal. A1-6, B2, C1, K; odd st'andi, B1; haull stríðandi, C2. 9) þýðr (þíðr, A3, 6), A2-6. 10) I B1 skrevet jafnröskr. 11) taldr, A2, 4, 6, C2. 12) Hallfr. m. þess þyrfti þá (u. A3), A2-6; Hallfr. m. þyrfti, B, C. 13) udeglemt i A1. 14) at þer veitti (þá, t. A4-6) betr meyrar-málin við Hrafn (en mèr, þat er við áttumst við, t. A5), A2-6; at þ. v. betr málin (málit, B2, C1; málefni, C2) við Hrafn en mèr, B, C, K. 15) saal. A5; norðan, A1 (ker), 2-6. 16) fra [u. B, C, K. 17) v, B, C. I Margen i A3 er tilsat med A. Magn. Haand: "1002 eptir Hallfreðar sögu". 18) hálfmörk, A3. 19) heimamanni, B, C. 20) fra [u. B, C. 21) u. B, C. 22) xl, B, C, K.

streingina, ok rak skipit upp á leirur¹, ok² búit við skipbroti³; varð ek þá at selja Hrafni sjálf-dæmi, ok galt ek mörk⁴; ok eru slíkar mínar⁵ at segja frá honum. Ok þá var⁶ þeim eintalað⁷ um Helgu, ok lofaði hann mjök⁸ vænleik hennar. Gunnlaugr kvað þá vísu þessa⁹:

Mun at¹⁰ háðvöruu¹¹ hyrjar
 hriðmundaðar¹² þundi¹³
 hafna¹⁴, hörvi¹⁵ drifna¹⁶,
 hlýða jörð¹⁷ at þýðast¹⁸:
 þvíat lausíkjjar¹⁹ leikum²⁰
 lýngs, er voru²¹ ýngri,
 álnar gims²² á²³ ymsum
 andnesjum²⁴ því²⁵ landi²⁶.

1) leiru, A6; rak sk. út á Leiruvog, B, C1; svo sk. rak út af Leiruvog, C2. 2) var, t. A4, 5, K i Parenthes (unöðvendigt Til-læg). 3) skipbrot, B2, C. 4) fra [hann galt ek mér, förskr., B1; honum galt ek mörk, B2, C. 5) Ordene ok eru sl. minar urigt. skreune togange i B1; sögur, t. A2, 4-6; ok slíkar eru mínar farir, A3. 6) varð, A3. 7) varð þeim þá eintalað (enn tolað, A4, 5), A2, 4-6; ok (u. C2, K) þá var (varð, B2, C) þeim talað, B, C, K. 8) lof. Hallfreðr (mjök, t. A2-6, K), A2-6, B, C, K. 9) u. A2-5; Gunnl. kv. þá, B; Gunnl. kv. visu, C; A3 udelader Visen, meu den er tilfölet sidst i Haandskriftet med Arne Magnuss. Haand. 10) i A1 skrevet munað. 11) haddvoru, A6; háðvarum (hörvarum, B2; haur varum, C1; hörvar om, C2), B, C, K. 12) hriðmundaðr, A2-5; hriðmundaðir, A6. 13) saal. A1, 5, 6, K; þundr, A2-4, B1; þundar, B2, C. 14) saal. A1-5; hafnar, K; hrafna, A6; hrafnar, B, C. 15) saal. B, C, K; hjörvi, A1-6. 16) drifni, A1, 5; drifnar, C. 17) orð, A4, 5. 18) þýðar (þiðar, A2-4; þiði, A6. 19) saal. A1; lausíkis, K; lauksíkis, A2, 6; laugsíkis, A3; lauk síkiz, A4; lauk fikiz, A5; lesik, B1; leykis, B2, C1; lækiz, C2. 20) saal. A1-5; lékum, d. s. (ei = ie), A6, K; lækum, B, C1; lækjum, C2. 21) voru, A4. 22) saal. A1, B, C; grims, A2-6, K. 23) at, A2-6, K; af, C2. 24) saal. A2-6; annesjum, d. s., A1, B1; andsium, B2, C, K. 25) fur, A5. 26) lýsum, C2.

[Þetta er vel ort, segir Hallfredr¹. Þeir² tóku land norðr³ á Melrakkasléttu⁴, [í Hraunhöfn⁵, hálfum mánaði fyri vetr⁶, ok skipuðu þar upp.

Þórðr hét maðr; hann var bóndason⁸ þar á Sléttunni⁹; hann gekk í glímur¹⁰ við þá kaupmenna, ok gekk þeim illa við hann. [Þá varð komit saman fangi með þeim¹¹ Gunnlaugi¹². Ok um nóttina áðr hét Þórðr á Þór til sigrs sèr; ok um [daginn, er þeir fundust, tóku þeir til glímu; þá¹³ [laust Gunnlaugr báða fætra¹⁴ undan Þórði¹⁵, ok fellði¹⁶ hann mikit fall¹⁷; en fótrinn¹⁸ Gunnlaugs stökk¹⁹ or liði, sá er hann stóð á, [ok féll Gunnlaugr þá með Þórði²⁰. [Þá mælti Þórðr: vera má, segir hann²¹, at þèr vegni eigi annat betr²². Hvat²³ þá? segir Gunnlaugr. ²⁴Málin²⁵ við Hrafn²⁶, ef²⁷ hann fær Helgu hinnar vænu at vetrnóttum; ok var ek hjá [í sumar²⁸ á alþingi, er þat²⁹ ræðst.

1) fra [u. A3 fra første Haand. 2) B, C begynde her det 10. Capitel, og B1 har aaben Plads for Overskrift og Begyndelsesbogstav. 3) u. B, C. 4) Melrakkasléttum, A2. 5) fra [u. B, C, K. 6) þar sem hét í Hraunhöfn, t. B, C, K. 7) A1 begynder her nyt Capitel og har Begyndelsesbogstav, men aaben Plads for Overskrift. 8) einn, t. B, C, K. 9) Sléttum, A2; Sléttu, B, C. 10) í B1 skrevet glímr; mjök, t. B, C, K. 11) honum ok, A2-6. 12) fra [þá var komit at því, at Gunnlaugr skyldi glíma við hann, B, C, K. 13) fra [morgininn (eptir, t. C2), er þeir glímu, B, C, K. 14) fætr, B, C, K. 15) fra [kippti Gunnl. báðar fætr (fæturnar, A3; báða fætr, A5; báðum fótum, A4, 6) undan (Þórði, t. A3-5), A2-6. 16) féll, B, C, K. 17) ok rök hann niðr fell mikit, A2-6; í A3 forandret ved A. Magn. 18) fótr, A2-6, B, C. 19) gekk, A2-6. 20) fra [ok féll hann, B, C1; svo at hann féll, C2. 21) Ordene segir hann udel. de örr. 22) fra [vera má þèr vegni annat betr (segir Þórðr, t. B2, C), B, C. 23) hve, C2. 24) Þórðr sagði, t. K. 25) meyjarmálin, C2. 26) Óundurson, t. B, C, K; segir Þórðr, t. her C2. 27) er, B, C. 28) fra [u. A2, 4-6. 29) þetta, K.

Gunnlaugr svarar eiugu. Þá var vafið¹ fóttriun ok í liðinu færðr, ok þrútnaði allmjök. [Þeir Hallfreðr² riðu xij menn³ saman, ok kvamu⁴ suðr á⁵ Gilsbakka í Borgarfirði þat laugarkvöld⁶, er þeir⁷ sátu at brúðlaupinu⁸ at Borg. Illugi varð fegiun Gunnlaugi, syni sínum, ok hans förunautum⁹. Gunnlaugr kvaðst þá þegar¹⁰ vilja ofan riða til Borgar. Illugi kvað þat ekki ráð, ok [sva sýndist¹¹ öllum, nema Gunnlaugi¹²; [eu Gunnlaugr var þá¹³ ófærr fyri fótarins sakir, þótt hann lèti ekki á sjást, ok¹⁴ varð því ekki afferðinu¹⁵. Hallfreðr reið heimi um morgininn¹⁶, til Hreðuvatus¹⁷ í Norðrárdal; þar reð fyrri eignum þeirra Galti¹⁸, bróðir hans, [ok var vaskr maðr¹⁹.

11. ²⁰Nú er at segja²¹ frá Hrafn, at hann sat

1) vafinn, *de öv.*; var þá vafinn fótr hans, at (áðr, C) í lið færi, B, C. 2) Gunnlaugr, A3. 3) u. A2-6. 4) ok k., u. A3. 5) at, A2-6. 6) þat sama (u. A6) laugardags kvöld, A4, 5, 6. — *Fra* [þeir Gunnlaugr ok Hallfreðr fóru af Sléttu viku (*her er den nederste Margen og en Decl af Texten, som svarer til 4-5 Linier, bortskaaret i B 1; formodentlig har Bladet været heelt dcugang B 2 er skreven*) fyrir vetr, xij saman, ok komu svo til (k. suðr á, K) Gilsbakka þat sama laugarkvöld, B, C, K. 7) Rafn, t. A3; er seið var at, A2, 4-6. 8) brúðkaupi (brúðkaupinu), A2-6; boðinu, B2, C, K. 9) söruneyti, B2, C, K. 10) u. A2-5; kv. þá vilja fara ofan t. Borgar, B2, C. 11) leizt, A2-6. 12) fra [sýndist öllum nema honum, B2, C1. 13) þó, K (*efter A3*). 14) fra [eu hann var (Gunnlaugr var þó, A3) ófærr vegna fótarins, A2-6. 15) med dette Ord begynder B1 igjen. 16) reið norðr til Hreðuv. (Hreðav., A5, 6), A2-6. 17) saal. A1-4, K, jfr. Landn. bók II, 3, Fornm. S. III, S. 21; A5, 6 have Formen Hreðavatn, som i senere Tid er deu almindelige; Hreðuvogs, ur., B, C; i C1 rettet over Linien til Hreðuvatns. 18) Óttarsson, t. A2, 3 ved A. Magn., 4-6, K. 19) fra [u. B, C. 20) Her tælle alle de Haandskrifter, som have Capitelinddeling, det 11. Capitel. I A1 er Begyndelsesbogstavet med nyere Haand. B1 har aaben Plads for Begyndelsesbogstav og Overskrift. 21) saal. alle vore Haandskrifter; svá er sagt frá Hrafn, K.

at brúðlaupi¹ sínu at Borg, ok er þat flestra manna sögn, at brúðrin væri heldr² döpr, ok³ er þat satt, sem mælt er, at leingi man þat er úngr⁴ getr, [ok var henni nú ok⁵ sva. [Þat varð til nýlundu⁶ þar at veizlunni⁷, at sá maðr hað Húngerðar Þórodds⁸ dóttur ok Jófríðar er Svertíng⁹ lét, ok var¹⁰ Hafsbjarnarson¹¹, Molda-Gnúpssonar, ok skyldu þau ráð takast um vetrinn eptir jóll¹² uppi at Skáney¹³. Þar bjó [Þorkell, frændi Húngerðar, son Torfa Valbrandssonar¹⁴. Móðir Torfa var Þórodda¹⁵, systir Túngu-Odds. Hrafn fór heim til Mosfells með Helgu, konu sína; ok er þau höfðu þar skamma stund verit, þá var þat¹⁶ einn morgin, [áðr þau risu¹⁷ upp¹⁸, at Helga vakir¹⁹, en Hrafn svaf, ok lét hann²⁰ illa í svefni. Ok er hann vaknaði, [spyr Helga, hvat hann hefði dreymt. Hrafn kvað þá visu²¹:

1) brúðkaupi, A2-6; at hann sitr at boði sínu á (at, C2, K) Borg, B, C, K. 2) u. B, C. 3) u. B, C, K. 4) saal. A1-6, C2, K; úngu (úngum), B, C1. 5) u. A2, 4-6; ok var henni svo, A3; nú fer henni ok svo (ok nú f. h. svo, C2), B, C, K. 6) saal. A1; nílunda, A3; tíðinda, A2, 4-6. 7) fra [þá varð þat til tíðinda, B, C, K. 8) Þóroddar, A2, 4-6. 9) saal. A1-6, K; jfr. Landn. bók I, 20; 1V, 12 o. fl. St.; Birtíng, ur., B, C. 10) ok var udel. K alene. 11) í A1 skrevet Hafsbjarnarson. 12) eptir jóll um vetrinn, B, C, K. 13) Skarði, ur., B2, C. 14) fra [Torfi Valbrandsson, B, C; Þorkell at Skáney omtales í Landnámab. I, 20. 15) Þórdís, dóttir Túngu-Odds, udentivól urigt., B, C; Landnámab. I, 20 beretter, at Þórodda, Túngu-Odds Söster, var Torfi Valbrandssons Hustru, ikke hans Moder; man skulde derfor maaskee læse: móðir Þorkells, istedenfor m. Torfa. 16) tilf. efter de övrigte; udfaldet í A1. 17) stóðu, A3. 18) áðr enn (u. K) þau risi (risu, B2, C) upp, B, C, K; fra [u. A2, 4-6. 19) vakti, A2, 4-6, B, C, K. 20) u. A6, B, C, K. 21) fra [sagði hann hvat hann (sik, A6) hefði dreymt, ok kvað visu, A2, 4-6; segir hann hvat hann dreymdi; Rafn kvað þá visu, A3; sagði hann Helgu hvat hann hafði dreymt; Hrafn

Hugðumsk¹ orms á² armi³
 ýdöggvar⁴ þær höggvinn,
 væri⁵ brúðr! í blóði
 beðr þinn⁶ roðinn⁷ mínu;
 knáttit⁸ endr⁹ of¹⁰ undir
 [ölstafns njórun¹¹, Hrafn¹²
 lík getr þat, lauka¹³
 liud! hagdreyrins¹⁴ binda.

Helga mælti: þat man ek aldri gráta, [segir hon¹⁵,
 ok hafi þær illa svikit mik, ok man Gunnlaugr út
 kominn¹⁶; ok grèt Helga¹⁷ þá mjök. Ok litlu síðar
 fluttist¹⁸ útkvama Gunnlaugs. Helga gjörðist [þá
 sva stírd¹⁹ við Hrafn, at hann fèkk eigi haldit henni

kvað (ok kv. visu, C2, K), B, C, K. I A3 staaer kuu den første halve Decl af Visen i Texten, men den hele Vise er afskreven bagved Sagaen af A. Magn., hvis Afvigelser her betegnes: A3m.

1) hugðumz, A1; hugðuzt (-unst, B2, C, K), B, C, K; hugðist, A2-6.
 2) af, A2, 3m, 4-6; at, A3, K. 3) orms (arm, C) at ormi, B, C.
 4) eydöggvar, B, C1, K; ei bogg var, C2; ódyggvar (ódygg var, A3, 5), A2, 3m, 4-6. 5) veri, d. s., B, C, K. 6) saal. A1-6, K; beþ kin (kyn, C2), B, C. 7) ráðin, C; ráþinn, A4. 8) saal. K efter en sandsynlig Gjætning; knettinn (knettinn, A3m), A1, 2, 3m, 6; knettr, A4, 5; kvænti, B; kvæn ei, C. 9) endi, A4, 5; endir, A6. 10) saal. B, C, K; um, A1-6. 11) Efter Gjætning; ölstafrn morum, A1; ölstafrn meðr (ól stafrn meðr, A5), A2-6; soltams el. sylvtams morv (neml. mörum, heller end niorun) B1; ustams mörum, B2, C; ölstafrns mörum, K. Istedenfor soltams synes K at ville læse jultams i B1, men uden Tvivl mindre rigtig, da saavel Figuren ligner mere et s end et j, som ogsaa da Codex aldrig bruger j undtagen i forkortede Ord, f. Ex. j. for jarl, eller lignende. 12) ramne, B, C.
 13) saal. A1, K; i A1 er først skrevet gauka, men rettet af Afskrieveren selv; lúka, A2, 3m, 5, 6; lyka, A4; litr gefr þat lauka, B, C. 14) saal. A1; hagdregins, A2-6; hagdþyrnis (hag þinnis, C2), B, C, K. 15) fra [u. de övr. 16) kominn út hingat, A6. 17) hon grèt þá m., B, C, K. 18) saal. A1, 3; fréttist, B, C, K; nú spurðist útk. Gunnl., A2, 4-6. 19) stírd, A2, 4-6.

heima þar, ok fóru þau þá heim¹ aprt til Borgar, ok nýtti² Hrafn lítið af samvistum við hana³. Nú búast menn til boðs⁴ um vetriinn. Þorkell frá Skáney⁵ bauð⁶ Illuga svarta ok sonum hans. Ok er Illugi bóndi⁷ bjóst⁸, þá⁹ sat Gunnlaugr í stofu ok bjóst ekki¹⁰. Illugi gekk til hans ok mælti: [hví býst þú ekki, frændi¹¹? Gunnlaugr svarar¹²: ek ætla eigi at fara. Illugi mælti¹³: fara skaltu víst¹⁴, frændi! segir hann¹⁵, ok slá ekki slíku á þik, at þrá¹⁶ eptir einni¹⁷ konu, ok¹⁸ lát sem þú vitir eigi¹⁹, ok mun þik aldri²⁰ konur²¹ skorta. Gunnlaugr gjörði sem faðir hans mælti²², ok kvamu þeir²³ til boðsins, ok²⁴ var þeim Illuga ok sonum hans skipat í öndvegi, en þeim²⁵ Þorsteini Egilssyni ok Hrafini, mág²⁶ hans, ok sveitinni²⁷ brúðguma í annat öndvegi gegnt²⁸ Illuga. Konur sátu á²⁹ palli, ok sat Helga hin fagra næst³⁰

1) u. A2, 4-6; fara þau þá inn aprt t. B., K. 2) neytir hann lit., K. 3) fra [svo stór, at Hrafn fékk ekki henni haldit heima, ok fara þau þá inn (f. þau heim, C2) til Borgar, ok neytir hann lítið af henni, B, C. 4) eptir, t. B, C, K. 5) Skarði, ur., B2, C. 6) bjóðr, B, C, K. 7) u. B, C, K. 8) bjó sik, A4; heiman, t. A2-6. 9) u. B, C, K. 10) ok hafðist ekki at, A2, 3 ved A. Magn., 4-6. 11) u. B, C. 12) mælti, B, C, K. 13) fra [u. A2-6. 14) með oss, A2, 4-6. 15) seg. h., u. de övr. 16) þreyja, B, C, K. 17) eina, A3, B, C, K. 18) u. B, C, K. 19) saal. A1, B1; ekki, nogle af Papirshaandskrifterne og K; þat (því þat, C2) er karlmannligt, t. B, C, K. 20) því alldrei mun þik, A2, 4-6. 21) i B1 skreuet konr. 22) heiddi, C. 23) menn, B, C, K. 24) u. B, C, K. 25) u. B, C. 26) saal. A1; mágl, de övr. 27) saal. A1; sveitinn (sveit-mönnum, men som det synes skreuet efter et Haandskrift med Textens Læsemaade), A3 fra første Haand; sveit manna með brúðg., A2, 3 ved A. Magn., 4-6; sveitúngum brúðgumans, B, C, K. 28) þeim, t. C2. 29) miðjum, t. A4, 5; konur skip(uðu) palli, B, C, K. Det som her staer i Parenthes sees ikke i B1, da et Stykke af Bladet er bortskaeret for nedem. 30) hjá, B2, C, K.

brúðinni¹, [ok reundi opt augum til Gunnlaugs², ok kemr þar at því³ sem mælt er, at eigi leyna augu⁴, ef aun kona manni. Gunnlaugr var þá vel búinn, ok hafði [þá klæðin þau hin góðu⁵, er Sigtryggur konúgr gaf honum, ok þótti hann þá mikit afbragð annarra manna [fyri margs sakir, bæði afss ok vænleiks ok vaxtar⁶. Lítil⁷ var gleði manna at⁸ boðinu. [Ok þann dag er menn voru í brottbúningi⁹, þá brugðu konur gauugu sinni ok hjuggust [til heimferðar¹⁰. Gunnlaugr gekk þá til [tals við¹¹ Helgu, ok töluðu¹² leingi, ok þá kvað Gunnlaugr vísu¹³:

Ormstúngu varð¹⁴ eingi
allr dagr und¹⁵ sal fjalla
hægr, sízt¹⁶ Helga hin fagra
Hrafns kvanar¹⁷ reð nafni;
lít¹⁸ sá höldr¹⁹ hinn hvíti
hjörþeys²⁰, faðir meyjar,

1) brúði, B2, C1, K. 2) fra [þau rendust opt augum til, Helga ok Gunnlaugr, B2, C, K. 3) u. A2-6; ok kom nú (u. K) at því, B2, C, K. 4) at (u. A3) alldreif (ekki, A3) leyna augun, A2-6; at ekki leynir auga, B2, C. 5) fra [klæði þau, B2, C. 6) fra [fyrir afss sakir, vaxtar ok vænleiks, B2, C. 7) Her begynder B1 igjen, med Ordet lít. 8) í, A2-5, K. 9) fra [u. B, C. 10) fra [u. B, C. 11) fra [u. B, C, K. 12) þau, t. A6; töluðust (þau, t. C2) leingi við, B, C, K. 13) A3 har kun den første Halvdeel af denne Vise, men bagved Sagaen er denne og den følgende Vise skrevet med Arne Magnussons Haand (A3m). 14) saal. A1, 3; var, A2, 3m, 4-6; verðr, B, C, K. 15) við, A2, 3m, 4-6. 16) sýkt, C2; hagr (hægt, A3) sitr (slitr, A3m), A2-6. 17) kvarnar, A2, 3m, 4-6; alle have rieð el. reð. 18) saal. A5, 6, K; i A1 og B1 skrevet lit, og saal. A2, 3m; 4; lýtt, B2, C. 19) saal. B, C, K; heidr, A1, 6; heidr (heydr, A4) hin hvíta, A2, 3m, 4, 5. 20) saal. K; hjörþeys, A1; hjörþey, A2, 3m, 4-6; hjörleiks, B, C.

gefn var Eir til aura
 úng¹, við minni túngu.

Ok enn kvað hann:

Væn á² ek vest³ at launa
 víngefn! föður⁴ þínum,
 fold⁵ nemr flaum⁶ af⁷ skáldi⁸
 flóðhyrs⁹, ok sva móður¹⁰:
 [Því at gjörðu¹¹ bil borða
 bæði senn¹² und¹³ klæðum,
 hær¹⁴ hafi hölds¹⁵ [ok svarra¹⁶
 hagvirki, sva fagra¹⁷.

Ok þá gaf Gunnlaugr Helgu¹⁸ skikkjuna Aðalráðsnaut,
 ok var þat gersimi sem mest¹⁹. Hon þakkaði hon-
 um vel gjöfina²⁰. Síðan gekk Gunnlaugr út, ok
 voru þá [komin hross, ok²¹ hestar söðlaðir, ok margir
 allvænligir²², ok bundnir heima á blaðinu²³. Gunn-
 laugr hljóp á bak einhverjum²⁴ hesti, ok reið á
 skeið eptir²⁵ túninu²⁶, ok at þangat²⁷ er Hrafn stóð

1) úngs, B, C. 2) væna, A4, 5. 3) verst, d. s., K; vist, B, C.
 4) i A1 skrevet föðr; feðr, B, C 1, K. 5) folda, C2. 6) flom, A4,
 5; flóm, B2, C. 7) at, B, C. 8) skyldi, B2, C. 9) fljóð hirs, A2,
 3m, 4, 5; fljóðbúrs, B, C. 10) móðir, B, C. 11) fra [þat gjörði
 (gjörðu, A6), A2, 3m, 4-6; er gjörðu, B, C, K. 12) i B1 skrevet
 f (senn eller ser? — paa andre Steder forkortes son paa denne
 Maade); ser, K; þat, B2, C. 13) undir, A2, 3m, 4. 14) hverr,
 B, C. 15) saal. (havldz, A1; havllz, B1) A1, 2, 3m, 6, B, C; holds,
 A4, 5, K. 16) saal. A1; svara, d. s., A2, 3m, 4-6; fra [of fagra,
 B1; of dýra, B2, C, K. 17) hagirkis svo fagr, A2, 3m, 4-6. 18)
 henni, B, C, K. 19) gers. hin mesta, A2-6; var þ. hin mesta ges-
 simi (gers, B2, C, K), B, C, K. 20) u, B, C. 21) fra [u, A2,
 4-6. 22) i A1 skrevet alvænligir; det følgende: ok b. h. á hl.,
 u. A2-6. 23) fra [komnir hestar margir i túnið (tún, C2), B,
 C, K. 24) einum, B, C. 25) reið skeið (skjótt, A4, 5) ofan eptir,
 A2, 4-6. 26) ok reið ákafliga um túnið, B, C, K. 27) þangat at,
 B, C; at u, A2-6, K.

fyrir¹, ok varð Hrafn at hopa² undan. [Gunnlaugr mælti: ekki er at hopa³ [undan, Hrafn, segir hann⁴, [fyrir því at⁵ einga ógn býð ek þér at sinni, en þú veizt til hvers þú hefir unni⁶. Hrafn [svarar, ok kvað⁷ vísu:

Samira okkr um eina⁸
 nllr brimloga⁹! fullu¹⁰
 frægir folka ságu¹¹
 fáng¹², í brígð¹³ at gánga;
 mjök eru margar slíkar
 mótrunnr¹⁴! fyrir haf suman,
 ýti ek sævar sóta¹⁵
 sannfróðr¹⁶, konur¹⁷ góðar¹⁸.

Gunnlaugr [svarar: vera má, segir hann, at margar sè¹⁹, en eigi þykki²⁰ mèt sva. Þá hlupu þeir Ill-

1) u. A2-6. 2) opa, A1; hörfa, A6; svo at hann varð at hopa (hörfa, C2), B, C, K. 3) opa, A1; hörfa, A6. 4) fra [u. A2, 3, 6; undan, A4, 5; fra næstsíðste [hví hopar þú, Hrafn! segir hann, B, C, K. 5) fra [u. A2-6. 6) gjört, B, C, K. Det fölgende, med Visen, udel. A2-6, indtil: Þá hlupu þeir Illugi, o. s. v. 7) fra [kvað þá, B, C, K. 8) samir (semir, C2) á okkrum eima, B2, C. 9) efter Gjetning; helmloga, A1. 10) ull beinfluga fullu (fullu, K; fulla, B2, C), B, C, K. 11) frægir folska (fólska ell. folska, B1; folska, B2, C2; folska, C1; folska, K) ságu, B, C, K. 12) saal. A1, C; þangs (þngs), B1; fangs, B2, K. 13) brígð, C2. 14) efter Gjetning; motrur, A1; morðrunnr (maaskee rigtigt), B, C1, K; morrunnr, C2. 15) sótu, K; úti (vvtí, B1) ek (er, C) sævar sotu (sótu ell. sötu, heller end setu, B1; setu, B2, C), B, C. 16) sann-prúðr, B, C, K. 17) í A1 skrevet konr. 18) margar, B1; snúðar, uden Tvívil Gjetning, for Rimets Skyld (naar man læser sann-prúðr), B2, C, K. 19) fra [mælti (Gunnlaugr m. udel, B2, C): vera má at svo sè (segir Gunnlaugr, t. C2) at margar sè slíkar, B, C, K. 20) A1, B, C1; þykir, C2, K.

ugi at ok Þorsteinn¹, ok vildu ekki at þeir ættist² við. Þá kvað Gunnlaugr³ vísu:

Gefin var Eir til aura
ormdags⁴, en⁵ litfagra⁶,
þann kveða⁷ menn nè⁸ minna
minn⁹ jafnoka¹⁰, Hrafn,
allra nýztr¹¹ meðan austan
Aðalráðr¹² farar¹³ dvaldi,
því er menreyrir¹⁴ minni
málgráðr¹⁵, í gný stála¹⁶.

Ok¹⁷ eptir þetta riðu [menn heim hvarutveggju¹⁸, ok var allt [kyrrt ok¹⁹ tíðindalaust um vetrinu. Nýtti Hrafn síðan ekki af samvistum²⁰ við Helgu, þá²¹ er þau Gunnlaugr höfðu fundizt.

Ok²² um sumarit riðu menn fjölmennir²³ til þings: Illugi svarti ok [synir hans með honum²⁴, Gunnlaugr ok Hermundr²⁵; Þorsteinn Egilsson ok

1) þeir III, ok Þorst. at, A2-6, B, C, K. 2) ok vildu at ei ræddust þeir við, C2. *Den følgende Vise udelade A2-6, og forkorte saaledes:* vildu ei at þeir ættust (ættist, A3) við; riðu menn svo heim; en (u. A3) um sumarit riðu menn fjölmennir til þings, o. s. v., *see følgende Afsnit.* 3) Gunnl. kv. þá vísu, B, C, K. 4) ormsdags, B, C1, K; ormsdag, C2. 5) en, B, C, K. 6) til fagra, C2. 7) þenna (þann, C2) ræða, B2, C. 8) u. C2. 9) mann, C. 10) skrevet jafnoka i A1; jafnoka (jafnauka, C2), B2, C. 11) yztr, B, C, K. 12) saal. A1, B, C; aldráðr, K, *maaskee efter Stechans Afskrift af A1, hvor aldráðr staaer i Linien, men aðal- over, som Rettelse.* 13) fór, B2, C. 14) mentýrir, B, K; men-ýrir, C. 15) saal. (ikke málsgráðr) A1. 16) málsgerða ahvstala, B1; málsgerða á búst (bust, K; list, C) ála, B2, C, K. 17) u. B, C, K. 18) fra [hvorirtveggju (hvorutveggju, B2, C) heim, B, C, K. 19) fra [u. B, C, K. 20) ok (u. C2) nýtti Hr. ekki þaðan af af (u. C2) ástum við Helgu, B, C. 21) u. B, C, K. 22) A1 har her Capitelinddeling og aaben Plads for Begyndelsesbogstavet; i C1 er „xi. epe“ tilsat i Margen. 23) fjölmennir, B1, K. 24) fra [þeir synir hans, A2-6. 25) fra [synir hans, B, C.

Kollsveinn¹, son hans; Önundr frá Mosfelli ok synir hans allir²; Svertíngur Hafn-Bjarnarson. Skapti hafði þá enn lögsögu³. Ok⁴ einn dag [á þínginu⁵, er menn geingu fjölmennir⁶ til lögbergs⁷, ok er⁸ þar var lýkt⁹ at mæla lögskilum, þá kvaddi Gunnlaugr sér hljóðs, ok mælti¹⁰: er Hrafn hér, Önundarson¹¹? hann kveðst þar vera. Gunnlaugr ormstúnga¹² mælti þá¹³: [þat veizt þú¹⁴, at þú hefir feiugit heitkonu minnar, ok dregst¹⁵ til fjandskapar við mik; nú fyri þat¹⁶ vil ek bjóða þér hólmgangu hér á þínginu á þriggja náttu fresti í Öxarárhólmi¹⁷. Hrafn svarar: þetta er vel boðit, sem van var at þér, segir hann, ok em¹⁸ ek¹⁹ þess albúinn þegar þú vill. Þetta þótti illt²⁰ frændum hvarstveggja²¹ þeirra²², en þó voru þat lög²³ í þann tíma at bjóða hólmgangu²⁴, sá er vanhluta²⁵ þóttist verða²⁶ fyri öðrum. Ok [er þrjár nætr voru liðnar, bjuggust þeir til hólmgangu, ok²⁷ fylgði Illugi svartí²⁸ syni sínum til hólmsins²⁹ með miklu³⁰ fjölmenni, en Skapti lög-

1) Skúli, A6. Navnet er udeladt i A3, men „Kolls.“ sat til i Margen af A. Magn. 2) u. A2, 4-6, B, C; ok þeir synir hans, A3; ok t. A2, 4, 5, C, K. 3) saal. A1; lögsögn, de övr. 4) u. A2-6, B, C. 5) fra [u. A2-6. 6) fjölmennat, A6; u. B, C. 7) lögbergis, de övr. 8) u. B, C, K. 9) lokit, A2, 4-6, B, C, K; lýktað lögskilum, A3 fra fyrste Haand. 10) svo, t. B1, K. 11) er Hr. Önundarson hér, A2, 4-6, B, C, K. 12) u. de övr. 13) u. A6, B, C. 14) fra [þú veizt, A2-6; veiztu, B, C. 15) dregit, A3; dregit, A2, 4-6, B, C, K. 16) því, C2. 17) —hólma, A2-6; fra [u. B, C. 18) er, B, C1. 19) tilföiet efter de övrige; udfaldet i A1. 20) at frétta, t. A2-6. 21) u. A2-6. 22) u. B, C. 23) en þat voru lög, B, C, K. 24) hólmgangur (-gangur, B2, C), B, C. 25) saal. A1, B1; varhluta, A2, 4-6, B2, C1, K; varlutu, C2. 26) vorðit hafa, B, C, K. 27) fra [at þriggja náttu fresti, A2-6. 28) Gunnlaugi, A4, 5. 29) hólms, A2, 4-6, B2, C. 30) u. B, C.

sögumaðr¹ fylgðir² Hrafni, ok faðir hans, [ok aðrir frændr hans³. Ok áðr Gunnlaugr geingi⁴ út í⁵ hólminn, [þá kvað hann vísu þessa⁶:

Nú em⁷ ek út⁸ á eyri⁹

allvángs¹⁰ búinn gánga,

happs¹¹ unni¹² guð greppi¹³!

[gert¹⁴ með tegnum¹⁵ hjörvi¹⁶;

[hnakk skal¹⁷ Helgu lokka¹⁸,

[haus vinn ek¹⁹ frá bol lausan

loks með [ljósum mæki²⁰,

[ljúfsvelgs²¹ í tvö²² kljúfa.

1) saal. B, C, K; lögmaðr, A1-6. 2) með, B, C1, men her overstreget; u. C2. 3) u. B, C; fra [tilsat i A3 ved A. Magnusson; ok frændr, A6. 4) gekk i hólmann (g. á hólminn, A1-6), A2, 4-6; en er Gunnl. gekk út i hólma (B1; hólmann, B2; hólminn, C, K), B, C, K. 5) saal., ikke á, A1. 6) fra [kvað hann visu (þessa, t. K), B, C, K. 7) er, A2, 4-6, B, C1. 8) úti, A5. 9) eyrum, B, C. 10) saal. A1-6, C, K; alvángs, B2; alvang, B1. 11) kapps, A1, 5; hafs (= happs), B1. 12) dette Ord er udfuldet i A2; gefi, A6. 13) greppa, B1. I B2 og C1-2 er denne Verslinie udeladt, saaledes at B2 har Lacun, rimeligviis fordi Afskriveren Björn af Skarðsá ikke har kunnet læse Membranen, der er meget dunkel paa dette Sted; C2 har Lacun, men paa et urigtigt Sted, nemlig for den femte Verslinie; C1 har ingen Lacun. 14) saal. A1, 3 fra første Haand; ger, d. s., K; ser, B, C1; her, C2. 15) saal. A1, B, C; lyktum, K efter nogle af Papirshaandskrifterne. 16) hjörfi, d. s., B, C1; fra [gert með teknum hjörvi, A3 fra første Haand; gjörfit lietum (lietum, A4, 5; gjör lyektum, A6) hjörfi (hjörvi, A5, 6), A2, 3 ved A. Magn., 4-6. 17) ek, t. K. 18) fra [hvaek (hvatk, B2, C1; hvatt, C2) skal ek Helgu þeeka (þekkja, C), B, C. 19) haus vine, A2; haus vini, A5, 6; hausvini, A4; fra [har B1 kun vm eller vin, B2 og C læse hausinn, uden Tvivl ved Gjætning. 20) fra [saal. B, C, K; ljósu (ljótu, A6) marki, A1-6. 21) saal. A3, K; ljúfsvelgs, d. s., A1; ljúf svelgt, A2; ljúfsvelg, A6; ljúgsvelgt, A4, 5. 22) saal. (tvau), A1; tönn, A2-4, 6, tenn, A5, K; fra [hvfsnelz (ljúfsvels, rimeligviis efter Gjætning, B2, C1; ljúfu svells, C2) gerum kl., B, C.

Hrafn [svarar, ok kvað þetta¹:

Veitað² greppr hvarr³ greppa

gagnsælli⁴ hlýtr fagna,

hèr er bensigðum⁵ brugðit,

búin er egg í leggi;

þat⁶ man ein ok ekkja

úng⁷ nær, þó at vit⁸ særimst⁹,

þorna spaung at¹⁰ þíngi¹¹

þegns hugrekki fregna¹².

Hermundr hêlt skildi fyri Gunnlaug, bróður sinn, en [Svertíngur Hafn-Bjarnarson¹³ fyri Hrafn. Þrim mörkum silfrs skyldi [sá leysa sik af hólminum, er sárr yrði¹⁴. Hrafn átti fyrr¹⁵ at höggva, er á hann var skorat¹⁶, [ok hjó hann¹⁷ í skjöld Gunn-

1) visu, B, C, K; visu þessa, A3. Fra [kvað visu þessa, A2, 4, 5; kvað, A6. 2) Veit ei (ek, A5; ekki, A6), A2, 4-6; veit ek at, B, C. 3) i A1 og B1 skrevet hvar. 4) saal. A1-6; gagnsæli, K; gagnsæli hlýtr fagn (d. e. gagnsæli hlýtr fagna, efter den sædvanlige Forkortningsmaade), B1; gáungsæli hlýtr fagna, B2, C. 5) saaledes alle Haandskrifterne. 6) þá, A2-6, K; er þvi ein ok e., B, C. 7) veg, A4, 5. 8) þó ek, A4, 5. 9) snærmzt (snæruntz, d. s., B2, C, K), B, C, K. 10) saal. B, C, K; af, A1-6. 11) þegni, A4, 5. 12) saal. B, C1, K; fagnar, A1; hug ekki fregna, C2; þegns hugr ekki (ei, A4, 5) fagnar, A2-5; þagnar lít of fagna, A6. I Margen i Stechhaus Afskrift anföres nogle Varianter til denne Vise efter Nr. 68 chart. fol. i det kongelige Bibliothek i Stockholm, som skal være skreven af Jon Eggertsson efter „en gammel Membrana“; disse Varianter har man ikke anfört her, da de alle ere forkastelige (f. Ex. Neitað i Begyndelsen for veitað) og ingenlunde kunne være efter en Membran, hvilket heller ikke dette Haandskrift selv (Nr. 68) angiver, forsaauidt angaaer de deri optagne Viser af Gunnlaugs saga. 13) i A1 skrevet Haf-Bjarnarson; fra [Sigtrígr, ur., A3 fra første Haand. 14) fra [(hvorr, t. C2) leysa sik af hólmi, B, C. 15) fyrri, A3, K. 16) skorud hólmgangan, A2-5. 17) fra [hann hjó, B, C, K.

laugs ofanverðan, ok brast sverðit þegar¹ sundr undir hjöltunum, [er til var höggit af² miklu affi. Blóðrefillinn brant upp af skildinum³, ok kom á kinn Gunnlaugi⁴, ok [skeindist hann heldr en eigi⁵. Þá hlupu feðr⁶ þeirra þegar⁷ á millum⁸, ok margir aðrir menn⁹. [Þá mælti Gunnlaugr¹⁰: nú kalla ek, at Hrafn sè sigradr, er hann er slyppr¹¹. En ek kalla at þú sèr¹² sigradr, segir Hrafn, er þú ert sárr vorðinn. Gunnlaugr var¹³ þá [allæfr ok¹⁴ reiðr mjök, ok kvað ekki reynt vera¹⁵. Illugi faðir hans kvað þá eigi skyldu [reyna meirr at sinni¹⁶. Gunnlaugr svarar¹⁷: þat munda ek vilja, [segir hann¹⁸, at vit Hrafn mættimst¹⁹ sva öðru sinni²⁰, at þú værir fjarri, faðir²¹, at skilja okkr. Ok við þetta [skildu þeir at sinni, ok²² geingu menn heim til búða sinna²³. Ok annanu dag eptir²⁴ [í lögréttn²⁵ var þat í lög sett, at af skyldi taka²⁶ hólmgangur [allar þaðan

1) br. sundr sv., A 1, 5; brast þegar í sundr sverðit, B, C, K.
 2) með, A 2, 4-6, K. 3) fra [u. B, C; K i Parenthes. 4) saal. A 1, 3, 5, C 2; Gunnlaugs, A 2, K; de övr. G. eller Gunnl. 5) fra [sk. hann heldr, A 3; skrámaðist (hon, t. A 6) heldr en ekki, A 2, 4-6; skeindist af, B, C. 6) frændr, B, C, K. 7) u. A 4-6. 8) þeirra, t. A 2-6. 9) u. B, C. 10) fra [Gunnl. mælti, A 2-6, B, C. 11) A 1, B 1; slyppr, de övr. 12) sèrt, B 1 og de övriga Haandskrifter. 13) varð, C 2. 14) fra [u. B, C. 15) ok kvað (utydel. i B 1; segir, B 2) þá (ok kveðst, C 1; segist, C 2) ekki reynt hafa, B, C, K. 16) fra [meirr reyna, B, C. 17) sagði, A 2; mælti, B, C. 18) fra [u. de övriga. 19) mættustum, A 3. 20) v. Hr. mættustum (mættumz, A 5, 6) einhvern tíma svo, A 2, 4-6. 21) at þá væri fjarri feðr okkar (okkrir, A 3; til at sk., A 6), A 2-6; fra [faðir minn! at við Hrafn mættimst (mættust, B 2; mættunst, C) svo (í, t. K) annat sinn, attú (at þú, B 2, C, K) værir fjarri, B, C, K. 22) fra [u. B, C. 23) u. B, C. 24) u. B, C. 25) fra [u. A 2, 4-6. 26) af skyldu takast, B, C.

í frá¹, ok var þat gjört at ráði allra vitrustu² manna, er við voru staddir; [en³ þar voru allir þeir, er vitrastir voru á landinu⁴; [ok þessi⁵ hefir hólmgánga síðast⁶ framin⁷ verit⁸ á Íslandi⁹, er þeir Hrafn ok Gunnlaugr¹⁰ börðust. [þat hefir hit þriðja þing verit fjölmennast; annat eptir brennu Njál's; hit þriðja eptir Heiðarvíg¹¹. Ok einn morgin¹², er þeir bræðr Hermundr ok Gunnlaugr geingu til Öxarár at þva sér, þá geingu öðrumegin¹³ at ánni¹⁴ konur margar¹⁵, ok var þar Helga hin fagra í því liði¹⁶.

1) *fra* [allar (t. K) hér á Íslandi, B, C, K. 2) *i A1 skrevet* vitrustu. 3) því þar voru allir vitrustu menn í landinu, A2, 4, 5. 4) *fra næstsíðste* [ráð allra hinna beztu manna, (er — landinu, till. K i Parenth.), B, C, K. 5) sú, A2-5; sú hefir ok, A6. 6) síðasta, A4, 5. 7) *saul*. A2-5, B, C1, K; framt, A1; u. A6. 8) hér, t. K. 9) á Íslandi udel. A6; *fra* [þessi hefir verit síðust framin (farin, ur., C2) hólmgánga hér á Íslandi, B, C. „Anno 1009 börðust þeir Hrafn ok Gunnlaugr; afteknar hólmgangur“, B2 og C1 i Margen; i A3 staaer Aarstallet 1012 i Margen med Arue Maguussous Haand; K har 1011. 10) Gunnlaugr og Hrafn, de övrigte. 11) *Denne Passus synes at være en Interpolation, men den findes saaledes i A1-6 og K; derimod har B1 umiddelbart efter börðust kun dette*: „annat eptir Njál'sbrennu, ok eptir Heiðarvíg“; B2 og C1-2 følge ordret A-Classen, og B2 maa altsaa her være suppleret efter et Haandskrift af denne Klasse, hvortil ellers ikke findes noget sikkert Spor. B2 og C1 henføre i Margen Heiðarvig til Aar 1006 og Njál'sbrenna til 1010. I A3 har A. Magn. noteret egenhændig: „Heiðarvig quidam anuales ad ann. 1014, alii ad ann. 1013 referunt; Grettis saga ad 1015“. I A2 har Torfaeus bemærket i Margen: „þetta þing (neml. som i Saganen omtales) sýnist hafa verið fyrir Njál'sbrennu“. 12) dag, A2-6, K; ok er morgun er kominn, geingu þeir Gunnl. ok Herm. at Öxarár, ok (at, C2) þvo sér, B, C. 13) i B1 skrevet öðrum megin. 14) Öxarár, B2, C. 15) þá geingu konur öðrumegin at ánni, A2, 4-6. 16) í þeim flokki (í flokki, K), A3, K; í liði, B, C1; ein í þeirra liði, C2.

[Þá mælti Hermundr: sèr þú¹ Helgu, vinkonu þína, hèr fyri handan ána? Gunnlaugr svarar: sè ek hana víst; ok [þá kvað Gunnlaugr vísu þessa²:

Alin var rýgr³ at rógi,
runnr⁴ olli⁵ því gunnar⁶,
[lág⁷ var ek auðs at eiga⁸
óðgjarn⁹, fíra¹⁰ börnum¹¹;
nú er svanmærar¹² síðan,
[svört¹³ augu mèr¹⁴ bauga¹⁵,
lands¹⁶ til [læsi gunnar¹⁷
lítill þörf at líta¹⁸.

Síðan geingu þeir yfir ána, [ok töluðu¹⁹ þau Helga ok Gunnlaugr um stuud. Ok er þeir geingu austr²⁰ yfir ána²¹, þá²² stóð Helga ok starði á Gunnlaug

1) fra [Hermundr mælti til Gunnlaugs: sèr þú konurnar, ok, B, C, K. 2) fra [kvað vísu (þessa, t. K), B, C, K. A3 udelader Visen og de foregaaende Ord: ok þá — þessa, men A. Magn. har afskrevet Visen som forhen bemærket (A3m). Den første Halvdeel af denne Vise findes anført i Snorra Edda (Rask, S. 157) ordret som her i Texten. 3) rvgr (rugr, B2, C), d. s., B, C, K. 4) saal. alle, med Undtagelse af B1, som har vnr. 5) vulli, B2, C1. 6) gunnar, A2, 4. 7) lags, B, C. 8) fra [logn (lofn, A6) var auðs at eignast, A2, 3m, 4-6. 9) eðgjarn, B2, C. 10) fíra, B1-2. 11) óðgjörn fíra (fyrri, A4, 5; fyrri A6) börnum, A2, 3m, 4-6. 12) saal. (svanmerar, B1) B, C1; svanmærrar, d. s., K; svanmæra, C2; nú eru (er, A1-6) svanmektar (— megtar, A2, 4, 6; — megtri, A5), A1-6. 13) saal. B, C, K; svarit, A1. 14) saal. A1; m̄ (men ell. menn) B1; men, B2; menn, K; meir, C. 15) fra [sviða augu með (mèr, A5) bauga (baugo, A6), A2-6. 16) saal. læse alle; i B1 staaer luz. 17) fra [saal. B, C1, K; l. gunnar, C2; lýð gunnar, A1; lindi (lindis, A6) svinnrar, A2-6. 18) saal. A1-6, B1, K; sita (sýta, C), B2, C, hvilket rigtignok passer bedre til Rimbogstaverne. 19) töluðust þau Helga við ok Gunnlaugr um st., B, C, K. 20) aptr, B, C, K. 21) fra [u. A5, 6. 22) u. K.

leingi eptir¹. [Gunnlaugr leit þá aptr yfir ána, ok kvað vísu þessa²:

Brámáni skein³ brúna⁴
brims af⁵ ljósum himni
Hristar hörvi glæstar⁶
haukfrán⁷ á⁸ mik lauka;
en sá geisli sýslar⁹
síðan gullmens¹⁰ fríðar
hvarma túngls ok hringa
Hlínar¹¹ óþurft mína.

Ok¹² eptir þetta unliðit¹³ riðu meun heim af þínginu¹⁴, ok var Gunnlaugr heima á¹⁵ Gilsbakka¹⁶. Ok¹⁷ einn morgin¹⁸, er hann vaknaði, [þá voru allir menn upp risnir, nema hann lá. Hanu¹⁹ hvíldi

1) ok starði leingi eptir Gunnlaugi, B, C, K. 2) fra [hann kvað (þá, t. C2), vísu, B, C; *Vísen er udeladt i A3, men den første Halvdeel er tilføiet bagved Sagaen af A. Magn.; de øvrige Papirshaandskrifter af A-Classen have ogsaa kun den første Halvdeel. Iøvrigt er Vísen digtet af Kórmakr Ögmundarson, og findes i Kórnaks saga S. 14 (Commiss. Udg.).* 3) brámanna (brámana, A3m, 5, 6) skamt (skumb, A6; skaut, A5), A2, 3m, 4-6. 4) brúna, B1, K. 5) saal. alle Haandskrifter; und, K og Kórm. saga. 6) saal. A1, B2, C o. fl. Haandskr.; glæstrar, K og Kórm. saga; hristir hjörva glæstar (glæstr, A5; glæsta, A6), A2, 3m, 4-6; B1 har: glæstrar geisi tróðu — gullbauga mik lauka. 7) haukfránu, d. s., K. 8) hauk frana (frama, A4; fram á, A5), A2, 3m, 4, 5. 9) saal. A1, B2, C; sýslir K og Kórm. s.; lýsir, B1. 10) saal. A1 (gullmens), B2, C; gullhrings, Kórm. saga; menja, B1, K. 11) saal. K og Kórm. saga; línar (d. e. línar, d. s.), B1; hlín á, A1, B2, C. 12) u. B, C, K; C2 *begynder her det xij. og C1 vedtæger det xij. Capitel i Margen, men de øvr. have iugen Capitelinddeling.* 13) liðit, A6; u. B, C, K. 14) þíngi, A2, 4-6, B, C, K. 15) at, A4-6. 16) i B1 skrevet Gilsbakka. 17) A2, 4-6 *begynder her det xij. Capitel saal.: þat var einn morgin, er Gunnl. vakn., o. s. v.* 18) myrgin, B. 19) fra [þá (u. K) voru allir (menn, t. A3; menn allir, K) upp risnir (staðnir, X) nema (utan, A6) hann;

í lokrekkju innar af seti¹. Þá geingu í skálann xij menn², allir³ alvapnaðir, ok var þar kominn Hrafn Öundurson⁴. Gunnlaugr spratt upp þegar, ok gat feingit vapn sín. Þá mælti Hrafn⁵: [við eingu skal þér hætt vera, segir hann⁶; en þat er eyrindi mitt hingat, at þú skalt nú heyra⁷: þú bautt⁸ mēr hólmgangu í sumar á alþingi, ok þótti þér sú ekki reynd verða⁹; nú vil ek þér bjóða¹⁰, at vit farim¹¹ báðir [á brott af Íslandi, ok¹² utan í sumar, ok gágingim¹³ á hólmi í Noregi¹⁴; þar [munu eigi frændr okkrir¹⁵ fyri standa¹⁶. Gunnlaugr svarar¹⁷: mæl¹⁸ dreingja heilastr! ok¹⁹ þenna kost vil ek [gjarua þiggja²⁰, ok er hér at þiggja, Hrafn, segir hann²¹, þann greiða sem þú vill²². Hrafn

lá hann ok hv. (nema Gunnl. lá; hann hv., *A3 første Haand*; nema hann, ok hv., *A5*; nema hann, lá hann ok hv., *A6*; nema hann lá ok hv., *K*), *A2-6, K*.

1) setu, *A2-6*; *fra* [voru menn allir upp staðnir nema hann, *B, C*. 2) geingu inn xij menn í skálann, *B, C*. 3) u. *A5, 6, B, C*. 4) u. *A2, 4-6*. 5) við Gunnlaug, *t. B, C, K*. 6) seg. h. *udel. K*. 7) *fra* [við eingu sk. þér hætt vera (u. *A6*); en þat er erindi m. er þú skalt heyra (er þ. sk. heyra u. *A6*), *A2, 4-6*; *fra* [þat er eyrendi mitt hingat (hingat, *B2, C*; sem, *t. B2, C*) þú skalt (nú skaltu, *C2*) heyra, *B, C*. 8) *A1, B1*; bauþt, *A5*; bauðst, *de övr. Hskrr.*; bausc, *K*. 9) vera, *A3, 5, 6*; til fulls, *t. C2*. 10) bjóða þér, *B, C, K*; þann kost, *t. C1 í Margen, C2*. 11) *A1, B1, K*; förum, *de övr.* 12) *fra* [u. *B, C, K*. 13) *A1, K*; gaungum, *B1 og de övr.* 14) Þvíat, *t. C2*. 15) okkar, *A2-6, K*. 16) *fra* [standa eigi frændr (frændr, *B2, C*) okkrir (í vegi, *t. C2*) fyrir (at við megum þá ei saman ná, eptir því sem okkr þykir skapfelldigast vera, ok báðum líkar; haf þá hvorr þat, er honum hlotnast vill, *t. C2*), *B, C*. 17) mælti, *A2-6, B, C*. 18) þú, *t. B2, C1*. 19) u. *B, C1, K*. 20) *fra* [u. *B, C1*. 21) ok er h. at þ. Hrafn! (u. *K*) með oss þann gr., *B, C1, K*; *fra* [gjarnan þ. ok haf þann gr. (ok hafit hér þann gr., *A6*), *A2, 4-6*; gjarnan þ. Rafn! segir hann; þann greiða sem þú villt, skaltu hér fá. Rafn svarar o. s. v., *A3, C2*. 22) þ. gr. er þú villt

svarar: þat er vel boðit, en ríða munu vær fyrst¹ at sinni; ok við þetta skildu þeir². Þetta³ þótti frændum hvarstveggja⁴ þeirra stórum illa⁵, en feingu þó ekki at gjört⁶ fyri ákafa þeirra sjálfra; enda varð þat fram at koma sem til dró⁷.

12. Nú⁸ er at segja frá Hrafni, at hann bjó skip sitt í Leiruvagum⁹. Tveir menn eru þeir¹⁰ nefndir, er fóru með Hrafni, systursynir Önundar, föður hans; hét annarr Grímr, en annarr Ólafr¹¹, ok voru báðir gildir menn. Öllum frændum Hrafns þótti mikill svipr¹², er hann fór í brott; en hann sagði sva: kvaðst því¹³ Gunnlaug¹⁴ á hólmi skorat hafa, at hann kvaðst eingar nytjar hafa Helgu, ok kvað annanhvarn verða at hníga fyri öðrum. Síðan sigldi Hrafn í haf, er þeim gaf byr, ok kvamu¹⁵ skipi sínu í Þrándheim¹⁶, ok var þar of vetrinn, ok frétti¹⁷ ekki til Gunnlaugs á þeim vetri, ok þar beið hann Gunnlaugs um sumarit; ok enn annann

(hafa, t. B2, C1). Her afbrydes Membranen B1 og Papirshaandskriftet B2; derimod er Resten af Sagaen tilføiet i C1 med en anden samtidig Haand, og i C2 med samme Haand som det foregaaende.

1) u. A3, C. 2) at sinni t. C1. 3) u. A3, C. 4) A1-3, K; hvertveggja, A5; hvorutveggja, C; u. A4, 6. 5) stórilla, A2-6, C. 6) eigi við ráðit, A2, 4-6. 7) varð þat til at draga sem fram kom, A3 fra første Haand, men Textens Læsemaade ved A. Magn. 8) A1 alene blandt Haandskrifterne har her Capitellinddeling, og aaben Plads for Overskrift og Begyndelsesbogstav. 9) Leiruvagum, som det synes ved Forandring fra den rigtige Læsemaade, C1. 10) u. A2, 4-6. 11) Ölver, A4. 12) sviptir, A2, 4-6, C, og A3 ved A. Magn. 13) en hann sagðist sökum þess (sagð. því, A3, C, K), A2-6, C, K. 14) Gunnlaugi, A5. 15) kom, A4, 5. 16) Þrándheimi, A3, C1. 17) voru þar — fréttu, A6.

vetr var hann¹ í Þrándheimi, þar sem heitir í Lif-
ángri².

Gunnlaugr³ ormstúnga ræðst⁴ til skips með Hall-
freði vandræðaskáldi⁵ norðr á Sléttu, ok urðu þeir
síðbúnir mjök, ok sigldu þeir⁶ í haf [þegar byr
gaf⁷, ok kvamu við⁸ Orkneyjar litlu fyrri vetr. Sig-
urðr jarl⁹ Hlöðversson¹⁰ ræð þá¹¹ fyrri eyjunum, ok
fór Gunnlaugr til hans [ok var þar¹² um vetrinn,
ok virði jarl hann vel. Ok um varit bjóst jarl í
hernat¹³; Gunnlaugr [bjóst til ferðar¹⁴ með honum,
ok herjuðu um sumarit víða um Suðreyjar ok Skot-
landsfjörðu, ok áttu margar orrustur, ok reyndist
Gunnlaugr hinn hraustasti ok [hinn vaskasti dreingr,
ok hinn harðasti karlmaðr¹⁵, hvar sem þeir kvamu.
Sigurðr jarl snerist snemmendis¹⁶ sumars aptr, en
Gunnlaugr sté¹⁷ þá á skip með kaupmönnum, þeim

1) var h. tilsat ved A. Magn. i A3; udel. C1-2. 2) saal. efter A1 selv nedenfor; Skrivemaaden Lyfånggr, som A1 ellers bruger, er forandret til Lifånggr, som K rigtigten har paa de følgende Steder, jfr. Anmærkningerne til Aalls Oversættelse af Snorre, I, 52, 343; Haandskrifterne læse her paa dette Sted paa forskjel- lige Maader: i Þrúfangri (A1); i Kaupånggr (A2-4); i Kaupångri (A5); þar s. h. Kaupånggr (A3 ved A. Magn., A6, C, K). 3) A1 har her aaben Plads for Overskrift og Begyndelsesbogstav, C1 i Margen: xliij. Cap. 4) ræðist, A2, 4-6; reið til skips (skipa, C2) ok ræðst m. Hallfr., A3, C. 5) saal. C1, K; — skáld, A1-6, C2. 6) u. A4; K i Parenthes. 7) fra [frá Sléttu, A6. 8) saal. A2-6, C, K; fyrri, A1. 9) u. A2-5, C. 10) i A1 skrevet Hlöðværsson, og saal. K; Hlöðvisson, A5. 11) ræði (alle de övr.) þá (udel. A3 fra første Haand). I Margen i A2 og A3 have Torfæus og Arne Magnusson tilføiet Aarstallet 1012. 12) fra [u. A2-6, C. 13) til hernaðar, A2-5, C. 14) fra [lótr, A2, 4-6. 15) u. A3, C2, K; ok h. harð. karlm. udel. C1; fra [vaskasti, A2, 4-6. 16) I A1 skre- vet snemmedis; sneri snemmindis aptr, A2-6, C. 17) saal. (ikke lótr) A1 og de övr.

er sigldu til Noregs, ok skildu þeir Sigurðr jarl með mikilli vináttu. Gunnlaugr fór norðr til Þrándheims¹ á Hlaðir², á fund Eireks jarls, ok var þar öndverðan vetr, ok tók jarl vel³ við honum ok bauð honum með⁴ sér at vera, ok þat þekktist hann. Frétt hafði jarl áðr⁵ viðskipti þeirra Hrafnus, sva sem var, ok sagði Gunnlaugi, at hann legð⁶ hann fyrri, at þeir berðist þar í hans ríki. Gunnlaugr kvað hann slíku ráða mundu; ok var Gunnlaugr þar um vetrinn, ok jafnan fálátr. Ok [um varit⁷ einn dag gekk Gunnlaugr úti⁸, ok Þorkell frændi hans með honum; þeir geingu í brott frá bænum, ok á [völlum fyrri þeim var⁹ mannbríngur, ok í brúginum innan voru ij menn með vapnum, [ok skyldust¹⁰; var þar annarr nefndr Hrafn, en annarr Gunnlaugr. Þeir mæltu, er hjá stóðu, at Íslendingar¹¹ hyggi¹² smátt, ok væri seinir til at muna orð sín. Gunnlaugr fann, at hær fylgði mikit háð¹³, ok hær var mikit¹³ spott at dregit, ok gekk Gunnlaugr í brott þegjandi. Ok litlu síðar eptir þetta segir Gunnlaugr¹⁴ jarli, at hann kveðst eigi leingr nenna at þola¹⁵ háð ok spott hirðmanna hans um mál þeirra Hrafnus, ok beiddi jarl fá sér [leidtoga inn¹⁶

1) í Þrándheim, C1. 2) til Hlaða, A2, 3 till. ved A. Magn., 4-6, C, K. 3) u. A4, 5. 4) hjá, A2, 6. 5) u. A2-6, C. 6) lagði, A2-5, C2, K; blátt, t. C1. 7) vetrinn, A3, C; fra [u. A2, 4-6, K. 8) út, A2-6, C, K. 9) fra [völlum nokkrum varð fyrir þeim, A2, 3 ved A. Magn., 6, C, K; völlinn; varð f. þ., A3 første Haand; völlu nokkora (þar, t. A5) varð fyrir þeim, A4, 5. 10) fra [u. A2, 4-6. 11) Íslendingarnir, A2. 12) hjeggi, A3, C1; hjeppi, C2; höggvi, A2, 4-6. 13) fra [með, ok, A2, 4-6. 14) efter A2, 4-6; udfaldet i A1; sagði hann, A3, C, K. 15) liða, A4, 5. 16) fra [leiðsögumann (-menn, A6), A2, 4-6.

í Lifánger¹. Jarli var sagt áðr², at Hrafn var í brottu³ or Lifánger⁴ ok farinn austr til Svíþjóðar⁵, ok því gaf hann Gunnlaugi orlof at fara ok fékk honum leiðtoga tva til ferðarinnar.

Nú⁶ ferr Gunnlaugr af Hlöðum við sjaunda⁷ mann inn í Lifánger⁸; ok þann morgin hafði Hrafn farit þaðan með fimta mann, er Gunnlaugr kvam þar⁹ um kveldit. Þaðan fór Gunnlaugr¹⁰ í Veradal, ok kom þar at kveldi jafnan sem Hrafn hafði áðr verit um nóttina. Gunnlaugr [ferr til þess er hann¹¹ kom á¹² efsta bæ í dalnum, er á Súlu hét¹³, ok hafði Hrafn þaðan farit um morgininn¹⁴]. Gunnlaugr dvaldi þá ekki ferðina, ok fór þegar um nóttina; ok um morgininn í sólarroð¹⁵ þá sá hvarir aðra. Hrafn var þar¹⁶ kominn sem voru vötn tvö, ok á meðal vatnanna voru vellir sléttir; þat heita Gleipnisvellir¹⁷; en fram í vatnið annat gekk nes lítið, er heitir Dínjanes¹⁸. Þar [námu þeir Hrafn

1) *saal.* A4, K; Lifánger, A2, 3, 5, 6; Lyfánger, A1; Kaupánger, C. 2) *u.* A4, 5. 3) var brott, C, K; v. burt, A3; væri í burtu, A2; væri brott, A4, 5, 6. 4) Lifánger, A2, 3, 5, 6; Lyfánger, A1; Lifánger, A1; Kaupánger, C. 5) í A1 skrevet Svíþjóðar. 6) A1 har aaben Plads for Overskrift og Begyndelsesbogstav; C1 har i Margen „XV. Cap.“ 7) *saal.* K; i A1 skrevet siaynda; sjöunda, A2, 3; de övriga skrive med Tal. 8) Lifánger, A2-6; Lyfánger, A1; Kaupánger, C. 9) *u.* A2, 4-6. 10) Gunnl. um kvöldit; kom hann í Verad., ok fór sva jafnan, at hann kom þar um kvöldit sem Hr. hafði ver. nótt. áðr, A6. 11) *fra* [*u.* A6. 12) at, A2-4, C, K. 13) heitir, A3, C, K. 14) áðr, t. C1. 15) *fra* [í sólarroð, C2, uden Tvívl ved Afskriverfeil. 16) *saal.* A1, 2, 4-6; þá, A3, C2, K; þá kom. þar, C1. 17) *saal.* A1; þar (er) h. Gleipnisvellir (Glúmsvellir, A4, 5), A2-6, C, K. 18) *saal.* A1, 3 *fra første Haand*; Dínjunes, A3 *ved A. Magn.*, A1, 6; Dýngjunes, A2, 5, C1, K; Dængjunes, C2.

við¹ í nesiinu, ok voru fimm saman²; þeir voru þar með Hrafn frændr hans, Grímr ok Ólafr. Ok er þeir mættust, þá mælti Gunnlaugr: þat er úú vel, er³ vit höfum fundizt; Hrafn kvaðst þat ekki lasta mundu⁴; ok er nú kostr hvarr⁵ er þú vill, segir Hrafn, at vær berimst⁶ allir, eðr vit tveir, [ok sè jafnmargir hvarir⁷. Gunnlaugi⁸ kveðst vel líka, hvart at heldr er. Þá mæltu þeir frændr Hrafn, Grímr ok Ólafr: kváðust eigi vilja standa hjá, er þeir berðist⁹; sva mælti ok Þorkell svartí, frændi Gunnlaugs. Þá mælti Gunnlaugr við leiðtogana jarls¹⁰: þit skulut sitja hjá, ok veita hvarigum¹¹, ok vera¹² til frásagnar um fund varn¹³; ok sva gjörðu þeir.

[Síðan¹⁴ geingust¹⁵ þeir at, ok¹⁶ börðust frækniliga¹⁷ allir. Þeir¹⁸ Grímr ok Ólafr geingu báðir í mót Gunnlaugi einum¹⁹, ok lauk sva þeirra viðskipti²⁰, at hann drap þá báða, en hann varð ekki sárr. Þetta sannar Þórðr Kolbeinsson í kvæði því, er hann orti um Gunnlaug ormstúngu²¹:

1) staðar, A 3, C, K. 2) fra [nam Hrafn staðar í nesiinu, ok hans menn, A 2, 6; nam Hr. staðar ok hans menn, A 1, 5. 3) at, K; at við fundustum, A 2; at við finnumst, A 4, 5; at vér finnumst hér, A 6. 4) u. A 6. 5) hvort þú v., A 4, 5. 6) saal. (berimz), A 1; bærimz (efter Stechau), K; berjunst, A 2, 4, 5, C 2; berjustum, A 3, 6, C 1. 7) fra [u. de övr. 8) Gunnlaugr kvað sér vel líka, hvart (at, t. A 3, C 1; et, t. C 2) heldr væri, A 2-6, C, K. 9) börðust, A 5. 10) jarlsins, K; u. A 2, 4-6, C. 11) líð, t. A 3, 6, C. 12) vera þar til frásagna, A 3, C; K sætter þar í Parenthes. 13) fundinn, A 2, 4-6. 14) I A 1 er aaben Plads for Overskrift og Begyndelsesbogstav. 15) geingu, A 3, C 2. 16) efter A 3, C, K; udfaldet i A 1. 17) frækniliga, A 3, C 2; börð. allir mjök frækniliga, C 1. 18) fra [u. A 2, 4-6. 19) ok börðust allfrækniliga (allhraustliga, C 1), t. A 2, 3 ved A. Magn., 4-6, C, K. 20) viðskiptum, A 2-6, C, K. 21) Visen

Hlóð, áðr¹ Hrafni næði,
 hugreifum Óleifi
 Göndlar þeys² ok Grími³
 Gunnlaugr⁴ með hjör þunnum⁵;
 hann varð hvatra⁶ manna,
 hugmóðr drifinn blóði
 ullr rëð ýta falli⁷
 undviggs⁸, bani þriggja.

Þeir [Hrafni sóttust meðan ok Þorkell svartí⁹, frændi Gunnlaugs, ok féll Þorkell fyrri Hrafni ok lét líf sitt; ok allir féllu förunautar þeirra at lyktum¹⁰. Ok þá börðust þeir tveir¹¹ með stórum höggum [ok öruggum atgáangi¹², er hvarr veitti öðrum, [ok sóttust¹³ einart¹⁴ í ákafa¹⁵. Gunnlaugr hafði þá sverðit Aðalráðsnaut, ok var þat hit bezta vapn. [Gunnlaugr hjó þá um síðir til Hrafns mikit högg með sverðinu, ok undan Hrafni fótinn¹⁶; Hrafni féll þó eigi at heldr, ok hnekti¹⁷ þá at stofni einum, ok studdi þar á stúfinum¹⁸. Þá mælti Gunnlaugr: nú

udelader A3 fra förete Haand, men den er af A. Magn. tilföet bag ved Sagacn (A3m).

1) Hlöðaðr, A2; hloþaðor, A4; hloþaðo, A5; hlöðr áðr, C. 2) saal. C1; þeys, A1, K; þeirs, A2, 3m, 4-6, C2. 3) Grímr, A2, 4, 5. 4) Gunnlogi, A5. 5) saal. A2, 3m, 4-6, C, K, *hvilket ogsaa passer til Verset*; þunnum, A1. 6) hvitra, A6. 7) allr rëð íta (ýta, C2, K) filli (fylli, A5, 6, K), A2, 3m, 4-6, C, K. 8) saal. A1; yggmóðs (iggm., A2, 4-6), A2, 3m, 4-6, C, K. 9) fra [sóttust á meðan Hrafni ok Þorkell svartí, A2, 3 ved A. Magn., 4-6, C, K. 10) nema ij leiðtogar Gunnlaugs, er Eirekr jarl fékk honum, t. C1. 11) Rafni ok Gunnlaugr, t. C1. 12) fra [u. A6. 13) sóttu, A2, 3, C, K. 14) saal. A1; einatt (d. s. ?), A3, C, K; eiatl, *feilskrevet*, A2; udel. A4, 5. 15) fra [u. A6. 16) fra [hjó Gunnlaugr þá um síðir fótinn undan Hrafni með sverðinu, A6. 17) hnekti, A6; hökti, C1; himkti, C2. 18) st. þar at (við, A2, 4-6) stúfinum (stúfnum, A2, 4-6), *de öor.*

ertu óvígr, [segir hann¹, ok vil ek eigi leingr ber-
 ast við þik, örkumlaðan² mann. Hrafn svarar: sva
 er þat, segir hann, at mjök hefir á leikizt³ minn
 hluta, en [þó mundi mēr enn vel duga⁴, ef ek
 feingi at drekka nokkut. Gunnlaugr svarar: svík
 mik þá ei, [segir hann⁵, ef ek færi þer vatn í⁶
 hjálmi mínum. Hrafn svarar: ei mun ek svíkja
 þik, segir hann. Síðan gekk Gunnlaugr til lækjar
 eins, ok sótti⁷ í hjálminum, ok færði Hrafn; en
 hann seildist í mót hinni⁸ vinstri hendinni⁹, en hjó
 í höfuð Gunnlaugi með sverðinu¹⁰ hinni hægri hendi,
 ok varð þat allmikit sár. Þá mælti Gunnlaugr:
 illa sveiktu mik nú, ok ódreingiliga¹¹ fór þer¹², þar
 sem ek trúða þer. Hrafn svarar: satt¹³ er þat, segir
 hann; en þat gekk mēr til þess, at ek ann þer
 eigi faðmlagsins Helgu hinnar fögru. Ok þá börð-
 ust þeir enn í ákafa; en sva lauk [at lyktum¹⁴, at
 Gunnlaugr [bar af Hrafn¹⁵, ok lét Hrafn þar líf
 sitt¹⁶. Þá geingu fram leiðtogar jarlsins¹⁷, ok bundu
 höfuðsárit Gunnlaugs¹⁸; hann sat þá meðan¹⁹ ok
 kvað þá²⁰ vísu þessa:

1) fra [u. A3, 6, C, K. 2) örkumlaðan, A2, 4, 6. 3) um, t. A2, 4-6. 4) fra [nú (þó, A4, 6, K; þá, A5) mundi enn (vel, t. K) duga, A2, 3 *ved A. Magn.*, 4-6, C, K; enn mundi ek vel duga, A3. 5) fra [u. *de övr.* 6) á, A4, 5. 7) saal. A1, 4, 5; sókti, A2, 3, 6, C, K. 8) seild. mót (í mót, A3, C) honum með vinstri hendi, A2, 3, C; seild. mót með vinstri h., A4-6. 9) hendi, K. 10) u. A6, C. 11) ómannliga, A2, 4-6. 12) þat, t. *de övr.* 13) sva, *de övr.* 14) fra [u. A2, 4-6. 15) fra [hjó Hrafn banahögg, A2-5, C, K. 16) fra [u. A6. 17) Gunnlaugs, A2, 3 *ved A. Magn.*, 4-6, C. 18) bundu um höfuðsár Gunnlaugs (hans, A4-6, C), A2-6, C. 19) ok sat hann á meðan, A2, 4-6; hann (Gunnl., C2) sat (þá, t. C2) á meðan, C, K. 20) u. A4-6, K.

Oss gekk mætr¹ á móti
 [mótrunnr í² dyn spjóta³
 hrið gjörfandi hjörva
 Hrafn framliga⁴ jafnan;
 hær varð mörg í morgin
 málmflaug um Gunnlaugi
 her⁵ gerðandi á hörðu⁶
 hringþollr⁷! nesi⁸ Dýnga⁹.

Síðan bjuggu þeir um dauða menn, ok færðu Gunnlaug á hest sinn [eptir þat¹⁰, ok komust með hann¹¹ allt¹² ofan í Lifánger¹³; ok þar lá hann þrjár nætr, ok fékk alla þjónustu af presti, ok andaðist síðan, ok var þar jarðaðr at kirkju. Öllum þótti mikill skaði at¹⁴ um hvarntveggja¹⁵ þeirra, Gunnlaug ok Hrafn¹⁶, með þeim atburðum¹⁷ sem varð um¹⁸ líflát þeirra.

13. Ok¹⁹ um sumarit, áðr þessi tíðindi spurðust²⁰ út hegat²¹ til Íslands, þá dreymdi Illuga svarta, ok var hann þá²² heima á Gilsbakka: honum þótti

1) mætr, A2, 4-6, C2. 2) fra [mótrunnar, A2, 4-6, C2; málmrunnr í, A2. 3) fra [mótrunnar gunnsþjóta, A6. 4) fram leggja, C. 5) saal, A1, 3 o. fl.; hær, A2. 6) efter Gætuing; havrða, A1; hörða, A3; den hele Linie gives meget forskjellig i Haandskrifterne og K: hær (her, A4-6) gerandi harða, A2, 4-6; her gervandi (gervandi, K) harða, C2, K; her gervandi hörða, A3; herðgervandi harða, C1. 7) hrimþollr, A3. 8) nes í, A5; á nesi fudes ikke i Haandskrifterne. 9) Dýngju, A2, 3 ved A. Magn., 4-6, C2, K; Dýngu, C1. 10) fra [u. A2, 4-6. 11) ok komst hann, A2, 4-6. 12) u. A3, C. 13) Lifánger, A2-6, K; Lyfánger, A1; Kaupánger, C. 14) u. A2, 4-6, C2. 15) hvortveggi, A2, 4; hvorutveggju, A6; hvorn, C2. 16) Gunnlaugs ok Hrafn, A5, 6, C2. 17) atburð, C1; atburði, K. 18) saal, A1 (ikke við). 19) I A1 er aaben Plads for Oevrskrift og Begyndelsesbogstav. A2, 4-6 tælle her ligeledes det 13. Capitcl. 20) saal, de øvrige; spurðist (= spyrðist?), A1. 21) u. A3, C; út heg. udel, A2, 4-6. 22) fra [þar, A2, 4, 5; eina nótt, C1; udel, A6.

Gunnlaugr at sèr koma [í svefninum¹, ok [var blóðugr mjök, ok² kvað vísu þessa [fyri honum í svefninum³. [Illugi mundi vísuna, er⁴ hann vaknaði, ok kvað síðan⁵ fyri öðrum⁶.

Vissa⁷ ek Hrafn, en Hrafn
 hvöss⁸ kom egg í leggi,
 hjaltugguðum⁹ höggva
 hrynfiski¹⁰ mik¹¹ brynju;
 þá er hræskæri¹² hlýra¹³
 hlaut fen ari benja,
 klauf gunnspjóti Gunnar¹⁴
 Gunnlaugs höfuð nanna¹⁵.

Sá atburðr varð suðr at Mosfelli hina¹⁶ sömu nátt, at Önund dreymdi at Hrafn kvæmi at honum, ok var allr alblóðugr¹⁷; hann kvað vísu þessa:

Roðit¹⁸ sverð, en¹⁹ sverða
 [sverðrögnir mik²⁰ gerði²¹,

1) svefni, A3, 6, C2, K; fra [u. C1. 2) fra [u. A4, 5. 3) fra [u. A2, 4-6. 4) þá, A3, C. 5) hana, C. 6) Denne Passus fra [satte A2, 4-6, C, K efter Visen; kun A1 og A3 satte det foran. 7) saal. A1; hér sá, de övriga. 8) saal. de övriga; i A1 skrevet huass. 9) saal. A1; hjaltugguðum, K; hjaltugguð um, A3 ved A. M. 4-6, C; hjálm ugguðum, A3 fra første Haand. 10) saal. A1; hrimfiski, K; hrimfiki, A2, 3 ved A. Magn., 4-6, C1; hrimfiski, A3 første Haand; hrimfyki, C2. 11) mér, A2, 4-6, K. 12) efter Gjetning; i A1 staaer hre skiærri; hresskiærri, A2; hress kiæri (kæri), A4, 5; hress kjöri, A6; hresskærra, A3, C; K læser hræsklærr. 13) saal. alle Haandskrifter; hlýra, K. 14) Gunnarr, K (alene). 15) saal. A1; Gunnl. hefi nanna, A3 første Haand; minna (myonna, C2), A2, 3 ved A. Magn., 4-6, C, K. 16) at Mosf. suðr þá (hina, K) sömu n. A3, C, K. 17) var allr blóðugr, A2, 4, 5; var alblóðugr, A6. 18) er, t. A5, K i Parenthes. 19) er, A6. 20) fra [saal. A1, skrevet sverðraugnir m.; sverð agnir (sverðagnir, A4, 6; sverðugnir, A5) mik, A2, 3 ved A. Magn., 4-6, C; sverð augnir mér, A3 første Haand; sverð ógnir mér, K. 21) gerðu, C2; Resten af Visen er udeladt i A3, men tilføiet af A. Magn. i Margen (A3m).

voru reynd í röndum
randgálkn¹ fyri ver handan²;
blóðug hygg ek í blóði
[blóðgögl of skör stóðu³,
sárfikinn hlaut sára
sárgamr⁴ en⁵ á þramma⁶.

Ok um sumarit annat⁷ eptir⁸, á alþingi, mælti Illugi svarti til Önundar, [at lögbergi⁹: hverju villtu bæta mér son minn, [sagði hann¹⁰, er Hrafn, son þinn, sveik hann¹¹ í trygðum? [Önundr svarar¹²: sjar-kominn þykkist¹³ ek til¹⁴ þess, sagði hann, at bæta hann, sva sárt¹⁵ sem ek [hælt á¹⁶ þeirra fundi; man ek ok eingra bóta beiða þik fyri minn son. Illugi svarar: kenna skal þá nakkvarr [at skauti¹⁷ þinn frændi, eðr þinna ættmanna¹⁸. Ok eptir þingit um sumarit var Illugi jafnan dapr¹⁹ mjök.

Þat²⁰ var sagt, um haustið²¹, at Illugi reið heiman

1) *saal. A1, K*; randgjálfr, *A2, 3m, 4, 5, C*; randhögl, *A6*. 2) verkandan, *C2*; í *C1* verknjn, *utydelig skrevet, som det synes med Villie*. 3) *saal. fra* [*A1, K*; blóð Gunnlaugs af skör stóðu (stóðum, *A1, 5*), *A2, 3m, 4-6, C*. 4) *saal. A3m, C, K*; sárgramr (sárgramr, *A2, 4-6*), *A1, 2, 4-6*. 5) *saal. A1, 5*; enn, *de övr.* 6) *saal. A1, C, K*; þrama, *A2-6*; *Læsemaaderne sárgramr — þrama give samme Mening.* 7) *u. A3, C, K*. 8) *u. A2, 4-6*. 9) *fra* [*u. A5*. 10) *fra* [*u. A2, 4-6*. 11) *u. A3, C*; *K i Parenthes*; er sonr þinn sveik í trygðum, *A2, 4-6, C2*. 12) *fra* [*u. K*. 13) *er, A3, C*. 14) *i A3 udel. fra første Haand og tilføiet af A. Magn.* 15) *hart, A5*. 16) *fra* [*saal. A1, 2, 4, 6*; hlaut af, *A5*; beið af, *A3, C, K*. 17) skömmu, *A3, C, K*. 18) *fra* [*saal. A1*; á sköm (skömm, *A4-6*) þeirri, frændi þinna eðr (annarra, *t. A4*) ættmanna, *A2, 4-6*. 19) *i A1 skrevet dapur*. 20) *A1 har aaben Plads for Overskrift og Begyndelsesbogstav. A2, 3, 6, C, K begynde: Nú er sagt o. s. v.* 21) þat er sagt, at Ill. reið heiman, *A4*; þat er sagt um reið Illuga, at hann fór heiman, *A5*.

af Gilsbakka með xxx manna, ok kvam til Mosfells snemma morgins. Önundr kvamst [í kirkju, og synir hans¹, en Illugi tók frændr hans ij, [hèt annarr Björn, en annarr Þorgrím²; hann³ lét drepa Björn, en fóthöggva Þorgrím. Reið Illugi heim eptir þat⁴, ok varð þessa eingi rétting⁵ af Önundi. Hermundr Illugason undi litt⁶ eptir Gunnlaug, bróður sinn, ok þótti ekki hans hefnt at heldr, þótt þetta væri at gjört. Maðr hèt Hrafn, ok var bróðurson Önundar at Mosfelli; hann var farmaðr mikill, ok átti skip, er uppi stóð í Hrutafirði. Ok um varit reið Hermundr Illugason heim⁷ einn samt⁸, ok norðr Holttavörðuheidi, [ok sva⁹ til Hrutafjarðar, ok út á¹⁰ Borðeyri til skips kaupmannanna¹¹; kaupmenn¹² voru þá búinir mjök. Hrafn stýrimaðr var á landi, ok mart manna hjá¹³ honum; Hermundr¹⁴ reið at honum, ok lagði í gegnum hann spjótinu¹⁵, ok reið þegar í

1) fra [*saal. A1* men utydelig, da Skriften her er meget afbleget; i Stechhaus Afskrift er Lacun. I Papirshaandskrifterne er Stedet óiensynlig suppleret efter en Afskrivers Formodning, der læses: í því burt (cl. brott), ok s. h., A2-6, C2, K; C1 har: en í því hili komst Önundr á braut ok synir hans. 2) fra [Björn ok Þorgrím, A2-6, C, K. 3) ok A3, C, K. 4) *saal. A1*; þetta, K (efter Stechhaus); eptir þat, u. A3, C2; með þat reið Illugi, A2, 4-6; reið síðan Ill. heim, C1. 5) *saal. A1* (ikke rættingr); ok v. eingi rætting þess (måls, t. A4, 5), A2-5, C, K; ok v. eingi rætting þessa fyrir Ön., A6. 6) illa, A3 første Haand, C1; Hermundi Illugasyni eirði illa, A2, 3 ved A. Magn., 4-6, C2, K. 7) u. A6. 8) einnsaman, A2, 3 ved A. Magn., 4-6, C, K. 9) fra [u. A6. 10) at, C1. 11) kaupmanna, de ðor. 12) þeir, A2, 4-6. 13) með, A3-6, C, K. 14) ok er Hermundr kom, reið hann at h., C1. 15) *saal. A1-3*; spjóti, A6; með spjótinu, A4; lagði hann í gegn með sp., A5; lagði spjót í gegnum hann, K.

brott¹; en þeim varð öllum bilt[, fèlögum Hrafnis, við Hermund². Eingar kvamu bætr fyri víg þetta. Ok með þessu skilr skipti þeirra³ Illuga svarta ok Önundar at Mosfelli.

Þorsteinn⁴ Egilsson gipti⁵ Helgu, dóttur sína, [er stundir liðu fram⁶, þeim mauni, er Þorkell hét, ok var Hallkelsson⁷; hann bjó út í Hraundal⁸; ok fór Helga til búis með honum, ok varð honum lítt unnanði, þvíat hon verðr⁹ aldrei afhuga Gunnlaugi¹⁰, þótt hann væri dauðr; en Þorkell var þó vaskr maðr [at sèr¹¹ ok auðigr at¹² fè, ok skáld gott. Þau áttu börn saman, ekki allfá; Þórarinn hét son þeirra, ok Þorsteinn, ok enn fleiri börn áttu þau¹³. Þat var helzt gaman¹⁴ Helgu, at hon rekti¹⁵ skikkjuna Gunnlaugsnaut, ok horfði þar á¹⁶ laungum¹⁷. Ok eitt sinn kom þar sótt mikil á bæ þeirra [Þorkels ok¹⁸ Helgu, ok krömdust¹⁹ margir leingi. Helga tók þá ok þýngd²⁰, ok²¹ lá þó eigi. Ok einn laugar-aptan²² sat Helga²³ í eldaskála, ok hneigði höfuð²⁴ í knè Þorkatli²⁵, bónda sínum, [ok

1) reið í burt síðan, A 2, 4-6, C 1. 2) fra [við, fél, Hrafnis, A 2-6, C, K. 3) með þeim Ill, sv. ok Önundi, A 3. 4) A 1 har aaben Plads for Overskrift og Begyndelsesbogstav. 5) Eptir þetta giptil Þorst. Egilss., C 1. 6) fra [u. de övr. 7) Hallsteinsson, A 6. 8) saal, de övrige Haandskrifter og K, samt Landnámabók II, 4 (S. 74), og saaledes benævnes Gaarden endnu; Hraundal, A 1, 3 fra første Haand. 9) varð, de övr. 10) saal. A 1 (ikke Gunnlaugs) og de övrige. 11) fra [u. A 6. 12) af, A 3, C 2. 13) þó ei séu hér nefnd, t. C 1. 14) helzta skemtan, C 1. 15) saal. A 1; rakti niðr, de övrige. 16) horfði á hana, de övr. 17) uðum, A 3 fra første Haand. 18) fra [u. A 4, 5. 19) krömuðust, A 3, C 1, K. 20) nokkra, t. C 1. 21) en A 2, 3 ved A. Magn, 4-6, C, K. 22) laugar-dags aptan, A 4, 5. 23) er Helga sat, C 1. 24) höfði, A 2, 3, 5, 6, C 2, K; hn. hon höfði, C 1. 25) Þorkeli, den nyere Form, A 2, 4-6, C.

lèt senda eptir skikkjunni¹ Gunnlaugsnaut. Ok er [skikkjan kvam til hennar, þá settist hon upp, ok rakti skikkjuna fyrri sér² ok horfði á³ um stund; ok síðan hnè hon apr⁴ í fang⁵ bónda sínum[, ok var þá⁶ örend⁷. Þorkell kvað þá vísu þessa:

Lagða⁸ ek orms at armi

arungóða⁹ mèr trúðu¹⁰,

guð brá leyðrar¹¹ lífi,

líns andaða mína¹²;

[.

.

þó er heiðendum bíða

bliks þúngara miklu¹³.

1) fra [hon lèt sækja skikkjuna, A2, 3 ved A. Magn, 4-6, C2, K; lèt hon þá sækja skikkjuna, C1. 2) fra [hon kom, rakti Helga niðr skikkjuna, A6. 3) hana, t. de övr.; K i Parenthes. 4) apr á bak, C1. 5) knè, A3 første Haand. 6) fra [u. A2-6, C. 7) i A1 skrevet eyrend; de følgende Ord og Visen udelclader A3, men det er tilføjet i Margen af A. Magn. (A3m). 8) saal. A1; hugða (hugðak orms, A4-6), de övr. 9) saal. A1, C1; armi góða, de övr. 10) fróðu, A5. 11) saal. A1 (r. leyðrar?); ljósrar, de övr. 12) saal. A1, K; líns and. minna, A2, 3m, 4, 5, C; líns andaðra minna, A6. 13) De to Linier, som efter A1 savnes i Visen, antage vi at være den femte og sjette, istedenfor at man har antaget, at det maatte være de to sidste, og vor Mening bestyrkes formentlig dels ved Ordene selv i de to sidste Linier, dels derved, at A1 angiver ingen Lacun. Papirshaandskrifterne A2, 3m, 4 og 6 have de sex Linier fortløbende, ogsaa uden Lacun, A5 derimod har en Lacun for Slutningen. Med Hensyn til Texten gives de to Linier saaledes i A2-6, C, K:

þó eð (ek, A3m, C1-2, K; þá er, A6) heiðendr bíða (bíði, C1)

bliki (blikr, A4, 5) þfngðar miklu,

og da denne Læsemaade gjør det sandsynligere at de to sidste Linier maatte savnes, istedenfor de to næstsidste, har en nyere Haand i A2 (som ingen Lacun har i Texten) tilsat, og formodentlig selv forfattet, følgende to Linier, som der staae i ne-

Helga var til kirkju færð, en Þorkell bjó þar eptir¹, ok þótti öllum mikit fráfall Helgu, sem van var at². Ok lýkr þar nú sögunni³.

derste Margen, og derfra ere optagne i Texten i C1-2 og i K:

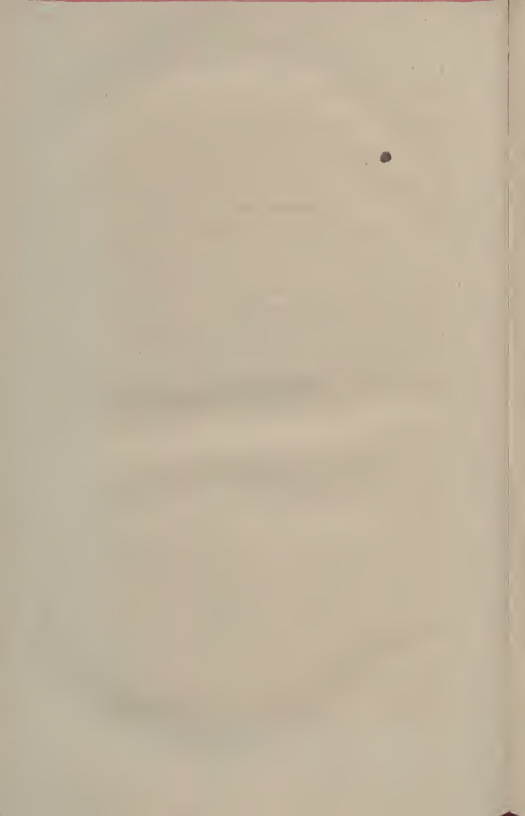
Bót fast (fær, C2, K) sízt fyrir sætu;

sútar ek vefst i (því, C1) klátum (knútum, C1-2).

hvilket Tillæg vi naturligviis maa forkaste som uægte. Den lærde Gunnar Pálssons Variationer findes i Anmærkningen til denne Vise i Udgaven (K) S. 193.

¹) leingi síðan, t. C1. ²) einna mest bónda hennar, t. C1. ³) ok lýkr hér nú (u. A6) sögu Gunnlaugs ormstúngu, A2,3 ved A. Magn., 4-6, C2, K; ok lýkr hér nú sögunni af Gunnlaugi ok Hrafni, A3 første Haand; ok lýkr hér sva sögu þeirra Gunnlaugs ormstúngu ok Skáld-Rafns, C1.

**SAGA AF
VÍGA-STYR OK HEIDAR-
VÍGUM.**

SAGA AF VÍGA-STYR OK HEIÐARVÍGUM'.¹

[Brot].

² **A**TLI stóð í dyrum úti, ok var hann veginn af manni

¹) *Overskriften er dannet af os ifølge den af Jón Ólafsson fra Grunnavík givne Beskrivelse over Oldskriftets 12 tabte Blade, hvoraf han havde taget Afskrift, der tillige med Originalen brændte 1725. Deraf seer man nemlig, at Beretningen om Heiðarvíg kun har dannet et Afsnit som et Capitel for sig i den større Saga; men dette Afsnits løse Sammenhæng med Hovedpersonen Vígastyr har foranlediget mange senere Forfattere til at anføre disse to Dele af en Saga som to faldstændige Sagaer: Vígastyr's saga og Heiðarvíg's saga. Med Hensyn til Ordenen have vi valgt at sætte det af Jón Ólafsson, efter Hukommelsen og enkelte Excerpter af det tabte Stykke, forfattede Uddrag foran det endnu levende Brudstykke af Sagæens sidste Deel, da det er det eneste vi have tilbage, eller maaskee nogensinde kunne vente at finde, af det tabte fortræffelige Oldskrift. Forfatteren selv har givet dette Uddrag Overskriften: „Inntak sögubrotisins af Vígastyr“; i Udgaven i „Íslendinga Sögur, fyrsta bindi, 1829“, er Overskriften (S. 309): „Ágrip Vígastýrssögu ok fyrra parts Heiðarvígasögu, ritat af Jóni Ólafssyni frá Grunnavík“. Iøvrigt give vi saavel Uddraget selv, som Forfatterens Anmærkninger ordret efter hans egenhændige Haandskrift, som opbevares i den Arna-Magnæanske Haandskrift-Samling under Nr. 450 B. i 4to, kun at vi have lempet Retskrivningen efter Oldskrifternes Regler, og sat den af ham anvendte Betegnelse m. m. (minnir mik) for de Steder eller Navne han ikke sikkert erindrede, i Anmærkninger; ligesom vi ogsaa udhæve de sikre Steder, betegnede af ham med s. s. (segir sagan), da disse Steder ere af ham udskrevne af selve Oldskriftet. For at give et tydeligere Begreb om Beskaffenheden*

nokkrum, sem deildi við hann útaf einum lánási¹; reiddi hann burt á sinn².

2. Þarnaest getr um, at Styrr³ vo þenna sama mann⁴, ok at hann hëti þormóðr⁵, eðr þviliku nafni, vildi sá forðast Styr, ok hafði vara á sèr; var hann tekinn til at færa sik úr bygdinni, er Styrr frëtti til ferða hans; tók hann sik þá heiman með fjóra menn, ok reið af stað um nóttina, eðr í dögum; spurði hann upp náttstaði hans í tveim stöðum, vildu þó báðir þeir bæendr leyna manningum; reið Styrr svo upp veg eptir honum; þetta var á einu kveldi; mætti hann þá mönnum, sem sögdust hafa sèð menn ríða fyrir utan almennings veg; hvataði Styrr þá eptirreiðinni, ok varð varr við mennina í víðirkjörum nokkurum, eðr kvosum, skamt frá veginum; reið hann þegar þar at, ok fóru eigi mörög orð milli þeirra, áðr Styrr vo hann, ok var hann götvaðr þar við veginn.

Af Berserkjunum.

3. Vermundr hèt maðr, kallaðr Vermundr hinn mjósi, hann bjó í Ísafirði, á bæ þeim er Laugaból heitir⁶; sá var

skaffenheden af Forfatterens Excerpter, og deres Forhold til det optegnede Uddrag, give vi disse Excerpter fuldstændigen blandt Tillaggene, saameget mere, som Forfatteren ikke har kunnet indordne flere af dem i Uddraget. 2) Fragmentid byrjæstist svo, forudskikket Bemærkning af Forfatteren Jón Ólafsson.

- 1) man ek eigi hvort sá var þræll Ála, *Forf. i Parenthes.*
 2) Þar með endaðist sá kapituli (i *Membranen*), *Forf. i Parenthes.*
 3) *I Udgaven i Íslendinga Sögur 1829 (K) bruges Formen Stýrr og Viga-Stýrr, men vi indsee ikke Grunden derfor; saavel Haandskrifterne som den almindelige Udtale er for den her fulgte Forn Styrr. Anledningen til dette Tilvaen (Mandens egentlige Navn var Arngrimr) berettes ogsaa i Eyrbyggja saga 12. Cap. 2) m. m. Forf. Anm. 3) Kanskø, ok svo minnir mik, haun hafð heldið Þorbjörn, ok sè sá sami Landn. umgetr p. 53 (efter den Skalk. Udgave, d. e. Landnámab. II. 17; I. B. S. 111.) bróðir Kleppjárns, en Þórdís, systir þeirra, kannske hafi verit móðir Gestis, ok hann nefnist þar Þorgestr. Forf. 4) Þat mun heldr hafa verit í Vatnsfirði, því Eyrbyggjas. kap. 38 (Udg. C. 56) getr eigi um, at Ver-*

bróðir Styr; honum þótti bær sinn lasinn ok mjök at falli kominn, þessvegna fór hann utan, til Noregs¹, at sækja sèr við til húsabótar. Hákon jarl ræði þá í Noregi; Vermundr hitti á þar hann sat um vetrinn; brátt kom hann sèr í vingun við jarlinn, ok gaf honum gráfeldi ok skinnavöru, sem hann hafði með sèr fært; þar var hann um vetrinn með jarli í góðri vináttu. Berserkir tveir voru með hirð jarls, hèt sá eini Halli, annarr Leiknir, hann var þeirra yngri²; hafði jarlinn þá til stórvirkja, því þeir voru menn miklir fyri sèr, skapstórir, ok sterkari öðrum mönnum; væri þeir eggjaddir eðr reiðir stóð ekki fyri þeim, ok kom þá at þeim slíkr berserksgánger, at engir menn stóðust, þótti því flestum ódælt við þá at skipta. At vori³, þá kaupmenn bjuggust til Íslands ok Vermundr hafði búit skip sitt, kveðr jarlinn hann at máli eitt sinn, ok biðr hann mæla til þess í sinni eigu, sem honum leikr helzt hugr á. Vermundr svarar, at nokkut sè þat, sem sèr þyki helzt gripr í, en sè uggandi, hvort jarlinn vili veita sèr þat. Jarlinn spyr, hvat helzt þat sè. Vermundr segir þat vera menn þá tvo hina öfluggu, sem eru í hirð hans, þyki sèr mesta gerssemi í þeim, ef jarlinn vili gefa sèr, því sèr megri vera mikit traust at þeim, en hann eigi sökótt víða. Jarlinn svarar, at hann hefði ætlat hann mundi til annars heldr mælast, ok annat væri honum þarfara, því hann þekki svo skaplyndi berserkjanna, at eigi sè bændum hent at halda

mundr hafi búit þar, fyrr en hann fylgði Snorra til Borgarfjarðar vorit eptir er Styrr var veginn, ok eptir Grettissögu, kap. 51 [*det er i den holumske Udgaue Cap. 51*] (calculo Þormóðar — d. c. Torfæi —: 1018, þá Grettir kom þar vestr); en þat er Eyrb. s. kap. 14 (*Udg. C. 25, S. 114*) segir, at hann hafi búit í Hraunhöfð, þá hann fékk berserkina (því hún lætr hann hafa tekit þar við búi 982, en þegit berserkina 983), man ek fyri vist at þessi saga sagði eigi, heldr á Vestfjörðum; þó er Eyrbyggju sögn líkligri. *Forf.*

1) *I Margen har Forf. tilfóiet Aarstallet 983.* 2) Eyrb. s. kap. 14 (*Udg. Cap. 25*) segir þeir hafi verið Svenskir at kyni, því Eiríkr enn sigrsæli Svía konúnger hafði sent þá jarlinum. *Forf.* 3) *Aarst. 984 i Margen.*

þá, ef eigi er at þeirra skapi gjört; muni sèr þykja á sinn hluta gjört, ef illa er at þeim farit, eðr veitt nokkur vèl-ræði, ok býðr Vermundi at kjósa annat; en Vermundr vill eigi annat þiggja, ok lætr at þessi vandhæfi sè eigi svo mikil, at hann geti þá eigi vel haldit fyrri skapsmuna sakir, svo þeir vel uni. Jarlinn svarar, at þá skuli hann þessu ráða, en miklu þyki sèr varða, at vel sè við þá gjört; heitir Vermundr góðu um þat, ok þat verðr at lyktum, at berserkirnir fara með Vermundi; gefr þeim vel byri heim um sumarit¹, ok tekr Vermundr strax at bæta hús sín, ok hafði þá til heimilis starfa. Brátt fannst þat á skapi berserkjanna, at þeir voru eigi felldir til vinnu, en voru fúsir til manndrápa ok stórvirkja; sögðu þeir Vermundi, at jarlinn hefði selt sik honum í hendr til trausts móti sþandmönnum hans, en eigi til vinnu; voru þeir skapstírðir, ok gjörðust nú ofresli Verinundar²; iðrast hann nú, at hann beiddi þessarar gjafar af jarlinum, ok hugsar um, hvernig hann geti komit þeim af sèr. Þetta spyrst víða, at Vermundr hefir þegit berserkina af jarlinum; þykir nú óvinum Vermundar hálfu verra á hann at ráða en áðr.

Vermundr átti dóttur eina fullvaxna; Halli lagði hug á hana, ok var opt á ræðum við hana; þetta rómaðist brátt, ok verðr Vermundr þessa varr, en lætr sem hann viti eigi.

Um vetrinn³ á útmánuðum⁴ sendir Vermundr mann at Hrauni til Víga-Styrs, bróður síns, þess erindis at hann býðr honum at heimboði til sín. Styrr tekr því fálíga í fyrstu, en segir þó hann muni koma; telr þat eigi hafa verit vanda bróður síns fyrri, ok heldr hèr muni nokkut undir búa, því fátt hafði þeirra milli verit þángat til; ferr þó heiman með nokkra menn, ok riðr vestr í Ísafjörð at Laugabóli; tekr Vermundr á móti honum háðum höndum,

1) *Aarstallet* 984 i *Margen*. 2) Eyrb. kap. 14 (*Udg. C.* 25) segir öðruvís frá þessu, nefnl., at Halli bað Vermund at fá sèr kvonfång sæmiligt, en Verm. taldist undan, ok því sló Halli á sik úlfbúð ok illindum. *Forf.* 3) en Eyrb. kap. 14 (*Udg. C.* 25) segir, at berserkirnir hafi komit til Styrs um haustið 984. *Forf.* 4) *Aarstallet* 985 i *Margen*.

ok þakkar honum þarkomuna; gistir þar Styrr þrjár nætr í góðu yfirlæti, var þat kallat kynnisfór¹. Þann dag, er Styrr vill burt ríða, sitja þeir bræðr yfir drykkjuborðum, eru nú báðir allgláðir, ok fellr allt vel á með þeim. Þá mælir Vermundr: nú skaltu hafa þökk, bróðir, at þú hefir eptir bón minni heimsókt mik, ok þar þat hefir eigi fyrri verit, vilda ek þú nytir þess í nokkru: hær er gjöf sú, er mær sýnist þær vel í hag koma, þat eru berserkir tveir, er hær hefi ek með mær; veit ek at þú átt marga mótgöngumenn, ok víða árása von. Styrr mælti: þetta er mikil gjöf, ok af því ek veit þat eigi í minni eigu, er þessu sè jafu-vægt, þá kann ek þær eigi betri laun, en ek gefi þær þessa berserki aptr, svo þú njótir þeirra sjálfr. Vermundr þykkist við, ok segir hann gjöri eigi rétt at virða illa, er hann býðr honum til sæmdar svo þarfa gjöf. Styrr svarar: segðu hitt, bróðir, at þú iðrast þú hafir við berserkjunum tekit, því nú finnr þú þik eigi megnugan at halda þá fyrri þeirra skapsmuna sakir. Vermundr segir þá at svo er, ok lætr upp allt hit sanna, ok biðr hann at leysa sik við þetta vandræði. Styrr kveðst deigr við þeim at taka, því jarlinn sè til eptirmælis, ef þá saki nokkut, muni hann þó þar at ráða, ef þeir vili sèr fylgja, ok leysa svo vandræði hans; Vermundr verðr þessu gláðr. Nú eru berserkirnir kallaðir þángat, ok spurðir, ef þeir vili Styr fylgja; segir Vermundr, at Styr ok þeirra lunderni muni betr saman koma, því hann eigi sökóttara, en sè skörúngr í geði, en sik þurfa heldr at snúast við búskapar annriki. Berserkirnir segja, at jarlinn hafi sik honum alleina til fylgðar fengit, en vel ok höfðingliga lítist sèr á Styr, þó muni þeir hær á hætta, þar hann lofi at gjöra eptir sínu skapi, ok brúka sik til mannhefnda meir en búsyflu. Verðr þat af, at berserkirnir skulu fara með Styr, ok skilja nú við Vermund allir.

1) Sbr. Þórðar hreðu sögu, kap. 5: „Eiðr varð þessa varr at kynnisvist at Reykjum“. Forf.—*Diese Ord forekomme ikke i den trykte Udgave.*

4. Þorbjörn hét maðr, kallaðr þorbjörn kjálki, hann bjó í Kjálkafirði²; á milli Styr ok hans höfðu lengi deilur verit, ok hafði Styr aldrei náð hefndum á honum eptir sínum vilja; nú þótti honum vel til fallit at brúka berserkina þar til, svo hann kæmi sèr í geðþokka við þá; segir hann þeim þessa fyrirætlan, ok eru þeir þess allfúsir. Þángat koma þeir á nóttu, ok berja at dyrum; en af því fólk allt var í svefni, var eigi skjótt til dyra gengit; skipar Styr þá at brjóta upp dyrnar, ok þat gjöra berserkirnir. Þorbjörn hvíldi í skála; hann vaknar við þenna hávaða, ok spyrr, hverr þar fari með slíkum óspektum, at brjóti hús á fólki um nætr. Styr segist þar vera, ok nú hafi hann þá menn með sèr, er þori at sjá honum í augu, ok nú vili hann launa honum margar skapraunir, ok hafi þat allt of lengi undan dregizt, ok sè honum at verða við. Þorbjörn kveðst hvorki mundi flýja, nè fríðar beiðast, segist senn kominn af sótum fram, þeir megi gjöra hvat þeir geti, hann vili taka við eptir faungum. Þorbjörn lá í lokrekkju, hleypr hann nú upp í sænginni, ok tekr sverð, er þar hëkk, ok verr sik. Styr eggjar nú berserkina stórum, ok segir þat eigi skamlaust, at einn maðr standi svo lengi fyri þeim. Ok við þessi frúnarorð verða berserkirnir óðir, ok brjóta lokrekkjuna at þorbirni, en ámæla Styr, at hann frýi sèr hugar, en vogi hvergi sjálfr nærri at koma. Styr gengr þá fram í ákafa, ok sækir at þorbirni, ok leggr hann í kvíðinn, svo hann fellr; geðjast nú berserkjunum vel at hans framgaungu, ok segjast gjarnan vilja fylgja svo djörfum foringja. Ríða nú þaðan, ok lýsa víginu³; koma nú heim at Hrauni, ok geðjast nú hvorutveggi vel at öðrum, ok þykir þeim Styr góðr ok röskr höfðingi; stóð nú eigi minni

1) byrjar kapituli (*neml. her har Oldskriftet begyndt et nyt Capitel*). *Forf.* 2) Hoc caput cum Eyrb. cap. xv per omnia concordat. *Forf. Ann. I Udgaven af Eyrb. s. Cap. 25 anföres dette kun meget kortelig i Slutningen af Capitlet.* 3) getr um náttstaði þeirra í sögunni, voru þeir liij (at mik minnir) ok einn í Ljáskógum. *Forf. Ann.*

ótti af honum, en áðr, ok þótti óvinum Styrz hann nú allóárenniligr. Líðr nú af vetrinn.

Styrr átti dóttur gjafvaxta, er Ásdís hét. Leiknir¹, sá yngri berserkrinn, lagði þat í vanda sinn, at hann sat laungum á tali við hana ok at talli; tók þá mönnum til at verða margrædt um þetta, ok kom þat fyri Styr, en hann kvað þat engu varða, ok lét sem hann ekki vissi, þó hann þat vel sæi. Nokkrum tíma síðar talast þeir við, berserkirnir ok Styrr, spyr hann, hversu þeim getist at sínu haldi. Þeir láta vel yfir, ok segja sèr þyki hann vera höfðingi þeim til hæfis. Falla þá svo orð í þeirra ræðu, at Styrr spyr, hvort þeir vili eigi leita sèr nokkurrar staðfestu, ok kvænast. Leiknir svarar, eigi sè þat sèr sjarri. Styrr spyr, hvar honum renni hugr til. Leiknir svarar, þat muni helzt í hans valdi. Styrr svarar, at þó hèr sè nokkurr ójfsu-uðr á, þá fellu sèr hann vel í geð, ok mætti þat enn nú reynast betr. Styrr spyr ok Halla, hvort honum standi hugr til nokkurrar konu². Halli segir þat vera. Styrr spyr: hvar. Halli segir Vermundr eigi þar svörum at ráða, ok mundi þat með hans atfylgi takast mega. Styrr tekr engu sjarri, ok fella nú þetta tal um sinn. Litlu síðar vekr Leiknir sama mál. Styrr mælti: til skapsmuna ertu mjök við mitt lyndi, en þess skaltu gæta, at þú hefir eigi fè móti at leggja. Leiknir svarar: þó ek sè maðr felauss, þá kann vera ek geti unnit þau verk, sem þrek er í, þèr til vilja, sem aðrir menn eru eigi í færum um, ok með því móti leyst mik frá sjáttillagi, en verit þèr jafnan hèr eptir til lífs, með Halla, bróður mínum, átt þú móttstöðumenn marga, ok er þèr því þörf traustra manna, en þú fá mèr bólfestu nokkura. Styrr kvað þat satt vera, því sèr væri stórt traust at þeirra gjörfugleika, ok vildi hann gjöra þar nokkura tilraun á áðr. Þykir nú berserkjunum eigi óvænliga áhorfast.

Um vorit³ ríðr Styrr út at Helgafelli til Snorra; vináttu

1) Halli, segir Eyrbyggja saga kap. 16 (*Udg. Cap. 28*). *Forf. Ann.* 2) *Disse Ord findes ikke i Forf. Excerpter og betegnes ikke med s. s. i Afskriften i Rasks Saml. Nr. 30 (betegnet R).* 3) *Aars-tallet 985 i Margen.*

var þá góð þeirra á millum; gekk Snorri á veg með honum, ok ræddust þeir við allan daginn, en engi maðr vissi hvat þeir töludu, eðr hvaða eyrindi Styrr átti við Snorra. Eru berserkirnir mjök eptirleitnir um konumálin, ok einna mest Leiknir. Styrr segir hann verði at sýna nokkurt þrekvirki áðr. Leiknir læzt þess albúinn, ok spýrr, hvat þat sè. Styrr mælti: hèr er hraun hjá bæ mínum, illt yfirferðar, hefi ek opt hugsat, at ek vildi láta gjöra veg þar um ok ryðja þat, en mik hefir skort mannstyrk; nú vilda ek þú gjörðir þat. Leiknir segir þat þyki sèr eigi mikit fyrir, ef hann njóti liðs Halla, bróður síns. Styrr sagði hann mætti þat við hann eiga. Taka nú berserkirnir at ryðja hraunit at kveldi dags, ok at þeirri sýslan eru þeir um nóttina; vega þeir stór björg upp þar þess þurfti, ok færa út fyrri brautina, en sumstaðar koma þeir stórum steinum í gryfjurnar, en gjöra slétt yfir, sem enn má sjá; var þá á þeim hinn mesti berserksgáugr. Um morguninn höfðu þeir því lokit, ok er þat eitt hit mesta stórvirki, er menn viti, ok mun sá vegr æ haldast, með þeim ummerkjum sem á eru, meðan landit stendr. Skulu þeir nú gjöra eitt gerði, ok hafa því lokit at dagmálum. Á meðan býr Styrr þeim bað, sem þeir skulu í fara, þá þeir hafa af lokit gerðinu; en at morgni skal Leiknir hafa brullaup. Baðit var svo tilbúit, at þar var felldr stór hlemmr ofan í gólfrit, með einum glugga á, sem vatninu var inn um hellt: húsit var grafit í jörð, ok voru dyrr fyrir því með sterkum stokkum, ok húsit allt af nýjum víðum, ok hit rambyggiligasta; tröppur voru fyrir húsínu upp at gánga. Um morguninn, þá þeir eru at gerðismíðinni, lætr Styrr Ásdísi búa sik sem allra bezt, en bannar henni at vara berserkina við, hvat hann hafi í ráði; ok áðr en þeir hafa lokit gerðinu, gengr hún burt frá húsunum á svig við berserkina, þar þeir eru at sínu starfi. Leiknir kallar til hennar, ok spýrr, hvert hún skuli; hún svarar engu. Þá kvað Leiknir vísu þessa¹:

1) Hún er svo eptir Eyrb. s., ok svo minnir mik vísan vari, en hvort hún, sem í Eyrb. eptirfylgir, var þar, minnist ek eigi. Forf.

Hvert hafit Gerðr um gjörfa,
 gångfögr¹ liðar hánga,
 ljúg vættr at mæð, leygjar²
 línbundin, fór þína?
 Þvíat í vetr, en vitra,
 vángs sákat³ ek þik gánga
 hirðidís frá húsi
 húns skrautligar⁴ búna.

Nú hafa þeir af lokit þessu starfi; segir nú Styrr, at hann hafi búit þeim bað, er þeir skuli í fara, hafi þeir nú þat þrekvirki unnit, er sèr vel hugnist, ok uppi muni verða um alla æfi. Halli er í fyrstu eigi ráðinn at gánga í bað, ok spyrr, ef eigi skuli fleiri gánga í baðstofu með þeim. Styrr svarar, þat muni eigi hent öðrum, at gánga í bað ásamt slíkum afarmönnum, sem þeir eru; en Leiknir vill gjöra þat at vilja Styr. Nú setjast þeir í baðstofu, ok er hlemmrinn lagðr yfir, ok borit grjót á, dyrunum er ok lokat, ok borit grjót fyri sem ramligast, en á tröppurnar er breidd blaut uxahúð; baðstofan er gjörð ákalliga heit. En þá þeir hafa setið í baðinu litla stund, lætr Styrr bera sem óðast brennheitt vatn, ok steypa inn um glugginn. Finna nú berserkirnir, at eigi er allt heilt við þá; hamast þeir nú í baðinu, ok brjótast á hlemminn, spríngir Leiknir inni, en Halli kemst út; ok er hann kemr á tröppurnar, verðr honum fótaskortr, ok fellr á húðinni; en Styrr er þar fyrir með reidda öxi, ok höggr á háls honum, svo Halli lét þar lífit. At þessu verki unnu lætr Styrr leiða heim þjóra tvo tvævetra, ok höggr þá, því þat var trúa í þá daga, at ef svo væri gjört, yrði eigi af eptirmálum. Spurðist þetta víða, ok ræddu menn misjafnt of víg þessi. Skömmu síðar⁵ gipti Styrr dóttur sína Snorra goða, ok varð hann við þær tengdir traustari móti óvinum sínum.

5. ⁶Nú vaxa svo metorð ok yfirgánger Styr, at flestum

1) saal. Eyrb.; gang faur, her. 2) saal. Eyrb.; leyjar, d. s., her. 3) saal. Eyrb.; sá, her. 4) saal. Eyrb.; skrautliga, her. 5) Aars-tallet 985 i Margen. 6) byrjar kap., neml. i Mcmbraucn, Forf.

stóð mikill ótti af; þótt hann vægi menn, bætti hann engu, ok flestir urðu svo at láta vera sem hann vildi, því engi fékkst rætt yfir honum; stóðu ok margir ríkir menn at honum, vinir ok mágar, svo fáir þorðu at veita honum nokkurar tilgjörðir. Maðr hét Einarr¹; á hann taldi Styr nokkurar sakir, ok lét dómendz dæma sèr stórar fêbætr. Þessi maðr átti Akreyjar á Breiðafirði, sló Styr á þær eigu sinni, en engi mælli á móti; flúði maðrinn af búi sínu, ok duldist um sumarit hingat ok þangat í Breiðafjarðareyjum; um vetrinn fór hann út á Mýrar, ok skaut þórhalli á Jörfa skjóli yfir hann, ok annarr bóndi þar nálægt, á Járngerðarstöðum²; hêldu þeir hann til skiptis um vetrinn; en um vorit eptir vildi hann flytja sik suðr til Borgarfjarðar, ok hafði einn eðr tvo húskarla með sèr ok fáeina klyfjahesta. Styr hêlt spurnum fyri þessu, ok reid heiman við nokkura menn, ok varð viss, hvar hann hefði verit um nóttina; reid hann eptir honum upp frá bæjum, ok sá á einum litlum hálsi til manna undan sèr; en þá þeir urðu varir við eptirreidina, fóru þeir af almennings vegi; en af því þeir fóru með klyfjahesta, en hinir ríðu lausu, ok ört á eptir, bar brátt saman með þeim; lét maðrinn húskarlana undan fara, ok meinti Styr mundi heldr eptir þeim ríða; en Styr þekkti hann. Þar var mýrlendi er þeir hittust, svo eigi varð greidriðit. Styr spyrr, hvat valdi þessu fyriræki hans, at flytja sik úr bygðum, eðr því hann hafi fyri sèr dulizt. Hinn svarar, at flestum sè kunnugr ofsi hans ok yfirgánger, ok hafi hann skilit margan við líf, sem hann hafi lagt minni þykkju á. Styr segir hann beri sök á baki sèr með þessu fyriræki, ok hafi hann nógar sakir til at drepa hanu, ok þess eyrindis sè hann kominn. Maðrinn hleypr af hestinum, ok vill taka til sóta, ok renna undan; en þat varð torsótt, því mýrin var blaut, ok féll hann í henni, enda voru hinir fleiri, er eptir sóttu; verðr þat skilnaðr þeirra, at Styr

1) m. m. Forf. 2) m. m. Forf. Navnet er rimeligvis urigtigt, og har maaskee været å Hróbjargarstöðum, om ikke længere syd paa, paa Jarðlångstöðum.

vegr hann þar, dysjar, ok lýsir víginu síðan. Þá kvað Styr vísu¹.

Af Þórhalla.

6². Nú telr Styr fullar sakir á þá báða, Þórhalla ok hinn, er haldit hafa áðrgreindan mann; áttu margir hlut þar at til friðstillingar; verðr hinn bóndinn fyrri fjár-útlátum, en af því Styr þótti Þórhalli hafa átt hær meiri hlut í, þá krefr hann af honum meiri bóta; gjörst sá sami á máli þeirra, at Þórhalli skal standa honum fyrri kosti, þá Styr vill hjá honum gista, hvort sem hann ferr frá eðr til, eðr hvat marga menn sem hann með sèr hefir; heitir Þórhalli þessu, því honum leizt þúngt at etja kappi við Styr. Líða nú nokkur misseri, at svo stendr, en Styr þóttist hafa þeim í veitt, at haan lét þá lífi halda.

7³. Þat bar til nýlundu eitt haust, at miðr heimtist af fjöllum en vant var, þó vandliga væri leitað; kenndu menn þessar illar fjárheimtur útilegu-þjófum, nema ef einhverir væri í bygð, er þessu ylli, en þat varð þó eigi uppvíst. Styr var þar mestr sveitarhöfðingi, ok setti þan lög með fremstu bændum, at hverr maðr skyldi eitt auðkenni brúka á fè sínu, ok sýna nágrönnum sínum. Sumarit eptir ber svo við eitt sinn, at von er Styr til Jörfa; þar var einn alinn hrútr, sem á sumrum gekk í tóðum ok túnun, ómarkaðr, því hann var alltið heima við bæ, ok gekk eigi með öðru fè; hann var glettinn við vinnukonur, ok spillti opt mjólk þeirra, lögðu þær til hann væri slátraðr, at fagna Styr með, því hann var vel feitr; þat þótti hendi næst, ok á þat féllst húsfreyja, sem þorgerðr⁴ hét; var nú svo gjört. Styr kemr, ok gistir þar um nótt, er honum gjörðr góðr beini, sem vant var. At morgni, áðr Styr vill burt, gánga þeir til dagverðar; er nú slátrit af hrútnum horit fram, ok fylgði

¹) í hverri hann segist nú hafa vegit 33 menn (at vísu, eðr 36, þó minnir mik at hit fyrra stæði í sögunni), sem hann hefði eigi fébótum bætt, ok svo varð um þetta víg. *Forf.* ²) byrjar kap. (neml. í Membr.). *Forf.* ³) byrjar kap. *Forf.* ⁴) m. m. *Forf.*

þar höfuðit með. Ok þá þeir sitja at borðum, tekr einn Styr's manna höfuðit upp, ok segir þetta sè geysi feitr sauðr. Styr'r lítr til, ok skoðar höfuðit ok mælir: þetta er furðu mikit höfuð, eðr sýnist öðrum sem mèr, at ekkert er auðkenni á eyrum; þeir segja svo vera. Styr'r mælti: veiztu eigi, Þórhalli, at vèr sveitarhöfðingjar höfum í lög sett, at hverr maðr hafi eitt mark á fè sinu? en þetta er ómerktr sauðr. Þórhalli kveðst þat vel vita, en segir, at sauðr þessi hafi gengit heima í töðum, síðan hann var lamb, ok hafi menn því eigi hirt at marka hann. Styr'r mælti, at samt hefði honum borit at sýna hann nágrönnum sínum, svo þeir heri vitni hèr um. Þórhalli segir, at hvorki þeim nè öðrum sè þat dult, því saðrinn hafi helgat sik hans eign, þar hann hafi heima við bæinn gengit fyrir allra augum óátalít. Styr'r segir, at þat hæfi þó eigi bændum, at kasta orðum sveitarhöfðingja undir fætr sèr svo gálausliga, ok hafi hann óptsúnis eigi látið minni sakir óhegndar. Þorgerðr kemr at í þessu, ok segir, at þat sè ójöfnuðr stórr, at Styr'r kenni bónda sínum þjófnað, ok launi þannig góðan greiða, sem menn hans hafi margopt illa þegit; verðr hún óðamálug mjök, en Styr'r svarar fáu, en safnar reiði, ok segir, hann muni eigi líða bændum lagabrot órefst, ok svo kunni hèr at verða. Skiljast þeir síðan, ok líkar hvorutveggjum allilla.

Nú hugsar Þórhalli um þetta mál ok þykir þúngs af von, þar sein Styr'r er; mágar ok frændr hans voru í Borgarfirði, ferr hann suðr um haustið seint, ok spyr þá ráða: Kleppjárn, Illuga svarta, ok Þorstein Gíslason, mág sinn. Þeir ráða honum til at færa sik burt úr héraðinu, ok sæta eigi lengr álögum Styr's, því eigi megi vita nema hann biði listyón af hans völdum, ok bjóða honum þangat suðr til sín, svo hann sè óhultari fyri Styr, ok skuli hann flytja sik at vori. Þetta boð þekkist Þórhalli, ok þykir allgott ráð; ferr

1) I *Texten* staaer að el. at, men i *seloc Excerpterne* af *Membranens* sjeldne *Udtrykmauder* staaer af, *hvilket sandsynligviis er rigtigere.*

heim til sin vestr, ok lætr eigi á þessu bera, ok lifr nú svo af vetrinn. Vorit var kalt ok vindasamt, ok víða hart milli fólks, var því illt til hesta, ok komu grös seint upp. Lætr Þórhalli ekkert á sínu áformi brydda, ok bítr fram til alþingis, þartil Styrr er ridinn heiman, ok vill þá flytja allt sitt suðr; en Styrr fær þó njósnir hér um. Nú spyr Þórhalli, at Styrr er heiman farinn; ok hërum eptir tvo daga¹ tekr hann sik upp, ok flytr nú fyrst búsgögn sín, hefir hann meðferðis íx klyfjaða hesta ok einn húskarl með, sem Íngjaldr hët; ætlar hann í næstu ferð at flytja sik alfarit með konu ok börnum. Styrr hefir fengit grun af fyrirætlun Þórhalla, snýr af vegi sínum, ok sezt í veg fyrir hann sunnan í heiðarbrekkunum, þar hann veit at leið Þórhalla liggur um; Styrr reid við fimta mann. Nú kemr Þórhalli með húskarli sínum vestan af fjallinu ofan í brekkurnar; húskarlinn var betr skygn en Þórhalli, ok segist sjá þar menn í einni brekku, ok segist ugga, hvort allt muni trútt, ok mætti vel ske at hér væri Styrr. Þórhalli segist vera fyrri því óhræddr. Þá þeir koma nokkru nær, segist Íngjaldr þekkja at þetta er Styrr, ok muni hann nú hafa eitthvat illt í sinni, þar hann lagi svo ferðum sínum, ok segir þat sè bezta ráð, at þeir snúi aptr, því þó þeir hefði hesta lúnari, þá megi enn vel takast at ríða undan þeim vestr af fjallinu, ok þá verði þeim nóg til manna-styrks. Þórhalli vill þat eigi, ok segist aldrei skuli svo hræddr, at hann renni undan mönnum, þó fleiri sè, ok bindi svo með hræðslu sakir at sjálfum sèr, viti hann eigi heldr, at hann hafi gjört þær sakir við Styr, at þess sè verðar, at hann leitir eptir bana sínum. Íngjaldr vill samt til baka ríða, því hann hafi skjótari hest, ok alla sèr manna, ef þeir kunni at þurfa, sem sèr sýnist, ok viðskipti þeirra yrði eigi svo skjót. Þórhalli segir hann megi því ráða, því ef Styrr hafi víg í hug, muni hann eptir sèr sækja heldr en honum. Ríðr nú Íngjaldr til baka þat hraðast hann getr, en Þórhalli rekr áfram hestana sína leið, ok lætr sem hann verði

1) at m. m. *Forf.*

eigi þeirra varr. Þegar þeir sjá Þórhalla, skunda þeir á hesta sína ok ríða í veg fyrir hann; mæfast þeir Styrr, ok heilsar Þórhalli honum vingjarnliga. Styrr spyr, hvat valdi þessum tiltektum hans, at sèr lítist hann vili flytja sik or héraðinu. Þórhalli segist því sjálf ráða, þó hann leiti sèr betri bólfestu, en kveðst eigi kunna skil á, því hann mæti Styr hèr. Styrr segist svo hafa til ætlat, at þeir fyndist hèr, ok at þat yrði fundr þeirra hinn seinasti. Þórhalli segist eigi vita sik hafa þat til saka gjört, at hann þurfi at banna sèr leið sína, ok eigi vænti hann þess, at hann siti eptir lífi sínu. Styrr mælti, at svo minntist hann seinasta viðtals á Jörfa, at eigi þyldi hann honum lagabrot eðr nokkra skapraun við sik, ok sè nú eigi annars kostur en verja sik. Þórhalli segist eigi flýja mundu. Sækja nú menn Styr at honum í ákafa, en Styrr gefr sik eigi at; verst Þórhalli vaskliga ok veitir þeim mörg sár, en verðr ákalliga möðr, því maðrinn var við aldr; gengr svo nokkra stund, at þeir sækja, en vinna hann þó eigi, ok verða allir móðir; þá kalla þeir at Styr, at hann komi ok siti eigi hjá, en seli sik í hættu; hleypr nú Styrr at, ok skiptast þeir ei mörgum höggum, áðr Styrr höggv með öxi aptan í höfuð Þórhalla, ok fellir hann þar; riðr þaðan burt sem skjóttast, en lætr reka alla hestana heim at Hrauni, ok ferr leið sína til þings, ok gjörir ekki orð á þessu. Frèttist þetta nokkru síðar um sumarit í Borgarfjörð, ok þótti vinum ok mágum Þórhalla sèr nærri höggvit, ok fara stór orð frá þeim um haustið. En þá Styrr heyrir þat, kvað hann vísu, í hverri innihaldit var orðtækil: eigi verðr þat allt at regni, er rökkr [í lopti¹, ok svo mundi fara um hótanir Borgfirðinga.

8. ²Í þann tíma³ gjörðust þau góð tíðindi á landi hèr, at forn trúa var niðr lögð, en réttir síðir upp teknir, létu þá margir ríkir bændr byggja kirkju á bæ sínum; þeirra einn var Styrr, ok lét hann kirkju reisa at Hrauni. Sú

1) Disse to Ord udelødes i Forfatterens Excerpter bag ved Uddraget, samt i R. 2) byrjar kap. (i Membr.). Forf. 3) Aars-tallet 1000 i Margen.

var trúa á tímum þeim, at sá, er kirkju lét gjöra, ætti ráð á svo mörgum mönnum at kjósa til himnaríkis, sem margir gæti staðit innan kirkju hans¹. Þórhalli lét tvö börn eptir sik, hēt annat Gestr, en annat Áslaug, þau voru bæði úng þá faðir þeirra var veginn, varð því eigi af² eptirmálum, ok liða nú svo tímar fram. Gestr var smár vexti ok seinþroska, ok þótti því mönnum lítil þreks von at honum. Kom nú sá bóndi at Jörfa, sem þorleikr hēt, ok hēt hann samt uppi gistingu við Styr; óx þar Gestr upp með honum. Eptir nokkur misseri ber svo við, at bændr tveir í Borgarfirði, sunnan³ Hvitá, verða missáttir af hestagaungu, hēt annarr Halldórr, er bjó á Ferjubakka, hinn hēt Höskuldr⁴, er bjó á næsta bæ. Hestar Halldórs gengu opt í høgum Höskuldar, ok eitt sinn, er þeir höfðu gjört þar nokkurn usla, varð Höskuldr afarreiðr, ok hljóp heim á bæ Halldórs ok illyrtist við hann; var við sjálft búit þeir mundi berjast, en Höskuldr drepa hestana, því þeir gengi sèr til óhelgis. Styrr var mikill vinr Halldórs; hann skaut þessu máli undir hans gjörð, ok því samþykktist hinn. Sendir Halldórr boð vestr Styr, vin sínum, um haustið, at semja þessa deilu þeirra á millum. Styrr segist koma vilja, en verða þó at biða þess, at vatnavextir múnki ok ísa leggi; ferr hann nú at heiman um vetrnætr, fylgir honum þorsteinn, sonr hans, sem þá var fullorðinn at aldri, ok nokkrir menn fleiri; gistir hann á Jörfa, sem hann var fyrri vanr, þá hann ferr suðr um; tekr þorleikr vel við honum, ok yfir borðum mælti hann til Styrs: þat virðist mönnum þú hafir fyrir litlar sakir vegit þórhalla, stóð hann þèr jafnan fyrir kosti, ok vissu allir, at sú sök, er þú felldir á hann, var af einfeldni hans, en engri tilverknan; nú eru hèr börn hans úng ok munadarlaus eptir, væri því höfðingskapr at hugga þau í nokkru. Styrr segist vilja sjá sveininn; er hann nú leiddr fyrir Styr, ok lízt honum sveinninn smár í augum sèr, ok

1) Conf. Eyrbyggjas. kap. 31 (*Udg. Cap. 49*). *Forf. Anm.*
 2) að (at), *Forf. Haandskr., R.* 3) skal være: vestan Hvitá, da Gaarden Ferjubakki ligger paa den Side Floden. 4) at m. m. *Forf.*

óvænigr til hefnda. Styrr mælti; eigi hefi ek bætt víg mín hingat til dags, ok verðr þat nú hit fyrsta sinn sem ek þat gjöri; í sumar sögðu gríðkonur mínar þar vera hrút-lamb eitt, grátt at lit, ullarrýjat, er eigi vildi þrifast; nú sýnist mér þat rétt á komit, at sveinn þessi hafi lambit í föðurgjöldin, en eigi mun hann frekara af mér fá. Þorleikr mælti: þetta er hvorki góðmannliga nè höfðingliga mælt, ok hefða ek annarra orða vænt af þèr; er sveininum lítil huggun í þessum svörum. Styrr biðr hann at þegja, ok segir honum muni hentast at skipta sèr eigi meir af þessu, muni svo hljóta at standa sem hann mælt hefir. Þorleiki þykir ráðligast at fella þessa ræðu. Ríðr nú Styrr þaðan suðr á leið, en er von hann muni þar gista, þá hann ferr heimleiðis. Kemr Styrr á Ferjubakka til Halldórs, vinar síns, ok semr með þeim Höskuldi hestadeiluna bótalaust; lætr Höskuldr svo standa, en Halldórr gefr Styr at skiluaði góðan hest gráan, er þeir Höskuldr höfðu mest um deilt, ok skiljast þeir með vináttu; ferr Styrr leið sína vestr.

Af vígi Styrs.

9. ¹Gestr sitr nú hugsu um sitt mál, var hann lítill at vexti ok frárf á fæti, geymdi hann fjár fóstara síns; dag þann, er von var Styrs at sunnan, sat hann at fè ok skepti öxi sína; varð þá sá viðburðr, at blóðdropar nokkrir fèllu á skaptið; hann kvað þá vísu, kemr heim síðan, ok hittir systur sína úti, ok segir frá; hún segir sèr þyki líkast, at einhverjum tíðindum gegni, ok vildi hún þat kæmi niðr í makligum stað; hann kvað enn vísu. Þá þau eru þetta at mæla, ber þar menn at garði, eru þat Styrr ok fylgdarmenn hans, höfðu þeir vöknat í Hitará², en Styrr hafði skúaðan hest, ok var því eigi votr; frost var um daginn; var þeim beini gjörðr, dregnar af þeim brækr ok skóklæði, ok kyndr eldr upp; Styrr sat við eldinn. Þar hafði verit höfð soðning daginn sama, ok stóðu hitukatlar utar á gólfinu, sem soð var í; Áslaug, systir Gest, rekr þar í brækrnar, ok ber út á vegg; eldahúsit var svo lagat, at handraðar

¹) byrjar svo kapitlann (*i Membr.*). *Porf.* ²) at m. m. *Forf.*

voru innan veggja, svo gánga mátti á milli þeirra ok veggjana á baki mönnum; tvær dyr voru á húsinu, lágu aðrar dyr út, ok voru þat laundyr. Förunautar Styr segja, at sparaðr sè eldiviðrinn; hleypr Gestr út, ok sópar saman því eldiviðar sorpi, er hann finnr, ber inn fullt fáng sitt ok kastar öllu á eldinn, ok jafnskjótt öðru fángi, lýstr þá upp miklum reyk í húsin; hleypr Gestr þá í handraðana kring á bak til við Styr, ok höggr með öxi af öllu afli í höfuð honum, bak við eyrat hægramegin, svo í heila stóð, ok mælti: [þar launaði ek þèr lambit grá! hleypr út laundyrnar ok skellir í lás; en Styrr hnígr fram á eldinn; þorsteinn hleypr undir hann, ok þá hann sèr at hann er höggvinn til bana ok örendr, hleypr hann út, ok þeir allir ásamt, eptir Gest. Gestr rennr undan allt at Hitará, áin var rend, ok rann í streing á milli; en með því Gestr var frá, þá stökkkr hann yfir ána. Förunautar Styr komast sumir á miðja leið, ok snúa heim apr, þykir þeim illt at etja berum fótum við klakann; en þorsteinn rennr allt at ánni; stendr Gestr öðrumegin, ok varnar honum yfir at komast; sèr þorsteinn, at fhandmaðr sinn stendr hinumegin, ok vofir yfir höfði sèr; er þar vogun til at ráða, hitt er ok² hæfta at hlaupa á ána, ok snýr við þat apr. En bóndi læsti Styr í húsi, þartil Snorri kæmi, ok sæi sár hans, eptir því sem lög sögðu, ok fengu þeir hann eigi; voru þá send boð Snorra sem skjólast; hann kom, nefndi votta at sárum Styr ok hjó um líkit; ferr síðan þaðan, ok kemr at kveldi til bónda þess, er Snorri hèt, ok hjó í Hrossholti, sagðist hafa með lík at fara ok beiddist greiða; honum var veittur

1) Fra [er udhævet i Forfatterens Haandskrift som Sagens egne Ord, men ikke anført i Excerpterne. I Margen har Forf. sat Aarstallet 1007, og dertil føiet følgende Anmærkning: Því þat er, eptir þessari sögu, seint um haustið; en Eyrbyggja s. cap. 38 (Udg. C. 56) ok annálar setja víg Styr 1008, því þar (er) ei skýrara at orði komizt en þat hafi verit um vetrinn (þat var hit seinasta árit, sem Snorri bjó at Helgafelli; videatur Eyrbyggja saga l. c.).

2) at till. i Forf. Haandskr., men udel. i R., som synes rigtigere.

hann eptir faungum; líkit hafði dregizt nokkut ofan í Haf-sjarðará, ok vöknat til höfuðsins, var því kyntr eldr upp, at þurka þat. Snorri bað fólk at hafa kyrt um sik um nóttina. Bóndi átti dætr tvær, hét önnur Guðrör, hún var xvj, en hin xiv vetra; þær hvíldu báðar í einni rekkju. Þá fólk var allt í svefni, ok góðr tími af nóttu, tók þeirri eldri svo mjök at óróast, at hún brauzt á hæl ok hnakka; hin spyr hvat veldr; hún segir, at hún hafi heyrt mikit sagt af Víga-Styr, en aldrei sèt hann, meðan hann var á lífi, nú sè sèr á engu meiri lýsn, en at sjá hann. Hin svarar, hún skuli eigi mæla svoddan heimsku, at vilja sjá hann nú dauðan, er mörgum stóð mikill ótti af í lífinu, ok biðr hana hætta þessu tali. Litlu síðar vegr hún sama mál, ok tekr nú meir at ókyrrast en fyrri, segist aldrei fá betra færi at sjá hann en nú; hin ýngri vill hamla sem fyrr, en sú eldri ræðr meir; fara nú báðar á fætr, ræðr sú eldri ferðinni, en hin ferr eptir. Styr var rifaðr í húð, en líkit hafði dregizt ofan í ána um daginn, ok var því sprett frá höfðinu; eldrinn var úthrunninn ok glæðr eptir, var ljóst hit efra um húsit, en dymmt hit neðra. Þær gánga hljóðliga inn í eldahúsit, ok stilla nú hægt þángat sem Styr ligg, ok skygnast nú sem best at honum, ok var sú eldri nærgaungulari; sýnist þeim þá Styr rísa við í húðinni, ok kveða vísu¹. Snorri varð varr við, at einhverr var á lóttum, kippir fljóttliga skóm á fætr sèr, ok gengr út til eldahússins, at forvitnast um hvat þær hafist at; en þegar hún heyrir vísuna, bregðr henni svo við, at hún æpir hástöfum, ok hleypr í fáng Snorra; koma menn á fætr ok halda henni, er hún þá svo ær, at fjórir hafa fullt í fangi með hana;

1) Þat var stírt kveðin ok æði draugalig dróttkveðin vísa, alls ólík þessari, sem menn hafa um hönd: "horfinn er fagr farfi", o. s. frv., en þó var sama meining fyrst í henni, ok var þar nefndr litr, en eigi farfi; nefndi þar í Blájuheim eðr þvilíkt, ok eigi býðr hann henni þar í at kyssa sik, heldr segir, at hún muni innan skemmis byggja með sèr í Moldbúaheimi, eðr þvilíkt, ok þat var seinast í henni. *Forf.*

linnti hún aldrei af ópi ok umbrotum alla nóttina, þartil undir dag, þá deyr hún. Snorri segir við bónda, at nú sè verr launaðr greiðinn en hann vildi, ok kveðr þat eigi sína skuld, þó sèr hafi eigi hlýðt verit. Bóndi svarar, at hann hafi enga skuld í, þótt svo illa hafi til tekizt, heldr sè þat ósköp dóttur sinnar. Snorri býst burt hit hraðasta, ok ferr áleiðis með likit, tekr þá at gjöra mikla snjódrifu á móti þeim með frosti; ok þá á daginn liðr, tekr likit at fara illa á hestinum, ok snúast öfugt, gjörist þat þá svo þúngt, at þeir koma því eigi lengra en at eyðihúsum nokkrum á melholti einu, ok þar bera þeir grjótt at því ok dysja; fara þar eptir leið sína, ok er eigi annars getið en þat geugi greitt. Um vorit, þá upp leysir snjó, ferr Snorri eptir líkinu, ok er þá allt tíðindalaust í þeirra ferð; er þat jarðat at kirkjunni undir Hrauni, er Styr hafði sjálfr gera látit; en nokkrum tímum þar eptir, þá kirkjan brann, voru bein haus upp tekin ok flutt at Helgafelli.

10. Nú frèttist víða víg Styr, ok þykir mörgum mikils um vert, at Gestr, svo úngr maðr, er aldrei hafði fyrr víg vegit, skyldi hafa vogat svoddan stórræði, við slíkan ofsamann, er Styr var í lífinu, ok mörgum stóð ógn af, ok þótti þetta mjök hafa farit at málavöxtum. Nú er þat at segja frá Gesti, at þeir þorsteinn skilja þar við ána, renur Gestr suðr á leið til Borgarfjarðar, ok kemr at Mel²; sá hèt Halldórr, er þar bjó, en kona hans var lóðursystir³ Gest. Halldórr spyr, því svo víki við ferðum hans. Gestr greinir allt af vígi Styr, ok biðr hann liðsinnis. Halldórr bregzt stórliga reiðr við, ok skipar honum at dragast burt frá sínum augum hit skjótasta, ok eigi sè honum at vænta liðs hjá sèr, er svo mikit óhappaverk hafi unnit, at drepa Styr, slíkan höfðingja; en kona hans leggur beztu orð til við bónda sinn. Gestr verðr fár við, ok meinar hann muni

1) byrjar kap. *Forf.* 2) *saal. Forf. Haandskr.* — Melum, *R., her menes uden Tøiel Gaarden Mel i Hraunhrepp, Mýra SysseL*
3) systir, *R. og Forf. Haandskr., men i dette sidste rettet ved Forf. egen Haand.*

þenkja sem hann talar, en þat var þó reyndar eigi; er Gestí fenginn hestr á laun, ok nú þykir honum betrast hagr siun, at hann er kominn á hestbak; riðr nú þaðan á leið til Borgarfjarðar, slíkt er hann má, ok hefir eigi marga náttstæði, áðr hann kemr suðr yfir ána; kemr hann síð um kveld at bæ Halldórs, ok drepr á dyr; þar kom húskarl út; Gestr biðr hann at kalla Þórdísi, konu Halldórs, á tal við sik, hún var systrúnga Gestis; hún gengr út, ok kennir eigi Gest í fyrstu; Gestr segir henni, hvat hann á um at vera, ok í hvaða vandræðum hann sè staddr; hún segir honum skuli til reiðu sín hjálp, en hún sè uggandi, hversu bóndi sinn verði við, því hann hafi verit vinr Stýrs, en vili þó freista hvers hún fái við hann orkat; lætr Gest vera í útibúri um nóttina, svo enginn veit af, nema hún ok húskarlínn. Þórdís stendr snemma upp um morguninn, áðr en Halldórr, lætr hún allblítt at honum; hann mælir, at eitthvat munir þessu bliflæti búa, ok muni hún vilja biðja sik einhvers; hún segir, at svo er, ok ef hann láti þessa bón eptir sèr, vili hún í öllu geðþægja honum sem hún getr; segir, at frændi sinn Gestr sè þar kominn, ok leiti hans liðsemdar, ok segir hann hafi vegit Styr í hefnd eptir föður sinn. Halldórr verðr óðamála, ok segir, at ef hann fái fest hendr á Gestí, skuli hann eigi lífs frá sèr komast, er slíkt ódádaverk hafi gjört, at drepa vin sinn ok mesta höfðingja. Þar mátti gánga í kringum innanveggja allt húsit, ok hængu tjöld fyrí sængiuni; Gestr stendr á bak við tjaldit at höfði honum, ok heyrir alla þeirra viðræðu, ok kveðr þá vísni, þeirrar meiningar, at hann væri búinn til at leika við hann sem Styr, ok rjóða báðar kíðr hans í blóði¹; hestr hans stóð sýðlaðr úti fyrir, hleypr hann strax á bak ok riðr at Gilsbakka, til Illuga svartá²,

1) segir í vísunni. *Forf.* 2) Um forfeðr Illuga svartá getr Landnámásaga sú Þrykkta (3: *den Skalholtiske Udgave* 1688. 4.), p. 14 (*Landnámab.* I, 12 *Slutn.*); þar er hann fjórði frá landnámsmanni; en p. 28 et 29 (*Landnámab.* II, 1 og 2) er hann sá þriði; dóttur hans nefnir p. 33 (II, 4 *Slutn.*), en son hans, Hermuð, Kristin-

heilsar honum, ok segir hverr maðr hann sè. Illugi spyrr, hvat títt sè í ferðum hans. Gestr kvað visu. Þá spurði Illugi hann, hversu mikinn áverka hann hefði veitt Styr; þá kvað Gestr¹:

Varat um sár, en sáran
sák² Víga-Styrhníga,
böndum þarf at binda,
beit hjálmastóð þveita;
þá er³ af⁴ brúnar beinum
báglunds Goða mági
unda sæg⁵ í augu
allrauðan sák⁶ falla.

Bíðr hann Illuga ásjár; tekr hann því eigi fjarri, en telr, at sèr sè svo mikil fjölskylda á hendi, at hann treystist varla at halda hann, með slíkum mannfjölda, sem sèr sýnist við þurfa, ok bíðr hann fyrst at fara til Bæjar, og línna þorstein Gíslason. Ferr nú Gestr þaðan ok til þorsteins, kemr þar á áliðnum degi ok drepr á dyr; húskarl einn

dóms saga p. 19 (*Skalh. Udg.* — *Udg.* 1773, C. XI. p. 96) circa 1000; einnig getr Bandamannasaga um Hermund ok haus andlát, en þar er hann nokkut gamall til at vera samtíða Gelli Þorkelssyni; líka Laxdælas. C. 52 (*Udg.* 1826 C. 78 p. 332) um hans afsprengi; um Illuga svarta getr Eyrbyggja s. kap. 9 (*Udg. Cap.* 17) fyrst 982, svo einn ok hinn sami mun þessi Illugi vera, en kannske efanlígt hvort sami, sem Vatnsdælasaga telr vera kominn af Grími landnámsmanni. *Forf. Anm.* — *Den sidste Bemærkning er feilagtig, da Vatnsdælasaga kun beretter, at Illugi hinn svartí stammede fra Hrómundr, Gríms Broder. Denne Slægtforbindelse anföres i Landnámab. II, 2 (I. B. S. 68).*

1) Eptir Eddu Síra Magnúsar Ólafssonar (*id. e. den saakaldte Laulus-edda fra Slutn. af 16de Aarh.*), ok sú hálfá eptirkomandi. *Denne Vise huves ogsaa skreven med Conferentsr. Erichsens Haand i Papirshaandskriftet Nr. 1750. A. i den Nye kongelige Samling i det kongelige Bibliothek i Kjöbenhavn, efter et Pappirshaandskrift i Stockholm, der anföres som Nr. 68 Fol. (her betegnet B.)* 2) saal. A; sák, B. 3) saal. A i Margen, B; þegar, A i Texten, R. 4) Rett. efter *Gjætn.*; í, *Haandskrifterne.* 5) sog, B; laug, R. 6) saal. A; sák, B.

kemr til dyra; þann biðr Gestr at kalla þorstein út. Þorsteinn kemr út, ok spyr Gest at heiti ok tíðindum. Gestr kvað vísu, þess innihalds, at hann hafí vegit Styr¹, ok biðr Gestr hann nú ásjár. Þorsteinn kveðr sèr stóran vanda á þessu, þar svo margir ok miklir eptirmælendr sè, ok illt eitt muni hann hljóta af slíkum óhappamanni, ok er heldr en eigi styggorðr. Gestr kvað vísu, ok enn aðra; þorsteinn segir sèr sè enginn þokki á vísu hans. Gestr kvað enn. Þorsteinn biðr hann hætta því, ok segir hann skuli þó vera hjá sèr náttlángt. Um morguninn sendir hann Gest til Reykja, ok biðr Kleppjárn² at taka við honum; Kleppjárn telur þorsteini þat skyldara, ok hafí hann aldrei heitið at taka við uokkrum vandræðamönnum af honum. Verðr Gestr þar þá nótt, ferr þaðan til þorsteins apr, ok tekr hann þá vel við honum; var hann ýmist með Illuga, Kleppjární eðr þorsteini um vetrinn, þó lengstum með þorsteini, ok höfðu þeir öruggan vara á sèr allan þann vetr; var hjá þorsteini sjaldan færri en lx karla um vetrinn. Líðr nú at vordögum.

Maðr hèt Teitr, at illu einu kenndr, ok var kallaðr Fjalla-Teitr, því hann lá á fjöllum úti, ok lifði hann³ því líkara, sem hann væri illdýri, en hann væri maðr. Kleppjáru var þar sveitarhöfðingi; hann hafði nýbreytni þá, at hann gjörði mannsöfnuð at ná Teiti, ok hafði hann í böndum; vissi enginn hvar til þat skyldi, því hann hafði áðr aldrei látið hafa hendr á honum, þótt hann væri þrátt um beðinn.

1) þetta er helmíngi af vísu, sem Gestr kvað þá, eðr við einhvern annann-vina sinna í Borgarfirði, þá hann var at segja frá vígi Styr:

Gestr hefiræ geitis rastar
galdrs miðjúngi skjaldar,
dundi djúpra benja
dögg, röskligast höggvit.

2) hvort þessi er sami ok Landnámas. nefnir p. 15 (1, 13) tvíla ek, nema hann hafí orðit æði gamall. *Forf.* 2) tilf. *eftr Forfat-terens Excerpter bagved Uddraget; her udelades Ordet.*

a) hefir, A, maaskee ved urigtig Læsning af hefir.

Nú er at segja frá Snorra: hann býr málit¹ á hendr Borgfirðingum, en þeir hafa búit til liðs fyrirfram, ef hann kæmi. Ferr Snorri heiman með flokk mauna, en gjörir áðr orð vinum sínum, at koma til liðs við sik, ok þá þeir eru saman komnir, ríða þeir allir suðr í Borgarfjörð; Borgfirðingar höfðu njósn af ferðum hans, ok hafa liðsafnað fyrir öllum vöðum út til sjáfar, at verja þeim ána. Snorri kemr at ánni vestan fram við Haugsenda, hefir hann viijø manna², en Borgfirðingar xij³. Gestr kvað vísu um morguninn, áðr hann ferr heiman⁴. Snorri ríðr at ánni, ok bíðr þá selja fram vegandan. Þeir svara, at nú hafi þeir svo við búizt, at honum muní eigi kostr at draga Gest úr greipum sèr. Með Snorra eru taldir upp hverir helztir voru ofr-kappsmenn, er mest álfýstu at berjast, svo ok af Borgfirðingum, at við sjálft lá, at þeir mundu berjast yfir um ána; áttu þá margir góðir menn hlut í, at eigi skyldi svo mikill mannfjöldi berjast; ríðu hvorutveggi fram í ána. En Snorri reið fram í eina eyri, sem í var miðri ánni, ok kvað þat lög, at tala þar máli sínu, sem maðr kæmist lengst at hættulansu, ok stefndi Gestí um víg Styr⁵; hrjóta þá margar vísur úr flokki Borgfirðinga til Snorra, einna mest frá Gestí⁶. Snorri kveðst eigi vilja gegna hákyrðum hans, ok sè eigi at undra, þó hann tali djarft úr flokki; sèr [hann þar áorkast ekkert í þetta sinn⁷; suýr hann frá við svo búit, ok ferr vestr leið sína.

1) Aarstallet 1008 í Margen. 2) cece segir Eyrb. s. kap. 38 (Udgaven C. 56); þar var í ferð með honum Vermundr hinn mjófi, bróðir Styr, hann bjó þá í Vatnsfirði; þar var ok Steinþórr af Eyri, o. s. frv.; Eyrb. saga telr þar upp mestu virðingamenn, sem voru með Snorra ok Borgfirðingum. Forf. 3) meir en ve segir Eyrb. s., ok er þat trúligra en hinn mannfjöldinn. Forf. 4) ef eigi tvær. Forf. 5) þessi sömu mál ónýtti Þorsteinn Gíslason fyri Snorra goða um sumarit á alþingi, segir Eyrb. s. kap. 38 (Udg. C. 56). 6) voru tvær at vísu teiknaðar í sögunni, ok í einni þeirra kallar hann Snorra „blauðan“, ok sá „rauðskeggjaði goði“ hafi „ríðit vestan með hött síðan“. Forf. 7) Fra [tilf. efter Forf. Haandskr. og R; feilagtig udeladt í Udgaven (K).

Nú liðr at alþingi. Stýrimaðr einn var þenna vetr í Reyðarfirði í Austfjörðum; nafn hans var Helgi¹; ætlaði hann til Noregs um sumarit; sá var góðr vin Kleppjárns. Þeir Borgfirðingar taka þau ráð, at senda honum Gest til utanferðar. Þá voru höfðingjaskipti orðin í Noregi, ok Eiríkr jarl Hákonarson kominn í stað Ólafs Tryggvasonar²; í hans hirð var Þorsteian, son Siðu-Halls³, hann var vinr Kleppjárns. Kleppjárn sendir honum orð sín at taka við Gest, ok lætr þar með fylgja hring til menja, ef hann vill eigi trúa orðum Gest; leggr Þorsteinn ok Kleppjárn honum fê til farníngar, en Þórdís varð⁴ eigi örþrifráða, gefr hún honum gullhring ok þrjár merkr silfrs; skal Fjalla-Teitr fylgja honum austr, því honum voru allar leiðir kunnar; fara þeir austr fjöll um alþingis tíma⁵ fyrir ofan allar sveitir, verðr því engi maðr þeirra varr. Kemr Gestr þá til Helga stýrimanns, ok tjáir honum sitt eyrindi ok orð Kleppjárns; tekr hann við honum vel, ok á Teitr með at fara; býðr Helgi Gest mestan varnað á, at láta nokkurn af skipverjum sínum verða varan⁶, hverr maðr hann sè, því þar sè nokkrir vinir Styr á skipinu; lofar Gestr lögru um þat, ok svo gengr nokkra daga; en þat efndist þó eigi betr en svo, at einn dag, er Gestr sat á búlka, kvað hann vísu, hvar af skilja mátti, at hann var vegandi Styr; en þá skipsmenn vissu þat, hlupu þeir upp, ok ætluðu at honum, svo Helgi varð at gefa þeim fê til at leggja ekki til hans illt; var síðan allt kyrt í ferðum þeirra; leggja þeir í haf, ok gefr vel byri, ok koma til Noregs. Jarlinn⁷ var þá staddr í Þrándheimi⁸, ok Þorsteinn þar með honum; lætr Helgi Gest aldrei við sik skilja, ferr hit snar-

1) at m. m. *Forf.* 2) ok Ólafr Tryggvason kominn í stað Hákonar, *urigt., R.* 3) at m. m. *Forf.* — heldr en Eiðs Skeggjasonar, *t. R* í *Parenthes*; *hvis denne Angivelse var rigtig, skulde Navnet være Eysteinn istedenfor Þorsteinn (jfr. Landn. b. I, 21, S. 62).* 4) *saal.* (ikke var) *Forf. Haandskr.* 5) *Aarstal 1008 i Mar-gen.* 6) *Forf. Haandskr. og R have ikke við.* 7) Ólafr konúngur, *ur., R.* 8) at m. m. *Forf. Aum.*

asta á fund þorsteins, ok færir honum Gest, með orðum Kleppjárns; þorsteinn tekur því seinliga, fyrr en hann sèr jarðteiknirnar, segist þó eigi voga at láta hann þar lengi vera, vegna vina Styr. Skilst nú Helgi við Gest, ok afsalar sèr, en Teitr ferr með Helga, ok er hann úr sögunni. Gestr er um vetrinn með þorsteini, en um vorit sendir þorsteinn hann til einnar ríkrar ekkju, er bjó norðr í Fjörðum, at menn yrði hans síðr varir. Eigi hreifir Snorri þessu máli á alþingi. Nú vita menn óglögggt, hvat or Gesti er orðit fyrst í bráð; var því eigi samsumars utan farit.

11. ¹Um vetrinn² kemr þat upp, at Gestr muni af landi farinn; eykst sá rómr svo mjök, at menn hafa þat fyri satt. þorsteini Styrssyni þykir sèr skyldast at gjöra hefndina; ferr hann um sumarit³ til Noregs, ok hefir vel fè með sèr, ok gjörir sèr menn vinholla með því um vetrinn; fær hann þá upp spurt, at Gestr er með ekkjunni; um vorit⁴ ferr hann norðr þángat, ok eru þeir saman xvij⁵ á skipi; en svo var til farit, at ekkjan bjó at fjarðar botni. Einn dag, er Gestr var róinn á sæ at togfiski, koma þeir þorsteinn seint um kveld í fjörð þann, er ekkjan bjó í, ok voru alls ókunnir leiðinni; róa þeir skipinu á sker, svo hvolsfr undir þeim, en komast þó allir á kjöl. Gestr var við annann mann á bát, ok sèr þetta, róa þar at, sem mennirnir eru á floti, spyrr Gestr, ef þeir vili björg hafa; þeir játa því fegnir. Gestr segist því ráða vilja, hvat marga eðr hverja hann taki í hvert sinn á bát sinn, at flytja til lands; tekur Gestr eigi fleiri en tvo um sinn, ok ætlar svo til, at þorsteinn tekur hann seinast, sitr hann í öðrum stafni, en Gestr í öðrum, ok hafði yfir sèr loðkápu; þekkir þá hvorr annann. þorsteinn mælti⁶, at nú hafi þeir svo fundizt, at hann hefði kosit at öðruvís hefði at borit. Gestr

1) byrjar kap. *Forf. Ann.* — *Udgaven fortsætter det 10de Capitel.* 2) *Aarstallet 1009 i Margen.* 3) *Aarstallet 1009 i Margen.* 4) *Aarstallet 1010 i Margen.* 5) xvij, *R.* 6) m. m. *Forf. Ann.*

mælti: í öndverðu þekktu ek þik, ok því vilda ek ráða, hvat mörgum yðar ek bjargaði í hvert sinn; vona ek þú munir eigi launa mér því lífgjöfina, at sækja eptirlífi mínu. Geta þeir nú eigi fram komit hefndinni um kveldit, ok þurfa greiða eptir þenna hrakning; veitir ekkjan þeim hann, ok eru þar allir ásamt þá nólt; en þá hún veit þeirra eyrindi, átelr hún þá stórum, at þeir leiti eptir lífi manns síns¹ fyrir litlar sakir, ok launi þannig illu gott; vogar þó eigi at láta Gest vera þar um nóttina, ok sendir hann einum rikum bónda, sem Eiríkr hét, uppá Raumaríki, hersir at nafnbótum²; þángat ferr Gestr. En þeir þorsteinn ok hans félagar standa upp um morguninn ok leita Gests, en finna hvergi; segir ekkjan, at eigi muni þeim auðit at hitta hann þat sinn; fara þeir við svo búit heim aptr, ok þykir ferð sín orðin all-framkvæmdarlítil. Nokkrum tíma síðar³ fréttir þorsteinn hvar Gestr er niðr kominn, ferr nú þángat, ok kemr þar einn morgun snemmendis; bar þá svo við, at Gestr var genginn til vatns at þvo sér; stóð sinn hvorumeginn. Gestir brá eigi vara fyrir þorsteini; en þorsteinn höggv með öxi, sem hann huldi undir skikkju sinni, til Gests, ok stefnir á hann miðjan, bar höggit útaf síðunni, skeiudist Gestr lítið, ok var þat svöðusár. Bóndi vill þegar taka þorstein, ok láta drepa; Gestr biðr hann gjöri þat eigi, segir, at þorsteinn þykist eiga hefnda at leita: ok mun mér þetta fyrir engu standa á lengdar; ok fyrir bænr Gests verðr þat, at þorsteinn er lauss látinn, ok þykir honum nú þessi ferð hálfu ófrægiligri en hin fyrri, verðr þó svo búnu at nua, ok ferr heim.

Gestr sér, at hann getr eigi við haldizt í Noregi fyrir umsátrum þorsteins, ok ferr at vori komanda⁴ suðr í Miklagarð, ok gengr þar á mála með Væringjum; ætlar sik þar heldr óhultari verða. Þorsteini kemr njósn af þessu, ok ferr sama sumar út til Miklagarðs. En þat er síðr Væringja ok Norðmanna, at vera at leikum á daga, ok

¹)saal. Haandskr., R og Udg. ²)m. m. Forf. Ann. ³)Aars-tallet 1010 i Margen. ⁴)Aarstallet 1011 i Margen.

gángast at fángbrögðum; Þorsteinn gefr sik í flokk þeirra, en Gestr þekkir hann nú eigi, bregðr ok eigi vara fyrir honum; gengr Þorsteinn til fangs við hann, ok í því bregðr hann saxi undan skikkju sinni, ok mundar til höfuðs á Gestu, en svo tókst til, at á öxlina kom, ok var þat ógeigvænligt sár; sannast hær þat fornkeðna: at eigi má ófeigum bella, ok skeindist Gestr lífið. Væringjar hlupa upp þegar, ok er eigi annars kostur en Þorsteinn sè þar strax drepinn, því þat voru lög hjá þeim, ef annarr veitti öðrum bana tilræði, þá þeir voru at leikfangi, skyldi sá fyrigjöra lífinu. Gestr fellir bæn at Væringjum, ok gefr þeim hálfst fè sitt Þorsteini til lausnar, segir þeim allan málavöxt ok biðr Þorsteini gríða; eiga þar ok nokkrir menn hlut at, at honum sè líf gefit, ok gjörðu þat þeir menn, er tæðu máli Þorsteins at vilja Gestu, er vissu ættarferð Þorsteins. Nú er Þorsteinn lauss gefinn, biðr Gestr hann nú at láta af at sitja um líf sitt optar, þar hann megi sjá, at honum verðr eigi auðit at koma sèr af dögum, ok fari þat mjök at málavöxtum, því hann hafi eigi sakalaust vegit Styr; Þorsteinn heitir því, en biðr Gest at vitja aldrei¹ á Norðrlönd apr, ok því heitir Gestr, ok efndi. Er nú Þorsteinn orðinn felauss eptir allt þetta, ok gefr Gestr honum fè til ferðar, ok skiljast nú sáttir. Ferr Þorsteinn nú til Noregs apr, ok er þar næsta vetr eptir²; ferr um sumarit³ til Íslands, ok þykir frændum hans ferðin næsta gæfulitil orðit hafa; en Gestr kemr aldrei á Norðrlönd síðan, þótti þar dugandi drengur, er hann var, ok er eigi getið hvort nokkut manna sè frá honum komit⁴. Þorsteinn sezt at þúi undir Hrauni eptir föður sinn, ok hjó þar alla æfi upp þaðan. Nú eru þrír vetr liðnir, sðan Þorsteinn fór utan í föðurhefnirnar, ok eru þeir Gestr úr sögunni.

1) *saal. Forf. Haandskr.* 2) *Aarstallet 1011-12 i Margen.*
 3) *Aarstallet 1012 i Margen.* 4) sýnist þá Gestr at hafa milit-
 erað undir Basilio ok Konstantino. *Forf.*

Nú þykir Snorra halla máli at sér, þar þorsteinn bar eigi auðnu til at koma fram hefðunum, hugsar nú um, hversu hann skuli með hægasta móti ok mianstri mannhættu vinna á Borgfirðingum, frændum Gests, er honum höfðu undan skotið; taka þeir nú til at verða nokkru óvarari um sik en áðr, síðan svo mjök frá líðr falli Styr. Svo hafði til borit, at þrjú skip höfðu komit af hafi um sumarit suðr á Eyrum, var eitt þeirra lekt ok öldúngis ófærandi á sjó; þat seldu kaupmenn þorsteini Gíslasyni, ok þessa varð Snorri viss. Þá kaupstefna er sem óðust, sendir hann frá Sælíngsdalstúngu tvo menn á Eyrar suðr, at njósna um heimaveru þorsteins ok Borgfirðinga; annarr þeirra var Kol-skoggr¹ á Lambastöðum²; ok biðr þá at gjöra sem minnst vart við sik eðr sitt eyrindi, nè leggja þar illt til nokkurs manns, en taka sem grandgæfiligast eptir öllu því, sem þeir heyra talat at þessum mönnum lútandi. Þeir gjöra svo, eru þar tvær nætr ok gjöra lítil kaup, ríða hit skjótasta heim vestr at Sælíngsdalstúngu, ok segja Snorra, at þorsteinn Gíslason hafi keypt hit ófæra skipit, ok ætli at draga þat í sundr á miðvikudag, en sveitarmenn skulu flytja viðinn heim á mánadaginu næsta þar eptir, innan þriggja vikna, ok sè þorsteinn eigi margmennr heima um þessa daga. Snorri sendi orð vinum sínum ok mágum út í Eyrarsveit³, at þeir skulu hittast þann dag, er vj vikur eru til vetrar, en Snorri sendir at tvímánudi sumars⁴, ok skulu þeir hittast í Lækjarskógi í Dölum⁵.

12.⁶ Snorri tekr dagverð at miðjum morgni, ok standa hestar þeirra söðladrir. Hann átti iij sonu, hèt einn Hall-

1) m. m. *Forf.* 2) ellegar þat hefir verit Lambi, eðr Lambason úr Laxárdal; því þó Lambi væri hálfbróðir Ólafs þá, þá var hann 1006 með at drepa Bolla, ok eirea 1018 at hefna hans á Helga Harðbeinssyni, Laxd. s. cap. 38 et 43 (*Udg. C. 55 og 61*), ok getr þat því staðizt aldrsins vegna; nema þat hafi verit Eyjólftr, sonr Snorra, er bjó á Lambastöðum á Mýrum. *Forf.* 3) sem þar eru á nafu nefndir, eigi færri en iv, og eigi fleiri en vj. *Forf.* 4) *Aars-tallet 1012 i Margen.* 5) m. m. *Forf. Ann.* 6) byrjar kap. *Forf. Ann.*

dórr, annarr Guðlaugr, var hann þeirra elztr, ok þóðr sá
 yngsti, var hann þá ix vetra, ok skal hann með fara. Guð-
 laugr var jafnan heinna, ok lét Snorri hann sjálfráðan hvat
 hann starfa vildi, var hann eigi heldr mikit laginn til vinnu;
 hann var siðprúðr ok bænþækinn, ok hœlt vel trú sína, átti
 ok ekki illt við fólk, var hann því eigi lyodislíkr hinum
 bræðrum sínum, en þeir voru glensmiklir, ok köstuðu fyri
 þetta spotti at honum. Snorri gengr til kirkju, er hann
 hafði þar gjöra látid, skein þá sól úr austri; ok er hann
 gengr inn, mætir hann Guðlaugi, ætllar hann þá út at gánga,
 ok hefir á bænum verit eptir venju sinni. Snorri mæltir,
 hvort hann vili eigi fara með sèr at hefna móðurfödur síns.
 Guðlaugr svarar, at hann ætli svo muni vel mannat, at
 eigi þurfi síns liðs við, ok hafi hann eigi skipt sèr af víga-
 ferlum hingat til; megi faðir sinn ráða því, en helzt vili hann
 þó heima sitja. Snorri mælti: ek hefi eigi kallat at þèr
 um verk þín hingat til, ok skaltu þeim sjálfr ráða upp frá
 þessu, ok er mèr vel um gefit þú lvergi farir, ok rækir
 þína siðu. Svo hefir Snorri frá sagt, at hann hafi aldrei
 slíka manns ásjónu sèt, sem Guðlaugs, sonar síns, er hann
 mætti honum í kirkjunni; hafi hann þá verit rauðr sem
 blóð at sjá í andliti, ok hafi sèr svosem nokkur ógn af
 staðit. Guðlaugr fór nokkrum vetrum síðar til Englands,
 gaf faðir hans honum fè með sèr, gekk hann þar í múnka-
 klaustr, færði siðngan lifnað, ok þótti hinn bezti klerkr allt
 til dauðadags. Snorri ríðr nú heiman ok fylgdarmenn hans¹,
 hittuð hann ok hinir þar í Dölum, sem ráð var fyri gjórt,
 ríða síðan allir saman suðr Bröttubrekku; var þetta á laug-
 ardegi; hallar þá mjök at kvöldi er þeir koma suðr af fjalli-
 nu, ríða þeir þá fyrir ofan bæi. Þá mælti Snorri: eigi
 þykkir mèr at, þó nú kæmi þoka. Ríða síðan suðr Hvítár-
 síðu, þá var þoka yfir héraðinu, ok vindr af hafi,

1) Eyrb. segir kap. 38 (*Udg. C. 56*), þeir hafi alls verit xx, ok
 telr upp iv þá helztu, sem þó er ólíkligt þeir hafi svo margir verit
 í þessari fluguféð.

ok úr við; þeir láta nú taka niðr hesta sína, ok ægja; ríða þareptir nokkra stund, tekr þá til at elda aptr, ok heiða upp þokuna, ok sá tíðindi yfir hëraðit. Eigi var fleira manna heima á bæ þorsteins en synir hans, piltir einn, ok kona sú, er embættir fê. Þareptir ríða þeir yfir ána; ok þá þeir komu svo nærri, at sjá mátti gripi við bæ þorsteins, spyr Snorri, hvort þeir sjái fleiri en iij hesta þar heima við túnit, svo sem sêr sýnist; þeir segjast eigi fleiri sjá. Þá mælti Snorri, at eigi mundu þeir mannmargir heima vera. Ríða nú at bænum, ok þá er sól nýrunnin upp, ok sjá þeir slóðina eptir sêr, er þeir gjört höfðn um nóttina yfir ána. Þeir Snorri stíga af hestum sínum á bak við húsin, segir hann einum, er með honum var¹, hann skuli fara uppá skálavegginn hægramegin, því þar hefir hann spurt at þorsteinn liggr undir, ok segir honum at reita þekjuna, ok slita grasit seint, ok taka fast ok jafnt í, líka sem hestr biti; maðrinn gjörir svo. Þorsteinn vaknar, ok kallar til smalapiltsins, ok segir hann muni of skammt hafa rekit hestana frá í gærkvöldi, ok skuli hann fara at reka þá; hönn ansar at eins ok sofnar aptr. Einn heyrir þorsteinn at eitthvat nagar þekjuna, kallar aptr til piltsins, en hann sofnar aptr; ferr þá þorsteinn á fætr út, at forvitnast um þetta, ok er í lúbrókum einum; ok þá hann kemr út úr dyrunum, litast hann um, ok verðr við ekkert varr, ok vill nú skygnast víðar at í kríngum húsin; í því bili hlaupa þeir Snorri at honum; er þar ekki at sökum spurt, ok engu orði kemr hann fyri sik; leggja þeir at honum iij í einu, kemr eitt lagit í kvíðinn, ok fellr hann strax², draga þeir hann nú upp at veggnum, ok biða þar úti hljóðliga, lengist nú þorvarði³ at faðir hans kemr eigi inn, ok

1) minnir mik hétu Þórðr. *Forf. Ann.* 2) *Aurstallet 1012 i Mar-gen, med følgende Anmærkning af Forf.:* „Eyrb. kap. 38 (*Udg. C.* 56) setr víg þorsteins um haustið 1008, kemr þat af því til, at hún hleypr yfir hefuda eptirsókn þorsteins við Gest, ok þau árin. 3) mik minnir hann hétu svo; Eyrb. nefnir Gunnar son þorsteins, ok mun þat réttara. *Forf.*

gengr út, kemr hann engri vörn fyri sik, ok ferr á sömu leið¹. Annarr sonr Þorsteins var ok heima, hét hann Sveinn² ok var ix vetra gamall; lengist honum föður síns³ inn í bæinn, ok heyrir eitthvað hark úti, veit ok eigi hvat um er, kemr hann út í dyrnar, ok er honum svefu í augum. Snorri mælti við son sinn, þórd kausa⁴: sèr köftrinn músina? [úngr skal at úngum vega⁵. Þórd⁶ fóstri hans mælti: þat skal aldrei ske, at svo úngr sveinn sè veginn, ok skulum við undir eins falla háðir. Snorri segir hann skuli ráða, þó sèr sè grunn, at sá sveinn muni einhversstaðar höggva í ætt síua. Bera þeir nú líkin saman í eina kós þar í túninu, skiljast við svo búit, ok hraða sèr í burtu, var þetta á lítilli stundu gjört; lýsa víginu á næsta bæ; ríða nú upp með ánni, ok yfir í Hvítársíðu ok upp frá bæjum, stíga þar af hestum sínum ok taka atfáng, ok leggjast niðr, ok hvíla sik ok hesta sína. Fylgdarmenn Snorra telja þetta óvitrligt, at leggjast niðr í grashögum skamt frá bæjum, en Snorri segir eigi muni til saka; liggja þeir þar fram yfir miðdegi, ok finna smalamann einn; Snorri biðr hann bera kveðju Borgfirðingum frá Snorra goða, ok segja þeir hafi nú gjört sèr greiðara fyrir en næst; ríða síðan vestr fjöll, ok hvert heim til sín, ok þykkir fúrin vel hafa gengit.

Nú er at segja hvat gjörist á bæ Þorsteins: kona hans kemr heim úr seli sama drottinsdags morgun, lítilli stundu eptir þat þeir Snorri eru burt riðnir, ok ætlar at færa þeim feðgum hreinar skyrtur; tvær dætur hennar úngar eru með henni; ríða þær nú at túngarðinum ok stíga þar af baki,

1) man ok eigi at þeir vægi þar fleiri menn. *Forf.* 2) m. m. *Forf.*
 3) *saat. Forf. Haandskr., R. K.* 4) Þórd kausi er hér látinn vera nógu úngr, því eptir Eyrb. kap. 37 (*Udg. C. 55*) sendi Snorri faðir hans hann út til Fróðár 1001, at setja dyradóm yfir aptr-gaungunum.
 5) *Dette Ordsprog anføres ikke i Forfs. Excerpt bag ved Uddraget, skjönt han her udhæver det som Sagaeus egne Ord.* 6) mun hafa verit Þórd Þórðarson köftr, de quo Laxd. s. cap. 43 (*Udg. C. 63*). *Forf.*

ok biðr hún þær at biða sín þær. Hún gengr heim at bænum ok sèr þær vegs ummerki; ok þá hún hefir lítið á, hverir þær liggja vegnir, gengr hún burt, ok stígr strax á hest, ok getr eigi um fyrir þeim hvat hún hafí heima sèt. Þær spyrja, hvat valdi hún komi svo skjótt aptr. Hún kveðr eyrindit eigi hafa krafit lengri tafar; ríðr nú sem skjótast til næsta bæjar, sem heitir Kelda¹, ok hittir þær klerk einn, frænða sinn, sem Eldjárn² hèt, ok segir honum tíðindin; bregðr hann við strax, ok tekr menn með sèr at sjá líkin, sendir boð á næstu bæi, ok flýgr nú þegar þessi viðburðr um Borgarfjörð, ok er at vörmu spori farit at leita Suorra, ok þeysast vestr um Hvítársíðu, þann veg er líkast þótti hann ríðit hefði, ok hafa þeir eigi af honum. Föll þeim nú allilla, at Snorri gekk svo úr greipum þeim, ok þá enn fremr, er þeir frèttu hann hefði legit þær í búfjárbögum um daginn, ok virðist þeim nú Snorri helzt til slægr orðit hafa; settu þeir þá í lög sín, at hverr maðr skyldi vera skyldr at leita strax um landeigu sína at veganda, ef víg væri vakit innan héraðs. Líðr nú vetrinn eptirkomandi ok fram at alþingi, ok búa þeir eptirmálin Borgfirðingar, ok oru eigi þeir aldauda, er fylgdu at þeim málum. Eru nú þessi mál uppi höfð á alþingi³, ok heldr Snorri svari vegna manna sinna, ok er hann ljúfr at svara fébótum; gengr sá dómr á málit, at víg Styr ok Þorsteins skuli fallast í faðna, en synir Þorsteins bættir eec silfrs⁴, ok hèt Snorri uppi fébótum fyri menn sína; skulu iij þeirra⁵ fara at laudi burt, ok vera fyrir utan iij vetr; greiðir Snorri bætruar á sama þingi, en hiuir fara samsómars utan, er til voru dæmdir. Lyktar nú þannig þessum málum at sinni.

Af Heiðarvígum.

13. Guðmundr⁶ hèt maðr, hann bjó í Ásbjarnarnesi á

1) minnir mik, heldr en Klúka eðr Lækr, *Forf. Navnet Lækr, naml. Varmalækr, er udentvið í det rigtíge.* 2) m. m. *Forf.* 3) „1013, en eptir Eyrb. s. 1009.“ *Forf. i Margen.* 4) m. m. *Forf.* 5) m. m. *Forf.* 6) Guðmundr var Sölmundarson, sá Sölmundr var Eylífsson, ok bjó í Ásbjarnarnesi fyrir son sinn Guðmund; hans dóttir var Þuríðr

Vatnesi; Guðmundr hafði verið hinn mesti garpr ok röskv-asti drengr, en var kominn í elli, þá þessi saga gjörðist; hann átti iij sonu: Hallr hét sá elzti, Barði¹ annarr, þriði Steingrímur. Hallr var í kaupfeidum jafnan, spakr at viti, ok hinn beztí drengr. Svo bar við, þá hær var komit sög-urnni, at hann var staddr í Noregi, sem optar, næsta sumar eptir fall þorsteins. Í Björgvin² voru fyri þeir Háreks-synir³, ok spyra þar til Kolskeggs, sem fyrr er getið at fylgdi Snorra at drápi þorsteins. Þá Hárekssynir urðu hans varir í bænum, leituðu þeir hans⁴, at þeir gæti hefnt á hon-um fyri víg þorsteins; hann var ok mágr⁵ Snorra. Kol-skeggr leitar undan; en þeir ná ljárhlut hans, en honum eigi; þetta var um vorit⁶, er hann nú félanss ok farþurfi, falar allstaðar far, en fær hvergi; hittir Hall, ok biðr liðs, kvartar um hrakning sinn ok bágendi. Hallr gefr honum skip sitt ok nokkurn kaupeyri, svo hann kemst undan, ok ferr til Englands⁷. Hallr leitar sèr nú fars til Íslands, ok

gyða (r. gyða), systir Guðmundar; hana átti Þorsteinn Íngimundarson á Hofi í Vatnsdal; þeirra son Íngólfr fagri; hans dóttir Jórunn, er átti Ásgeirr æðikollr á Ásgeirsá, faðir Kálfs ok Hrefnu, er Kjartan Ólafsson átti, v. Vatnsdælas., ok Landn. p. 93 ok 96 (III, 4 og 6). Laxdælas. c. 20 (Udg. C. 31) segir, at Guðmundr eignaðist Þuríði, dóttur Ólafs þá; þeirra synir: Hallr, Barði, Steinn ok Steingrímur, en dætr Óluf ok Guðrún; Þuríðr var skapstór ok skörúngur mikill, sem í þessari sögu má síðar sjá. Forf. — *Det følgende er Begyndelsen af den af nogle saakulde Heiðarvíga saga, der, saavidt man af Uddraget har Grund til at antage, kun har været be- tragtet i Oldskriftet som et særskilt Afsnit eller Anhang til Sa- gaen af Víga-Styrr.*

1) hann er kallaðr Víga-Barði Landn. p. 96 (III, 6), ok eins í Vatnsdæla sögu. Forf. 2) m. m. Forf. 3) Disse Háreks-Sønner nævnes ikke før, sandsynligviis fordi det hvad om dem er blevet berettet har staaet i Sagaens første Deel, som forlængst er aldeles tabt. Man kan med temmelig Sikkerhed antage, at de have været Sønner af Hárekr paa Háreksstöðum i Nordrárdal, i Borgarfjorden, og Sønnesønner af Örn hinn gamli, jfr. Landnámab. II, 3 (I. B. S. 70). 4) Her ophører R og har tre Sider uskreonc. 5) m. m. Forf. 6) Aarstallet 1014 i Margen. 7) at m. m. Forf.

fær hvergi, ferr hann út til þrándheims, ok sinnr þar mann, er þorgils hét, þeir höfðu átt félag saman fyrri, en höfðu þá skilit. Hallr biðr hann fars; hinn tekr því tregliga. Hallr mælti, at hann vænti bezt til hans hjálpar, því þeir hefði mælt þat fyrrum, þá þeir voru í félagi saman, at hvorigir skyldi hendr við öðrum begja, ef annarr þyrfti hins liðs í nauðsyn. Þorgils lætr þá til leiðast, at hann fái farit, þó eigi með öðrum kosti en hann kaupi skipit hált af sèr, ok þetta gjörir Hallr. Hárekssynir spyrja, at Hallr hefir undan skotið Kolskegg, ok sè skipráðinn hjá þorgils; sjá þeir, at þeir hafa mist mannsins, ok snúast at Halli. Verða þeir Hallr siðbúnir; ok svo skjótt sem byrr rann á, leggja þeir út undir ey þá í þrándheimi, er Fólskn heitir, ok liggja þar nokkurar nætr fyri byr. Bóndi einn lítill bjó í eyjunni, hann var vitlitill ok vesalmenni, hann átti þar allgóðan skóg; skipverjar þeirra þorgils fóru þángat, ok hjuggu sèr esnivíð; en bónda líkaði illa, ok knurraði um. Þeir Hárekssynir fá njósu af, at þeir Hallr liggja undir eyinni, taka sèr nú lítinn bát, ok róa þángat víj saman frá skipi sinu um nótt, upp at eyinni annarsvegar, tala við bónda ok spyrja, hversu spakir kaupmenn sè, eðr hvort stýrimaðr sè á skipi jafnan; hann segir þeim allt af létta, at þeir sè óspakir, ok gjöri sèr miklar skeimmdir á skógi sinum, en Hallr banni þeim, ok því sè sèr bezt til hans þokkat. Þeir láta sem þeir eigi leyndarmál við Hall at tala, slá til kaups við bónda, ok gefa honum hálsa mörk silfrs, ef hann geti komit Halli á sinn fund, svo eigi sè aðrir við staddir. Bónda grunar, at hær muni prettr undir búna, en þykkir þó sagrt fèit, tekr við ok lofar þessu; ferr þar eptir til Halls, ok hrósar góðmennsku hans, er hann banni at spilla skógi sinum, vili hann nú launa honum með því, at gefa honum lof til at hoggva sem honum likar, þar beztr er skógrinn, ok skuli hann koma með sèr. Hallr gegnir þessu fálaga í fyrstunni, leiðist þó til við sagrmæli bónda, ok fylgist með honum í rjóðr eitt, þar beztr var skógrinn. Eigi höfðu þeir þar lengi staðit, áðr bóndi gengr

frá Halli, skilr hann þar einan eptir, ok læzt nokkut hafa eyrinda. En þá bóndi er burtu, hlaupa þeir Hárekkssynir allir saman úr launsátrinu at Halli, ok vega þar strax at honum, svo þar skipti engum orðum, ok engri vörn kemr hann fyrri sik; vega þeir hann þar, hylja hræ hans, ok róa þar eptir í skyndingu burt. Skipverjum Halls þykir seinka aþtrkvomu hans, spyrja bónda, hvar hann hafi skilizt við hann; en bóndi lætr sem hann hafi gengit frá sér í skóginum; trúa þeir honum illa, taka hann ok kúga til sagna, svo hann verðr at láta hit sanna uppi; vísar hann þeim hvar hann gekk seinast frá honum, finna þeir Hall þar dauðan ok dysja hann, en festa bónda þar jafuskjótt upp. Hárekkssynir þykkjast nú nokkru hafa á veg komit um hefudírnar, fara sem fljótast suðr með Noreg ok allt til Danmerkr, ok at áliðnu sumri brjóta þeir skip sitt í spón við Jótlands-síðu, svo enginn af komst.

14. Þorgils sér at torsótt muni at leita vegandanna, tekr fjárlit Halls allan ok hirðir, ok lætr í haf þá byr gefr; fá þeir um sumarit mótvíðri stór, ok eiga harða ok lánga útlvist; um vetrnætr taka þeir höfn í Austfjörðum, í Vopnafirði, ok vistar þorgils háseta sína þar í kringum sik um vetrinn, ok leggjr ríkt undir við þá at leyna dauða Halls. Hann var maðr spakr ok hægferðugr. Um sumarit² ferr hann til þíngs, ok hefir með sér fè Halls; hafði þá enginn spurt þessi tæðindí. Guðmundr faðir Halls var á þíngi. Þegar líðr at þínglokum gengr þorgils einn dag til lögbergis, ok hefr þar upp alla sögu um víg Halls, en hásetar hans sanna með honum; hefir hann þar fè hans, ok vill afhenda. Þessi fregn fær Guðmundi svo mikils harms, at hann gengr þegar til búðar sinnar ok leggst, en Barði er fyrri svörum; spyr hann þorgils, hví hann hafi leynt þessu svo lengi. Þorgils kvæð sér sýnast þetta mál til nógra vandræða horfa, þó eigi hefði hann þess fyrr getið, þar slíkir menn ætti hlut at; þarmed hefði hann viljat bíta, þartil bæríst sönn afsþurn

1) Cap. (nemlig *Begyndelsen af et nyt Capitel i Oldskriftet*).
Forf. 2) Aarstallet 1015 i Margen.

um þessi tíðindi af öðrum mönnum. Barði kvað hann gjört hafa vitrliga: ok hefir þú haft vel ok drengiliga úr þessum málum; býðr honum at eiga sè Halls, sem hann meðferðis hafi; en Þorgils neitar þverlaga, ok vill ekkert af hafa, segir, at svo kunní falla, at þeir þurfi sjálfir fjár síns, um þat þetta mál sè til lykta; Barði vill hann haldi þá hálfu, ok þat verðr af. Þá Guðmundr kemr heim af þingi, spyrr þurðr, kona hans, hvat tíðinda sè af þingi; hann andæpti mæðiliga, ok kvað vísu um fráfall sonar þeirra; hún ansar með annarri; leggst þessi harmr svo mjök á Guðmund, at hann lifir eigi lengr en mánuð. Um haustið berr svo við einhverju sinni, at Barði sezt í sæti þat, sem Hallr var vanr í at silja, þá hann var heima, ok sat hann þá þeirra bræðra efstr; móðir hans kemr inn, ok þá hún sèr þat, rekr hún honum gildan kinnhest, ok skipar honum at skreiðast burt úr sætinu sem bráðast, ok vera eigi svo djarfan at setjast í sæti Halls, meðan hans sè óhefnt. Barði segir svo skuli vera. Um haustið frétta menn nú allstaðar at þessi tíðindi um víg Halls, einnig um fráfall Hárekssona; þykkir nú mörgum mikil vandast við þat málit. Þorgils seldi skipit hásetum sínum ok létli kaupferðun, tók sèr bú í Borgarfirði, ok settu Gíslúngar nokkut úfa við honum; hefr hann þat til tals við þá, ok kveðr þeir eigi sik einkis at kunna; verðr at því lítið mark at svo stöddu.

Nú er þar til máls at taka, at Barði hugsar um eptirmælit. Þórarinn¹ hèt maðr, spakr at viti ok framsýnn, er

1) Hans foreldri v. Landu. p. 95 (III, 5); systur hans, Þórdisi Þorvaldsdóttur, átti Halldórr, son Snorra goða, ok er því eigi furða, þótt Snorri hafi veitt þeim Víðdælum at Heidarvígumum. En at sá Þórarinn spaki, Laxdæla-godi (*r. Långdælagodi*), sem Bandamanna saga umgetr, sè sami ok þessi, synist enganveginn geta staðizt, hvorki vegna aldrs (því hann verðr of gamall, ef þessi ok sá er hinn sami), né attar; þar er hann sagðr Óspaksson, Höskuldssonar, Kollssonar, en móðir Þorgerðr, dóttir Egils Skallagrímssonar, sem eigi kemst heim við Laxdæla sögu, því Höskuldr átti engan Óspak fyrri son, heldr Ólaf þá, ok kemst þat þá heim, nema í því, at Laxd. s. nefnir engan af sonum Ólafs með Þórarins nafni, ok eigi annann af hans vandamönnum, en Þórarinn, son Bárðar Höskuldssonar, ok kann þat at svo miklu leiti at kom-

bjó á Lækjamóti í Viðidal; hann var fóstri Barða. Nú lðr fram at alþingi sumarit eptir¹. Um leið (ok) Barði rðr á þing sinnr hann þórarinn, fóstura sínu, at máli, ok spýrr hann nú, hversu reisa skuli málit. Þórarinn mælti: þèr eigít um mikinn vanda at mæla, ok þarf hèr þolinmæðis við, því margir eru jafnan at frændsemi; ræðr honum at biðja Hárek bóta fyrri sonu sína á næsta alþingi, ok þó hann fái engar bætr, megi hann eigi láta sér leiðast, ef hann vili sínum ráðum at hlíta, ok muni allir þetta vel virða. Barði hefr upp þessa bótabeiðslu á þingi. Hárekkr var engi orðamaðr; hann hafði þá brugðit búí ok afsalat fè sitt allt bróður sínum Kleppjárni; svarar hann því, at hann hafi engi fjárforræði, ok geti því engar bætr goldit; vísar hann því máli til frænda sinna, ok fær Barði ekki frekara svar at því siuni, ok ferr við svo búit heim. Annat sumar² leitar Barði enn ráða til þórarins; svarar hann, at á sömu leið skuli at fara sem hit fyrri sumarit, kveðr hèr þurfa þolinmæði við at hafa, ok muni hit þriðja sumarit verða vissara hvar þeir skuli atgáng eiga, ef eptir hugboði sínu ferr, en nú sè margir jafnkomuér at frændsemi. Barði gjörir svo, hefr enn upp þetta mál áðr þingi slítr, ok talar á þessa lund: mönnum mun kunnigt, at vèr eigum of mikil vandræði at vera, þar nú er sanuspurt, at Hallr bróðir minn er lífi minnr; beiddumst vèr bóta af Hárek, fóður vegandanna, hèr í fyrri sumar, ok var oss engi úrslit veitt, ok mun því flestum virðast, at vèr bérum skarðan hlut fyrir yðr; nú ítrekum vèr sömu beiðni, ef þèr vitid hverju nú skal heldr svara. Háreks var ekki við kost, ok stóð honum elli, en

ast hein; svo ok, at hann er látinn þar vera samúða Hermundi Illugasyni ok Gelli, nema hvat attartalan er órét; svo ok at hann kallast Laxdæla-goði (r. Långdælagóði), ok því er undarligt at Bandamanna saga lætr hann vera í Viðidal, eðr Húnavatnsþingi. (*Det sidste er en Feiltagelse, som hidrører fra Forfatterens Hukommelsesfeil, at Þór. kaldes i Bandam. s. Laxdæla-goði istedenfor Långdæla-goði; Långidalr er nemlig ogsaa i Húnavatns-þing eller Syssel.*)

1) Aarstallet 1016 i Margen. 2) Aarstallet 1017 i Margen.

hvert hinna, sem á þingi voru, stóngu höfðum hverr at öðrum, ok fór allt á sömu leið sein hit fyrra sumarit; en allr þingheimrinn lofaði, hversu spakliga var at málinu farit. Gísli¹ hét maðr, son Þorsteins², hann var í kaupferðum laungum, ofláti mikill ok óvarr í orðum; þetta haust kemr hann út, ferr heim í Borgarfjörð til frænda sinna, ok frèttir af þessum málum. Þriðja sumar, áðr Barði ferr á þing, riðr hann heim at Lækjamóti, ok spyr Þórarinn, hversu nú skuli at fara. Þórarinn mælti, at nú yrði hann enu at biðja bóta sem fyrr; skyldi hann eigi optar ráða honum til þess; sagði hann nú vera þann mann kominn, sem hann hefði eptir beðit; þat var Gísli: spyrst mēr sva frá Gísla, at hann er bráðskeyttir til máls at taka, frígjarn³ ok of kapp⁴, segir mēr svo hugr um, at hann muni einhverju því svara, at auðgengara verði at málinu eptir, en verit hefir. Barði kvað sēr þykkja mikit fyrir at biðja þá enn bóta, en kvað þat mundi þó verða vera, því hans ráð mundu sēr til bezta koma. Narfi⁵ hét maðr, frændi Gíslunga, hann var mesti illhreysingr ok ofstopamaðr, ramr at allri, lýginn ok ójafnaðarfullr at öllu; við alla menn lynti honum illa, en þó verst við frændr sína; barði hann á mönnum, ef hann fékk eigi þat hann vilui, ok tók af þeim er hann mátti, var hann í ymsum stöðum um laud, ok eirði hvergi. Þórarinn bað Barða fyrri kost ok mun at fá þann mann norðr með sēr, ef hann væri á þingi, ok kvað til nokkurs koma mundi. Barði kemr á þing; þar er Gísli ok fleiri frændr hans, Borgfirðingar. Barði gengr til lögbergis einn dag á miðju þingi, ok mælir: svo er við vaxit, at ek hefi hēr tvisvar beðit bóta fyrri víg Halls, bróður míns, beiddi mik þar nauðsyn til, ok var í hvortvegga sinn gefinn lítill gaurm at máli mínu; nú sýnist

1) Hvort sem þat hefir verit Gísli sá, er Grettir hýddi, ok Grettis saga umgeir kap. 58 (*Udg. C. 61*), ok er þar sagðr sonr Þorsteins Gíslasonar, er Snorri goði lét drepa; þó getr svo verit. *Forf.* 2) at m. in. *Forf.* 3) eigi varð öðruvis lesit. *Forf.* 4) forte ofrappsmáðr. *Forf.* 5) *Ifølge Brudstykket paa 2 Steder nedenfor, Cap. 21 og Cap. 30 synes det, som Forf. her har urigtigen Narfi istedenfor Torfi ell. Lýng-Torfi.*

mèr þar nokkurrar úrgreiðslu von, er þú ert, Gísli, svo ek þurfi eigi lengr at velkjast í þessum vafa; munni ok flestir þat mæla, at vèr eigi förum með mikilli freku at málinu, ok er yðr því skyldara góðu at svara. Engir ausa fyrr en Gísli; hann mælir, ok styðst á spjótskapt fram: vèr munum verða nokkru at svara, alls þú rekr þitt eriundi, ok þú hefir berliga á mik kveðit, þó ek þykkist nokkut þverkomian við málit; í fyrra sumar á Englandi var ek í þeim stað, er heitir at Þúfusteini¹, þar sat ek á torgi ok hafði nokkru silfri at verja, lá þar hjá mèr sjóðr einn, sem í voru víj merkr silfrs, ríðu þar um torgit nokkrir óskynsamir menn, ok varð einum þat fyrir, at hann kynntist til² við mik, ok stakk spjóti sínu við sjóð mínum, ok rendi uppá, ok reið með þat burt, hafða ek ekki þar af; vísa ek þèr þar til bróðurgjalda; þykkir mèr þat at glíku sem þetta mál, því þat silfr tel ek vera á vandarveifi, ok munum vèr þar eigi önnur fè til leggja. Eiðr mælti Skeggjason: segja skal þursi, ef hann sitr nokkviðr við eld, ok er illa ok óvitrliga undir tekít, at svo stórir menn, sem nú eigu hlut at. Gísli svarar: hèr sannast þat, sem mælt er: Výlir³ fjarri, en verr sjaldan; ok er þat þín at von, at halda svo svari frænda⁴ þinna, sem nú má heyra, ok hleypr í brizglyrði við Eið. Nú mælti Eiðr: eigi hirðum vèr at skattyrðast við þik. Gjöra menn nú mikinn róm at máli Barða, ok þykkir þúngliga svarat, með slíku spaklati sem þessa er beiðzt.

15.⁵ Helga lét ekkja úng, lún hjó vestr í Dölum⁶;

1) eðr eitthvat kennt við stein. Forf. 2) Dette Ord udelades i Forf. Excerpt af Ord og Talemaader. 3) varð eigi öbrúvisi lesit. Forf. 4) Þeir Gíslungar er at sjá af sögunni at hafi verit at visu venslaðir við Illuga svarta, ef eigi Eið; en Illugi átti Íngihjörgu, dótturdóttur Miðfjarðar-Skeggja, systurdóttur Eiðs, v. Landn. p. 53 et 88 (II, 17 og III, 1), et Laxd. s. cap. 4 (Udg. C. 6), ok er því eigi at undra þátt Gísla þætti skyldug líðveizla Eiðs; en í þessari sögu man ek eigi at væru nokkurar ættartölur Gests eðr Borglírðinga, ok mun þat hafa verit undan gengit, í því tapaða stykkinu, eins ok vant er í sögum. Forf. 5) Cap. Forf. Ann. 6) m. m. Forf.

hennar það maðr sá er Grímr¹ hét, norðan úr Eyjafirði; konan var í ætt við Kleppjárn. Maðrinn var á alþingi, ok var honum konan föstnuð, skyldi brullaupit standa hálfum mánuði fyrri vetr² um haustið. Barði kom eitt sinn at búð Kleppjárns, ok mæltu þeir þar mundmálum; þar sá Barði Narfa, ok kom Barði sér brátt í tal við hann ok býðr honum heim til sín, ok þat þáði Narfi. Þá Barði keurr af þingi, talar hann við þórarinn, ok segir honum af máluin sínuin, ok sér þykki þungliga áhorfast. Þórarinn mælti: nú er svo komit sem ek vildi, er þat nú í þreytt, at svo sýnist vitrum mönnum sem okkr, ok er nú óvandara en fyrri at sjá, hvar at skal gánga um hefndina. Barði það hann fyrri sjá. Sá maðr var þat sumar í þingför með Barða, sem Þórðr hét, bóndi á Márstöðum³ í Vatadal; hann átti tvo hesta alhvíta, nema á eyrunum, þar voru þeir svartir; þóttu honum hestarnir slíkt metse, at hann vildi þá eigi missa fyrir aðra hesta. Þat hafði Þórði orðit til farreks, at hestar hans báðir voru í brottu. Narfi verðr eptir á Lækjamóti, tekr þórarinn á móti honum ágæta vel, svo Narfa þykkir leika í lyndi. Þórólfr⁴ hét maðr, er bjó á Sleggjulæk í Borgarfirði, hann var nú mjök hnigiinn á hinn efra aldr, en hafði verit hinn gildasti garpr í æsku sinni; konu átti hann sér, voru þau alltið ósamþykk, svo sitt vildi hvort, var hún ódmálug mjök ok meðallagi vitr; hann átti vopn góð í hirzlum sínum, er hann hafði eigi á haldit, síðan hann létta vígafelrum. Nokkru síðar kemr þórarinn á tal við Narfa, ok spyrr, hversu honum sè vingat við frændr sína. Hann svarar, at litill sè vinskapr þeirra á millum. Muntu vilja slá kaupi við mik? segir þórarinn: mèr er sagt, at Þórólfr, frændi þinn, eigi sverð gott, ok getir þú sótt mèr þat, vil ek gefa þèr stóðhross væn; Narfi vill þat gjarnan. Þór-

1) m. m. *Forf.* 2) m. m. *Forf.* 3) Navnet er formodentlig *Hakommelsesfeil*; i det opbevarede *Brudstykke* tilegnes disse Heste Þórðr á Breiðavaði. 4) Dette Navn synes ogsaa at være feilagtigt, ifølge *Brudstykket selv* (Cap. 23), og skal uden tvivl hedde Þorgautr.

arinn selr honum í hendr stóran knif, er hann skal gefa konu Þórólfs, til at vera með sèr í fylgi: er mèt sagt at vapnin eru sigrauðig, segir Þórariun, mun þik eigi bresta at ljúga hvat þèr sýnist haganligast, hvarfyrir þú biðir vopnauna. Narfi bað hann at vera þar um óhræddan, ok gengr fúss at kaupinu; hleypr síðan suðr um Heiði, ok kemr um kveld ofan í Hvitársíðu til eins frænda síns, er hjó á Veggjum¹, er þar um nóttina, ok biðr hann at ljá sèr vopn, ok segir at einn Austmaðr norðr í Öxnadal² hafi skorat á sik til einvígis, útaf konu einni, er báðir vildu hafa, ok sè stefnuðagrinn at háls mánaðar fresti, ok fái hann hvergi vopn; segir hann þat líkligasta til um náttstaði sína. Hinu svarar, at þetta muni allt lygi, ok fái hann engi vopn hjá sèr. Líkar Narfa allilla, ok hleypr yfir til Þórólfs, sem sverðit hafði, ok segir honum hvat hann á um at vera, ok til náttstaða sína, sem á fyrri bænnum; var vel við honum tekit at eins; biðr hann Þórólf at ljá sèr vopn, ok kveðr sèr aldrei meiri nauðsyn á vera en nú. Þórólf kvað sèr annat nær, en skipta sèr af, þó hann gjöri sèr illindi við menn, ok megi hann sjálfr annast sín kvennamál, ok eigi muni hann sleppa við hann sverðinu. Ferr Narfi þá til konu hans, ok tjáir henni mál sitt, ok gefr henni knifinn; hún tekr við ok þykkir þing í vera, hleypr sem skjótast til karls síns, ok er næsta óð málug; kveðr þat skömm mikla, at vilja eigi duga nauðstöddum frændum sínum: eða hvat skal fretkarli þínum svo gott vopn, þarstú er kominn af³ lóttum fram? ok kveðr þat liggja ryðgat á kistubotni, ok muni nú lítið gagn í vera. Hann svarar sem fyrri, at honum sè eigi þat um Narfa gefit, at hann sleppi vopnum sínum við hann, ok telr þat mangi munu gjört hafa at klækjast á við hann; ferr hún þá ok brýtr upp hirzluna, sem sverðit lá í, ok selr í hendr Narfa; en hann strýkr þegar norðr ok fær Þórarni. Þórariun kveðr hann vel hafa rekit eyrindit, ok biðr hann taka hrossin, ok fara norðr fyrst um stund at firr-

¹) m. m. Forf. *Denne er udentvial Þorbjörn Brúnason (jfr. nedenf. Cap. 23 og 30).* ²) m. m. Forf. ³) aal. Forf. *Haandskr. og Excerpter.*

ast fund frænda sinna. Narfa þykkir gjöfin góð; fere með hrossin burtu, ok er hann úr sögunni. Þeir Gíslúngar¹ iij² bræðr höfðu einn teig við Hvítá at slá, ok gengu at því verki allir samt, ok skyldi teigrinn alltíð búinn á tilteknum tíma eptir þing³. Sá hlutr var til nýlunda þar norðr um hëruð, Vatnsdal ok Viðidal, at af tókust öll mannamót⁴ á þeim misserum. Skip hafði komit um sumarit í Blönduós, hafði stýrimaðr, sem Einarr⁵ hét, þar hest⁶ í hapti; maðr hét Halldórr⁷, litill bóndi, er hjó í Kleifum⁸ við Blöndubakka. Hestr stýrimanns hvarf um haustið; klagar hann þat fyrir Höskuldi goða á Höskuldsstöðum; hann var góðr maðr ok réttðæmr. Þar getr ok um mann nokkuru, son Þórdísar⁹ spákonu at Spákonufelli¹⁰, heldr en um hana sjálfa¹¹.

* * *

. . . [vj] daga. Nú¹² saknar Halldórr¹³ hestanna,

1) m. m. *Forf.* 2) heldr en iij. *Forf.* 3) hafa svo Heiðarvíginn gjörzt eptir þessari sögu um haustið 1018. *Forf.* 4) var svo illa máð, at eigi varð öðruvísit lesit. *Forf.* — *Læsemaaden er utvieslor rigtig.* 5) m. m. *Forf.* — *Dette Navn maa være Haakommelse, feil, da her udentvilt menes Burdes Fostbroder Halldórr.* 6) eller rigtigere hesta. 7) m. m. *Forf.* — *Dette Navn maa ligeledes være urigtigt; der menes udentvilt Þórarinn paa Klifum, som forekommer i det følgende Brudstykke.* 8) m. m. *Forf.* — *Navnet maa rettes til Klifum, ifølge Brudstykket.* 9) rétt mun þess minnst, því þessarar Þórdísar at Spákonufelli á Skagaströnd getr Kórmaks saga; Þórólfr hét maðr hennar; hún var mjök fjölkuunig; hennar getr ok í Vatnsdæla sögu at fjölkýngi einu. *Forf.* 10) at m. m. *Forf.* 11) hér datt botuinn úr sögunni. *Forf.* — *Efter Sammenhængen at dønne har her ikke været nogen Læun i Oldskriftet.* 12) *Membranen er her i Begyndelsen meget dunkel, men efter en nøie Undersøgelse have vi fundet Stedets Beskaffenhed saaledes: Efter Bogstavet g er Hul paa Membranen, hvor sandsynligviis et a har staaet; derefter seer man tydelig et N og efter noget Mellemrum st, men man skimter: Nú misti, og under dette sidste Ord Punkter, som tilkjendegive at det ikke bør læses. Fra [viðar costur, B, med Punkter under det sidste Ord til Tegn paa usikker Læsemaade; viðar costur, C; viðarköstr, K; viðar . . . st, St. 13) hann nú, B med Punkter, til Tegn paa Usikkerhed; hann nú, som sikkert, C, K, St.*

ok leitar ok fiðr [nú, ok¹ þykkir vera² illa haldnir³, ok ferr nú til fundar við Þórarinn; verðr nú við hann skapfátt ok⁴ veitir honum áverka sva næsta⁵ mikinn, at honum var⁶ þat gildir þykki⁷, ok ei⁸ banvænlig, en þaðan af kemr þat fyrir þá Höskuld ok Eilíf, ok⁹ beiða þeir bóta fyrir þingmaun sinn. Hann lætr ekki brátt við því, ok ekki sættust þeir á þat, ok stendr nú sva búit um hríð.

16.¹⁰ Barði¹¹ hafði verksmið mikiun ok þeir bræðr sumar þat, ok fóru¹² vel verk¹³ fram um sumarit, er nú var betr til skipat en fyrr. Nú er þar komit sumri, at vij viknr lifa sumars; þá ferr Barði at hitta Þórarinn, fóstura sinn, til Lækjamóts; þeir hjöluðust opt¹⁴ laungum viðr¹⁵, ok vissu menn óglöggt¹⁶ hvat þeir mæltu. Nú mun vera mannamót,

1) fra [no . . . , B, C; nv (nú), St; u. som ulæseligt K. — I Margen har B med anden Haand: „sine dubio ekki, non invenit“, imidlertid synes Textens Læsemaade at give god Mening. 2) punkteret i B, som usikkert. 3) . . . ner som usikkert og við over Linien som en alternativ Læsemaade for den sidste Stavelse, B, C; K har feilagtig . . . ner við; h . . . d um, St. 4) u. K. 5) saal. B som usikkert, C og K derimod som sikkert, og som det synes med Rette; A betegner det som ulæseligt; næsk ok, forskrevet, St. 6) er, K. 7) þykkir gildir, C. 8) saal. Membr. allevegne hvor denne Form findes. 9) u. K. 10) I Membr., B og K er ingen Capitellinddeling paa dette Sted, C derimod har her det 3 Cap. (de to første dannes af det latinske, uden Tveit af Haanes Finussou forfattede, Uddrag af den første table Deel af „Heiðarvíga saga“ og af Begyndelsen af Brudstykket. 11) Membr. her og i det følgende kun b. eller B. 12) Membr. ^o; tór, B, C, K, St. 13) K vender om og læser verk vel fr. 14) ok, t. K. 15) ind⁷, B, men i Margen med anden Haand: „viðr legendum“; laungumind (i eet Ord), C, men við i Margen med Rasks Haand; við, St, K; löstrarnir, t. K. 16) oglavet, Membr.

segir¹ Þórarinn, á milli Hóps² ok Húnavatns, þar sem heitir³ Þingeyrar, en ek hefir⁴ því ráðit er⁵ eingin voru⁶ hær til; nú skaltu þángat fara ok reyna vini þína, fyrir⁷ því at nú vættir mik at menn sè forkunnar margir, er⁸ leingi hefir dvalizt; mun nú þar⁹ vera fjölmennut; vættir mik, at þar komi Halldórr, fóstbróðir þinn, bið¹⁰ hann fóruneytis ok brautargengis, ef þèr er nokkurr¹¹ hugr á at fara or¹² héraði á braut ok hefna bróður þíns. Boer heitir á Bakka, hann er fyrir utan Húnavatn; þar bjó kona sú, er Þórdís hét, ok var köllut gefu, ok var ekkja. [At ráðum var með henni¹³ maðr sá er Oddr hét, hann var gildir maðr fyrir sèr; ekki var hann einskostar¹⁴ sègðfugr eða ættstórr, [þó var hann frægr¹⁵ maðr; hann skaltu biðja fylgðar með þèr¹⁶; hann ræðr svörum. Þar er kallat í sveit þeirri á Kólgumýrum, ok eru þar boeir margir, ok heitir j boer á¹⁷ Meðalhceimi; þar bjó sá maðr er Þorgisl¹⁸ hét; hann¹⁹ var systrúngr Gefnar-Odds at frændsemi, ok var hraustr maðr ok skáld gott, ok átti góða kosti fjár, ok gildir maðr fyrir sèr; ²⁰kvæð þú²¹ hann til farar með þèr. Boer

1) sagði (s. Membr.), B, C. 2) Membr. skriver hofs (hófs), og saal. de övr., imidlertid er ingen Tvivl om at her menes Indsøen Hóp, og at Skrivemaaden Hófs er dannet efter Udtale. 3) heita, K. 4) hef, de övr. 5) u. ur. K. 6) v^o, Membr.; eing v^o, C i Marg. en med Rasks Haand, uden Tvivl efter Hannes Finnssons egenhændige Afskrift; engin vor, B, C i Texten. 7) fyrir, her og paa flere Steder, Membr. 8) en, B. 9) þar nú, K. 10) biðr, Membr. 11) u. K. 12) Membr. skriver her og paa flere Steder yr (= yr?). 13) fra [með henni var at ráðum, K. 14) einskostr (af Membranens einskostr), B. 15) skrevet fegr i Membr.; f. . . , B. 16) fra [u. ur. K. 17) at, K. 18) Þorgils, B, C, K. 19) her ophører St. 20) ok, t. D. 21) u. K.

heitir at¹ Búrfelli, milli² Svínavatns ok Blöndu; þat er á Hálsu³ út; þar bjó sá maðr er⁴ Eiríkr hêt, ok var kallaðr⁵ viðsjá⁶; hann var skáld ok eigi lítill fyrir sèr; hann skaltu kveðja til föruneysis með þèr. Í Lángadal heitir hœr á⁷ Auðólfsstöðum; þar bjó sá maðr er Auðólfr hêt; hann er⁸ góðr dreingr ok mikill fyrir sèr, bróðir hans er Þorvaldr, ok er eigi hans við förna⁹ getið; hann bjó þar sem heitir í Sléttadal, þat er upp frá Svínavatni; þeir¹⁰ eru ij bæir er sva beita; hann var sterkastr maðr at afli fyrir norðan land; ekki skaltu hann kveðja til þessar¹¹ ferðar, ok kemr¹² til þess skapferði hans. Bœr heitir at Svínavatni, ok bjó þar sá maðr er Sumarliði hêt, ok kallaðr gjallandi, auðigr at fê ok [góðum¹³ virðingum¹⁴]; með honnum var heima dótturson hans, ok hêt¹⁵ Þorljótr gjallandasóstri, hraustr maðr; bið hann til föruneysis með þèr. Eyjólfir hêt maðr, er¹⁶ bjó at Ásmundar gnúpi; þat er milli Vatns¹⁷ ok Víðidals; hann skaltu hitta, ok¹⁸ bið hann fara með þèr; hann er viur

1) á, C. 2) miðlum, en sævdannet archaiserende Form, K. 3) Hálsi, ur., K. 4) udfaldet i Membr. og derfor udeladt i B, C, men stiltiende tilføiet i K. 5) Eiríkr, t. K. 6) K har her og paa flere Steder viðsjá, men i Registeret viðsjá. Efter Membranen kunne begge Læsemaader forsvares, men Afskrifterne synes at være for den sidste Læsemaade (jfr. ogsaa Snorra-Edda, Rasks Udg. S. 335). 7) at, K. 8) var, K. 9) saal. Mbr. (favrna); förina, d. s., B, C, K. 10) þar, K. 11) i Mbr. skrevet þsar; þeirrar, B, C; þessarar, K. 12) kiðr, Mbr. 13) saal. synes Mbr. at læse, i det mindste ere Bogstaverne g, ð og ö tydelige. 14) fra [mannvirðingum, B, C, K, dog B som usikkert. 15) heitir, K (Mbr. h. alene?). 16) saal. C; udel. i Membr., sant B, K, men mod det sædvanlige; D supplerer hann. 17) i Mbr. skrevet Vaz. 18) u. B, C, K.

varr. Nú vættir mik, segir¹ hann, at lítt verði í ráðit, ef² þetta flytr þú fram [á mannamótinu³, ok leitar þar⁴ við þá um þetta mál, ok segir sva, at þeir skulu⁵ eigi skyldir til farar með þér, ef eigi kemr þú⁶ þann næsta laugardag til hvers⁷ þeirra, er v vikur eru til vetrar, ok [þann skaltu eigi hafa með þér⁸, er þá er eigi búinn, fyrir⁹ því at sá er eingi cyröggr¹⁰. Því skaltu þessa menn heldr¹¹ velja til farar með þér en¹² aðra sveitarmenn, at þessir eru nauðleytamenn¹³ hverr¹⁴ annars, ok eigu allgóða¹⁵ kosti, ok sva frændr þeirra eigi síðr, ok er þat þvílíkt sem þeir¹⁶ eru sjálfir, ok þessir eru röskvastir af öllum þeim, er hér¹⁷ eru í Víðidal ok¹⁸ öllum varum¹⁹ sveitum, ok þeir munu yðr bazt²⁰ viljaðir²¹, [er varir vinir eru mestir²². Nú er²³

1) sngði (*Mbr. rimeligviis 5.*), *B, C.* 2) qvað (*med Punktum för og efter*), *B, C;* *Hannes Finssons Afskrift synes kun at have q.* (*ifølge Rasks Antegnelse i Margen i C*); . . . qvað, *D.* — *K udelader dette og begynder med det følgende en ny Sætning. Med Hensyn til dette Tegn jevnf. nedenfor S. 327, Anm. 4.* 3) fra [með mótnu . . . , *B, K;* með mótnu . . . , *C.* 4) þá, *B, C, K.* 5) u. *B;* sé. (*sæa, K*), *C, K;* i *B* bemærker anden *Haand i Margen:* „sæ deest”. 6) þú kemr, *ur. Orden, K.* 7) hvárs, *K.* 8) fra [þaðan sk. e. hafa þann, *B, C, K.* 9) u. *K.* 10) i *Mbr.* skrevet cyravggr; cyrögr, *K.* 11) u. *K.* 12) eigi, *t. K;* i *B* sættes en som meget usikkert over *Linien.* 13) nauðleitam., *C, K.* 14) hvárt, *K.* 15) eigu allir góða, *B, C, K.* 16) u. *ur. K.* 17) þar, *B, C, K,* men mindre rigtig, da her er *Talen om Þórarins eget Bøigdelag.* 18) sættes i *B* som meget usikkert. 19) I *B* er *Lacun* for dette *Ord,* men anden *Haand* har i *Margen* tilføiet „forte norðr-”; *K* har ligelodes *Lacun;* *C* udelader *Ordet,* men *Rask* har tilføiet *Tegu* for *Lacun* i *Margen.* 20) bast, *C* (*Rask* bazt i *Margen,* efter *H. Finss.*); bezt, *K.* 21) saal. *B, C, K* og *Mbr.* selv paa andre *Steder;* viljaðir, her, *Mbr.* 22) fra [en varir vinir enir (hinir, *C, K*) mesta, *B, C, K.* 23) þat, *t. K.*

óglíkt [hvart er¹, at hafa með sér góða dreingi² ok hrausta, eða einbleypínga úreynda³, þá er sér [eiga einskis⁴ góðs kosti, ef nokkut hendir til vand-ræða. Nú eru ok ráðnir til farar með þér heima-menn þínir⁵ ok nábúar, er bæði eru frændr þínir ok teingðamenn⁶: Eyjólfur mágr þinn frá Borg, hann er hraustr maðr ok góðr dreingr. Boer heitir í Vestrhópi⁷ á Þernumýri; þar búa bræðr ij, hét⁸ annarr Þóroddr, Þorgils⁹ annarr, ok voru Her-mundarsynir ok¹⁰ bræðrúngar Barða at frændsemi, ok áttu góða kosti fjár, ok miklir kappsmenn ok góðir áræðis; þeir eru ráðnir til farar með þér. Nú eru¹¹ þeir ráðnir bræðr til farar ij. Enn eru nefndir bræðr¹² ij, er þar voru heima með honum, ok hét annarr [Ólafr en annarr Dagr¹³; þeir voru systrúngar Barða ok höfðu þar upp vaxit með Guð-mundi; þeir eru ráðnir til farar með þér. Enn eru nefndir ij meun, hét annarr¹⁴ Grís, ok var kallaðr Kollgrís; hann var þar uppfœddr í Ás-bjaruarnesi¹⁵; hann var hagr maðr¹⁶ ok verkstjóri þeirra, ok hafði þeim leingi verit vel viljaðr. Annarr hét Þórðr ok var kallaðr melrakki; hann¹⁷ var

1) fra [Lacun i B, og i C tilf. af Rask i Margen; K an-tyder ingen Lacun. 2) d . . . menn (i Margen dandis, som Gjet-ning, ved anden Haand), B; dugandi menn, C; drengmenn, K. 3) u. K. 4) fra [ei . . . , B; i Margen er ved anden Haand tilfœiet eigi eigi, som Conjectur; eigi C; eiga eigi, K. 5) þ . . . , B, men þínir i Margen som Conjectur, ved anden Haand. 6) teingdam., B, C; tengdam., K. 7) Vestrópi, K. 8) heitir, C (hét i Margen ved Rask), K. 9) Þorgils, K. 10) u. B, C, K. 11) ro (= ero), K. 12) u. B. 13) fra [Dagr ein annarr Ólafr, K. 14) saal. B, C, K; maðr, sandsynligviis wrigt., A. 15) en, t. K. 16) u. K. 17) u. B, C, K.

fóstri þeirra Þuríðar ok Guðmundar; höfðu þau hann tekit lítið barn af valaði ok fœtt upp; hann var alroskinn ok vel at sér gerr, ok þat segja menn, at fur¹ hann² var einuskis örvænt, orðs nè verks, ok unnu þau honum mikit ok virðu hann meira³ en hann var verðr; hann er ráðinn til heimanfarar⁴ með þér⁵. Nú eru⁶ nefndir þeir menn, er fara skyldu með Barða⁷. Nú er þeir hafa slíkt⁸ talat, skiljast þeir.

17.⁹ Drottinsdagingu kemr Barði til Lækjamóts, [ok riðr þaðan til mannamóts¹⁰; ok er hann kemr þar, þá er¹¹ komit fjölmenni mikit, ok er þar skemtan góð; var¹² mönnum nú forkuðr á skemtan, er leingi höfðu [niðr verit löggð¹³ mannamót. Nú var lítt í ráðit þótt mönnum væri tíðrœtt á þeim fundi. Takast at orðum þeir [Halldórr fóstbræðr¹⁴ ok Barði: spyr Barði, hvart hann vildi fara með honum nokkut um haustið or héraði. Halldórr segir¹⁵, at: ei mun þat¹⁶ þikkja tekit¹⁷ minnar¹⁸ handar mikilmannliga til orðs¹⁹, at ek þikkjumst eigi búinu at fara. Nú er ferð mín albúin á braut, en ek hef²⁰ ætlat at

1) *saal. her Mbr.*; fyrir, B, C, K. 2) honum, K. 3) meira, C, men meira i Marg. ved Rask. 4) heimanferðar, B, C, K. 5) þeim, K. 6) ro, K. 7) Bárði (rettet ved anden Haand til Barða), B. 8) i Membr. skrevet slikt (ligesom slíktri). 9) C alcne har Capitelallet 4 (antegnet ved Rask i Margen), de övrigte have her ingen Capitolinddeling. 10) fra [u. B ved Afskriverfeil. 11) þar, t. K. 12) þar, B, C, K. 13) fra [verit. niðrlögð, K. 14) fra [fóstbræðr Halldórr, K. 15) sagði, B, C (Membr. uden Tvívt blot s.). 16) u. i C fra første Haand, men Rask tilføier over Linien, uden Tvívt efter H. Finnss. „þ 3: þér“ (rett. þat). 17) u. K. 18) minnaz (Oldskrifterne danne r ofte som z), B, C. 19) orða, C i Texten (orðs i Marg. ved Rask). 20) hefir, C; hef, B, C.

fara tvívegis¹; nú hefi² ek þat ætlat, ef sva ferr sem ek vil, [at koma³ þér at liði er meira væri, ef⁴ þú þyrstir í⁵ nokkura⁶ nauðsyn hêðan frá, fyrir því at margir eru betr til fallnir⁷ fararinnar, at því⁸ er ek bygg at⁹ þú vilir fara. Barði lætr sèr skiljast, at sva er sem hann sagði, ok kveðst honum [eigi mundu¹⁰ verri vinr¹¹ en áðr; en ek mun biðja þik nokkurs lutar, segir Halldórr: þat var hêr í sumar, at mik skildi á við mann þann er heitir Þórarinn, ok varð hann fyrir áverka af mínu tilræði; hann er lítils verðr fyrir sínar sakir, en þeir menn beiða bóta fyrir¹², er [hann er í þingi¹³ með, ok eru þeir mikils verðir¹⁴. Nú hæfir mér eigi at varna þeim bóta, þein Eilífi ok Höskuldi¹⁵; vil ek at þú sættist¹⁶ á¹⁷ fyrir mína hönd, en ek get eigi at¹⁸ mér, þó hefir¹⁹ ek áðr synjat, at bjóða þeim yfirbetr. Barði gengr þegar at hitta þá Höskuld ok Eilíf, ok tekr [máli þegar²⁰ fyrir Halldór, ok leggja þeir fund með sèr²¹ at sættast á mál²², er iij vikur væri²³

1) som usikker Læsemaade i B, C; i Margen staaer i begge U n^ouegis (til Norvegis), hvorved anden Haand i B har bemærket i Margen, at denne Læsemaade var at foretrække; imidlertid synes Textens Læsemaade at være utvivlsom efter A, ligesom ogsaa Eief. Norvegis er usædvanlig. 2) hefir, B, C; hef, K. 3) fra [u, i C fra første Haand, men tilf. af Rask i Margen. 4) q., B, C (jævnf. ovenf. S. 324, Anm. 2). 5) u. K. 6) nokkurra, B, C; nokkra, K. 7) Mbr. skriver fallnir. 8) Membr. her og paa flere Steder þí, efter vulgær Udtale. 9) u. K. 10) fra [mundi eigi, K. 11) vin, K. 12) hann, t. K. 13) þingum, B; þing, C og saal. formodentlig Membr. 14) fra [mikils ro verðir, K. 15) Hösk. ok Eil. (omvendt Orden), K. 16) i Mbr. skrevet setiz. 17) málit, t. K. 18) af, K. 19) hefi, K; hef, B, C. 20) fra [þegar málit, K. 21) K i Parenthes. 22) málit, K. 23) eru, B, C, K.

til vetrar, at Klífum, at húi Þórarins¹. Nú kemr² Barði á³ mál við Gefnar-Odd, at hann fari með honum til Borgarfjarðar suðr. Oddr svarar⁴ brátt því⁵ máli: ok⁶ þótt þú hefðir kvatt vetri⁷ fyrr, eða ij⁸, þá munda⁹ ek þó búinn þessarar¹⁰ ferðar. Þá hlitti Barði Þorgisl¹¹, systrúng Odds¹², ok talar hit sama mál. Hann svarar¹³: þat munu mennu mæla, at ei hafir þú þessa fyrr kvatt en von var, ok mun ek fara ef þú vill¹⁴. Hittir hann Arngrím, fóstura Auðólfs, ok spyrr¹⁵ ef hann muni vera í fœr með honum. Hann svarar¹⁶: búinn em ek þegar er¹⁷ þú ert búinn. Slíkt hit sama mælti hann við alla þá, er fyrr voru nefndir, ok tóku allir vel hans máli¹⁸. Nú mælti Barði, at¹⁹: þær hafit²⁰ dreingiliga af þessu við mik; nú mun ek koma laugar-dag²¹ til yðar, er v vikur eru til vetrar, ok ef ek²² kem ei sva, þá erut þær einskis skyldir með mér at fara. Ríða nú heim af mannamóti. Hittast þeir nú fóstrarnir²³, Þórarinn ok Barði, ok segir Barði honum hvat þeir Halldórr roeddust við. Þórarinn lætr vel²⁴ yfir því²⁵, ok kvað ei at síðr þessa fœr mundu fram komast, at²⁶ ei færi hann, ok má hann

1) þar: (efter Membr.), B; anden Haand har i Margen den urigtige Gjaetu. Þórðar; þar, skjödeslöst efter Membr., C. 2) Mbr. skriver kiær. 3) at máli v., K. 4) svaraði, B; s., C. 5) Membr. skriver þí; þessu, B, C, K. 6) u. K. 7) vetr, ur., B, C. 8) tveimr, K; tvo, D. 9) mundi, K. 10) þeirrar, B, C, K. 11) Þorgils, B, C, K. 12) syst. Odds, Þorg., omvendt Orden, K. 13) sagði (s., C), B, C. 14) villt, K. 15) u. feilagt. B, C. 16) svaraði (s., C), B, C. 17) u. C, K. 18) máli hans, K. 19) u. K. 20) haft, t. K. 21) laugar-daginn, B, K. 22) saal. B, C, K; udel. i Membr. ifølge A. 23) fóstrar, B, C; B som usikkert. 24) K i Parenthes. 25) u. B; b' (ur. for þ' = því), C. 26) þó, K.

enn vel koma þær¹ at haldi, ok² því hefi ek³ fyrir sva skömmu gert vart við þessa för, at ek [vilda, at sem sízt⁴ komi frètt áðr í hèrat þeirra Borgfirðiuga.

18.⁵ Nú líðr sva⁶ fram at föstudeginum í hinni sèttu viku, ok at eykð⁷ dags þá komu⁸ heim hús-karlar Barða, ok höfðu þá lokit mjök sva heyverk-um. Barði var úti ok þeir bræðr, er þeir kvömu heim verkmenningar⁹; heilsuðu þeir þeim¹⁰ vel; höfðu þeir með sèr verksfæri¹¹ sín, ok dregr¹² Þórðr mel-rakki eptir sèr¹³ ljáorf sitt. Barði mælti: dregr melrakkinn¹⁴ eptir sèr halann sinn¹⁵ uú. Sva er, segir hann¹⁶ Þórðr, at ek dreg eptir mèr halann minn, ok ber ek lítt upp, eða ekki¹⁷, en þess varir mik, at þú dragir þinn hala¹⁸ mjök leingi áðr¹⁹ þú hefuir Halls, bróður þíns. En Barði hefndi honum öngu orði; gánga menn til borða. Þeir bræðr mat-ast skjótt, ok stúga undan borðinu²⁰ þegar, ok gengr Barði fyrir Þórð melrakka ok mælti við hann, leggr fyrir hann verk, hvat²¹ hann skal gera um aptan-inn ok um daginn²² eptir, laugardaginn²³. xl²⁴ sátna voru úfærðir²⁵ saman í Ásbjarnarnesi, ok þat mælti

1) þær, B; þat (þ 3: þær, *Rask i Marg.*), C. 2) fyrir, t. B; ok udel. K. 3) hefir ek, B, C; hefik, K. 4) fra [vildi sem síðst, K. 5) C alene har Capitelallet 5 i Margen, ved Rask. 6) u. K. 7) saal. Mbr., B og C; eikð, K. 8) koma, K. 9) saal. Mbr., en i Talesproget hyppig Form; verkmenningar, d. s., C; verkmenningar, B; verkmenningar, K. 10) honum, B. 11) verkfæri, B, C, K. 12) dregz (z = r), B, C; dregst, K. 13) með, B (som usikkert), C, K. 14) melrakki, B, C, K. 15) u. K. 16) u. K. 17) eigi, K. 18) halann þinn, K. 19) enn, t. K. 20) borðum, B, C, K. 21) hvat, B, C, K. 22) dag, K. 23) laugardag, B. 24) fjórutígi (r. fjórir tígir), K. 25) saal. Mbr. med fulde Bogstaver, B, C; úfærðar, K.

Barði, at þat skal hann¹ saman fœra², ok lúka því um aptaninn: en þú skalt fara á morgin³ at sœkja forustu-gelding varu, [er heitir Fleygir⁴, því at geldingar⁵ eru⁶ geugnir or afrétt ok heim í laga. Því⁷ vísaði hann honum til þess, at hann var verra at henda⁸ en aðra sauði, [ok var hann skjótari⁹. Nú skaltu ok á morgin sœkja í Ambárdal yxni v vetra gamalt, er vèr¹⁰ eigum, ok drepa af, ok fœra¹¹ slátrið allt til Borgar suðr¹², laugardaginn¹³; verkit er níkit, en ef ei er unnit, þá¹⁴ muntu reyna hvarr¹⁵ halann sinn ber brattara [þaðan frá¹⁶. Þórðr svarar¹⁷, ok kveðst¹⁸ opt hafa heyrt bót hans digr, ok blotnar hann ei¹⁹ við. Nú ríðr Barði um aptaninu til Lækjamóts, ok þeir bræðr, ok hjala þeir Barði²⁰ ok Þórarinn um aptaninu.

19.²¹ Nú er at segja frá sýslu Þórðar, hversu²² honum endist. Saman ók hann heyit²³, [er staðit hafði miðr vel²⁴; en þá er²⁵ hann kemr²⁶ heim,

1) hann skal þat (*omvendt Orden*), *K.* 2) fœra (= fœra), *Mbr. B, C.* 3) morgun, *C;* myrgun, *K.* 4) fra [*saal. A efter Membr.*; enu bettr fleyger, *B,* men i *Margen med anden Haand:* „forte: þetta er fleygeri, admodum facile perficitur; vel potius: er heitir Fleygir, qui volitator vocatur”; ē bettr⁷ fleyg⁷, *C.* *Haandskriftet som ligger til Grund for K har den samme Læsemaade* (en bettr fleygir), *men Udgiiverne have heldigen rettet det til:* er Fleygir heitir. 5) geldingarnir, *C.* 6) voru, *C;* eru, *Rask i Margen.* 7) þí, *Mbr., C.* 8) henta, *C;* men henda i *Marg. ved Rask.* 9) fra [*u. K.* 10) vær, *K.* 11) skrevet fœra (e = æ) i *Mbr., B, C.* 12) til Borgar suðr slátrit allt, *K.* 13) laugardag, *B, C.* 14) *u. K.* 15) *saal. K;* hverr, *A, B, C.* 16) fra [þessa för, *B.* 17) svaraði, *B;* s., *C.* 18) kveðst, *K.* 19) elgi, *K.* 20) bræðr, *K.* 21) *C alene har Capiteltallet 6 i Margen, ved Rasks Haand.* 22) skrevet hversu i *Mbr., B, C;* hvörsu, *K.* 23) heyinu, *K.* 24) fra [en st. h. vindr vel, *B, C, K.* 25) *u. K.* 26) i *Mbr. skrevet kiēr.*

þá¹ býst smalamaðr at reka fè sitt út á Björg, ok ríðr Þórðr hesti þeim, er hann hafði ekit á um aptaunu², ok nú³ síðr⁴ hann geldinga flokk, sem honum hafði verit á vísat, ok fær ei sótt fyrr en út⁵ at⁶ Hópsósi⁷; nú gjörir hann til geldinginn ok ríðr heim⁸ með slátrið⁹; nú hefir hann sprengdan hestinn; nú tekr hann annann hest ok hleypir yfir¹⁰ dalinn, sem leið liggr fram¹¹; [ekki hirðir¹² hann hvart hann ferr á [dögum eða nóttum¹³. Nú kemr hann árdegis þar¹⁴, ok fær yxnit, ok drepr af¹⁵ ok gerir til¹⁶, bindr upp á hestinn¹⁷ ok¹⁸ ferr síðan leiðar sinnar ok kemr¹⁹ heim²⁰, leggfr af hestinum²¹, tekr slátr geldingsins, ok er hann²² kemr. aptr þá var á brautu²³ j²⁴ liur oxans. Þórðr mælti ei gott; [maðr gengr í gegn at á braut kveðst tekít hafa²⁵, ok bað hann ei dirfa²⁶ sik um at ræða, nema hann vildi hafa högg. Tekr hann annat slátrið ok ferr til Borgar suðr, sem honum var boðit. Nú tekr Álöf, systir Barða, ok fósttra hennar við slátrinu, sú hèt²⁷ ok Álöf; hon var vitr kona, ok fósttra

1) u. K. 2) daginn, K. 3) u. K. 4) sinnr, K. 5) u. K. 6) á, C. 7) saal, K., jævnf. ovenf. S. 322 Ann. 2; Mbr. skriver Hofs ósi (Hofsósi, B, C). 8) hann, K. 9) ok, t. K. 10) um, t. K. 11) u. K; B anfórer det som usikkert. 12) fra [teki hæðir, det sidste Ord som usikkert og hirðir over Linien, B; i Margen har anden Haand sat Textens Læsemaade som Gjetning. 13) fra [nótt eðr dögum, K. 14) u. K. 15) u. K; i B og C anmærket som ulæseligt og yr sat over Linien som Gjetning; i B har anden Haand tilføiet i Margen „rectius af“. 16) ok, t. K. 17) hestana, K. 18) u. K. 19) I Mbr. skrevet kiðr. 20) ok, t. K. 21) hestunum, K. 22) udeglemt i Mbr. og B. 23) brættu, B; brautto, C; brottu, K. 24) d. e. cinn; u. B, C, K. 25) fra [Þuriðr gengr eigi gegn at; á braut kveðst hún tek. h., K. 26) i Mbr. skrevet d'fa (derfa) og saal, B, C; dyrfa, K. 27) heitir, B (Mbr. h.).

Barða ok þeirra Guðmundarsona; hon var kölluð kjannök¹, ok [voru sva skilit² nöfn með þeim. Álöf fóstura Barða var vitr mjök, ok kunni mart gerla at sjá, ok þeim vel viljuð Guðmundarsonum; hon var [fróð ok forn³ í skapi.

20.⁴ Nú er frá því⁵ at segja, hvat þeir hjöluðust⁶ við [fóstrar, Þórarinn ok Barði⁷, áðr hann væri⁸ í braut búinn; þeir hjöluðu mart. Þat var laugar-morgininn⁹ snemma; skyldi hann þá fara at finna¹⁰ föruneyti sitt, er með honum skyldu¹¹ fara; ok þá er¹² hann er búinn [til brautreiðar, þá¹³ eru þar leiddir fram hestar ij hvítir, ok svört eyru á hvarumtveggja¹⁴; þá hesta átti Þórðr frá¹⁵ Breiðavaði, þeir höfðu horfit um sumarit á þingi¹⁶. Nú mælti Þórarinn: hær eru hestar Þórðar, skaltu fara ok fœra honum¹⁷, ok þiggja eingi laun af honum fyrir, ok [ei er þess vert¹⁸, fyrir því at ek [rèð er¹⁹

1) skrevet kjannavik i Mbr., B, C; kjannavik, K. 2) saal. Mbr.; skilt, B, men skilin som Rettelse i Margen med anden Haand; skilt, C; fra [skilt sva, K. 3) fra [forn ok fróð, omvendt og urigtig Orden, K. 4) C alene har Capiteltallet 7 i Margen ved Rask. 5) þi, Mbr. 6) völuðust, K. 7) fra [fóstura Þórarinn ok Barða (Barði over Linien som en anden Læsemaade), B. 8) skr. veri i Mbr. og B; var C, men veri i Margen ved Rask. 9) laugar-dags morg., B, C, K. 10) þá sk. h. fara ok f., K. 11) saal. A, B, C; skyldi, K. 12) u. K. 13) fra [u. K. 14) saal. A, B, C; hvarumtveggjum, K. 15) á, K. 16) þing, C. 17) þá, t. K. 18) fra [eigi þer üt (det sidste Ord som usikkert og veit i Margen som Gjetning, ved anden Haand), B; eic þ² üt (det sidste Ord som usikkert) C; eigi (er) þer vant fyri, þvial o. s. v., K. 19) fra [en, B, i Margen er bemærket med anden Haand: „vitiosum, aliquid amplius deest“, ut: vald, er; —ē, C, hvilket Rask har læst em (ek em) og derfor gjattet at der enten i Membr. eller i Hannes Finnssons Afskrift var udfaldet: þess valdr er; — i Klæse Udgiverne efter Gjetning (ek) veld, er, i det de indskyde Ordet veld.

þeir hurfu, ok hafa í minni varðveizlu verit, [ok var torsætt at þeirra hefði neytt verit¹; en því lét ek [hesta þessa taka², at mēr³ þótti þetta merki-
ligra, at spyrja eptir bestum þessum en dusilhross-
um, ok hefi ek opt senda menu til Borgarfjarðar
suðr⁴ í sumar, at spyrja eptir þeim; þótti mēr⁵ þat
vera merkiligt eyrendi, ok vættir mik at eigi [mundi
í þat ráðit⁶; ok nú hefi ek⁷ sendan mann af⁸ nýjo
suðr, ok mun sá sunnan koma á morgin⁹, ok segja
tíðendi sunnan or héraðinu. Þá var kaupstefna á
Hvítárvöllum, ok voru skip komin af hafi litlu fyrr
en þat var.

21.¹⁰ Nú ríðr Barði þaðan ok kemr á Bakka,
þar sem Þórdís bjó, ok stóð þar hestr söðlaðr, ok
skjöldr stóð þar hjá¹¹, ok riðu þeir heim mikinn
dyn í túuit, eptir hörðum velli. Þar var úti karl-
maðr ok kona, ok þó hou höfuð hans¹², ok voru
þau Þórdís þar ok Oddr, ok var at vanlykðom¹³
nokkut, er hon þó höfuð hans, [ok hafði hon eigi
þvegit¹⁴ löðr or höfði honum¹⁵. [Ok þegar er¹⁶
hanu sá Barða, þá¹⁷ sprettr hann upp ok fagnar

1) fra [u. C (suppleret i Margen ved Rask, efter H. Finns-
sons Afskrift), K. 2) fra [taka hestana, K. 3) mönnum, B; m̄, C.
4) suðr til Borgarf., K. 5) mönnum, B; m̄, C. 6) fra [verði í
ráðit, K. 7) hefir ek, B, C; hefik, K. 8) at, B, C, K; af i Margen
i C, med Rasks Haand. 9) morgyn, her og meget hyppig ellers,
K, men uden Haandskrifternes Autoritet. 10) C alene har Copi-
teltal 8 i Margen med Rasks Haand. 11) u. K. 12) ok hafði hún
eigi þvegit löðr yr höfði honum, indskyder her K, jfr. strax ne-
denfor Anm. 15. 13) saul. Mbr. (jfr. eykð = eykt o. s. frd.); van-
ljóðum, K. 14) þvegit, C; þvegit (ved Læsefeil), B. 15) fra [
udcl. her K, jfr. ovenf. Anm. 12. 16) fra [þegar (udcl. ok
og er), K. 17) u. K.

honum læjandi. Barði tók vel kveðju hans, ok biðr konu lúka verki sínu ok vaska honum betr. Hann lét sva gera, ok¹ nú býst hann ok ferr með Barða. Nú koma þeir út yfir Blöndu til Breiðavaðs, ok fœra² Þórði hesta sína. Þat er at segja, at³ í þann tíma var Þorgisl⁴ Arason riðinn norðr til Eyja-fjarðar, á þeirri vikunni er umb var liðin, er⁵ hann skyldi kvangast at Þverá⁶, ok var hans norðan van á annarri viku. Þórðr tekr vel við hestum sínum, ok býðr góða hesta gelda at launum. Hann kveðst⁷ ei vilja⁸ laun fyrir þetta, ok sva kvað hann þann bjóða er [hestana hafði heimta⁹: skal þín¹⁰, vinr¹¹, segir¹² hann, í þörf neyta. Ríðr Barði í Lángadal, ok á völlum mjök sva at¹³ bæ Audólfs, ok sá þeir at maðr reið or túninu ofan, ok kenna þeir¹⁴ Arngrím, fœrunaut sinn, er vera skyldi, ok ríðr hann nú með þeim. Ríða¹⁵ nú vestr yfir Blöndu til Eiríks viðsjá, ok koma þar er [fê var embætt¹⁶ at inorgun-máli, milli miðdegis¹⁷ ok dagmála, ok¹⁸ hitta smalamann, ok spurðu¹⁹ hvart Eiríkr væri heima²⁰; hann sagði, at hann var á hesti í sólar upprás: ok nú vitum vèr eigi hvert²¹ hann hefir riðit. Hvat²² þikki þèr líkligast, hvert²³ hann mun riðit hafa²⁴? ok kemr²⁵ í hug, at hann mun skotizt hafa²⁶

1) u. K. 2) i *Membr. skrevet fœra*. 3) u. K. 4) Þorgils, K. 5) en, C; er i *Marg. ved Rask*. 6) Þ. . . , B; þerá, C; á þverá, K. 7) kvaðst, K. 8) villi, *Mbr.*, B, C. 9) fra [hafði heimta hestana, K. 10) því, B, C, K. 11) vinar, K. 12) sagði (s., C), B, C. 13) á völlum mjök, sva á bæ Aud., ur., K. 14) þar, K. 15) þeir, t. K. 16) fra [embætt er fê, K. 17) miðdegi, K. 18) u. K. 19) spyrja, K; *Ordet er tilsat i Margen i Membranen*. 20) en, t. K. 21) hvört, K. 22) hvart, B, C; hvört, K. 23) hvört, K. 24) h. man hafa riðit, K. 25) i *Mbr. skrevet kiemr*. 26) h. man hafa skotizt, K.

undan, ok¹ vilja ei fara. En ei bar sva raun vitni, at hann hefði undan skotizt; sá þeir þá ij menn ríða ofan með Svínavatni²; þaðan var víðsýnt af bænum, ok kenndu at þar³ var Eiríkr víðsjá ok Þorljótr gjallandafóstri. Þar hittast⁴ þeir við á þá er heitir Laxá⁵, er fellr or Svínavatni; fagna hvarir öðrum vel; ríða [til þess er þeir koma⁶ til Þorgils⁷, [á Meðalheim⁸; þeir kvöddust vel, ok ríða síðan⁹ leiðar sinnar ok komu nú¹⁰ mjök at Gljúfrá. Þá mælti Barði, at menn¹¹ skyldi ríða til bæjar at Ásmundargnúpi¹², ok hitta Eyjólf Oddsson: maðr ríðr, segir¹³ hann, ok ei seint, frá bænum út ok ofan með ánni; vættir mik, segir¹⁴ hann, at þar sè Eyjólf; get ek hann munu¹⁵ vera við vaðit, er vèr komum þar, ok ríðum fram; [sva gerðu þeir. Nú sjá¹⁶ þeir mann við vaðit¹⁷, kenna þar¹⁸ Eyjólf; hittast nú ok kvöddust vel; fara nú leiðar sinnar ok komu þar sem heitir á Ask í Víðidal¹⁹. Þá ríðu í mót Barða²⁰ ok förunautum hans ij menn í litklæðum, ok hittust þeir brátt, er hvarir²¹ ríðu í mót öðrum, ok voru þar ij systursynir Barða í þeirri för, ok²² hét annarr [Lambkár en annarr Húnn²³, ok þá er hinn ij Vatnsdælskr²⁴ í för með

1) en, K. 2) Húnavatni, B, C, K. 3) þat, K. 4) hittust, K.
 5) Laxá heitir, K. 6) fra [nú, K. 7) Þorgils, K. 8) fra [at Meðalheimi, K. 9) u. K. 10) u. K. 11) nú, B, C; u. K. 12) Alviðargnupp, B; Alviðargnúpi, C; Alviðrgnúpi, K. 13) sagði, B.
 14) sagði, B. 15) munu, C, men munu i Marg. ved Rask; mani, K. 16) sá, K. 17) saal, C, K; vað, Mbr.; fra [u. B. 18) þeir, B. 19) fra [Askviðsdal, B, C; Askviðsdal, K. 20) honum, B, C, K.
 21) hverir, B, C. 22) u. K. 23) fra [Húnn en annarr Lambkár, K. 24) I B sat som usikkert; Vozd. . . , C, ved Rask suppleret til vzdælskr; Vazdælingr, K.

þeim; þeir höfðu komit út¹ vestr í Víðidal [allir, en Guðbrandr faðir þeirra ok Guðrún móðir þeirra hjoggu út í Víðidal², [þar sem síðan³ heitir á Guðbraudsstöðum. Nú verðr þar fagna fundr⁴ mikill með þeim frændum, er Barði hittir⁵ systursonu⁶ sína; segja hvarir öðrum tíðindi. Barði segir för sína, hvert⁷ hann ætlaði. Þeir voru [þá xviii]⁸ vetra gamlir, ok höfðu j vetr utan verit; þeir eru⁹ hinir mestu ágætismenn at vænleik¹⁰ ok¹¹ at afli, ok at ídróttum¹², ok þó væri þeir vel at ser geryir þótt þeir væri fulltíði¹³ at aldri. Nú ræðu þeir ráðum sínum, ok kveðst þeim á því hugr at ráðast í för með þeim, en förunautr þeirra ferr í Víðidal. Barði ríðr nú, þar til er¹⁴ hann kemr til Lækjamóts, ok segir nú fóstra sínum sva búit. Nú skaltu ríða heim í Ásbjarnarnes, en ek mun á morgin ríða til fundar við þik, ok með mér Þorbergr, son minn, mun ek þá¹⁵ ríða á leið með yðr.

22.¹⁶ Nú ferr Barði heim ok föruneyti hans, ok er heima nótt þá. Um morgininn býr Kollgrís þeim dögurð¹⁷; en þat var siðr, at lagðr var matr

1) utan, B, C, K, men de to første som usikkert; i Margen i B har anden Haand tilføiet: „rectius suppl. út“. 2) fra [u. K. 3) fra [Lacun i B, men tilsat i Margen þar sem ved samme Haand; anden Haand tilføier: „deficit l. á bæ þeim er“; — C har ligeledes Lacun og ved Rask tilføiet þar sem; K har þar sem som sikker Læsemaade, men udelader som de øvrige Ordet síðan. 4) fagnaðsfundur, K. 5) saal. efter B, C, men i Membr. er Ordet afbleget; hittir, K. 6) -syni, B. 7) hvört, K. 8) fra [Lacun i B, C, K. 9) oru, C; voru, B; vǫru, K. 10) vænleika, B, C, K. 11) u. K. 12) íþróttum, d. s., K. 13) fulltíðari, B, C, K. 14) u. K. 15) u. K. 16) C alene har Capiteltal 9 i Margen ved Rasks Haand. 17) i Mbr. skrevet dagurð; dagurð, K.

á borð fyrir menn, en þá voru öngvir diskar. Þat varð til nýnæmis, at af¹ hurfu iij deildirnar fyrir iij mönnum; gekk liann, ok sagði til þess Barða². Hef³ þú fram borð, [sagði⁴ hann⁵, ok ræð ekki um þat fyrir öðrum mönnum. En Þuríðr mælti, at þeim sonum⁶ liennar skyldi ekki deila dögurð⁷, ok kvaðst hon deila mundu. Sva gerir hann, at hann [hefr borð fram, borð fyrir mann⁸, ok deilir mat á. Þuríðr gengr þá innar, ok leggr sitt stykki fyrir hveru þeirra bræðra, ok var þar⁹ þá yxnis-bógrinn, ok brytjaðr í iij¹⁰. Tekr hann Steingrím¹¹ til orða ok mælti: þó er nú brytjað stórmannliga, móðir, ok ekki áttu vanda til¹² at gefa mönnum sva kappsamliga mat, ok er á þessu mikit vanstilli, ok ertu nær¹³ óvitandi vits. Hon svarar¹⁴: ekki er þetta furða nein, ok máttu þetta ekki undrast, fyrir því at stœrra var Hallr bróðir yðarr brytjaðr, ok heyrða ek yðr ekki¹⁵ þess geta, at þat væri nein furða. Hon lætr fylgja slátrinu sinn stein fyrir livers þeirra; þeir spurðu hvat¹⁶ þat skyldi merkja. Hon svarar¹⁷: mest¹⁸ hafi þær þat, bræðr¹⁹, er ei

1) u. K. 2) Barða til þess, K. 3) Ber, B, C, K. 4) segir, B, K; s., C. 5) fra [over Linien i Mbr. med samme Haand. 6) bræðrum, ur., K. 7) dagverð, B, C; dagurð, K. 8) fra [forvansket i de öviige: hefir borð fram borð fyrir menn, B; hefir borð framborit fyrir menn, C; hefir borit borð fram fyri menn, K. 9) þat, B, C, K. 10) d. e. þrjú; þrennt, K. 11) þá, t. K. 12) þess, t. C, men Rask bemærker i Marg. at dette Ord findes ikke i Hannes Finnssons Afskrift. 13) Mbr. har kun næ, og saal. C; K udclader dette Ord. 14) sagði, B; s., C. 15) allðrei, C; i Margen er ved Rasks Haand tilföiet ekki. 16) hvart, B, C. 17) svaraði, B; s., C; segir, K. 18) hellz (helzt, K), B, C, K; i de to første som usikkert; i C er hjarta tilföiet i Margen ved Rasks Haand, uden Tviol som Gjætning. 19) bræðr þat, C, men den omvendte Orden not. i Marg. ved Rasks Haand.

er vænna til¹ en steina þessa, er þér hafit ei þor-
at² at hefna Halls, bróður yðars, þvílíks manns sem
hann var, ok eru þér orðnir langt frá yðrum ætt-
mönnum, er mikils eru verðir, ok eigi mundu³ þeir
þvílíka sköimn eða neisu setið hafa, sem þér hafit
þolat um hríð, ok margra⁴ ámæli fyrir haft; gekk
hon utan ok innar⁵ eptir gólfinu eiskrandi⁶, ok
kvað vísu:

Brátt munn⁷ Barða frýja⁸
beiðendr þrimu seiða;
ullr muntu⁹ ættar spillir
undlinns¹⁰ taliðr¹¹ þinnar,
nema lýbrautar látir¹²
láðs valdandi falda,
lýðr [nemi ljóð¹³, sem kváðum¹⁴!
lauðr-hyrs¹⁵ boða rauðu.

Nú rinda¹⁶ þeir fram borðum ok öllu því er á var,
ok¹⁷ gánga til hesta sinna [ok búast¹⁸ hvatliga. Þat
var drottinsdaginn, er v vikur voru til vetrar. Nú

1) u. K. 2) þor, K. 3) mændu, K. 4) margt (af margu), B; mart, C, K. 5) innan, K. 6) eyskrandi, K. 7) mun, B, C; man, K. 8) freya, C, men *Textens Læsemaade i Margen ved Rask*; fria, K. 9) muntu, K. 10) *Lacun for den sidste Stavelse i B, men „linnz l. linna“ som Conjectur i Margen*; undlin, C; undlinn, K. 11) talaðir, C, men taliðr i *Margen ved Rask*. 12) lötr, ur., K. 13) *saal. ifølge et af Sveinbjörn Egilsson anført Haandskrift, der skal læse: lýðr nema ljóð, sem kveðom; orð, Mbr. og de övr., men dette strider imod Versemaalet. Ordene fra [anføres som usikkre i B, og nema sættes som nærmere Læsemaade end nemi; C har disse Ord og det følgende sem som usikkre, og læser nema, men nemi er tilsat over Linien med Rasks Haand; K har Stedet som sikkert og læser nema.* 14) i *Mbr. skrevet kveðom, og saal. C; kváðum, B, K.* 15) lauk (lauk, K) hyrs, B, C, K. I *Margen i B har anden Haand tilføiet: „lauðhyrs, auri; lauðr, mare“.* 16) vinda, K. 17) u. K. 18) fra [u. B.

stíga þeir á bak hestum sínum ok ríða á braut or túni. Nú sjá þeir þat bræðr¹ til þuríðar, móður sinnar, at hon var² komin á bak hesti þeim³, er þau kölluðu Eykjarð, ok hon hafði heimt húskarl sinn til föruncytis við sik; [hann er eigi nefndr⁴, en sva er sagt, at hann mun grunnúðigr vera. Nú mælti Barði: þetta horfir til óefna⁵, er hon er á ferð komin, ok mætti⁶ vèr þess vel án vera, ok verðr⁷ nú at leita ráðs ok [lètta á⁸ ofanfórna hennar. Hann heimtir til sín þá Ólaf ok Dag, heimamenn sína. Nú skulut ið, segir⁹ Barði, ríða á mót henni, ok mælit við hana sœmiliga ok fagrt, en¹⁰ gerit sem ek býð, segit at þat sè vel, er¹¹ hon er¹² komin í för vara, [biðit hann vel¹³ fylgja henni¹⁴, húskarlinn, ok styðit hana á baki, ok ríðit sva, unz èr¹⁵ komit fram at Saxalæk¹⁶; hann fellr or Vestrhópsvatni ok ofan [í Viðidalsá¹⁷; skeiðgata liggr at læknum¹⁸ norðan, ok sva frá honum; ok þá [skulu þit¹⁹ spretta gjörðunum hennar, skal Dagr þat gera, ok láta sem hann gyrði hestinn, er þèr²⁰ komit at læknum²¹, ok reiðit hana af baki, sva at²² hon falli í²³ lækinn ofan ok sva þau bæði, en hafit með ykk²⁴

1) þeir br. þat, K. 2) er, K. 3) sínum, C; þeim í Margen med Rasks Huand. 4) fra [u. K. 5) óefnis, B, C, K. 6) mættum, K. 7) verðum, B, C, K, de förste som usikkert. 8) fra [leyna, som usikkert, B; leyna, som usikkert, C; launa, K. 9) sagði, B. 10) ok, C, men en i Marg. med Rasks Huand. 11) at, C, K; er, C i Margen ved Rask. 12) sè, K. 13) vil, C, men vel i Margen ved Rask. 14) fra [bindið hann vel, er fylgir henni, K. 15) þèr, d. s., K. 16) Saxlæk, C, men Saxalæk i Margen ved Rask. 17) fra [undir Dalsá, B, C, K. 18) læknum, B, C, K. 19) skulut ið, K. 20) þit, B, K; þ, C. 21) læknum, K. 22) u. K. 23) udfaldet i Mbr. 24) udel. K.

hestinn. Nú ríðu þeir í mót henni ok kvöddu hana vel; ok urðu [þit heldr¹ til þess, at ríða í mót mèr, en² synir mínir, segir³ hon, ok sœma mik. Þeir buðu okkr þetta eyrendi, segja⁴ þeir. Hon segir⁵: Því em ek í ferðina⁶ komin, at mik vættir at síðr mun⁷ fyrir farast nokkur⁸ stórræði, fyrir því at ei skal⁹ skorta til áeggjun, fyrir því at þess þarf við. Þeir láta þat [mjök munu¹⁰ bæta¹¹, at hon fari. Ríða nú, þar til er¹² þau¹³ koma fram at Saxalœk; þá mælti Dagr: þessi maðr er mannvitull¹⁴, er þær fylgir, Þuríðr, hann hefir ekki sva vel gyrt hest þinn, at þat muni duga; er þat skömm mikil, at fá slíkt til fylgju við dugandi konur. Gyrtu betr þá hestinn, [en áðr er¹⁵, segir¹⁶ hon, ok fylg mèr síðan. Hann tekr nú ok sprettir gjörðunum¹⁷ af hesti kerlingar; rekr þau bæði af haki í Saxalœk, sem þeim var boðit. Þar var Þuríði við öngu meini hætt, ok gruffar¹⁸ hon af lœknum¹⁹. Þeir ríða nú í brott²⁰, ok höfðn hestinn með sér²¹; hon ferr heim um kveldit, ok húskarl hennar, ok ei eyrendi segin.

23.²² Barði ríðr nú, ok flokkr hans, leiðar sinnar, þartil er²³ þeir áttu skamt til Borgar; þá ríða²⁴ menn at²⁵ móti þeim nokkurir, ok var þar Þórarinn

1) fra [þér, K. 2) elgi, t. K. 3) sagði, B. 4) sögðu, B. 5) sagði, B. 6) ferð, K. 7) maní, K. 8) nokkut, K. 9) þat, t. B. 10) maní, K. 11) fra [nú mjök bæta moni, C; *Textens Læsemaade over Linién med Rasks Haand.* 12) u. K. 13) þeir, C, men þau í *Margen ved Rask*; þau í *Parenthes*, K. 14) saat. *Mbr.*, B, C; manvitull, K; í *Margen i B har anden Haand tilføiet*: „vid. leg. van-“ (d. e. vanvitull). 15) fra [u. K. 16) sagði, B. 17) gjörðum, K. 18) gruffaz, B. 19) lœkinum, K. 20) í *Mbr. skrevet brot.* 21) hest. með sér, K. 22) C *alene har Capiteltallet 10 i Margen med Rasks Haand.* 23) u. K. 24) ríðu, K. 25) u. K.

goði¹, fóstri Barða, ok Þorbergr son hans. Þeir ræðast við þegar, ok takast at orðum fóstarnir: þó hefir þú þar, [fóstri, segir Barði, sverð mikit² um knè þèr. Hefir þú eigi sæð mik hafa þetta vapn fyrr? hygginn ok glöggþekkin! segir Þórarinn; sva³ er ok, ei hefi ek⁴ fyrr haft; nú skulu⁵ vit⁶ skipta vapnum, skal ek þat hafa er þú heldr á; ok sva gjörðu þeir. Þá spurði Barði, [hvaðan honum kom⁷. Hann sagði honum með öllum atburðum, hve⁸ fór með þeim Lýng-Torfa, ok hve⁹ hann hafði lokkat hann til¹⁰ at sækja vapnin: en Þorbergr, son minn, hefir annat vapnit, ok á þat Þorbjörn, en Þorgautr á þetta, er þú hefir; þat þótti mér makligast, at vapn þeirra lægði¹¹ ofmetnat þeirra ok dramb, því ræð¹² ek þessi ráð, ok sva hit sama hefndir þú þessar¹³ svívirðingar þinnar¹⁴, er þeir gjörðu til [þín ok¹⁵ yðarra frænda. Nú vilda ek at¹⁶ þú værir mér ráðholtr, sva mikla stund sem vèr leggjum á yðra sæmd. Nú ríða þeir í tún at¹⁷ Borg, til Eyjólfis, mágs þeirra bræðra; þar voru ij hestar búinir fyrir dýrum, er Barði kom í garð, ok voru á öðrum vistir þeirra bræðra¹⁸, ok¹⁹ ætlaðar

1) u. K. 2) fra [sverð mikit, fóstri, K. 3) sem er ok, ei, o. s. v., B; seg. Þór. sem er, ok ei, o. s. v., C; seg. Þór., sem er, ok eigi, o. s. v., K. 4) hefík, K. 5) skalu, K. 6) vèr, K. 7) fra [sualedes efter Gjatning; Mbr. har kun kom, uden Lacun; B udel. alt fra [og har aaben Plads for et Par Ord; C har kom, noget utydelig (som hō) uden Lacun; D derimod supplerer; hvaðan sverð þat væri komit honum; K har istedenfor disse Ord: Þórarinn. 8) hver, B. 9) hvor, B. 10) u. C. 11) sílægði, K. 12) ræð, K. 13) þeirrar, B, C, K. 14) u. K. 15) fra [u. K. 16) u. K. 17) á, K. 18) i Mbr. skrevet bræða. 19) saal. A, B, C; er (sæðvanligere), K.

voru þeim til nests¹, ok jarteindu² þat þau³ hin nýju slátrin⁴, er Barði lét þángat fœra⁵; þær vistir hafði búit Álöf, systir þeirra, ok Kjannök⁶, fóstura hans. Þá stígr Eyjólfur á bak, ok var albúinn at ríða í tún frá dyrum. Þá⁷ kemr út kona ok kallar á Barða, ok mælti at hann skyldi aptr ríða þángat til dyranna, ok [kveðst eiga mál við hann⁸; þat var Ólöf⁹, systir hans. Hann bað þá ríða fyri, en hann¹⁰ kveðst ekki mundu¹¹ dveljast; kemr hann at dyrum¹², spyr hvat¹³ hon vill; hon biðr hann stíga af baki ok hitta fósturu sína; hann gerir sva, gengr inn. Kerlingin æmtir¹⁴ við innar¹⁵ í húsinu, en hon var í rekkju sinni: hverr ferr þar nú? segir hon. Hann svarar¹⁶: Barði er hér¹⁷ nú¹⁸, hvat viltu mēr, fóstura? — Gakk þú hingat, segir¹⁹ hon, vel ertu kominn nú; [sofit hefi²⁰ ek nú²¹, segir²² hon, en vakat hefir ek í nótt, at búa vistir yðrar²³, ok systir þínu; far þú hingat, segir²⁴ hon, [ok vil ek þreifa um þik²⁵. Barði²⁶ gerði sva sem hon mælti, þvíat hann unni

1) nestið, K. 2) jarðteiknuðu, K. 3) u. K. 4) sláturin, B, C. 5) í Mbr. skr. fœra. 6) skrevet kiannök; kjannavík, ur., K. 7) Her begynder det i Fortalen til den orna-magnæanske Commissions Udgave af Gunnlaugs saga ormstúngu p. xij indrykkede Stykke af denne Saga (her betegnet G). 8) fra [kvaðst eiga við hann mál, K. 9) saal. her Mbr., B; Ólöf, G; Álöf, C, K. 10) u. C, K. 11) kvaðst eigi mandt, K. 12) durnum, K. 13) hvart, B, C, G. 14) saal. synes Membr. at læse; Afskrifterne have som sikkert kun s, som Begyndelsesbogstav, men daane efter Formodning Læsemaaderne: sagði (B) og snýst v. snerist (C ved Rask, og G). 15) innari, ur, K. 16) segir, B, G, K; s., C. 17) þar, K. 18) u. B, C. 19) sagði, B, G; s., C. 20) hefir, B, G, K. 21) fra [tilföiet i Margen i C ved Rask, efter Hannes Finnssons Afskrift. 22) sagði, B, G. 23) yðar, K. 24) sagði, B, G. 25) fra [u. K. 26) hann, B, C, G, K (Mbr. b. alcne).

henni mikit. Hon tekr til í hvirflinum uppi¹, ok þreifar um hann [öllumegin² allt á tær niðr. Barði mælti: hve kennist³ þér til, ok hve ætlar þú vera, [þó þreifar þú nú sva vandliga⁴? — Hon svarar: vel þykki mér, sagði hon, hvergi þykki mér við hníta⁵, [sva at ek finna stórum⁶. Barði var mikill maðr ok sterkr at asli, digr var háls hans, ok spennir hon höndum sínum um háls honum ok [tekr or serk sér steina-seyrvi⁷ mikit, er hon átti, [ok dregr á háls honum⁸, ok dregr yfir skyrtuna⁹. Hann hafði tygilkníf á hálsinum, ok¹⁰ lét hon hann þar vera, ok bað hann vel fara. Hanu ríðr [nú á¹¹ braut eptir förunautum sínum. Hon kallar eptir honum: lát vera nú sva búit¹², sem ek hefi¹³ um búit, ok vættir mik at þá mun lýða¹⁴.

24.¹⁵ Nú er hann¹⁶ kemr til liðs síns, þá ríða þeir leiðar sinnar. Þórarinn ferr langt á leið með þeim, ok hefir umbráð¹⁷ um ferð þeirra; honum þykkir mikit undir at þeim færist¹⁸ vel. Gistíngar stað hefi ek¹⁹ yðr feingit, [segir²⁰ hann²¹, í Gnúpsdali²², er þér skulut hafa. Njáll heitir búandi, er þér skulut í nótt gista²³. Sva er sagt, at hann

1) u. D. 2) fra [allan, D. 3) kynnist, K. 4) nauðlign, D; fra [u. K. 5) viðhnýta, K. 6) fra [þat ek finn á, stórum, K. 7) seyrin, ved Læsefeil, B, C. 8) fra [u. G. 9) fra næstsíðste [dregr yfir skyrtuna á háls honum steinaskyrvi mikit, er hún tók or serk sér ok hún átti, K. 10) u. K. 11) fra [u. K. 12) lát nú sva vera sva búit, K. 13) hefir, B, C, G. 14) Her afbryðer G. 15) C alcne har Capitellet 11 i Margen ved Rasks Hoand. 16) u. B, C; Barði, D. 17) i Mbr. skrevet i to Ord: umb ráð. 18) i Mbr. skrevet feriz. 19) hefir ek, B, C; hefik, K. 20) sagði, B. 21) fra [u. K. 22) Gnúpsdal, K. 23) at, t. K.

sè ekki mikill þegn við aðra menn af fè sínu; þó hefir hann [ærit; þess vætti ek¹, at við yðr taki hann at orðsendingu minni. En nú er sá maðr hèr kominn, er í nótt reið sunnan or Borgarfirði, er ek senda suðr í þessi² viku at vita tíðendin³ í hèrat⁴, ok kann⁵ sá mèr gerla satt at segja, ok hefir hann þat⁶ sagt, at Hermundr Illhugason muu vera í kaupstefnu öndurða⁷ þessa viku, ok margir aðrir héraðsmenn. Þat munu⁸ þèr ok spurt hafa, at þeir bræðr, synir Þorgauts, hafa sýslu fyrir höndum í sumar, at slá teig þann, er heitir Gullteigr⁹; nú líðr fram verkit, sva at¹⁰ lokit mun miðvikudag í þessi viku, ok munu þeir heima vera. Spurt hefi¹¹ ek þat, at þeim er títt at ræða, Gíslungum, þegar nokkut¹² hark [verðr ok háreysti¹³, þá mæla þeir: mun ei Barði koma? gjöra at því mikit spott [ok háð¹⁴ við yðr til svívirðingar. Nú gerist¹⁵ hèr ok þat sagt með miklum sannendum, at þat hafa þeir héraðsmenn samráðit, ef nokkur tíðendi verða í héraðinu, þau er af manna völdum eru, þá skulu allir skyldir til eptir þeim at ríða, síðan er¹⁶ þeir Snorri goði höfðu sofit skammt frá bygðum eptir víg ok sín¹⁷ stórvirki, ok skal sá útlagðr, er eigi verðr til þess búinn, iij mörkum hverr sá¹⁸, er þingfararkaupi á at gegna, frá Hafnarfjöllum

1) fra [ærit þess, vættir mik o. s. v., K. 2) þessari, K. 3) tíðindi, K. 4) héraðit, C; héraði, K; i C er Textens Læsemaade tilføiet i Margen, ved Rask. 5) h (hann), men kann i Margen ved Rask, C; kann mér sa, K. 6) u. K. 7) öndverða, d. s., K. 8) manud, K. 9) Gullteigr (heitir), K. 10) u. K. 11) hefir, B, C, K. 12) nokkurt, B. 13) fra [eðr háreysti verðr, K. 14) Mbr. skriver hat (eller hát); hat, C; hát, B; fra [u. K. 15) þat ok, t. K. 16) u. K. 17) sín ok (omvendt Orden), K. 18) u. K.

ok til Norðrár, sem þeirra þingmenn eru flestir Síðumanna ok Flókdœla. Nú ríði þèr annanu dag viku frá Njáls¹ ok farit tómliga, hafit náttstaðir² á heiðinni; [þá fékk hon þat nafn, at hon var *Tví-dwgra köllut*³; ok skulut koma til vígis þess hvarstveggja, er á heiðinni er, þá er èr farit⁴ suðr, ok sèð hvart sva sè⁵ sem ek segi yðr. Flói heitir á heiðinni, ok eru þar vatnföll⁶ stór; þat⁷ er í norðanverðum flóanum vatn þat, er nes liggr í, ok ei breiðara at ofanverðu en ix menn megu standa jamfram, ok deilir norðr vatuföllum⁸ til héraða varra [or því vatni⁹; þángat vísa ek yðr [til. En annat vígi er¹⁰ í sunnanverðum flóanum, er ek vilda síðr at èr hefðit¹¹, [ok yðr geguir verr¹² ef èr¹³ þurfut¹⁴ til at taka. Þar gengr enn nes fram í vatn; þar¹⁵ megu standa xvij menn jamfram¹⁶, ok deilir suðr vatnföll¹⁷ til héraða þeirra or því vatni. En þèr munut koma suðr þriðjadag þann til selja, er allir menn eru farnir¹⁸ or seljum eptir endilauugum Kjarradal, ok þar eigu allir Síðumenn selfarar, ok hèr til hafa þeir þar dvalizt. Nú vættir mik, at þar komi þèr nær¹⁹ eykð dags. Þá skulu ríða ij menn af liði yðru ofan²⁰ í [hèrat þar²¹, ok eptir

1) Njáli, K. 2) náttstað, K. 3) Denne Sætning synes at være indskudt i Oldskriftet, da den afbryder Sætningen paa en meget stødende Maade. 4) þá er farit er, B, C, K. 5) er, K. 6) vatnsföll, B, C. 7) saal. Mbr. og de övr. 8) vatnsföllum, C, K. 9) fra [u. K. 10) fra [Til er enn annat vígi, K. 11) hefðut, B, C; hefðuð, K. 12) fra [u. K. 13) eigi, K. 14) skrevet þurftot i Mbr., B, C; þurfið, K. 15) þegar, ur., B. 16) jannframt, K. 17) vatnsföll, C, K. 18) i Mbr. skrevet farnir. 19) um, B, C, K. 20) niðr, C, men ofan over Linien ved Rask. 21) fra [heratit, C, men forandret til herat þar ved Rask.

fjalli, ok sva til Brúa, ok koma *eigi*¹ til býgða fyrr en fyrir sunnan ána. Þá skulut þit² koma á bæ þann, er heitir á Hallvarðsstöðum³, ok spyrja bónda tíðenda, ok frétta eptir hestum þeim, er horfit hafa norðan or sveitum; þit⁴ skulut⁵ spyrja or kaupstefnu. Þá munut þit sjá á Gullteig, er it farit ofan með ánni, hvart þar sè menn at slætti, sem nú er eptir hermt. Þá skulut þit ríða upp sva til vaðs, ok láta búanda ykkir til vaðs vísa, ríða sva til heiðarinnar, ok upp á heiðina; þá munut þit sjá á Gullteig, er it farit⁶ með ánni. En miðviku morgin⁷ skaltu fara ofan á brúna, [þar er⁸ þèr sèt⁹ tíðendi um héraðit, ok skaltu þá skipta liði þínu í iij staði, [allz èr erut¹⁰ xviiij saman. Eptir skal vera inn xix. ok gæta hesta yðvarra, ok skal þar¹¹ vera Kollgrís, ok láta þá vera búna er [þèr þurfut¹² til at taka. vj skulu menn vera á brúnni¹³ uppi, ok mun ek ákveðit gera, hverir þar skulu vera, eða hví þannig er til skipt¹⁴. Þeir frændr skulu þar vera, þeir Þorgisl¹⁵ af Meðalheimi ok Arngrímr, ok Eiríkr viðsjá ok Þorljótr gjallandafóstri; Eyjólfir frá Ásmundargnúpi. Því skulu þeir þar sitja, at þeir munu þèr¹⁶ vera menn stríðastir ok torsveigstir¹⁷, er èr¹⁸ komit í héraðit¹⁹, en yðr hœfir eigi sva, at [ei

1) saal. K, som nødvendigst Tillæg; udel. i Mbr. og B, C; i den sidste tilføjet som nødvendig Hettelse af Rask. 2) saal. suppleret overeensstemmende med Membr. selv kort nedenfor; þèr, K; u. B, C. 3) her har D haft en meget stor Laenn (jfr. S. 366, Anm. 13). 4) i Mbr. skrevet hit. 5) ok, t. K. 6) upp, t. K. 7) morgyninn, K. 8) u. B. 9) fra [þar er sèð, K. 10) fra [alls eruð ið, K. 11) þat, K. 12) i Mbr. skrevet þurft; fra [ið þurft, K. 13) brekkunni, K. 14) skipat, K. 15) Þorgils, C, K. 16) þar, B. 17) torsveigastir, B, C, K. 18) ið, K. 19) hérað, K.

hafi þær¹ stílling við ok við². En miðleidis skulu sitja aðrir vj, bræðr³ Þóroddr ok Þorgisl af Þernu-
mýri, bræðrúngar⁴ Barða, ok sá maðr hinn iij., er
kom í stað Halldórs; þeir skulu ok þar vera systur-
synir þínir, Húnn ok Lambkár⁵; Eyjólfur mágr þinn
hinn vj.; þeir munu þær hótí ráðhollari⁷, ok ei⁸
með jammiklum geysingi⁹. Fyrir því skulu þeir¹⁰
sitja, at þá sjá þeir mannsfarar um héraðit. En er
vj skulut ofan fara, þú ok Steinn bróðir þinn, ok¹¹
Steingrímur, Ólafr ok Dagr ok Þórðr; þeir munu
þær ráðhollastir, ok er þeim þó full-liða¹², er á
teignum¹³ eru fyrir. Nú¹⁴ skulu þær þegar á braut
fara, er þær hafit þeim skaða gert, fyrir því at ei
mun yðr eptirförin ljúgast, ok¹⁵ minni mun stund
á lögd um eptirförna¹⁶ ef eigi eru sènr meirr en
vj menn, ok mun ei þá mjök fjölmennit eptir sótt¹⁷,
ef sva er með farit. Nú skulut er¹⁸ undan ríða
sem hvatast, þar til er þær komit til hins neyrðra
vígis á heidinni, fyrir því at þá ber norðr alla
kviðburði, ok er yðr þat mest fulltíng [at sva yrði¹⁹;
en þó grunar mik, at ei komir þú því við fyrir
þeirra ofstæki, er [þær fylgja²⁰; en nú munum vèr²¹
skiljast at sinni, ok finnumst²² heilir.

1) fra [þær hafit ei, B. 2) fra [eigi hafid er stílling við, K.
3) bræðrnir, K. 4) Þorgils, C, K. 5) bræðrúngur, B. 6) Lambakárr,
B, C, K. 7) vera, t. C. 8) fara, t. K. 9) geisíngum, K. 10) þar,
t. K. 11) u. K. 12) i Mbr. skreuet fullliða. 13) teiginum, B, C, K.
14) ok, B, C, K. 15) u. K. 16) eptirförina, d. s., B, K. 17) saal.
supplerer K, og sandsynligvís savnes her enten dette Ord, eller
viðit, eller lignende; udel. Mbr., B, C. 18) skuluð ið, K. 19) uirði,
B; verði, C; fra [ef þat verðr, K. 20) fra [með þær eru, K.
21) við, B, C. 22) finnst, K.

25.¹ Nú kemr Barði at kveldi til Njáls með flokk sinn, ok stendr Njáll úti, ok býðr þeim gisting öllum ölværliga². Þeir þiggja þat; láta lausa hesta sína; setjast á báða bekki. Njáll er úti um kveldit ok kona hans, ok búa vistir gesta sinna, en sveinn þeirra er inni³ úngr, ok skemtir þeim. Barði spyr sveininn, ef hanu hafi brýni nokkut. Ek veit, segir⁴ hann, harðstein⁵, er faðir minn á, ok þori ek eigi at taka. Ek mun kaupa at þèr, segir Barði, ok fá þèr til tygilkníf. Já, segir hann⁶ sveinninn, því⁷ mun ek eigi [til ráða þá; leitar⁸ harðsteinsins ok síðr, ok selr Barða. Barði tekr við harðsteininum, ok tekr⁹ tygilkníf af hálsi sèr¹⁰, ok þokast þá nokkut steina-seyrvit¹¹, er hon hafði látid á háls honum kerlingin, ok þess verðr getid síðarr; nú brýna þeir vapn sín. Nú¹² þykkist sveinninn hafa vel hnykkt, er þeir hafa þat sem þeir þyrftu. Nú eru þeir þar um nótt, ok hafa góðan beina. Nú ríða þeir [leið sína¹³ annann dag viku í góðu veðri, ok fóru ekki hart; spyr Barði¹⁴ Eirík viðsjá, hvernug¹⁵ hann¹⁶ ætlaði at farast mundi. Hann svarar¹⁷:

1) *C* alene har Capiteltallet 12 i Margen med Rasks Haand.
 2) i *Mbr.* skrevet avlværliga. 3) nú, *B*; mjök, *C*, men nú i Margen ved Rask; u. *K.* 4) sagði, *B.* 5) nokkurn, *t. K.* 6) i *C* tilf. ved Rask. 7) því, *B, K*; he (hve?), *C*; alle de anførte Exemplarer have *Lacun* foran Ordet og i *C* har Rask tilføiet som Conjekture: ok mælti; i *Membr.* er því skrevet to Gange, men der findes ingen *Lacun.* 8) fra [tilráða. Þá leit., *B*; — tilráða; þá leitar hann, *K.* 9) saal. *K.* jevnf. *S.* 364 (tók knifinn, o. s. v.); ekr, *Mbr., B, C.* sandsynligviis ved Skrivefeil. 10) u. *K.* 11) steina-skyrvit, *K.* 12) ok, *K.* 13) fra [u. *K.* 14) Barði spyr, *K.* 15) hvernig, *K.* 16) udfaldet i *Mbr.*; u. *B, C.* 17) sagði, *B*; s., *C*; segir, ok kvað visu, *K.*

Blóðs höfum, hlynr¹! of heiði,
 hræborðs², farit norðan,
 vèr hyggjum nag nœra,
 níttján³ saman, rítar.
 Þó getum hins, at, hríðar
 hlyntams⁴, munim⁵ sunnan,
 ár! byggr skáld til skœru⁶,
 skæs, nokkuru færi.

Nú eru [þeir⁷ þar⁸ um nóttina á heiðinni, ok ríða miðvikudag í Kjarradal, ok var þat nær eykð dags. Ok er þeir höfðu átt um stund, þá ríða ij menn ofan í hêrat, sem til hafði skipat Þórarinn, ok hittu önga⁹ meun á bæjum, ok fóru fjallveg allt, ok kvomu til Brúar, ok nú á Hallvarðsstaði, ok sá tíðendi gerva á Gullteig, ok sá þat at þar voru karlar á teignum¹⁰, ok slóu allir í skyrtum, ok sýndist¹¹, at jamt mundi eptir dagsláttu, sem sagt var¹²; finna nú búanda, ok hjöluðu við hann ok spurðu tíðenda. [Hvarigir kunnu öðrum þar¹³ tíðendi at segja, ok¹⁴ spurðu þeir¹⁵ at bestun þeim, er þeir voru á leit komnir, ok mjök opt höfðu verit farar¹⁶ til gervar. Haun kvaðst aldregi vita hvar þeir voru¹⁷, ok bað þá [sva klifa ey ok ey¹⁸. Þeir

1) hlinir, K. 2) Mbr. og de övr. skrive ræborðs. 3) i Mbr. skrevet med Tal, xix. 4) i Mbr. skrevet lyn tams. 5) munni, B, C, K. 6) skœru (ö = æ), B, C, K. 7) udfaldet i Mbr. 8) fra [þeir, B, K. 9) i Mbr. skrevet avnga. 10) teiginum, K. 11) jamt eptir því sem sagt var, sýndist (at j. o. s. v.), t. A efter Mbr., men udel. i B, C, K: denne Sætning synes at hidrøre fra en Skrivefeil, og derfor rettere at burde udskydes. 12) u. K. 13) fra [Hvarigr kunni þar öðrum, K. 14) u. K. 15) þar, C, men þeir i Margen ved Rask. 16) farar verit, K. 17) væru, K. 18) fra [(eigi) klifa sva ey ok eyar, K.

spurðu hvat tíðenda væri í kaupstefnunni¹, eða hve fjölmennt þar væri. Hann kvaðst² óglöggst [hafa spurt³, hvat þar er⁴ títt; kveðst ok eingu máli þykkja skipta. Þeir báðu hann vísa sér leið upp með ánni, til vaðs⁵; sva gerir hann⁶; skiljast þeir⁷; fóru þeir til fundar við förunauta sína, ok segja þeim sva búit; sofa af nótt þá.

26.⁸ Nú er nokkut at segja frá þeim héraðsmönnum, er hér koma við þetta mál. Þorbjörn Brúnason⁹ stóð upp snemma¹⁰ á Veggjum¹¹, ok biðr húskarl sinn standa upp með sér: ok skal fara upp til smíðju í dag til Þorgauts, ok skal smíða þar; þat var snemma, þegar í sólar upprás. Hann kvaddi þeim dögurðar¹², ok var þat eigi ákveðit, hvat feingit var annars, en húsfreyja setti fyrir þá trygil á borðit. Þorbjörn vattar, at honum sè eigi vel feingit, ok rekr meðal herða henni trygiliun. Hon snýst við ok verðr há við, ok mælti við¹³ hanu rapalligt¹⁴, ok sva hvart við annat: ok berr þú þat fram, segir hann, er ekki er¹⁵ í nema blóð eitt, ok undr¹⁶

1) kaupstefnu, K. 2) kveðst, B, K. 3) fra [vita i Parenthes, K. 4) var, C, men er i Marg. ved Rask. 5) u. K. 6) fra [Mbr. i Margen med samme Haand. Istedensfor disse Ord have B og C: hjá ánni, med Tegnu paa usikker Læsemaade. I B har anden Haand tilføiet i Margen: „rectius á” (3: ánni). 7) þar, B. 8) Membr. begynder her en ny Linie, men uden Plads for Overskrift; i C er Capiteltallet 13 tilføiet med Rasks Haand; K begynder her det andet Capitel. 9) Bjarnason, ur., K; jfr. Landnáma, II, 3. (I. B. S. 70); Ordene á Veggjum flytter K herhen. 10) um morgininn, t. C, men Rask anfører i Marg. at disse Ord udelades i Hannes Finnssons Afskrift. 11) Landnáma. paa det strax anførte Sted beretter, at Þorbjörn Brúnason boede paa Gaarden Steinum. 12) dagurðar, K. 13) udegt. i B. 14) d. e. hraparligt. 15) eru, K. 16) saal. de övr.; miðr, udentviol ved Læsefeil, A.

er¹ þú sèr eigi missmíði² á því. Hon svarar honum þá stilliliga: ekki bar ek þat³ fram⁴, er ei mættir þú vel neyta, ok ætla ek ei⁵ því verr, at þau undr beri fyrir þik, at þú sèr brátt í helju, ok víst mun þetta þín⁶ furða vera. Hann kvað vísu:

Eigi mun sú er eigum
auðrœr⁷ at⁸ mik dauðan,
fold vill mens⁹ í moldu
minn aldr, blá falda;
ann, en¹⁰ ekki vinna
elds má brík at slíku,
þat er óskapligt, eplis
öseljan¹¹ mèr Heljar.

Þá hleypr hon á braut, ok tekr osthleif ok kastar fyrir hann. Hon sezt í¹² pallinn öðrumegin ok grætr. Þorbjörn kvað vísu aðra¹³:

Óþakkir kann¹⁴ ekkju
Áta¹⁵ mars, þótt gráti,
fák rennanda¹⁶ fannar
fagrstrykvins¹⁷, mik kykvan;
því at áms¹⁸ litar ímu¹⁹
ofnað er skal²⁰ dauðan

1) at, t. K. 2) i Mbr. (A og B) skrevet mismíði. 3) þér, B, C. 4) fyri þik, t. K. 5) d. c. ei = æ; eigi, K. 6) þí (= því), B; því, C. 7) andmar, B, C, K, men m som usikkert i de to første. 8) at, ur., B, rettet i Marg. ved anden Haand til at. 9) i Mbr. skrevet m̄s; mans, B; manns, K. 10) over Linien i Mbr., med samme Haand. 11) i Mbr. skrevet Wseljan; öselja, K; Wselja, B; Wseljan, C. 12) á, C. 13) u. K. 14) ek tilf. i Margen i C, ved Rask. 15) aia, B. 16) rennandi, K. 17) fagrstrykkins, B. 18) saal. Mbr.; aml, B, C; amllitar (i ect Ord), K. 19) saal. bör uden Trivl Mbr. læses; unv, B, C; un(u)u, A; unnu, K. 20) fyrir, C, men skal i Marg. ved Rask.

hlýra höfgum skúrum
heiðingja mik leiða.

En þó¹ bregðr nú kynligu² við: undan þykki mér nú gasshlaðit vera hvarrtveggja³ undan húsinu, ok á sýnist mér falla straung eptir húsinu⁴, ok⁵ norðan af heiðinni, en mold ein sýnist mér⁶, ok sva kennist⁷ mér ei síðr ostrinn sjá⁸ er⁹ ek et. Ok stíga þeir undan borðinu¹⁰ ok gánga til besta sinna, ok stíga á bak ok¹¹ ríða or garði. Þá tekr hann til orða Þorbjörn: dreymt hefir mik [nú í nótt¹², segir¹³ hann. Húskarl spyr: hvat¹⁴ dreymdi þik? segir¹⁵ hann. Þar þóttumst¹⁶ ek vera staddr, er eigi þótti öllum einnug¹⁷, ok þóttumst¹⁸ ek hafa *sverði*¹⁹ þat, er ek hefi²⁰ vanr verit at hafa í hendi mér, en nú er ei heima, ok brotnaði í sundr þegar²¹ ek ljó fram, en ek þóttumst²² kveða vísur ij í svefninum, ok man ek þær báðar:

Þat varð mér, hin möera,
minn, vanda ek brag, randa

1) sva, K. 2) kynliga, K, og saaledes har ogsaa B som en alternativ Læsemaade. 3) hvarrtveggja, d. s., K; hvarrtveggja, B. 4) i B og C skrevet som utydeligt (h⁷uw), men antaget at burde læses héraðinu, og saaledes læser K. 5) u. K. 6) matrinn, tilf. Rask i C over Linien, sandsynligviis efter Gjætning. 7) kenncz (Læsefeil for kenniz = kennist), B. 8) u. K. 9) em, ur., B, C, men i den sidste rettet ved Rask. 10) borðum, B, C, K. 11) u. K. 12) frá [í nátt, K. 13) sagði, B. 14) hvart, B, C. 15) sagði, B. 16) þóttuz, B. 17) einn veg, K. 18) þóttinnz, ur., B, C, men i det sidste rettet efter Gjætning af Rask. 19) Dette Ord maa uden Tvivl være udfaldet i Mbr.; det er ogsaa udeladt i B, C, K, men sverð er tilføiet over Linien i C ved Rask, efter Gjætning. I Membr. er paa dette Sted nogen Forvirring, der er nemlig ved en Skrivefeil tilføiet, og derpaa overstreget: þat er ek hafa. 20) hefir, B, C; hef, K. 21) er, K. 22) þóttunz, B.

hjálm fenris¹ brast² hólma
 hvít-vöndr í tvau³ rítar⁴,
 þars á mætu móti,
 mótröðr⁵ jöru⁶ snóta!
 heimþingaðar⁷ hánga
 hnit⁸ reyr saman dreyra.

Væri betr at⁹ ek bæra
 benvönd í gný randa
 hleypi kjöls, ok heilan
 haus, ókostalausán,
 sá er dalrýrar dauða
 dýrfitjar¹⁰ skal vitja
 herði-galdr, ok hældumst
 [hann, óláum manni¹¹.

Nú nam sá vísur báðar, er honum fylgði, er þeir riðu¹². Nú svipast hann um Þorbjörnu: [já, segir hann¹³, heima liggja nú smíðaremnin¹⁴, eða elligar¹⁵ hafa niðr fallit; far þú aptr ok leita! fiðr þú á leiðinni, þá far þú til smíðju, en ek mun riða fyrir; nú ef ei fiðr þú á leiðinni, þá far þú til verks þíns. Nú skiljast þeir; fiðr húskarl eigi smíðarefni. Þorbjörn riðr nú til Þorgauts, frænda síns, til smíðju,

1) *Haandskrifterne synes at læse hjálmfenris i eet Ord; hjálm-færis, K.* 2) *B som usikkert (enten best eller brast); b̄st, C.* 3) *tvav, Mbr.; tvø, C; tva, B; två, K.* 4) *ritur, ur., K.* 5) *i Mbr. skrevet motravðr, Mbr.; mótrauðs, K.* 6) *i örn, B, C, K; Mbr. har tydelig i öru.* 7) *saal. efter Sveinb. Egilssons meget sandsynlige Gjetning; heimþinga bar, Haandskrifterne og K.* 8) *huitu, ur., B, C.* 9) *u. K.* 10) *dýr fytjar, B.* 11) *fra [her ofan, og aaben Plads for det övrigt, B; h⁷ ofaū m¹, C; her úfaum meiri, K.* 12) *riða, B.* 13) *fra [þá s. (sagði, B; segir, K) hann, B, C, K.* 14) *-eminn, ved ur. Læsn., B, C.* 15) *ella, K.*

ok hittir hann fyrir dagmál dags; kveðjast þeir ok spurðust at tíðendum. Hvargi¹ kunni² öðrum þar tíðendi³ at segja. Nú er frá því sagt, at þeir synir Þorgauts risa upp allir, ok fara at slá á Gullteig, ok ræddu um þat, at nú mundi vel vita⁴, ok nú⁵ mundi sleginn verða Gullteigr hinn sama dag; gánga⁶ til teigs⁷, ok lögðu af sér klæði sín ok vapn. Gekk Gísli⁸ um teiginn [uokkut sva, ok⁹ sá á er þeir ætluðu at slá, ok¹⁰ nemr staðar ok kvað vísu:

Hér¹¹ vildu mik höldar

¹²kom fress¹³ í stað þessum¹⁴

fálu fura¹⁵ vela

fjölræks¹⁶ mari¹⁷ sökja¹⁸;

hitt segir ullr, at allir¹⁹,

oddgalds²⁰, munit skaldi,

hriðar hlakkar glóða

herðendr, trúir²¹ verða.

Hann²² segir draum sinn, at honum þótti sem þeir

1) hvargir, B, C; hvárugir, K. 2) kunnu, K. 3) til tíðinda, K. 4) saal. Mbr., A, B, C; bita, K. 5) u. K. 6) þeir, t. K. 7) teigsins, B 8) Gilli, ur., B, C. 9) fra [nokkvat, svá at sá á, er þ., o. s. v., K. 10) u. K. 11) i B og C betegnet som usikkert. 12) her er óiðensynlig noget forvansket i Membranen, men Rettelsen synes at ligge fjærat. I B^o bemærkes ved anden Haand i Margen: „deest vocula incipiens ab h., forte há.“ 13) fres, B, C, K. 14) betegnet som usikkert i B og C: þeinn eller þeum, men i Margen i B tilføiet med anden Haand: „sine dubio þessum“. 15) saal. alle; fúla, efter Gjatning, K. 16) saal. Mbr.; fjölræks, d. s., C; fjölræks, B; fjöl ræki, K. 17) utydeligt i Mbr. (skrevet maz); mz, B; maz, C, jfr. ovenf. S. 326, Anm. 18; manns, K. 18) sakkjæ, B. 19) allr, K. 20) saal. C i Margen ved Rask; odgalds, C; odgaldurs (óðg.?), A; odgaldurs, B; óðgalds, K. 21) saal. Mbr.; tivr, B, C, hvortil bemærkes ved anden Haand i Bs Margen: „forte týndir, perdit, interemti, l. trúir, mihi fidi, si munit negative sumitur“; tveir, K. 22) u. B, C, K.

væri þar staddir á Gullteig, ok kæmi¹ at þeim vargar margir, ok ættist þar við, ok var mikit um: ok ek þóttumst vakna við þat, er ek ljóp [undan heim til bæjarins². Tóku þeir til verks síns ok slóu um stund.

27.³ Nú hefir Barði skipat liði sínu í setu, sem fóstri hans kendi honum ok áðr er sagt, ok nú⁴ segir hann þeim öllum hver fyrirætlun hans⁵ er í áhuga. Þá undu þeir við hótí betr, ok ætluðu at þá mundi fram koma þat er fyrir⁶ var ætlat⁷, ok létu sér líka þessa tilskipun⁸ at kalla, ok kvóðust⁹ þó¹⁰ ætla, at litlar mundu atgerðir verða. Þá var skógr mikill í Hvítársíðu, sem [þá var víða hær¹¹ á landi, en þeir¹² sátu fyrir ofan skóginu vj¹³, ok [sá gerva¹⁴ tíðendi á Gullteig. Barði var í skóginu, ok snertu eina frá þeim, þar er þeir slón, ok þeir vj saman. Nú [hyggir Barði at, hve margir menn væri at slættinum; nú¹⁵ þykkist hann eigi vita víst¹⁶, hvart kona er hinn iij. maðrinn, er hvít¹⁷ er til höfuðsins [at sjá¹⁸, eða mun þar vera Gísli. ¹⁹Gánga nú ofan undan skóginu hverr eptir öðrum, ok þótti þeim sva fyrst Þorgautssonum, sem j maðr geugi þar, ok tekr hann til orða²⁰ Þormóðr,

1) i Mbr. skrevet kæmi. 2) fra [helm til bæjarins undan, K. 3) I C har Rask tilføiet i Margen Capiteltallet 14; K begynder her 3. Capitel. 4) i C tilføiet ved Rask i Margen. 5) saal. A; honum, B, K; h. (forkortet), C. 6) fyr, C; fyrr, B, K. 7) i Mbr. skrevet atlat, efter Udtale. 8) tilskipan, K. 9) kvóðust, K. 10) þá, B. 11) fra [var víða, K. 12) þar, B. 13) saman, t. K. 14) fra [ságu á, B, C; sáu á, K. 15) fra [u. K, ved eu let forklarlig Afskriverfeil. 16) víst vita, K. 17) saal. A; hvítu, B, C, K. 18) fra [u. K. 19) Her griber G ind igjen. 20) hann, t. K.

er síðast¹ sló á teiginum: menn fara þarna, kvað hann. En² mér sýnist, segir Gísli, at [maðr gáangi j³; en þeir gengu hart ok runnu eigi. Eigi er þat, kveðr⁴ Ketill brúsi, menn eru þar, ok eigi allfáir, ok námu staðar nokkut⁵ ok [sá á⁶ Ketill mælti: mun eigi Barði þar vera? ok ei⁷ er honum úlíkt⁸, ok kann ek eigi mann⁹ at kenna, ef ei¹⁰ er hann, ok sva var hann búinn í sumar á þingi. Þeir bræðr sá á, Ketill ok Þormóðr, en Gísli¹¹ sló¹² ok tók til orða: sva láti þèr, [segir hann¹³, sem Barði muni koma undan hverri¹⁴ hríslu í allt sumar, ok hefir hann enn eigi komit¹⁵. Þeir Barði höfðu skipat til mönnum áðr, [at ij skyldi¹⁶ annast [j hvern¹⁷ þeirra: þeir Barði ok Steinn skyldu¹⁸ annast Ketil brúsa; hann var ramr at afli. Þeir Dagr ok Ólafr skyldu gánga í¹⁹ mót Gísla; þeir Steingrímur ok Þórðr skyldu gánga í²⁰ mót Þormóði; nú snúa þeir at þeim. Nú mælti Ketill: eigi mun við ljúgast at hann Barði er kominn, ok vildu²¹ þrifa til vapna sinna, ok engi²² þeirra fèkk náð sínum vapnum. Nú er þeir sjá hvar komit er, þá vilja þeir hlaupa heim til túngarðsins, Ketill ok Gísli, ok Barði eptir ok iij²³ hans förunautar, en Þormóðr snýr niðr til

1) síðst, K. 2) I B og C skrevet su, efter urigtig Læsning; u. G, K. 3) einn, C; fra [einn maðr gáangi, K. 4) kvað, K. 5) nokkvat, K (alene). 6) fra [sáu, K. 7) eigi, B, C, G, K. 8) úglíkt, K. 9) mīni (mönnum), C, men mann i Margen ved Rask. 10) egi, G; eigi, K. 11) Gilli, ur., B, C. 12) hló, C, men sló i Margen ved Rask. 13) fra [u. K. 14) hvárrí, ur., K. 15) Her afbryder G. 16) fra [tveir skyldu, K. 17) fra [einhváru, K. 18) skyldi, K. 19) u. K. 20) u. K. 21) vildi, K. 22) engiun, K. 23) þrir, K.

árinna ok þeir eptir honum Þórðr ok Steingrím, ok elta hann á ána ok grýta hann frá landi; hann kemst yfir ána, ok er hann vel fœrr¹. Nú koma þeir heim at garðinum brœðr; verðr Ketill skjótari² ok stiklar yfir inn, ok þá er Gísli leypr á garðinn þá fellr torfa³ or garðinum ok skriðnar hann. Þá kemr at Barði, hann varð þeirra skjótastr, ok högggr til hans með sverðinu Þorgautsnaut, ok högggr mjök sva af andlitið. Nú þegar snýr hann í⁴ mót förunautum sínum, ok segir þeim, at áverki hefði⁵ orðit nokkurr. Þeir kvóðu⁶ lítið tilráð⁷ orðit mundu, ok ósnöfmanuligt⁸. Hann lét þó⁹ sva búit þá¹⁰ mundu¹¹ verða at vera; ok skulum nú aprt hverfa. Hann verðr at ráða, ok¹² er þat þó mjök í móti vilja þeirra. Ketill kippir honum Gísla¹³ inn af garðinum, ok kastar honum á bak sèr; ekki sjá þeir at honum yrði mikill þungi at honum; hann leypr heim til bæjarins. Þeir Þorgautr voru í smiðju ok Þorbjörn, ok biðr ef húskarl hans komi¹⁴ með smiðar efni. Hann mælti Þorgautr¹⁵: þó er hark mikit, er eigi Barði kominn? Ketill kom inn í smiðjuuna í því bili, ok segir¹⁶: þat fann Gísli, son þinn, at hann er kominn; kastaði honum dauðum fyrir fœtr honum. ¹⁷Barði snýr nú [í mót¹⁸ förunautum

1) færri, K. 2) skjótari, K. 3) u. C. 4) u. K. 5) hafí, K. 6) kváðu, K. 7) hefði, t. B. 8) ósnöfmannligt, B, C; ósnöfmannligt, K; *Mbr. synes at læse: ósnöfmannligt.* 9) þá, B, K. 10) u. C, K. 11) myndi, K. 12) u. B. 13) Gísla, B, C. 14) kæmi, C; kæmi, B, K. 15) hann mælti: Þorgautr!, K, *men uden Teitel er denne Interpunktion mindre rigtig.* 16) sagði, B; s., C. 17) *C alene har her Capiteltallet 15 med Rusks Haand.* 18) fra [móti, K.

sínum, ok kvaðst¹ þat ætla, at kominn mundi maðr fur² mann. Þeir kvóðu³ þá eigi jafnmenni⁴ vera, ok kvóðu⁵ lítið at gört þótt j maðr væri drepinn, ok fara sva lángt til. Nú er þeir hittast allir förunautar, þá⁶ mæltu þeir, er efri voru í setunni, at víst eigi hefði⁷ þeir farit⁸, ef sva skyldi á braut leysast, at eigi skyldi meiri hefnd eptir þvílíkan harm⁹, sem þeim hafði¹⁰ gerr verit; kvóðu eigi jammenni¹¹ þá Gísla ok Hall, ok lögðu nú ámæli til við Barða; kvóðust ætla, ef þeir yrði við staddir, at meira mundi at gert; fara nú til hesta sinna ok kvóðust¹² vilja hafa dögurð¹³. [Barði bað ekki hirða um dögurð¹⁴. Þeir kvóðust¹⁵ ei vilja fasta: ok þat¹⁶ kunnnum vèr eigi ætla, hve þèr mundi¹⁷ undan ef þú hefðir nokkut þat gert¹⁸, er frani væri at. Barði kvaðst ekki¹⁹ hirða hvat²⁰ þeir roeddn. Nú matast þeir.

28.²¹ Nú talast þeir við heima Þorgautr ok Þorbjörn ok Ketill; roeddir Þorgautr, at mikit er [at orðit²²: ok mèr er nær²³ höggvit, en þó sýnist mèr, sem ei muni minna við hlíta²⁴, ok vil ek at hvergi²⁵ sè eptir riðit. Þeir segja báðir, at þat [skyldi aldr-

1) kvezt, B, C; kveðst, K; A har efter Mbr. kvatz. 2) fyrí, B, C, K. 3) kváðu, K. 4) jammenni, K. 5) kváðu, K. 6) u. K. 7) hefðu, B, C; hefðu, K. 8) u. ved Skrivefeil i B. 9) þvílíka harm, K. 10) hefði ger ver., K. 11) jammenni, d. s., C; jammenni, B, K; den sidste har: eigi þá jammn. 12) Mbr. har koðuz. 13) dagurð, K. 14) dagurð nú, K; fra [u. C men tilf. i Margen ved Hask. 15) kváðust eigi v., K. 16) u. K, og i C tilf. ved Hask. 17) saal. A; innan, B, C; i Margen i B har anden Haand tilføiet: (hve) „þú rinnir undan, legendum“; K har: hve þèr (nyndi) innan undan. 18) atgert, K. 19) eigi, K. 20) hvart, B. 21) C alene har Capíteltallet 16 i Margen ved Hask. 22) fra [afordit, K. 23) nærri, K. 24) viðhlíta, K. 25) hvárgi, K.

egi¹ verða. Þær heyrðu konur hvat mælt² var, ok sendi Ketill þær út á Fróðastaði ok Síðumúla, at segja tíðindin, ok þá mætti hverr öðrum segja þaðan frá, sva at orð köemist³ í [Þverárhlíð ok um⁴ Norðrárdal, at eptir þeim sè riðit, er verkit⁵ hafa unnit, ok firri⁶ sik sva sektum⁷ ok fjárlátum. Þeir fara ok taka hesta sína, ok ríða til Háfafells, til Árna Þorgautssonar. Hann átti þar mágum at fagna; var þar kominn Þórarinn Þverhlíðingr, faðir Ástríðar, konu hans. Þaðan ríða⁸ þeir v saman. Þat er nú at segja frá Þormóði⁹: hann ferr nú¹⁰ upp fyrir sunnan ána, þar til er¹¹ hann kemr¹² í Ás. Þá var¹³ fábýggt fyrir sunnan ána. Þar¹⁴ var maunfátt heima, ok voru menn farnir á Völlu, en húskarlar á verki. Eiðr¹⁵ sat at tafli ok synir hans ij: annarr þeirra¹⁶ hét Illbugi en annarr Eysteinn. Þormóðr segir þau tíðendi sem¹⁷ orðin voru. Þá var brú á ánni uppi¹⁸ hjá Bjarnafossi, ok leingi síðan. Eiðr lýsti ekki¹⁹ fararinnar, en synir hans grípa til vapna sinna ok ferðast; fara þeir bræðr til Þorgisl²⁰ á Höggvanda-stöðum; þá var ok heim kominn Eyjólf, son hans; hafði þá ok út komit um sumarit. Þormóðr ferr upp á Hallkelsstaði, ok²¹ kemr þar ok segir tíðendin. Tindr var heima j karla, en komnir menn til smíðju. Sú kona bjó þar it næsta, er Þorfinna hét; hon var köllut skáldkona; hon bjó á Þorvarðsstöðum;

1) fra [skulli aldrei, K. 2) u. K. 3) i Mbr. skrevet kiemiz.
 4) fra [udfaldet i K. 5) verk á, K. 6) fyrri, B, K. 7) i Mbr. skrevet sekðom. 8) ríða, K. 9) at, t. K. 10) u. K. 11) u. K. 12) i Mbr. skrevet kiömr. 13) þar, t. K. 14) þá, K. 15) Eyðr, allevegne, K. 16) u. K. 17) er, K. 18) upp, B, K. 19) eigi, K. 20) Þorgils, K. 21) u. K.

hon átti sèr¹ son, er hét Eyjólfur, ok bróður, er hét Tanni, er kallaðr var hinn handrami², ok ekki³ var hann sem mennskir menn at affi, ok sva hvarrtveggi⁴ þeirra [ok Eyjólfur, systurson hans⁵, ok voru fullhugar at áræði; þeir voru komnir til smiðju til Tinds. En því⁶ var eigi komit á Gilsbakka, at Hermundr var til skips riðinn ok húskarlar hans. Þeir Tindr verða iiii⁷, Þormóðr hinn v.; en þat var síð dags. Synir Eiðs koma til Þorgils höggvanda; þeir bregða við skjótt, ok fara þaðan vj saman; þar var Eyjólfur son⁸ hans í för, ok iiii menn aðrir.

29.⁹ Nú er frá því at segja, hvat þeir Barði sjá tíðenda¹⁰. Hann riðr fyrst¹¹ þeirra ok nokkuru harðast, sva at hlið¹² var á millum þeirra, en þeir riðu heldr tómliga eptir ok kvóðu¹³ hann furðu hræddan vera. Nú sjá þeir mannafor eptir sèr, ok sjá flokk eigi miklogi¹⁴ minna en þeir höfðu sjálfir, ok glóddust þeir förunautar Barða, [ok hyggja gott til¹⁵, at þá¹⁶ mundi verða nokkut söguligt í¹⁷ um ferðina. Þá mælti Barði: förum undan enn of rið, ok [eigi at minni van at þat¹⁸ kostgæfi eptirförina. Þá kvað Eiríkr viðsjá vísu:

Flykkjast frægir rekkar,
fúss²⁰ er hverr til snerru,

1) u. K. 2) saal. A, B, C; handrammi, K. 3) eigi, K. 4) hvárrtveggi, K. 5) fra [u. K. 6) nú, K. 7) saman, t. K. 8) sonr, K. 9) C har Capiteltal 17 i Margen, ved Rask. 10) ok sjá þeir flokk eigi miðjungi minna, er þeir höfðu, t. K, uden *Tvoitl feilagtig indskudt fra det følgende.* 11) fyrstr, K. 12) hlið, ur., K. 13) i Mbr. skrevet koðo; kváðu, K. 14) mycklogi Mbr. ifølge A; mycklong, B; myklongi, C; miklungi, K. 15) fra [u. K. 16) nú, K. 17) u. K. 18) saal. Mbr., B, C; fra [er eigi minni van þeir, K. 19) eptirförina, B, C, K. 20) saal. K; fús, A, B, C.

Þjóð tekr hart á heiði
 herkun¹ dragast sunnau;
 fara² biðr hvergi herja
 harðráð fyrir Barði
 geira hreggs³ frá glyggvi
 gunnórúnga sunnan.

Eigi segir þú nú⁴ satt, segir Barði, þat mælt⁵ ek, at hverr⁶ fari sem má, þar til er vèr konium til vígis þess, er fóstri miun mælti at vèr skyldim⁷ neyta, í neyrðra flóanum; en því⁸ gat Barði eigi á leið komit, ok kvóðust⁹ þeir þá fülleltir, er þeir komu til syðra vígis í flóanum; sèr Barði¹⁰ þat¹¹, at [nú mun sva¹² verða at vera, ok sneri nú í móti¹³ þeim; kveðst¹⁴ hann munu¹⁵ eigi sva miklu fúsari uudan at ríða heldr en þeir, ok skulu þeir þess samkvæðis gjalda, þó má nú eigi letja yðr, at eigi skulum vèr fyrr renna¹⁶ í kveld en yðr þykkir mál, ok èr skulut þat mæla fyrr en ek, at biða eigi¹⁷, eða hvarigir ella. Nú þykkir þeim allvænt um. Hross síu létu þeir [í nesit fram¹⁸ frá sèr, [ok settu¹⁹ þar til Kollgrís at gæta; hann var ekki²⁰ styrjaldarmaðr, ok af æsku skeiði [var hann²¹. Nú²² kvað Eiríkr vísu:

Fast höldum vèr foldu

1) hverkun, B, og C fra første Haand, men rettet i Margen ved Rask. 2) fra, B. 3) hreggs, B, C. 4) þat, K. 5) mælti, K. 6) hverir, B. 7) skyldum, K. 8) i Mbr. skrevet þi. 9) kóðuz, Mbr., C. 10) hann, B, C, K. 11) nú, K. 12) fra [svá man, K. 13) mót, K. 14) kvaðst, K. 15) mundo, B, C, dog de sidste to Bogstaver som usikkre; eigi mundu svá m., K. 16) ríða, K. 17) u. ur. K. 18) fra [fram i nesit, K. 19) fra [settu þeir, K. 20) eigi, K. 21) fra [u. K. 22) þá, K.

fram þoki hverr¹ at snerru,
 látum randa val reyndan,
 ryðendr² í ben snyðja³;
 skal ek, þó at sagt sè sunnan,
 sverð-el taki at herða,
 rjóðum hart á heiði
 hjálmríð, or stað bíða.

Á þeim degi var ok⁴ farit eptir Hermundi á Völlu⁵, ok var hann heim á fôr, ok hitta⁶ sendimenn hann á leið upp frá Þingsnesi⁷. Hann lét ok [fur lið⁸ allan faránger sinn, ok biðr hvern mann til farar með sèr, er komast mætti, ok biðr sèr liðs ok riðr eptir þeim.

30.⁹ Nú hittast þeir¹⁰ Sunnanmennirnir¹¹ ok Barði; stíga þeir [af bak¹². Hafa þeir Barði fylkt liði sínu um þvert nesit. Gáangi nú eingi fram or þessum sporum, segir Barði, því at mik grunar at fleiri manna mun van. Þat stóðst á, nesit þvert ok fylking þeirra xvij manna, ok var einu megin at þeim gengt¹³: ok¹⁴ meiri van¹⁵, at [er náit¹⁶ at reyna vapn, segir Barði, ok væri betra at hafa it¹⁷ neyrðra vígit, ok ei mundi¹⁸ þat til ámælis lagt þótt

1) herr, B, C. 2) riðendr, K. 3) snyðja, B, C; sníðja, K. 4) u. K. 5) d. e. Hvitárvöllu; vöku, ur., K. 6) hittu, K. 7) Þingsnesi, K. 8) saal. Membr.; þu lið, B, C; fara leið, K. I B har anden Haand tilføiet i Margen „få liði v. falið, tradendus vectoribus sarcinas, l. reponendas”. 9) Calene har Capiteltallet 18, tilføiet ved Rask i Margen. 10) u. K. 11) saal. Mbr., efter manges Udtale; — mennirnir, B; — mennirnir, C, K. 12) saal. suppleret i A og i C af Rask, men udfaldet i Membr.; fra [af hestum sinum, K. 13) gengit, B, C, K. 14) er, t. K. 15) K i Parenthes, som indskudt. 16) fra [ið falið, K. 17) hit, B, C, K. 18) myndu, K.

sva gjörðim¹ vèr, en betra² til eptirmáls, ok ekki³ skulum vèr enn⁴ ótta hèr við gjalda. Þeir stóðu með brugðnum vapnum: á aðra hönd Barða stóð Þorbergr, ok á aðra hlið Gefnar-Oddr; þá bræðr Barða [út í frá⁵. 'Nú ráða þeir eigi sva skjótt á', Sunnaumenn, sem þeir hugðu, ok meira lið var fyrir en þeir vættu. Þar var höfðingi Þorgautr⁶, Þorbjörn ok Ketill. Þá mælti Þorgautr: ráðlíggra er at bíða meira liðs; hafa þeir haft ráð mikit, er þeir komu⁷ fáir í hèrat. Nú gánga þeir ei at, ok er þat¹⁰ sá Norðanmenn, þá ætla þeir sitt ráð. Mælr Þorbergr: hvart er Brúsi í liðinu? — Hann segir¹¹, at hann var þar. Hvart kennir þú sverð þetta, er ek held hèr¹² á? — Hann kvaðst eigi vita þess vanir, eða hverr¹³ ertu? — Ek heiti Þorbergr, en þetta sverð¹⁴ seldi mèr Lýng-Torfi, frændi þinn, ok hèr af skaltu mart högg þola í dag, at því er ek vilda, eða hví sök¹⁵ þèr nú eigi at? èr¹⁶ hafit þrásamliga eptir sótt í dag, at því er mèr sýnist, riðit ok runnit. Hann svarar¹⁷: vera kann at [þat sè þar¹⁸ vapn, er ek á, en áðr vèr skiljumst í dag þá¹⁹ muntu lítt oss frýja þurfa. Þá mælti Þorbergr: ef þú ert dreingr fullr, hvat skaltu þá bíða meira ofreflis? — Þá tekr Barði til orða: hvat er tíðenda at segja or héraðinu²⁰? Þau tíðendi eru²¹,

1) gjörðum, B, C, K. 2) betr, B og som det synes C fra første Haand. 3) u. K. 4) u. K. 5) fra [út íj, B, C; tveir, K. 6) Mbr. begynder her ny Linie, men uden aaben Plads for Overskrift. 7) þá, þeir, t. K. 8) ok, t. K. 9) koma, K. 10) u. K. 11) sagði, B; s. C. 12) u. K. 13) hvárr, K. 14) sverð þetta, K. 15) sakið, K. 16) en, B, C, K. 17) sagði, B; segir, K; s., C. 18) fra [þar sè, K. 19) u. K. 20) héraði, K. 21) u. K; i C tilføjet ved Rask.

er þér munu¹ góð þykkja, víg Gísla bróður míns. Hann segir²: ekki³ löstum vèr þat, ok eigi þóttumst ek⁴ allgrunsamliga unnit hafa, eðr hversu⁵ er? þykkist þú, Ketill! eða it feðgar einskis⁶ eiga at⁷ hefna oss? mik minnir at þat var fyrir skömmu, er þú komt heim, Ketill! færandi⁸ hendi feðr þínum með bakbyrði. Nú ef þú mant eigi, þá mun hèr vera vattrinn⁹, þetta sama sverð, er enn¹⁰ eigi heilinn¹¹ þornaðr¹² á, ok skekr at honum sverðit: þykkist þú, Ketill!¹³ einskis¹⁴ eiga at¹⁵ hefna¹⁶, ok sè hèrna, at eigi er heilinn þornaðr á; ok skekr þá enn at honum sverðit. Þetta fá þeir eigi staðizt, ok hlaupa nú¹⁷ at þeim. Þorbjörn leypr at Barða, ok höggv á hálsinn, ok brast við furðu hátt, ok kom á stein þann í sörvinu¹⁸, er þokazt hafði, þá er hann tók knífinn ok gaf syni Njáls, ok steinninn brast í sundr, ok dreyrði ij megin bandsins¹⁹, [en þat beit eigi²⁰. Þá mælti Þorbjörn: tröll²¹! er²² þik bíta eigi járn. Nú lustr²³ þeim saman, ok²⁴ eptir högg²⁵ þetta hit mikla stýrir hann þegar í mót²⁶ Þóroddi, ok eigast þeir við²⁷. Ketill gengr í mót Barða²⁸, Þorgautr ok Þorbergr. Þar skortir²⁹ eigi³⁰

1) man, K. 2) sagði, B; svarar, K; s., C. 3) eigi, K. 4) vèr, K. 5) i Mbr. skrevert hversu, og saal. B, C, K. 6) engis, K. 7) u. K. 8) berandi, K. 9) u. K. 10) er, t. K. 11) i Mbr. skrevert heilinn, og saal. B, C. 12) þorn, heilinn, K. 13) u. K. 14) engis, K. 15) u. K. 16) oss, t. K. 17) upp, B, C; u. K. 18) i Mbr. skrevert savvinu. 19) i Mbr. skrevert bannzins (efer Udtale), og saal. B, C. 20) fra [u. K. 21) „valda þvi v. ertu“, Rask over Linien i C; denne Tilsætning er imidlertid overflødig. 22) ē (en), C. 23) listir, ur., K. 24) u. K. 25) höggit, K. 26) mót, K. 27) vápnaskipti, t. K. 28) hann, B; h, C (ved Løsefæl); honum (Barða), K. 29) skorti, K. 30) u. ur. B.

högg stór ok áeggjun. [Sunnanmenn höfðu lið minna ok ótraustara¹. Nú er fyrst at segja viðskipti þeirra Barða ok Ketils: Ketill var manna sterkastr ok ofrlugi; [eigast við leingi²; kemr þar³ at Barði slæmir á síðu honum, ok fellr Ketill. Ok [nú leypr Barði⁴ at Þorganti, ok veitir honum banasár, ok hnigu þeir þar⁵ báðir fur⁶ því vapni, er þeir áttu sjálfir. Nú er at segja frá Þorbirni ok Þóroddi, þeir gángaast at í öðrum stað, ok skortir þar ei högg stór⁷, [er hvargi sparði við annan, ok voru flest ærit stór⁸, ok eitt högg högg Þóroddr til Þorbjaruar, ok af fótinn í ristarliðnum, ok ei bersk hann at síðr, ok leggr fram sverðinu í kvið Þóroddi, ok fellr hann, ok liggja úti iðrin. Þorbjörnu⁹ sèr nú frændr sína¹⁰, hirðir [nú ei¹¹ um¹² líf með örkumlum¹³ þessum. Nú snúa þeir fram, synir Guðbrands, í móti Þorbirni; hann mælti: leitið ykk annars¹⁴ færir, ekki hafði¹⁵ þat úngmennir verit fyrr meirr¹⁶ at keppast við oss; leypr hann síðan at Barða ok bersk við hann. Þá mælti Barði: þú þykki¹⁷ mér tröll, er þú bersk sva, at af þèr er fótrinn; [er þetta sannara en þat, er þú mæltir við mik¹⁸. Nei¹⁹, segir²⁰ Þorbjörn, eigi er þat tröllskapr at maðr þoli²¹ sár, ok sè eigi sva blautr, at eigi verist hann meðan

1) ótraustar, B, C; fra [udfaldet i K. 2) leingi við, B; fra [udfaldet i K. 3) at, t. K. 4) hann, B, C; fra [hleypr nú, K. 5) u. K. 6) fyrir, B; f¹, C; fyrri, K. 7) eigi stór högg, K. 8) fra [u. K. 9) Þorbergr, ur., K. 10) ok, t. K. 11) fra [eigi, K. 12) u. B. 13) örkumlum, K (alene). 14) annarstaðar, K. 15) hefði, C (men hafði i Margen ved Rask), K. 16) furrneir, K. 17) þykkir, K. 18) fra [u. K. 19) B og C have kun i, men Lacun for de to første Bogstaver. 20) sagði, B; s., C. 21) vel, t. K.

hann má; [má þat verða¹ til dreingskapar, [ok væri þat sva at virða², en³ trylla menn eigi, allz þú ert góðr dreingr kallaðr; ok þat skulu þèr til⁴ eiga at segja, [áðr en ek hníga⁵ í gras, at ek nenta at vísu at neyta vapna⁶. Þar fèll hann fyrir Barða, ok fèkk gott orð. Nú skortir eigi sókn, ok sezt⁷ þó með því, at Sunnanmenn láta⁸ undan. Ok þat er sagt at maðr hèt Þorljótr⁹, kappi mikill; hanu átti heima á Veggjum; sumir segja hann frá Sleggju-læk; hann barðist við Eirík viðsjá, ok áðr þeir berðist kvað Eiríkr vísu:

Hleðit¹⁰ höfum rjóðr af reiði
randir þuðra branda,
berum ei¹¹ vægð at vígi
Veggbergr! saman leggja;
mjök hef¹² ek heyrð at¹³ hjarta
hug¹³ þínuum við brugðit,
nú skulum¹⁴, foldar fjötra¹⁵
fyrleynir¹⁶! þat reyna.

Þeir eigust við leingi, [ok þat segja menn¹⁷, at varliga sè raustari menn; hvarrtveggi¹⁸ manna mestr ok sterkastr, vapnfœrir vel ok ofrlugar. Nú höggv

1) fra [ok virða þat, K. 2) fra [u. K. 3) er, C, men en i Margen ved Rask. 4) u. K. 5) saal. B, C; higa, maaskee ved Afskriverfeil, A. 6) fra [at ek nenti at vísu at neyta vapna, áðr enn ek hníg í gras, K. 7) i Mbr. skrevet sez. 8) saal. A; taka, B, C, K. 9) Þorl. hèt maðr, K; Denne Þorljótr er uden Tvívl den samme som i Landnámabók kaldes Ljótr á Veggjum (Landn. II, 2; I. B. S. 69). 10) saal. alle vore Haandskrifter og K, kun antyde B og C det første Bogstav som usikkert. 11) eigi, K. 12) af, K. 13) Her begynder D igjen (jfr. S. 316, Anm. 3). 14) skalum, K. 15) fjötar, B, C. 16) fyrreleynir, B, C; fyrr leynir, K. 17) fra [u. K. 18) hvarrtveggju, K.

Eiríkr til Þorljóts með sverði, ok brestr¹ í sundr sverðit. Hann þrífir blóðrefilinn ok höggur til hans, ok veitir honum mikit sár, ok hann fellt.

31.² Nú er á hvíld nokkur, ok nú er sèn reið manna vj: þar var Þorgisl³ höggvandi, ok Eyjólfur son hans, ok synir Eiðs⁴; sjá nú vanrætti sinna manna, ok⁵ mjök hefir á vegizt þeirra lut, ok una nú illa við. Synir Guðbrands verða varir við, at Eyjólfur er þar; biðja Barða⁶ veita sèn, at þeir nái hans lífi⁷, ok hefna sín. En þat hafði verit, er þeir voru austr, at hann hafði hrundit⁸ þeim or loptriði nokkuru, ok í saurpytt⁹ ofan, [ok höfðu¹⁰ þeir farit neisuliga¹¹; [vilja nú hefna¹², ok hafa af¹³ því gert förna¹⁴ at upphafi með Barða¹⁵, ef þeir næði honum. Nú segir Barði: it erut¹⁶ vaskir menn ok mikils verðir¹⁷, ok mikit tjón ef it látizt; nú skulum¹⁸ vèr [enn við leita, at yðvarr vili gáangi fram¹⁹, en biðja vil ek, at þit²⁰ gáangit eigi or fylkingu. Þeir fá eigi²¹ stillt sik, ok hlaupa í mót honum úvægir²² á braut, ok berjast. Eyjólfur var²³ hinn mesti [kappi ok sundrgjörðamaðr²⁴, sem faðir hans, fullgerr at

1) brast, K. 2) C alene har Capitelaltet 19 i Margen, ved Rask. 3) Þorgils, K. 4) Eyðs, stedse, K. 5) u. B, C, og angive de første Bogstaver af det følgende Ord som usikkre; i Margen i B har anden Haand bemærket: „deest er l. at“. 6) at, t. K. 7) lífi hans, K. 8) rundit, K. 9) saal. A; sWrpitt, B, C; sorpit, K. 10) fra [hafðu, K. 11) neysuliga, K. 12) fra [u. K. 13) u. K. 14) ferðina, K. 15) honum, B, C, K. 16) ið eru, K. 17) virðir, K. 18) skulum, K. 19) yðarr vili framgáangi, K. 20) ið gáangið ekki or t., K. 21) fra [er skrevet i Mbr. med anden Haand, som har søgt at opfriske den gamle Skrift. 22) saal. A; B og C have et uforstaaeligt Ord imoni, med Tegn paa usikker Læsemaade; K udelader Ordet. 23) i B og C som usikkert, við eller var. 24) fra [kappi gjörðamaðr, B, C, men anden Haand har

afli, reynt sik mjök í frangaungu, ok er atgánger þeirra [lánger ok¹ harðr, ok lýkst með því, at hvarirtveggju² eru sva þráir ok kappsamir, ok miklir fyrir sèr, at [þar liggja þeir³ allir dauðir at skilnaði. Synir Eiðs berjast ok fast, ok gánga vel⁴ fram ok hermannliga⁵; Steinn ok Steingrímur þar í⁶ móti; ok nú berjast þeir allir ok gera mikit af sèr, ok þar falla þeir synir Eiðs, ok var Barði nær staddr er þeir létu⁷ sitt líf⁸. Þorgisl⁹ höggvandi hlífist ekki¹⁰ við; þykkir sèr¹¹ mikill skaði gerr í dauða sonar síns. Hann var mestr fyrir sèr¹², ok betr vapnfærr en aðrir menn; ¹³höggv á tvær hendr, ok þykkir eigi betra líf en hel. Þeir eru mest til þess nefndir, at framarst¹⁴ hafi verit: Þorgisl ok Eiríkr ok Þór-oddr. Þorgisl hlífir sèr ekki¹⁵, ok eigi var sá maðr í því héraði, er¹⁶ öllum þótti¹⁷ meira brautargengi at, en honum. Þorgisl ræðst¹⁸ honum í móti, bróðir Þórodds, ok eigust¹⁹ við leingi, ok ei skortir harðfengi hvarntveggja²⁰; ok eitt högg höggv Þorgisl til hans or brúnunum²¹ ofan nefit, ok mælti: nú

i Margen i B villet supplere „ok at“ (-gjörðam.) hvilket Rask ogsaa har tilføiet i C; K udelader Ordene kappi ok.

1) fra [Lacun i B; i C har Rask over Linien tilføiet nærsta; K udelader Ordene uden Lacun, men D synes at have suppleret furðu. 2) hvarutveggi, K. 3) fra [þeir liggja þar, B, C; þeir liggja, K. 4) fast, K. 5) berjast karlmannliga, B, C, K, de to første med Tegn paa Usikkerhed i de udhævede Stavelser. 6) á, K. 7) nödvendigt Tillæg efter A, C (ved Rask) og K; udfaldet i Mbr., B, C. 8) líf sitt, K. 9) Þorgils, allevegne, K. 10) eigi, K. 11) sva, B, C, K. 12) af Sunnanmönnum, t. K. 13) hann, t. K. 14) framast, K. 15) eigi, K. 16) u. K. 17) þótti, B, C, K. 18) i Mbr. skrevet ræz. 19) eigast, K. 20) hvarutveggja, B, C, K; Rask har i C gjættet hvarntveggja. 21) brúnnum, K.

fékk¹ þú gott mark ok þær hœfiligt²; slíkt skyldu þær³ fleiri hafa. Þá mælti Þorgisl: eigi er markit gott, en meiri van at þora ek⁴ at bera hreystiliga, ok lítt þurfi⁵ þær enn at hœlast, ok högggr til hans sva af⁶ hann fellr, ok [er úvígr⁷. ⁸Nú verðr [á hvíld nokkur⁹, ok binda menn sár sín. Nú er sên reið manna iij¹⁰; þar var Tindr ok Tanni, Eyjólfir ok Þormóðr; ok er þeir koma¹¹ at, eggja þeir mjök; voru sjálfir miklir ofrkappsmenn; tekst nú¹² bardagi hit iij. sinn. Tanni ræðst¹³ [í móti¹⁴ Barða; tekst þar víg afburða frœknligt¹⁵. Tanni högggr til¹⁶, ok er enn sem fyrr, at Barði¹⁷ er torsóttur, ok lýkr með því þeirra máli, at Tanni fellr fyrir Barða. Eyjólfir gengr í¹⁸ móti Oddi, ok berjast þeir, ok er þar hvartveggi¹⁹ hinn beztu dreingr; ok nú högggr Eyjólfir til Odds, ok kemr á²⁰ kinnina ok í hvaptinn, ok verðr þat mikit sár. Þá mælti Eyjólfir: vera kann at ekkjunni þykki versna at kyssa þik. [Oddr svarar²¹: leingi hefir eigi gott verit, en þó mun²² mikit um hafa spillzt, ok þó kann vera, [at eigi segir þú²³ þetta þinni vinkonu, ok högggr til hans; sva at hann fékk mikit sár. Var hær²⁴ sem

1) udfaldet i B. 2) i Mbr. skrevet hæfiliet. 3) þeir, B, C, K; þær, Rask i Margen i C. 4) fra [ek þori, K. 5) þurfit, B. 6) u. K. 7) fra [err . . . ngr, B, C; i B har anden Haand i Margen tilföiet: „ürendr, exanimus l. óvígr“; er vigr, ur., K. 8) i C har Rask tilföiet Capiteltallet 20. 9) fra [hvíld nokkur á bardaganum, K. 10) fjögur, K. 11) kvámu, K. 12) u. K. 13) i Mbr. skrevet ræðst. 14) fra [mót, K. 15) i Mbr. skrevet frœknligt. 16) Barða t. K, og udelader det følgende ok. 17) hann, B, C, K (Mbr. b.). 18) u. K. 19) hvarutveggi, K. 20) i, K. 21) fra [hann sagði (s., C), B, C; hann segir, K. 22) nú, t. B, C; þó man mik. hafa umspillzt, K. 23) fra [þú segir eigi, K. 24) hann, ur., B.

fyrr, at Barði var nær staddr ok veitir honum skaða. Þormóðr Þorgautsson var ok¹ hraustr maðr, ok gekk vel fram; Eyjólfur frá Borg ræðst² honum í mót, ok verðr mjök sárr³. Ok þótt þessir sé⁴ mest nefuðir af Norðlendingum, þá gengu þó⁵ allir vel ok hraustliga fram, fur⁶ því at þeir höfðu einvala lið. Ok er þessir voru fallnir, þá létu bardaganum⁷. Nú mælti Þorbergr⁸, at þeir skyldi undanleita, ok voru víj meun¹⁰ sunnan fallnir, en víj norðan. Nú spyr Barði Þórodd, ef hanu muði fara mega [með þeim¹¹; hann lætr þess eigi¹² van, ok biðr þá undan ríða. Barði sér¹³ sárit¹⁴. Nú sjá

1) u. K. 2) i Mbr. skrevet rez; ræðst hon. í móti, K. 3) en þó felle Þormóðr, t. D. 4) söu, K. 5) u. K. 6) fyri, B, C, K. 7) sá þeir þá reið íj manna frá neyðra víginu; þekktu þeir þar Þórarinn goða, fóstura Barða, ok Ózur hinn frása, húskarl hans. Þórarinn áfalti þeim fast, ok kvað þá hafa illa gert, er þeir víldu eigi í öllu hans heilráðum hlýða, ok hafast við í norðríðunum: mun þat yðr illa bella. Þeir kváðust nú viðbúinir fleiri stórræða, ef sættum yrði eigi á komit, t. D. *Uagtet dette som de følgende Tillæg af Dere saavel med Hensyn til Sprog som Indhold særdeles mærkelige, synes de dog at staae i Modsigelse med Beretningerne i næste Capitel; saaledes mau det, med Hensyn til det her anførte, bemærkes, at det synes som Barði ikke har truffet sammen med Þórarinn förend efter hans Tilbagekomst fra Toget.* 8) i C har Rask tilføiet Capitteltallet 21 i Margen. 9) saal. K, som det synes rigtigheden; dog læse A, B, C Þórarinn som sikkert. 10) u. K. 11) fra [u. B, C, K. 12) eigi þess, K. 13) sé í, B, C, K. 14) at iðrin hengu út, en spjótsfalrinn stóð í brjósti honum. Þóroddr kvað hverjum manni skylt at deyja einu sinni, ok hló at: en þat mun Sunnanmönnum þykkja, at ek hafi haft frækin mann fyri mér, ok er æ gott at falla með sóma; sveipaði hann þá at sér kyrtlinum, gekk íx fet ok féll ofan á Þorbjörn; var hann þá með öllu þrendr, t. D. — *Med Hensyn til Indholdet i dette Tillæg mau bemærkes, at Mbr. strax nedenfor beretter, at Þóroddr er funden i Live af Forfølgernes og drabt af dem.*

þeir liðit, er¹ sunnan ferr, sem í skóg sæi; spyrr Barði, ef þeir vili bíða; þeir kvóðust² ríða vilja ok sva gera þeir, ríða nú xvj saman ok³ flestir sárir⁴.

32.⁵ Nú er at segja frá Illhuga; hann kemr á vettfánginn⁶ ok sèr þar ný tíðendi ok þó mikil. [Þá kvað Tindr vísu⁷, er Illhugi spurði hve margir þeir hefði verit⁸:

Háit⁹ hefir¹⁰ ask við aska
átján¹¹ lagar mána¹²
veð [höðgjörðar virða
viðr hálfan tug þriðja¹³;
enn at eggja sennu
álmsvells¹⁴ boðar fèllu
þá hygg ek leyn¹⁵- stafir lágu

1) sem, K. 2) i Mbr. skrevet koðoz; kváðust, K. 3) u. B, C, K. 4) i þrim flokkum, t. D. 5) Her har ingen af Haandskrifterne Capitellinddeling. 6) saal. A efter Mbr.; vettfánginn, B, C, K. 7) fra [Þar lá Tindr W., B, C; de første to Ord som usikkre; þar lá Tindr; ok, K. 8) i Mbr. skrevet veri; þeir myndu hafa verit, (kvað hann, selvdannet Tillæg), K. — fra [Þar lá Tindr hinn frækni dauðr, frændi hans; ok er Illugi spurði nábuá þeirra, sem honum fylgðu, hve margir þeir hefði verit at vígum, heyrðu þeir kveðit í valnum:, D. 9) hátt, B, C, K. 10) B antyder her en Lacum, men dertil findes ikke Spor i de øvrige. 11) i Mbr. skrevet med Tal, xvij. 12) manna, som usikkert og i Margen rettet ved anden Haand til mána, B; ma (manna), som usikkert, C. 13) i Mbr. skrevet med Tal. 14) i Mbr. skrevet álmsvellz. 15) fra [som uden Tvivl svarer til en Linie i Mbr. (der skrives nemlig Viserne som det øvrige i hele Linier) er udeladt i B, C, D, K, hvorved denne Vise ifølge B, C, D kun bestaaer af 4 Linier, hvorimod K danner af begge Viser to sexliniede Stropher, og lader paa en forunderlig Maade 5te og 6te Linie fra den sidste danne de to sidste Linier i den første. Da de successive Forvanskninger af disse Viser afgive et ganske mærkeligt Exempel paa, hvorledes Feil, som oprindelig ere simple Afskriverfeil, efter-

lauðhyrs¹ níu² dauða.

Eiðs eru erfi-meidar³
allbert í hyr⁴ fallnir,
ok tveir⁵ at⁶ gný geira
Guðbrands [synir handan;
slíks⁷ biðum vér síðan,
sverðs nema hefndir⁸ verði,
traust⁹ lið minni it¹⁰ mesta

haanden ligesom rodfæste sig og angribe de nærmeste Steder af Texten, ville vi anføre den successive Udvikling af Forvanskningen: Ifølge Haandskrifterne B og C bliver den første Verse ved Udledelsen saaledes:

Hátt hefir ask við aska
xvii] Jagar manna
veð stafir lágo
laið hyrs ix dauða.

I den tredje Linie føier nu D til lauf, for at fuldstændiggjøre Linien, og forandrer veð til við, saaledes:

lauf viðstafir lágu, o. s. v.

Tilsidst, for at begge Verser kunne blive lige lange, føier K (eller den Afskrift som ligger til Grund for denne) disse to Linier til, som den tager midt ud af den følgende Verse:

slíks biðum vér síðan
sverðs nema hefndir verði,

hvorved saaledes Meningen og Sammenhængen i begge Verser forstyrres.

1) saal. A, efter Mbr.; laið hýrs, de övr.; dog har allerede anden Haand i B tilføiet i Margen: „lauð-hyrs, auri”. 2) Membr. skriver dette med Tul, ix. 3) e'fi meida, B; ðá meida, C; ævi meida, K (ved at læse e' som æ). 4) hýr, C, K; i B har anden Haand tilføiet i Margen: „styr legendum”. 5) i Mbr. skrevet med Tul, ij; for dette Ord er aaben Plads i B og C; K udelader det uden Læum; D supplerer rigtig tveir. 6) i, B, C, K. 7) Denne og følgende Linie er, som før bemærket, skudt ud i K, og flyttet op i Slutningen af foregaaende Verse. 8) saal. A, K, uden Tvivl rigtig; hefðir, Mbr., B, C. 9) trautt liðr m., B, C, K. 10) Mbr. og de övr. skrive ið.

móðs, aldregi bótir¹.

[² hann sem Þóróddr lá, ok sèr at hann var lífs, ok hōggr hann þegar af honum hōfuðit³; ok er Illhugi veit þetta, þá mælti hann, at hann hefir haft illt eyrendi: drepit þann mann er eina manna mál, ef þeir hefði laupit frá manningum, en þeir mætti g: fyrir⁴. Nú ferr⁵ Illhugi eptir þeim við [c manna⁶.

1) i Mbr. skrevet bóter; bót er, B,C; bæt, K. — Fra [er skrevet i Mbr. med en anden Haand, der har søgt at opfriske den gamle Skrift; derfra kildrører uden Tvivl Skrivemaaden is for it og boter for botir. 2) Her er en heel Side (32 Linier) i Mbr. overordentlig dunkel, og deraf maa man uden Tvivl forklare sig de betydelige Afvigelser som finde Sted imellem A og de øvrige. Med Hensyn til dette Stykke bemærker Rask i Margen i C, at Hannes Finnsson har efterladt omtrent 3½ Side uskreven, og begyndt igjen paa Membranens følgende Side med Ordene: „segir hann“, o. s. v. (nedenf. S. 377). Kuelader ligeledes dette Stykke og bemærker at 2 Blade fattes paa dette Sted. 3) de saaledes betegnede Ord og Bogstaver ere usikkre paa Grund af Membranens Dunkelhed. 4) fra [Nú heyrir (D; Lacun for begge Ordene i B, C) hann þat á (li. þá, C), [at þetta eru sáramenn, en (fra [antydet ved Lacun i B, C) sèr at Barði [er allr í (fra [Lacun i B, C) brott. [Laust þá hreggi ok hretviðri í móti þeim (fra [u. B, C) ok haug (hæg, B, C) þat þegar af. [Hross eitt stóð yfir Þóróddi dauðum ok gneggjafi hátt ok var kófsveitt. Illhugi kvað (fra [u. B og antyder kun Lacun for omtrent to Ord; ei, og en ubetydelig Lacun, C) þá mikit þat af (B, C tiljōie Lacun for eet Ord) hefir haft, ok (Lacun for Ordet i B, C) illt er (e, B, C) frændi dauðra (d . . . , B, C) umbann (um bann, B, C) innann (innan, B) [eigi höfum hefnt. Mundi hross þetta boða pretta (fra [ei tta eina, B, C) í voru máli, ef þat hefði ljópið frá manningum, en þat frétti [engl. Hann ljó hrossit, en þeir báðu hann ekki hafa (fra [en hafa ekkí, B, C) wþökk (vþæk, B; oþæk, C; fyrir, t. B, C), B, C, D. 5) reið (B som usikkert), B, C, D. 6) fra [efter B, C, D; x ma (tíunda mann), A, men dette Tal synes at være for ringe.

[Nú lysti á myrkri. Illhugi bað sína menn aþr at¹ hverfa; lætr suðr sœra² þeirra manna lík, er fallnir voru]. Mart var sárt lið þeirra³; þeir voru mjök sárir Gíslúngar, Árni ok Fróði, Þormóðr ok Þórarinn. Nú [vil⁴ Illhugi [. . . .⁵ til at gæta⁶ líkanna, ok vita, ef þeir yrði sva veiddir, ef þeir gerði eptir [förunautum sínum⁷. [Voru þeir nú⁸ eptir, ok gjörðu tjald ok sátu of bríð. ⁹Barði kemr til Njáls, þaðan ríðr hann út [til¹⁰ hafa sama [búnat sion¹¹. Þeir hittast nú fóstarnir¹², ok segir hann Þórarni tíðendingin [í ljóði, ok sva¹³ at þeir munu¹⁴ fara eptir líkunum¹⁵. Þórarinn segir¹⁶, at ei skulu þeir¹⁷ sva [. skulu eyra¹⁸, ef þeir búa . . .¹⁹ um líkin; [ok ferr þetta sem Þórarinn gat²⁰, at²¹ þeim leiðist á fjöllum úti ok fara²² heim. Nú ferr Barði í Ásbjarnarnes ok [.

1) fra [saal. efter D; i B og C er Lacun for Ordene; Illhugi bað; i A staaer kun am(yrkri). 2) fara, B, C, D. 3) fra [varit fyrir ok á fundi þessum, D; varit fyrir, og Lacun for det övriga, B, C. 4) fra [ætlar, B, C, D. 5) fra [menn, B, C, D. 6) hina, t. D. 7) fra [frændum þeirra, B, C, D. 8) saal. efter B, C, D; Lacun i A. 9) C har her Capiteltal 22 i Margen ved Rask. 10) fra [vkk. . . . nnaz, ok, B, C; ok upp, D, öiensynlig forvansket. 11) fra [saal. efter B, C, D; Lacun i A. 12) fóstarnir, B, C, D. 13) fra [Barði segir, D; Lacun i B, C. 14) mundi, B, C, D. 15) líkunum, B, C, D. 16) sagði, B, C, D. 17) þér, B, C. 18) fra [ok veitti þá ok hríðr (hríðum, C) ok illviðri. (Þórarinn kvað eigi, t. D, Lacun i B, C) skolo þá fyrr á brott (u. C) keyra. Þeim varð (skapfátt, t. D; Lacun i B, C) við (B, C tilföie Lacun for eet eller to Ord), B, C, D. 19) eigi, istedenfor Lacunen, B, C, D. 20) fra [. . . fr þetta . . . læz. Þórarinn getr, B, C; — fer þetta fyrir; læz Barði sér nokkot mislíka. Þórarinn getr, D. 21) u. C. 22) farl, B, C, D.

eptir um ríð¹. Nú [lífa új vikur sumars; ekki koma upp² fyrir alþýðu³, ok skeyttu⁴ þeir mönnum ekki forvitni. Nú ríðr hann út til sáttarfundar⁵, [er⁶ áðr hann fór⁷ heiman⁸, við þá höfðingjana, at [Klifum, ok⁹ [var í fðr¹⁰ með honum Guðrún, kona hans, [því at¹¹ hon skal hitta föður sinn, ok vita, hvat¹² hann vili¹³ til leggja við Barða. Hon kemr á [hans fund¹⁴ rekr eyrendi sitt, ok tók hann því¹⁵ þúngt. [Þeir Barði ríða með sama búnaði¹⁶, ok vissu menn [. . . tíðendi skyldi; biðu leingi á mótstefnunni¹⁷, ok þótti örvænt at [Barði mundi koma¹⁸. Þeir voru¹⁹ fjölmennir[. biðr Höskuld kemr kynliga við bregða se²⁰ Höskuldr segir²¹, at

1) fra [. . . (*D antyder ingen Lacun*) er þeir ríða út eptir héraði, ætla menn at k . . . ríði, *B, C, D.* 2) fra [. . . sannsæcki (samsæcki, *C*) koma . . . vorðin, *B, C, D.* 3) alþýða, *D.* 4) skeyttu, *B, C, D.* 5) sáttarfundarins, *B, C, D.* 6) fra [. . . efndr við, *B, C;* er hann var efndr við, *D.* 7) ferir, *B, C, D.* 8) heim m, *B, C;* heim(an), *D.* 9) fra [*saal. D;* Kl. . . um, ok, *B, C;* *Lacun i A.* 10) fra [fór, *B, C, D.* 11) fra [hann mælti, at, *B, C, D.* 12) hvort, *B, C, D.* 13) muni, *B, C, D.* 14) fra [hœ . . . , *B;* hæ , *C;* Hæreksstaði, ok, *D.* 15) henni, *B, C, D.* 16) fra [*Lacun i B, C;* *D udclader aldeles disse Ord.* 17) fra [. tíðendi . . . þeirra. Þeir Höskuldr biðu leingi á mót stefnunni, *B;* ógerla (*tilføiet af Rask som Gjætning*) tíðendi (af tali tilf. *Rask*) þeirra. Þeir Hösk. biðu lengi á móti stefn., *C;* — þá gjörta öll þessi stórtíðendi, sem orðit höfðu í fðr þeirra. Þeir Hösk. biðu lengi á mót stefnunni, *D.* 18) fra [þeir mundu hittast, *B, C, D.* 19) fóru, *B, C, D.* 20) fra [sva árla . . . fram . . . Höskuld . . . kemr . . . at (*u. C*) kyrrligri við bráða, sem konum gerist títt, *B, C;* — sva árla morgins fram með ánni. Höskuldr ok Barði komu á mótið; kvað Eylifr honum seinkast hafa ferð til sáttarfundarins. Barði kvað at kyrrligri við bráða, sem konum gerist títt, *D.* 21) sagði, *B, D;* s., *Mbr., C.*

eigi *mun*¹ [. reið menn
 geingu²; hann gekk í móti þeim ok
 [heilsar alla; þeir taka því vel
 tiðendi málaferli
 Barða skaltu einn ráða³. Höskuldr svarar: [men
 gott lut
 þat hafð
 eða *hversu* ætlar þú þína meðferð. Barði segir: *setu*
 Ásbjarnarnesi⁴
 Barða þykkir *eigi mikit*⁵ tillag [.
 Þeir Barði ríða alþýðu. Nú stúga
 þeir . . af hestum sínum eiða
 þeir allt Barði mælti:
 þorð. . . ekki . . . hlaupa er þú hittir
 mik skyld . . . matar oss . . .
⁶ vil ek gefa [þèr í mót . . . mælti:
 Þorvaldr gefr⁷ xij geldinga[.⁸.

1) *mun*, B, D. 2) *fra* [. at (hann g.), o s. v., B, C, D. 3) *fra* [Eilífr son mála kl (k., D) var skulum einir ráða, B, C, D. 4) *fra* [*næsten tre Linier i Mbr.* — B, C, D læse her saaledes: mun sama hið á minn munn. en fyrri þat þeir (hann, C) Þorvaldr hafði eða hann áttir þú biggir (byggir, D) ferð hans sem semiligt (semiligt, C) sómir mönnum at stríða við 5) Barði þakkar honum, B, C, D; i A bemærkes at man ogsaa kunde læse Barði þakkar, i hvilket Tilfælde de to følgende Ord maatte læses anderledes. 6) *fra* [*optager næsten fire Linier i Mbr.* — B, C, D læse her saaledes: bardaga sína verðr þat alltið. Nú spyrja þeir . . . á breiða (Breiða, D) ríða (riða, C) ótt (eitt, C) herb mki hyggi (higgja, C) ei þó nið (rið, D) . . . (D uden Læuun) mill . . (millum, D) þeirra . . . t . . . fjölm. . . hann svarar; sva kann vera máttu oss 7) *fra* [þ. . . (det övrigte Læuun), B, C, D. 8) *saal. ogsaa Læuun i B, C, D. I Char Rask tilføiet Capíteltallet 23, hvilket Capítel skulde begynde med det følgende Ord.*

Nú[. . . Barði til Víð Þorbjarnar

.
 Björn¹! segir² hann, hvat viltu leggja til í slátriu³ við oss, ef vèr aukum⁴ nokkut ráða⁵?—Þorbjörn⁶ mælti: ekki mun ek til leggja, því at⁷ ek em ein-kiss⁸ um skyldr. Nú áttu menu [hlut í⁹ við Björn, ok fékkst ekki¹⁰ gott af honum. Barði mælti: hvar-igir¹¹ munu¹² þá vel¹³ hafa, ok munu þeir¹⁴ gjalda er á fallit er, en þann hlut skal gjöra, er þær er úvirðuligast¹⁵; nefnir Barði sér þá¹⁶ vatta¹⁷, ok segir skilit við Guðrúnu, dóttur hans: ok [finn ek¹⁸ þat til [saka, segir Barði¹⁹, at²⁰ þú ert miklu meiri níðingr en duganda manni sami²¹ at eiga þik at

1) fra [udgjör noget mere end to Linier i Mbr. — B og D læse dette saaledes: til ma Björn var fyrir, heilsar hann þeim. þá mælti Barði: Björn! — C har her kun Begyndelsen: (Nú) til ma, hvilket Rask supplerer med: (ú er þar) til má (is at taka). — Her fra springer C over, uden at begynde ny Linie, til: Ok er Þorgils hafði lokit at mæla fyrir griðum o. s. v. (see nedanf. S. 382, Cap. 34.) men indskyder igjen det saaledes udelatte Stykke senere hen, dog saaledes, at den begynder med det følgende: s. hann, hvat viltu, o s. v. 2) Med dette Ord begynder den anden Haand i Mbr., der har skrevet hele Resten af denne og den første Side af Gunnlaugs saga ornstungu. Blæser sagði. 3) slátrun, B, C. 4) öikum, K. 5) saal. A, men betegnet som usikkert; mönnum (usikkert) í fagr, B; mím (í fagr tilf. ved Rask, uden Toiel efter Hannes Finsson's Afskrift), C; í löf, K. 6) saul. A, C, K; C som usikkert; Björn, B. 7) þíað, Mbr. 8) ek er enkis, K. 9) fra [luti, ved urigtig Sammenföining, K. 10) eigi, K. 11) i Mbr. skrevet hvorigir; hverugir, B, C; hvárigr, K. 12) man, K. 13) valld, B, C, K; Ordene þá v. h. ok ere betegne som usikkre i B, C; munu þá valda né vald hafa, D. 14) þær, B. 15) úvirðiligast, B, C, K. 16) u. K. 17) i Mbr. skrevet votta, og saaledes hyppigst o i lignende Ord, efter den almindelige Udtale. 18) fra [finnr, B, C, K. 19) fra [u. K. 20) Mbr. skriver hyppigst að. 21) sómi, K.

mág¹, ok muntu² hvarki ná af mèr mund nè heim-
anfylgju.

33.³ Nú heyra þeir gný mikinn, at menn ríða
margir til árinna. Var þar kominn Þorgils⁴ Arason
norðan um land frá brúðlaupi⁵ sínu, ok Snorri goði
með honum⁶, ok ríðu saman lxxx⁷ manna. Þá
mælti⁸ Barði: tókum ofan búnat varn, ok ríðum í
flokkinn, ok aldri [meir en⁹ einn¹⁰ í¹¹ senn, ok munu
þeir ekki í ráða, er myrkt er. Ríðr Barði at Snorra
goða, [ok hefir grímu á höfði sér¹², ok hjalar við
hann á vaðinu, ok segir honum tíðendin. Nú ríða
þeir af áinni¹³. Þá mælti Snorri: [Þorgils, segir
hann¹⁴, hér viljum vèr æja¹⁵ ok eiga dvöl, ok hjal-
ast við, áðr vèr skipum oss á gistingar¹⁶. [Þeir
Barði¹⁷ ríða hjá flokkinum, ok ráða menn ekki¹⁸ í
þat. Þorgils ætlar um¹⁹ kveldit á Breiðabólstað. [Ok
er þeir *höfðu*²⁰ niðr sezt, þá mælti Snorri: þat er
mèr sagt, Þorgils, segir hann, at eingi maðr mæli
jamvel²¹ fyrir gríðum sem þú, ok önnur lögskil.

1) mági, K. 2) mundu, B, C, K. 3) i C tilföier Rask Capitel-
tallet 24; i Mbr. er Plads aaben for Overskrift og Begyndel-
sesbogstavet udelades. 4) saal. Mbr. her overalt (den nyere
Form) hvilket vi ikke have anseet det nødvendigt at forandre.
5) i Mbr. skrevet brúðlaupi. 6) Mbr. skriver her havnum, ellers
hyppigst honum. 7) áttatigi, K. 8) i Mbr. skrevet mælti, og saa-
ledes e = æ og æ langt hyppigere end i det foregaaende Stykke.
9) fra [nemo, K. 10) i Mbr. skrevet einn. 11) u. B, C. 12) fra [u. K. 13) i
u. K. 14) saal. A; ánni, B, C; vaðinu, K. 15) fra [u. K. 16) i
Mbr. skrevet eia (e = æ); æyja, K. 17) gisting, B, C, K. 18) i B
og C utydoligt, som b⁷b. (b⁷br, C); bræðr Barða, K. 19) eigi, K.
20) of, K (alene). 21) nødvendigtl Tillæg; fra [nú er þar, B, C,
K, dog antydte de to første Ordene nú og þar som usikkre. 21)
jamvel, d. s., K.

[Lítills er um þat vert¹, segir Þorgils. Nei, segir Snorri, mikit mun til haft, er [einmæli er um². Þorgils segir: eigi [er fyrir haft, at³ ek mæli betr fyrir gríðum en aðrir menn, ok má þó lögfullt⁴ vera. [Snorri mælti: þat vil ek⁵, [at þú⁶ látir mik heyra. Hann svarar⁷: hver [þörf er þess⁸? eru hér nokkurir missáttir? Hann kveðst aldregi⁹ þat vita, en aldregi¹⁰ er því misráðit, ok ger sem ek vil, ok [sk ni¹¹. Þorgils segir¹², at sva skal vera; hann tók þá til máls:

¹³Þat er upphaf gríðamála varra¹⁴, at guð sé

1) fra [Lítill er umba . . . ir, B, C; lítill umba . . . ir, K. 2) fra [ein menn e⁷ ñ (ū), B, C; einn maðr er nemndr, K. 3) fra [sva fyrir h (hū, C) , med Tegn paa Usikkerhed, B, C; segi ek sva fyrri h . . . , D; sva . . . fyrri h . . . , K. — I Margen i C har Rask foreslaact: Þorgils segir, eigi er sva, segir hann, at ek mæli betr f. gr. 4) saal. A, K; lögföllit, B, C. 5) fra [þat vil ek, segir Snorri, K. 6) fra [Lacun i B, C, men tilföiet ved auden Haand i Margen i B, og i C ved Rask, som Gjatning. 7) sagði, B; s., C. 8) fra [er þess þörf, K. 9) aldri, C; aldrei, K. 10) aldrei, K. 11) fra [sk ú, B; sk(orar suppleret ved Rask), á C; skorar föst ú, K (en meget antagelig Læsemaade, men som forudsætter at de sidste Bogstaver ere fejltagtig læste i A); skolom vær hlýða á, D. 12) sagði, B; s., C. 13) Den følgende Formular findes særskilt afskrevet umiddelbart efter Gunnlaugs saga orms-túngu, og med samme Haand som denne, i det Torfæus forhen tilhørende Papirshaandskrift, som nu opbevares blandt Additum. Bibl. Un. Hafn. Nr. 4 (egentlig tilhørende den Arna-Magnæanske Samling som Nr. 157 Fol., jfr. den ældre Udgave af Gunnlaugs saga S. XIII.). Dette Stykkes Afsigelser betegnes her E. Overskriften er: Þorgils Arason sagði svo fyrir gríðum, eptir áeggjan Snorra goða á Helgafelli. Ligeledes har man saumenlignet en af Bibliothekar Thorsen taget Afskrift af Formularen efter selve Oldskriftet, sammenlignet med K. De forskjellige Sidestykker, der haves til denne Formular, saavel i Graagaasens ældste Haandskrifter som i Grettis saga m. fl., ere meddeelte i Tillæggene til Jevnførelse. 14) sagði Þorgils, t. E.

víð oss álla sáttir¹; vèr skulum ok² vera menn sáttir var í³ millum [ok samværir⁴, at ölví⁵ ok at áti⁶, á þingi ok á⁷ þjóðstefnu, at kirkna⁸ sókn ok [í konúngs húsi⁹, ok hvervetna þar er manna fundir verða, þá [skulum vèr sva¹⁰ sáttir, sem aldri hafi fjandskapr¹¹ var í millum verit. Vèr skulum deila [kníf ok kjötstykki, ok¹² alla hluti var¹³ í milli, sem frændr en¹⁴ eigi fjandr. Ef sakar gjörast heðan af¹⁵ á milli var, þær¹⁶ skal fè bæta¹⁷[, en eigi flein¹⁸ rjóða, en sá varr, er geingr á gervar¹⁹ sættir, eða²⁰ vegr á veittar trygðir, þá skal hann sva²¹ víða

1) i Mbr. skrevet sáttur, og saaledes hyppig ur = r i Endelser.
 2) allir, t. B, C, K. 3) á, E. 4) saal. overeenstemmende med den tilsvarende Formel efter Graagaasen. Thorsen antager (uden Tvivl rigtig) sauer⁷ (= samværir) som Membrancas Læsemaade, men vore øvrige Haandskrifter give Læsemaaden som meget usikker. A har kun den første Stavelse sam- som læselig, B og C s . . verrir, og det sidste som usikkert; K har s . . verrir; E udelader begge Ordene fra [og har bæði isteden. Rask har i C foreslaaet Læsemaaden: s(vá h)vert er, men den her optagne er sikkert at foretrække. 5) saal. A; öldri (ældri, B, C) de öv. og Graagaasen. 6) ok at þ., K. 7) u. K. 8) kirkju, E. 9) fra [saal. uden Tegn paa usikker Læsemaade, A; at konungshúsi, B, C, de første Stavelser som usikre; efter Thorsen ere disse ulæselige; at kon. húsi, K; saunghúsi (uden at), E. 10) i Mbr. skrevet suo; fra [saal. A, E; ok . . . lum . . . svo, B, C; ok þelum . . . sva, uden Mnu., K. 11) i Mbr. skrevet fiandskapr, efter Udtale. 12) fra [saal. A, E, og C i Margen ved Rask, jevnf. Graagaasen; de øvrige uforstaaeligt: kyn ok kít st . . kkr, B, C; kyn ok kítst . . kkar, K. 13) Mbr. skriver uor; na'r (vár ved anden Haand i Margen), B; nær (uár over Linien ved Rask), C. 14) saal. A, E; i Membr. rettet fra ok til en; ok, B, C, K. 15) ifølge Thorsen har Membr. egentlig omvendt Orden: heðan gioraz af. 16) Mbr. þer. 17) Mbr. beta. 18) fra [saal. A, E, jevnf. Graagaasen; meiga, lein, B, C; mega, bein, K. 19) gerrar, B, C, i den sidste tilføjet gervar, ved Rask. 20) Mbr. skriver her edda, og saal. B, C. 21) i Mbr. skrevet suo.

vargrækr¹ ok rekinn, sem menn víðast² varga reka, kristnir³ menn kirkjur⁴ sækja⁵, heiðnir⁶ menn hof blóta, eldar upp brenna, jörð grœr⁷, mögr móður kallar, skip skríðr, skildir blika, [sólskin snæ lægir⁸, [Fiðr skríðr⁹, fura vex, valr flýgr varlángan dag¹⁰, standi honum beinn byrr undir báða vængi¹¹, [himinn hverfr, heinar er byggðr¹², vindr¹³ vex, veitir vatn¹⁴ til sjóvar, ok¹⁵ karlar¹⁶ korni sá. Hann skal firrast kirkjur ok kristna¹⁷ menn¹⁸, guðs hús ok gyma, heim hvern nema¹⁹ helvíti. Tekr hverr²⁰ varr tryggðir við annan, fyrir sik ok sinn erfingja, alinn ok óborinn, getinn ok ógetinn, nefndan ok ónefndan, en hverr veitir í mót tryggðir [ok ævintrygðir²¹, mætar²² tryggðir ok megintrygðir²³, þær er æ skulu haldast meðan moldir²⁴ ok menn lifa. Nú eru²⁵ vèr²⁶ sáttir ok sammála, hvar sem vèr

1) i Mbr. skrevet uargrekr, og saal. B, C, men w (rækr) over Linien i den sidste, ved Rask; vargr rækr, K. 2) i Mbr. skrevet víþaz. 3) i Mbr. skrevet krisnir, efter Udtale, og saaledes B, C. 4) kirkju, E. 5) sækja, Mbr. 6) i Mbr. skrevet hæðnir. 7) grœr, Mbr. 8) fra [saaledes synes nærmest at burde læses efter Mbr., som har: solskin snæ leg⁷; denne Skrivemaade følger og C, kun at den har sol skin i to Ord; sól skin, snæ leggr, B, E, en Læsemaade som aldeles stemmer med begge Graagaasens Hoved-Haandskrifter, og med Grettis saga (sól skin á sumar, snjó leggr á land þetta um vetrarnátt); sól skin, snæ leggr, K. 9) fra [Finur skríðr á skiðum, K. 10) ok, t. E. 11) i Mbr. skrevet uengi. 12) fra [udfaldet i K. 13) víðr, K. 14) vatni, K. 15) u. K. 16) i Mbr. skrevet: kallar kornesa. 17) i Mbr. skrevet krisna. 18) alla, t. E. 19) K interpungerer urigtig: guðs hús, ok gyma heim hvern, nema h. 20) hvárr, K. 21) i Mbr. skrevet euintrygðir. 22) i Mbr. skrevet metar; mettrygðir, K. 23) fra [ok megintrygðir, ævintrygðir ok metnar trygðir, E. 24) A, B, C, K (mold⁷ Mbr.); mold, E; i Graagaasens Formularer findes mold er, og öld er. 25) erunk, ur., K. 26) menn, E.

finnumst á landi eða á¹ legi², skipi eða á³ skíði⁴,
í hafi eða á⁵ hestbaki:

árar at miðla⁶
ok⁷ ausskotu⁸,
þóptu ok þilju,
ef þarfar⁹ gjörast;

jafnsáttir¹⁰ [hverr við annan¹¹, sem sonr við föður,
eða faðir við son, í samförum öllum. Höfum¹² nú
lófatak¹³ at tryggðamálum, ok höldum vel tryggðir
at vilja Krists¹⁴ ok at¹⁵ vitni allra manna, þeirra
er nú heyrðu¹⁶ tryggðamál¹⁷; hafi sá guðs hylli er
heldr¹⁸ tryggðir, en sá gremi guðs er rýfr¹⁹ réttar
tryggðir, en hylli sá er heldr; höfum heilir sætzt²⁰
en guð sè við²¹ alla sáttir²²!

34.²³ Ok er Þorgils hafði lokit at mæla²⁴ fyri
griðum, þá mælti Snorri: haf þökk fyri²⁵ vinr! stór-
vel er mælt, ok er þat sýnt, at²⁶ sá er á bak
geingr er at vísu griðniðingr²⁷, ok sè hann við
staddr. Nú segir Snorri tíðindin, þau²⁸ sem orðin

1) u. K. 2) lægi, E. 3) u. K. 4) skíði, E. 5) tilf. efter C, E, som nödvendigt Tillæg. 6) miðli, K. 7) eða, K. 8) i Mbr. skrevet Øsskotu; Össkotu, K; begge Graagausens Hovedhaand-skrifter læse: eða austskotu, jenvf. Hýmiskviða, 27, og Þorláks saga hins helga, i „miracula”. I E er dette Sted forvansket, i det der læses: árar adundla ok áskotj. 9) þörf, K. 10) i Mbr. skrevet jafnsatr; jafnsáttir, K. 11) fra [udfaldet i K. 12) hafum, K. 13) hverr við annan, t. E. 14) i Mbr. skrevet Krisz. 15) i Mbr. her, som hyppig ellers i dette Stykke, uð; u. K. 16) heyra, E. 17) vár t. K. 18) i Mbr. skrevet heldur. 19) rífr, ur., K. 20) i Mbr. skrevet sezt. 21) oss, t. E. 22) i Mbr. skrevet sattur. 23) Mbr. begynder her en ny Linie, og har Overskrift Kapitel med røde Bogstaver. 24) i Mbr. inela, og saaledes nedenfor: melti, melt. 25) u. K. 26) udel. i Mbr., B, C, K, men synes dog at burde tilføies. 27) griðn. at vísu, K. 28) u. K.

voru, ok þat, at þeir Barði voru þar komnir í flokk þeirra Þorgils. Þar voru margir vinir Sunnanmanna ok náfrændr; Þorgils hafði ok átt fyrr¹ Grínu Hallkelsdóttur, systur Illhuga ens svarta. Þá mælti Þorgils: vel hefðim² vèr mátt missa þín, Snorri, nú at sinni. Hann svarar: eigi er þat, góði³ vinr! ærin⁴ eru nú orðin vandræði⁵ með mönnum, þótt hèr nemi staðar. Þorgils vill nú eigi gánga á grið þessi, er hann hefir sjálfr fyrri mælt, ok skiljast menn nú; ríðr Snorri frá⁶ með xx menn, ok Barði með honum⁷, ok hans menn, til Lækjamóts⁸, ok tekr Þórarinn vel við þeim, ok eru nú kátir, [ráða nú⁹ ráðum sínum, at¹⁰ . . .

.

¹¹hjöltum¹² laust ek þik, fyrir¹³ því at mèr þótti ekki¹⁴ annat at þèr geranda.

35.¹⁵ Þá stendr¹⁶ upp einn gamall maðr, ok var þar Eiðr¹⁷ Skeggjason, [ok mælti¹⁸: ok kunnum vèr¹⁹ mikla óþökk²⁰ at menn skattyrðist²¹ hèr, hvart er þat gera varir menn eðr aðrir; til einkis²² kemr

1) fyrr átt, K. 2) i Mbr. skrevet hefðem; hefðum, K. 3) góðr, K. 4) i Mbr. skrevet erin. 5) i Mbr. skrevet vandræði. 6) u. K. 7) havnum, Mbr. 8) Lekiamotz, Mbr. 9) fra [ok ráða, K. 10) i Mbr. skrevet að; her er eet Blad forlængst taht eller skaaret ud af Oldskriftet, og derfor er her Laeua i alle Haandskrifterne og K. 11) C har her Capiteltallet 25 i Margen, ved Rask. 12) saal. A; Ordet er noget utydelig skrevet i Membranen; þjóstun, B, C, K. 13) u. K. 14) eigi, K. 15) Membranen begynder her et nyt Capitel, med Begyudelsesbogstav men uden Plads for Overskrift; i C er Capiteltallet 26 tilføiet i Margen ved Rask. K begynder her det 4. Capitel. 16) i Mbr. skrevet stendr, og saaledes hyppig d for d og omvendt. 17) Eyðr, allevegne, K. 18) fra [over Linien i Mbr. 19) i Mbr. skrevet wer (og saaledes enkelte Steder w i dette Stykke). 20) i Mbr. skrevet óþauk. 21) i Mbr. skrevet skattyrðiz; skattyrðast, K. 22) engis, K.

þat góðs, en opt gerist illt af því; skyldu¹ menn þat mæla hér, at [til sátta² væri; ætlu vær³, at eigi inuni⁴ aðrir meirr eiga⁵ eptir sínum hlut at sjá⁶, eðr öðrum muni stóragi meiri⁷ harma leitað en mēr; sýnist oss þó þat ráð, at sættast, munu vær⁸ því eigi varkynna öðrum, þó at⁹ hér skattyrðist¹⁰, er þat ok vænst¹¹ til at illa gefist, sem fyrr, at velja mönnum neisulig¹² orð. Hann fèkk góðan róm af¹³ sínu máli. Er nú leitað, hverir¹⁴ vænstir sè um sættir at leita¹⁵. Snorri er til nefndr, at mest leitaði um sættir; hann var þá mjök hniginn¹⁶. Þorgils var annarr maðr¹⁷, vinr Snorra; þeir áttu systur ij; ok ræddu sva hvarirtveggju¹⁸, at slegit mundi í gjörð ok í mannjöfnuð, en menn höfðu¹⁹ sárt haldit frændum sínum. Kunnum²⁰ vær nú eigi annat at²¹ segja, en til mannjafnaðar voru menn lagðir²², er fallnir voru, ok var Snorri tekinn til gerðar af hendi²³ Barða, ok Guðmundr Eyjúlfssson; Þorgils Arason ok Illhugi af hendi Sunnanmanna. Ræddu²⁴ nú þetta²⁵ sín á milli, hvat vænlígst væri til sætta²⁶. Nú sýndist þat, at menn skal leggja til mannjafnaðar: synir²⁷ Eids ok synir Guðbrands, en

1) i Mbr. skrevet skillðu. 2) sætta, C; fra [sátta á, K. 3) ætlu um vær, K. 4) ei munu, C, men muni i Margen ved Rask. 5) e. meiri aðr. eiga meir, K. 6) eum vær, t. K. 7) meira, K. 8) at sættast manum vær (urigtig Interpunktion), K. 9) u. B. 10) i Mbr. skrevet skattyrðis; skattyrðast, K. 11) vænast, K. 12) i Mbr. skrevet neisulig; neyslig, K. 13) at, K. 14) hvárir, K. 15) i Mbr. skrevet leita. 16) at aldri, t. K i Parenthes. 17) u. K. 18) hváirtveggju, K. 19) þó, t. K. 20) kunnu, B, C. 21) u. B, C. 22) lagðir menn, K. 23) over Linien i Mbr., med samme Haand. 24) i Mbr. skrevet ræððu. 25) u. K. 26) sátta, K. 27) syni, Mbr. her og strax nedenfor.

Þóroddr Hermundarson ok Þorbjörn, þeir voru jafnir. Borgfirðingum þótti frekliga horfa við Hall Guðmundarson, ok hurfu frá ok rufu sættir, en þeir vissu áluaga Barða. En frá málalokum er¹ at segja, at synir Þorgauts, Ketill ok Gísli, voru jafnir við Hall Guðmundarson, en² alls fórust ix menn sunnan; þá eru iij norðan við v Gíslunga, [fyrir því at kyns munr var mikill, ok létu frændr Barða sér eigi annat líka. En þá var rætt við hvaratveggju³, hvat⁴ þá var vænst⁵. Þá voru iij óbættir Sunnanmenn⁶: Þorgils ok Eyjúlfr, son hans, Tanni hinn handrammi ok Eyjúlfr, systurson hans. En Barði sagði, at hann var eingi auðmaðr, nè þeir [bræðr, eðr⁷ frændr þeirra: ok eigi munu vèr⁸ biðja oss fjár til bóta. Snorri svarar⁹: eigi mun hèr þó hvarki koma fè nè mannsektir. Barði svarar¹⁰, at hann vill eigi því neita, at menn færi utan, ok ætti¹¹ þó útkvæmt¹², ok færi því fleiri: ok er sá einn, er¹³ eigi er færr¹⁴, skal fè fyrir hann gjalda, en þó kann vera at þèr¹⁵ þykkist nokkut¹⁶ saknæmt við hann eiga. Gríss félagi¹⁷ varr mun [ekki vera¹⁸ sakbitinn; Hesthöfði, er býr þar er nú heitir at Stað í Skagafirði¹⁹, hann er frændi hans; hann tók með²⁰ honum. Þat komst á leið, at sættir verða at því,

1) þat, t. K. 2) u. K. 3) hvórratveggju, K. 4) hvart, B. 5) fra [udel. i K. 6) sunnanmanna, B, C, K. 7) fra [u. K. 8) við, B. 9) sagði, B. 10) sagði, B. 11) ællu, K. 12) i Mbr. skrevet wtkv. 13) at, K. 14) ok, t. K. 15) þeir, K. 16) u. K. 17) i Mbr. skrevet felaghi. 18) fra [eigi, K. 19) skaga fyrir (af f'), ur., B. 20) saal. Mbr. og de ðor.; Rask har tilføiet við i Margen, som formodentlig rigtigere, men Talemaaden, at taka með, hører til dette Haandskrifts eiendommelige Sprogform (jfr. nedenf. S. 391. Anm. 19).

ok kom þat helzt saman með þeim at þeir særi utan, ok þykkir þat helzt nokkur¹ nafnbót vera, allz Barði- var eigi bítr² á fcbœtr, væntu þeir, at heldr mundi sjatna³ úfriðrinn, ok þótti sèr þat eigi minni sœmd at þeir væri⁴ utan, ok þótti vitruu mönnum þá⁵ líkligast til⁶ at sjatna mundi þeirra ofsi, sva mikill sem var⁷, at sè eigi fyrst samlendir. xiiij menn skyldu⁸ utan fara, þeir sem verit höfðu at Heiðarvígi⁹, ok vera utan þrjá vetr, ok eiga útkvæmt hit iij. sumar, en ekki skyldi¹⁰ fè¹¹ til faru- íngar¹² þeim, ok var sætzt¹³ á málin¹⁴ fyrir dóma¹⁵, ok sú var virðing á, at Barði þótti haldit hafa fullari¹⁶ hlut, ok þeir er honum veittu, í sva óvænt efni sem komit var um hríð.

36.¹⁷ Nú sendir Barði menn heim í hérað. Þeir höfðu selt land sitt af hendi ok bú, ef þessar yrði málalyktir, er áðr var eigi¹⁸ ráðit þat. Sá maðr hét Þóroddr, ok kallaðr kergraðr, ekki vinsæll; hann skyldi¹⁹ hafa [iij] vetr²⁰; hann var frændi þeirra Guðmundarsona, auðigr at fè. Var nú ráðit, at kalla, kaup þeirra. Nú kemr skip af hafi í Blöndu-ós²¹, er átti Halldórr²², fóstbróðir Barða. Nú koma menn

1) nokkura, K. 2) saal. Mbr., K; bitr, B, C. 3) sjatna mundi heldr, K. 4) skrevet veri i Mbr., B, C; væru, K. 5) þat, K. 6) u. K. 7) i Mbr. skr. varr. 8) i Mbr. skrevet skillðu. 9) i Mbr. skrevet heiðar uig, og saal. C; heiðarvigum, B, K. 10) i Mbr. skrevet skillði. 11) sè, C. 12) faringar, B; frīngar, C. 13) sætz, Mbr., B, C. 14) málit, K. 15) i Mbr. skrevet ðoma. 16) saal. A; fullann, B; fullan, C, K. 17) I Mbr. er Begyndelsesbog- stavet afbleget, og Plads aaben for Overskrifl. I C har Rask tilføiet Capitellet 27 i Margen. K begynder her det 5. Capitel. 18) er eigi var áðr, K. 19) i Mbr. skrevet skillði. 20) fra [3, K. 21) i Mbr. skr. Blöndu ós; Blöndós, K. 22) i Mbr. allevegur Halldor.

heim af þingi, ok er Halldórr spyr, at Barði skal utan¹, lætr hann bera farminn af skipinu, ok flyzt² upp í Hópit, fyrir hús Barða; verðr þar fagnafundr³. Frændi! segir Halldórr, þú hefir vel í höndum við mik⁴, veitt mér opt mikit, styggzt⁵ [ok ekki⁶ við, er⁷ ek fór eigi; nú heit⁸ ek þèr nokkuru tillagi, skalt þú nú þat heyra: skip þetta vil ek gefa þèr með rá ok reiði⁹. Barði þakkar honum, þykkir hann stórmannliga¹⁰ gjört hafa. Býr hann nú þetta skip¹¹, ok er með honum hálf þriði tögr¹² manna; verða heldr síðbúnir, láta í haf ok eru [xj dægr¹³ úti; verðr á þá leið, at [þeir brjóta¹⁴ skipit norðr¹⁵ við Siglunes, ok týna þeir¹⁶ miklu¹⁷; menn haldast. ¹⁸Guðmuudr gamli var¹⁹ riðinn út²⁰ á Gálmaströnd²¹, ok spyr tíðendin²² ok hvatar heim. Ok um kveldit mælti Eyjúlfr, son hans: vera má nú²³, at Barði sè fyrir handan, er hèðan of sèr; sögðu margir, at²⁴ þat var²⁵ eigi ólíkligt²⁶. Hversu²⁷ mundir þú háttá, segir hann Eyjúlfr, ef hann væri²⁸ aptreka orðinu? Hann svarar: hvat sýnist²⁹ þèr ráð? Hann mælti: bjóða þeim öllum heim til vistar, þat væri þerms-

1) fara, t. K. 2) i Mbr. skrevet flytz. 3) saal. A, B, K; fagr fundr, C, fagnaður ved Rask i Margen. 4) hafst, t. K. 5) i Mbr. skrevet styggz; stiggst, K. 6) fra [eigi, K. 7) at, K. 8) heiti, K. 9) reiða, B, C, K. 10) i Mbr. skrevet — ligha; stórliga, C. 11) skip þetta, K. 12) tugr, K. 13) i Mbr. skrevet dægr; fra [níu daga, K. 14) fra [hann brýtr, K. 15) i Mbr. over Linien ved anden Haand; við Siglunes norðr, K. 16) þar, B. 17) en t. K i Parenthes. 18) i C har Rask tilføiet Capiteltallet 28 i Margen. 19) þá, t. K. 20) i Mbr. skrevet wt. 21) saal. íf. Landnámab. III, 13; I. B. S. 210; Gálmarsströnd, A, B, C; Gálmarstr., K. 22) tíðinda, K. 23) u. K. 24) u. K. 25) væri, K. 26) óglíkligt, K. 27) hvársu, K. 28) i Mbr. skrevet veri. 29) i Mbr. skrevet synyz.

ligt¹. Guðmundr svarar: mikit er þér í hug, ok eigi veit ek at² þat sè óráðligt. Hann svarar Eyjúlfr: mæl manna heilastr! ek kann segja þér, at þeir Barði eru aptreka vorðnir, ok brotið í spón við Siglunes³, en týnt mestum hlut⁴ fjárens; mun þér at þessu verða virðing; ok tekr fyrir munu honum. Guðmundi þykkir eigi enn betr, ok lætr hann ráða.

· 37.⁵ Eyjúlfr gerir ferð sína, ok hefir hálfan þriðja tög⁶ hesta í mót þein, ok hittir þá á Ströndinni⁷. Eyjúlfr kveðr þá vel, ok biðr þá fara heim með sèr, at ráði föður síns. Þeir gera sva, skipa þar⁸ annann bekk um vetrinn, ok er Guðmundr reifr við þá, ok veitir þeim stórmannliga [ok vel⁹. Þetta spyrst víða. Einarr Járnskeggjason býðr þeim þar ok opt at vera með sèr, ok eru þeir¹⁰ nú kátir¹¹. Er nú til þess at taka, er Þórarinn ræð, at [menn voru þeir¹² með Barða¹³, er mikils voru¹⁴ verðir ok mikils áttu kosti. Láta nú gera eptir fè¹⁵ sínu vestr, ok ætla enn utan um sumarit.

38.¹⁶ Þat var um vetrinn, at maðr spurði Eirík

1) i Mbr. skrevet þ' msligt; þ' misligt, B (anden Haand i Margen þermisligt); þ' misligt, C; þirnisligt, K. 2) u. K. 3) ifölge Anmærkning i Margen i B (samt i C ved Rask, uden Tvivl efter Hannes Finnssons Afskrift) er i Mbr. først skrevet Langanes med den gamle Haand og derpaa Siglu- tilføiet over Liniu med en nyere Haand. 4) luta, K. 5) i Mbr. er aaben Plads for Overskrift; Begyndelsesbogstav med nyere Haand; K begynder her det 6. Capitel. 6) tug, K. 7) Ströndum, B, C, K. 8) á, t. K. 9) fra [u. K. 10) þer, C; ok nú eru þeir kát., K. 11) i C er Capiteltal 29 tilføiet i Margen, ved Rask. 12) þar, B; fra [þeir váru, K. 13) Barði, B; Bi., C. 14) nödvendigt Tillæg; K har det foru mikils. 15) fèi, K. 16) i Mbr. er aaben Plads for Overskrift; Begyndelsesbogstavet er med nyere Haand, men utydeligt.

skáld at¹ atburðum, ok hversu mikit mannfal yrði.
Hann kvað vísu:

Lágu² lýðar³ frægir
lögðis⁴ skeiðs⁵ á heiði,
lind [sprakke í rum⁶ randa
rauð, ellifu⁷ dauðir⁸;
hitt var áðr en auðar
ógnar gims í rimmu
jókum sókn við söeki
sárþíslar fékk Gísl.

Einn verðr þess dæmi, at nú var spurt, hve margir
fallnir voru af hvarum⁹. Hann kvað vísu:

Þrír hafa alls af oru
ítrestalls liði fallit,
vær ruðum [sverð í¹⁰ sárum,
sigrborðs víðir¹¹ norðan;
en fyr þollar fèllu
Fjöluis seiðs á heiði,
gjörðist grimmt með firðum¹²
gunnèl, níu¹³ sunnan.

Þá verðr um¹⁴ rætt, at mjök hefði¹⁵ á vegizt þeirra
lið¹⁶ Sunnanmanna; þá kvað hann vísu¹⁷:

1) af, K. 2) lághu, Mbr., og strax efter fræghir. 3) liðar, K.
4) í Mbr. skrevet laugðis. 5) skeið, C. 6) fra [í Mbr. skrevet
spokírum; sprakir um, K. 7) í Mbr. og de övr. Haandskrifter
med Tal xj. 8) dauða, K. 9) hverum, ur., K. 10) fra [sverði,
K. 11) víðr, K. 12) saal, A efter Mbr., K; fyrðum, B, C. 13) í
Mbr. skrevet med Tal, ix. 14) ok, K. 15) hafi, K. 16) þeirra,
t. K. 17) De sex første Linier af denne Vise anføres i en af
de Afhandlinger, som findes samlede med den saakaldte yngre
Edda, og af flere Forfattere indbefattes under Skálda, men af
Rask opføres som et særegent Afsnit under Titel „Figúrur í ræð-
unni“ (Udg. Stockh. 1818, S. 308—353). Vi have til Sammen-

Stytt lét snarr¹, ok Snorri,
 sverðþing háit² verða,
 þar er gnýverðir³ gerðu⁴
 Gíslúnga⁵ hlut þúngan;
 eun varð⁶ eigi en⁷ minna
 ættskarð⁸ þat er ljó Barði,
 féll geysla⁹ lið Gísla,
 gunuórúnga¹⁰ sunnan.

39.¹¹ Nú tóku þeir fè sitt, fèlagar Barða, ok
 þjuggust til utanferðar með góðan fjárlilut. Barði
 sendir orð, ok þeir bræðr, at þeir vilja¹² hafa land
 sitt ok selja; þykkjast¹³ þurfa lausafè. Hann vill¹⁴
 eigi láta laust landit, vill at kaupit sè sem ælat
 var; verða nú annathvart at missa fjárins eðr¹⁵
 drepa¹⁶ hann. Nú segir Eyjúlfr, at hann mun¹⁷ fá
 þeim jafnmikil¹⁸ fè sem land er vert, [en hann eiga
 við hann¹⁹; kveðst skulu²⁰ annathvart á því sumri
 hafa drepit hann eðr rekit af landinu, ok kastað
 sinni eign²¹ á. Barði kaupir skip, er uppi stóð í

ligning benyttet en af den yngre Eddas Hoved-Codices, den saa kaldte Codex Wormianus, et Membran-Haandskrift fra 14de Aarhundrede, forhen tilhørende den berømte Oldgraavsker Oluf Worm, nu i den Arnæ-Magnæanske Samling Nr. 242, Fol., hvilket Haandskrift alene ligger til Grund for Udgaven i dette Stykke, og betegne dens Afvigelser med W.

1) snarr, *W.* 2) háð, *W.* 3) saal. *A, B, C;* gnýverðr, *K;* geirnirðir (uden Tvivl Skrivefeil for geirnirðir; *Rask* giver urigt. geirviðir, *Udg. S. 335*), *W.* 4) gjörðu, *W.* 5) Gíslúngun, *W.* 6) var, *W.* 7) saal. *A;* enn, *B, C, K;* u. *W.* 8) saal. *W;* eitt skarð (ei = æ), *Mbr.* og alle vore *Haandskrifter*, samt *K.* 9) saal. *A, B, C* (d. e. geysliga, geysilliga); geisla, *K.* 10) at, *t. K.* 11) i *C* er *Capiteltallet* 30 tilföiet i *Margen*, ved *Rask.* 12) vili, *K.* 13) þykkist, *K.* 14) i *Mbr.* skrevet vil. 15) eðr, *B, C, K.* 16) i *Mbr.* skrevet drepa. 17) muni, *C,* men mun ved *Rask* i *Margen.* 18) jafnmikil, *C,* men — mikil ved *Rask.* 19) fra [u. *K.* 20) u. *K.* 21) eigu, *C, K.*

Húsavík, fór þá utan ok leiddi¹ Eyjúlfr² þá virðuliga³ í braut, ok ferst nú vel, ok⁴ kemr af hafi norðr í⁵ Þrándheimi, í Kaupáangi; lætr nú upp setja skip⁷ sitt ok búa um vel⁸. Ólafr konúngr⁹ hinn helgi [ræð þá fyrir Noregi¹⁰; var hann í kaupböenum¹¹. Barði geingr fyrir konúng, ok hans förunautar, kvöddu konúng¹² vel, sem sœmdi: ok er á þá leið, herra, segir Barði, at vèr vildum vera vetrgeistir þínir. Konúngr svarar á þá leið: vèr¹³ höfum frètt til þín, Barði, segir¹⁴ hann, at þú ert ættstórr maðr ok mikill fyrir þèr, ok þèr erut vaskligir menn, ok hitt í nokkur stórræði, ok rekit harma yðvarra, ok verit þó leingi fyrir, ok þó hafi¹⁵ þèr nokkut forneskju, ok þesskonar átrúnað, sem oss er óskaptíðr¹⁶, ok fyrir þá sök, at vèr höfum þat sva mjök¹⁷ frá oss skílit, þá viljum vær¹⁸ eigi taka með¹⁹ yðr, en þó skulum vèr vera vinir yðrir, Barði, segir²⁰ hann, ok mun nokkut mikilligt fyrir yðr liggja; en þat kann opt verða, er menn hitta í slíka hluti, ok verðr sva mikit við at²¹, ef nokkut verðr við blandit forneskju, at menn trúa á þat ofmjök²². Þá mælti Barði: ei er sá maðr; segir²³ hann, er²⁴

1) í Mbr. skrevet leiddi. 2) hann, t. D. 3) í Mbr. skrevet virðuligha. 4) á braut, K. 5) u. C. 6) við Þrándheim, K. 7) skipit, K. 8) vel um, K. 9) B og C have allevegne Formen kóng, kóng, o. s. v. 10) fra [ræði þá Norvegi, K. 11) í Mbr. skrevet — hænnum, og saal. B og C. 12) hann, K. 13) wer, hyppig, Mbr. 14) sagði, B; s., C. 15) hafir, B, C; i den sidste rettet til haffit, ved Rask; hafið, K. 16) úskaptíðr, d. s., K. 17) í Mbr. skrevet mjög. 18) vær, K. 19) saal. Mbr. og Haandskrifterne, jvnf. ovenf. S. 385 Anm. 20; við, K; Rask har ligeledes sat við som Retteelse i Margen i C. 20) sagði, B; s., C. 21) af, C, men at i Margen ved Rask. 22) í Mbr. skrevet ofmjök. 23) sagði, B; s., C. 24) at, C, K.

ek vilda¹ heldr minn vin en yðr, ok kunnum vèr þökk² þinna ummæla. ³Barði hefir þar bæjarsetu um vetrinu, ok virðist öllum vel, en um varit býr hann skip sitt til Danmerkr, ok er þar vetr annann í góðu yfirlæti; ok nú er ekki⁴ getið tíðenda. Eptir þetta býr hann skip sitt til Íslands, ok komu fyrir norðan land út, ok voru mjök sva felausir. Guðmundr var þá andaðr, ok kom Eyjólfr þá í mót⁵ þeim ok bauð⁶ til sín; ok síðan fór hverr til sinna heimkynna, er allir voru sýknir⁷. Eyjólfr gefr þeim bræðrum upp föðurlcifð sína, ok lýsti enn stórmennsku sína⁸, sem fyrr, ok⁹ veitti þeim eingi maðr jafnmikit lið sem hann. Barði ferr til mágs síns Guðbrands, hann var bæði auðigr ok kynstórr, ok kallaðr nokkut fêfastr; en bræðr Barða fóru til Borgar innar syðri, til Eyjúlfs, mágs síns; þá var sóstra þeirra dauð¹⁰. Nú keypti Eyjólfr allt¹¹ land undir þá bræðr, ok leysir Barða frá með lausafê; setja nú bú saman á föðurlcifð sinni, ok urðu ellidauðir, nýtir menn ok ei jafnmiklir sem ættin¹² þeirra, ok¹³ báðir kvangaðir ok menn frá þeim komnir.

40.¹⁴ Barði ríðr til þings, eptir er hann hafði j¹⁵ vetr verit hèr á landi; þá bað hann sèr konu, sú hét Auðr, dóttir Snorra goða, ok er hon föstnuð¹⁶ honum, ok skyldi brúðlaup¹⁷ vera [um haustið¹⁸ í Sælingsdal, at¹⁹ Snorra goða, föður hennar. Eigi er ákveðit, hve mikit fê²⁰ henni skyldi heiman fylgja,

1) vildi, K. 2) i Mbr. skrevet þauk. 3) i C har Rask tilföiet Capiteltallet 31 i Margen. 4) eigi, K. 5) móti, B, C, K. 6) þeim, t. B, K. 7) síknir, K. 8) sinni (sædvantigero), K. 9) u. K. 10) i Mbr. skrevet dauð. 11) u. K. 12) ættmenn, K. 13) vâru t. i Parenthes, K. 14) i C har Rask tilföiet Capiteltal 32 i Margen; de övriga hæve ingen Capitellinddeling. 15) einn, K. 16) föstnuð, uden Teivl Trykfeil, K. 17) brúðkaup, K. 18) fra [u. K. 19) hjá, C. 20) u. C.

en líkligt at vera mundi góðr sómi. Hon var skör-
úngr¹, ok unni Snorri henni mikít; móðir hennar
var Þuríðr Illhuga² dóttir³ hins rauða. Barði ríðr til
Vatnsdals um Þingit⁴, til mága⁵ sinna, ok unir vel
við sína ferð⁶, ok hefir góða virðing af mönnum,
ok⁷ fór eptir því, sem vitir menn höfðu fyrir seð,
at sætt manna⁸ hêlzt, sem á var [kveðit, ok er ekki
getið þeirra viðskipta síðan⁹. Nú býr Snorri veizl-
una [um haustið¹⁰, sem ætlat var, ok kemr þá¹¹
fjölmeni mikit, ok ferr hon fram sköruliga, sem
vau var, ok er Barði þar um¹² vetrinn ok bæði þau;
en um varit fara þau í braut með allt sitt, ok skilj-
ast þeir góðir vinir Barði ok Snorri¹³, [ok ferr hann nú
norðr í Vatnsdal¹⁴, ok er þar með Guðbrandi, mági
sínunum. Ok at vari býr hann ferð sína, kaupir skip ok
ferr utan, ok kona hans með honum; ok er sagt, at¹⁵
honum greiðist¹⁶ vel ferðin, ok kemr af hafi norðr við¹⁷
Hálogaland¹⁸, ok er þar um vetrinn [í Þjóttu¹⁹, með
Sveini Hárekssyni, ok var vel virðr, ok þóttust²⁰ menn sjá
á honum stórmennsku, ok virði hann þau bæði²¹ mikils.

41.²² Sva bar til cinn morgin²³, er þau voru [úti
í²⁴ skemmu bæði²⁵, at Barði vildi sofa, en hon vildi
vekja hann, ok tekr eitt hægindi lítið, ok kastrar í and-
lit honum, sva sem með glensí. Haun kastði braut,

1) mikill, t. K. 2) i Mbr. skrevet Illhuga. 3) dóttir Ill. h.
rauða, K. 4) um þing. til Vatnsd., K. 5) i Mbr. skrevet magha.
6) ferð sína, B, C, K. 7) u. K. 8) man, B, C, men i den sidste rettet ved
Rask. 9) fra [u. K. 10) fra [u. K. 11) þar, K. 12) of, K. 13) Barði
ok Sn. góð. vinir, K. 14) fra [hann fór nú norðr til Vatnsdals, K. 15) u.
K. 16) greiddist, K. 17) í, B. 18) i Mbr. skrevet Haloga land. 19) fra [
u. C, men tilf. ved Rask. 20) u. C, men tilf. ved Rask. 21) i Mbr.
skrevet bæði, og saal. B, C, den sidste ved Rask (fra første Haand
hva: v. hann þá . . mik.). 22) I Mbr. er Begyndelsesbogstavet utyde-
ligt, og synes skrevet med nyere Haand; for Overskrift er aaben
Plads. I C har Rask tilsat Capiteltallet 33 i Margen; K tæller her
det 7. Capitel. 23) myrgin, C, K. 24) fra [úti, K. 25) i Mbr. skrevet bæði.

ok ferr sva nokkurum¹ sinnum. Ok eitt sinn kastar hann til hennar, „ok lætr fylgja höndina²; hon reiðist við, ok hefir feingit j³ stein, ok kastar til hans. Ok um daginn, eptir drykkju, stendr Barði *upp*⁴ ok [nefnir sér vatta, ok⁵ segir skilit við Auði⁶, ok segir⁷, at hann vill eigi af heenni ofríki taka nè öðrum mönnum. Ekki tjár⁸ orðum við at koma, svā er þetta fast sett. Er nú fjárlutum skipt þeirra í milli⁹, ok hann ræðst þaðan í¹⁰ braut um varit, ok lætr eigi af ferð sinni fyrr en hann kom í Garðaríki, ok¹¹ gekk þar á mála ok var þar¹² með Væringjum, ok þótti öllum Norðmönnum mikils um hann vert, ok höfðu hann í kærleikum með sér. Ávallt¹³, er konúngs ríki skal verja, er hann í leiðángri, ok fær gott orð af hreysti¹⁴ sinni, ok hefir um sik mikla sveit mauna. Þar er Barði iij vetr [í mikilli¹⁵ soemd frá¹⁶ konúngi ok öllum Væringjum. Ok eitt sinn, er þeir voru á galeiðum við her, ok vörðu enn konúngs ríki¹⁷, þá kom at þeim herr; gera nú bardaga mikinu, ok fellr mjök lið konúngs, er við ofrefli var at brjótast, ok gerðu áðr [mjörg stór verk¹⁸; ok þar féll Barði við¹⁹ góðan orðstúr²⁰, ok²¹ hafði dreingiliga neytt sinna vapna til dauða²². Auðr²³ var gipt öðrum ríkum²⁴ manni, syni Þóris hunds, er Sigurðr hét, ok eru þaðan komnir Bjarkeyingar, hinir ágæztu²⁵ menn; ok lýkr þar þessi²⁶ sögu.

1) nokkrum, K. 2) hendina, K. 3) saal. (eiun), A, B, C; l, K, en *Læsmaade, som maaskee fortjener Opmærksomhed.* 4) saal. tilf. ogsaa K; u. B, C. 5) fra [u. K. 6) Mbr. skriver her Auði. 7) sagði, B; s., C. 8) tjáir, B, K. 9) á milli, K. 10) u. K. 11) u. K. 12) u. K. 13) í kærleik með sér ávallt; er kon. ríki o. s. v., ur., K. 14) reysti, K. 15) fra [með, C, men *Textens Læsmaade i Margen, ved Rusk.* 16) fyri, B. 17) í B skrevet kóngsríki, og saal. tilf. í C ved Rusk. 18) fra [mjök stórverk, B; m^g st^uk, C; mjörg stórvirki, K. 19) með, K. 20) orðstýr, K. 21) u. K. 22) í Mbr. skrevet dauða. 23) Mbr. skriver her Auðr. 24) u. B, C, K. 25) í Mbr. skrevet ágæztu; ágætustu, K. 26) þessari, K.

KJALNESÍNGA-SAGA.

KJALNESÍNGA-SAGA¹.

HELGI bjóla², son Ketils flatnefs, nam Kjalarnes millum Leiruvogs³ ok Botnsár, ok bjó at Hofi á Kjalarnesi. Hann var nýtmenni⁴ mikit í fornum sið, blótmaðr litill, spakr ok hægr við alla. Helgi átti Þórnyju, dóttur Íngólfs í Vík, er fyrst bygði Ísland. Þeirra synir voru þeir Þorgrínir ok Arngrímr⁵; þeir voru báðir miklir ok sterkir, ok hinir vaskligustu menn. Helgi skipaði skipverjum sínum löud þau, sem hann hafði numit; hann fékk Þrándi á Þrándarstöðum, Eilífi í Eilífsdal, Hækíngi í Hækíngsdal, Tind á Tindsstöðum⁶, ok þar hverjum sem

¹) *Overskriften er efter A1, 2, 5, 6, B2; andre tillægge: af Búa Andriðssyni (A3, 7, C11, 12, H), eller: af Búa Esjufóstra (A1; eller: af Búa hundi (B1, C1). Nogle have kun: Búa saga (C2-5, 10), eller: Búa saga Andriðssonar (C8, 9, 15), eller: Búa Esjufóstra (C14, D), eller: af Búa Íslendingi, hinum einráða (C7 og en forøvrigt slet Afskrift fra omtrent 1668 i det kongelige Bibliothek i Stockholm: „Islandica“ Nr. 4, 800). Búa saga Andriðssonar ok Kjalnesínga, C6, 13. 2) beolan, allevegne, C14. 3) Leiruvogsár, A5, 6, D; Landnámab. I, 11 beretter: millum Mógilsár ok Mýdalsár, som er Grændseruc for det egenlige Kjalarnes, hvorimod Botnsá er inderst i Fjorden Hvalfjörðr. 4) Haaandskrifterne af C-Classen have urigtig húitmenni; hrcimenni, D. 5) Hverken disse Brødre eller deres Moder nævnes i Landnámabók. 6) saal, A4, II; Tindzstaði, A1 og flere af Papiirshaandskrifteruc; sandsynligviis har Navnet oprindelig været forkortet.*

honum þótti fallit vera. Maðr hét Örlygr¹; hann var írskr² at allri ætt; í þann tíma var Írland kristið; þar reð fyrir [Konufögr³ Írakonúgr⁴. Þessi fyrnefndr maðr varð fyrir konúngs reiði; hann fór at finna Patrek biskup, frænda⁵ sinn⁶; en hann bað hann sigla til Íslands: þvíat þángat er nú, sagði hann, mikil sigling ríkra manna; en ek vil þat leggja til með þèr, at þú hafir iij hluti: þat er vígð mold, at þú látir undir hornstafi⁷ kirkjumuar, [ok plenarium⁸ ok járnklukku⁹ vígða¹⁰. Þú munt koma sunnan at Íslandi; þá skaltu sigla vestr fyrir, þartil er fjörðr mikill gengr vestan í landit; þú munt sjá í fjörðinn inn iij fjöll há, ok dali í öllum¹¹; þú skalt stefna inn fyrir hit synnsta fjall; þar muntu fá góða hafn¹², ok þar er spakr formaðr, er heitir Helgi bjóla; hann mun við þèr taka, því hann er lítill blótmaðr, ok hann mun fá þèr bústað sunnan undir því fjalli, er sur sagði ek þèr frá; þar skaltu

1) Alle Haandskrifterne af C-Classen og D have urigt. Er-
lingr. 2) írkr, C3-14 (i C4 rettet ved Ásgeir Jónsson), D. Den
Angivelse, at Örlygs hele Slægt har været írsk, er urigtig, da
han ifølge Landnámabók var Søn af Nordmanden Hrappr, og
Sønnesøn af den navnkundige Herser Björn bunn i Sogn. 3) Kaun-
fögr, H; Konufögr, A4; flere af Haandskrifterne læse Konfagr,
nogle Konráðr. 4) fra [göfagr konúgr, C2. 5) egentlig fóstra,
ifølge Landnámabók, I, 12, hvor dette Sagn berettes paa lignende
Maade. 6) ok spurði hann ráða, hvat hann skyldi til taka, t. II.
7) hornstaf, H; kórstöpul, C15; hvern staf, D. 8) fra [kross-
mark, D; krossmark plenarium, H; fra [u. C2-13. 9) markklukku
(ved Feiltæning af írklukku, C1, 4, 6-8, 11, 12, 14; markklukku,
C3, 5, 9, 10; márkklukku vígða af járn, C2; klukku, D. 10) ok bók
t. C8, 11, 12. 11) dalr í millum, A7; dal í millum, B1-2 (öllum,
B1 i Margen); dali í millum, H. 12) saal. A1, en Fornu som
hyppig er brugt i det 15de Aarhundrede; höfn, de övrigte.

líta kirkju gjöra¹, ok gefa [hínum heilaga Kolúmba². Far nú vel, sagði biskup, ok geym trú þinnar sem bezt, þóttú verðir með heiðnum. Eptir þat býr Örlygr ferð sína, ok er frá ferð hans þat furst at segja, at allt gekk eptir því sem biskup sagði. Hann tók í Þerneyjarsundi höfn; síðan fór hann at finna Helga bjólu, ok tók hann vel við honum; reisti Örlygr þar nú bú ok kirkju, ok bjó þar síðan til elli.

2.³ Á ofanverðum dögum Konufögrs⁴ kom skip í Leiruvog; þar voru á Írskir⁵ menn. Maðr hét Andriðr, úngr ok ókvongaðr, mikill ok sterkr. Þar var á⁶ kona sú, er hét Esja, ekkja⁷ ok mjök auðig. Sá maðr er nefndr Kolli, er þar var á skipi með þeim. Helgi tók við þeim öllum; Kolla setti hann niðr í Kollafjörð; en með því at Örlygr var gamall ok barnlauss⁸, þá gaf hann upp land ok bú, ok tók Esja við; settist hún þá at Esjubergi. Allir þessir menn voru kallaðir skírðir; en þó var þat margra manna mál, at Esja væri [forn í brögðum⁹. Andriðr fór um vetrinn til vistar til Hofa; var þar

1) ok grafa menn, t. D, II. 2) fra [saal. A 1-7, B 2, C 1-4, 6, 11, 15; i C 7 skrevet utydellig med Fillie; Columbo, C 13, II; Colum-bano, B 1, C 5, 9; Columbilla, C 10; Columbylla, C 8, 11, 12; hinni heilögu Kolumbo, A 1-3; udel. D. 3) Capitelinddeling i B, II. 4) saal., men forkortet (Konuf.), A 1; Konufögr (Írakon. t. A 4), A 2-4; Kaunfögr, II; Írakonúngs, A 5, 6; Kouráðs Írakonúngs, A 7. Á ofanv. hans (a: Örlygs) dögum, B 1-2; á of. dögum Helga (bjólu, t. C 8-12), C 2-15; i C 1 ulæsligt; D udclader Navnet. 5) norskir, B 1, 2 oprindelig, men rettet til Írskir i B 1 i Margen og i B 2 over Linien ved Arne Magnusson. 6) ok, B. 7) hon var mjök auð., A 7; hon var ok mjök auð., B (ekkja senere tilsat i Margen i B 1 for ok). 8) denne Beretning modstrider Landnámabók, og alle paalidelige Kilder, der anföre Örlygs talrige Afkom Esjubergingar og Valþjóflingar. 9) fra [gjörn at blóta, A 7.

Þá fóstbræðralag ok með sonum Helga. Andriðr bað Helga fá sér bústað ok kvonfáng; hann hafði auð fjár. Þá var skógi vaxit allt Kjalarnes, svo at þar at eins [var rjóðr, er menn ruddu til bæja eða vega. Braut mikil var rudd eptir holtunum¹ frá Hofi; þángat riðu þeir Helgi ok Andriðr um vorit; ok er þeir komu út á holtið, þá mælti Helgi: hær vil ek, Andriðr, sagði hann, gefa þær jörð, ok at þú reisir hær bæ; mær þykkir sem þeir synir mínir vili, at þær situð nær². Eptir þat reisti Andriðr bæ í brautinni ok kallaði Brautarholt, þvíat skógrinn var svo þykk, at honum þótti allt annat starfameira³; Andriðr setti þar reisuligt bú saman. *Maðr hæt Þormóðr, hann bjó í Þormóðsdal; með honum var systir hans, er Þuríðr hæt; hon var fríð sýnum ok auðig at fè. Þessar konu bað Helgi til handa Andriði, ok þessi konu var honum heitið. Þetta sumar var ok heitið Þorgrími Helgasyni Arndísi, dóttur Þórðar skeggja⁴ af Skeggjastöðum, ok voru

1) fra [voru rjóðr, er menn riðu til bæja með vagna. Braut mik. var r. eptir holtum (holtunum, C6; holtinu, C7, 10-13; hólnum C14), C1, 6-8, 10-14; — voru r., er menn riðu til bæja með vagnabraut — holtunum, C3-5, 9; — voru rjóðr, er menn ruddu til bæja með vagna braut. Mikil var rud með holtunum, C2; — voru r. er menn ruddu til bæjar vega, braut mik. var rudd eptir holtunum, C15; — var rjóðr er menn riðu til bæja, en vagnabraut mikil var rudd eptir holtunum, D. 2) nærri, A7; at þær (u. B2) situzt nær, B; synir mínir vili setjast at þær, C2-12, 14, 15, D, H; set. at hjá þær, C13; i C1 ulæseligt. 3) starfa minna, B, H; hon. þótti hann allr starfa meiri, C9; þótti allt annat vinna mega, D. 4) B *begynder her det tredje Capitel, men alle af C-Classen, saavidt de have Capitelinddeling, samt D, det andet Capitel.* 5) *saal. rettet ifølge Landnámsbók I, 10 og C2-14, som læse dóttur Skeggja; A1-7, B, H læse Skeggjasonar.*

brullaupin bæði saman at Hofi, ok var veitt með hinu mesta kappi; var þar ok allfjölnennt. Eptir boðit fór Þuríðr í Brautarholli, ok tók við [búi fyrir innan stökk¹; var þat brátt auðsætt, at hon var mikill skörúngr. Þau höfðu margt gágangandi fjár, ok gekk allt nær sjálfala úti í skóginum um nesið. Þetta haust [var honum vant kvígu þrèvetrar, myrkrar²; hon hét Mús. Þessi kvíga fanust [þrim vetrum síðar³ á nesi því, er liggur⁴ til vestrs undan Brautarholli, ok hafði hon þá með sér ij dilka⁵, annann vetrgamlan, en annann sumargamlan; því kölluðu þeir þat Músarnes. Þann vetr, er Andriðr bjó furstan í Brautarholli, andaðist Helgi bjóla; þat þótti mönnum hinn mesti skaði, þvíat hann var hinn vinsælasti maðr. Um vorit skiptu þeir bræðr föðrarfi sínum, hafði Þorgrím⁶ föðrleifð þeirra ok mannaforráð, þvíat hann var eldri, en Arngrímr útjarðir. Hann reisti bæ við fjörðinn, er hann kallaði Saurbæ; hann fèkk borgfirzkrar konu, er Ólöf hét; þau gátu ij sonu saman, er hét Helgi ok Vakr; [þeir urðu fræknir menn, en ekki miklir á vöxt⁷. Þorgrímur reisti bú um vorit at Hofi; var þat brátt stórkostligt; enda stóðu margar stoðr⁸ undir: vinir

1) fra [búsofrráði innanstokks, II. 2) myrkgrár, A4,5; myrkgrárrar, A6; mígrár, B1 Marg.; fra [hvarf honum kvíga tvævetru, mýrgrá at lit, A7; varð Andriði vantað (vant, C7,14) þrèvetra kvígu, myrk (mýrgrá, C1,3-7,14; músgráa, C9) at lit, C1-7, 9,11; vantaði Andr. kvígu þrèvetra, mýrgráa at lit, C8,10-13; var honum vantað þrèvetrar kvígu, myrkgrárrar, II. 3) fra [þegar hon var þrèvetr, A7. 4) Her afbryðes A6, da nogle Blade ere tabte. 5) kálfa, A7. 6) hafði Þorgr. höfuðból í föðrleifð ok meira forráð, C15. 7) fra [u. A7. 8) saal. A1; stoðir, de öv.

ok frændr⁷; gjörðist hann héraðsríkr; hafði hann manna-forráð allt til Nýjahrauns⁸, ok kallat er⁹ Brundæla-goðorð⁸; hann var kallaðr Þorgrímr goði. Hann var blótmaðr mikill; lét hann reisa hof mikit í túni sínu⁹; þat var e fóta langt, en sextugt á breidd; þar skyldu allir menn hofstoll til leggja. Þórr var þar mest tignaðr⁶; þar var gjört [af innar⁷ krínglótt svo sem húfa væri⁸; þat var allt tjaldat [ok gluggat⁹. Þar stóð Þórr í miðju ok önnur goð á tvær hendr; frammi fyrir þar¹⁰ stóð stallr¹¹, með

1) vina ok frænda, B; sem voru innanhéraðs, t. A7. 2) saal. A1 selu nedenfor i Cap. 17, og paa dette Sted Haandskrifterne A4, B, C1-3, 5-7, 9, 13-15; Minnahrauns, A1-3, II; Mýrahrauns, ur., A5; Mýrahrauns, ur., C4, 8, 10-12; Hrauns, A7. 3) ok kallaði, A7; er kallat er, B; ok var kallat, II; ok þat kallaði hann, C1-8, 10-15; ok þat kölluðu þeir, C9; ok kallaði til Brundæla goðorðs, A5. 4) saal. uden Tvivl rigtig (= Bryndæla goðorð), A1-5, 7, B, II; Hraundæla goðorð, B1 i Margen, C1-6, 8-13, 15; Hraundæla goðorð, C7, 14. 5) Med den følgende Tempel-Beskrivelse jevnf. Tillægget i Melabogens Recension af Landnámabók, I. B. S. 335. 6) sæti hans var í hofinu miðju, t. C8. 7) saal. A1-3, B2; g. að innan, II; g. af sem kríngl., A4; g. af kríngl., o. s. v., A5; g. af kopar (i Margen efter andre Haandskrifter: af vír og innar), B1; of vír, C1-3, 6, 7, 10, 15; þat var g. af vír, C8, 9, 11, 12; Þór var gjör af vír, C5; þar var g. af virki, krínglótt sem hruga væri, C4; þar var g. vyreke kríngl., C13; þar var g. afvik kríngl., C14. Hof þetta var gjört kríngl., D. 8) fra [innar af hús krínglót, A7. 9) ok glugg á, D; var þar (þat, C2-11, 13, 15) altjaldat ok glugg (gluggar, C13) á, C1-15; fra [u. A7. 10) saal. A1, 3, men forkortet (þr), jevnf. Landnámab. Till. S. 336; Læsemaaden Þór i A2 berøer sandsynligviis kun paa en Læsefeil i A1, derimod kan denne Læsemaade i B1-2 hidrøre fra den Membran, fra hvilken disse Haandskrifter stamme; Is Autoritet for Læsemaaden Þór er usikker; de øvrige Haandskrifter have ubestemt: frammi fyrir (eller framan fyrir) stóð o. s. v., med Undtagelse af C9 og D, som læse Þór. 11) stall, den ældre Form, men dog sand-

miklum hagleik gjörr ok þiljaðr ofan með járni; þar á skyldi vera eldr, sá er aldri skyldi slokna; þat kölluðu þeir vígðan eld. Á þeim stalli¹ skyldi liggja hríngr mikill af silfri² gjörr; hann skyldi hofgoði³ hafa á hendi til allra⁴ mannfunda; þar at skyldu allir eiða sverja [um⁵ kennslumál⁶ öll⁷. Á⁸ þeim stalli⁹ skyldi ok standa bolli af kopar, mikill¹⁰; þar skyldi í láta blóð þat allt, er af því fè yrði¹¹, [er Þór¹² var gefit, eðr mönnum¹³; þetta kölluðu þeir [hlaut ok hlautbolla¹⁴. [Hlautinu¹⁵ skyldi dreifa yfir menn [ok fè, en¹⁶ fè þat, sem þar var gefit til, skyldi hafa¹⁷ til mannfagnaðar þá er blótveizlur

synliguís her indsát af Afskríverne, A4, B1 (forandret fra stallr), B2, C2, 3, 5, 6, 10-12, 15; stóll, C4.

1) stalla, B. 2) gulli, A7; gulli ok silfri, C13. 3) hofgia, *feil-skr.*, A3; hofgoðit, A7, C15, D. 4) mála ok, t. C15. 5) *tílf. efter* A4, 5, B, C1 o. fl., H; *udfaldet i* A1. 6) hreinslumál, B1 i *Margen.* 7) *fra* [um skýrslumálin (skýrslumál, C4), C1-6, 8-12; um hreinslumálin, C7, 13 *men rettet til* skýrslumálin, C14, D; úr skýrslumátum, C15; *udcl.* A7. 8) í, C13, 14; hjá, D. 9) stalla, A4, B. 10) b. mjök af kopar, B. 11) rynni, D, H; væri, C1-12; er kauni af fè því, B. 12) þat *eller* þar, A4; þar, B1 (þánga^t i *Marg.*), B2. 13) *fra* [sem þar var til gefit, A7; er þánga^t yrði (væri, C2, 7) gefit, C1-15; er þar væri gefit til, D. 14) *fra* [hlut ok hlutbolla, B, H; hlut eða hlutbolla, C1; hlutbolla (eða hlut), C2; hlautbolla eða hlaut, C3, 6, 8, 9; hlutbolla eðr lut (hlut, C10, 11, 12), C5, 10-12; blótbolla eðr laut, C15; hlautbolla, C7, 14; hlutbolla, A4, 5, 7; blótbolla, C4; blóðbolla, D. 15) hlutnum, A4, 5, C1, 11, 12; hlutinu, C5; hlutinn, C10; en hlutnum, B1 *men hlautinu i Margen, og saal.* B2; ok úr honum, C2; þessu blóði, D; þar úr, H. 16) *fra* [*saal.* B1-2, C1-15, D; eða, A1 (*med fulde Bogstaver*), 2, 3; eða fè, en fè þat o. s. v., A4, 5; *fra næstsidste* [*heftinni* skyldi dreifa yfir menn, en hálfeyfir fè, en þat fè, o. s. v., A7; *fra* [ok, H. 17) skyldaðist til mannf., A7; skyldi hálf til m., C10; skyldi þat brúkast, H.

[eru hafðar¹. En mönnum², er þeir blótuðu, skyldi steypa ofan í fen þat, er úti var hjá dyrunum³; þat kölluðu þeir Blótkeldu. Þau þvertré⁴ voru í skálanum⁵ at Hofi, er verit höfðu í hofinu, þá er Ólafr Jónsson⁶ lét bregða⁷; lét hann þá öll kljúfa⁸ í sundr, ok voru þá enn alldigr. Þorgrímr lét setja vorþing á Kjalarnesi suðr við sjóinn; enn sèr stað búðanna; þar skyldi öll mál⁹ sækja, ok þau ein til alþingis leggja, er þar yrði eigi sótt, eða stærst væri¹⁰. Þau Þorgrímr ok Arndís gátu son saman; sá lét Þorsteinn; hann var suemmindis uppivözlumadr mikill, ok þótti allt lágt hjá sèr. ¹¹Kolli bjó í Kollafurði, sem fur var sagt; hann fèkk þeirrar konu, er Þorgerðr hèt, dóttur Eilífs úr Eilífsdal; þau gátu dóttur saman, er Ólöf hèt; þat var at ágætum gjört¹² hversu fögr hon var, ok því var hon kölluð Ólöf hin væna.

3.¹³ Þá er þau Andriðr höfðu búit nokkura vetr í Brautarholli, gátu þau son saman; sá var vatni ausinn ok kallaðr Búi. Hann var¹⁴ brátt mikit afbragð annarra manna úngra, meiri ok sterkari en aðrir menn, ok fríðari at sjá. Esja bjó at Esjubergi, sem fur var sagt; hon bauð til fósturs Búa,

1) fra [voru, A 4, 5, 7, B; voru hafðar, C 1-9, 11-15; væri hafðar, C 10, D. 2) þeim, t. B, C 1-15. 3) fyrir dyrum, B, C, D. 4) tré, C, D. 5) forna, t. B. 6) denne Ólafr Jónsson er uden Tviol den samme, som nævnes i Árna biskups saga 2. Capitel. 7) telgja, C; lét byggja hann, H. 8) klyfva, d. s., B 1 i Margca, B 2. 9) smámál, A 1, 5, 7, C 1-12; smámáli, D, H; smámál dæma, B 1. 10) eðr á sætt, H. 11) B begyndér her det 4. Capitel. 12) haft, A 4; þat er (var, H) at gátum gjört, A 2, 3, H. Þat v. víða margrædt, A 7; þ. v. víða til orðs tekit, C; þ. verðr varla frá sagt, D. 13) Halene har her Capitelinddeling. 14) tilf. efter de övr.; udfaldet i A 1.

syni Andriðs, ok fæddist hann upp at Esjubergi. Búi var kallaðr [einrænn¹ í uppfæzlu². Hann vildi aldri blóta, [ok kvezt þat þykkja lítilmannligt³, at hokra þar at⁴. Hann vildi aldri⁵ með vopn fara, heldr fór hann með slaungu eina, ok knýtti henni um sik jafnan. ⁶Kona er nefnd Þorgerðr; hon bjó á þeim bæ er heitir at Vatni, er síðan er kallat Elliðavatn; með henni fæddist upp son hennar, er Kolfinnur⁷ hét; hann var snemma mikill ok ósýnlig⁸, [svarte á⁹ hár¹⁰. Hann lagðist á eldgróf¹¹ ok beit börk af víði, steiktan¹², ok gætti katla¹³ móðnr sinnar. Þorgerði þótti á þessu mein mikit, þó vildi Kolfinnur ráða. ¹⁴Þorgrímr goði gaf mikinn gaum at þeim mönnum, sem ekki vildu blóta; sættu þeir af honum hinum mestum afarkostum; létu þeir Þorsteinn [son hans þá fara mikil orð til Búa, er hann vildi eigi blóta, ok kölluðu hann Búa hund¹⁵. Þat vor er Búi, var xij vetra, en Þorsteinn

1) einráðr, A7, D, B1 í Margen, C1,7; einlyndr, C14; nokkut einráðr, C2,3,5,6,8,9,13,15; mikit einráðr, C10-12. 2) uppvexti, A4,5,7,H; í fyrstu, C1-3,5-15,D; fra [nokkut einráðr, C1. 3) lítilmólligt, C11,12. 4) u. A5,B,C1,3-15,D; at látast hokra þar, A4; at hokra Þór, C2 (A3 og D synos ogsaa at læso hokra); fra [u. A7. 5) efter de övr., udfaldet i A1. 6) C8,9 begynde her det 3. Capitel. 7) saal. A1 med fulde Bogstaver; Kollfðr, d. s., C1,3,5,8,9; Kolvfðr, A4,5,7,H; Kollfðr, B2, C2, 4,6,7,10-15,D; Kolfriðr, B1. 8) ósmálligr, A4,5; síðugr, D. 9) saal. efter de övr.; ok, A1. 10) fra [u. A7. 11) i A1 skrevet elldgof og saaledes B2; eldgröf, A2,3, hvilket næppe er rigtigt efter Membranens Skrivemaade; eldagöf, A4,5,7; eldhúsgöf, B1; í eldgröf, C4,7; í eldagróf, C14; á eldagróf, D; í eldaskála, II. 12) steiktum, C15; ok steiktl, A4,5,7; u. C8-12,D,II. 13) kálfa, A7. 14) B1-2 begynde her det 5. Capitel. 15) fra [þat spyrtast frá sér til Búa, at þeir kölluðu hann Búa hund, fyrir þat hann vildi eigi blóta, C.

son Þorgríms var xviii vetra, stefndi Þorsteinn Búa um rángan átrúnað til Kjalarnes þings, ok lét varða skóggáng¹; þessa sök sótti Þorsteinn², ok varð Búi sekr skógarmaðr. Ekki lét Búi sem hann vissi, ok öllum ferðum sínum hátaði hann sem áðr; hann fór jafnan í Brautarholt, at finna föður sinn ok móður, ok svo gjörði hann enn. Af þessu öllu saman urðu fáleikar miklir [millum húsa³. Um vorit⁴, er á leið, er þess getið, at Búi fór til Brautarholts; hann fór jafnan einn saman; ekki hafði hann vopnaburð meira en fur; hann hafði knýtt um sik slaungu sinni. Þorsteinn sá för Búa, ok kendi manninn. Hann gekk þá til föður síns ok mælti: hversu leingi skal svo fram fara, faðir, at sjá hundr, er ek sótti til skógar⁵ í sumar, skal hér ganga um tún svo frjálsliga, sem hann eigi oss aungu at svara⁶? Sýnist mér, ef slíkt þolist af þínum nábúum, sem öðrum muni ekki mikit þykkja fyrir at brjóta þitt boð, eða hirða eigi hvað [væ mælum⁷. Þorgrími kvezt mikit þykkja til slíks haft⁸: eða hvað villtu nú at hafast? Þorsteinn segir: ljóss er ek í því⁹; ek vil at þú fái mér menn; vil ek taka Búa af lífi, er hann ferr heim; mér þykkir [eigi þat í at

1) skóggángssök, A1,5,7; lét vera á skóggángssök, C. 2) Þorgrímr, C. 3) saal. A1,B; i A1 meget utydeligt, men synes at være enten húsa eller héraða; den sidste Læsemaade har A2; manna, A3,H; fra [u. C,D. 4) sumarit, B,C. Nogle af de slettere Haandskrifter af denne Classe læse: urðu fáleikar miklir um sumarit; þess er getið, o. s. v. 5) sektar, A4; sekta, A5; skóggánga, H; er stefnt var til skógar (til sjóar ok skógar, C2), C. 6) sem hann eigi einkis ófriðar von, C. 7) fra [þú segir, B. 8) hæft, B,C,H; mælt, A3; Þorgrímr kvað mikit til slíks mælt, A4. 9) fyrir þér, t. B.

virða¹, at faðir hans bjóði nokkura sæmd² fyrir hann. Þetta staðfestist með þeim fæðgum; halda þeir nú til njósnum, nær Búi geingr heim hjá. Búi dvaldist nokkurar nætr í Brautarholli, ok er hann bjóst heim, kom Þuríðr móðir hans at honum ok mælti: þat vilda ek, son minn, at þú færir eigi svo óvarliga; mér er sagt, at Þorsteinn hafi hörð orð til þín; vilda ek, at þú létir fara með þér it fæsta ij vaska menn, ok bærir vopn, en færir eigi slyppr, sem konur. Búi segir: skyldr er ek at gjöra eptir þínum vilja, en [þúngt er fóstur minni at annast slíka fleiri, sem ek er; en vant er at sjá, þótt fund okkarn Þorsteins beri saman, hverir frá kunna at segja, þótt ek³ eiga við liðsmun nokkurn⁴; mun ek fara at sinni sem ek hefi ætlat⁵. ⁶Eptir þat ferr Búi leið sína austr⁷ með sjá; ok þegar fékk Þorsteinn njósn af. Þeir tóku þá vopn sín ok orðu saman xij. Búi var þá kominn á hæð þá er heitir Klèberg⁸, er hann sá eptirförina; nam hann þá staðar ok tók at sèr steina nokkura. Þeir Þorsteinn [fóru mikit⁹, ok er þeir kvomu¹⁰ yfir læk

1) fra [þat seint verða, A3, H. 2) fra [þat virða, at faðir hans hafi (hefir eigi, A5) boðit boð, A4, 5. 3) eigi at, t. B. 4) fra [létit er fóstur minni at annast slíka, þó fleiri væri; en gaman mundi þó at sjá ferð okkar Þorsteins saman bera, svo frá mætti verða sagt, þó ek hafi eigi liðsmenn, D. 5) efter de ðvriga; udfaldet i A1; ok sinna þessu ekki, t. A4. 6) B1-2 begynde her det 6te Capitel, C1-7, 11-13, 15 og D det 3die, C8 og 9 det 4de, A7 det 2det. 7) suðr, B1 (men austr i Margen), B2, C14; vestr, C4. 8) saal. (r. Kleifaberg?) A1-3; Klieberg, d. s., C8, 11, 12, 15, D; Kleborg, A4; Klieborg, A7; Klettberg, A5; Klóberg, C2, 7; Klebger (uden Twivl ved Skrivefeil fra Kleberg), B1-2. — A1 tilföier urigt. enn. 9) mikinn, A4; hart, A7; Þorst. fór þá nær nokkut, C15; mikit áfram, D. 10) fra [hlupu, A3.

Þann er þar var, þá heyra þeir at þaut í slaungu Búa, ok fló steinn; sá kom fyrir brjóstið á einum manni Þorsteins, ok fëkk sá þegar bana. [Þá sendi Búi steina nokkura², ok [hefir mann fyrir hverjum³; voru þeir Þorsteinn þá mjök komnir at Búa⁴; sneri Búi þá af hæðinni annann veg; var þá leitið⁵ eitt í millum þeirra. Í því laust yfir myrkri því⁶, at hvergi sá [af tám sèr⁶. Þorsteinn mælti þá: nú er við raman⁷ reip at draga, er bæði er at eiga við hund⁸ ok tröll; en aptr munu vær nú fara furst at sinni; en vilja skal ek til hafa, at sá verði fundr okkar Búa, at vit eigum ekki báðir frá at segja. Eptir þat sneru þeir aptr, ok báru [förunauta sína með sèr⁹, ok undu allilla við sína ferð; var þat ok mál manna, at þeim [hefði allilla til tekizt ferðin¹⁰.

4.¹¹ Búi fór heim, ok var Esja fóstura hans úti í dyrum ok heilsaði vel Búa; hann tók ok vel kveðju hennar. Esja mælti: þóttist þú nú ekki liðsár vera um bríð? Búi mælti: eigi þurfti nú fleiri¹². Esja mælti: ekki vartu nú einn [í bragði með öllu¹³. Búi mælti: gott þykki mér góðs at njóta. Esja mælti: mun¹⁴ þèr ekki enn leiðast eltingar¹⁵ Þorsteins? Þá vissi þat, sagði Búi, ef eg ætta nokkurs

1) fra [þrjá sendi Búi steina, B, C, D. 2) fra [hafði hverr mann fyrir sik, B. 3) hæðinni, C 8. 4) lítið, C, D. 5) myrkva þoku, C 9. 6) fram, t. B; fra [frá sèr, A 5, C 1-9, 13-15; annan, A 7, C 10, D; aðra, C 11, 12. 7) ramt, D. 8) hunda, A 5; menn, D. 9) fra [með sèr þrjá förunauta sína, dauða (u. C), B, C. 10) fra [þótti ferðin hin hæðiligasta, B. 11) *H alene har her Capitelinddeling.* 12) við meira, B; meira við, C; meira með, D. 13) fra [u. C; at bragði, D. 14) í A 1 skrevet mū; munu, A 1, 7, B. 15) elting, A 3, II.

trausts¹ von. Esja mælti: til margs verðr hætt jafnan. Eptir þat skildu þau talit[. Nú liðr á til vetrar²; þá ferr Búi einn³ [aptan seint út í Brautarhollt⁴, ok var þar um nóttina. Um morguninn [fyrir dag⁵ var hann á fótum; sneri hann þá austr á holtið, þar er hann sá gjörla til bæjarins at Hofi; veðr var heiðríkt⁶ ok hjart. Hann sá, at maðr kom út snemma at Hofi, í línklæðum; [sá sneri ofan af⁷ hliðinu ok gekk stræti þat, er lá⁸ til hofsins⁹; kenna þóttist Búi, at þar var Þorsteinn. Búi sneri þá til hofsins, ok er hann kom þar, sá hann at garðrinn var ólæstr¹⁰ [ok svo hofit¹¹. Búi gekk þá inn í hofit; hann sá, at Þorsteinn lá á grúfu¹² fyrir Þór. Búi [fór þá hljóðliga¹³, þar til er [hann kom at Þorsteini¹⁴. Hann greip þá til Þorsteins með því móti, at hann tók annarri hendi undir knèsbætr¹⁵ honum, en annarri undir herðar honum, með þeim hætti, at hann brá¹⁶ Þorsteini á lopt, ok keyrði höfuð hans niðr við stein, svo fast at heilinn hraut um gólfit; var hann þá þegar dauðr.

1) at, t. II. 2) fra [nú liðr at vetri, A4, 5, 7; nú leið til vetrar, B og C1 som det synes; liðr nú á vetriinn, C2-15, II; nú liðr vetriinn, D. 3) eitt sinn aptr seint, C1; eitt aptan seint, C2-5, 7; eitt kvöld seint, C8, 10-12. 4) fra [dag til Brautarholts, A4, 5, 7. 5) fra [snemma, A4, 5, 7. 6) heiðskirt, D. 7) at, B; at hofinu, C1, 3, 5-15, D. 8) ofan, t. C8, 10-12; fra [hann (B., ur., A5) sneri, A4, 5, 7; sá sneri ofan, sem strætið lá, til hofsins, C2. 9) fra [sá gekk strætið ok sneri ofan at hofinu, C4. 10) sá h. garðinn opian ok ólæstan, A4, 5, 7. 11) fra [en hofit opit, B. 12) flatr, t. C14. 13) fra [gekk, C1, 3-7; gekk at Þorsteini með því m., o. s. v., C2, 9; gekk þar til er Þorsteinn lá, ok þreif ann. hendi, o. s. v., C14. 14) fra [Þorsteinn lá, B1 oprindelig, men Textens Læsemaade tilføjet over Linien. 15) í B1 skrevet knèsbætr; B2 knesbætr. 16) brá hann, A1.

Búi bar hann þá út úr hofinu, ok kastaði honum undir garðinn¹; síðan sneri hann inn² aptr í hofit. Hann tók þá eldinn þann hinn vígða ok tendraði; síðan bar hann login³ um hofit ok [brá í tjöldin; las þar⁴ brátt hvat af⁵ öðru⁶, logaði nú hofit innan á lítilli stundu. Búi sneri þá út ok læsti bæði hofinu ok garðinum, ok fleygði luklunum⁷ í logann; eptir þat gekk Búi leið sína. ⁸Þorgrímr goði vaknaði um morguninu ok [sá út; hann gat at líta loganu til hofsins⁹; hèt hann á menn sína, bæði konur ok karla, at hlaupa til [með vatnkjöröld ok hjálpa við hofinu¹⁰; hann kallar ok á Þorsteinn, son sinn, ok [faunst hann hvergi¹¹. En er þeir kvomu til garðshliðsins, var þar ekki greiðfært¹², þvíat hliðit var læst, en þeir fundu hvergi luklana¹³; urðu þeir at brjóta upp hliðit, þvíat garðrinn var svo hár,

1) vegginn, C8. 2) í garðinn til hofsins, ok, t. C1-6, 9, D; í garðinn ok gengr, t. C7, 14; í garðinn ok inn, C15. 3) logann, A3-5, C2-15, D, H; log um húsit ok í tjöldin, A7; logn (loginn ved A. Magn. i Margen), B1. 4) þat, B2; las eldrinn sik í húsit hv. af öðru, C2; las eld. sik í (u. C4, 9, 15) hv. af (at, C14) öðru, C3-15; logaði þar brátt hvat af öðru; brann nú hof. á lítilli stundu, D. 5) at, A3. 6) les þar brátt, því at þur var viðrinn, A4; eldrinn las sér braut, því stór var viðrinn, A7; fra [brann moldin; sást þat brátt hvat af öðru, B1 fra förste Færd, men senere overstreget af Afskriveren selv og forandret i Margen, uden Tiøvl efter et andet Haandskrift, til: brá í tjöldin; fal eldrinn sik í (disse Ord igjen understregede af Arne Magnusson og Textens Læsemaade vedføiet) hvat af öðru; B2 er igjen gaaet over nærmest til Textens Læsemaade. 7) lykkinum, A2, 3. 8) C9 begynder her det 5. Capitel: Nú er at segja frá Þorgrími goða, at hann vaknar, o. s. v. 9) fra [gat at líta út at goða húsínu (goðhúsínu, C2, 6, 7; goðshofinu, C9, 13; hofinu, C8, 10-12, 14, 15), C. 10) fra [ok hjálpa goðhúsínu með vatnskerum, C14. 11) fra [var hann þykkheyrðr, C9. 12) auðfært, C14; greiðlegt, H. 13) lykilin, A3.

at hvergi mátti at¹ komast; brutu þeir þá upp hliðit. Ok er þeir kvomu inn um hliðit ok í garðinn, sá þeir hvar Þorsteinn lá dauðr; hofit var ok læst, ok mátti því aungu hjarga er inni var; voru þá gjörvir til krakar², ok varð dregit í sundr hofit, ok náðist við þat nokkut af viðinum³.

⁴Nú er at segja frá Búa, at hann kom á þann bæ er heitir í Hólum⁵; lýsti hann þar vígi Þorsteins sèr á hönd; gekk eptir þat heim; var Esja fyrir vestan⁶ garð ok heilsaði Búa; hann tók vel kveðju hennar. Hon mælti: hefir þú nokkut eltr verit í morgin af Þorsteini? eða hefir nokkut nú tekit⁷ brýningunni? Búi kveðst nú ekki þræta, at þeim Hofverjum þætti í orðit nokkut svar⁸. [Esja mælti: hefir þú nokkut lýst víginu? hann kveðst þat gjört hafa⁹. Esja mælti: ekki hefi eg til þess traust, at halda þik fylsnislaust fyrir Þorgrími, því-at ek veit at hann kemr hær í dag. Búi mælti: muntu nú eigi sjá fur sem þær líkar. Sneru þau þá fyri ofan garð með fjallinu, ok þar yfir ána, ok síðan geingu þau einstigi upp í fjallit, ok til gnýpu¹⁰ þeirrar er heitir Laugargnýpa; þar varð

1) á, H; á hann, B, C; hv. m. á hann hlaupa, D. 2) króker, A3-5, 7, B2, C, D, H. 3) viðunum, A4, B1 men viðjðinum (= við-inum) i Margen, uden Tviel efter den confererede Membran, og saaledes B2; viðnum og viðunum, C; viðunum, D; viðum, H. 4) C8 begynder her det 5. Capitel. 5) det er Sjáfarhólun, efter den nuværende Benævneise; Holtti, uden Tviel ved Skrivefeil, B2. 6) sunnan, A7; utan, C13; var þá Esja úti ok h., D. Med dette Ord begynder A6 igjen. 7) hef. þú (nú, t. H) nokk. tek., A5, G, H; hef. þú nú tek., B, C. 8) starf, C; u. B1; at Hofverjum muni þykja nokkut súrt í orðit, A7. 9) fra [u. B1 (men senere tilföiet i Margen af Afskriveren), B2, C2-6, 8-13, 15. 10) i A1 skrevet gnipu.

fyrir þeim hellir sagr; var þat gott herbergi; þar var undir niðri fögr jarðlaug¹. Í hellinum voru vistir [ok drykkir ok klæði². Þá mælti Esja: hér muntu nú furst verða at byggja; Búi kvað svo vera skulu. Esja sneri þá heim, ok þegar hon kom heim lét hon gera elda í húsunum³ af vatnutorfi⁴ því er sviðnaði, en yði sem mestr reykr eðr remma.

5. ⁵Bóndi sá er bjó í Hólum reið þegar á fund Þorgríms goða, er Búi var í brutt, ok sagði honum hvert eyrindi Búi hafði þángat haft; ok þegar Þorgrímr var þessa vís, þá sendi hann furst eptir mönnum: sonum Arngríms [bróður síns⁶, Helga ok Vakr⁷, ok öðrum fleirum, svo at þeir urðu saman xxx manna. Þorgrímr reið með flokk þenna til Esjubergs, ok er sèn varð ferð þeirra, þá lét Esja bera⁸ sorp⁹ á eldana¹⁰ ok horn¹¹, en hon stóð úti í dyrum er þeir Þorgrímr kvomu. Esja heilsaði þeim ok bauð þeim þar at vera. Þorgrímr sagði annat eyrindi sitt en eta þar mat: viljum vèr, sagði hann, at þú selir fram Búa hund¹², fóstra þinn, ok skulu vèr fá honum herfiligan dauða, sem makligt er. Esja mælti: hvat hefir fóstri minn þess til¹³ gjört, at hann sè dauða verðr? Þorgrímr segir: [þat mun þèr eigi¹⁴ allókunnigt; [kanntu at láta

1) kerlaug, B2. 2) fra [matar ok drykkjar ok klæða, C. 3) manna húsunum, B; mörgum húsunum, C; hverju húsi, A4. 4) votu torfi, B1-2; sorpi, B1 i Margen, C (þorpi, C2), D; votu sorpi, H. 5) H alene har her Capitellindcling. 6) fra [Brodda, ur., A5, 6. 7) Vakri, A7, C2-15, D. 8) vot, t. C. 9) þorp, C2. 10) móð, t. B1 i Margen, C6, men mold i Margen, C7, 11; mold, t. C2, 5, 8-12. 11) rusk, D. 12) u. A7. 13) u. A3-7, B, C, D, H. 14) frá [þèr er, B.

marga vega¹; hann hefir uunit þau ódæma verk², at því er betr at [til mun finnast³: hann hefir drepit Þorstein, son minn, en þat þó með, at þetta er lítils vert, hann hefir brennt upp hofit ok goð vor. Esja mælti: þótt Búi fóstri minn væri hér, ok hefði hann dauðaverk gert, þá munda ek þær hann aldri til dauða fram selja, en nú hefir Búi ekki hér komit síðan gærdag, er hann gekk braut. Þorgrímr mælti: vèr trúum því eigi, at hann sè eigi hér, ok viljum⁴ vèr rannsaka. Esja mælti: finn ek nú þat, at Helgi bjóla, faðir þinn, er dauðr, aldri mundi hús mín rannsökuð, ef hann mætti um mæla⁵; [en vera mun sá ríkis munr nú⁶, at þú munt⁷ ráða ætla; en ekki skulu at vilja mínum⁸ fleiri menn fara um hús mín en þú við hinn v. mann. Þorgrímr kvað svo vera skyldu. Þorgrímr gekk þá inn, ok þeir v; Esja stóð í dyrum ok kvaddi til gríðkonu at bera ljós fyrri þeim. Eu er þeir Þorgrímr kvomu inn, þá voru húsin full af reykh, ok af svo mikilli remmu, at varla máttu þeir draga öndina nema þeir byrgði fötum yfir höfuð sèr, en [heimakonu tókst seint at kveikja ljósit⁹, en þó varð þat um síðir, at þat var borit fyrir þeim at kalla; en þeir voru þó miklu skemr inui, ok fóru

1) fra [u. A4-7. 2) ódæða verk, C. 3) fra [eigi mun (og munu) dæmi til finnast, A4-6, C, D; ei finnast dæmi til, A7; til munu finnast fá dæmi, H. 4) í A1 skrevet vilum. 5) mætti ráða, H. 6) sá ykkar (okkar, C 5, 13, 15) munr, C 1-15. 7) fra [er ykkar sá munr; nú muntu, B 1; en ykkar mun sva mikill munr, at þú munt mér illt ætla, D. 8) vilræði mínu, B 2. 9) fra [heima-kona tók við grent (B 2 *rigtigere*: heima konu tókst eigi greitt) at tendra ljósit, B 1-2.

óvífðara, ok forvitnuðust færra, en þeir mundu ef nokkurum væri inni vært. Eptir þat komu þeir út, ok kvóðu þar aungum manni innkvæmt. Þorgrímr mælti: þat höfum vèr fyrir satt, Esja, at þú hafir Búa undan brugðit¹; mundu vær nú gángast² nær, ef eigi nytir þú föður míns, ok þess at mèr þykkir til einskis at taka þik höndum. Esja mælti: eigi mun Búi hèr finnast, [þvíat hann hefir hèr ekki í dag³ komit⁴. Eptir þat reið Þorgrímr í brutt ok heimleiðis; hann mælti þá til sinna manna: miklu liggr mèr þetta allt saman í meira rúmi, en eigi verði nokkor⁵ niðr at koma mín reiði⁶; skal fara í Brautarholt at drepa Andrið. Helgi ok Vagr sögðu þat illt verk, at drepa hann gamlan⁷; Þorgrímr kveðst þat nú gjöra skyldu. Ríða þeir þá í Brautarholt; var þar eingi vörn fyrir, þvíat Andriðr var tekinn í öndugi sínu ok leiddr út. Þuriðr hús-freyja bauð fè fyrir Andrið, bónda sinn, en þat tjáði ekki; fèkk Þorgrímr til mann at drepa hann, ok varð hann⁸ dreingiliga við dauða sinn⁹; eptir þat ríða þeir á braut. Þuriðr hús-freyja lét búa um lík Andriðs, ok var hann fluttr í ey þá, er þar

1) dregit, C. 2) gánga, A3, 5, 7, C, D, II; gánga at þér, B. 3) degi, A1-7, B, C4; dag enn eigi, C3, 5, 9. 4) fra [u. C2. B1-2 begynde her det 7. Capitel. 5) saal. A1 (jfr. Fornm. S. 10, 218); nokkurstaðar, d. s., B1; nokkut, B2; nokkrum, A3; á nokkrum, II. 6) minni reiði, A4; en ek verð í nokkru niðr at koma minni reiði, A5, 6; ok verð ek nú nokkurstaðar niðr at koma reiði minni, A7; en þat verði ekki nokkurn staðar (í nokkrum stað, C2) niðr at koma mín reiði, C; en þat verði ekki einhverstaðar niðr at koma minni reiði, D. 7) afganglan (saklausan ok afganglan, C9), C, D. 8) honum, C8, 13, 14; Andriði varð dreingil. við sinn dauða, D. 9) sínum, II.

ligger fyrir landi, ok var þar heygðr; er sú ey köllut síðan Andriðsey.

6.¹ Þetta sama haust², sem nú var frá sagt, [kom skip af hafi³; stýrimaðr hét Örn, [víkverskr⁴ at ætt⁵. Örn stýrimaðr fór til vistar í Kollafjörð; en er Austmaðr hafði þar eigi leingi verit, [leiddi hann augum til⁶ hversu fögr Ólöf var, Kolladóttir, tók hann þá í vana at sitja á tali við hana hvern dag. Kolli hafði þrúð hýbýli; vildi hann þá ok halda til gleði, sakir stýrimanns; lét hann þá efla⁷ til leika. En er þat spurðu úngir menn um sveitina⁸, þá drifu þeir til⁹, ok [urðu þar leikar fjölmennir¹⁰. Esja kom brátt at finna Búa, fóstra sinn, ok sagði dráp föður hans; ekki brá Búi sér við þat, kvað falls von at fornu trè. Þess er nú getið, at einn dag kom Esja at finna Búa; hann [spurði þá: hvat hon hefði honum at segja í nýjúngu¹¹?

1) de fleste Haandskrifter af C-Classen og D begynde her det 4. Capitel, C 8 det 5., C 9 det 6. 2) sumar, H. 3) fra [efter A 2, 4, 5, 7, II (ulæsel. i A 1); kom út skip, A 3; kom skip í Leiruvogs höfn í Kollafjörð, B 1-2, desuden tilføier B 1 i Margen: Þar var þá gott skipalag suðr undir höfðanum, í Naustalæk. — Dette Tillæg er optaget i Texten i C-Classen og D, saal. at C 8, 10-12 læse sunnan undir höfðanum, í Naustalæk, hvilket uden Tvívil er urigtigt. Ordene í Leiruvogshöfn udlades i alle Haandskrifter af C-Classen og i D. 4) ríkr, C 1-3, 5-7, 13, D; ríkr maðr, C 8, 10-12, 14. 5) fra [af ríkum ættum, C 15; ættstór ok ríkr, C 9; fra [u. C 4. 6) u. B; fra [leit hann (þángat, t. C 11, 12) augum (til t. C 8, 9, II) C 1-6, 8-13, 15, D, II; leit hann, C 7, 14. 7) efna, C 2-13; lét h. þá leika efna, B. 8) sveitir, B. 9) gleðinnar, t. A 5, 6. 10) miklir, A 7; miklir ok skemtaniir, A 4; miklir ok fimlegir, A 5, 6; fra [varð all-fjölmenn, B. 11) nýjúng, A 5, 6, C 1-7, 9, 13-15, D; til nýjúnga, II; í frèttum, A 7; hvat hon h. nýjúngum at segja, B; fra [spyr hana nýrra tíðinda, C 8, 10-12.

Hon kvað [leika lagða¹ í Kollafirði; en hitt er meira, sagði hon, at Örn stýrimaðr sitr á tali við Ólöfu hina vænu hvern dag, ok ætla meun, at hann muni glepja² hana. Búi mælti: hon skyldi fá gott forlag. Esja mælti: allvesalmannliga³ koma þær stundum orð upp, þær sem ek hef þær þessa konu ætlat; nú vil ek, at þú gángir til leika þáingat ok hættir svo lífi þínu; ekki má varðveita þik þannig, ef þær er dauði ætlaðr. Búi kvað hana ráða skyldu. Eptir um morgunium gekk Búi til leiks í Kollafjörð; hann kom heldr síð, ok var tekit til leiksins; hinn sama hafði hann búning: gyrt at sér slaungu sinni. Ólöf sat á palli, ok Örn stýrimaðr á aðra hönd henni, ok töluðust þau við⁴. Búi gekk at palli, ok kipti upp þeim ij, er sátu á aðra hönd Ólöfu; síðan settist hann niðr ok sat þar þann dag; gekk heim um kveldit í helli sinn. Svo breytti hann annann dag ok hinn þriðja. Örn austmaðr hæld hætti sínum⁵; en hvorgi talaði svo við Ólöfu, at eigi heyrði annarr.

7.⁶ Nú er þar til at taka, er Þorgerðr húsfreyja [var at Vatni; hon kom í eldhús um dag⁷; þar lá Kolfiðr⁸, son hennar, ok rætti býfur⁹ helzti¹⁰ lángr-

1) fra [lítið um þat, utan leikar eru lagðir karlmönnum, C. 2) fípla, A3, H. 3) allheimskliga, H. 4) bliðliga, t. B1 í Margen, C, D. 5) sæti sínu, B, C, D. 6) Capitelinddeling efter II og C9; B tæller her det 8. Capitel. 7) einn dag, C, D, H; fra [var vön at koma í eldhús um hvern dag, A5, 6; Þorg. á Vatni kom í eldaskála einn dag, A7. 8) saal. A1 med fulde Bogstaver paa dette Sted (ellers hyppigst forkortet); Kollinnur, d. s., A3, B1 (men Kollr í Margen); Kolfiðr, B2, C2-4, 6-8, 10-15, D; Kolviðr, A4-7, H. 9) B2 og nogle flere skrive bifur. 10) saal. B2; i A1 skrevet hezti; hesti, A3; helzt til, A4, B1, H; heldr lángr, A7; endilángr, A5; setti byfur endilángr, A6.

ar¹. Hon mælti: mikit má skilja, sagði þou, til hvers meun eru fæddir í heiminn, ok at hverju getið skal verða; þeir sitja ij menn í Kollafirði, ok keppast um Ólöfu hina vænu, ok mörg karlmannlig brögð eru frá þeim sögð; nú gánga þángat allir úngir meun til leika; eu þú ert sú vanmenna², at þú liggir í eldgrófum³ til hrellingar þinni móður, ok væri betra at þú værir dauðr, en vita slíka skömm⁴ í ætt sinni. Kolfiðr segir: áköf ertu nú, móðir, ok mun brátt betr⁵. Þorgerðr snýr á burt. Litlu síðar rís Kolfiðr upp, ok geingr út ok litast um: sèr⁶ at ekki er framorðit. Kolfiðr var svo búinn, at hann var í kollhettu, ok hafði knept blöðum⁷ milli fóta sèr; hann hafði hökulbrækur⁸ ok kálfskiunsko loðna á fótum. Viðarbolúngr⁹ stóð á hlaðinu; gekk hann þángat til, ok tók eitt trè hátt í hönd sèr; sneri síðan¹⁰ úr garði¹¹. Hann skaut staunginni fram fyrir sik ok hljóp þar eptir síðan; hann fór stórliga mikit¹². Eigi létti hann fyrr, en

1) fra [rétti (bretti, C4, 8, 10-12) býfurnar, C, D. 2) vanmennska, A4; svo vanmegna, C; þat vaumenni, H; sú mannfýla, A5, 6; en þú gjörir ei nema l., A7. 3) eldgrófum, A2-4, 6; eldigrófum, A5; eldhús gróf, B1; þú l. æ í eldgróf, B2; á eldgrófum, C1, 2, 4, 6, 7, 10-12; á eldgrófum, C8; á eldgólfum, C3, 5; á eldgólfinu, C13; á eldhrofu, C14; á eldarofum, D; á eldgróf móður þinnar, henni til hrellingar, C9; en þú ert svo vanmegna á eldgrófum, C15. 4) skauð, A7. 5) betra, H; verða, t. B1 í *Margen*, C1, 3-15, D; mun snart bót á verða, C2. 6) því ekki var framorðit, A4-7. 7) löfum, A4; hann hafði kollhettu, knýtta niðr á milli fóta sèr, A7. 8) avkulbrækr (ökulbr.), B2; hökulbrækr, A3; hökulbrækjur, H; höklabrækr, A4-6; höklabrækr, ok náðu niðr á ökla, A7. 9) —bulúngr, A4; —buðlúngr, A5-7, B1, C, D, H; —bullingr, B2. 10) norðr, t. B, C, D. 11) Her er eet Blad tabt í A5. 12) skjótt, B; stórum ok mikit, C.

hann kom í Kollafjörð; var þá tekit til leiks. Ólöf sat á palli, ok á sína hönd henni hvorr: Örn austmaðr ok Búi. En er Kolfiðr kom í stofu, svo búinn sem fur var sagt, þótti flestum mönnum hann vera heldr hræðilig¹. Hann nam staðar á gólfinu ok litast um; hann sá hvar reiðustóll² stóð á gólfinu; hann gekk þángat, ok tók stólinn ok setti at framan þar sem Ólöf sat. Kolfiðr settist síðan á stólinn, ok sat þar þann dag allan. Um kveldit gekk hann heim; hann gekk þá til stofu; móðir hans heilsaði honum, ok spurði hvar hann hefði verit; hann sagði henni. Hon mælti: hversu þótti þér þar at lítast³ um? Gott, sagði hann. Skaltu fara þángat optar, sagði hon. Kolfiðr segir: ekki þykkjunist ek [lausgeðjaðr, sagði hann, í athöfnum mínum⁴; þykki mér nú von, at ek veita þér þetta, at gánga þángat um hríð. Hon mælti: þat vil ek þó, at þú hafir klæði sæmilig, son minn, ok vopn góð, ok mann⁵ til fylgðar, sagði hon. Þat vil ek ei, sagði hann, vil ek halda búnaði mínum svo búit, mun ek ok augan manni með mér draga. Þú munt ráða vilja, sagði hon. Eptir um morguninn gekk Kolfiðr til Kollafjarðar, ok háttaði öllu sem hinn furra dag. Svo fór fram öndverðan⁶ vetr, at þessir iij menn háttnðu svo ferðum sínum. Eingi þeirra mælti við annann hvorki gott nè illt; eingi mælti ok þat við Ólöfu, at eigi heyrði annarr. Öllum

1) hræðilig, A 4, B; skryngilig (skringilig, C 6, 14), C, D. 2) reiðustóll, A 1, 7; hvar til reiðu stóð stóll, A 6. 3) sjást, A 4, C 1, 3-7, 9-15. 4) fra [svo lausgytr vera (at, t. C 2-13) athöfnum mínum, C, D. 5) menn, A 1, B, C, D. 6) þann allan, A 7.

svaraði hon þeim kurteisliga¹. Þorgrímr goði spyr nú athæfi³ Búa, [en sakir þess⁴ at hann hafði⁵ nær höggit honum í drápi föður⁶ hans, þá gjörði hann nú eigi til hans, ok hefir þetta nú svo liðit nokkra stund⁷.

1) hæversklega, C, D. 2) C 9 begynner her det 8. Capitel. 3) athöfn, B, C, D. 4) fra [saal. efter B1 (ok sak. þ. B2); ok atferði, A1, 3, uden Lacun, men heri synes at ligge en Forvanskning, uagtet man ikke sikkert kan angive den oprindelige Læsemaade; dette bestyrkes ogsaa ved Læsemaaden hefði, som forudsætter en anden Ordføining; ok atferll, A6; ok þó hann h., uden Tvivl ved Afskrivernes Forandring, A4, 7; ok atferðir; þeinkir nú hvat nærri hon. hann hefir höggvit, H. 5) saal. B; hefði A1 og de öv. af samme Classe. 6) sonar H, sandsynligviis ved en vilkaarlig Forandring, men foranlediget ved en fuldkommen urigtig Opfatning af Stedet. 7) Istedenfor den hele Passus, fra [have Haandskrifterne af C-Classen følgende: þá gjörði hann út menn sína xxx til fundar við hann; þeir bjuggust heiman allir vel vopnaðir ok létu allmikil. Þeir létu eigi fyrr ferð sinni en þeir kvomu undir fjallit, ok biðu þar til þess er þeir sáu þat gjörla hvar Búi fór; varð þá liúð af kveðjum þeirra, ok þurfti þar ei at sökum at spyrja; slóst þar þegar í harðan bardaga, gekk Búi alldreingiliga fram ok vo til beggja handa með saxinu Esjunaut; leið eigi lángt áðr en Búi hafði fellda xv af mönnum Þorgríms. Varð þá stökkur í liðinu, ok hljóp hverr hinna sem mest gat, ok þóttist eiga fótum sínum fjör at launa, ok sá heppnastr er fyrst gat forðat sér ok á burt komi; sögðu þeir ferðir sínar eigi sléttar er þeir komu heim, hversu Búi hafði leikit þá. Þorgrímr varð bráðr ok reiðr við, sagðist Búa þessa sneypu grimmliga gjalda skyldi. Var hér at gjört kalls mikil ok leið svo fram um hríð. I B1 er dette indskudt som et Tillæg paa et löst Blad med Afskriverens Haand, og i B2 indsluttet i Parenthes, i det Begyndelsen er saaledes forandret: Nokkru síðar gjörði Þorgrímr goði út m. s. xxx til f. við Búa o. s. v. — H forandrer derimod saaledes: En litlu síðar gjörði hann menn á fund við hann, voru þeir xxx tals ok allir vel vopnaðir. D slutter sig her ganske til C-Classen. Ved at betragte disse Afvigelser nærmere, seer man tydelig at de hidrøre fra to Hoved-Recensioner, af hvilke den ene renest repræsenteres af A-Classen, den anden af

8.¹ Þess er nú getið einn tíma, at Örn austmaðr kemr at máli við Kolla bónda; hann mælti svo: hær horfði² til þess, Kolli, sagði hann, at hær mundi verða góð lýbýli, ok þat eina leiðir af þær til, er vel er; en þat má þykkja mikil ófyrisynta, er þessir ij menn hafa vanit língat kvomur sínar, ok þykki mær þat þolanda, ef illa skal vera, at Búi hafi slíka meðferð, en hitt óræsi³ er þar sitr⁴ ok hlýðir til tals manna, þá er ek [á enda kljádri⁵ at þola þat leingr. Kolli svarar: hær vil ek at þú hafir þá meðferð, er þær líkar. Þenna sama aptan hað Örn svein sinn taka vopn þeirra, ok gánga með suðr úr túni ok bíða sín þar; en með því, at þyss var mikill, en margir menn bjoggust, þá gáfu aungvir menn gaum at Austmanni, hvert hann gekk. Sneri Austmaðr þá suðr⁶ [um hollt þat er þar var⁷; sátu þeir þar ij fyrir Kolfinni⁸. Eptir leikinu gekk Kolfiðr út at vanda, ok fór leið sína; en er hann kom suðr af holltunum, hlupu þeir Örn austmaðr upp ok sóttu at honum. Kolfiðr varðist með lurkinum ok barði⁹ vopnin fyrir þeim; varð þeim hann

C-Classen: den ene beretter nemlig, at Þorgrimr goði har ophört med at efterstræbe Búi, da han ansaac hans Faders Drab for tilstrækkelig Havn; den anden giver en temmelig usandsynlig Fortælling om et Forsøg mod Búi. Disse to oprindelig selvstændige og i vis Henseende hinanden modsatte Beretninger ere der- efter sammenfœiede, først ganske løselig i B1-2 og derefter nærmere i II. I det anførte Tillæg findes flere Afvigelser i de enkelte Udtryk, som her ikke ere bemærkede.

1) B begynder her det 9., C8 det 6. Capitel. 2) horfir, II. 3) óhræsi, d. s., B, C; ódresi, A6. 4) á stólnum, t. C, D. 5) fra [öldúngis óþolinmóðr, C9. 6) austr, C, D. 7) yfir holltíð, þat er þar var skamt frá garði, B. 8) saal. A3, 4, 6; A1 og flere kun Kolf. 9) niðr, t. C, D.

torsóttari en þeir hugðu. Ok er þeir höfðu saman [átt¹ um hríð², sló Kolfiðr sveininn í rot; hraut þá frá honum bæði skjöldrinu ok sverðit. Kolfiðr greip þá upp hvortveggja; sótti hann þá at Erni austmanni, ok lauk svo, at Örn féll, en Kolfiðr varð sárr. Í því raknaði sveinninn við, ok vildi Kolfiðr ekki gjöra honum meira³; gekk hann þá leið sína. Sveininn sá Austmanninn veginn; skaut hann þá yfir hann skildi, gekk síðan heim í Kollafjörð. Kolli lét flytja heim lík haus ok búa um eptir siðvenju. ⁴Nú er at segja frá ferð Kolfinns: hann var sárr mjök, sem sagt var; ár stórar voru á leið hans; en er hann kom af⁵ Leiruvogsá, þá gjörði honum kalt mjök, ok stirðnaði hann. Frost var á nokkut⁶. ⁷Maðr hét Korpúlfr⁸; hann hjó á Korpúlfsstöðum; hann var gamall maðr ok kallaðr heldr forn⁹ í¹⁰ brögðum; son átti hann, þann er Grímr hét; hann var úngr ok frálígt¹¹ mannsefni. Korpúlfr var móðurbróðir Kolfinns. Þángat sneri Kolfiðr sinni ferð, ok fékk þar góðar viðtökur; batt Korpúlfr sár hans; dvaldist Kolfiðr þar um hríð, en sendi móður sínu orð, hvat hann dvaldi. Þenna sama morgin, sem Örn var veginu, kom Esja sveinma til fóstura síns; hann fagnaði henni vel ok spurði at tíðindum. Esja sagði honum víg Arnar austmanns ok alla at-

1) átt, B. 2) fra [leikit, C. 3) mein, A3, 6, C, II; ekki höggva hann, D. 4) C9 begynder her det 9. Capitel. 5) at, ur, flere af Haandskrifterne og H. 6) mikit, C. 7) B1 tæller her det 10de, C1, 3-7, 13-15 det 5te Capitel. 8) Haandskrifterne af C-Classen læse alle Kortólfr og Kortólfsstöðum, og saaledes benævnes Gaarden endnu af mange i daglig Tale. 9) fornlægr, C14. 10) her begynder A5 igjen. 11) fljótlegr, A3; fallegt, A7; frábært, C.

burði þá er þar urðu: nú vil ek at þú breytir búnaði þínum; hefi ek hær nú loðkápu, er ek vil at þú berir; skyrta er hær annat klæði: þat þykki mér líkara at hún slitni ekki skjótt, hvorki fyri vopnum nè furnsku; sax¹ er hær hinn þriði gripr: þess væntir mik, at þat [nemi hvergi í höggi stað², þvíat þú munt nú skjótt verða at reyna, hversu þær bíta vopnin; Búi kvað hana ráða skyldu. Búi hélt ferðum sínum³ í Kollafjörð; var nú eingi þraung á palli hjá Ólöfu; jafnt lét⁴ hún til Búa nú sem furr. Þá er Kolfiðr var gróinn sára sinna, sagði hann Korpúlfi, frænda sínum, at hann vill finna móður sína. Korpúlfr bað hann því ráða; en [því vil ek ráða⁵, at þú hafir eigi leingr tötra þessa, sagði Korpúlfr; vil ek, at þú hafir hēðan góð klæði ok vopn, er ek vil gefa þær; muntu þeirra brátt þurfa; þarmeð vil ek gefa⁷ þær Grím son minn til fylgðar ok föruneysis; Kolfiðr⁸ kvað svo vera skyldu. Eptir þat sóru þeir frændr til Vatus, at finna Þorgerði; varð hon þeim fegin, ok spurði, hvat Kolfiðr⁹ vildi at hafast. Kolfiðr mælti: ek ætla nú á fund Búa; skulu vit eigi leingr sitja báćir á tali við Ólöfu. Þorgerðr mælti: sú [fyrirætlan er ei vænlig¹⁰, at skipta höggum við Búa, við margkunn-

1) sverð, C2-6, 8-15. 2) fra [muni hvergi bila í höggstað, C1, 3-6, 9, 13, 15; muni hvorki bila í höggstað nè öðru, C2; (at) hvergi muni bila í höggi, C8, 10-12, 14; (er ek meina at) óvída nemi í höggi stað, H. 3) hann hélt hínu sama um ferðir, B. 4) leit, A3, 5-7, C7, 13, 14, H. 5) A7 tæller her det 4., C8 det 7. Capitel. 6) fra [þat vil ek, B. 7) fá, A4-7, B, C, D, H. 8) þakkar honum, ok, t. C, D. 9) þeir, C, D. 10) fra [ætlan er eigi vitleg, A3, H.

indi² Esju en harðfeingi hans. Kolfiðr segir: tveir eru³ í hættu hverri; annathvort [mun ek³ lifa eða deyja. Þú munt ráða [vilja, son minn⁴, segir hon⁵.

9.⁶ Um morguninn fóru þeir frændr snemma, ok kvomu í Kollafjörð; hjoggust menn þá til leiks⁷; Búi sat á palli hjá Ólöfu. Kolfiðr sneri til stofu, ok gekk⁸ at pallinum þar sem Búi sat, ok mælti: tveir eru þèr kostir gerðir, sagði Kolfiðr: sá annarr, at þú lættir kvomum hínгат með öllu; hinn annarr, at þú gakk á hólm við mik á morgin í hólm þeim, er liggir suðr í Leiruvogsá. Búi segir: [því heldr skal kjósa, sem kostir eru ójafnari⁹; ek hefi verit sjálfráði¹⁰ ferða minna hèr til, ok svo ætla ek enn¹¹; en hólmgængu skal veita þèr, þegar¹² þú vilt. Eptir þat tóku þeir höndum saman ok bundu þetta [sín á milli¹³. Þeir Kolfiðr ok Grímr höfðu sik þegar á braut; fóru þeir um kveldit á Korpúlfsstaði, ok sögðu Korpúlfi hvar komit var. Hann segir: nú stefnir þú, frændi, [ekki vænt¹⁴; hefir þeim orðit þungt at skipta við Esju, er meira áttu undir sèr, en þat mun nú fram verða at gánga sem ætlat

1) margkunnandi, C 14, 15, H; margkunnáttu, C 13; margkund, C 5; markund, C 1, 3, 4, 6; markynd, C 2; markuð, C 8, 10-12; hrögð, C 9.
 2) tvennt er, A 7, B 2, C, D. 3) fra [at, C. 4) fra [verða, C, D.
 5) ok þó óvænt sè stofnat, t. C 9. 6) Bl taller her det 11te, C 9 det 10de Capitel. 7) er þeir komu, t. B. 8) framan, t. C, D.
 9) fra [heldr eru kostir ójafnir (ok skal því fjótara kjósa, t. C 9), C, D. 10) sjálfráðr, A 3-7, B 1, C, D. 11) at gjöra, t. C; at vera, t. D. 12) skrevet to Gange i A 1. 13) fra [fastmælum, B, C 9.
 14) ráð, t. C 1, 5, 6, 10-12, 15, D, H; fra [úvænt, C 9; eigi þetta vænt ráð, C 2-4; óvænliga, ok er þetta ekki gott ráð, C 7, 11; þèr ekki vænt ráð, C 8; þat sem segir þungt hugr um hvernig fara mun, C 13.

er. Þar voru þeir um nóttina; en er þeir bjuggust¹, mælti Korpúlfr: lítið lið má² ek veita þér, Kolfiðr, sagði hann, en sverð er hér, er ek vil gefa þér; þetta bar ek öndverða daga mína, en ekki mun þér þat fyrir mikit koma í þetta sinn. Eptir þat fóru þeir frændr leið sína. Búi var eptir hjá leik, er þeir Kolfiðr skildu; gekk hann ekki heim furr en at vanda; var Esja þar fyrir ok heilsaði fóstura sínum, ok spurði, hvort honum væri á hólum skorat? Hann kvað svo vera. Esja mælti: þar er harðfeingr maðr, er Kolfiðr er, ok fjörmikill³; en hér verð ek nú at sofa í nótt hjá þér. Hon gerði honum þá laug, ok strauk hvert bein á honum. Síðan klæddi hon hann [um morguninn⁴, sem henni líkaði, ok bað hann vel fara. Búi fór nú til þess er hann kom í hólminn. Var þar Kolfiðr fyrir ok fjöldi manns; þviat [forvitni mikil var mönnum at sjá atgáng þessa⁵ úngu manna, þviat⁶ báðir voru þeir sterkligir⁷. Þat var þá siðr, at kasta feldi undir fætr sèr⁸; þat voru⁹ [lög þeirra¹⁰, at [sá þeirra¹¹, er af feldi hopaði¹², skyldi [leysa sik¹³ iij mörkum

1) um morguninn, t. B, C 8, 11-13, 15, D. 2) mun, C, D. 3) formikill, H; mjök mikill, C. 4) fra [u. C. 5) saal. A 1; þessara, A 2, H; þessa hinna úngu m., B 2; þeirra hinna ú. m., B 1, C 1, 3, 6, 13; þessara úngu (úngra, A 3) m., A 3, C 2, 7-9, 14; þr úngu m., A 4; þeirra ú. m., A 5, 6, C 4, 10-12, 15; þeirra manna, A 7; atg. þeirra, þviat báðir voru sterkir, D. 6) fra [udel. C 5, ved en let forklarlig Afskriverfeil. 7) sterkir menn, C. 8) þeirra úngu manna, þviat þeir voru báðir sterklegir, D (ved urigtig Gjentagelse fra det foregaaende). 9) þá, t. A 6. 10) u. D; fra [hólmgangulög, B 1-2. 11) u. A 1-7, C, H. 12) hörfaði, C 1, 3-7, 13-15; höfði, ur., C 9; fra [þá nokkurr hörfaði af feldi, C 2; sá þ., sein at fellu ok hörfaði, D; eðr óvigr yrði, t. B 1-2. 13) fra [sekt, C 2.

silfrs[; sá þeirra var óvígr, er furri lét¹ sitt blóð² á jörð³. Eptir þat voru sögð upp hólmgangu-lög milli þeirra. Búi átti furr at höggva, þvíat honum var á hólm skorat⁴. Hvortveggi hafði góðan skjöld ok öll önnur vopn⁵. Búi hjó þá til Kolfinns; Kolfiðr brá þá við skildinum, ok tók af öðrumegin mundriða. Eptir þat hjó Kolfiðr [þvílíkt⁶ högg⁷ til Búa. Búi hjó þá til Kolfinns, ok [gjörði ónýtan fyri honum skjöldinn ok⁸ særði hann miklu sári á höndina; var Kolfiðr þegar óvígr. Menn hlupu þá i millum þeirra ok voru þeir skildir. Eptir þat fór hvorr leið sína; fór Kolfiðr á Korpúlfsstaði ok batt Korpúlfr sár hans, [ok kvað eigi minna at von⁹ um skipti þeirra Búa¹⁰; dvaldist Kolfiðr nú þar um stund. ¹¹Búi sneri frá hólmstefnu heim¹² til Kollafjarðar, ok var Ólöf við laug ok heilsaði Búa. Hann tók kveðju hennar ok mælti: svo hefir nú borit¹³ til [um fund okkarn, Ólöf¹⁴, at ek mun eigi einn saman fara til hellis míns; [þykki mèt ok leiðint¹⁵ at gánga hingat hvern dag til tals við þik; muntu nú¹⁶ fara með mèt at sinni. Ólöf segir: þat mun föður mínum illa hugna¹⁷. Búi segir: hann mun

1) fra [eðr fyrr létu, B1-2. 2) af sér, t. A3, H. 3) koma, t. B2. 4) stefnt, C. 5) öll vopn vönduð, B. 6) viðurligt, B; annat þvílíkt, H. 7) fra [u. A5, 6. 8) fra [u. A5, 7. 9) minni von at, A3, H. 10) fra [u. A5, 6. 11) B tæller hér det 12. Capitl. 12) vestr, A4-6; norðr, B1-2, C, D; u. A7. 13) farit, A3, H. 14) fra [u. C; svo hef. nú verit til séð, D. 15) leitit, A4; leiðinlegt, A7, C; þ. m. of leiðinlegt, D. 16) fra [ok muntu, A5. 17) hugna-ast, H; huga, A3; haga, A7; þat mun f. m. illa (illt, B2) þykkja, B1-2, men þá mun f. m. illa líka, B1 i Marg.; þá mun f. m. ei vel líka, C1-3, 5-15, D; þá mun f. m. mislíka, C4.

nú ekki at spurðr; tók hann þá Ólöfu upp¹ á handlegg sèr ok gekk leið sína²; fóru þau þartil er þau komu í helli Búa; var Esja þar fyrir ok heilsaði þeim³: Þykkir mèr þú, Búi, nú haft hafa vel [at máli⁴, varit hana Ólöfu fyrir vanmennemum⁵, [enda flutt hana nú úr klandri þeirra⁶; skaltu, Ólöf míu, vera hèr velkomin⁷! Ólöf kvað nú Búa mundu ráða [sínun vistum⁸ at sinni⁹. Kolfiðr¹⁰ spurði brátt töku¹¹ Ólöfar; hann mælti þá við Korpúlfr frænda sinn: til¹² sjarri var ek nú; eigi skyldi Ólöf¹³ [svo farit hafa¹⁴; enda skal ek þegar leita á fund Búa, er sár mitt er gróit. Korpúlfr segir: illa gjörir¹⁵ þú þat, sagði hann, er þú leggr eptir Ólöfu hug þinn¹⁶, skaltu ok eigi at mínu ráði leita á fund Búa, nema þú hafir menn marga¹⁷.

10.¹⁸ [Nú líðr á vetrinn, ok gjörast gróin sár Kolfiuns¹⁹, ok þá mælti hann: nú mun ek fara at

1) ok setti hana, t. B1-2. 2) gekk veg sinn sein áðr, B. 3) ok mælti, t. H; blíðlega, ok mælti, t. B1 í Marg., C; *Haandskrifterne af C-Classen og D give det følgende saaledes*: allvel hefir þú, Búi, heiman gengit, er þú hefir fengit meyjarinnar í Kollafirði, ok er mál komit, nógu hefir lún þó lengi heima setið; nú skaltu Ól. m., o. s. v. 4) fra [af máli, H; úr málum, A1; úr máli, A5-7. 5) í A1 skrevet vanmennemum; vanmönnum, A 4, 6, H; fra [af máli við Ólöfu, fyrir vanmenninu, B. 6) fra [u. A5, 6. 7) ok munu (skulu, C, D) þit gjöra ykkir gamanleika, t. B1 í Marg., C, D. 8) fra [u. B. 9) settust þau nú um kyrt, t. C9. 10) C9 begynder her det 11. Capitel. 11) til, B1. 12) u. A5-7, C. 13) lún væna, t. C. 14) fra [á burt tekin, C10; á burt tekin ef ek hefða um ráðit, C8, 11, 12; hefða ek verit nær, t. C9; ef ek hefða ráðit, t. C14; hefða ek hjá verit, t. D. 15) gjörist þat, B1. 16) er þú leggr hug (þinn, t. C) á Ólöfu, A5, 6, C, D; at þú leggr hugi eptir Ól., A7. 17) ok mun þó vandsæð hvernig lýkr, t. C8, 11, 12. 18) C8 tæller her det 8. Capitel. 19) fra [Líðr nú svo vetrinn, þar til at sár Kolf. er gróit (eru gróin, B2), B1-2.

fiuna móður mína [ok fá mér þaðan menn¹, en Grímr son þinn skal vera á morgin fyri mér við Leiruvogsá, ok þeir menn sem þú sendir til liðs við mik; Korpúlfr kvað svo vera skyldu. Um morguninn fundust þeir frændr, þar sem Kolfiðr hafði ákveðit, ok urðu þeir saman xv². Fóru þeir síðan alla þá leið, þar til er þeir kvomu undir fjallit, hjá helli Búa; var þar einstigi bratt. Þar voru uppi³ ij varðmenn⁴, vel vopnaðir⁵; höfðu þeir ok nógt grjóti⁶; sá Kolfiðr, at þeir máttu með aungu móti vinna einstigit. Kolfiðr [kallar þá ok mælti: ef Búi má heyra mál mitt, þá gáangi hann úr einstiginu, ef hann⁷ hefir heldr mauns⁸ hug en berkylvendis⁹. [Búi heyrði gjörla orð Kolfins¹⁰, hljóp hann¹¹ þá upp ok greip¹² vopn síu¹², ok kveðst aldri skyldu þola klækisorð Kolfins¹⁴. Ólöf kvað óráðligt út at gánga við þann liðsmun, sem vera mundi. Búi kveðst eigi þat hirða. Ok er Búi var vopnaðr, þá laust [þeim verk í augu hans bæði,

1) fra [tilfölicet í Margen i B1; udel. i B2. 2) xx, C, D. 3) á, t. A4, 7; uppi, A5, 6; upp í, C11; u. D. 4) menn, C1-15, D. 5) alvopnaðir, C2-6, 8, 10-13, 15; með vopnum, C9. 6) gnótt grjót, A4, 5; nóg grjót, D; nógt grjóts, B; gnótt grjóts, C15, II; nægtir grjóts, C1, 4, 6-8, 10-12, 14; nægð af grjóti, C3, 5, 9, 13; nóg grjót hjá sér, A7; nægtir nógar ok grjót mikit, C2. 7) fra [kallaði hátt, ok mælti: kom þú ofsn, Búi, ok reyn vopnifimi þina. Búi kvaðst albúinn at þeir reyndu með sér: því þat er dreingiligt at vinna ei með liðsfjölda einn mann. Kolfiþr mælti: kom þú nú ofsn, ef þú, C9. 8) karlmanns, A5, 6; karlmanns dug, A7; manns dug, C7, 14. 9) kvikindis, A3, 5, 6, C4, 13. 10) fra [u. C1-8, 10-15, D. 11) fra [Búi hljóp, C9. 12) fra [Búi greip þá, C8, 11, 12. 13) ok Búi í annann stað, t. C2-7, 13, 14, D. 14) saul. A1 her með fulde Bogstaver, ellers forkortet: kv. aldri skyldu liða ákvæðis orð, D.

at [hann varð þar báðum höndum til at grípa¹. Ólöf spurði, hvat honum væri. Búi kvað þá mundu seinkast um útgaunguna; get ek, sagði hann, at fóstura mín [hlutist nú til²; Ólöf kvað þat vel vera. Þá er Kolfiðr þóttist vita, at ekki [mundi verða útgaungan³ Búa, sneri hann⁴ á braut ok hans menn; létti hann þá eigi furr, en hann kom heim, ok undi illa við sína ferð. Þegar er⁵ Kolfiðr sneri braut frá eüstiginu, bættist⁶ Búa augnaverklarins⁷. Leið nú af vetrinn⁸.

11.⁹ En er sumra tók, ræddust þau Búi við ok Esja: vil ek nú, sagði hon, at þú liggir eigi hær leingr, heldr skaltu fara norðr¹⁰ til Hrutafjarðar, þar hefir skip uppi staðit í vetr á Borðeyri; [þar skaltu utan fara¹¹, ok freista hvat þar liggir fyrir þær; ek gjörumst nú gömul ok mun ek eiga fá vetr ólifat. Þessu næst bjó hon ferð hans ok fékk honum mann til fylgðar [ok þrjá hesta¹². Ólöf skyldi fara heim í Kollafjörð ok biða hans um iij vetr. Búi fór með fjalli inn, þegar hann var búinn, sem leið liggir. Esja fóstura hans fór¹³ á leið með honum¹⁴, ok þótti mikit fyrir at skilja við hann¹⁵.

1) fra [honum varð þat til (ráðs, t. C8), at grípa báðum höndum í (fyrir, C2, 8, 11, 12, 15) augun, C1-3, 5-15; fra næstsíðste [honum verk í augun, C4. 2) fra [villic ei at ek gáangi út, mun hún nú til hlutast, B. 3) af útgáangi, H; fra [varð af útgaungu, A6; at Búi mundi ekki út gánga, B, C8, 11, 12. 4) þú t. A1 o. fl. af Haand-skrifterne. 5) u. A3, 6, B, C. 6) bættist, A3-6; batnaði, A7, B, C, D; brátt, t. A6. 7) augnaverkrinn, A6, D; í augunum, C. 8) at ekki bar til tilþinda, t. C9. 9) B tæller her det 13., C9 det 12. Capit. 10) karlmaðr, t. C1, 3-6, 15, D; karlmannliga, t. C7, 14. 11) fra [u. C9. 12) fra [u. B1. 13) gekk, C8, 10-12. 14) ok Ólöf, t. C. 15) bað hann vel fara ok heilgan aptr koma; þau skildu at

Síðan reið Búi leið sína; ok er hann kom inn fyrir Blikdalsá¹, fann hann þar smalamann² úr Saurbæ. Hann spurði, hverir þessir menn væri; Búi sagði honum allt hið sanna. Ok þegar þeir voru skildir, ok leiti bar á millum þeirra, tók sauðamaðrinn á rás hein³, ok sagði þeim bræðrum⁴ allt um ferðir Búa. Þeir þökkudu honum sitt starf; létu þeir þegar taka hesta ok kölluðu með sér heimameun sína, vopnuðust þeir skjótt ok urðu saman xij menn; riðu⁵ þeir mikit. Búi sá eigi eptirreiðina furr en hann kom [ofan⁶ hjá⁷ Skeiðhlíð⁸; hann reið þá, þar til er hóll⁹ sá varð fyrir honum, er síðan heitir Orrostuhóll, þar nam Búi staðar ok bað förunaut sinn geyma hesta þeirra [ok gagna¹⁰; Búi [gækk upp á hólina¹¹ ok bar upp grjót at sér¹²; hann hafði öll góð vopn, ok skyrtu þá, er fóstra hans hafði gefit honum. Þá bræðr bar brátt at, hlupu þeir þegar af hestum sínum ok veittu Búa atsókn harða. Búi varðist dreingiliga, lét hann gánga [grjót í furstu. Var þat jafnsneinma, at fallnir voru iij menn af

svo mæltu, *t. B1 i Marg., B2 i Parenthes;* ok grétu allsárlega ok báðu hann v. f. ok h. a. koma, skildu at s. m., *t. C.*

1) Bliggdalsá, *D*; með Blikdalsá (*C5, 9; Blikdalsá, C15; Bleikdalsá, C13; Bligdalsá, C3, 4, 6; Blýdalsá, C7, 14; Blíðdalsá, C1*), *C1, 3, 4-7, 9, 13-15*; at Blikdalsá (*C8, 10-12; Bligdalsá, C2*), *C2, 8, 10-12.* 2) sauðamann, *C9, 13-15, D*; sendimann, *C8, 10-12.* 3) til Saurbæjar, *C8, 10-12.* 4) feðgum, *B.* 5) stíga á bak ok riða mik., *B*; þeir riðu sem mátti, *D.* 6) u. *A1-7.* 7) fra [inn á (som det synes), *C1*; yfir eina skeiðhl. (skriðhlíð, *C10*), *C2-6, 8-13, 15; út í eina skeiðhl., C7, 14.* 8) Skeiðshlíð, *A1; Skeiðshlíð, A5; Skeiðshlíði, A7; Skeiðshlíði, A6.* 9) háls, og strax nedeufor: Orr-ostuháls, *A7*; hollt og Orrostuhollt, *C4.* Denne Orrostuhóll paa-vises endnu. 10) þinga, *B*; fra [u. *C, D.* 11) saal. ogsaa *C1* her; hálsinn, *A7.* 12) fra [hafði at sér grjót upp á hólina, *B.*

heim bræðrum, enda hafði Búi þá lokit grjótinu; hann tók þá skjöld sinn ok sverð¹. Þeir bræðr sóttu at með miklu kappi, þvíat þeir voru báðir hugprúðir; fèllu þá enn ij förunautar þeirra. Voru þeir bræðr þá sárir ok allir þeirra menn. Búi var þá enn ósárr, en ákafliga vígmóðr. Í því bili kom til Eilífr bóndi úr Eilífsdal [við hinn vjta mann², ok gekk á millum þeirra³; ok með því at þeir bræðr voru sárir⁴, Helgi ok Vakr, þá gáfu þeir upp. Eilífr hað Búa fara leið sína ok svo gerði hann. Eilífr lét jarða dauða menn, en lét binda sár hinna. Eptir þat fóru þeir bræðr heim í Saurbæ, ok undu illa sinni ferð. Búi létti eigi furr sinni ferð, en hann kom norðr í Hrótafjörð, tók hann sèr þar fari, ok er þeir voru búnir sigldu þeir⁵ á haf. Þeir bræðr Helgi ok Vakr tóku sèr fari um sumarit í Kollafirði, ok fóru utan báðir; þeir tóku Noreg ok fóru til hirðar Haralds konúngs hins hárfagra, voru þeir með konúngi um vetrinn, ok þokkuðust⁶ hverjum manni vel; þeir sögðu konúngi frá skiptum þeirra Búa, [lét konúngr⁷ illa yfir því, er Búi hafði brennt hofit⁸ ok kallaði þat niðingsverk⁹.

1) fra [grjóthriðina, svo at allir brukku þeir undan; en þá er lokit var grjóthriðinni hafði Búi drepit vj (iij, C7; vij, C15) menn af liði þeirra; skaut hinum þá mjök skelk í bríngu, er eptir, voru, ok losnuðu (losuðu, C3, 4, 6-12; lösuðu, C5; hopuðu, D) þá mjök á vellinum, C, D. 2) fra [ok með honum x menn, C1-6, 9, 13, 15; með nokkra menn, C7, 14; með xij menn, D. 3) fra [ok skildi þá, C8, 10-12. 4) bæði sárir ok móðir, B. 5) *nödvendigt Tillæg efter de fleste övriga Haandskrifter; udfaldet i A 1.* 6) þokkuðust, A3-7, B1, C, D, H. 7) fra [þeir létu, C9, 13, og strax nedentfor: kölluðu þat niðingsv. 8) goðin, B. 9) hit mesta, t. C8, 11, 12.

12.¹ Nú er at segja frá Búa, þeim byrjæði seint, ok tóku Orkneyjar um haustið síðarla²; þá ræð eyjunum Einarr jarl Rögnvaldsson³. Búi [fór til hirðar jarls, ok gekk fyrir hann⁴ ok kvaddi hann. Jarl spurði, hverr⁵ hann væri. Búi sagði⁶ af hit ljósasta: ok vilda ek þiggja vetrvist með yðr, herra⁷! Jarl segir: [fylgð góð mun í þær⁸; skaltu víst vera með oss í vetr, ef þú vilt. Búi var með hirð jarlsins um vetriun. Einarr jarl hafði starfsamt [um vetrinn⁹; var Búi hinn öruggasti í öllum manna-raunum. En um vorit, er skip þat bjóst til Noregs, er Búi hafði þángat á farit, þá gekk Búi fyrir jarl, ok bað hann orlofs¹⁰. Jarl segir: hitt þykki mér ráðligra, Búi, at þú dvelist¹¹ með oss, höfum vèr þik at röskum¹² manni reynt, munu vèr leiða þik í hirðlög ok láta þik taka þar með aðrar¹³ sæmdir, ef þú vilt hèr vera. Búi þakkadi jarli með fögrum orðum, en kveðst vilja til Noregs. Jarl kvað svo vera skyldu¹⁴. ¹⁵Eptir þat sigldu þeir til Noregs, ok komu at norðarlíga, spurðu þeir, at Haraldr konúgr sat í Þrándheimi, fór Búi til Þrándheims á einum byrðingi¹⁶; ok er hann kom [til Steinkera¹⁷, þá gekk hann fyrir konúgr, er hann sat yfir borð-

1) A 7 *taller her det 7.*, C 8 *det 9. Capitel.* 2) síðla, A 5, 6, H; síð, B, C 1-6, 8-13, 15; u. A 7, C 7, 14, D. 3) *saal. A 4-7, B, C, D; i A 1 skrevet Roguson; Rögnuson, A 2, 3; Rögnason, H.* 4) *fra* [gekk fyrir jarl, A 5. 5) *hvat manna, B.* 6) *segir til sín, ok af ferðum sínum hit ljós., C 2.* 7) *í vetr, t. A 3.* 8) *fra* [fylg mönnum mínum, C. 9) *fra* [Jafnan, B. 10) *at fara til Noregs, t. B.* 11) *unir, A 7.* 12) *vöskum, A 4; góðum, C 2.* 13) *góðar, C 2.* 14) *ok bað hann vel fara, t. C.* 15) *B begynder her det 14., C 1, 3-7, 13-15 det 6., C 9 det 13., D det 5. Capitel.* 16) *einbyrðingi, A 7; byrdegi, A 5, 6.* 17) *fra* [þar, A 5, 6.

um, ok kvaddi hann vel. Konúngr spurði, hvern sá væri, hinn mikli maðr. Búi sagði til allt lút sanna. Konúngr spurði, hvar hann hefði verit um vetrinn. Búi sagði honum: ok er ek því hær komiun, herra, sagði hann, at ek vil bjóða yðr mína þjónustu. Konúngr mælti: muntu nokkut eiga hær vel kvæmt? Búi kveðst þat eigi vita. Konúngr hað kalla til síu Helga ok Vakr. Ok er þeir komu fyrir konúng, mælti hann: kenni þit [nokkut þenna hinn mikla² mann? Já, sögðu þeir, þat mundi hann reyna, ef þær værit eigi svo nær, ok gjarna biðjum vit yðr, at þær gefit okkr orlof³ til at hefna á honum harma okkarra. Konúngr mælti: á aungum manni uð-umst ek, þeim er geingr á mitt vald; sè ek ykkr aungan ágóða⁴ [þótt þær reynit með yðr jafubún-um⁵; en af því, Búi, at þú vannt þat niðingsverk, at þú brenndir inni goð vor; er öllum mönnum hæfir⁶ at tigna, þar fyrir skyldi ek hafa látið drepa þik, ef þú hefðir eigi á vort vald geingit, en nú skaltu leysa höfuð þitt með einni sendiferð: þú skalt sækja tafl til⁷ Dofra, fóstra míns, ok færa mæ. Búi mælti: hvert skal ek þá fara? Konúngr mælti: hygg þú sjálfr fyrir því. Búi mælti: þat munu niargir mæla, herra, at þetta sè forsending, en þó mun ek undir játastr; vil ek þá, at þær festið mæ grið, þar til er ek kann aptr at koma. Konúngr kvað svo vera skyldu. Búi fór þá braut úr bænum⁸, [ok var um sumarit inn í Þrándheimi⁹. Hann

1) vingat, B, C, D. 2) fra [þenna, B. 3) leyfi, A3, C, H. 4) góða (i, t. C2), C, D. 5) fra [þó þit reynit við hann, C. 6) i A1 skrevet hefer. 7) u. B, C3, 5, 13. 8) borginni, C8, 10-12, D. 9) fra [en um sum. inn í Þrándheim, B2.

fréttist þá fyri um¹ örnefni; var honum þá sagt hvar Dofrafjall² var.

13.³ Öndverðan⁴ vetr, þá er snjó lagði á fjöll, sneri Búi ferð sinni upp í bygðina⁵; dvaldist hann þá í ofanverðri bygðinni um hríð, með bónda þeim er Rauðr hét. Búi spurði Rauð, ef hann kynni nokkut ráð til at leggja með honum, at hann kæmi fram ferðinni. Rauðr mælti: marga menn hefir konúngr sent þessa eyrindis, ok hefir eingi aptr komit, ok auðsýnt er mæ⁶, at konúngr vill þik feigan; en aungra manna veit ek þeirra von, at viti hvar Dofri ræðr fyrir, nema Haraldr konúngr; en [þar þú hefir mik sóttan⁷, þá skal ek til leggja nokkut: ek mun vísa þér leið til Dofrafjalls, ok svo gnípu⁸ þeirrar, er flestir menn ætla at hellir Dofra muni í vera; haga þú ok svo til, at þú kom undir þá gnípu jóla aptan, en síðan verðr þú at leitast um⁹; ekki kann ek meira [at at gjöra¹⁰. Búi bað hann hafa þökk fyrir, ok gaf Rauð [fingrgull gott ok mikit¹¹. Rauðr þakkaði honum gjöfina: ok kom hér, Búi, sagði hann, ef svo ólíkliga

1) fr. fyrir, ef nokkurr kynni at segja honum, B. 2) Dofrafjöll væri, A7, C14, D; Dofrafjöll eru, C9. 3) *Capitelinddeling efter II alene.* 4) þá kom vetr, ok lagði snjó á fjöll, A7. 5) bygðir, A3. 6) mjök, B; u. C, D. 7) fra [alls þú h. mik heim sókt (sóktan, B), A4-6, B; fyrst þú h. m. heim sókt, A7; af því þú h. m. heim sókt (sóktan, C7, 14, D), C, D. 8) *saaledes A1 allevegne; de övriga gnípu.* 9) við, A4; leita um, C14; verðr þú fyrir at sjá, B. 10) fra [til at leggja, B; til at leggja með þér, C9; at gjöra hér til, C1-8, 10-15, D. 11) fra [fingrgull, C1, 9; fingrgull eitt, C7, 14; fingrgull gott, D; gullhring, ok var gott gull, A4; gullhring góðan, A5-7; gaf honum rautt fingrgull, C2-6, 8, 10-13, 15.

er¹, at þú komir aprtr. Búi kvað svo vera skyldu. Hann² háttar nú svo öllu sem Rauðr³ hafði mælt⁴: kom jóla aptan⁵ undir þessa gnípu ok dvaldist þar um hríð, ok sá þar [ekki⁶ líkligt⁷ til dyra. [Búi drap þá hjöltum sínum⁸ á hamrinum⁹ ok mælti: þú Dofri¹⁰! sagði hann, [lúk upp þú¹¹ höll þína¹², ok lát¹³ inn [farmóðan mann ok langt at kominn! þat byrjar þinni tign¹⁴. [En er Búi hafði þetta mælt iij sinnum, þá lét í hamrinum, sem er geingr reið, ok í því spratt¹⁵ í sundr hamarinn ok urðu á dyr, ok þvínæst gekk kona í dyrnar¹⁶, hon var mikil á allan vöxt¹⁷, hon var fögr at álitu ok vel búinn¹⁸, í rauðum¹⁹ kyrtli [ok allr hlöðum búinn²⁰, [ok digrt

1) verðr, *B*; fer, *H*; ólíklegt er, *A4*, 5; ef svo ólíklega sker, *D*; ef svo kann ólíklega (ólíklegt, *C7*, 14) ske, *A6*, *C1*, 3-7, 9-14; ef svo ólíklega kann til at bera, *C2*, 8, 15; ef þú kemst lifandi frá Dofra, hvat ólíklegt er, *A7*. 2) *B* tæller her det 15. *Capitel*. 3) *Bi* (Búi), ved *Skrivefeil*, *A1*. 4) *C9* begynder her det 14. *Capitel saaledes*: Nú kemr Búi jólakveldit upp undir þ. g. 5) jólakveldit, *C1*-7, 9, 10, 13-15. 6) mjök, *t. C1*-3, 5-11, 14, 15. 7) fra [óglögglega, *D*; eingin líkindi, *H*. 8) fra [síðan drap hann sverðshjöltum, *H*. 9) hamarinn, *A2*, 3, 6, 7, *B*, *C1*-7, 9, 10, 13-15, *D*, *H*; bergit, *C8*, 11, 12. 10) hinn ágætli (ágætastli, *C13*) konúgr, *t. B*, *C*, *D*. 11) *u. A4*, 6, *C*; fra [lát upp, *B*, *H*. 12) þinni, *C15*. 13) lofa inn farmóðum manni langt at komnum, því þ. *o. s. v.*, *H*. 14) fra [þann mann er her, *C*; fra næstsíðste [lúk upp höll þinni ok lát mik fá greiða, *D*. 15) sprakk, *H*. 16) dyrin, *A4*; ok kom kona til dyra, *A7*. 17) *A1* skriver vögst; fra [síðan brast upp bergit (bjargit, *C15*), ok sá hann at kona stóð þar, stórmannleg á allan vöxt; hann bað hana (hann kvaddi hana ok bað, *C8*, 10-12) við sér taka, en hún gegndi því þá ekkli, *C*; - þá var hellinum upp lokit; gekk Búi þar inn í hellirinn. Konúgr átti eina dóttur, sú er Friðr hét, *D*. 18) ok útbúin (*ur. af* ūlb., *d. e. velb.*), *H*. 19) skarlat, *C*; gullofnum skarl. k., *D*. 20) fra [*u. A4*-7; hlaðbúnum, *H*; ok allr hlaðbúinn, *B*; ok allr með gullhlöðum búinn (lagðr, *C2*), *C1*-7, 9, 13-15, *D*; með gullhlöðum, *C8*, 10-12.

silfrbelti um sik; hon hafði¹ slegit hár², sem meyja síðr er, [var þat mikit ok fagrt³; hon hafði fagra hönd [ok mörg gull á⁴, [ok sterkligan handlegg⁵, ok öll var hon listulig⁶ at sjá⁷. Hon⁸ heilsaði [hinu komna⁹; hann tók því vel. Hon spurði hann at nafni; hann sagði henni¹⁰; eða hvert er þitt nafn eða kyu¹¹? Hon segir: ek heiti Friðr, dóttir Dofra konúngs; eða¹² því [herr þú, maðr, um herbergi vor? sagði hon¹³. ¹⁴Ek vil hitta fíður þinn ok biðja hann jólavistar; hann er einn frægstr¹⁵ konúngr. Friðr mælti: ekki ertu [ólíkligr¹⁶ maðr¹⁷ at sjá; kalla ek ráð at þú gánger inn með mér.

1) hún hafði um sik silfrbelti ok gekk með sl. h., C. 2) á höfði, t. B2. 3) fra [u. A7. 4) fra [u. A4-7; ok mjóa (u. C8, 10-12), ok gull á öllum fingrum, C. 5) frið á ásjónu, t. II. 6) listileg, A3, B1; lystileg, A2, 7, H; ástúðleg, A5; ágætleg, D; fra [var hún tignarleg, C1-8, 10-14; ok í öllu var hún tignarleg, C9. 7) sér, B1; fra [hún var tignarleg álit, C15. 8) D forkortar her saaledes: Búi gekk at hallardyrum. Friðr gekk á móti honum; hann heilsaði henni; hún tók vel kveðju hans. Hún tók í hönd honum ok komu þau í lítið hús, ok var þar hurð fyrir, þá komu þau í mikit herbergi; þar var allt tjaldat, o. s. v. 9) manni, t. A4-7, B, H. 10) hann sagðist Búi heita, A7. 11) segir hann, t. H; fra [á manninu vel, ok spurði hann at heiti. Hann kvaðst Búi heita; en hvat heiti þér? (segir hann, t. C2), C1-7, 10-15; á m. vel, ok sp. hann at h. Hann kv. Búi heita; hann spyr hana at nafni, C9; manninum vel, ok spurði hverr hann væri. Hann kv. B. heita, ok spurði hana at nafni, C8. 12) u. C1, 7, 14; ok, C2-6, 10-13, 15. 13) fra [komstu, maðr, upp í herbergi vort, A7; ber þú (nú, t. C1, 7, 14) hér at bergi voru (at berginu, C2), s. h., C1-3, 5-11; ber þú hér at dyrum, s. h., C4; ber þik hér at bergi, s. h., C15. 14) Búi svarar, B (istedenfor Ordene sagði hon, i Slutningen af foregaaende Sætning). Hann svarar, t. II. 15) hinn fríðasti, C1-7, 14; fræknasti, C15; hinn ágætasti, C8, 10-12; hann er sagðr ágætr höfðingi, C9. 16) ólíkr, A3; úgíptuligr, H. 17) fra [ólíðmannlegr, B.

Búi gjörði svo. Fríðr bað þá aptr lúkast hellinn, ok svo var¹. Þau geingu þá um stund², ok lýsti af eldi. Hon sneri þá³ út at hjarginu í einum stað; var þar fyrir hurð, [ok önnur, ok⁴ þá komu þau í lítið herbergi; þat var allt tjaldat, ok ágæta vel umbúit⁵. Fríðr mælti: hær skaltu, Búi, setjast niðr ok hvíla þik, ok leggja af þær vopn þín ok vosklæði; hann gjörði svo. Síðan skaut hún fyrir þau⁶ fögru borði, [ok hjó þat⁷; bar síðan at honum munlaug⁸ af silfri [ok dýran dúk⁹; því næst bað hon hann sitja ok snæða; tók hon þá góða vist ok ágætan drykk¹⁰. Allr borðbúnaðr var þar af¹¹ silfri, ok [við gull búinn: diskar ok ker¹² ok spæmir. Fríðr settist þá niðr hjá Búa, ok snæddu ok drukkku bæði saman. Hon bað hann þá segja sér allt af¹³ sínum ferðum. Búi gerði nú svo, at hann sagði henni allt¹⁴ af þarkvomu sinni. Nú hefir þú vel gjört, sagði hon, at þú hefir ekki [dult mik hins

1) varð, *B, H*. 2) um st. eptir hellinum, þar til at lýsti af e., *H*. 3) *fra* [(Fríðr m.: ekki er) illt hann at sjá né finna, ok skaltu gánga með mér. þau sneru, *C*. 4) *fra* [hún opnar hana, *A5, 6; u. A7*. 5) *fra* [ok herbergi lítið; ok er þau komu í herbergit var þat allt innan tjaldat ok ágæta vel búit, *H*. 6) hann, *A4-6, C7, 14*; honum, *C15*; skaut h. upp fyrir honum, *D*. 7) til virðulega, *t. H*; *fra* [borðit var glæsiligt, *C2*; *fra* [*u. C*. 8) *saal. A1*; munnlug, *A2-6, B1, C3, 5-9, 11-13, 15, D, H*; munnlög, *A7, C1*; munnlug, *C2*; mundlaug, *B2, C4*; mundlug, *C10*. 9) *saal. B1-2, C1-6, 8-13, 15*; drykk, *A1-6*; drukk, *D*; *fra* [ok silfrdreginn dúk, *C7*; ok bað hann taka handlaugar, *H*. *Fra næstsíðste* [ok bar fyrir hann silfrdreginn dúk ok munngát, *C14*. 10) *fra* [því næst bar hon fyrir hann mat, ok lét undir vnanan disk, *A7*. 11) við gull ok silfr búit: drykkjarker ok spæmir, *C*; allr borðbúnaðr var af gulli gjörðr, ok silfrbúin drykkjarker, *D*. 12) krús, *A5*; krúsir, *A6*; *fra* [gullbúin diskar, *A7*. 13) um sína hagi ok ferð, *A4-7*. 14) öll rök til þarkomu sinnar, *A4, 5, B, C*; rök ok tilgáng til þarkomu sinnar, *A6*.

sanna¹, má [vera at þèr verði ekki mein at því²; en vita þóttumst ek áðr³; en marga menn hefir Haraldr konúngr sent eptir taffi þessu, ok hefir faðir minn öllum tortínt⁴; en nú mun ek gánga at finna hann, ok segja honum [hvar komit er⁵. Fríðr gekk þá á braut ok var [á brutt um hrið⁷. Búi fagnaði henni vel ok spurði, hvat þau faðir hennar hefði við talast. Hon kveðst hafa sagt honum, at skógbarn⁸ eitt lítið væri komit; hann læt vilja sjá þat; ek sagða, at þat varð at hvílast [í nótt: skaltu nú hèr sofa⁹ í nótt í mínu herbergi. Hann lét sèr þat vel líka[. Skemtu þau sèr þar¹⁰ um kveldit¹¹.

14.¹² Búi vaknaði um morguninn¹³ ok var þá ljóst af degi. Fríðr spurði, hversu sofit¹⁴ hafði; hanu lét vel yfir. Hon bar þá at honum ágæt klæði, ok mælti: nú skaltu halda þèr upp vel, er þú geingr fyrir föður minn, ok kref hann djarfliga jólavistar. ¹⁵Geingu þau [þá fram í hellinn¹⁶. Síðan gekk hon fyri, þar til er fyri urðu hurðir, ok þvínæst komu þau í mikit herbergi; [þat var allt

1) fra [leynt mik einsamla, C1, 2, 4, 6-8, 10-12, 14, 15; leynt mik þínu eyrindi, C3, 5, 9, 13; leynt mik þessu, D. 2) fra [þat verða, at ei hendi þik mein at þessu, H. 3) eyrindi þitt, t. C, D; þat, at marga m., H. 4) saal. A1, B1; tortínt, B2, C. 5) fra [þína hærkomu, H. 6) B *begynder her det* 16. *Capitel*. 7) fra [leingi í burtu, C, D. 8) skeggbarn, A4-7, B, C1-15, D, H. 9) fra [u. C. 10) fra [ok sofnaði skjótt, B1 fra *förste Færd, men Textens Læsemaaade senere tilsat*. 11) ok sváfu of um nóttina, t. H. 12) A7 *begynder her det* 6. *Capitel*. 13) snemma, t. H. 14) sofnast, A4-7, C, D, H; hversu hann hefði sofit, B. 15) C8 *begynder her det* 10. *Capitel*. 16) fra [Fríðr þá í ofhelli einn, H.

altjaldat, ok hálmr¹ á gólfi². Maðr sat í öndögi³ [á hinum⁴ æðra⁵ bekk⁶, mikill ok fríðr; hann hafði skegg mikit ok hvítt af hæru⁷; þessi maðr var vel búinn, ok allr sýndist Búa hanu öldrmannligr⁸. Hvortveggi bekkur var [skipaðr af fólki⁹, ok voru þeir margir heldr stórleitir. Konur sátu¹⁰ um þvert herbergit, ok var sú bezt farandi¹¹ er í miðju¹² sat. Borð stóðu um allt herbergit, ok vist fram sett, ok sú ein er mönnum [sómði þann tína¹³ at neyta; [þar geingu ok úngir menn¹⁴ ok skeinktu¹⁵. Fríðr gekk fyrir háætismanninn ok [heilsaði á föður sinn¹⁶. Þessi hinn skeggjaði maðr svaraði¹⁷ vel dóttur sinni; þóttist Búi nú vita, at þat mundi vera Dofri; gekk hann¹⁸ þá fyrir hann¹⁹ ok mælti svo: sit heill, Dofri konúngr, með hirð glaða²⁰!—Dofri tók vel orðum hans ok mælti til dóttur sinnar: er þetta þat skógbarn²¹ er þú sagðir mēr frá í gær? Svo er, faðir, sagði Fríðr. Dofri mælti: fáir koma slíkir úr Mann-

1) hjálmr, A7, C1. 2) fra [u. C9. 3) öndugi, A3; öndvegi, A2, 4-7, B, C1-7, 9-12, 14, 15, D, H; öndegi, C8, 13. 4) hinn, A3-7, C, D, H. 5) hæggra, C1, 10, D; hærgra, C7, 14. 6) fra [u. B. 7) lærun, A5-7, B, C, H. 8) aldrmannligr, C1-6, 8, 10-12, 15, D; vörpumannligr, H; mannligr, A7, C13; alldigr, C7; mjök digrligr, C14; stórmannligr, C9. 9) fra [alskipaðr (alsetinn, C3, 5, 9, 13) af mönnum, C2-6, 8-13, 15. 10) þar á palli, t. H. 11) búinn, D; farin at álitu, H. 12) miðju, A7, C, D, H. 13) fra [vel sómði, C7, 14; sómði vel, C13. 14) fyrir, t. C8, 10-12. 15) skemtu, C4, 8-12, 14, D; fra [stóðu þar ok úngir menn frammi, ok skeinktu fyrir borðum, H; fra [u. C13. 16) fra [mælti: ver heill faðir minn, ok þínir menn, C8, 11, 12. 17) sagði velkomna dóttur sína, A4; sagði: velkomin dóttir!, A5-7. 18) fra [ok sagði hana velkomna; Búi gekk, C8, 11, 12; Búi gekk þá fyrir háætismanninn ok m., C10. 19) háætismanninn, C11, 12. 20) góða, C2; m. hirð yðra glaða, C7; m. hirð yðar góða, C14. 21) skeggbarn, A4-7, B, C, D, H.

heimum, nema Haraldr konúgr fóstri minn, hann er lángr fyrir¹ alla; eða hvert er þitt eyrindi til vor? Búi mælti: því er ek hér kominn, at biðja yðr jólavistar; er ek útlenzkr maðr, en heyri margt sagt af frægð yðvarri²; nú þótti mér ófróðligt³ at sjá eigi svo tíguligan höfðingja⁴. Dofri segir: vel mælist þér, vil ek at þú sèrt með oss⁵; skaltu drekka inni með oss um daga, viljum vèr þá eiga tal við⁶ þik, skaltu skipa öndegi⁷ hit óæðra⁸; en á kveldum skulut þit Friðr dóttir mín skemta ykkir í stofu hennar, þvíat þér mun þá þykkja húskarlar⁹ mínir heldr leikmiklir. Búi þakkaði með fögrum orðum höfðingligt boð ok fagra tilskipan¹⁰; gekk hann þá um þvert gólf, ok Friðr með honum. Hon bað þá upp standa iij er þar sátu áðr, ok svo var. Síðan lét hon taka undir þau fögr hægindi, ok settust þau þar á; sátu þar um daginn. Dofri spurði Búa margra hluta, en Búi leysti úr öllum vel¹¹. En er aptna¹² tók, geingu þau fyri Dofra ok heilsuðu á hann; hann bað þau vel fara; geingu þau þá til

1) saal. A1-3, B2; yfir, A4-7; yfir alla fram, C1-6, 13, 15, D; yfir aðra (menn, t. C14) fr., C7, 10, 14; yfir aðra menn, C8, 11, 12; fyrir öllum, B1, H; honum er enginn líkr, því hann er lángr yfir aðra fram, C9. 2) ok rausn, t. C1-6, 8-13, 15, D. 3) svo lángr sem ek er at (ek var, D) kominn, t. B1 i *Margen*, B2 i *Parenthes*, C, D. 4) ok höfðingligan mann, A4, 5; svo burðuglegan ok höfðinglegan mann, sem þér erut, A7. 5) um átta daga, t. B1 *ifølge en senere Forandring af Afskriveren, efter andet Haandskrift*. 6) með, H; með þér, C1-6, 8, 10-13. 7) saal. i A1, 6, C8, 13; öndugi, A3; öndvegi, A4, 5, 7, B, C1-7, 9-12, 14, 15, D, H. 8) æðra, ur., A7, C7, 13. 9) höttkollar, A7. 10) B *begynder her det 17. Capitel*. 11) C13 *begynder her det 8. Capitel*. 12) i A1 *utydeligt og afbleget, men denne Læsemaade findes tydelig i A4-7, B1-2, C1-15, D; kvölda, A2, 3, H*.

herbergis hennar¹, [ok voru þar um nóttina². Með þeim hætti liðu jól úr garði³. Áffaradag jóla⁴ gekk Búi fyrir Dofra, ok mælti: þèr hafit veitt mèr [höfð-íngliga, sem von var at⁵; nú þó at mèr þykki hèr gott, þá skal [ek þó eigi ásætni⁶ við yðr hafa⁷. Dofri mælti: þú, Búi, skalt [vera hèr velkominn í allan vetr⁸, ef þèr þykkir þat betra. Búi þakkar honum nú af nýju sinn velgjörning. Hèldu þau Fríðr nú sínum háttum sem fur var sagt. Leið nú á vetrinn; ok er fár nætr voru til sumars mælti Búi til Fríðar: hverja ætlan hefir þú á[, at verða skuli⁹ mitt eyrindi? ek vil biðja þik, at þú leggir til nokkur orð við föður þinn. Fríðr segir: kemr þèr ekki þat í hug, at þú munir svo hafa verit hèr í vetr, [at þú eigir aunga von síðan¹⁰ at koma í Mannheima? Er þèr þat at [gjöra í kunnleika¹¹, at ek geing með barni þínu. Búi kveðst því ekki

1) síns, *H.* 2) *fra* [Fríðr mælti: þèr mun þykja ek manugjarnlega tala, Búi, hvort viltu heldr einn liggja eðr sofa hjá mèr? Búi mælti: opt er dauftlegt einsömlum (at liggja, *t. C, D*) ok mun ek þess skjótara ljósa sem kostir eru ójafnari, ok vil ek vit hvílumst bæði saman. Svo skal vera, Búi, segir Fríðr; lögðust þau síðan niðr ok skemtú sér (sváfu af, *t. C, D*) um nóttina, *B1 (i Margen), B2 (i Parenthes), C, D.* 3) liðu nú tímar, *A3*; liða nú tímar fram, *H.* *Her er een Side i A1 meget afbleget og vanskelig at læse, hvoraf man uden tvivl maa forklare sig de usædvanlige Afvigelser i A3.* 4) *fra* [síðasta jóladag (dag jóla, *H*), *A3, H*; affangadag jóla-anna, *ur., A4-6.* 5) *fra* [mikla virðing ok eptirlæti, *A3, H.* 6) ásælni, *A7*; ágirni, *D.* 7) *fra* [ek eigi ásætinn (ásællinn, *C2, 9*; þrásætinn, *C4, 8, 10-12*) við yðr (yðar tígn, *C15*), *C*; þó í burt halda hëðan, *A3, 6, H.* 8) *fra* [oss hèr velkominn í helli vorum, *A3, H.* 9) *fra* [um, *B, C8, 10-12, D.* 10) *fra* [at þú munir eiga þeirrar liðsemdar von, *A3*; at eigi munir þú eiga þeirrar línkindar von, *H.* 11) *fra* [segja í heimugleika, *A3, H*; í kunnugleika at segja, *A7.*

vilja í móti mæla; en þó væntir ek, at þèr mun nokkurninn¹ vel fara til mín. Fríðr mælti: illt mun mér [nú þykkja, at þú sèrt drepinn², þótt þú værir³ þess verðr; mun ek nú heldr gánga til föður míns í dag, ok vita hvar komi⁴ þínu máli. [Um daginn, er fólk var komit í sæti, gekk Fríðr til föður síns⁵ ok settist í knè honum, ok lagði hendr um háls honum ok mælti⁶: hvernig ætlar þú, faðir, at skiljast við Búa, vetrgest þinn? Væri þat nú höfðingligt at gjöra vel til hans[; munu at gjarnara ágætir menn yðr heimsækja⁷. Dofri segir: [hvernig vel vildir þú, dóttir, at ek lúka við hann⁸? Fríðr mælti: gef honum ágætar gjafir, [faðir! þá má þat sjá, at hann hefir mikinn höfðingja ok ágætan heim sótt⁹. Dofri mælti: hvat skal [þar til velja¹⁰? Fríðr mælti: gef honum tafl þat, er Haraldr konúngr hefir opt eptir sent ok [þar með fingr-

¹) nokkut, A3, H; nokkurn veg, A4-7, B; u. C. ²) fra [þykk. at sjá þat þú sèrt hær (inni, t. H) dr., A3, H; illt þykkir mér at sjá þik dr., C. ³) sèrt, A4-7, C, D. ⁴) ek kem, A7; v. hvat ek fœ komit, H; hvar þínum málum kemr, C. ⁵) fra [eptir þetta gekk Fr. fyrir föður sinn, A3, H. ⁶) Her er eet Blad taft af A3. ⁷) fra [þar hann hefir þik heimsókt, H. ⁸) saaledes synes A1 at læse, skjöndt Stedet er meget utydeligt; de övriga Haandskrifter give det paa forskjellige, tildeels aabenbart forvanskede Maader, fra [: hvernig vel vildir þú duga at ek lijka við hann, A4, 5; hvernig vel vildir þú duga (det följg. udel.), A6; hvernig vildir þú at ek gjörði við hann, A7; hvern veg vildir þú, dóttir, at ek likta vel (at ek lyk . . . , B2) við hann (at e. gjöri vel til hans, B1 í Margen med samme Haand), B1-2; hvernig viltu, dóttir (u. C9), at ek gjöri til hans, C1-15, D; hverja velvild viltu at ek sýni honum, H og A2, der stiltiende optager Hs Læsemaader istedenfor de utydelige Steder i A1. ⁹) fra [svo hann hrósi þeim, er hann kemr í Mannheima, H og A2. ¹⁰) fra [ek til taka, honum at gefa, H, A2.

gull¹; má hann þá kaupa sik í frið við konúng með taflinu², en fingrgullit³ skal hann eiga til menja⁴. Dofri mælti: ráða skaltu þessu, dóttir, at sinni, því at ek má þèr eigi synja. Þá gjörir þú vel, faðir, sem von var; gekk hon þá braut, ok til sætis síns. Liðu þessir dagar til sumars; ok sumars dag hinn fursta mælti Friðr til Búa: nú skulu vit snæða hèr í stofu minni; síðan taktu klæði þín ok vopn, ok lát þat⁵ til reiðu; þú skalt hèr skamma dvöl eiga frá því þit faðir minn skilit⁶. Eptir þat geingu þau á fund Dofra; var hann þá kominn undir borð. Dofri heilsaði þeim ok bað þau sitja ok drekka; þau gjörðu svo. Þá mælti Dofri: [þú, Búi⁸, hefir hèr vel verit í vetr at vorri vitund, ok til [marks viljum vèr⁹ at þat sjáist [með sönnum jarteignum¹⁰, at þú hefir oss heim sótt: tafl er hèr, er ek vil gefa þèr; þenna grip veit ek svo, at Haraldi konúngi fóstra mínum leikr mestr hugr á; gullhríng þenna skaltu þiggja at mèr. Búi þakkaði honum með mörgum fögrum orðum sinn velgjörning ok þá miklu sæmd, er hann gjörði til hans¹¹, ok bað hann sitja allan¹² konúnga heilastan. Eptir þat tóku

1) þitt, t. C; fra [góðan gullhríng, H, A2. 2) því hann er orðinn fyrir hans reiði, t. H. 3) hrínginn, H. 4) minna, B; menta, C1, 3 (forandret til menja), 4; merkja, C9; mentra, C7; metorðs, D; merkis, at hann haf oss heim sótt, C2. 5) ok haf þik, A4-7. 6) qveðiest, B; hafit við talast, A4-6; talist við (ok svo gjörði hann; snæddu þau nú ok drukku, t. C9), C, D. 7) C9 *begynder her det 15. Capitel.* 8) fra [saal. A4-7, B, C, D; udel. i A1 uden Lacun. 9) fra [margs þóknast mèr, ok, C, D. 10) fra [u. A4-7. 11) síðan kvæddi hann Dofra konúng, t. H. 12) saal. A1; allra, sædvanligere, A4-7, B, C; u. D, H.

þau¹ orlof [til handa Búa², ok sneru þá í brutt. Sem þau komu til hellis dyra, þá laukst upp hellirinn; gekk Friðr þá út ok mælti til Búa: nú er svo komit, Búi, sem ek sagði þèr, at ek geing með barni þínu; skal ek nú segja þèr, hver skipan á því skal vera: ef þat er meybarn, þá skal þat hèr vera með mèr, en ef þat er sveinn, þá mun ek þèr senda hann er hann er xij vetra gamall; skaltu þá vel við honum taka; en ef þú gjörir eigi svo, þá muntu á þínum hlut³ kenna⁴; hvergi mun ek leiða þik⁵, far [þú vel! segir Friðr⁶. Eptir þat skilja þau.

15.⁷ Gekk⁸ Búi leið sína, ok lètti⁹ eigi furr en hann kom til Rauðs; tók hann vel við honum ok spurði at ferðum hans, en Búi sagði af hit sanna. Rauðr mælti: mikla gæfu hefir þú borit til um þína för¹⁰; en svo muntu eiga við at búast, at eigi mun Haraldr konúngr þessu einu við þik hlíta, þvíat nú mun hann etja á þik því trölly, er ek¹¹ veit mest í Noregi, en þat er blámaðr sá, er mörgum manni hefir at bana orðit; nú vil ek gefa þèr fángastakk, þanu er þú skalt þá hafa; væntir ek þá, at þú munir eigi allmjök kenna, hvar sem hann leggr at þèr krummur sínar; þvíat hann brýtr bein í flestum, ef hann deyðir eigi. Búi þakkaði Rauð sinu

1) tók Friðr orðlof, H. 2) fra [u. B; tók Búi orlof af Dofra konúngi, ok sneri síðan burt, C, D. 3) hluta, A7, B1 först, men í Marg. þ. hag kenna nokkurs; hag, B2. 4) nokkurs, t. C. 5) tilf. efter de övr., udfaldet i A1; hvergi m. ek lengra fylgja þèr, segir hún, ok farðu nú vel, mælti Fr., H. 6) fra [heill ok vel; ok hvarf hon (at, t. C2-7, 14, D; frá, t. C9, 13) honum (ok hv. til hans, C8, 10-12), C, D. 7) A7 tæller her det 7. Capitl. 8) síðan eptir skilnað þeirra gengr Búi leiðar sinnar, H. 9) i A1 rettet fra lætr; derfor lætte. 10) um þinn frama, C. 11) hann veit verst, A7.

velgjörning; dvaldist hann þar nokkurar nætr², fór³ síðan ofan í Þrándheim; spurði hann þá til konúngs, at hann var at Steinkerum. Sem Búi kom þar, gekk hann á konúngs fund ok kvaddi hann. Konúngr leit við honum ok mælti: ertu þar, Búi! [Hversu tók Dofri³ þèr? Já⁴, herra! sagði Búi⁵, yðar naut ek at, því⁶ vel fór Dofra⁷ til mín. Konúngr mælti: vartu með Dofra í vetr, eða fèkktu tafli⁸? Já, herra! sagði Búi; [fèkk ek tafli⁸. Konúngr⁹ mælti: kom til mín á morgin með þat. Búi kvað svo vera skyldu. ¹⁰Um daginn eptir kom Búi fyrir konúng, er hann sat [yfir drykkjuborðum¹¹, ok færði honum tafli⁸, ok er konúngr sá þat, mælti hann: þú ert mikill maðr [fyrir þèr¹², Búi, sagði konúngr; hefir þú sannar jarteignir, at þú hefir Dofra fundit; þetta tafli hefir hann aldri viljat fyri mèr laust láta; en svo gildir sem þú ert, þá verðum vèr at sjá nokkut af þínu afli, ok skaltu fást¹³ við blámann vorn¹⁴. Búi segir: þat hugða ek, ef ek [fengi tafli¹⁵, at þèr mundit mik láta fara í friði. Kon-

1) ok hvíldist þar, t. B. 2) B1-2 *begynde her det 18. Capitel.* 3) við, t. B. 4) *overstregget i B1 og allvel tilsat isteden i Margen;* vel, B2, C, D. 5) hér em ek, ok, t. H. 6) *Flere af de bedre Haandskrifter (A4, B1, C1, 3, 5) interpungere anderledes:* naut ek at því, vel fór o. s. v.; *saal. ogsaa H* (n. ek at því, þat vel t.). 7) *fra* [já, herra! (segir hann, t. A5). Hversu tók Dofri þèr? (segir konúngr, t. A5). Yðvar naut ek at því, vel fór D. (naut ek þar, herra! segir Búi, ok vel t. D., A7), A4-7. 8) tafli⁸, A4-7, H; *fra* [u. C, D. 9) *med dette Ord begynder A3 igjen.* 10) *C8 begynder her det 11. Capitel.* 11) borðum, C, D; *fra* [undir borðum, A4-7. 12) *fra* [u. B. 13) reyna fang, B, C1-13, 15; r. fangbrögð, C14; reyna þik, D. 14) er Bölverkr heitir, t. B1 i Margen, C, D. 15) *fra* [*efter* A4-6, B; gæti fengi¹⁵ t., A7; fengi-

úngr mælti: þetta er lítilsvært, at taka eitt fáng. Búi segir: dýrt er drottins orð; vil ek þat nú skilja til við yðr, herra, ef svo ólíklegt er¹, at ek bera af honum, at þær gefit mér [upp reiði yðra², ok gott orlof til Íslands. Konúngr játaði því. Eptir þat lagði konúngr³ til [hólmstefnunnar frest⁴, at þetta fáng tækist, því at hann vildi at sem flestir sæi⁵. En er sú stund var liðin, þá lét konúngr blása til öllu fólki út á víðan völl. Sem konúngr [ok mikit fjölmenni var þar komit⁶, þá bjóst Búi til fangs. Hann fór í skyrta sína, þá er Esja hafði gefit honum, ok furr gátum vèr; síðan stepti hann yfir sik fángastakki þeim, er Rauðr gaf honum; fór þá til leikmótsins⁷. Konúngrinn lét þá leiða fram blámanninn⁸, ok hældu á⁹ honum iij menn; hann grenjaði fast ok lét tröllsliga¹⁰. Þar var svo hátt-að, at þar var slètrr völlr, en þar um utan hæðir¹¹ miklar; sat þar á fólkit umhverfis. Á vellinum stóð ein [bella mikil [ok upp-þunn¹² niðr í völinn¹³;

yðr t., C, D; A1 udel. fra [uden Lacun; A3, H dække Feilen ved at læse: þat hugða ek, at þær m. o. s. v.

1) ólíkt er, A3; ólíklega (ólíklegt, A5,6) kann vera, A4-6; ólíklega kann ske, A7; ólíklega fer, H; ef svo (kann til at bera þó, t. i Margen) ólíklegt sè, B1; ólíklega kann til at bera, C; ólíklega ber til, D. 2) fra [frið, C. 3) Búi, A5,6. 4) fra [hálfsmánaðar stefnu, A4-7, B; hálfsmánaðar frest, C; hálfsmán. stefnu frest, D. — lagði kon. frest, nær þetta t. tæk., H. 5) Liðr nú at þeim tíma, t. C9. 6) fra [var þar kominn, A4-7. 7) fór h. þar til leiks, er mótið var, C1-7, 13, 14; fór þar til er mótið var, C8-12, 15. 8) Bölverk, t. B1 i Marg.; Bölverk, C1-7, 13, 15, D. 9) u. A3-7, B1, C, D, H. 10) ólmliða, C; ámatliða ok ólmliða, D. 11) hlíðar, C4. 12) en þykk, t. H. 13) fra [u. A4-6; ok uppþunn (þunn, B2), en við við jörð, B1-2; ok uppþ., niðr í jörð (velli, C14) stóð hún fóst (fast, C7, 14, D), C1, 7, 14, D.

þat kölluðu þeir fanghelli¹. Búi gekk þá fram fyrir konúng ok mælti: hvar er sá maðr, herra, er þèr ætlit mèr fang² við? Konúngr mælti: sè³ hvar þeir halda honum [fram á völlinn⁴. Búi mælti: ekki sýnist mèr þat⁵ maðr; trölli sýnist mèr þat líkara⁶. Konúngr [mælti: vèr skulum freista þín⁷ skamma stund⁸, ef vèr sjám at þú hefir ekki⁹ við¹⁰. Búi mælti: þèr munit ráða vilja. Eptir þat gekk Búi fram á völlinn, ok er fólkit sá hann, þá mæltu margir, at þat væri illa er trölfi skyldi etja¹¹ upp á jafndreingiligan¹² mann. Þeir létu þá lausan blámanninn; hljóp hann þá grenjandi¹³ at Búa; ok er þeir mættust, tókust þeir [afar fast ok sviptust¹⁴; skildi Búi þat skjótt, at hann var mjök aflvani fyrir þessu kykvendi; forðaði hann sèr þá við föllum, en stóð þó fast ok fór undan víða um völlum. Skildi Búi [þat, at hann tók svo¹⁵, at bein

1) fanga hellu, A6, 7, B2, C1, 7, 14, H; fra næstsíðste [fangahella, C2; fangahella, uppþunn (u. C13), jarðföst, C3-6, 8-13, 15. 2) er ek skal glíma v., C, D. 3) sjá, A3, 6, 7, B1, C, D, H. 4) vellinum, H; fra [þar fram á vellinum, A4-7, C, D. 5) hann, H. 6) tröll er hann at allri sköpun ok yfirbragði, C, D. 7) fra [kvað hann skyldi freista við hann (skyldi við freista, C2, 4-6, 9), C1-7, 9-12, 14, 15; m. þú skalt fr. við hann, C8; segir hann skuli freista um, C13. 8) munum vèr skilja ykk, t. C9, 13. 9) u. B1-2. 10) þú skal skilja ykk, t. C2. 11) at trölfi væri ætlat á svo góðan dreng ok göfugligan, C14. 12) jafngöfugligan, C7; hann, mennskan, A4; hann, svo vaskan, A5, 6. 13) bejandi á móti Búa, C14. 14) fra [á fast ok sv., B2, C1; á ofurf. ok sv., C14, D; á afar fast, ok sviptast heldr sterklega, H; á ok sv. injök fast, C2; á ok sv. ofurfast, C3-13, 15; á með miklum sviptungum, A5, 6. 15) fast, t. A4-7, B; at Bölverk tók svo fast á honum (fast at beinum hans, at þau m. br., C3, 5, 9, 13), C, D; fra [u. H.

hans mundi¹ brotna ef eigi hlífði² honum klæðin. Þat skildi Búi, at blámaðrinn vildi færa hann at hellunni. En er þeir höfðu at geingizt³ um stund, þá mæddist blámaðrinn ákaffiga, ok [tók at láta í honum, sem þá at lætr⁴ í göltum, þá er þeir⁵ gángast at, [ok á þann hátt felldi hann froðu⁶. Ok er Búi fann þat, lét hann hörfazt undan at hellunni. Blámaðrinn herti þá at⁷ af nýju, ok [voru ógrlig⁸ hans læti at heyra, þvíat hann⁹ var drjúgum sprúnginn¹⁰ af¹¹ sókn. En er Búi kom at hellunni, svo [at hann kenndi hennar¹² með hælunum, þá herti blámaðrinn¹³ at¹⁴, slíkt er hann mátti. Búi brá þá við, er minnst var von, ok hljóp hann þá öfugr yfir helluna; en blámanninum urðu lausar hendrnar ok skruppu af fángastakkinum. Búi kippti þá at sèr blámanninum, slíkt er hann mátti; hrataði¹⁵ hann þá at hellunni, svo at bringspalir¹⁶ hans [tóku þar sem hvössust¹⁷ var. Þá hljóp Búi ofan á hann með

1) mundu, A3-6, B1-2, C1, 7-15; hefðu brotnat, A7; mundu brotnat hafa, H. 2) hlífðu, A3, 5, 6, B2, C1, 3, 5, 6, 8, 9, 14, 15, H; hefðu þeim ei hlíft klæðin, A7. 3) gengit, B, C1, 2, 6, 7, 14. 4) sem hrigtr, B1-2. 5) fra [grenjaði, sem þá geltir g. a., A5, 6. 6) sem hestr, t. B1 í Marg., B2 í Parenthes, C; fra [með froðuföllum, D. 7) u, B1; herði þá af n., B2; herti sik þá enn at n., C, D. 8) saal, A3-6, B2, C; óurlig, D; ógrlið, A1; ógnarleg, C13; ofurlig, A7, H. 9) fra [var ógurlegr, hann hixti at heyra, ok, B1. 10) h. var at spreng kominn, C. 11) mæði ok, t. B. 12) fra [hann nam, B. 13) hann at blámanninum, A4. 14) á, B1; sik, B2; herti Böilverkr sik, C, D. 15) hrasaði, A3, 6, C1-13, 15, D, H; razaði, d. s., C14; hrapaði, A5, 7; hrattaði, B2; herdti, A4. 16) bringspalirnar, C1, 10, 11, 14; bringspalirnir, C12; bryngspalirnar, D. 17) hvassast, A3, H; tóku við þar sem hvassast var, A6; komu þar sem hvössust var hellan, A7; svo bringspelir hans mættu þar sem hvössust (hvöst, B2) var hellan, B1-2.

öllu afli; geingu þá í sundr bríngspelinir¹ í blámanninum², ok því næst var hann dauðr. Margir töluðu um, at þetta væri mikit þrekvirki. Búi gekk þá fyrir Harald konúng. Konúngur mælti: mikill maðr ertu fyrir þèr, Búi, ok mun nú skilja með okkr, ok far nú til áttjarða³ þinna í friði fyrir oss; Búi þakkaði þat konúngi. [Fór Búi þá til hafs út⁴ ok fékk sèr fari⁵ til Íslands⁶.

16.⁷ Þat sumar, er Búi fór utan, gekk Ólöf hin væna með barni, fæddi hon um haustið mey, er hon kenndi Búa, ok var [kölluð Þuríðr⁸. Esja bauð meynni til fósturs til síu, ok þat þágu þau Kolli. En þat sumar, er Búi var í Þrándheimi, fóru til Íslands Helgi ok Vagr; sögðu þeir út þau tíðindi, at Búi væri látinn ok Haraldr konúngur hefði sent hann forsending, þá er eingi hefði aprt komit⁹. En er þat spurðist, fór Kolfinnur¹⁰ til Kollafjarðar ok tók þaðan á brutt Ólöfu hina vænu nauðga, ok

1) *saal. A1, B*; bríngspalirnar, *A2, 3, 6*; bríngspalir blámannsins, *A4, 5, 7, H*. 2) í þeim vonda blámanni, *B*; *fra* [geingu í sundr. Hljóp þá Búi á hann ofan með öllu afli, *C, D*. 3) ættjarða, *A2, 3*; óðaljarða, *C1-13, D*; óðalsjarða, *C15*; jarða, *A4*; jarðar þinnar, *A5, 7*; ættjarðar þinnar, *A6, B1, H*; óðaljarðar þinnar, *C14*. 4) *u. B*; *fra* [*u. A7*. 5) far, *A4-7, B, H*. 6) með kaupmönnum (*senere tilföiet*: rakst hann leingi um sumarit, ok fékk stórvíðri um hundrat dægr) *t. B1, B2 (det senere Tillæg i Parenthes)*; *fra* [fór Búi þar eptir til skips, ok hélt á haf, rakst (rak, *C3, 5, 9, 13*; hraktist, *C14*) hann leingi úti um sumarit [ok fékk stór veðr (*fra* [til þess um haust, *C14*) um hundrað daga (dægr, *C2-6, 8-13, 15*), *C, D*. 7) *Capiteltallet efter C9 og H*; *A7* tæller her det 8., *B1* det 19., *C1, 3-6, 15* det 7., *C8* det 12., *C13* det 9. og *C14* det 6. *Capitel*. 8) *fra* [Kolla sýnd ok kallaði Þuríði, *A4*; Kolla ok Þuríði sýnd, *A5, 7*. 9) af mörgum er hann hafði áðr sent, *t. C2*. 10) *saal. A1* her med fulde Bogstaver.

at óvilja föður hennar. Kolfiðr fór þá með Ólöfu út¹ til Vatns²; var hon þar sumar, ok vetrinn³ eptir. En um sumarit eptir kom skip suðr á Eyrarbakka, í höfn þá er [heitir í Einarshöfn⁴; spurðist þat þar af, at þar var á Búi Andriðsson. Ok þegar þetta spurðist ofan yfir Heiði⁵, hēlt Kolfiðr til ujosnum um ferðir Búa, ok spurði er hann kom í Ölfus⁶. Þá reið Kolfiðr heiman upp til Öxnaskarðs⁷ við xij.⁸ mann. Þar var með honum Grímr⁹ frændi hans, ok [x menn aðrir; þeir sátu þar fyrir Búa¹⁰. Í því bili reið Búi ofan úr skarðinu; hann sá mennina vopnaða; hann [þóttust vita¹¹ hverir vera mundi. Búi hafði [öll góð¹² vopn; hann var í skyrtu sinni Esjunaut. Búi reið til steins¹³ eins mikils, er stóð

1) upp, C. 2) i A1 skrevet var; Elliðavatns, C2-6, 9-13, 15. 3) sumar ok vetr, A3, H; sumarit ok vetrinn, A4, 6, 7, C, D. 4) fra [saal. ovorensstemmende med A7; Einarshöfn heitir, A4, 5, H; svo heitir Einarshöfn, A6. I A1 er Stedet forvansket, saaledes: s^o heit? Fullnær skipū, hvori der forekommer os at kunne ligge: siðan (?) heitir i einarshöfn. A3 følger ganske A1, derimod have Haandskrifterne af C-Classen: i h. þá er heitir Fullnægir, hvilket aabenbart er et mislykket Forsøg paa Rettelse; denne Læsemaade er igjen tilføiet i Margen i B1 og i Parenthes i B2, der oprindelig udelader Sætningen fra: i höfn þá o. s. v. 3 D udelader Sætningen ganske. — Einarshöfn navnes hyppig, f. Ex. i Lund-námabók og Flóamannasaga, og Indseilingen til Eyrarbakka (dansk: Örebak) Havn kaldes endnu Einarshafnarsund. — 5) heiðina, A4-7; vestr yfir heiðar, H. 6) saal. ifølge den i de bedste Oldskrifter brugte Skrivemaade; Ölvös, her, A1; Ölvös, A3; Ölves, A4-6, B, C; Ölvis, A7; hann var kominn ofan í Nes, D. 7) H har som Anmærkning „Helligskarð“, hvilket er den nuværende Benævnelse. 8) xviiiij., C1; xviiij., C2-15, D. 9) Einarr, C9. 10) fra [xij menn með honum; þeir sátu xxx fyrir Búa, C, D. 11) fra [tilf. efter A4-7, B, C, D; hugsar, A3, H; A1 udelader disse Ord uden Lacun. 12) fra [allgóð, A7, B. 13) Denne Steen paavises endnu tæt ved Veien over det nu saakaldte Helligskarð.

undir skarðinu, ok stè þar af hesti sínum; þeir hlupu þá þangat til. Búi hafði [haft¹ snarspjót² lítið³ í hendi; fleygði hann því til þeirra; þat kom í skjöld Gríms⁴ neðanverðan; þá brast út úr skildinum, hljóp þá spjótíð í [fót Grími fyrir ofan⁵ knè, ok þar í gegnum⁶; var Grímr þegar óvígr. Búi⁷ sneri þá baki at steininum; þvíat hann er⁸ svo mikill sem hamarr⁹; mátti þá framan at eins at honum gánga. Kolfiðr mælti þá: vel er þat, Búi, at vèr höfum hèr mætt; mun nú eigi hlífa hellir¹⁰ Esju, tröllsins, sem næst¹¹. Búi segir: ekki kann ek at kasta löstun¹² á þat; hafa þeir einir orðit fundir okkrir, er þú [munt svo¹³ lítið hafa í unnit¹⁴; vænti ek, at svo muni enn vera; er þat nú dreingsverk¹⁵, at einn gáangi at einum. Kolfiðr mælti: þess skulu vèr nú njóta, at vèr erum fleiri. Búi mælti: þá skal vel við því taka. Þá veittu þeir honum at-sókn, en hann varðist þrúðliga¹⁶. Kolfiðr eggjaði sína menn, en hlífðist sjálfir við, [þvíat hann ætlaði

1) u. A6, C, D. 2) fra [eitt snarspjót, B, rimeligviis det samme, men sædvanligere. 3) létu, A7; eitt, C, D. 4) C9 har ogsaa her Einar. 5) neðan, C14. 6) fra [knè Grími, eðr fyrir ofan nokkut, H. 7) snaraði þá bæði (u. A5) steinum, hann, t. A4, 5, uden Tviul ved urigtig Læsning af det paafølgende, som Afskriveren derpaa strax har kunnet læse rigtigt. 8) var, A4-7, B, C, D. 9) ok allgott vígi, tilf. B1 i Margen, C, D. 10) heillin, B1 i Marg. (op-rindelig hellinn?); heillir, H. 11) áðr fyrir laungu, B. 12) saal. A6, B2, H; löstum, A2; löst (kan læses baade löstum og löstum), A1, 3, B1; löst, C1, D; lofm (lofum), A4, 5, 7; at lasta þat, C2-8, 10-12, 14, 15; at lasta þat sem þú lofar, C9, 13. 13) u. A4-7. 14) fra [hefir lítið á unnit, A5, 6; þarft ekki hól á at gjöra, C, D. 15) dreingilegt verk, C8, 10-12; dreingilegt, C9, 13. 16) þrúðliga, C7, 14, H; þrúðmannliga, D; furðuliga, B; frækiliga, C15; dreingiliga, C2-6, 8-13.

sér afburð¹; en þeim var Búi torsóttur, þvíat þótt þeir kæmi höggum eðr lögum á hann, þá varð hann ekki sárr, þar er skyrtan tók, en hverr² sem hanu kom höggum á, þá þurfi eigi um at binda. [Var þá svo komit, at vj menn voru látnir af Kolfinni, en hinir allir sárir. Búi var sárr á fæti³. Kolfiðr mælti þá: [mikit tröll⁴ ertu, Búi, sagði hann, er þú verst svo leingi jafnmörgum mönnum⁵. Búi mælti: Þú hefir [í leikandi einni⁶ haft⁷, ok er þat klækiligt⁸ at þora⁹ eigi at sækja at mēr. Kolfiðr mælti: þat mundi ek vilja, at þú ættir þat at segja, at ek [hlífumst eigi við áðr en lúki¹⁰. Hljóp Kol-

1) afburðinn, A4-7, C8, 9; afburðina, C15; atburð, *ur.*, C1-7, atburðinn, D; fra [u. C13. 2) hvar, A2-7, B, C1, 3-7, 9-15, D, H; þar, C2, 8. 3) fra [voru þá fallnir smítan, en hinir flöktu í sundr allir af sárum (hin. flestallir sárir, C15). Búi var enn hvergi sárr (*denne sidste Sætning u. C9*), C1, 3-15, D; stóð þessi bardagi yfir lánagan tíma; fëllu menn Kolfiðs smámsaman, þar til fallnir voru xv, en hinir fl. í sundr allir af sárum. Búi var enn hvergi sárr, C2. 4) fra [mikill (kappi tilf. i Marg. B1, B2 og C i Texten) B, C1, 2, 8; mikill kappi (mikil kempa, C15) ertu fyrir þer, C3-7, 9-15, D. 5) manni, C, D. 6) u. A3; fra [í leykanpi enn nú, H. 7) fra [leikandi einu verit, A5, 6; í leikanda at mēr haft, A7; enn sleikaði einni haft (*öiðensynlig Fordreielse af: enn j leikandi einni haft, altsaa omtrent Textens Læsemaade*) B1, men senere forandret af Afskriveren til: enn tilleitni haft við mik, og saaledes læser B2; enn í leik haft (u. C7, 14) við mik, C1-79, 13, 14, D; nú eigi leik haft við mik, C10; enn nú í leiknum eigi við haft, C15; Búi m., mikill kappi muntu vera, ok hefir þú enn ei átt leik við mik, en ólíkt þykir mēr, at þú þorir ei at mēr at sækja, C8, 11, 12. 8) er (ei, C2-6, 9, 10, 13, 15) líklegt at þú þor. eigi, C1-7, 9, 10, 13-15. 9) þú þorir, D. 10) at ei ættir þú þat at segja, at ek hlífðist við þik, áðr en lýkr, H; fra [hlífðist (hlífðunst, A4, 5, 7, B) eigi við áðr en lýki (við skildum, A7), A3-7; hlífðist eigi við þik áðr en okkar fundi lýkti (lýki, C2, 4, 7, D; lýkr, C8, 10-12; fundr skír, C14; fundir lúka, C15), C, D.

finnr þá at Búa með brugðit¹ sverð, ok hjó hvert at öðru; Búi hlífði sér með² skildinum. Kolfinnr hjó hart ok tíðum, ok sótti aldreingiliga³; hjóst þá allmjök skjöldr Búa⁴. En er [Kolfinni rænaði hin mesta atsókn, ok hann mæðist, þá herti Búi at honum, ok gekk þá fram frá steininum; hann hjó þá eigi mörg högg áðr hann ónýtti⁵ skjöld Kolfinns. Síðan veitti hann Kolfinni þat slag, at hann tok í sundr í miðju⁶. Búi var þá ok sárr nokkut, bæði á höndum ok fótum, þar sem eigi hafði skyrtan hlíft, en ákafliga var hann vígmóðr. Búi gekk þá þángat til sem Grímr var, son Korpúlfs, ok spurði hvort hann vildi grið hafa; hann kveðst þat vildu. Þá skaltu þat sverja, segir Búi, at vera mēr trúr hēðan af⁷. Grímr kvað svo vera skyldu. Förunautar Kolfinns tóku þá ok grið af Búa; það hann þá [taka lík Kolfinns ok sjá fyri þvi⁸. Búi tók þá

1) nakit, C, D. 2) efter de övr.; mior, *feilskr.*, A1. 3) sótti at djarfliga, A7; sótti at ákafliga, svo rífaði allr skjöldr Búa, C15. 4) Kolfiðr slæmdi til Búa með sverðinu, ok kom þat högg á lærit fyrir ofan knéð, svo í beini stóð, ok var þat allmikil sár, ok þegar annat á höndina fyrir ofan úlmíðinn (úngliðinn, C1-4; umliðinn, C7), t. B1 í Margen, B2 í Parenthes, C, D. 5) braut, A5, 6. 6) (þat slag) á hálsinn, svo af fauk höfuðit; kom þat við eyrat á einum hans manni, er honum fylgði, ok lá hann þegar steindauðr, B1 í Margen, B2 í Parenthes (begge have Textens Læsemaade som Grundlag, men overstreget i B1). 7) fra [Búi fékk sárit (sárin, C9), gekk hann fram frá steininum ok hjó til Kolfiðs; kom þat í skjöldinn ok hljóp niðr í gegnum, ok þar eptir hjó Búi á háls Kolfiðs, svo af fauk höfuðit; kom þat (með hjólminum, t. C15) við eyra einum hans fylgdarmanni, svo hann var þegar steindauðr (ok féll hann þegar rotadr, C8; ok var þat hans bani, C9-12). Búi bauð Grími (Einari, C9) grið, ok þeim er eptir lifðu. Þeir kváðust þat vilja. Þá skulu þær, segir Búi, sverja mēr trúnaðareiða, ok vera með mēr hēðan af, C, D. 8) fra [at grafa lík Kolfiðs, ok þat gjörðu þeir, C, D.

hest sinn; reið hann þar til, er hann kom ofan til Elliðavatns¹. Ólöf var úti, ok heilsaði Búa; hann bað hana taka klæði sín ok fara með sér; hon gjörði svo; reið hon með Búa til Kollafjarðar. Kolli var úti ok fagnaði vel Búa, ok bauð honum þar at vera. Búi kveðst mundu eiga þar [dvöl nokkura við laugina ok binda sár sín; var nú svo gjört². ³Búi mælti þá til Kolla: nú er svo[, Kolli, sagði Búi⁴; sem þær er kunnigt, um skipti okkur⁵ Ólöfar; hefir ek launat Kolfinni sína djörfúng; en nú skal Ólöf dóttir yður⁶ vera með þær þar til [henni býðst forlag⁷, því ek vil nú þó ekki elska hana, síðan Kolfinnr hefir spillt henni. Nú varð svo at vera sem Búi vildi.

17.⁸ Búi reið þá til Esjubergs, ok var Esja fóstra hans enn á lífi; varð hon honum allshugar fegin. [Búi fór brátt í Brautarholt, at finna móður sína⁹; var hon þá enn hraust kona; dvaldist Búi þar [um hríð¹⁰. Þorgrímr¹¹ bjó þá enn at Hofi, ok var þá gamall mjök. Hann átti dóttur, eina barna, er

1) i A 1 skrevet Elliðavaz; Vatns, A 6. 2) sem hann bauð, t. B; fra [allitla dvöl; gekk Búi til laugar ok batt þar um sár sín (ok þvoði sár sín ok batt um, C 15), C, D. 3) B 1-2 begynde her det 20. Capitel, saaledes: Þá Búi var búinn frá lauginni, mælti hann til Kolla, o. s. v. 4) fra [komit, B, H; komit, Kolli bóndi, C, D. 5) saal. A 1; okkar, de övr. 6) saal. A 1 alene; nogle þin eller yðar; de fleste (C, D) udelade de Ord: dótt. yð. 7) fra [h. endist forlag, C 14; ek fæ henni forlög (önnur, t. A 5, 6), A 4-7; sem henni sést nokkut forlag, B. 8) Capitelinddeling efter H alene. 9) hon varð mjök glöð hans komu, t. C 2; varð hun honum mjök (allshugar C 4, 6; u. C 10) fegin, t. C 3-6, 10; varð hon mjök feg. hans apr-komu, t. C 9; varð hun þar allglöð við, t. C 15; fra [u. C 8, 11-13. 10) fra [nokkra stund ok sagði Esju allt af ferðum sínum, C 8, 11, 12. 11) C 8 begynder her det 13. Capitel.

Helga lét; hon var [úng, ok hin sköruligsta¹ kona. Arngrímur bróðir hans var þá ok andaðr, en þeir bræðr höfðu skipt arfi með sér: hafði Helgi land í Saurbæ, en Vakr gjörðist kaupmaðr², ok þótti vera hinn vaskasti³. En er svo var komit, völdust til vitrir menn [ok góðgjarnir⁴, ok báru sáttmál⁵ millum þeirra Búa ok Þorgríms; ok hversu margt⁶ sem hér var um talat, þá fór þat fram, at þeir festu öll þessi mál, Búi ok Þorgrím⁷, undir dóm hinna beztu manna. [Þeim málum var upp lokit um vorit, á vorþingi; höfðu þeir þat upphaf at þessum málum ok sættum⁸, at Búi skyldi fá Helgu Þorgrímsdóttur; en fægjöld [þau, sem dæmdust á Búa⁹, skyldi vera heimanfylgja Helgu; sá¹⁰ þeir þat sem var, at þau Búi áttu lvern pening eptir hans dag. Helgi Arngrímsson skyldi fá Ólöfar Kolladóttur. Eptir þat veittu hvorir öðrum trygðir. Esldu þeir nú til veizlu mikillar at Hofi, þvíat þar skyldi vera bæði brullaupin. Tókust þessi ráð um sumarit, hvortveggi. [Litlu¹¹ síðar andaðist¹² Esja; hon gaf allt fè sitt Búa, ok Þuríði dóttur hans. Búi tók þá við búi¹³ á Esju-

1) kurteisligasta, A7; fra [væn yfirlits ok hin vitrasta (fríðasta, C2, 15; vænsta, C4, 6), C1, 2, 4, 6, 15, D; hin vænsta kona yfirlits (at yfirlit, C13) ok (ill, t. C9) atgjörvi, C3, 5, 9, 13; væn at yfirliti ok hin vitrasta, C7, 14; hin fríðasta (vænsta, C10), C8, 10-12.
 2) farmaðr, B, C, D. 3) vinsælasti maðr, A4. 4) fra [u. A4-7.
 5) sáttmál, B1; sáttarboð, C8, 9, 11, 12, 15; sættargjörð (og sáttargjörð), C1-7, 10, 13, 14, D. 6) eðr fátt, t. II. 7) ok Helgi, t. B.
 8) at þess. sættum, A4-7, B; at sættinni, II; fra [ok er þeim málum var lokit, á vorþingi, var þat þeirra gjörð (ráðagjörð, D), C, D.
 9) fra [eða sændir eptir Þorstein, C1-15, D. 10) sögðu, II. 11) C1, 3-7, 14, 15 *begynde her det 8. Capitel; C13 det 10., D det 7.*
 12) fra [en um vorit eptir deyði, A7. 13) bústað, II.

bergi ok setti þar á rausnarbú. Eptir brullaupit um sumarit fór Helga til Esjubergs með Búa; var þat brátt auðsætt, at hou var hinn mesti skör-úngr. Tókst nú vinátta með þeim Þorgrími goða með mægðum; hèlt Þorgrímr nú öllu Búa til sæmdar; var þá þángat skotið öllum málum. Búi færði sér þat allvel í nyt; varð hann hinn vinsælsti maðr. Þeim Búa ok Helgu varð¹ barna auðit: þau áttu son þann er Íngólfr hèt, ok annarr hèt Þorsteinn²; dóttur áttu þau, er Hallbera³ hèt. ⁴Annat⁵ sumar eptir tók Þorgrímr sótt ok andaðist; var hann [út⁶ leiddr⁷ at þeim sið sem þá var⁸, ok drukkit eptir hann erfi. Í þann tíma [lèt Vagr af förum; tók hann⁹ við landi í Saurbæ, en Helgi [tók þá Hofsland af Búa. Tók þá Búi við manna forræði; hafði hann allt út at Nýjahrauni¹⁰ ok inn til Botnsár¹¹. Búi bjó á Esjubergi xij vetr, ok átti mikit rausnarbú. ¹²Á þeirri stundu fékk Vagr Þuríðar, dóttur Búa ok Ólöfar.

18.¹³ En er svo var komit, kom skip norðr í

1) *saal. efter de fleste övr. Haandskrifter*; var, A 1, C 2. 2) Þorgerir, D. 3) Esja, B 1 i Margen, B 2 i Parenthes, C, D. 4) A 7 *begynder her det 9. Capitel.* 5) u. A 4. 6) u. A 4. 7) v. hann jarðaðr (heygðr, B), A 5-7, B. 8) *fra* [heygðr at fornum sið, C, D. 9) *fra* [var skipt (arfi, t. D) með þeim bræðrum, tók Vagr, C, D. 10) Mýrahrauni, A 5, 6; Mýrahrauni, A 7. 11) Boozár, B 1 i Margen, B 2, uden *Tviel det nu tabte andet Hovedhaandskrifts Skrivemaade*; *fra* [við Hofslandi. Þá tók Búi við (Búi var á Esjubergi ok tók v., C 2) mannaforræði millum Nýjahrauns (Mýrahrauns, C 8, 10-12) ok Botnsár, C, D. 12) B *begynder her det 21. Capitel.* 13) *Capitelinddeling efter II*; C 8 *tæller her det 15., C 9 det 17. Capitel.*

Eyjafirði¹; þar voru á þrænzkir² menn³. Á því skipi var sá maðr er Jökull hét, [úngr ok stórþrífligr⁴. Þegar er Jökull kom á land, keypti hann sér⁵ hesta ok [föruneysi; reið hann síðan suðr um land⁶, ok er ekki furð frá hans ferð sagt, en hann kom aptan dags til Esjubergs⁷; lét hann lítið yfir sér. Þeir voru þar um nóttina[, þvíat þar var öllum mönnum matr til reiðu⁸. Um morguninn gekk Jökull til tals við Búa ok mælti: svo er mál⁹ með vexti, at ek á við þik [eyrendi, Búi, sagði hann¹⁰. Búi spurði, hvernin¹¹ þat var. Jökull mælti: mér er sagt, at þú sèrt faðir minn; en Fríðr er móðir mín, dóttir Dofra konúngs. Búi segir: ólíklig sögn er, at þú sèrt minn son, þvíat mér þætti von, at sá mundi vera gildr maðr, er undir¹² okkr ælist, en mér sýnist þú heldr auðþrífligr¹³. Jökull mælti: ek hefi enn ekki marga vetr á baki¹⁴; en [móðir mín bað mik þat segja þèr til jarteigna, at hon

1) á Gáseyri, t. B1 i Marg., B2 i Parenthes, C; C2-4,6,10 skrive urigtig Galeyri; Gáseyri, C7; Gásun, C9. 2) norskir, C13. 3) þat áttu þr. m., B1; fra [u. A4-7. 4) ungr, stór ok þrífligr, A4-7; fra [hann var vænn maðr ok stór, C, D. 5) sjö, t. B1 over Linien, C1-8,10-15, D. 6) við fjórða mann, t. B1 i Margen, B2; fra [reið við fjórða mann suðr um land, C, D. 7) bauð Búi þeim þar at vera, t. C, D. 8) fra [i góðu yfirlæti, C, D. 9) efter A2,6,7,H; udel. i A1,3-5,B2; nú mál, tilf. B1 (over Linien), C, D. 10) fra [frændsemi, B1 over Linien (eirindi overstreget), C1-8,10-15, D; erindi sem er til frændsemi at telja, C9; eyrindi, udel. det övr., H. 11) hvat þat væri, A4,7; hvert væri, A5,6; hvert þat væri, B1 (senere forandret til hvernin þ. v.), B2. 12) undan, A5,6,C,D,H. 13) auðvirðiligr, A4; auðvirðil., A5-7,H; vesælmannlegr, B1 i Marg., C1,7,11,D; vesællegr, C2-6,8-13,11; mér þykkir þú vesælingr, C15. 14) sem þú veizt, t. C.

kveðst¹ hafa sagt þèr, at þú mundir kenna á þínum blut², ef þú tækir eigi vel við frændsemi minni³. Búi ségir: ekki hirði ek um sögur⁴ þínar, þykkja mér þær ómerkiligar; vil ek, at vit tökum fáng⁵, þvíat þú ert ekki okkar son ef eingi mátt er í þèr. Jökull mælti: þat er fáheyrt[at ek, xij vetra gamall, þurfa at taka fáng við þik, þar sem þú deyddir blámann Haralds konúgs í fángbrögðum þínum⁶; en þó muntu ráða vilja. Þeir Búi geingu þá austr undir fjallit til laugar⁷; þar voru vellir fagrir⁸. Síðan klæddust⁹ þeir til fangs, ok tókust¹⁰ allsterkliga, ok [gekk svo leingi, at hvorgi féll¹¹. Búi varð móðr mjök. Jökull mælti: þeytum þetta ekki meir, ok tak við frændsemi minni. Nei, kvað Búi, falla skal annarrhvorr okkar. Jökull mælti: eigi mun þá betr. Eptir þat ræðust þeir á í annat siun; voru þá allmiklar sviptingar; var þá við sjálfst búit, at Jökull mundi falla, ok í því var sem kippt

1) fra [hún kvaðst, A 4-7. 2) hluta, A 7; á þeim hlut, B 1 (*overstreget*), B 2; k. missemiði á högum þínum, B 1 í *Marg.*, B 2 í *Parenthes*. 3) fra [móð. m. það þat segja þèr þessvegna, at þú mundir missemiði á högum þínum finna, ef þú gengir eigi hratt við frænds. m., C. 4) sagnir, B; sagnir hennar eða þ., C 1-6, 8-13, 15; ógnir henn. eða þín., C 7, 14. 5) fáng-brögð, B 1 (*brögð over Linien*), C. 6) verðr þá mikit af fyrir þèr, svo mikill kappi sem þú þykir, ef þú fengir nokkurt hnésig fyrir mér, t. B 1 í *Marg.*; — fra [boð af svo röskum manni, at ek, xij vetra gamalt barnit, mundi þurfa at reyna fáng við þik, þar sem þú drapst blám. Har. kon.; verðr þá mik. á fyr. þèr, jafnamikill (kappi, C 7, 9, 14) sem þú þykir vera, ef þú fengir nokkurn hnésig af mér (nokkurt hnésig fyrir m., C 7, 14), C. 7) Lángár, ur., A 6; lauga þeirra er þar voru, C. 8) sléttir, H; sléttir ok fagrir, A 4-7, C. 9) bjuggust, C, D. 10) á, t. B 1, C, D, H. 11) gekk svo lota, at ekki varð fall, A 4, 5; gekk sú lata svo, at ekki varð af föllum, B; gáfust svo upp at hvorgi féll, C, D.

væri báðum fótum senn undan Búa, [ok féll hann áfram, ok þar varð¹ við brestr [hár ok² mikill³. Búi [mælti: fellt⁴ mun nú til hlítar⁵, ok mátti⁶ móðir þín eigi⁷ hlutlaust láta vera. Þá hlupu at aðrir menn, ok sá þar vegsummerki⁸, at bríngspelinir⁹ voru í sundr í Búa, ok hafði orðit undir steinn. Búi mælti þá til Jökuls: ekki hefir nú orðit eyrindi þitt hingat hagfellt; þvíat þú hefir [verit manns efni¹⁰; enda mun nú skömm saga frá mér¹¹ gánga. Eptir þat var Búi borinn heim á rauðum¹² skildi, ok lifði iij nætr¹³, ok andaðist síðan. [Jökli þótti verk sitt svo illt, at hann reið þegar í brutt, ok til skips, er búit var suðr¹⁴ á Eyrarbakka, ok fór þar utan um sumarit¹⁵; en síðan höfum vèr aunga sögu heyrt frá honum¹⁶. Helga Þorgrímsdóttir bjó

1) fra [þá varð, B1; ok féll hann . . . þá varð, B2. 2) fra [u. A4-7. 3) fra [hár, C, D. 4) leiklt, C8; þreytt, C10-12. 5) hlutar, B1 (þrautar í Marg.); þrautar, B2, C; þrauta, D; fra [mælti: fleiri munu nú til hlutast, H. 6) mun, C; mun móð. þ. ei láta mik hlutlausan, D. 7) fra [féll mjök til hlíðar ok mælti: ei mátti móðir þín þetta o. s. v., A5; mælti ok féll við: ei mátti móð. þ. þetta, o. s. v., A6. 8) vex umm., A1, 4-6; ummerki, B1. 9) bríngspelinir, B1; bríngspellir, B2; bríngspalirnir, C4; bríngspalir, C8, 10-13, 15; bríngspalirnar, A2, 4-7, C1-3, 5-7, 9, 14, D; bríngspalinnar, H; brýngspalirnar, A3. 10) fra [allgott (mannsefni ver.) ef ei hefði þik þetta slis hent, B1 (det tilföiede i Margen), B2 (det tilföiede i Parenthes), C, D, H; ok legit á (u. C4) fyrir þér, t. endvidere C1-8, 10-12, 14, 15. 11) þér, D. 12) rennr, B1-2. 13) daga, C15. 14) r. þeg. til skips, er Búi var dauðr, B (uden Tvivl ved simpel Læsefeil). 15) með Úlfu stýrimanni, o. s. v., D, i det den indskyder her hele Fortællingen om Jökul, som en Deel af 7., samt hele det 8. og 9. Capitel, hvorpaa den optager Traaden igjen med 10. Capitel, saaledes: En þar er nú til at taka, at Helga Þorgrímsdóttir bjó at Esjubergi o. s. v. 16) en síð. höf. vèr aungvar sögur frá honum (þeim, A5, 6) heyrt, A4-6; A7 udelader denne Sætning; en

at Esjubergi með hörnum þeirra Búa¹. Þá stóð enn kirkja sú at Esjubergi, er Örlygr² hafði látið gera; gaf þá eingi maðr gaum at henni; en með því at Búi var skírðr maðr, en blótaði aldri, þá lét Helga [húsfreyja grafa hann⁴ undir kirkjuveggnum hinum syðra ok leggja⁵ ekki fêmaett hjá honum nema⁶ vopn hans. Sú hin sama járnklukka⁷ [hëkk þá fyrir⁸ kirkjunni⁹ á Esjubergi¹⁰, er¹¹ Árni biskup [rêð fyrir stað, Þorláksson¹², ok Nicholas Pétursson¹³ bjó at Hofi, ok var þá [slitin¹⁴ af ryði¹⁵. [Árni biskup

sið. hafa menn öngva sögu eða vitund af haft; ætla þat flestir, at hann muni hafa farit apr til móður sinuar, ok þar verit með móðurfrændum sínum, B.

1) fra [u. C, D, H. 2) C1, 7, 14 *begynde her det 9. Capitel.* 3) *Alle Haandskrifterne af C-Classen have her det urigtige Erlingr, i D er dette rettet egenhændig af Arne Magnusson til Örlygr.* 4) *saal. A1, men noget utydeligt, da Skriften er afbleget især i Ordet húsfreyja; saal. ogsaa A4-6, B, C, D; fra [hann niðr setja, A2, 3, H.* 5) lagði, C, D. 6) utan sverð hans ok vopn, A7. 7) markklukka, C3, 5, 8, 10, 13; markl., C4, 6, 9, 11, 12; er hann Erlingr (=: Örlygr) flutti úr Írlandi, t. C2. 8) yfir, H. 9) kirkjudyrum, C3-6, 8-13; hëkk þá enn fyr. kirkjudyrum, C2. 10) er Aurligr kom með; t. B, og *vender, det følgende saaledes:* en er Árni bisk. Þorlákss. var fyrir stóli í Skálaholti, ok Nicolás Pétursson bjó at Hofi, var hun slitin af r.;—sem kom... (*nogle Ord ulæselige, sandsynligviis* úr Írlandi), t. C1; sem kom úr (af, C14) Írlandi, t. C7, 14; sem Erlingr (r. Örlygr, C15) flutti út úr (af, C15) Írlandi, t. C3-6, 9, 13, 15; sem Erlingr flutti af (úr, C10-12) Írlandi, t. C8, 10-12. 11) í tíð Árna biskups Þorlákssonar, ok Nichulausar Péturssonar, er bjó at Hofi; var hún þá mjök slitin af r., H. 12) fra [Þorkelsson (r. Þorláksson, C7, 14) var at staðnum (stólnum, C9) í Skálholti, C;—*fra næstsidste* [sem þá var at Esjubergi, var eptir á flutt í Skálholt, þá Árni biskup Þorkelsson (*rett. til Þorlákss. ved A. Magn.*) var þar, D. 13) Þorkelsson, C13. 14) slæm öll, C1. 15) fra [ryðug, A7.

lèt ok¹ þann sama plenarium fara² suðr í Skálhollt, ok lèt búa³ ok [líma öll blöðin⁴ í kjölinn⁵, ok er írskt⁶ letr á⁷. [Frá Búa Andriðssyni er komin mikil ætt⁸; ok lúku vèr þar Kjalnesínga sögu⁹.

1) *fra* [svo ok bókin, sem Erlingr (r. Öriygr) hafði út flutta. Árni biskup lèt, C 8. 2) *færa*, A 5, 6, C 1, 3-9, 11-14, D; flytja, C 10; *fra* [þar var ok stór sögubók, hverja Árni biskup lèt færa í Skálh., C 2. 3) um, t. C 2-6, 8-13; bæta, D; binda, H. 4) líma blöðin aptr, C 2-6, 8-13. 5) bókinni, A 4-7; kjölnum, B. 6) röskt, B 1 *urigt.*, og *rettet i Margen til írskt ved Afskriveren*; ok er íst letr á (u. C 3, 5), af (frá, C 7) Búa Andriðarsyni, ok er mik. ætt frá hon. komin, C 2-7, 10-12. 7) *fra næstsíste* [u. C 15. 8) hér á landi, t. H. 9) ok endar þar með Kjalnesínga sögu, en segir nokkut af Jökli Búasyni (*hvorþaa Fortællingen om denne følger som det 18. Capitel*), C 9; ok lúkum vèr þar sögu Búa Esjufóstra ok annarra Kjalnesínga, C 14; ok endast hér nú Kjalnesínga saga eðr af Búa Andriðssyni, H; *fra* [er hér ei meir sagt af Búa Andriðarsyni, en mikil ætt er frá honum komin; ok endar ðær Kjalnesínga sögu, en segir nokkut af Jökli Búasyni (*hvorþaa følger Fortællingen om denne*), C 8; *fra næstsíste* [endast hér af Búa at segja, sem ok Kjalnesínga sögu, C 13; — mega þeir allir hafa góðar þakkir, sem ei hafa forsómat sik í því at hlýða vel þessari sögu, t. (*til Textens Læsmaade*) A 7.

VIÐBÆTIR.

I. ÞÁTTUR AF JÖKLI BÚASYNI¹.

JÖKLI þótti nú illt verk sitt, reið því þegar í burt ok til skips, er þá var á Eyrarbakka, ok sigldi með Úlfi stýrimanni, gaf þeim lítt byri² ok rak á fyrir þeim myrkr ok hafvillur, svo þeir voru úti allt sumarit; en er hausta tók gjörði storma með miklum hríðum ok frostum, svo sýldi³ hvern dropa er inn kom; urðu allir í austri at standa bæði nætr ok daga, ok gjörðust allir mjök dasaðir ok gáfust upp um síðir, nema Jökull einn; hann gekk at ausa alleinn í fjóra⁴ daga. Um síðir rak skipit at skerjaklasa miklum með boðaföllum stórum; var þá allsterk hríðin, svo skipit braut í spón ok týndist gózit; komst Jökull í sker upp með Úlfi stýrimanni ok sumir skipverjar, en sumir drukknuðu; voru þá allir yfirkomnir af mæði ok kulda, nema Jökull einn. Jökull spyr nú Úlf, hvat til ráða skyldi taka: hvort skulum vèr láta hær yfir drífa⁵? — Nei, segir Úlfr, þat dugir ekki, er nú þar til úrræða at leita sem þú ert. Jökull segir þeim skuli at því verða, ok

1) hinum frækna, t. B 1, 2. 2) byr, A 4, 5, 7-9, 12, 15, 16, B, H.
 3) saal. A 3, 13, B 1, H; sýldi, d. s., A 2, 4, 8, 9, 11, 12, 15, 16, B 2, 3;
 silldi, A 1 (denne skriver nemlig stedse i — í, aldrig y — ý);
 sýlti, A 10; sýlti, A 5-7, 14. 4) saal. A 1; xl, de övr. 5) I. hær
 fyrir berast, B.

mun ek nú til lands leita. Síðan kastaði hann sér til sunds ok lagðist inn at landinu; þar var brim mikit ok stór áföll, svo honum var bággt at koma þar við sundi, ok því kafaði hann til lands; en er hann var á land komiun, sýldi¹ um hann öll klæðin, en hríðin var svo sterk, at hann mátti varla ráða sér, vissi hann ok aldrei hvar hann fór. Honum varð þá reikat með sjónum, ok um síðir kom hann at skála nokkrum sterkum ok fornum; var skálanum læst, en lykillinn greyptr² í stafinn. Hann lauk upp ok gekk þar inn, þreifar síðan fyrir sér ok fann stóran ás ok eld í; síðan lagði hann skíði³ á eldinn, varð þá skjótt hjart um allan skálann; sá hann tvö rúm voru í innanverðum skálanum; þat þóttist hann vita, at þar höfðu menn í verit, sér hann at þar mætti vel um búast, ef nóg væri faung til. Þessu næst hugleiðir hann, at menn mundu leggja þat sér til orðs, at hann skildi svo við sína menn, ok snýr því út aptr í hríðina, ok ferr hinn sama veg, ok syndir í skerit ok kemr til manna sinna; eru þá sjö⁴ dauðir en átján lifa, atfram komnir fyrir kulda sakir, nema Úlfr einn. Jökull mælti: ætli þær hær leingr at vera? — Úlfr svarar⁵: annarstaðar þætti mér betra heldr en hær til leingdar. Vili þær þá blíta⁶ minni forsjá? segir

1) *saal.* A3, 16, B1; *sýldi*, *d. s.*, A2, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 14, 15, B2, 3; *síldi*, A1; *sýlti*, A10; *sýlti*, A6, 7; *sýlða*, A13; *sýllda*, II.
 2) *saal.* A5, 6, 8, 12, 14, 15, B2; *greiptr*, A1-4, 9-11, 16, B1, 3, II; *greiptr á st.*, A13; í A7 *ulæseligt*. 3) *skíð*, A2-4, 9, 11, 14, 16, B1-3. 4) *átta*, *de övr.* 5) *Her er eet Blad tabt i A8.* 6) *efter Gjatning; hlíða*, A1; *hlýða*, *de övr.*; *hlýða minni forsjón*, II.

hann. Þeir kváðust þat gjarnan vilja. Fleytti hann þá Úlfi stýrimanni til lands, ok ei létti hann fyrri en hann hafði þeim öllum til lauds komit, geingr Jökull þá undan þeim til skálans, ok gjörðu þeir þá stóran eld, eru þeir þá skjótt lífvænir, kompánar hans; þykir honum þat þá á vanta, at þeir vissu ekki hvar þeir voru komnir, ok þat þeir voru kostarlausir; leið svo á kvöld. Jökull spyr: hverr er sveina fúss til at vaka í nótt? — Úlfr svarar: ek ætla af mèr sè færleikrinn, eða viltu ek vaki? — Nei, segir Jökull. Lögðu þeir sik þá til svefus, en Jökull vakti einn. Þá sá lítið af túngli ljóst, ok dró ýmist til eðr frá. Jökli varð reikat til sjófar, ok með ströndinni; hann sèr, at mikit er rekit af gózi þeirra, hann þykist ok þá sjá einhver tvö kvikindi bera saman gózit í einn stað; hann nemr staðar, hyggir at ok blustar til, ok heyrir þá þessar tvær syrpur talast við. Gnípa segir: eithvað fór þar eptir sandinum. Eigi veit ek hvat vera má, segir Geit. Ek þykjumst gjörla vita, segir Gnípa: hèr er kominn Jökull, son Búa ok Fríðar Dofradóttur, af honum geingr nú mest frægð, ok hefði sú betr er slíkan mann ætti. Geit segir þá við Gnípu: gaungum til móts við hann ok bjóðum honum tvo kosti: þann eina, at hann eigi aðrahvora okkar, hinn annan, at við skulum drepa hann ella. [Svo skal vera, systir sæl¹! segir hún². Eptir þat geingu

1) í A1 tilfölet med Arne Magnussons Haand og saal. A2-4, 11, 16, B3; u. A13; systir mín sæl, II. 2) hún, A11; Geit, A2, 3, 4, 16, B3, II; fra [svo skal vera sæl systir, A5, 7, 10, 14, 15; svo sk. v. sæl systir, s. hún (Geit, B1, 2), A12, B1, 2; svo sk. vera systir mín kær, A9; hún játti því, A6. — *Hvis Læsemaaden*: svo

þær til móts við Jökul, ok stigu heldr stórum; þær voru [næsta ófrýnlegar¹, nefsiðar, ok hëkk vörin ofan á bríngu; [skinnstökkum voru þær klæddar, síðum í fyrir, svo þær stigu at mestu á þá, en bak til fylgðu þeir ofanverðum þjóhnöppum; þær skelldu á lærin ok fóru mjök ókvennliga². Jökull sá þetta, ok brá sverðinu, er Fríðr móðir hans hafði gefit honum, ok ljó³ til Geitar á hálsinn, svo af fauk höfuðit. Í því kom Gnípa at, ok ræði á Jökul, tókst þar hin harðasta glíma, varð flest allt, sem fyrir var, upp at gánga. Gnípa gekk allfast fram, svo Jökull varð orkuvana fyrir henni, ok allt hans hold blátt ok blóðrisa; sá Jökull, at ei mátti svo leingi fram fara, ok sló til sniðglímu við Gnípu, [en er hana varði minnst, brá hann henni lausamjöldm⁴, ok kom fyrst niðr höfuðit ok síðan búkrinn; varð þetta fall allmikit⁵. Gnípa mælti: [njóttu nú fallsins⁶, karlmaðr! Jökull mælti: fyrr-skaltu fara sem Geit, systir þín. Gnípa mælti: ei máttu⁷ svo gjöra; þú munt vilja gefa mér líf, ok seg mér, hvers þínir menn við þurfa. Svo skal vera, segir Jökull, enda vert mér trú ok liðsinnandi. Þessu játar Gnípa;

skal vera sæl systir ikke oprindelig er opstaaet ved Forvanskning af: svo skal vera, s. G. (2: Gnípa, ikke Geit), maa den hedde: svo skal vera sæl, systir, jevnf. sva vil ek heil, systir, (Grettis s. Hol. Udg. Cap. 90) o. lignende.

1) fra [mjök stórskornar, de övr. 2) fra [þær voru í stórum feldum af grábjörnum, ok ekk lagliga gjörðum; þær skelldu á lærin (kríkana, B3) ok létu allheimskliga, B1-3. 3) strax, t. A1 (alene). 4) mjaðmarbragð, A13. 5) fra [ok lagði á hana mjaðmarbragð, svo at hún fékk allmikla skjóðu, B. 6) fra [saal. efter de fleste övr. Haandskrifter og II; njóttu niðrfallsins, A1; ok njóttu nú falls, A13; minnstu mín, A11. 7) müntu, de övr.

síðan stóð hún upp ok mælti: ódreingiliga fór þær áðan, Jökull, er þú drapst Geit, systur mína, xij vetra gamalt barnit, en ek er nú xij¹ vetra; erum vær nú sjö syskinin eptir, ok ek yngst af öllum. Ei fer ek svo grant at slíku, segir Jökull, en hvar erum vær nú at komnir félagar mínir?—Þær erut komnir at óbygðum í Grænlandi, segir Gnípa, [ok inn á fjörðinn Öllum-leingri; er hëðan skamt frá² bygð föður míns, er Surtr heitir, en móðir mín Syrpa³; er faðir minn afgangall, en syskin mín vilja ek hafi ekki af arfinum, ok gezt mër ekki at því, þó ek verði svo búit at hafa; munum vit skilja at sinni at sýn en ekki at vináttu; gekk Jökull þá heim til skálans.

2. Úlfr vaknaði snemma um morguninn, fann Jökul ok spyrir tíðinda; hann segir slíkt sem farit hafði: ok er mál, segir Jökull, at leita oss matar-fanga. En er þeir geingu út, sáu þeir at þar var kominn nógr kostur ok drykkur, þó þeir væri þar um næstu xij mánuði; geingu síðan inn, ok settust til matar. En er þeir voru mettir, mælti Jökull: nú skal skipta liði voru í dag, skulum vit Úlfr gánga tveir á jökla, en þær sveinar skulut fara með fjörum⁴, ok henda saman góz vort ok bera til skálans. Þeir gjörðu svo; fóru nú hvorir sína leið. Jökull ok Úlfr geingu á jöklana, ok leið ekki langt um áðr en Gnípa kom til þeirra ok heilsar á þá kærliga. Hvert ætlar þú at reika, karlmaðr? segir

1) xj, de övr. 2) fra [fjörðr Öllum-leingri er hëðan skammt frá, ok þar er í, B. 3) her begynder A8 igjen. 4) söndum, A9; sjónum, H.

hún. Jökull mælti: til hellis föður þíns, ok vil ek þú segir mér leið. Svo skal vera, segir Gnípa; gekk hún þá fyrir, ok létti eigi fyrr en þau komu öll at stórum helli. Gnípa mælti: ekki fer ek leingra, ok er hér nú hellirinn Surts, föður míns; vil ek gjöra þér kunnugt, Jökull, at bræðr mínir eru ekki heima, Sámr, Sniðill ok Eitill, er hann þeirra bræðra verstr viðreignar, ok eru þeir farnir til skála þíns ok ætla at drepa menn þína alla, en ræna gózinu, ok fer ek nú at hjálpa þeim, lifit vel!—Gekk hún svo sína leið, en þeir geingu iun í hellirinn, var þá orðit myrkt af kvöldi. Þeir sáu, at þrjú flögð sátu við eldinn, ok [var ketill yfir eldinum¹. Jökull lætr sèr óbilt verða, bregðr sverðinu ok högggr á háls jöttrinum², svo af tók höfuðit ok braut ofan í ketilinn. Þá brugðu slagðkonurnar við ok stóðu upp; í því viðbragði leggr Úlfr í gegnum aðra með spjóti, en önnur hleypr á Jökul, svo honum var búit við falli, ok hörfaði fast. Síðan ræðust þau á ok gláudu leingi, ok rákust um hellirinn ok at eldinum; urðu þá allmiklar sviptingar, því hvort vildi færa annat á eldinn niðr; tók þá tröllkonan óðum at blása. Í því varð Jökli höndin laus ok hljóp undir hana, ok færði yfir höfuð sèr ok steypiti henni á höfðinu³ í ketilinn, ok lét hún þar sitt líf. Síðan geingu þeir innar eptir hellinum ok komu at einum afhelli; þar heyrðu þeir manna mál ok þóttust vita, at þau hjónin, Surtr ok Syrpa kerling, mundu þar inni vera. Surtr mælti: seint þykir mér

1) fra [höfðu eld á milli sín ok ketil yfir, A 2-5, 7-16, B; höfðu krækt katli yfir, II. 2) risanum, B. 3) höfuðit, A 3, 8, 11, 13, 16.

synir okkar koma heim. Syrpa mælti: hvert fóru þeir, karl minn?—Spyrr þú at því, kerling? segir hann; ek sendi þá bræðr, Sám, Sníðil ok Eitil, til skála þeirra Jökuls ok Úlfs, þess eyrindis at drepa þá alla en flytja hingat gózit; kemr þó ekki mikit fyrir þær dætr okkar, Geit ok Gnípu, sem Jökull drap. Satt segir þú þat, karl minn sæll, segir Syrpa, ok förum vit brátt til móts við þá ok vitum hvat þá tefr. Þau gjörðu svo, hljóp Surtr fyri en Syrpa seinna fram úr hellinum. Þetta sèr Jökull, ok slæmir sverðinu til Surts ok á höndina, svo af tók í olbogabótinni; rak Surtr þá upp stóran¹ skræk ok ræð á Jökul, varð þeirra atgánger mikill ok harðr, [barst² Jökull allr³ fyrir orku sakir, en þó var hann svo mjúkr at Surtr kom honum aldrei af fótuum⁴; veitti Surti mæðit mjök, því hann sótti blóðrás ákaf-liga; þess neytti Jökull, ok brá Surti hælkrók svo hann fèll, ok snaraði Jökull hann úr háslíðunum, fór síðan at leita Úlfs, ok kom hann þar at, er þau Syrpa ok hann áttust við, ok hafði hún komit Úlfi undir, ok grúfði⁵ niðr at honum ok ætlaði at bíta hann á barkann. Jökull tók þá báðum höndum undir kjálkana á kerlingu, en setti knèn í bakit. Syrpa mælti: skal mik svo grátt leika, Jökull?—At því mun þèr verða, sagði hann, ok braut hana síðan á bak aptr úr háslíðunum⁶, ok var hún þegar

1) digran ok dimman, II. 2) brast, A 2, 5-8, 10, 11, 14, 16. 3) und-an, A 4; við, t. II. 4) fra [u. B. 5) greifist, A 4, B 1, 3; greyfist, B 2; gæist, A 9; grúfir ofan at h., II; ætlar at grúfa niðr at hon. ok bíta hann á háls, A 14; en Syrpa greifdist í því niðr, ok wtl., A 6. 6) banakringlunni, A 13.

dauð; fór Úlfr þá á fætr ok var styrðr mjök. Þeir könnuðu síðan hellirinn ok fundu þar yfrit mikit góz, gull ok silfr ok góð klæði, ok marga fásæna gripi; en er þeir höfðu kannat hellirinn, eptir því sem þeirra hugr var til, geingu þeir í burt ok vildu vitja aptr manna sinna; ok er þeir voru komnir skammt á leið, heyrðu þeir óp ok háreysti mikit, ok allmikla skelliblátra. Jökull ok Úlfr sáu þá hvar þeir bræðr voru komnir, ok höfðu byrðir stórar á herðum sèr, ok hlupu hvern um annan fram. En er þá bræðr minnst varði, kom Jökull at þeim, ok hjó til Sáms í höfuðit, ok klauf hann í axlir niðr. Þá hleypr Úlfr at Sniðli með spjótið, ok sló undir hnakka honum, svo [hann lá þar ok sparkaði fótunum¹. Þetta sá Eitill, ok kastaði af sèr byrðinni; hann hafði bitrlega skálm í hendi ok æddi fram til móts við þá með miklum jötnumóð, ok hjó til Jökuls; þat kom á lærit ok varð allmikit sár; kom þá Úlfr, ok sóttu þeir báðir at Eitli, en hann varðist aldreingiliga. Þar kom um síðir at þeir gátu drepit hann, voru þeir þá bæði móðir ok sárir. Þar kom þá Gnípa ok spyrr: eru þit sárir, sveinar?— Lítið er allt um þat, segir Jökull. Mál er heim at fara, segir Gnípa. Þeir gjörðu svo; en er þeir voru komnir í skálann, sagði Jökull Gnípu allt sem farit hafði. Gnípa mælti: mikil eru þessi tíðindi, at þit hafit drepit föður minn ok móður, ok syskin mín, en ek hefi hjálpat mönnum ykkar, því bræðr mínir

1) *fra* [hann gat ei hrært sik; varð hann þar flatr fótum at sparka, A 13; (svo) snart, at hann féll þegar í rot, en byrðin snaraðist um háls honum, svo hann gat hvergi hrært sik, ok varð þar at sprikla (spinka, B 2; sparka, B 3), B 1-3.

hefði drepit þá alla, ef ek hefði ekki hær verið; eru vj dauðir en xij lífa; hefir þú nú fullhefnt þinna manna, Jökull; en ætla máttu þit, at mér mundi þykja mikill frænda-skadinn, enda vona ek þú munir bæta mér þat áðr en vit skiljum. Svo skal vera, segir Jökull; batt hann um sár manna sinna ok Gnípa með honum, ok voru þeir skjótt grónir ok albata; skorti þá ei þat þeir þurftu at hafa, ok var Gnípa þar jafnan; líða nú svo tímar; en nokkrum dögum fyrir jól kom Gnípa ei til þeirra, ok þóttust þeir ei vita hvat af henni mundi orðit.

3. Atfángadags kvöldit fyrir jól gekk Jökull einn seint út; hann sèr hvar Gnípa geingr ok heilsar honum. Hann spyr hvar hún hafi verið, eðr hvat hún segði tíðinda. Gnípa segir: víða hefi ek nú sveimat síðan, ok er mér boðit til jólaveizlu, ok vildi ek at þú færir með mér. Þú skalt því ráða, segir Jökull, eðr hverr bauð þær? — Þat gjörði Skrámr, er konúngr er yfir öllum úbygðum, ok allir jötnar eru hræddir við hann. Son á hann sèr, er Grímnir heitir, allgott mannsefni, ok verðr í eingan máta föður síns eptirbátr; ber hann svo hær af úngum mönnum, at vær vildum meyjarnar hann gjarnan eignast hver fyrir sik; er hann nú xij vetra; ok þá þætti mér þú vel fram ganga, Jökull vinr, ef ek feingi hann. Ek skal nokkut til sjá, segir Jökull. Mál er komit at ferðast, segir Gnípa. Ekki dvelr mik, segir Jökull. Fara þau leið sína, geingr Gnípa fyrir en Jökull eptir; verðr hún heldr greiðfara¹. Þau ganga inn með firðin-

¹) greiðfar, A2-8, 10-16, B; gristfar, A9; greiðfar ok sporadrjúg, H.

um, þar til er hann þrýtr; er þá langt af nóttu. Þá koma þau at hömrum stórum ok bröttum hjörgum; hún víkr þar upp at sem einstigit er, ok koma þau þá at helli stórum. Gnípa mælti: hær er hellirinn Skráms konúngs, hefir hann boðit lúngat öllum jötnum ok flagðkonum, er í óbygðum búa, ok munu þeir [færa þik til heljar¹ er þeir sjá þik, [hverju ek vilda ekki valdit hafa². Hær er gull eitt, er ek vil gefa þær, þar er í sá náttúrusteinn, ef þú dregr gullit upp á fingr þær þá sær þik einginn frammar en þú villt. Jökull þakkær henni gjöfina, ok gánga þau síðan í hellirinn. Jökull sá, at þar var tröllum skipat á báða bekki, ok heilsuðu allir Gnípu. Skrámr bað hana gánga um beina þeirra; hún kvað svo vera skyldu; lét hún þá bera inn öl, þat sem áfeingast var, en þeir slokuðu³ stórum, ok var drykkjan óstjórnlíg⁴, svo þeir urðu allskjótt drukknir; þá mátti heyra illyrði nóg ok árásir, einnig sjá margan hnefapústr ok hár-rykkjur⁵. Þetta þolir Jökull ekki, ok hleypr inn í þvöguna ok drepr hvern af⁶ öðrum, [ok hvern um þveran annan⁷, ok er nú eigi traust um, at hverr kenndi öðrum þessi fádæmi ok undr, en einginn sær Jökul; er nú næsta gángmikít í hellinum, rotslær hverr annan ok drepr um síðir, þartil allir voru fallnir, konur ok karlar, utan Skrámr ok sonr hans. Jökull gekk innar at Skrámi,

1) fra [eigi búa heppiliga við þik, B. 2) fra [mun mér (þær, A2, 3, 7-11, 14-16) þá ei vel líka, A2-16; ok þykir mér þá illa til takast, H; u. B. 3) sulgu, B2; svelgdu, B3; svolgruðu, B1. 4) ósparlíg, A2-5, 10, 16; stórlíg, A8, 11. 5) hár-ryskingar, A2-6, 9, B, H. 6) at, A2-4, 6, 10, 13, 14; dr. hvern um (þveran, t. H) annan, B, H. 7) fra [u A2-4, 9.

ok leggur sverðinu í gegnum hann, ok dettr hann þá fram á gólfít, svo þá varð dýnkr mikill. Þetta undrast Grímnir, hverju gegna muni at faðir hans var veginn, en sèr öngvan mann, stökkur upp ok lætr [sópa greipurnar um allan hellirinn¹. Þetta þykir Jökli allinikit gaman, tekr af sèr gullit ok vill eigi leynast leingr. Þat sèr Grímnir ok ræðr á hann, ok takast þeir fangbrögðun ok glíma allsterkliga, svo flest hlýtr upp at gánga; verðr þat um síðir at Grímnir fellr. Þetta sèr Guípa, skellir upp ok hlær, ok mælti: nú gjörði gæfumuninn, sem betr var, ok mundu, Jökull minn, hverju þú hefir lofat. Jökull mælti: góðs ertu maklig af mèr; nú eru tvenn kostaboð, Grímnir, sá eini: ek drep þik nú þegar í stað, sá annarr, at þú eigir Guípu, vinkonu mína, ok skaltu vera konúngr yfir Jötunheimi², sem faðir þinn var, vil ek ok gefa þèr allan auð eptir föður þinn. Grímnir³ játar þessu, lætr Jökull hann nú upp standa, ok gánga innar eptir hellinum, þar var fagrt um at sjást, gull ok silfr nóg, [ok góð klæði. Hann skínast⁴ um hellirinn⁵, ok sèr þar eru tveir menn, lítt haldnir, karlmaðr ok kona; sitja þau bæði á einum stól, ðk eru strengd niðr við stólinn með járnhlekkjum sterkum; þan

1) fra [greipar sínar (n. A 11) gánga um gólfít á hellinum, A 8, 11. 2) Jötunheimi, A 15; jötnum, A 8, 11; óbygðum, B, II. 3) Det fölgende er meget, ligesom uddragssviis, forkortet i B: Eptir þat sýndi Grímnir honum um hellirinn; voru þar nóg auðefi saman komin. Eptir þat lýkr hann upp afhelli stórum; voru þar inni tveir menn i fangelsi, kóngsson ok kóngsdóttir, hét hann Hárekr, en hon M. 4) saal. A 1, 4, 5, 7-15; skimar, A 16; skymast, A 2; skígnist, A 3; hann sá i afkima nokkrum hvar tveir m. eru, o. s. v., A 6. 5) fra [klæði ok aðrir dýrgripir. Jökli verðr nú reikat i einu afhelli, H.

voru bæði mögr, ok þó fögr at álitu. Jökull gekk at stólnum ok spyr þau at heiti. Hann segir: ek heiti Hvítserkr, sonr Soldáns konungs af Serklandi, en systir mín Marcibilla. Skrámr jötun heillaði¹ okkr hingat, ætlaði hann [Grímnir syni sínum systur mína², höfum vit verit hér fimm vetr, [er ek nú xv vetra en systir mín xiiij³ vetra; hefir því valdit Marcibilla, at ek hefi svo leingi lifat, því hún sagði þeim feðgum, at norrir hefðu spáð henni at hún mundi deyja þegar í stað, ef ek væri í hel sleginn, en þeir trúðu því; nú ef Skrámr vissi þat þú værir hér, mundi hann láta drepa þik, ok hafa þik í spað, því svo hefir hann fleirum gjört. Jökull svarar: ekki þurfum vit at óttast hann, því hann er nú dauðr ok allt hans hyski⁴, utan Grímnir, því ek gaf honum lif. Slíkt eru góð tíðindi, segir Hvítserkr, ok muntu gjöra vel ok gefa okkr lif. Svo skal vera, segir Jökull⁵; eptir þat leysti hann þau ok [gaf þeim vín at drekka⁶; voru þau þar þrjár nætr, en fjórða daginn bjóst Jökull til heimferðar; gáfu þau honum góðar gjafir, Grímnir ok Gnípa: tafl vænt, ok [góð klæði⁷ með guðvef, ok sverð þriðja, er Jökull bar síðan alla sína æfi, ok kallaði þat Grímnisnaut, ok marga aðra fásæna gripi, ok hvat hann vildi eiga ok í burtu hafa; báðu hvorir aðra vel fara. Var Grímnir þar eptir ok Gnípa, en þau syskin geingu með Jökli ok komu til skálans. Allir fögnuðu vel Jökli ok félögum hans. Leið nú svo

1) hillti, A 16; hillaði, H. 2) fra [at eiga hana, en hún vildi eigi, B. 3) xij, A 9; xvij, H. 4) hiski, A 1-3, 8, 16, H. 5) fra [u. B. 6) fra [leitaði þeim hauginna, B. 7) fra [kóngrs skruða, A 2-16, B, H.

vetrinn. En sumardag hinn fyrsta komu Grímnir ok Gnípa, ok heilsuðu hvorir öðrum vel. Grímnir bað Jökul ganga með sér ofan til sjóvar; hann gjörði svo; en er þeir komu þar, sá hann skip með rá ok reiða fljóta fyrir landi með farmi. Grímnir mælti: hér er bátur, er ek vil gefa þér, ok Gnípa viukona þín, höfum vit barit hann saman í vetr. Jökull þakkaði þeim vel, ok mælti: ek vil hér í mót gefa þér, Gnípa, allt þat góz er var í helli föður þíns. Þau þökkudu honum bæði, ok báðu hann kalla á sik, ef hann þyrfti lítils við, skal okkr ekki hægt um vera ef eigi förun; munum vær skilja hér at sinni, at sýn en ei at vináttu¹; geingu síðan heim, en Jökull bað menn sína at hraða sér; þeir gjörðu svo, stigu á skip ok létu í haf. Jökull mælti: hvert skulum vær hëðan halda? Hvítserkr svarar: ef ek rëði þá skyldum vær fara til Serklands. Jökull segir, at hann skyldi því ráða: tak til, ok seg fyrir leiðinni. Hann segist svo gjöra mundu. Gaf þeim síðan vel byri², ok komu við Serkland, [í þá höfn er þeir vildu kjósa, fyrir höfuðborg Soldáns konúngs³. Konúngr sendi til skips, ok þegar hann vissi hverir menn at landi voru komnir, gekk hann sjálfr til strandar. Hvítserkr ok Marcibilla runnu í móti honum; varð þá mikill fagnaðarfundr. Konúngr bauð Jökli heim með sér til

1) istedenfor det følgende af Fortællingen har B kun (i B1 skrevet med Arne Magnussons Haand): sigldi Jökull síðan til Serklands, til Soldáns konúngs; varð hann feigin börnum sínum ok eignaðist Jökull Marsibil, ok varð mikill höfðingi, ok lýkr hér frá honum at segja. 2) byr (bir), A 4, 5, 7, 8, 12, 15, 16, II. 3) fra [rétt at kóngshöfn, A 2, 4.

veizlu, með alla sína menn, ok þat þáði hann; gánga síðan heim til hallar; settist konúgr í há-sæti, ok á aðra hönd honum Jökull, en son hans á aðra; var Jökli þar leitað hinna helztu virðinga. Konúgr spyr Hvítserk, hvat fram hefði farit um hans æfi, síðan þeir skildu; hann segir honum allt sem greiniligast¹, ok hversu Jökull hefði hjálpat honum ok hvert afreksmaðr hann var. Konúgr lét vel yfir, ok kvað hann vera afbragð flestra manna. Var nú gleði mikil í höllinni ok glaurm, [ok drukkit fimet² ok klaret³. Þar var sungenit⁴, básúnat ok leikit⁵ með allrahanda hljóðfærum, er fá kunni⁶. En annan dag veizlunnar hefr Jökull upp bónorð sitt, ok biðr sèr til handa Marcibilla konúngsdóttur. Konúgr tók því vel, ok segir, at þat væri makligast at hann nyti hennar ásta; var þetta at ráði gjört, ok brúðkaup sett, ok Marcibilla inn leidd í höllina með allri gleði þeirri⁷ er fást mátti

1) *saal*, A 2-12, 11; greiniligasta, A 1; allt hit greiniligasta, A 15, 16, II; allt hit sanna, A 13. 2) *fymet*, A 7; *fyrnit*, A 5, 12; *primet*, A 13; *primit*, A 15; *primit*, A 8; *pymet*, A 11; *priment*, II. 3) klárid, A 12; kláriz, A 15; kláreth, ok hit bezta vín, A 14. 4) u. A 14. 5) ok leik. *udel*, A 5, 7, 8, 12, 13, 15, II; *fra* [var þar drukkit, sungenit ok básúnat, A 9, 11; var þar drukkit hit bezta vín, einnig var þar sungenit ok básúnat með allrahanda hljóðfærum, er þar kunnu verða, A 10; þar var drukkit allrahanda vín, ok leikit á allrahanda hljóðfæri, er þar kunnu at fást, A 16. 6) *fra* [ok dr. fermt (*fürment*, A 4) ok kl. ok allrahanda hljóðfæri leikin, A 2, 4; var þar vel drukkit, ok allrahanda hljóðfæri leikin, A 3; leikar ok hljóðfæri ok allskýns skemt-an, A 6. 7) er veröldin kunni at veita: með saung ok psalteriis (*psalterium*, A 7-14, 16), [trumbum (u. A 10), gýum (gýr, A 13) ok symphónum (*symphón*, A 10; *symphón* voru þar hljóðfæra, A 13; *symphóný*, lútur ok hörpur slegnar, með all. þ. gl., A 11; *symphonis*, ok öðrum strengja hljóðfærum; þar voru organ ok öll skrautlig þrýði

í því landi; var nú aukin veizlan at nýju. Kon-
 úngrinn gaf dóttur sinni hálf Serkland. Veizlan
 stóð hálfan mánuð, en at henni liðinni leiddu kon-
 úngr ok Jökull [með góðum gáfum út hvern mann,
 ok hurfu þeir síðan heim aptr¹. Jökull gaf Hvít-
 serki taflit góða, ok skruðann, þann er Grímnir gaf
 honum²; var þat allgóð gersemi, ok sórust þeir í
 fóstbræðralag ok lögðust í hernað, ok leituðu sér
 fjár ok frægðar, drápu berserki ok illþýðisfólk, en
 kaupmönnum gáfu þeir grið, ok hældu heim at hausti;
 gjörðu þeir svo sex sumur í samt. En er þeim
 leiddist í hernaði at vera, settust þeir at löndum.
 Þá andaðist Soldán konúgr, faðir Hvítserks; var
 hann þá til konúgs tekinn yfir allt Serkland, ok
 fékk sér drottningar, dóttur konúgs í Blálandi.
 Þá gaf hann ríkit í vald Jökli, fóstbróður sínum,

framin, sem fäst kunnir ok í því landi var, A16), bumbur barðar ok
 organ troðinn (troðit, A13; *fra* [organ, trumbur ok symphón, ok
 troðnar bumbur, A9; trumbum, gýur ok symphón, ok organ troðit
 með allri þýði ok gleði, A11) með allri þeirri gleði, t. A5, 7-14,
 16; — Marcib, inn leidd í höll. með mikilli gleði ok allri þeirri hof-
 frakt, er veröldin kunnir at veita, ok saungvum ok salteríum, trumbur
 ok gýur slegnar, en simfún slegit, bumbur barðar ok organ troðit,
 með mestu herlegheitum. Var nú auk. o. s. v., A15; — með svo mikilli
 gleði sem veröldin kunnir at veita, með saung ok psalterium, organ
 troðinn, bumbur barðar, ok allrahanda hljóðfæri voru þar brákuð, er
 menn kunnir í því landi til at fá, sem voru hörpur, gýur ok sym-
 phon. Var nú auk. o. s. v., II.

1) *fra* [hvern mann út með sæmiligum gjöfum, II; leiddi kon-
 úngr Jökul út með góðum gjöfum, ok hvern mann (ok fór svo hvern
 heim til sín, t. A2-4, 11, 12, 14) A2-5, 8, 11, 12, 14; kon. leiddi Jökul
 út með gjöfum, ok alla höfðingja er í boðinu voru, A6; leiddi kon.
 Jökul út með góðum gjöfum, ok sérhvern hans fylgðarmann, ok alla
 aðra; fóru menn síðan heim, A16. 2) í óþýgðum Jötunheima fyrir
 lífgjöfna, t. A15.

ok þar með konúngs nafn; stýrði Jökull ríki sínu allt til dauðadags; átti hann mörg börn með sinni drottningu Marcibilla, [ok tóku sum¹ konúngdom ok ríki eptir hann; ok lýkr svo frá honum at segja².

II. HARÐAR SAGA GRÍMKELSSONAR³.

(Brot).

GRÍMKELL⁴ goði het maðr han var son biarnar gullbera hann⁵ uar auðigr maðr hann. bio fyst a grimkels stoðum þat er við auluis vatn. þat er nu saudalus han hafði att konu oc⁶ uar þa aundut oc lifðe dóttir hans ær þorun het hun uar vpp fæð með þeim. manni. er Sigurðr muli het⁷ hann bio undir falli. grimkell var ríkr maðr oc auðigr. högni het maðr auðigr hann bio j haga vik skamt fra æluusuatni þorbiörg het cona hans en guðriðr dottir hun var uæn cona oc uínno goð. grimkell færði bu sitt til auluis vatz þuiat honum þottu þar betri landzkostir oc bio þar síðan. Valbrandr het maðr er bio. a. breiðabolstað j reykfadal ínum nyrðra han uar son ualþiofs hins gamla hans son uar torfi ríkr maðr oc frægr oc mfoe harðuðigr. þar ox upp sa maðr er Sigurðr het gunnhilldr het möðir hans han uar skylldr torfua oc uar kallaðr torfa fostrí efnúligr maðr uar hann oc uel gerr at ser um marga hluti. Signy het cona hun uar systir torfa hun bio. a. Signyiar stoðum þat er skamt fra

1) þau, *de öv.* 2) fra [en Norðmenn þeir, er með Jökli voru, ætla menn suma aptur hafa komit í Norðrlönd, ok flutt hingat alla atburði þessa, ok kunnu vér ei leingra at segja frá Jökli Búasyni, ok endar hér Jökuls sögu, A6. 3) *Efter et Membranblad i stor Quart blandt „Additamenta Bibl. Univ. Hafn.“ Nr. 20 i Fol., i Udgaven betegnet B. — Overskriften er med smaa Bogstaver, og skreven som det synes med en anden samtidig Haand.* 4) For Begyndelsesbogstavet er efterladt en aaben Plads. 5) forkortet i Mbr. 6) saal. Mbr. her, ellers kun udtrykt ved Tegn. 7) het muli, Mbr., med Omsatningstegn.

breiða bolstað. hun uar eckia hun var skörungr oc skapstor grimur¹ het son hennar ær þar ox með henni upp. hann uar efniligr maðr. þar ox upp með henni grimr en litli fostri hennar oc uar gílldr maðr fyrri ser. Kolr kiallaes. son bio at lundi j syðra reykiadal þorualldr het maðr er bio at uattzhorní j skorradal ættstor maðr oc á marga frændr þorgrina het cona hun uar eckia. oc bio j huammi j skorradal hun uar auðig oc æigi uið alþyðu skap eindriði het son hennar. mikill maðr oc efniligr. þat uar. eítt sumar at grimkell reið til þings at uanda oc einn. dag geek hann fra buð sinni með floeki sínum oc til motz. við valbrand oc sagði honum at hann kuedz spurt hafa at hann ætti dottur oc uæri skörungr mikill uil ec hafa tilmæli við þisk um þenna raða hag Valbrandi kuedz vera kunnigt oc kuezst goða eina frett af honum hafa oc kuezst þui uilldu uel suara oc huersu 15 mart sem her er um talat þa lyktaðiz með þui at grimkatli uar heitið konunní oc skyllði brúðlaup uera at tuimanaði at aulfus uatni Torfi uar. æigi a þinginu oc er ualbrandr kom hefmi þa mælti². torfi at litils. uæri uirð hans til laug er hann uar. ecki at kuaddr um þetta heitorð oc er þau syskin hittuz let torfi ser um þenna raðahag ecki mikið signy mælti þa ec se rað til þessa frændi. segir hun breytum uif ecki raði þessu en fe mítt mun ek handsala þer oc skaltu lykia heiman fylgiu mina slíka sem faðer minn hefir akuedit en þa eig þu þat sem meira er. torfi uill nu þetta þuiat hann uar fegiarn oc nu buazt þeir til ferðar. Valbrandr uar þa gamall oc þuf fengu þeir feðgar kol kiallaksson at uera fyrri brúðferðine voro þau saman .xxx. manna þau gistu at þuerfelli grimr en litli fostri Signyiar skyllði gæta hrossa a gistingu oc vm morginun er hann leitaði uar uant hestz 30 signyiar er het fjöllungr. Grimr for yfir heifi norðr j floka dal eptir daugg sloð oc fan hestin dauðan j jarðfalli oc tok af fiotoren oc for aptr oc sagði signyiu oc kuad slikt furðu illa oc kuezst fusari at snua aptr kolr kuad þat ugeranda at bregða slicum raðum fyrri eingi til efini oc foro þau oc komu

1) saal. Mbr. her. 2) mælti þa, Membr. med Omsætningstegn.

til grimkels oc for ueizlan alluel fram signy uar þar eptir oc fostra hennar er þordis het oc grimr en litli grimkell mælti uel uið kol at skilnaði en þottu þeir feðgar allt uuirða sitt mal. grimkell uar stírdlyndr en signy salat oc var fatt j samförum með þeim oc mattu þau ecki saman eiga vini, en grimr gat þo sua til gætt at til hlítar fell með þeim þeim varð barna auðit þau attu son oc het kolr en guðriðr dottir er síðan atti kolr kiallaks (*son*) um uarit ræddi (*Grimr*) um uið signyio, at hann uilldi j brott kuezt uant þikia þeirra .a. milli at ganga signy bað hann tala um uið grimkel oc mun hann helldr bæta kosti þina þuiat hann er uel (*tíll*) þin oc sua gerir grimr. grimkell segir þat uil ec at þu ser heima man ec gora sua at þer hugní uar grimr heima þau missere annat uar for allt á saumu leið uilldi grimr þa eu brótt fara oc kuez (*eigi*) uera mundu nema grimkell bæði gvðriðar högna dottur til handa honum. Grimkell mælti dyrr geriz þu nu grimr mun þeim þu þikia felitill þuiat högni er auðigr maðr grimr kuað þetta uel mega takaz með umsyslu hans. Grimkell ferr oc biðr konunar oc slytr uel oc með hans fram kuæmd þa takaz þessi rað með þeim grimi oc guðriði, hafði grimkell inni boð þeirra oc voro þeirra samfarar goðar. Ok eð þriðia uarit uill grimr a brautu. Grimkell kuað hann þar hafa vel uerit oc sagði hann nu fara skylldu þann veg sem hann villdi oc muntu uerða þriða maðr eptir þat reiste grimr bu oc fær grimkell allt til þat sem þarf oc leysa þau signy hann uel af hendi er þat fra grimi at segia at hann rakar fe¹ saman j bunaðinum suo at .ij. höfuf uoro a huiuetna þui er hann átti. signyiu dreymdi draum þann at hun þottiz sia tre micít i huilu þeirra grimkels oc fagrt míoc oc suo miclar limar aa at henni þotti taka yfir husin aull en eingi á blomin á límunum hun sagði þordísi fostru siuni drauminn hun røð sua at þau grimkell mundu barn eiga oc litlu síðar fæddi signy barn þat uar s(*uein barn*)²

1) fe rakar, Mbr. med Omsætningstegn. 2) Her er Membranbladet beskadiget.

hann var mikill og friðr og geck (*eigi*) fyr
 þreutr og þotti þat seínligt um hann slíkt f(*rd*)-
 g (*sem*) hann var um annat þan dag er hofs
 helgi var halldin at (*aulfusvatni þuiat grimkell*) var blot-
 maðr micill sat signy .a. stoli .a. miðiu hofs golf(*inu oc*)
 biozt um men hennar la j kníam henni þat var henni menia
 gripr. Þa geck hörðr fyrsta fra stocki og laust höndunum
 baðum a kne henni og hraut menit vr kniam henni og brast
 j tua hlute er á golfit com signy reiðiz miðe og kuað il(*la*)
 hans gaungu ina fyrstu sagði og margar illar uera mund(*u*
oc uer)sta ina siðuztv grimkell com at j þui og tok upp
 su(*e*)inen . . . og reiðiz og for til motz við þau grim og guðriði
 og biðr þau taka uið sueininv og þau uilia þat giarna þau
 attu son arsgamlan er het geir signy undi uerr en aðr siðan
 og var *larra með* þeim. Einn dreymdi signyiu at hun sæi
 tre eitt mest . . . niðr j rotum en uisnaði vpp þaðan og veri
 a blomi *mikill*. Þordis kvat hana eiga mundu meybarn og
 sagði *mundu* coma fra henni micla ætt. Eptir þing um
 sumarit bað signy grimkel at hann mundi lofa henni at hun
 færi at sinna frændr sína grimkell kuezt lofa mundu ef hun
 væri¹ eigi leingr j brott en halfan manuð hun for og með
 henni huskarlar .ij. og þordis fostra hennar. Þau komu til
 torfa og toe hann uel uið þeim og bað þau þar uera um
 vetrin kuað þat uera astleysi mikit er grimkell for eigi með
 henni signy kuat ser eigi leingr lofat at uera en halfan manuð
 en þo at aeggium torfa voro þau þar um vetrin og foro at
 heimboðum til manna og er þav uoro niðri j sveitum varð
 þordis brað dauð og var iörðut j þordisar holti skamt fra bæ.

Þat² er sagt at signyiu þotti mikit lat þordisar og for
 a breiðabolstað og tok sott er (*hun*) skyldi uerða lettari og
 greiddiz þungliga og vm *siðir* fæddi hun meybarn og and-
 aðiz sialf litlu siðar torfi varð suo styggr við lat signyiar
 at hann uill eigi lata vpp fæða barnit og bað sigurð fostra
 sinn fara með til reykja dals ar og kasta ut a ana sigurðr

1) *I Margen med samme Haand.* 2) *Aaben Plads for Over-
 skrift og Begyndelsesbogstav.*

kuað þat illa gert en uilldi þo eigi synia honum hann tok nv úð barnínu oc leizt uel a oc nenti eigi at kasta á ána oc sneri nu ferðini oc let barnit nðr j garðz hliði a signyiar stöðum oc þotli uan at brátt mundi sinnazt þetta sá grimr bondi oc for til oc tok upp barnið oc hefir heím oc let helgu konu sina bregðaz siuka oc ios meyna uatni oc kallaði þorbiörg grimr for a. breiðibolstaði¹ torfi sagði honum andlat moðr sinnar oc bauð honum fe oc munu uer uel til þin gera grimr kuað þetta vel mælt oc uil ek at sigurðr fostrí þinn fari með mer oc *uar sua* gert. Tueim nottum siðar sendi *grimr* sigurðr suðr a eyrar *feck* hann honum tuo hesta annan klyfiaðan, oc for hann þar *utan*. — Litlu Siðar com torfi a signyiarstaði oc spurði hví helga². —

III. ORÐ OK TALSHÆTTIR

úr

sögubroti af Víga-Styr ok Heiðarvígum³.

OF víg þessi ræddu menn | þjórar. 3: *naut sem gelt eru*
misjafnt, *et sæpius*. | *gömul*.

1) *saal. Mbr.* 2) *Her afbrydes Membranbrudstykket.* 3) *Over-*
skriften er dannet af os. Forfatteren Jón Ólafsson har kaldt
disse sine Excerpter af det tabte Brudstykke af Oldskriftet: „Ar-
chaismi et loquendi modi rariores úr þessari Víga-Styrs sögu, hér
ok þar úr sögunni, allt til þess Gestr er kominn í Miklagarð.” For-
fatterens Forklaringer, der som oftest tilføies ved hvert Sted,
have vi kun optaget forsaavidt de kunde give nogen Oplysning,
de övrige, som ansaaes for unödvendige, ere udeladte. Iöwigt
fölger det af sig selv, at Excerpterne gives i den Orden og med
den Retskrivning, som findes i Forfatterens egenhændige Haand-
skrift (med Undtagels af ð), ligesom vi ogsaa have anmærket
hvor det excerpterede Ord eller Periode ikke er benyttet i For-
fatterens Uddrag af Brudstykket.

gætvæðr¹, *pro: heygðr.*
 óæll², *pro: óalandi.*
 honum var þúngs af von.
 Gestr sitr nú hugsí um sitt
 mál.
 Styr hafði skúaðan hest, 3:
járnaðan.
 var því eí samsumars utan
 farit.
 at drepa á dreif³, *pro: at*
þegja yfir.
 hvat or Gestí er orðit, *item*
alibi:
 nú vita menn óglöggt hvat or
 Gestí er orðit fyrst í bráð.
 en sva var til farit⁴, at ekkj-
 an hjó at fjarðar botni.
 at róa á sæ at togfiski.
 sjálfbjarga⁵. *þegar skipinu*
hvolfdi undir þeim Þor-
steini.
 lifði hann því líkara, sem hann
 væri illdýri, en hann væri
 maðr. 3: *Fjalla-Teitr.*
 hún var systrunga Gestis. 3:
dóttir móðursystur hans.
 kuðr *pro* kunnr, *et*
 kiðr *pro* kiunnr: báðar kiðr í
 blóði, *i visu Gestis.*

en þórdís varð eigi ærþrifráða.
þegar verit er at tala um
hvat hún gaf Gestí til
utanferðar.
 ok mun mæð þetta fyrir eingu
 standa á lengdar. *sagði*
Gestr um sárit, sem Þor-
steinn veitti honum.
 en þat er siðr Væringja ok
 Norðmanna. *et sapius eru*
Norðmenn distingveradir
frá Væringjum.
 mótgangumenn⁶ *sæpe pro:*
óvinir.
 eigi verðr þat allt at regni er
 rökr. *i visu Styrs.*
 eigi má ófeigum bella.
 ok mundar til höfuðs á hon-
 um. *þá Þorsteinn lagði*
saxinu til Gestis í Mikla-
garði.
 ógeigvænligt sár.
 Gestr fellir bæen at Væringjum.
 ok gjörðu þat þeir menn, er
 tæðu máli Þorsteins at vilja
 Gestis, er vissu ættarferð
 Þorsteins.
 Snorri sendi orð N. N., at
 þeir skulu hittast þann dag⁷,

1) Forf. urigt. — aður. 2) Dette Ord findes ikke anvendt i Uddraget. 3) findes ikke i Uddraget. 4) d. e. hagaði til, Forf. Forklaring. 5) findes ikke i Uddraget. 6) findes ikke i Uddraget. 7) en þat var á laugardag; ergo: kom þá vetrinn á laugardag, ok tvímánaðr er penultimus mensis sumarsins. Forf. Ann.

er vj vikur eru til vetrar.
et mox:
 en Snorri sendir at tvímánuði
 sumars.
 þá var þoka yfir héraðinu ok
 vindr af hafi ok úr við.
 ok sá tíðindi.
 þeir láta taka niðr hesta sína
 ok ægja.
 ok kona sú er embættir fè.
 Snorri mælti við son sinn,
 Þórð kausa¹: sèr köttrinn
 músina?
 ok taka atfång. *hodie: áfång.*
 ok frágu², *pro: fregnuðu.*

³ Halfr Guðmundarson var nú
 fulltíði at aldri⁴. *et sæ-*
pius.
 menn búa mál á hendr veg-
 undum of víg þorsteins⁵.
 ok oru eigi þeir aldauda. oru
pro voru, et postea ali-
cubi, et
 er *pro* þær, 3: *vos.*
 attægja Kleppjárni⁶. 3: *at vera*
i ráðum ok fylgi með.
 at honum kvaz þar þickja
 miklu meiri máldeili á⁷. 3:
varða um.
 fè til farníngar.

at hvorugir skyldi hendr við
 öðrum begja.
 ok hefir þú haft vel ok drengi-
 liga or þessum málum. *et*
mox
 (*hefir þú*) vel haft af þessu
 máli.
 ok settu Gíslúngar nokkut úfa
 við honum, 3: *Þorgils, þ. e.*
voru amasamir.
 at eiga einhvern einskis at
 kunna.
 at komast við veðri⁸. *at verða*
opinbert.
 mèt spyrst sva frá Gísla, at
 hann er bráðskeyttr til máls
 at taka.
 þær eigitt um mikin vanda at
 mæla. *sagði Þórariinn við*
Barða.
 margir eru jafnan at frænd-
 semi, *et atíbi:*
 (*margir eru*) jafnkomnir at
 frændsemi.
 at eiga of mikil vandræði at
 vera.
 at vera lífi minnr, 3: *at vera*
dauðr.
 hann var eingi orðamaðr.
 hans er ekki við kostr.
 elli stóð Hárek.

1) kausi = köttr, *Forf. Ann.* 2) forekommer ikke i *Uddraget.*
 3) *Forf. bemærker at her „byrjast Heiðarvíga saga.“* 4) *Denne*
Passus findes ikke i Uddraget. 5) *Denne Sætning findes heller*
ikke i Uddraget. 6) *findes ikke i Uddraget.* 7) *forekommer ikke*
i Uddraget. 8) *forekommer ikke i Uddraget.*

skarðan hlut at bera fyrir
öðrum.

at veita eingi úrslit.

vel borinn¹. 3: af góðum
ættum.

frísgjarn.

ofláti.

ofkapp. 3: ofrkappsmaðr.

sva er við vaxit.

mik beiddi nauðsyn til.

alls þú rekr þitt erendi.

þú hefir berlīga á mik kveðit.

þverkominn við málit.

óskynsamr. *hoc loco pro ill-*
knyttinn.

at kynnast til² við einhvern.
eigi munum vér þar önnur
fè til leggja.

þat þykir mér at glsku.

at vera á vandar veiði.

segja skal þursi, ef hann sitr
nokkviðr við eld.

at sva stórir menn sem nú
eigu hlut at. *mælti Eiðr.*

Výlir sjarri en verr sjaldan.

Nú mælti Eiðr: eigi birðum
vér at skattyrðast við þik.

þat er nú í þreytt, at sva sýn-
ist vitrum mönnum sem
okkr.

mæltu þar mundmálum. *söm-*
du milli sin um mund kon-
unnar.

þat hafði þórði orðit til far-
reks, at hestar hans báðir
voru í brottu. *farrek: far-*
artálmi.

at slá kaupi við einn.

er mér sagt at vapnia eru
sigrauðig.

hon var meðballagi vitr.
óðmálugr.

hvat skal fretkarli þínum sva
gott vapn?

þars-tú er kominn af fótum
fram.

ok telr þat manngi munu gjört
hafa.

at klækjast á við einn.

var vel við honum tekit at eins.

hvat hann átti um at vera.

at firrast fund frænda sinna.

var mikill merkismaðr³. 3:

Höskuldr.

1) Dette Udtryk findes ikke i Uddraget. 2) dette Ord er her
sat til efter Uddraget. 3) Denne Passus forekommer ikke i
Uddraget.

IV. GRÍÐAMÁL OK TRYGÐAMÁL¹.1. GRÍÐSETNÍNG HAFRS².

(Grettis saga Ásmundarsonar).

Hèr set ek gríð allra manna á millum, einkanliga þeim sama Gestí nefndum, er hèr sitr, ok at undirskildum öllum goðorðsmönnum ok gildum bændum, ok allri³ alþýðu úngra manna ok vapnfærra, ek ok allir aðrir héraðsmenn í Hegrans þingi, eða hvaðan sem hvarir eru at komnir, nefndra manna eðr ónefndra, handsölum gríð ok fullan frið komumanni hinum ókunna, er Gestr nefnist, til gamans, glímu ok gleði allrar, til hævistar ok heimferðar, hvort er hann þarf at fara á legi eðr landi⁴, eðr slutningi, skal hann hafa gríð í öllum stöðum, nefndum ok ónefndum, sva lengi sem hann þarf til heillar heimkomu at höldnum trygðum. Set ek þessi gríð fyrir oss ok vora frændr, vini ok venzlamenn, sva konur sem karla, þýjar ok þræla, sveina ok sjálfráða menn; sè sá gríðnæðingr er gríðin rýfr eðr trygðum spillir, rækr ok rekinn frá guði ok góðum mönnum, úr himnaríki ok frá öllum helgum mönnum, ok hvergi hæfr manna í milli, ok sva frá öllum útlæmðr sem menn víðast varga reka, eða kristnir menn kirkjur sækja, heiðnir menn hof blóta, eldr brennr, jörð grær, mælt barn móður kallar ok móðir mög fæðir, aldir elda kynda, skip skrífðr, [skildir blika, sól skín á sumar, snjó leggr á land þetta um vetrarnátt, Finnir skrífðr⁵, fura vex, valr flýgr voríangan dag, ok standi honum beinn byrr undir báða vængi, himinn

1) Jevnf. Saga af Víga-Styr ok Heljarvígum Cap. 33. ovenfor S. 379-382. 2) Nærmest efter *Udgaven* (Hólum 1756. 4.) sammenlignet med *Membr. Nr. 551 A* i den arna-magnæanske *Samling, saaledes, at hvor Læsemaaderne ere stiltiende forandrede fra Udgaven ere de udelukkende tagne af Nr. 551. I Haandskriftet er ingen Overskrift.* 3) saal. *Udgaven*; allrar, 551. 4) at fari, t. det upsalske *Haandskr. (Membr. Nr. 10. 4).* 5) skrífðr, *Udg.*; fra [u. 551.

hverfr, heimr er bygðr, ok vindr veitir vatni til sjóvar, karlar¹ korni sá; hann skal firrast kirkjur ok kristna menn, heiðna hölda², hús ok hella, heim hvern nema helvíti. Nú skulum vær vera sáttir ok sammála hverr við annan í huga góðum, hvar sem vær finnumst: á fjalli eðr fjöru, skípi eðr skíði, jörðu eðr jökli, í hafi eðr á hestbaki, sva sem vin sinn í vatni³ finni, eðr bróður sinn á braut hittí⁴; jafnsáttir hverr við annan sem sonr við föður eða faðir við son í samsörum öllum. Nú leggjum vær hendr saman, ok allir vær, ok höldum vel gríðum ok öll orð töluð í trygðum þessum, at vitni guðs ok góðra manna, ok allra þeirra er orð mín heyra eðr nókkurir eru nær staddir.

2. GRÍÐAMÁL⁵.

(Grágás. Gl. kgl. Saml. Nr. 1157. Fol.)

Allir þito atburði ū missætti þra N. oc .N. en nu eo pin⁷ þ⁷a þið cōnir oc þiha þa sætta. Nu felr N. N. g¹þ til fattar steþno þ⁷ar e⁷ þ haþa aq̄bit þir⁷ sic 7 sin erfingia oc allā þa m̄ er h̄ ag¹ðō f⁷ at felia. en N^o. teor g¹ð af .N^o. s⁷ t¹ handa oc sinō erfingio oc qllō þei m̄ e⁷ h̄ þarf g¹ð t¹ handa at taca. En nu e⁷ guð fialþr þ⁷a þýrftir e⁷ baztr e⁷ oc all⁷ hæg⁷ m̄ 7alr heilagr ðōi. Pape at rome 7 þriache. Egr þár 7 þpar o¹7 oc bóklærð⁷ m̄ allir. 7 allt e¹stut þole. Ec nēþni xn. m̄ igrñ þ⁷a amillū þra N. oc .N. e⁷ nu stāða tuef megin at málō oc fī nēna þa xii. $\overline{\text{C}}$.

1) þrælur, 551. 2) saal. 551; heiðinna hæll, Udg. 3) saal. 551; vin s. hverr t., Udg. 4) finni, 551. 5) Saal. er Overskriften (med Rødt) i Oldskriftet. Denne Formel staaer sidst i Vigslóði, eller egentlig i Baugatal, foran Lögsögumanns þáttur, efter den Orden som findes i dette fortrinlige og meget gamle Haandskrift. Den findes paa Side 81-82 i Haandskriftet.

¹S íþ fí fa m̄ er f̄ g'þō mælr nefna v̄. u^a.² eþ fleire at þ' p̄ at þessi g'þ e⁷ nv ero nefnd fíō v⁷a full ȷ fwlft allra m̄ amille þ⁷a e⁷ h⁷ cōa imānfōnoð þena. oc meþ m̄ ero h⁷ lengft amanfūdi þessō. oc hu⁷r Y kō; hei t' finf heima. oc þott optan p⁷ðe fund⁷ lagðir t' mala þ⁷a. þa fíō þo g'þ halða t' þ^s er s^a e⁷ málō þra lokit fē þav mego bezt lucaz. nu heldi: iorð g'ðō up. en hūm p̄rdar fýr⁷ ofā. en hafit r̄ða f̄ vtan er hgr v̄ l̄nd̄ ðll þav eþ p⁷ hořō t̄ðende af. En amille þessa ende marca er nu hefi ec h⁷ talt f̄ m̄m. þrifuz fa m̄ hu⁷gi e⁷ þ^s g'ð rýfr er ec hefi h⁷ nefnd. ȷ bindi fi s⁷ sua hōřga býrd at fi cōiz aldreģi undā. en þ e⁷ guð ð^ottenf gremi ȷgr̄ðbitz nafn. En þ m̄ all⁷ hafe guðf m̄iscun ȷ³ g'ðō halða þel ȷ allra heilag^w arnāðar orð t' allrar þ^optar f̄n^r þið almatkan guð. se guð hollr þeim er heldr g'ðō. en gmr þei er g'ð rýfr hollr þei er heldi. hafit heilir gr̄ð fellze.

⁴þ' ero þorn lōg atðe óro eþ m̄ þ̄: fecr v̄g'ða roř at þ m̄ xii. e⁷ ig'ð ero nefnd⁷ eigo at taca rett⁵ ó: þe h³ viii. aura enf f̄itateg.

En þ e⁷o log inoreģi oc alla ðanſca tūgo eþ Y. þýrm⁷ ēg g'ðō at fa m̄ e⁷ utlagr f̄ endilangan noieģ þrā. ȷ ſen bæði londō finō ȷ laſa þe. ȷfí aldreģi iland cōa ſipan.

¹) I Oldskrifstet begynder her et nyt Afsnit med aaben Plads for nogle Ord som Overskrift. ²) d. e. vatta tva eþa fleire at þvi vette. ³) ret. er, jfr. Formel. 4. ⁴) Her har Oldskrifstet nyt Afsnit eller Capitel. ⁵) Ordenen er her uden Tvivl forstyrret ved Skrivefeil, og bør læses: eigo rétt at taka, jfr. Form. 4.

3. TRYGDAMÁL'.

(Grágás. sammesteds.)

Sacar þ amille þ⁷a n. oc n. en nu ero þær fett' oc þe þettar sem metendr máto 7 teliendi: toldo 7 dō: dōþi. 7 þigiendi: þágo oc þan báro m3 þe fullo. 7 f^{om} kōnō eyre þei ihond fellt² e⁷ haða seýlde. þit f'ot p⁷a m̄ fatt⁷ 7 fāvēr⁷ at qlðn oc at átte. aþgi oc aþioðstefno at kirkna sócn 7 ikgshúfe. oc hu⁷petna þ⁸ er m̄ fūdir p⁷ða þa f'ot þit sⁿ fāfátt⁷ fē aldregi hōfız þta ýckar a meðal. þit f'ot deila knif 7 kiotstykke. oc alla lute ýckar imille sem frændr en ēg fē³ þiandi. Ef fac⁷ g⁷az siþ amille þ⁷a anat en þ e⁷ pel ef. þ f' fē þota en ēg þlein ríoda. En sa ýckar er gēgr agorpar fátt⁷ e. þegr apéittar trýgðir. þa f' f' sⁿ piða þargr rækr 7 rekun fē m̄ piðazt þarga reka. c'ftn⁷ m̄ kkiō: sōkia. heidnar m̄ hōf blóta. elldr up brent. iō:ð grōf. mōgr mōðo: callar. 7 mōþ⁷ mōgþeþir. alldir elða kýnda. seip serði. seidd⁷ blícia. sol seín snæ legr. þidr serði: þura þex. þalr þlýgr þárlangan dag. stendi: hō býu þein vnd⁷ báða þængi. þimin hu⁷þr heir er býgðr. þindi: þýtr. þótn t' sæpar þalla. karlar korne fá. h̄ f' þaraz kkiō: 7 c'ftna m̄. Guðf huf 7 gūa. heí hu⁷n nema hælþate. Nu haldit þit báþ⁷ abóc einni enda higr nu þe aboc er .n. bōt⁷ f⁷ sic 7 sin erfígia

1) Saaledes er Overskriften i Oldskriftet, hvor denne Formel følger umiddelbart paa den foregaaende (Haandskr. fol. 82-83). Med denne Formel jfr. Formel 1 og 9, samt Heiðarviga saga.
2) I Oldskriftet er først skrevet sellde, men rettet i selve Ordet til sellt, uden at de sidste Bogstaver ere raderede; jfr. Form. 9. 3) Dette Ord staaer i Haandskriftet over Linien med samme Haand.

alín oc oborinn¹. getín oc getinn². nefndan oc onefndan. ñ. teer trýgðir en .n^o peit⁷ æpintrýgðir þar æ ffo hallðaz meþ molld e⁷ 7 in liþa. Nu ero þ .n. oc .n. fatt⁷ 7 famala hr^a sē þ hittaz alande eþ lege. scapri e. ascide. ihafe e. ahestz bake arar miðla eþ æstscoto. þopto e. þilio eþ þarf^r g⁷paz. iáfattr hr^a þ¹ añan sē þaþ⁷ pið son. eða sou^r þ¹ soðoi isāfoiū ollō. Nu legia þ hēdr finar samā. n^o. oc .n^o. hallðit pæl trýgðir at þilia e'ltz 7 allra m^a þ⁷a er nu heýrðo trýgða mal. hafe sa hýlle guðf e⁷ hellð: trýgð⁷. en sa reide er rýfr rettar trýgþ⁷. en hýlle sa e⁷ hellði. hafat hæilir sáz. en p⁷ sē páttar eþ pið erom staddir.

4. GRÍÐAMÁL³.

(Grágás. Cod. membr. A. Magn. Nr. 334. Fol.)

4 Allr vito atb⁷ þi ū missætti þ⁷a nn^o. f. oc n^on^o. f. 7 nu e⁷o t¹ kōn⁷ pin⁷ þ⁷a. oc þilia sætta þa. Nu sefr .n^on^o. f. gríð t¹ fattar stefno þ⁷ar e⁷ þ hafa aqðit þir⁷ sic 7 f⁷ sin erf-igia oc alla þa m^a e⁷ h a g'þū f⁷ at hallða. en .n^o.n^o. f. tek gð af .n^on^o. f. s⁷ t¹ handa oc sinū erfingiu. oc ollō þei mm^a e⁷ h þarf g¹⁰ t¹ handa at taka. En nu e⁷ guð fialfr f⁷str ig'þū þ⁷a e⁷ baztr e⁷. 7 all⁷ helg⁷ m^a 7 allr heil-

1) I Oldskriftet er først skrevet oalín, derpaa er Stavelsen bor sat med samme Haand over Linien og Punkter under Stavelsen al. Imidlertid er denne Læsemaade „alinn ok óborinn“ neppe rigtig, men bør hedde borinn ok óborinn, som i Formlen 9. 2) Skrivefeil, for ógetinn. 3) Oldskriftet har her ingen Over-skrift, men i den Fortegnelse over Capitlerne, som med den gamle Haand er tilføiet hver Balk i Loven, heuføres Formlerne 4-7 til Cap. 112, under den almindelige Titel: gríðamál (jevnf. Grágás, Commiss. Udg. II, 165 ff.). I den arnamagn. Commissions Udgave af Graagaasen ere Formlerne satte foran Baugatal. 4) I Oldskriftet „cp. 112“ tilføiet med en uycer Haand.

agr ðomr. Pave at rome 7 þriake. Þgr vár 7 byscopar þár7. 7 boklærþ7 m̄ all7 7 allt c'fnd fólkk.

Ek nefni xn. m̄ i g'ð a mille þ7a. $\hat{N}\hat{N}$. f. oc $\hat{N}\hat{N}$. f. e7 nu standa tpefmegeū at málū. 7 ft \hat{n} . þa m̄ xn. Siþ ft fa e7 fýr7 g'ðū mælr \hat{n} . \hat{p} . \hat{u} . e. ft. It þ' p' at þ7i g'ð fe nu e7o nefnd ffo p7a full oc fæst allra m̄a amedal þ7a e7 h7 cōa i manfānað þeña. oc meþ m̄ e7o h7 lægst a manfundi þessū. 7 h7n m̄ kōz hef t' sinf hñf. 7 þo at optan v7ðe fūðir lagþ7 t' mala þ7a. þa ffo þo þ7i g'ð hallða þ' t' e7 lokit e7 malū þ7a s7 fe þa mego bezt lukaz. Nu helldi ioið g'ðū up en humin varðar f7 ofan. en haþat rāða f7 utā. e7 hgr ū lænd oll þa e7 v7 haþū tīdenði af. En a meðal þ7a endimarka e7 nu hefi ec taltt h7 f7r7 m̄m þ'f7z fa m̄ hu7gi e7 þ7i g'ð rýfr e7 ec hefe h7 nefnd. 7 bndi s7 s7a hqfga býrði at h̄ kōiz allð'gi undā. en þ e7 guðf-ðottens \hat{g} mi 7 g'ðbítz nafn. En þ m̄ all7 haþi guðf misf e7 pel hallða g'ðū 7 arnaðar orð allw heilagw t' allrar þ7pt-ar finar þið allzvalðanda guð. Se guð hollr þeī e7 helldi g'ðū. en \hat{g} mr þeī e7 rýfr. hollr þeī er helldi. 7 haþat hellr' g'ð fellðz.

Þ' ero þoin lqg a lði páro eþ m̄ p7ði fekr ū g'ða roþ. at þ m̄ xn. e7 ig'ð p7o nefnd7. eiga rétt at taka o: þe hñ .viii. vra enf fīta tīgar. En þ e7o lqg inoiegi 7a alla ðanfka tūgo eþ m̄ þýrm7 æg g'þū. at fa e7 utf. f7r7 endilangan noieg. 7 þen bæði lqndū finū 7 lafa þe 7 scal all-ð'gr ið cōa síðan.

1) Skrivefeil for heilir, jfr. Formel 2.

5. GRÍÐAMÁL¹.

(Grágás, sammesteds.)

Þat er uphaf at þ^o male. at ek set gríð 7 f¹þ amilh þ⁷a. n̄. oc n̄. Se c¹str fýrstr igríðū² þ¹ at h̄ e⁷ beztr. 7 fca maria moþ⁷ h̄f. kgar helg⁷ 7 þpar lærþ⁷ m̄ 7 lögū. 7 all⁷ hnn⁷ bezto m̄. Set ec g¹ð 7 fullā fríð. fe g¹ð 7 fíoi: g¹ð iqlū ftawðū nefndō³. s^a lengi fem p⁷ p⁷þū a fátt⁷ a'píha guðf 7 at pítm þ⁷a m̄ er nu heýra ag¹ða mal. Sa e⁷ g¹ðmíðingr er g¹ðum spíll⁷ rækr 7 rekín f^w guði 7 allō g⁹. m̄m en fa e⁷ g¹þū heldi: 7 settū f¹þi. hafí guðf þingán 7 goðia m̄. vtan enda hafū all⁷ guðf hylh oc haldū pel gríðū.

6. GRÍÐAMÁL⁴.

(Grágás, sammesteds.)

Uend:æði g⁷ðuz þ⁷a amedal .n̄. n̄. f. oc .n̄n̄. f. fē þ⁷ pítuð skýn á. Nu hafa þín⁷ þra t¹ cōit oc píha sætta þa. oc nu ero fett g¹ð með þei. Sa er f¹str igríðū e⁷ baztr e⁷ c¹str ð^ottin oc all⁷ heilagr ðōi. Býscopar par⁷ 7 boklærþ⁷ m̄. bóndi: 7 all alþýða. Hafe sa hylh guðf e⁷ heldi: g¹ðū. en fa m̄ er gēgr a g¹ð þessi. b⁷i flka býrði fē h̄ bundi: s⁷. en þ e⁷ guðð^ottunf g¹m̄ 7 g¹ðmíþingf naþn. hafit hylh guðf 7 haldit pel g¹ðū.

1) I Oldskriftet har en nyere Haand tilføiet „cap. 122“, uagtet denne Formel følger umiddelbart efter den foregaaende. Overskriften er her tilføiet. 2) af tilføiet i Oldskriftet, men overstreget. 3) Her er uden Tvivl udeglemt: ok ónefndom, jfr. Formel. 7 o. fl. 4) Med samme nyere Haand er tilføiet „cp. 123“. Overskriften er her tilsat.

þ⁷a m̄ e⁷ heyrðo trýgða mal. Se guð almattigr þei hollr er þel heldi: trýgð⁷. en g^wmr þei er rýfr. hollr þei er heldi. oc hafit heibr sætz.

9. TRYGDAMÁL¹.

(Grágás. sammesteds.)

Sakar haða g⁷zc a meðal þ⁷a NN. f. oc .NN. f. en nu ero þær sak⁷ settar 7 þe böttar s^a fē metendi máto. 7 ðomðo: ðomðo. telendi: tolðo. gefendi: gafo. þigendi: þágo oc þan báro m³ þe fullo oc f^wm kōnū eyre. þei í hōnd sellt e⁷ haða skýlðo. En ef þ⁷a p⁷ða en sak⁷ a millū. þa fl þær þe bóta en ēg fleinriða. En ef anantuegia þ⁷a v⁷ða s^a oð: at h̄ gēgr ag⁷pa sætt oc þegr apett^r trýgðir. þa fl fa rekīn v⁷a f^w guðe oc f^w allre guðf c¹ftni s^a piða fē m̄ varga reka. k¹ftn⁷ m̄ kirkio: sökia. heidn⁷ m̄ hoþ blóta. moþ⁷ maug fōþ⁷. maugr moðo: kall^r. elðar upp b^ena. finr skriði. þura þex. þalr þlýgr þárlāgā dag. 7 standi býr und⁷ baða þængi. Nu e⁷ þ þe lagt abok e⁷ .N. bot⁷ f^o fle. oc þur⁷ fin erfīgia. getin 7 ogetin. þoun 7 oþonū. neþnā 7 oneþnā. 7 tekr h̄ þ^r trýgð⁷ igeḡn af .N. æþin trýgþ⁷ 7 allð^r trýgþ⁷. þær e⁷ æ flō hallðaz. meþ ællð e⁷ 7m̄ h̄ða.

Nu flō þ v⁷a m̄ fátt⁷ oc fāmala h^ar fē þ þinaz a ldi e. a þætni. skipi e. skidi. haþe. e. heftz bakī. ár at miðla e. æstfkoto. þiho e. þopto ef þarþ⁷ g⁷az. knif e. kioftfýcki faman. Sattþ huan þið añar³ fē þaþ⁷ við fon e. fonr við þæðo: . Lecit nu samā hēð: ýkrar. oc p⁷it m̄ fátt⁷ at þitni guðf 7 allz heilagf ðōf oc þ⁷a m̄ allra e⁷ þa mal heyrðo³.

1) Overskriften er her tilsat. Den samme nyere Haand har tilføiet i Oldskriftet „cp. 126“. Med denne Formel jfr. den 1. og 3. Formel, samt den i Heiðarvíga saga opbevarede. 2) saal. Oldskriftet med et Punkt under det sidste Bogstav, til Tegn paa at det ikke skal læses. Den rigtige Læsemaade er annan. 3) Efter dette Afsnit er i Oldskriftet næsten en heel Side uskreven (her findes nemlig ikke Baugatal), men paa næste Side begynder Fortegnelsen over Capitlerne i Landabrigðabálkr, som forudskikkes denne Decl af Loven.

10. GRÍÐAMÁL¹.

(Jónsbók. cod. mbr. A. Magn. Nr. 350. Fol.)

H⁷ segir um gríða mal².

J nafní f^{ðð} ok fon^r ok heilags anda. set ek nu gríð. ok fullan frið h⁷ ímill þra m^a .NN. ok NN. se c^lstr i gríðum m^d off. ok iungf^v s^ca maria. ok allr e^ds. heilag⁷ m̄. kgr uán. ok his æztu m̄. þpar. lógm̄. ok f^ðír m̄. ok allr hun⁷ beztu m̄. Set ek g^d. ok f^d ept⁷ lógum i ollum stóðū. nefndum. ok unefndum. Set ek gríð eptir h^dlagi þra. ok skil o^ði. Jo^{ið} neðⁱ gríðum fⁱ neðan. en upp hímín. eū seon fⁱ utan. fa er kring⁷ um all lónd. Eñ fa er þ⁷si gríð. hellsⁱ æⁱ. þríf^z hu⁷gⁱ mill þ⁷sa^a takmarka. ok heití gríðn^dingr. rækr ok rekⁱn̄. f^w euðⁱ ok goðū m̄m. Eñ fa er þ⁷si gⁱð hellsⁱ ual. sætt ok settā f^d. ha⁷ euðs uing^an. ok goð^w m̄ þock. ha⁷um nu allr guðs hýll. ok haldit ual gríðum.

1) Denne Formel er her taget af en smuk Codex fra 14de Aarhundrede, som indeholder foruden Jónsbók: hirðskrá, kristinrættir, statuta episcopalia o. m. 2) Denne Overskrift er skreven med røde Bogstaver i Oldskriftet.

REGISTR YFIR MANNANÖFN.

Aðalráðr Engla konúgr, Játgeirsson, 221, 222, 226, 241, 254.

Aðalráðsnautr (skikkja), 252.
— (sverð), 268.

Álfgæirr (Álfgæirs þáttur), 97.

Álfr (*al. Hrólfur*), hersir or Þrándheimi, 70.

— or Dölum (Eysteinnsson), 169.

Álöf Guðmundardóttir, systir Barða, 331, 342; *jfr. Olöf.*

— kjannök, föstra Barða, 331, 332, 342; *jfr. Kjannök.*

Andriðr í Brautarhöll, faðir Búa, 397, 399-401, 404, 405, 414, 449, 460.

Ari (Mársson), faðir Þorgils á Reykjahólmum, 334, 378, 379, 384.

— prestur hinn fróði, Þorgilsson, 189.

Arndís Þórðar dóttir skeggja, 400, 404.

Arngrímur, féstri Auðólfs, 328, 334, 346.

Arngrímur Helga son bjólu, 397, 401, 412, 454.

— goði, Helgason, 122, 123, 125, 137, 139-141, 144-147, 150, 151, 161, 166-168, 177, 178.

— stýrr, 280, *see Víga-Stýrr.*

Árni Þorgautsson á Háfahelli, 359, 374.

— biskup Þorláksson, 459, 460.

Arnólfur faðir Blundketils, 123.

Arnþórr, féhirðir Gunnhildar konungamóður, 38-40.

Ásbjörn (hinn auðgi) Harðarson, 203.

Ásdís Stýrsdóttir, 285, 286.

Ásgeirr æðikollr á Ásgeirsá (Auðunar son skökuls), 311.

Ásgerðr Bjarnardóttir, 190.

Áslaug Þórhalladóttir, 293, 294.

Ástríðr Þórarins d. Þverhúðings, 359.

Atli bóndi at Grenjum, 193.

— sem veginn var, 279, 280.

Auðgils (?) bóndi í Grimstúngum, 210.

Auðólfur bóndi á Auðólfsstöðum, 323, 328, 334.

Auðr á Auðsstöðum, 62-65.

Auðr Snorra dóttir goða, 392, 394.

Auðunn festargramr, stýrimaðr, 212, 218, 221.

Barði Guðmundarson í Ásbjarnarnesi, 311, 313-318, 321,

325-344, 347, 348, 355-358,

360-371, 373-378, 383-388,

390-94, 482; *jfr. Víga-Barði.*

Bárðr austmaðr, *see Bergflinnr.*

— Höskuldsson, Dala-Kollssonar, 314.

Bergflinnr (*al. Bárðr*) austmaðr, 192-194, 196, 197.

Bjarnarnautr (sverð), 45.

Björn, *see Hafr-Björn.*

— 377, *see Þorbjörn*, faðir Guðrúnar.

— hitdalakappi (Arngæirsson), 191.

— (höldr, Brynjólfsson), faðir Ásgerðar, 190.

— gullberi, landnámsmaðr, 3, 4, 122, 476.

— Harðarson, 75, 107, 116, 117.

— heklumaðr (Óðinn), 44, 45, 50.

— blásiða, Úlfhéðinnsson, 52, 54, 55.

Björn buna hersir (Veðrar-Grímsson), 398.
 — frændi Önundar á Mosfelli, 273.
 Blundketill Geirs son hins auðga (al. Arnólfsson), 122-124, 128-134, 136-142, 145-152, 156, 159-162, 164.
 Blundketilsbrenna, 123.
 Boll, frelsingi Orms, á Bollastöðum, 80-82.
 — (Þorleiksson), 306.
 Brandr Þorbjarnar son kolls, 85, 86.
 Brúni (Geirmundarson), faðir Þorbjarnar á Veggjum (Steinum?), 319, 350.
 Brúsi, 363, *see* Ketill brúsi.
 Brynjólftr austmaðr, Þorbjarnarson, 35-38, 40, 41, 56.
 Búi Andriðarson, 397, 404-416, 418-420, 422-476; *jfr.* Esju-fóstri.
 Bólverkr, blámaðr Haralds konungs, 444-447.
Dagr, fylgdarmaðr Barða, 325, 339, 340, 347, 356.
 Dala-Kollr *see* Kollr.
 Dofri konungr í Dofrafjalli, 432-435, 438-444, 456, 463.
Egill Skallagrímsson, 186, 189-191, 199, 202, 215, 218, 239, 250, 254, 274, 314.
 — Þorsteinsson, 192.
 Eilær Skeggjason í Ási, 283, 302, 317, 359, 360, 367, 368, 372, 383, 384, 482.
 Eillfr, 376 (*sandsynligviis urigt., maaskee af Ordet heilsa*).
 — (örn, Atlason), 310.
 — í Eilífssdal, skipverri Helga bjótu, 397, 403, 430.
 — goði í Húnavatnsþingi, 321, 327, 375.
 Einarr (?) bóndi, er Styrir vá, 288.
 — (?), stýrimaðr, 320; *jfr.* Halldórr, fóstbróðir Barða.
 — Járnskeggjason, 388.
 — (Magnússon ok) Guðrúnar, 30.

Einarr (Torf-Einarr), jarl í Orkneyjum, Rögvaldsson, 431.
 — prestur Skúlason, 191.
 Eindriði (á Eindriðastöðum), 477, *jfr.* Indriði Þorvaldsson.
 — Önundarson frá Mosfelli, 208.
 Eirekr sigrsæli, Sviakonungr (Bjarnarson), 234, 281.
 — jarl Hákonarson, 217, 218, 232-234, 242, 243, 263, 268, 302.
 — (hersir?) á Raumaríki, 304.
 — viðsjá (skáld), at Búrfelli, 323, 334, 335, 346, 348, 360, 361, 366-368, 388.
 Eitill, jötunn, 466-468.
 Eldjárni (?), klerkr, 310.
 Erlendr (hinn sterki, Ólafsson), faðir Hauks, 172.
 Esja Búadóttir, *see* Hallbera.
 — á Esjubergi, fóstura Búa, 399, 404, 408, 409, 411-416, 421, 423, 424, 426, 428, 445, 448, 450, 453, 454.
 Esjufóstri, 397, 460; *jfr.* Búi Andriðarson.
 Esjunautr (sax), 419.
 — (skyrta), 449.
 Eyjólftr at Borg, mágr Barða, 325, 341, 342, 347, 370, 392.
 — (hinn halti), Guðmundar son hins ríka, 387, 388, 390-392.
 — Oddsson, bóndi á Ásmundargnúpi, 323, 335, 346.
 — á Lambastöðum, Snorra son goða, 306.
 — (Valgerðarson), faðir Guðm. ríka, 384.
 — Þorfinnsson frá Rauðamel, 209.
 — son Þorfinnu skáldkonu, 360, 369, 385.
 — Þorgilsson frá Höggvanda-stöðum, 359, 360, 367, 385.
 Eysteinn Eilósson, Skeggjasonar, 359.
 Eyvindr (Þorgrímsson), 208.
Fjalla-Teittr, utilegumaðr, 300, 302, 303, 481.
 Finnur hinn auðgi, Halldórsson, 6.

- Fríðr, dóttir Dofra konungs, 434-443, 456, 463, 464.
- Fróði, einn af Gislúngum, 374.
- Galti Óttarsson**, bróðir Hallfreðar, 247.
- Gefnar-Óðdr á Bakka í Húnav. þingi, 322, 328, 363.
- Geirmundur Bjarnar son gullbera, 4.
- Geirný Gnúpsdóttir, 207.
- Geirr Grímsson, fóstbróðir Harðar, 1, 3, 17, 31, 32, 34-41, 43, 46, 48, 49, 51, 53-58, 67-70, 73-77, 79, 81-89, 92, 98, 100-103, 479.
- hinn auðgi, Ketils son blunds, 123.
- Geit tröllkona, 463-465, 467.
- Geitir Lýtingsson í Krossavík, 4.
- Gellir Þorkelsson (Þórðarson), 299, 315.
- Gestr (= Grettir Ásmundars.), 484.
- (= Þorgestr í Landn. b., II, 17?) Þórhallason, 280, 293-295, 297-306, 308, 317, 480, 481; *jfr.* Þorgestr.
- Gjallandafóstri, *see* Þorljótr; *jfr.* Sumarliði gjallandi.
- Gisli Þorgautsson, 354-358, 364, 385, 389, 390.
- faðir Þorsteins í Bæ, 290, 299, 301, 306, 316.
- Þorsteinsson(?), 316, 317, 482.
- Gislúngar¹, 314, 316, 317, 320, 344, 374, 385, 390, 482.
- Gizurr hinn hvíti (Teitsson), 30.
- Gnípa tröllkona, 463-473.
- Gnúpr, *see* Molda-Gnúpr.
- Molda-Gnúppson, 207, 208.
- Goði, 299, *see* Snorri goði.
- Gormr hinn gamli, Danakonúngur, 51.
- Grettir hinn sterki, Ásmundarson, 316, 484.
- Gríma Hallkelsdóttir, 383.
- Grímekell goði, Bjarnar son gullbera, 1-118, 476-479.
- Harðarson, 75, 107, 116.
- Grímnir, son Skráms jötnakonungs, 469, 471-473, 475.
- Grímisaaustr (sverð), 472.
- Grímr (?), eyfirzkr maðr, 318.
- Korpúlfsson, 421-423, 427, 449, 450, 452.
- hinn litli, fóstri Signýjar Valbrandsd., 6, 10-15, 17, 25-28, 32, 56, 75, 477-479.
- frændi Skáld-Hrafn, 263, 267, 268.
- Þorgeirs son ok Signýjar Valbrandsd. (Signýjarson), 6, 20-22, 477, 480.
- hinn háleyski (Þóris.), 30, 299.
- Grjótagarðr, í Noregi, faðir Þorbjarnar, 35.
- Gríss, fylgdarmaðr Barða, 385, *see* Kollgrís.
- Guðbrandr á Guðbrandsstöðum, mágr Barða, 336, 365, 367, 384, 392, 393; *jfr.* Guðbrandssynir.
- Guðbrandssynir, 372.
- Guðlaugr, Snorra son goða, 307.
- Guðmundarsynir, 332, 386.
- Guðmundr hinn gamli (ríki), Eyjólfsson, 384, 387, 388, 392.
- í Ásbjarnarnesi, Sölmundarson, 310, 311, 313, 314, 325, 326, 385, 482; *jfr.* Guðmundarsynir.
- Guðríðr Grímkels dóttir goða, 11, 478.
- Högna dóttir or Hagavlk, 5, 12, 13, 17, 56, 476, 478, 479.
- Snorradóttir í Hrossholthi, 296.
- Guðrún Guðmundardóttir, systir Barða, 311, 336.
- dóttir Jórunnar Hjaltdóttur, 30.
- Þorbjarnardóttir, kona Barða, 375, 377.
- Gunnarr at Hliðarenda (Hámundarson), 182, 191.
- Hlifarson, 123, 156-167, 171, 178-180, 182-184, 186, 191.
- (hinn spaki, Þorgrímsson), faðir Úlfhéðins, 173, 174.

¹) Til disse synes at regnes: Þorgauts Sønner, d. e. Gisli, Þormóðr, Ketill brúsi, Árni, dennes Svigersfader Þórarinn Þverhliðingr, samt Fróði, maaskee een af Þorgauts Sønner, paa Fróðastöðum.

Gunnarr Þorsteinsson Gislasonar, 308 (*jfr.* Þorvarðr).
 Gunnhildr konungam., 39, 41, 56.
 — móðir Sigurðar Torfafastra, 6, 75, 476.
 Gunnlaugr ormstunga (Hrómundarson), 202.
 — — Illugason, 187-276.
 Gunnlaugsnautr (skikkja), 275.
 Gunnvaldr Rauða-Bjarnarson, 124.

Hafr (Þórarinnsson), 484.
 Hafr-Björn Molda-Gnúpsson, 248, 255, 257.
 Hákon Blaðajarl (Sigurðarson), 218, 220, 281, 302.
 Hallbera (*al. Esja*) Búadóttir, 455.
 Halldóra Hrólfs dóttir hins geitlenzka, 30.
 Halldórr Högnason, 6.
 — stýrimaðr, fóstbróðir Barða, 320, 322, 326-328, 347, 386, 387.
 — bóndi á Ferjubakka, 293, 294, 298.
 — (?) bóndi á Kleifum(?), 320; *jfr.* Þórarinn á Klifum.
 — bóndi á Mel í Hraunhrepp, 297.
 — Snorra son goða, 306, 314.
 Hallfreðr vandregðaskáld, Óttarson, 243-247, 264.
 Halli, berserkr, 281, 282, 285-287.
 Hallkell á Hallkellsstöðum, Hrosskellsson, 40, 115, 202, 383.
 — faðir Þorkels í Hraundal, 274.
 Hallr Guðmundarson, 311-316, 329, 337, 338, 358, 385, 482.
 — af Síðu, *see* Síðu-Hallr.
 Haraldr, jarl á Gautlandi, 41, 42.
 — Gormsson, Danakonúngur, 51.
 — gráfeldr, Norvegskonúngur, 38.
 — hinn hárfagri, Norvegskonúngur, 3, 430, 431, 433, 437, 439, 441-443, 448, 457.
 Harðbeinn, faðir Helga Harðbeinss., 306.
 Hárekr í Þjóttu (Eyvindar son skáldaspillis), 393.
 — faðir Hárekssona, 311-315, 482; *jfr.* Hárekssynir.
 — konungsson, 471; *jfr.* Hvítserkr.

Hárekssynir, 311-314.
 Haukr Erlendsson, lögmadr, 174.
 Helga, ekkja í Döllum(?), 317.
 — Haralds dóttir jarls (Jarlsdóttir), 42, 51, 60, 75, 76, 100-103, 106, 107, 110, 111, 112, 114, 116, 117.
 — systir Þorðar gellis, (Óleifs d. feilans), 157.
 — húsfreyja á Signýjarstöðum, 20, 21, 480.
 — Þorgeirs dóttir frá Viðimýri, 124.
 — Þorgríms dóttir goða, 454, 455, 458, 459.
 — hin fagra (væna, 246), Þorsteinsdóttir Egelssonar, 201, 202, 205-207, 212-214, 216, 217, 239-241, 243, 245, 246, 248-252, 254, 256, 259, 260, 263, 269, 274, 276.
 — Þorsteinsdóttir Öxnaþrodds, 78.
 Helgi Arngrímsson, 401, 412, 414, 430, 432, 448, 454, 455.
 — Arngríms son goða, 122, 125, 135, 138, 140-144, 147, 150.
 — (?), austmaðr, 302, 303.
 — Harðbeinsson, 306.
 — Högnason at Helgavatni, 122, 123.
 — bjóla, Ketils son flatnefs, 397-401, 413.
 — í Hvammi, Rauða-Bjarnarson, 124, 169.
 — Sigmundarson, fóstbróðir Harðar, 22, 37, 41, 43, 46, 49, 51, 53, 55, 60, 63, 65, 66, 68, 69, 75, 84, 87, 100, 104, 105.
 Hemíngr, son Strúðaralds jarls, 242.
 Hermundur Illuga son hins svarta, 203, 254, 257, 259, 260, 273, 274, 298, 299, 315, 344, 360, 362.
 — (Sölmundarson), föðurbróðir Barða, 325, 385.
 Hersteinn Blundketilsson (*al. Þorcelsson Blundketilssonar*), 122-124, 128-130, 152-156, 159-163, 166, 167, 171, 174-177.
 Hesthöfði (Þorðr hesth., Snorra-son) at Stað í Skagaflúði, 385.

- Hlíf, móðir Gunnars Hlífsonar, 123, 156, 178, 191.
- Hlöðverr, jarl í Orkneyjum (Þorfinnsson), 231, 264.
- Hrafn, stýrimaðr, frændi Skáld-Hrafn, 273, 274.
- Ónundarson, 187, 189, 208, 235-241, 243-259, 262, 263, 265-272, 276.
- Hrappr Bjarnar son bunu, 398.
- Hrefna Ásgeirs dóttir æðikolls, 311.
- Hróarr Haralds son jarls, 42-47, 49-51, 53, 55, 117.
- Hrólftr (á Ballará), hinn yngri, 30.
- (*al.* Álftr) hersir, 70.
- hinn geitlenzki, Úlfsson, 30.
- Hrómundr (Þórisson) landnámsm., 122, 299.
- Hrosskell, landnámsmaðr (Þorsteinsson), 202.
- Húngerðr Þóroddsdóttir, 192, 248.
- Húnn Guðbrandsson, systurson Barða, 335, 347.
- Hvamm-Þórir, 73.
- Hvítserkr sonr Soldáns konungs af Serklandi, 472-475; *jfr.* Hárekr.
- Hækíngir í Hækingsdal, skipverir Helga bjólu, 397.
- Hvansa-Þórir, 119-186.
- Högni, bóndi í Hagavík, 5, 12-14, 56, 476, 478.
- faðir Halldórs, f. Finns h. auðga, 6.
- skipverir Hrómundar (Halldórs-son), 122.
- Hörðr Grímkelsson, 1-118, 476-479.
- í Hörðadal, faðir Ásbjarnar hins auðga, 203.
- Höskuldr (?), bóndi í Borgarfirði, 293, 294.
- Dala-Kollsson, 200, 314.
- goði á Höskuldsstöðum, 320, 321, 327, 375, 376, 483.
- Járn-Skeggi**, faðir Einars, 388.
- Játgeirr Englakonúngur, faðir Aðalráðs konungs, 221.
- Illugi Eilísson, Skeggjasonar, 359.
- hinn svartí, Halkelsson, 40, 96, 202-205, 210-212, 214-217, 219, 240, 247, 250, 253-255, 258, 270-274, 290, 298-300, 315, 317, 344, 371, 373, 374, 383, 384.
- Illugi hinn rauði, Hrólfsson, 30-33, 59-62, 65, 83-86, 89, 90, 93, 94, 97, 103, 393.
- Indriði Þorvaldsson á Indriðastöðum, 7, 56-59, 65, 66, 87, 89-91, 93, 94, 103, 104, 108-112, 114-117.
- Íngjaldr, húskarl Þórhalla á Jörfa, 291.
- Íngibjörg Ásbjarnardóttir, 202, 203, 317.
- Íngimundr hinn gamli, (Þorsteins-son), 311.
- Íngólfr í Vik, (Arnarson), 397.
- Búason, 455.
- hinn fagri, Þorsteinsson, 311.
- Jófríðr, Gunnars dóttir Hlífsonar, 157, 178-180, 183-185, 191, 192, 197, 198, 200, 248.
- Túngu-Oddsóttir, 122.
- Jón, faðir Ólafs á Hoffi, 404.
- Jórunn (Hjalta dóttir Skeggjasonar ok) Vilborgar, 30.
- (Helgadóttir) kona Túngu-Odds, 122, 170.
- (Íngimundar d. hins gamla), 311.
- Jökull Búason, 456-458, 460-476.
- Kálfr** Ásgeirs son æðikolls, 311.
- Kali Kvistsson, 70.
- Katla, 77, 97, 104, 111, 115, *see* Þorbjörg katla.
- Ketill, 136, 138, 141, *see* Blundketill.
- flatnefr (Bjarnar son bunu), 397.
- blundr, landnámsmaðr, 123.
- brúsi, Þorgautsson, 356-359, 363-365, 385; *jfr.* Brúsi.
- Kjallakr (hinn gamli, Bjarnarson), 215.
- (Hrólfsson), faðir Kolls at Lundi, 7, 11 (?), 95, 477, 478.
- Kjannök, fóstura Barða, 342, *see* Álftr.

Kjartan Ólafs son pá, 191, 212, 311.

— Þorsteinsson (Kötluson) á Þorbrandsstöðum, 73, 97-100, 102, 103.

Kleppjárn (Einarsson), 280.

— á Reykjum (= Kleppjárn hinn gamli í Flókadal?), 290, 300, 302, 303, 315, 318, 482.

Knútr hinn ríki, Danakonungur, Sveinsson, 241, 242.

Kolbeinn (Atlason), faðir Þórðar skálds, 267.

Kolfinnr (Kolfiðr) á Elliðavatni, 405, 416-418, 420-428, 448-453.

Kolgrimr hinn gamli, Álfsson (*af* Hrólfss.), 70, 71, 89, 93, 94, 115, 116.

— Þórhallsson, 70.

Kollgrís, fylgðarmaðr Barða, 325, 336, 346, 361, 385.

Kolli í Kollafirði, skipverj Andriðar, 399, 404, 415, 420, 421, 448, 453, 454.

Kollr (= Dala-Kollr Veðrar-Grímsson), 314.

— (*af* Kolr) Kjallaksson atLundi, 7, 9-11, 68, 89, 93, 95, 96, 477, 478.

Kollsveinn Þorsteinsson, 192, 255.

Kolr Grímkels son goða, 11, 478.

Kolskeggr (?) á Lambastöðum, 306, 311, 312.

Kolumba (Kolumkilla), 399.

Konufögur Írakonungur, 398, 399.

Kormlóð, drottning á Írlandi, 228.

Kórmaqr skáld, Ögmundarson, 261.

Korpúlfr á Korpúlfsstöðum, 421, 423-427, 452.

Kvaran, 229, *see* Ólafr kvaran.

Kveldúlfr hersir (Bjálfason), 189.

Kvistr Steinsson, 70.

Lambi (Þorbjarnarson) or Laxárdal, 306.

Lambkár Guðbrandsson, systurson Barða, 335, 347.

Leiknir, berserkr, 281, 285-287.

Ljótr (Þorbjarnarson) á Veggjum, 366, *see* Þorljótr.

Lýng-Torfi, frændi Gíslunga, 341, 363; *ifr.* Narfi, Torfi.

Lýtingr (Arnbjarnarson) í Krossavík, 4.

Magnús, biskup í Skáláholtti, Einarsson, 30.

— prestur í Reykjaholli, Þórðarson, 30.

Mareibilla, dóttir Soldáns konungs, 472-476.

Maria, móðir drottins, 490, 493.

Miðfjarðar-Skeggi (Skinna-Bjarnarson), 203, 302, 317, 383.

Molda - Gnúpr (Hrólfsson), 207, 208, 248.

Narfi (*r.* Torfi) frændi Gíslunga, 316, 318-320; *ifr.* Lýng-Torfi.

Njáll, bóndi í Gnúpsdali, 343, 345, 348, 364, 374.

— (Þorgeirsson), 259.

Njálsbrenna, 269.

Nicholaus Pétsson á Hofi, 459.

Oðdr á Balkka, 322, 333, 369; *ifr.* Gefnar-Oðdr.

— faðir Eyjólfss á Ásmundargnúpi, 335.

— Önundar son breiðskeggs., *see* Túngu-Oðdr.

Ólafr, fylgðarmaðr Barða, 325, 339, 347, 356.

— sænski, Eiríksson, Svíakonungur, 234, 235, 237, 238, 241.

— hinn helgi, Haraldsson, Noregskonungur, 391.

— pá, Höskuldsson, 191, 200-202, 212, 306, 311, 314.

— Jónsson á Hofi á Kjalarnesi, 404.

— kvaran, Írakonungur, 228.

— frændi Skáld-Hrafn, 263, 267, 268.

— Tryggvason, Noregskonungur, 302.

Ólöf Guðmundardóttir, systir Barða, 311, 342; *ifr.* Alöf.

— hin vana, Kolladóttir, 404, 415-

- 418, 422, 423, 425, 426, 448, 449, 453-455.
- Ólöf, húsfreyja í Saurbæ, 401.
- Ormr, austmaðr, 57, 100, 101.
- Hvanm-Þórisson, 73, 80-82, 93.
- Ormstúnga, 251, *see* Gunnlaugr ormstúnga Ilugason.
- Óspakr(?) Höskuldsson, 314.
- Ósvifr hinn spaki (Helgason), 212.
- Óttarr, faðir Hallfreðar skálds, (Þorvaldsson), 247.
- P**atrekr, biskup (hinn helgi), 398.
- Þétt, faðir Nicholaus á Hoff, 459.
- R**afn Önundarson, *see* Hrafn.
- Rannveig Gnúpsdóttir, 208.
- Þorbjarnardóttir, 4.
- Rauða-Björn, landnámsm., 124.
- Rauðr, bóndi í Noregi, 433, 434, 443, 445.
- Refr hinn gamli, Þorsteinsson, 72, 73, 76, 77, 93, 94, 97, 104, 111-115.
- Rögvaldr (Mæra-jarl, Eysteins son glumra) faðir Torf-Einars jarls, 431.
- S**ámr, jötunn, 466-468.
- Sel-Þórir (Grimsson), 209.
- Síðu-Hallr (Þorsteinsson), 302.
- Sigmundur, húsgánga-maðr, 22-25, 37, 41, 63, 68, 75, 84, 87, 100, 104.
- Signý Valbrandsdóttir, 6-21, 25, 27, 476-479.
- Sigríðr drottning, hin stórráða, 234.
- húsfreyja, Þorbjarnardóttir, 29, 38, 58, 60.
- Þorsteins dóttir óxnabrodds, 78, 79.
- Sigtryggur silkiskegg, Írakonúngur, Ólafs son kvarans, 228, 229, 251.
- Sigurðr Auðsson, 62, 63.
- Torfafóstri, Gunnbildarson, 6, 19-22, 51-55, 60, 75, 84, 87, 90, 95, 96, 476, 479, 480.
- Sigurðr jarl Hlöðversson í Orkn-eyjum, 231, 264, 265.
- jarl í Skörum, 232, 234.
- múli undir Felli, 4, 38, 476.
- Þóris son hunds, 394.
- Sigvaldi jarl, son Strútharalds jarls, 242.
- Skáld-Hrafn, 189, 238, 276, *see* Hrafn Önundarson.
- Skalla-Grímr Kveldúlfsson, 189, 190, 314.
- Skapti lögsögumaðr, Þjóroddsson, 208, 238-241, 255.
- Skeggi, *see* Miðfjarðar-Skeggi, Járn-Skeggi.
- Þóris son hlammanda, 121.
- Skeifr, bóndi á Hvitárvellum, 116.
- Skrámr, jötnakonúngur, 469, 470, 472.
- Skroppa, kerling í Saurbæ, 77-79.
- Skúli, faðir Einars prests (Egils-son, Hrílfusonar?), 191.
- Þorsteinsson, Egilssonar, 191, 192, 218-221.
- Sköglar-Tosti, 234.
- Sníðill, jötunn, 466-468.
- Snorri, bóndi í Hrossholtti, 295.
- Sturluson í Reykjaboltti, 191.
- goði (Þorgrímsson), 281, 285-287, 295-297, 301, 303, 306-311, 314, 316, 344, 378, 379, 382-385, 390, 392, 393, 481, 482; *ifr.* Goði.
- Soldán, konúngur af Serklandi, 472, 473, 475.
- Sótanautr (hringr), 97, 105, 106, 111, 115.
- (sverð), 55, 65, 103, 110-112, 114.
- Sóti víkingr, 42-50, 59, 114; *ifr.* Sótahaugr.
- Steinarr Önundar son sjóna, 215.
- Steingrímur Guðmundarson, bróðir Barða, 311, 337, 347, 356, 357, 368.
- Steinn Guðmundarson, bróðir Barða, 311, 347, 356, 368.
- Kolgrímsson, 70.
- Steinþórr á Eyri (Þorláksson), 191, 301.
- Strút-Háraldr jarl, 242.
- Sturla goði (Kalmansson), 96.

Sturla (í Hvammí, Þórðarson), 191.
 Styrmir prestur hinn fróði, Kára-
 son, 117, 174.
 Stýrr (Þorgríms son goða), *see*
 Víga-Stýrr.
 Surtr, jötnun, 465-467.
 Sumarliði gjallandi á Svinavatni,
 323; *jfr.* Þorljótr gjallanda-
 fóstri.
 Svarthöfði Bjarnar son gullbera,
 4, 122.
 Svart frá Indriðastöðum, 87, 88.
 Sveinn jarl Hákonarson, 218.
 — Háreksson í Þjóttu, 393.
 — Danakonungur, tjúguskegg, 241,
 242.
 — (?) Þorsteinsson Gíslasonar,
 309.
 Svertingr Hafr-Bjarnarson, 248,
 255, 257.
 Syrpa, tröllkona, 465-467.
 Söfnir Hrólfis son hins geitlenzka, 30.
 Sölmundur í Ásbjarnarnesi, Ellífs
 son arnar, 310.
 Sölmundur Þórólfs son smjör, 72.
Tanni enn handrami, 360, 369,
 385.
 Teitr útleigumaðr, *s.* Fjalla-Teitr.
 Tindr Hallkelsson á Hallkelsstöð-
 um, 40, 115, 116, 359, 360,
 369, 371.
 — á Tindsstöðum, skipverur Helga
 bjólu, 397.
 Torfáfóstri, *see* Sigúrðr.
 Torf-Einarr jarl, Rögnvaldsson,
see Einarr.
 Torfi, frændi Gíslunga, *see* Lýng-
 Torfi.
 — Valbrandsson á Breiðabólstað,
 6, 8-11, 18-29, 60, 61, 63-
 68, 89, 93, 94, 96, 97, 105,
 122, 182, 248, 476, 477, 479,
 480.
 Tosti, *see* Skúglar-Tosti.
 Trefill, *see* Þorkell trefill.
 Tryggvi (konungur Ólafsson), 302.
 Túnga-Óddur Ónundarson, 121-
 123, 126, 128-131, 137, 139,
 142, 143, 153, 160, 162, 166-
 174, 177, 178, 180, 181, 184,
 185, 191, 192, 248.

Úlfarr Úlfs son af Fitjum (Fitj-
 umskeggja), 121.
 Úlfhamr hinn hamrami, 52.
 — Úlfsson, 52.
 Úlfhédinn Gunnarsson, lögsgu-
 maðr, 173, 174.
 — Úlfhamsson, 52.
 Úlfur Gríms son hins háleyska, 30.
 — á Fitjum, Skeggjason (*af* Fitj-
 umskeggi Þóris son hlamm-
 anda), 121.
 — stýrimaðr, 458, 461-463, 465-
 468.
 — Úlfhams son hins hamrama, 52.
Vakr Arngrímsson, 401, 412, 414,
 430, 432, 448, 454, 455.
 Valbrandr Valþjófs son hins gamla,
 5-8, 10, 14, 89, 93, 96, 122,
 248, 476, 477.
 Valþjóflingar, 399.
 Valþjófr hinn gamli, Örylgsson, 6,
 122, 476.
 Vermundur hinn mjófi, Þorgríms
 son goða, 280-283, 285, 301.
 Viðfari, reikunarmaðr, 143, 147.
 Víga-Barði (Guðmundarson), 191,
 311; *see* Barði.
 Víga-Stýrr (Þorgríms son goða),
 277-394, 480, 481, 484.
 Vilborg, Gizurar dóttir hins hvíta,
 30.
 Vilhjálmr bastarðr, Englakonungur,
 221.
Þjóstólfr Bjarnar son gullbera, 4.
 Þóra hlaðhorn (*af* hlaðhönd),
 Þóris dóttir jarls, 190.
 Þórarinn Bárðarson, Höskulds-
 sonar, 314.
 — bóndi á Klfum, 320, 321,
 327, 328.
 — spaki, Lángdalagoði (Óspaks-
 son?), 314.
 — Þorkels son í Hraundal, 274.
 — hinn spaki, Þorvaldsson, fóstri
 Barða, 314-316, 318, 319, 321,
 322, 328, 330, 332, 340, 341,
 343, 349, 370, 373, 383, 388,
 482.
 — Þverhliðingur, 359, 374.

- Þórarinn Ónundarson frá Mosfelli, 208.
- Þorbergr Þórarins son hins spaka, 336, 341, 363, 364, 370
- Þorbjörg Grimkels dóttir goða, 20, 23, 24, 27, 33, 36, 37, 56-60, 66, 88, 90-93, 106-108, 110-112, 114, 117, 480.
- húsfreyja í Hagavík, 5, 476.
- katla í Hrisum, 73, 75-77, 114, 115.
- Þorbjörn (= Bolli á Bollastöðum), 80-82.
- í Arnarholti (Arnbjarnarson), 4.
- Brúnason á Veggjum, 319, 341, 350-353, 357, 358, 363-365, 370, 385.
- (Einarsson), er Styrir vá, 280.
- Grjótgarðsson, í Noregi, 35, 41, 42, 56.
- (Björn), faðir Guðrúnar konu Barða, 377.
- kjálki í Kjálkafirði, 284.
- kollr undir Miðfelli, 85.
- af Skálarnesi, 29.
- súgandi, fóstri Hersteins, 152-156.
- Þórdís (Einarsdóttir), móðir Gests, 280, *see* Þorgerðr.
- húsfreyja á Ferjubakka, 298, 302, 481.
- gefu, á Bakka, 322, 333.
- fóstura Signýjar Valbrandsdóttur, 11, 14, 18, 478, 479.
- spákona at Spákonufelli, 320.
- Þorvaldsdóttir, systir Þórarins spaka, 314.
- Þórðr, bóndason á Sléttu, 246.
- bóndi á Breiðavaði, 332, 334, 483; *jfr.* Þórðr á Márstöðum.
- hesthöfði, *see* Hesthöfði.
- skeggi á Skeggjastöðum, (Hrapps son), 400.
- (Ingunnarson), 309.
- skáld, Kolbeinsson, 267.
- Kolgríms son hins gamla, 115, 116.
- kötrr (einn af Hólmsmönnum), 71, 75, 76.
- bóndi á Márstöðum, 318 (= Þórðr á Breiðavaði).
- Þórðr melrakki, fóstri Guðmundar í Ásbjarnarnesi, 325, 329-331, 347, 356, 357.
- gellir, Oleifs son feilans, 123, 157, 159, 161-167, 169-173, 177.
- (?), fylgðarmaðr Snorra goða, 308.
- kausi (kötrr), Snorra son goða, 307, 309, 482.
- Sölfason, 30.
- kötrr, Þórðarson, Íngunnarsonar, 309.
- Þorfinna skáldkona á Þorvarðsstöðum, 359.
- Þorfinnr Sel-Þórisson at Rauðamel, 209, 214, 215.
- Þorgautr, bóndi, 341, 344, 350, 353, 357-359, 363-365, 370, 385; *jfr.* Þórólfr á Sleggjulæk.
- Þorgautsnautr (sverð), 357.
- Þorgautssynir (Gisli, Þormóðr, Ketill brúsi), 355.
- Þorgeirr or Miðfelli, Finnsson, 6.
- gyrdilskeggi, 71, 75, 84, 87, 95, 96.
- á Viðimýri, 124.
- Þorgerðr Egilsdóttir í Hjarðarholti, 199-202, 314.
- húsfreyja í Kollafirði, Ellífsdóttir, 404.
- húsfreyja á Elliðavatni, 405, 416, 417, 422.
- hörgabrúðr, 59.
- (Þórdís?) húsfreyja á Jörfa, móðir Gests, 289, 290; *jfr.* Þórdís Einarsd.
- (at Þorbjörg), d. Miðfjarðar-Skeggja, 203.
- Þorgestr son Þórdisar Einarsd., 280 (= Gestr Þórhallason, *see* d.).
- Þorgíls, austmaðr, 312-314, 482.
- (Gellisson), faðir Ara prests hins fróða, 189.
- Þorfinnsson frá Rauðamel, 209.
- Þorgist (Þorgíls) Arason á Reykjahólum, 334, 377-379, 382-384.
- Hermundarson frá Þernumýri, 325, 347, 368, 369.

- Þorgisl höggvandi, bóndi á Höggv-
andastöðum, 359, 360, 367,
368, 385.
- bóndi á Meðalbeimi, 322, 328,
335, 346.
- Þorgíma smiðkona á Vatnshorni,
7, 56, 57, 66, 88, 89, 115, 477.
- Þorgímr goði Helga son bjólu,
397, 400-402, 404-406, 410-
414, 419, 420, 453-455, 458.
- goði, Kjallaksson, 215.
- frændi Önundar á Mosfelli,
273.
- Þórhalli, bóndi á Jörfa í Flyssu-
hverfi, 288-293.
- Þórhallr (af Þórhalli) Kolgríms
son hins gamla, 70.
- Þórir, see Hvamm-Þórir, Hánsa-
Þórir.
- hirdmaðr Eireks jarls, 219.
- hlammaði, 121.
- jarl þegjandi, 190.
- Þorfinnsson frá Rauðamel, 209.
- hundr í Bjarkey (Þórisson),
394.
- Þorkell Blundketilsson, 123.
- (Þórðr), faðir Gellis, 299.
- Gunnvaldsson, 124.
- Hallkelsson í Hraundak, 274-
276.
- trefill, Rauða-Bjarnarson, 124,
155-161, 166, 168.
- svartí, frændi Gunnlaugs orms-
túngu, 210, 212, 221, 231, 265,
267, 268.
- at Skáney, Torfason, 248, 250.
- máni (Þorsteinsson), lögsögu-
maðr, 27-29.
- Þorklár, faðir Árna biskups (Guð-
mundarson), 459.
- Þorleikr, bóndi á Jörfa í Flyssu-
hverfi, 293, 294.
- Þorljótr gjallandafóstri, frá Svina-
vatni, 323, 335, 346.
- (af Ljótr Þorbjarnarson) kappi
frá Veggjum, 366, 367.
- Þormóðr í Brekku á Hvalfjarðar-
strönd, 31, 72, 74.
- (Þ), er Stýrr vá, 280, see Þor-
björn.
- Þorgautsson, 355, 356, 359,
360, 369, 370, 374.
- Þormóðr í Þormóðsdal, 400.
- Þorný Ingólfssdóttir, landnáma-
manns, 397.
- Þóródda, systir Túngu-Odds, 122,
248.
- Þóróðdr goði, hinn spaki, Eyvind-
arson, 208.
- Hermundarson frá Þernumýri,
325, 347, 364, 365, 368, 370,
373, 385.
- kergarðr, frændi Guðmundar-
sona, 386.
- Túngu-Oddsson, 122, 178-
185, 191, 192, 248.
- Þórólfr refr (Eysteinnsson), 169.
- (r. Þorgautr) á Sleggjulæk,
318, 319, see Þorgautr.
- á Spákonufelli, 320.
- starri, 111-114.
- smjör (Þorsteins son skrofa),
72.
- Þórórnr, víkingr á Englandi, 223-
226.
- Þorsteinn Búason, 455.
- Egilsson at Borg, 186, 189-
194, 196-202, 205-207, 210,
212-219, 239-241, 250, 254,
274.
- faðir Gísla, 316 (= Þorstein
Gíslas. í Bæ?).
- Gíslason í Bæ í Borgarfirði,
290, 299-302, 306, 308-311,
316, 482.
- gullknappr á Þyrli, 72, 80, 81,
97, 98, 101, 105, 106, 108-
110.
- Íngimundar son hins gamla,
311.
- ðxnabroðdr (Oddgeirsson), í
Saurbæ, 31, 74, 77, 78, 93.
- Síðu-Hallsson, 302, 303.
- Sölmundarson, 72.
- Víga-Stýrsson, 293, 295, 297,
303-306, 308, 481.
- Þorgríms son goða, 404-411,
413, 454.
- Þorkelsson í Hraundal, 274.
- Þórunn Grímkels dóttir goða, 4,
476; jfr. Þuríðr.
- Gunnars dóttir Hlílfarsonar, 123,
see Þuríðr.
- Þorvaldr, 376.

- Þorvaldr bláskeggr á Sandi, 72,
 74, 95, 96.
 — (Ísleifsson), faðir Þórarins
 spaka, 314.
 — bóndi í Sléttadal, 323.
 — Túngu-Oddsson, 122, 123,
 143-149, 151, 160, 166, 168,
 172, 177, 185.
 — á Vatnshorni, 7, 56, 57, 477.
 Þorvarðr, smalamaðr at Borg, 198,
 199.
 — (al. Gunnarr) Þorsteinsson
 Gíslasonar, 308.
 Þrándr á Þrándarstöðum, skipveri
 Helga bjólu, 397.
 Þuríðr, húsfreyja í Brautarholli,
 400, 401, 407, 414.
 — Búadóttir Andriðarsonar, 448,
 454, 455.
 — Grímkels dóttir goða, 4, 30;
 jfr. Þórunn.
 — (al. Þórunn) Gunnars dóttir
 Hlífsonar, 123, 157, 159,
 161.
 — dýlla, Gunnlaugsdóttir, 202.
 — Illuga dóttir hins rauða, 393.
- Þuríðr húsfreyja í Ásbjarnarnesi,
 Olafs dóttir pá, 311, 314, 326,
 331, 337, 339, 340.
 — gyðja, Sölmundardóttir, 310.
 — Túngu-Odds dóttir, 122.
- Ögmundr, faðir Kórmaks skálds,
 261.
- Önundarsynir, 208, 209; jfr.
 Önundr at Mosfelli.
- Önundr at Mosfelli, faðir Skáld-
 Hrafn, 207-209, 215, 235,
 243, 246, 255, 262, 263, 271-
 274.
- sjóni, at Ánabrekku, 215.
 — breiðskeggr, Úlfarsson, 121.
 — Þormóðsson, 72.
- Örlygr hinn gamli, at Esjubergi,
 Hrappsson, 122, 398, 399, 459.
- Örn, austmaðr, 126-131, 149,
 150, 171.
- stýrimaðr, víkverskr, 415, 416,
 418, 420, 421.
- Örnólfr, bóndi, 175, 176.
- Özurr hinn fráí, húskarl Þórarins
 spaka, 370.

REGISTR YFIR STAÐANÖFN.

- Agðanes í Noregi, 243.
 Akrafell, 83.
 Akranes, 30, 61.
 Akreyjar á Breiðafirði, 288.
 Álftarskarð, 86, 87.
 Alþing, 238, 240, 246, 262, 272, 318.
 Ambárdalur, 330.
 Andakill í Borgarfirði, 23.
 Andriðsey fyrir Kjalarnesi, 415.
 Ármanusfell, 171.
 Arnarbæli í Ölfusi, 26.
 Arnarholt (bær) í Borgarfirði, 4.
 Arnarvatnshéiði, 96.
 Ás í Reykjardal, 359.
 — í Vatnsdal, 210.
 Ásbjarnarnes á Vatnsnesi, 310, 325, 329, 336, 374, 376.
 Ásgeirsá í Viðidal, 311.
 Askr í Viðidal, 335.
 Ásmundargnúpr (bær) í Húnavatnsþingi, 323, 335, 346.
 Auðólfstaðir í Lángadal, 323.
 Auðstaðir í nyrðra Reykjardal, 62, 64.
 Augastaðir í nyrðra Reykjardal, 26.
 Aulfusvatn, *see* Ölfusv.
 Austfirðir, 302, 313.
 Austmenn (Austmaðr), 100, 101, 128, 149, 154, 171, 192-194, 196, 197, 319, 415, 420, 421.
- B**akkárholt í Ölfusi, 57.
 Bakkavað fyrir austan Hvítá, 116.
 Bakki á Kolgumýrum, 322, 333.
 Balagarðssíða, 51.
 Ballará (bær á Skarðströnd), 30.
 Þjarkeyingar, 394.
 Bjarnafoss í Hvítá, 359.
 Bildsfell, 57.
 Björg á Vatnsnesi, 331.
 Björgvín í Noregi, 33, 311.
 Blátand, 475.
 Blátands síða (*ur. for* Balagarðs síða), 51.
 Blanda, 323, 334.
- Bláskeggsh (Bláskógsá), 73, 75, 107.
 Bláskeggssár, 96.
 Blíkdalsá á Kjalarnesi, 429.
 Blótkelda, at Hofi á Kjalarnesi, 404.
 Blundsvatn, 123. 0.
 Blöndubakkar, 32
 Blönduós, 320, 386.
 Bollastaðir, 82.
 Borðeyri í Hnútafirði, 273, 428.
 Borg í Borgarfirði, 186, 190, 192, 194, 195, 202, 205, 206, 210, 212, 215, 216, 218, 241, 247, 248, 250.
 — hin syðri (í Viðidal), 325, 330, 331, 340, 341, 370, 392.
 Borgarfjörðr, 122, 126, 167, 186, 190, 202, 206, 213, 214, 247, 281, 288, 290, 292, 293, 297, 298, 300, 301, 310, 314, 316, 318, 328, 333, 344.
 Borgfirðingar, 96, 121, 193, 292, 301, 302, 306, 309, 310, 316, 317, 329, 385.
 Borgfirzkr, 401.
 Botn í Hvalfirði, 57, 58, 67-69, 74, 76; *jfr.* Neðri-Botn.
 Botnsá í Hvalfirði, 397, 455.
 Botnsheiði við Hvalfjörð, 26, 58.
 Botnverjar, 70-73.
 Brandsflesjar á Hvalfirði, 86.
 Brattabrekka, 307.
 Brautarholt, 400, 401, 404, 406, 407, 409, 414, 453.
 Breiðabólstaðir í Reykjardal, 121, 142, 153.
 — (annarr) í nyrðra Reykjardal, 6, 19, 20, 22, 26, 60, 61, 65, 67, 122, 476, 477, 479, 480.
 — í Vestrhópi, 378.
 Breiðafjarðareyjar, 288.
 Breiðavað í Húnavatnsþingi, 318, 332, 334.
 Breiðavík undir Jökli, 115.
 Breiðbælingar, 65.

Breiðfirðingar, 96, 97; *ur. for*
Borgfirðingar.
Breiðlögðr, 170, 288.
Brekka á Hvalfjarðarströnd, 31,
72, 74.
Brú (Brúar) á Hvítá, 346, 349.
Brundælar (Brundæla goðorð), 402.
Brynjudalur, 72, 76, 77, 80, 104,
111.
Búrfell (bær) á Hálsum í Húna-
vatns þingi, 323.
Bær í Borgarfirði, 18, 19, 299, 479.

Dalir (Breiðafjarðardalir), 169,
306, 307, 317(?).

Danir, 242.

Danmörk, 51, 221, 241, 313, 392.

Danskr, 241, 486, 489.

Dinganes, 266, 270.

Dofrafjall, 433.

Dyflin, 228.

Dögurðarnes í Hvalfirði, 73, 74,
88, 95, 106.

Eilífsdalr, 397, 404, 430.

Einarshafnarsund, 449.

Einarshöfn, 449.

Ellidavatn, 405, 449, 453; *jfr.*
Vatn.

Engelskr (englenzkr), 221.

England, 221, 222, 226, 228, 241,
242, 307, 311, 317.

Englandsfar, 221.

Englandshaf, 221.

Esjuberg á Kjalarnesi, 122, 399,
404, 405, 412, 453-456, 458,
459.

Esjubergingar, 399.

Eyjaflöðr, 173, 318, 334, 456.

Eyjavað á Norðrá, 169.

Eyrar (= Eyarbakkí?), 21, 35,
51, 56, 60, 116, 306, 480.

Eyrbakkí, 449, 458, 461.

Eyarsveit í Þórnes þingi, 306.

Eyri í Eyarsveit (nu Halbjörnar-
eyri), 191, 301.

Fell (undir Felli), 4, 38; *jfr.*
Fjall.

Fellsöxl, 61.

Ferjubakkí í Borgarfirði, 293, 294.

Ferstikla, 70, 79, 116.

Fjall (undir Fjalli), 476.

Fjör (Finnr), 381, 484, 487, 492.

Firðir (vestri í Fjörðu), s. Vestfirðir.

Firðir (í Noregi), 303.

Fitjar (á Fitjum = Hellsifitjar), 96.

— (á Fitjum) í Noregi, 121; *jfr.*
Ulfr Fitjumskeggi.

Fjöll (at Fjöllum) í Árnes þingi, 4.

Flói (sveit í Árnes þingi), 26.

— á Tvidægru, 345, 361.

Flóinn neyrðri á Tvidægru, 361,
370.

Flókadalur, 10, 477.

Flókadalsá, 3.

Flókdælar, 345.

Fólskn í Þrándheimi, 312.

Fróðá, 309.

Fróðastaðir í Hvítársíðu, 359.

Gálmaströnd við Eyjaflöðr, 387;
jfr. Ströndin.

Garðar (Garðr) á Akranesi, 61, 83.

Garðaríki, 394.

Gáseyri í Eyjaflöð, 456.

Gautar, 232.

Gautland hit vestra, 231, 232.

Gautland, 41, 42, 55, 117, 118.

Geirhólmur á Hvalfirði, 75; *jfr.*
Hólmr.

Geirshlíð í Borgarfirði, 123.

Geirstangi, 101.

Geitlenzkr (hinn geitlenzki), 30.

Geldingadragi, 87, 88.

Gjúbakkí (bær í Grímsnes sveit),
26.

Gilsbakkí í Borgarfirði, 202, 210,
215, 219, 247, 261, 270, 273,
298, 360.

Gleipnisvellir (*al.* Gleimsvellir),
266.

Gljúfra í Húnavatns þingi, 335.

Gnúpsdalr í Húnavatns þingi, 343.

Gorvík, 87.

Gráflingr, 57.

Grenjar (at Grenjum) í Borgar-
firði, 193.

Grimkelstaðir, 5, 476.

Grímsá í Borgarfirði, 3.

Grímsnes, 25, 26.

Grimstaðir, 14, 17, 25, 31, 56, 58.

Grimstúngur, 210.

- Grindavík, 23, 207.
 Grunnafjörðr (nu Leirárvogar), 92.
 Grænland, 465.
 Guðbrandstaðir í Viðidal, 336.
 Guðarós í Borgarfirði, 192, 212.
 Gullberastaðir í Borgarfirði, 4.
 Gullteigr við Hvítá, 344, 346, 349, 354, 355.
 Gunnarstaðir á Skógarströnd, 156, 165, 171.
- H**
 Háaföll í Hvítársíðu, 359.
 Hafjarðará, 296.
 Hafnarfjöll í Borgarfirði, 344.
 Hagavík (bær) í Arnæs þingi, 5, 12, 17, 31, 56, 58, 476.
 Háleyskr (hinn háleyski), 30.
 Hallkelstaðir í Hvítársíðu, 116, 359.
 Hallvarðstaðir í Borgarfirði, 346, 349.
 Hálogaland, 393.
 Hálsar í Borgarfirði, 182.
 — (á Hálsun) í Húnavatns þingi, 323.
 Háreksstaðir í Norðrárdal, 311.
 Haugsendi við Hvítá, 301.
 Hegranes (Hegranes-þing), 484.
 Heiðarvíg, 259, 277-394, 480, 482.
 Heiði (= Mosfellsheiði el. Hellisheiði), 238, 244, 449.
 — (= Tvidægra), 319.
 Helgafell í Þórnes þingi, 285, 295, 297, 379.
 Helgavatn, 125; *jfr.* Vatn.
 Helguskarð, 107.
 Helgusund, 107.
 Hellisfljör, 96; *jfr.* Fljör.
 Hellismenn, 96.
 Hellisskarð, 449.
 Heynes á Akranesi, 61, 83.
 Hjalli í Ölfusi, 26, 208.
 Hjarðarholt í Laxárdal, 199, 200.
 Hítaró, 294, 295.
 Hítælar (Hítælakappi), 191.
 Hlaðir í Þrándheimi, 218, 242, 265, 266.
 Hlúðarendi í Fljótshlíð, 182, 191.
 Hlúðin, (= Þverárhlíð), 132, 147.
 Hof (Hofs land, 455) á Kjalarnesi, 397, 399-401, 404, 409, 453-455, 459.
 — í Vatnsdal, 311.
- Hofverjar, 411.
 Hólar á Kjalarnesi (nu Sjáfarhólar), 411, 412.
 Hólmr (eun innri) á Akranesi, 30, 60, 62, 82, 83.
 — (= Geirhólmr) á Hvalfirði, 74-77, 79-82, 86-88, 90, 94, 97-100, 102, 106; *jfr.* Geirhólmr.
 Hólmsmenn, 3; *jfr.* Hólmsverjar.
 Hólmsverjar (Hólmsverjar), 3, 75, 77, 80, 81, 85, 86, 88, 90-92, 94, 95, 97, 100, 102, 106, 118; *jfr.* Hólmsmenn.
 Holtavörðuhciði, 273.
 Hóp í Húnavatns þingi, 322.
 Hópit, 387 (= Vestrhóp).
 Hópsós (í Vestrhópi), 331.
 Hraun (nu Berserkjahraun) í Hraunfirði í Þórnes þingi, 282, 284, 292, 297, 305.
 Hraundalr í Borgarfirði, 274.
 Hraunhöfn á Melrakkasléttu, 246.
 — (ur. f. Bjarnarhöfn) í Þórnes þingi, 281.
 Hreðuvatn í Norðrárdal, 247.
 Hrisar (í Hrisun), 73.
 Hrossholti, 295.
 Hrutafjörðr, 273, 428, 430.
 Húnavatn, 322.
 Húnavatns sýsla, 173.
 Húsavík á Tjörneshöf, 391.
 Hvalfjarðarströnd, 31.
 Hvalfjörðr, 73, 397.
 Hvammr í Hvammsveit, 161, 163, 165.
 Hvammr í Kjós, 80, 93; *jfr.* Hvamm-Þórir.
 — í Norðrárdal, 124, 169.
 — í Skorradal, 7, 57, 88, 89, 477.
 Hvammsfjörðr, 199.
 Hvítá í Borgarfirði, 57, 89, 116, 167-169, 293, 320.
 Hvítársíða í Borgarfirði, 26, 202, 307, 309, 310, 319, 355.
 Hvítárvellir í Borgarfirði, 116, 333, 362; *jfr.* Vellir.
 Hækingsdalr, 397.
 Höfn (í Melasveit, *eller snarere* höfnin fyrir utan Hvítarós), 129.
 Höggvandaðir í Borgarfirði, 359.

Höskuldstaðir í Húnavatns þingi, 320.

Járgerðarstaðir (?), 288.

Indriðastaðir, 57, 87, 90, 92, 107, 111, 117.

Indriðastígr hjá Þyrli, 109.

Jórukleif, 31, 58.

Jóttlandssiða, 313.

Írar (Írakonúgr), 398, 399.

Írland, 228, 398, 459.

Írskr, 398, 399, 460.

Ísafljóðr, 280, 282.

Ísland, 3, 48, 50, 55, 56, 117, 118, 189-191, 206, 208, 209, 218, 219, 231, 235, 236, 238, 241, 242, 259, 262, 270, 281, 305, 311, 392, 397, 398, 445, 448.

Íslandsferð, 55.

Íslendingar (Íslendingr), 40, 189, 219, 220, 265, 397.

Íslenzkr, 231, 235.

Jörð í Flyssuhverfi, 288, 289, 292, 293.

Jötunheimr, 471.

Jötunheimar, 475.

Kalmansá, 86.

Kalmansárvík, 84.

Katanes, 84, 85.

Kattarhöfði, 76.

Kaupánger, 264, 266, 270, *see* Lifánger.

— (Niðarós?) í Þrændheimi, 391.

Kelda (r. Lækr?) í Borgarfirði, 310.

Kjalarnes, 31, 397, 400, 404.

Kjalarnesþing, 65, 406.

Kjálkafljóðr, 284.

Kjalnesíngar (Kjalnesínga saga), 395-460.

Kjarradalr í Borgarfirði, 345, 349.

Klafaustaðir, 61.

Kléberg á Kjalarnesi, 407.

Kleifar, 320, = Klif við Blöndubakka.

Klif (at Klifum) við Blöndubakka, 320, 328, 375.

Kluptir, 14, 26.

Kolgumýrar (*al.* Kolkumýrar) í Húnavatns þingi, 322.

Kollafljóðr (bær) á Kjalarnesi, 399, 404, 415-418, 421-423, 425, 426, 428, 448, 453.

— við Kjalarnes, 415, 430.

Konungahella, 231.

Korpúlfsstaðir, 421, 423, 425.

Krossavík í Vopnafirði, 4.

Kúhallardalr (= Kúvallardalr?), 88.

Kúludalsá, 61.

Kúvallará, 83.

Kúvallardalr (= Kúhallardalr?), 78, 88.

Lambastaðir á Mýrum (?), 306.

Lángá, 213.

Lángavatnsdalr, 212.

Lángdælar (Lángdæla goði), 314, 315.

Lángidalr í Húnavatns þingi, 315, 323, 334.

Laugaból (r. Vatnsfljóðr?) í Ísa-firði, 280, 282.

Laugardalr í Árnesþingi, 25, 26.

Laugarguipa, 411.

Laxá í Leirársveit, 92.

— við Svinavatn, 335.

Laxárdalr í Dölum, 306.

Laxdælar (Laxdæla saga), 212, 314.

Leiðvöllr í Leirársveit, 92.

Leiruvogr (Leiruvogar) fyrir neðan Heiði, 238, 244, 245, 263, 397, 399.

Leiruvogsá, 397, 421, 423, 427.

Leiruvogs höfn, 415.

Leysíngjastaðir í Hvammsfirði, 199.

Ljaskógar í Dölum, 284.

Lifánger í Þrændheimi, 264, 266, 270.

Lundúnaborg (Lundúnir), 221.

Lundúnabryggjur, 221.

Lundr í syðra Reykjardal, 7, 9, 68, 89, 93, 477.

Lækjamót í Viðidal, 315, 316, 318, 321, 326, 330, 336, 383.

Lækjarskógr í Dölum, 306.

Lækr (Varmalækr) í Borgarfirði, 310.

Lögberg, 173, 272, 313, 316.

Lögrettta á alþingi, 258.

Mannheimar, 438, 440.
 Mársstaðir (r. Breiðavað?) í Vatnsdal, 318.
 Meðalhólmir á Kolgumýrum, 322, 335, 346.
 Melahverfi, 23.
 Melr í Borgarfirði, 297.
 Melrakkasletta, 246, *jfr.* Stletta.
 Miðfell í Árnes þingi, 26.
 — á Hvalfjarðarströnd, 6, 61, 85.
 Mikligarðr, 304, 480, 481.
 Minnahraun, *see* Nýjahraun.
 Mógilsá, 397.
 Mosfell (í Mosfellsveit), 31, 81, 207, 248, 255, 271, 273, 274.
 Mosfellsheiði, *see* Heiði.
 Múlafell, 145.
 Músarnes við Kjalarnes, 401.
 Mýdalsá, 397.
 Mýramenn, 190, 191, 200, 201.
 Mýrar í Borgarfirði, 112, 168, 215, 288, 306.
 Naustalækur við Leiruvog, 415.
 Nedri-Botn í Hvalfirði, 56; *jfr.* Botn.
 Nes (= Akranes), 128.
 — (Akranes ok Suðrnes), 23.
 Nesin (Suðrnes), 207.
 Níðarós í Þrándheimi, 217.
 Norðanmenn, 363.
 Norðlendinga fjórðungur, 173.
 Norðlendingar, 370.
 Norðmaðr (Norðmenn), 223, 304, 394, 476, 481.
 Norðra, 124, 155, 169, 345.
 Norðrárdalur, 124, 168, 169, 247, 311, 359.
 Norðrdælar (or Norðrárdal), 168.
 Norðr-Flóar á Tvidægru, 370.
 Norðrlönd, 305, 476.
 Norðrtinga (Norðrtinga) í Þverárhúli, 122-124, 140, 143, 144, 167.
 Norðrtinguá, 123.
 Noregr, 38, 51, 55, 56, 116, 185, 189, 217, 218, 221, 227, 231, 232, 236, 242, 262, 265, 281, 302-305, 311, 313, 327 (?), 391, 430, 431, 443, 486, 489.
 Noregsmenn, 232, 233, 234.

Norrænir menn, 232, 234.

Norrænn, 192.

Nýjahraun, 402, 455.

Oddgeirshólar, 26.

Ok (um Ok), jökull í Borgarfirði, 26.

Orkadalur (Orknadalr) í Noregi, 3.

Orkneyjar, 231, 264, 431.

Orrostuhóll, 429.

Rauðamelr, 209, 214.

Raumaríki, 304.

Reyðarfjörðr, 302.

Reykjahóllt, 30.

Reykjardalur (Reykjadalr) hinn nyrðri, 6, 18, 122, 168, 476.

— (Reykjadalr) hinn syðri, 3, 7, 10, 68, 168, 477.

Reykjardalsá, 19, 479.

Reykjarvík, 27; *jfr.* Vík.

Reykir í Borgarfirði, 300 (nu Kleppjárns-Reykir?)

— í Miðfirði, 283.

Reynistaðr, *see* Staðr.

Róm (Rómaborg; at Róme), 485, 489.

Sandr á Hvalfjarðarströnd, 71, 72.

Saubær á Hvalfjarðarströnd, 31, 74, 77, 79.

Saubær á Kjalarnesi, 401, 429, 430, 454, 455.

Saxalækur, 339, 340.

Serkland, 472, 473, 475.

Sjáfarhólar á Kjalarnesi, *see* Hólar.

Sjálfkvíar á Akranesi, 82.

Síðumenn (úr Hvítársíðu), 345.

Síðumúli í Borgarfirði, 359.

Síglunes við Síglufjörð, 387, 388.

Sígnýjarstaðir í Reykjardal, 6, 20, 21, 476, 480.

Síldarmanuagata, 88.

Skaga fjörðr, 173, 385.

Skagaströnd, 320.

Skalahóllt, 459, 460.

Skálarnes við Breiðafjörð, 29.

Skáney í Borgarfirði, 248, 250.

— (ur. f. Skarar) á Gautlandi, 231, 232.

Skúneyjarfjall, 185.
 Skarar (í Skórum) á Gautlandi, 232.
 Skeggjastaðir í Mosfellssveit, 400.
 Skeiðhlið, 429.
 Skeljavík í Steingrímsfirði, 199.
 Skógarströnd, 156.
 Skorradalur, 7, 57, 68, 86-88, 90, 168, 477.
 Skorradalsvatn, 89; *jfr.* Vatn.
 Skotland, 177.
 Skotlandsfirðir, 264.
 Skroppugil, 79, 80.
 Sleggjulækur í Borgarfirði, 318, 366.
 Slétta (= Melrakkaslétta), 246, 247, 264.
 Sléttidalur (bær) í Svínadal, 323.
 — (annarr bær) í Svínadal, 323.
 Sótahaugur (*jfr.* Sóti víkingr), 43, 44.
 Spákonufell á Skagaströnd, 320.
 Staðir (nu Reynistaðir) í Skagafirði, 385.
 Staðholt í Borgarfirði, 169.
 Staðholtstúngur, 155, 168.
 Steinar (at Steinum) í Borgarfirði, 350.
 Steingrímsfjörður, 199.
 Steinker í Þrándheimi, 431, 444.
 Steinsvað, 182.
 Strandir, 97.
 Strandverjar (= Strendir), 72.
 Strendir (af Hvalfjarðarströnd), 71.
 Ströndin (= Gálmuströnd) við Eyjafjörð, 388.
 Strönd (= Hvalfjarðarströnd), 72, 95.
 Stykkisvöllur í Brynjudal, 72.
 Suðreyjar, 264.
 Súla í Veradal, 266.
 Sunnanmenn, 362, 363, 365, 366, 368, 370, 383-385, 389.
 Svenskr, 281; *jfr.* sænskr.
 Svíar (Svíakonungur), 281.
 Svignaskarð, 124, 155.
 Svínadalur í Borgarfirði, 78, 86-88, 90.
 Svínasandur, 88.
 Svínasund við Balagarðs-síðu, 51.
 Svínavatn, 323, 335.
 Svínavatn (bær) í Svínadal, 323.
 Svíþjóð, 231, 234, 236, 241, 266.

Sælingsdalur, 392.
 Sælingsdalstunga, 306.
 Sænskr (Ólafr kon. sænski), 234; *jfr.* svenskr.
 Syðri-Reykjardalur, 7; *jfr.* Reykjard.

Tindstaðir, 397.
 Tiundaland í Svíþjóð, 234.
 Túngan í Reykjardal í Borgarf., 185; *jfr.* Túngu-Oddr.
 Tvidægra, 345.

Únjótsvatn í Grafningi, 57.
 Uppsálar í nyrðra Reykjardal, 62, 63, 67.
 Uppsálar í Svíþjóð, 234.

Valfell í Borgarfirði, 193.
 Valland (= Vallands túnga), 222.
 Valska (Vallands túnga), 222.
 Varmalækur í Borgarfirði, 310.
 Vatn (= Elliðavatn), 405, 416, 422, 449.
 Vatn (= Helgavatn), 124.
 — (= Húnavatn), 323.
 — (= Skorradalsvatn), 87, 88.
 Vatnsdalur í Húnavatns þingi, 210, 311, 318, 320, 393.
 Vatnsdælskr, 335.
 Vatnsfjörður í Ísafirði, 280, 301.
 Vatnshorn í Skorradal, 7, 68-70, 477.
 Vatnsnes í Húnavatns þingi, 311.
 Veggbergr (= frá Veggjum), 366.
 Veggir í Hvítársíðu, 319, 350, 366.
 Vellir (á Völlum), 359, 362, = Hvítárvellir.
 Veradalur í Noregi, 266.
 Vestanmenn, 170.
 Vestfirðir, 22, 281.
 Vestfirzkr, 170.
 Vestrhóp í Húnavatns þingi, 325; *jfr.* Hópit.
 Vestrhópsvatn, 339.
 Viðdalur, 314.
 Viðidalur í Húnavatns þingi, 315, 320, 323, 324, 335, 336, 377 (?).
 Viðidalsá, 339.

Víðmýri í Skagafirði, 124.
 Vík (Vikin) í Noregi, 41, 55, 231.
 — (= Reykjarvík), 397.
 Vikarskeið við Þjórsá, 57.
 Vikverskr, 35, 415.
 Vilborgarkelda, 31, 32.
 Vopnafjörðr, 313.
 Væringjar í Miklagarði, 304, 305,
 394, 481.

Þerneyjarsund, 399.
 Þernumýri í Vestrhópi, 325, 347.
 Þingeyrar við Húnavatu, 322.
 Þingnes, 167, 362.
 Þjórsá, 57.
 Þjóttá á Hálogalandi, 393.
 Þorbrandsstaðir, 73.
 Þórdísarholt í Borgarfirði, 19, 479.
 Þorgilsstaðir á Lángavatnsdal, 213.
 Þormóðsdalr í Mosfellssveit, 400.
 Þórnes-Þing, 215.
 Þórnes, 167, *ur. f.* Þingnes.
 Þorvarðsstaðir í Hvítársíðu, 359.
 Þrándarstaðir, 397.
 Þrándheimr, 70, 217, 238, 242,
 263-265, 302, 312, 391, 431,
 432, 444, 448.
 Þrælastraumr á Hvítá í Borgarf.,
 169.

Þrenzkir, 456.
 Þúfangr, *see* Lifangr.
 Þúfusteinn(?) á Englandi, 347.
 Þverá í Eyjafirði, 334.
 Þverárhlið í Borgarfirði, 168, 178,
 359; *jfr.* Hliðin.
 Þverfell (bær) í syðra Reykjardal,
 10, 477.
 Þverhliðingar (Þverhliðingr: or
 Þverárhlið), 155, 359.
 Þyrill (bær í Hvalfirði), 72, 105,
 107, 109, 110.
 Öftas, 23, 26, 208, 449.
 Öftusá, 57.
 Öftusvatn, 5, 476.
 Öftusvatn (bær) í Árnes-Þingi, 5,
 8, 10, 13, 15, 23, 29-31, 57-
 60, 476, 477, 479.
 Öllum-lengri, fjörðr í Grænlands
 óbygðum, 465.
 Önundarhóll á Hvalfjarðarströnd,
 72.
 Örnólfsdalr, 123, 151, 153, 171,
 175, 178, 180, 182, 203.
 Öxará, 259.
 Öxarárhólmr, 255.
 Öxnadalr(?), 319.
 Öxnaskarð, 449.

TILLÆG OG RETTELSESR.

*I Første Bind: Fort. S. XVII. Anm. 1 L. 3, knefar l. kneifar.
 — S. 67 L. 14 og 19, Hvítb. l. Hnithbjarga. — S. 87 Anm. 3. bör
 beltis hringinn utvilsomt rettes til beltis hringju, see Konr, Gísla-
 son: Frumpartar (isl. tungu, S. 112. — S. 158 L. 5 forneden: Þurliðr
 l. Þurliðar. — S. 164²⁰ med Hensyn til Verslinier paa 5 Stavelse
 see Háttalykil Snorra Sturlusonar 7. Vers, i Snorra-Edda, Rasks Udg.
 S. 231. — S. 166⁹ læses rigtigere benskári, efter B; L. 10 læses
 rauðu efter B. — S. 254¹⁹ Stræti kaldes nu Streiti (som i Hauksbók).
 — S. 308⁸: týbaru l. Tý báru.*

*I Andet Bind: S. 3¹⁰ Citatet 21 l. 20. — S. 5² med Hensyn
 til Læsemæden mikil maa bemærkes, at i Stadfeldts Bearbejdelse
 af Harðar saga (apparatus adnotandi i Thottske Haandskr. Samling
 i det kongel. Bibliothek Nr. 1193 Fol.) læses her uitt, d. e. vilt,
 som muligou bør foretrækkes. — S. 16⁹: sirrnes, skal sandsynlig-
 viis med A6 læses Sírnis (jötuns heiti?) — S. 17⁹: denne Linie
 skal staae som selvstændig Sætning og det foregaaende Tegn (s) gaae
 ud. — S. 20¹²: Ordene lika þér öll kunde med Sandsynlighed ret-
 tetes til: „lúka þér fé hennar öll“; *jfr.* 19. Cap. Slutn. „galt líi,
 honum fé sin öll“. — S. 32²¹: foran kvad settes [. — S. 58 Anm. 6
 hundraða l. hundruð. — S. 56⁹: bannat er maaskee det samme som
 bandat (at bændu). — S. 69¹¹ l. Geirr. — S. 70 L. 7 forn.; efter
 „været“ tilf. b. — S. 96 nederst: med Hensyn til Hellismenn *jfr.**

ogsaa Landn. b. II, 1. (I. B. S. 67) og Gunnlaugs saga orms., den ældre Udgave S. 42-43, Anm. 36 — S. 108°: *Vísen anfóres (efter H) i „Nordens gamle Digtekunst“ S. 149.*

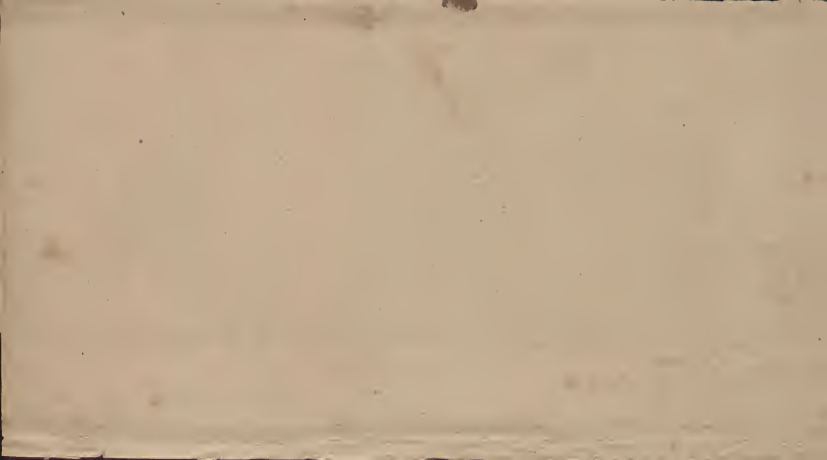
S. 127°: *med Hensyn til Formerne misgaung og missöng kan, foruden de i Anmærkningen anførte Haandskrifter, anfóres Membrankaandskrift Nr. 732 B. i 4, i A. M^o. Samling, som synes at være fra 14de Aarhundredes Begyndelse; her findes følgende Steder: S. 1: Tvngl hefir ekki lios nema af sol. ok þa er i eina ætt er at sia af iorðvnni sol ok tvngl. skin sol þeim megin i tvnglit sem fra iorðinne hörfir ok stendr tvnglit fyrir at solin þvrki hafit en slær ofan vðky sinni, ok af því hvarvtveggja vex megin hafit ok þav kavllvm ver floð missavng at nvi hveriv . . . (jfr. Rimb. IV, 3, § 15) . . . — Fra því tvngl er 5 natta ok til þess er þat er XI natta kavllvm ver meðaldaga. En er tvnglit stendr gegnt solo þa heitir solin hafit með sva miklv akafa þar sem ekki minkar þann verma at hafit vellr ok geisar þa floðit miklv meir en aðr sem marka ma hversv lituð vatn gengr vpp i kalli með sterkri vellv ok kavllv vær þat hin meiri misgæg ok þa er tvnglit dregz eptir solv ok þat er half þverranda at syn minkaz solarhitu ok lægiz siavar stormr ok erv þa aðrir meðalsdagar. (jfr. Rimb. IV, 4 § 18). — S. 4: þa er tvngl i savmv ætt af iorðv at lita ok sol er solin gengr i því marki er vier köllvm krabba mark verða þa misgög at nvi meiri enn aðr . . . En þa er tvnglit stendr gegnt sol ero misgög af vellv solar hita. (jfr. Rimb. IV, 9 § 66—68). I Haandskriftet ledsages dette af en Tegning, som fremstiller Verdensdelene og Dyrekredsen. Der staaer paa den ene Side „sol i krabba marki“ og „misgæg tvngl xxx“; men paa den anden Side: „sol i steingeitar marki“ og „Misgög mⁱ (minni). tvngl xiii n^a (nátta)“. Dette Haandskrift kjender nltsaa begge Former, men er overveiede for misgöng. — I Orkneyinga saga (S. 208) forekommer misganga strauamanna, rimeligviis i samme Betydning, jfr. Finn Magnusen „Om Inddelingen af Dageus Tider blandt de ældre Skandinaver“ S. 110. Anm. — S. 134¹⁰: frétta l. frétta. — S. 146¹⁰: bör læses mitt eigin með de bedste Haandskrifter; jfr. AMagn. Nr. 194. 8. membr: „þú skalt eigi girnast né eitt eigin náungs þins“. — S. 157 Anm. 2, Þuriðr l. Þóriðr. — S. 159¹²: l. einhltr. — S. 165¹: l. einhlitir. — S. 203², istedenfor þorgerðr har Landnámab. þorbjörg (II, 2, 17; III, 1). — S. 233¹: *Vísen anfóres i „Nordens gamle Digtekunst“ S. 129 efter den ældre Udgave. — S. 281 l. 8 fran „Hraunhöfn“ staaer ur. hos Forf, istedenfor Bjarnarhöfn (efter Eyrb. saga). — S. 289²²: Navnet þorgerðr burde maaskee rigtigere hedde Þórdís, jfr. S. 280 Anm. 5 og Landnámab. II, 17. — S. 299²¹: Gellir þorkelsson kaldes i Bandamanna saga (Hol. Udg.) Þórðarson; „þorkelsson“ er. altsaa enten Hukommelsesfeil hos Forf., eller hentet fra andre Kilder end Udgaven. — S. 311¹⁰: Efter Sammenhængen her synes Jórunn at være anfórt som Datter af Ingólfr hinn fagri, men hun anfóres udtrykkelig som Datter af Ingimundr hinn gamli i Landnámab., Vatnsdæla s. og Ólafs saga Tryggvasonar. — S. 347²: efter þorgisl tilf. Tallet 4 som Notetegu — S. 350²: eingu l. öngu (avngu). — S. 373²: l. Þóródr. — S. 385°: vætt l. rætt. — S. 410¹²: þorsteinn l. þorstein. — S. 416²²: tilf. [foran rétti. — S. 428 Anm. 14: l. Ólöf. — S. 451, Anm. 6: l. leykandi.**

sigd' þiarn dott' af þalm' nesi. ð þ' mæth uf sū. þe m' fot
te gauþug'. Þe ott stor. so at þ' uo' nockur þmignande. u' þ'
þm' geþm. u' bod' þra at aulþu' vatm' heinna at gnt' þor þ' v'
es þm' z þkauuliga. þra samþer u' allgod'. Sat gnt' m' u' þret.
llugi þ' m' e' þio at holm' z at nese. þ' u' sou
þrolþ' þm' gentlemþa vþ' þ' son' gnt' son' þm' halesþa. þz
od' illuga u' s'aulþi' þad' þod' þaud' magn' þrest. z keyþia ho
llte. s'yst' illa u' þaldora e' atte g'uz þorte. in wilþorg. in iorv
uþ. mod' gndruu. in eris þaud' magn' þ' þ' u' unbill' m' z
st' þ'. Þe h'ayde aud þra. þ' þ' t' aulþu' vat' þonord' þau z
þad' þurd' dott' gnt'. z h'ate u' þm' þystu þou þm' gnt' tob
þu uel þe þm' u' illi þung'. þ' þ' þest' þra. e' u' haud' þia þu
þaupi. at cui manadi þvillde þrudlaup' heinna at aulþu' va
tm'. en þo at þre þteþu' þort illi þeim u' xxx. in t' þradlav
þ' þm'. m' þm' u' þorþein' augþna þrod' m' þauþa m' ill' þon
de. z þmod' u' þekn' af þuatþrau' þm'. þ' þ' u' þ' þ' t' þra
lar neþ'. Þe þ' nord' moþvell. z suo vþ' þia wilþorg' þelldu. þ'
ad' t' iorv þlenþ'. Þe s' t' h'aga m' z suo þeim t' aulþu' vat' z
þon þnema dag' illi m' þu e' þraud'. e' se þ' e' eða e' þm'
eclie þod'. gnt' þuad' þm' u' a' þialþ' bod'. en ecke þeþ' eþ' neþ'

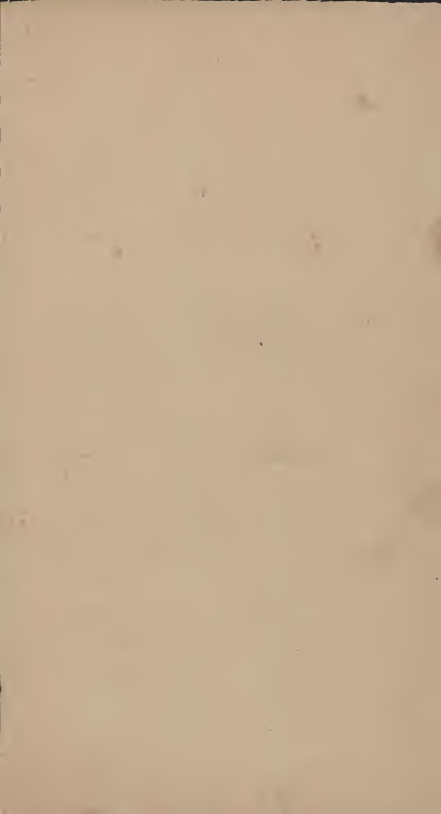
ba

b

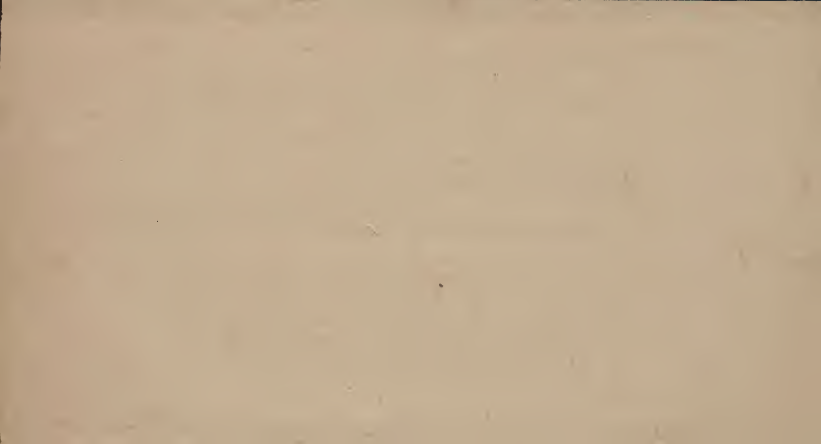

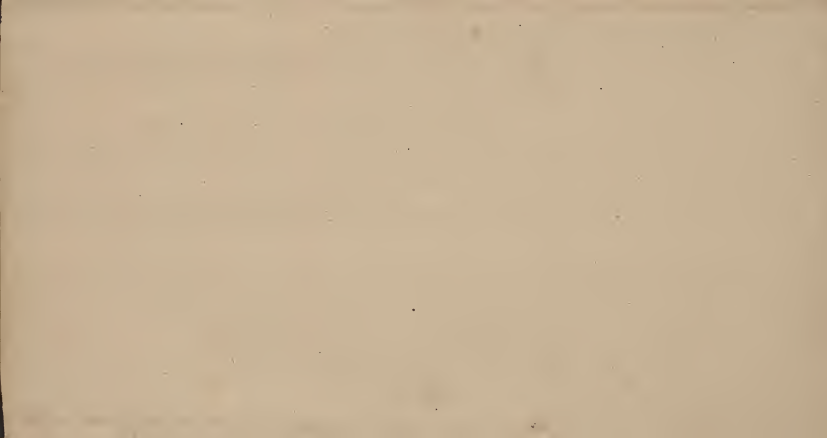
hin þattu þar bet landzkost þ bio þ Adan Valbu
 de het m e bio. a. breidabollstad þ reykia dal m
 mndra þau n son ualþrofl huf gamla huf sou
 u torpi rkr m þ þg þ mndr hændige þ of upp sa
 m e sigde het gunhills þer mod huf þau n rkyll
 de tpuð þ u kalladr þa þofrt eynlige m u þ ruel
 g þ at s u mnga þkru. Signi þer cona þu u þuff
 torpa þu þio a. Signi þodn þat er skamt þ þrei
 da þollstad þu u rkr þu v. þvzng þ þapþvz g
 unnt þer. s þar u þar of m þu upp þu u eynþg
 m þar of upp m þu gunt en lru þof þar þ u gill
 de m þ s. Kolr þuallact s. þia at lundr þu rkyll
 dal þorvalldr þer m e bio at uatþorum þ ikoza dal
 qctro m þ a mnga þndr þorgrua þer cona þu
 u rkr. þ bio þ þuam þ ikoza dal þu u andig þ
 u u alþydu þap eudrdr þer. s þu unfall m þ eyn
 lig. þat u erit lru at ginkell reid þ þingl at
 uanda a em. dag geck þu þ þud þu m þ þlockeli
 un þ t mot. u valþud þ sagdi þu at þu þuedr
 þurt þapa at þu erit doñ þ uær þvzng unll
 un er þapa t mæþ u þik un þna rada þag Val
 þudi þuedr u þ kringr þ kuez goda em þrett ap
 þu þapa þ kuez þu unlldu uel súa þ þu þu mart
 lem þer e un ralat þa þytrady m þu at gink
 u þernd konu þ unlldr þrudlamp nera at tuman
 di at auþul natu þorþu u e a þflugm þ er ual
 þudr kom þeim un þa þorþu at luf uær un þu

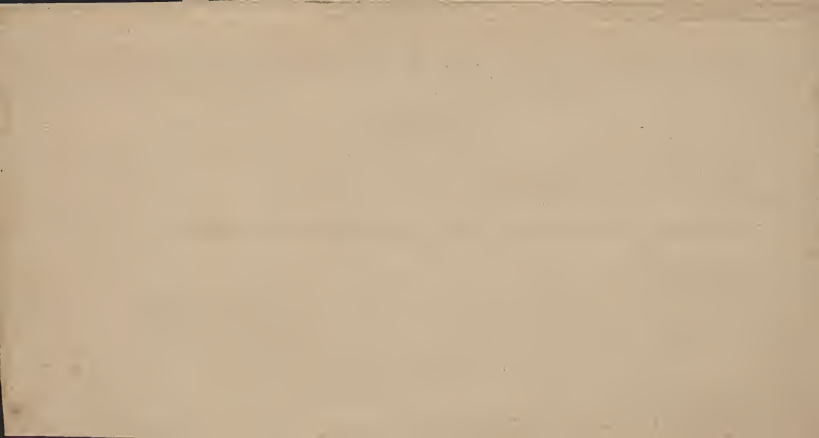

fir heyr egu ueriu giez þu i s mer leid az ud' ad' kola þu uig' mun'
 ule' e' cūmud' z bōa u' sad ler' bldk' fir at u' hon' hellz' si' nau' bū' b' ofn' spe'
 einpo' vō' fir' nu' z heyr' sta' z bidia' h' u' lausna' h' sū' þa' z kuez' e' t' h' þa' e'
 da' heyr' h' e' m' h' a' d' þa' þlei' þie' fir' þ' ita' op' h' u' te' nau' ka' þa' m' e' heyr' heyr' di'
 t' saulu' h' kuez' e' u' st' u' t' a' þ' i' so' b' i' a' þa' st' e' p' t' z' se' g' i' a' u' w' at' þ' e' s' i' r' a' u' d' e'
 þa' e' p' fir' þa' a' u' g' h' a' l' p' a' p' h' i' m' h' s' a' g' d' i' þ' a' p' h' a' l' p' d' a' d' b' e' d' h' þ' a' e' u' s' a' g' e'
 u' at' h' a' s' a' þ' e' z' u' h' þ' a' h' e' y' t' s' a' u' l' u' þ' u' s' u' a' p' h' u' m' u' u' e' i' þ' a' u' e' a' s' u' þ'
 e' z' m' a' s' z' h' h' þ' a' þ' g' a' z' s' e' l' i' a' e' p' þ' u' g' g' z' t' u' d' z' l' u' þ' i' o' s' u' b' a' u' p' t' h' s' u' f' u' a'
 e' g' i' u' at' þ' a' u' z' y' d' z' e' u' þ' e' s' a' u' l' g' t' at' þ' u' s' e' l' i' s' t' h' þ' a' þ' u' r' þ' a' s' u' e' r' i' a' u' u' g'
 o' r' u' u' u' a' u' d' s' e' v' l' t' s' a' z' h' e' l' l' d' e' k' a' l' l' d' þ' o' e' r' b' o' d' i' u' u' i' n' s' t' a' d' d' h' s' i' m' d' h'
 i' m' u' d' þ' a' at' g' d' i' g' u' g' z' i' n' s' i' d' z' r' e' k' z' a' p' t' h' u' r' d' z' l' e' t' z' þ' l' o' k' u' þ' i' t' d' a' g' u' d'
 u' e' r' d' i' z' t' a' d' y' r' s' u' e' u' i' m' h' e' l' g' i' t' e' k' t' o' r' d' a' g' a' c' k' þ' u' u' r' þ' o' s' t' þ' u' i' n' u'
 u' u' i' l' i' a' h' u' t' a' þ' i' þ' o' z' d' a' e' z' t' m' u' d' u' m' a' r' a' z' t' þ' y' s' t' e' n' s' u' e' m' e' n' h' l' e' y' þ' u' d'

hō ab. aur z tekur oft hlegr z kartar þ h. h. lez wallin wðzu megin z græta þ bið.
 k. v. adza. Þ þack' kan' ekkw ara mis þot gta þak ren'anda þañaz þagz þrþkns
 mik kþkū. Þat auul litar unu op uad' ē þ þauðā hþra haruðū skvrū heidungia
 mik leida. Tu þo þregðz un kþuigv vð. Þudā þicki in nu þayllhlaðir vā hvar
 ræðia unðā þulum. z a þmz in þalla þræðg uoðeþt þunv z uoðā af heidni. ē
 molto em þmz nū z s' keintz in ei lidz okku ha ē ek et. Ok stiga þz unðā þoðēu
 z þaga t' hella lina. z stiga abak z nðā þrgardi. þatekr þ al oðā þþu. Þezitt
 heþ mik un mot. s. h. þuskaz spþu. līt æzþinði þik. s. h. þ þotūz ek vā itaðz er
 eið þorti allu emvug. z þotunz ek hafa þ' ek hafa þ' ek heþ unv' vñ at hþa
 itðm. ē nu ē ei hēia z ltradi þundz þeq' ek hvo þm. ē ek þotūz kvēða un. u. i
 þveymū z nā ek þer þaðar. þ uard' nū þun wæra unū vāða ek þgranda. Inalþjēris
 þt' hohna hutt vāða avv vñ. þaþ amartv moti motrvðz isru hnota heitþia þar
 hanga huto vep' samā deþira. Þon þer at ek þæra kēusð unv' rāða hleþni kielz
 z heilā hav' okostalavla. Sa ē datþjērar þauða þþrþmz. þluma hðe galldz z helðz

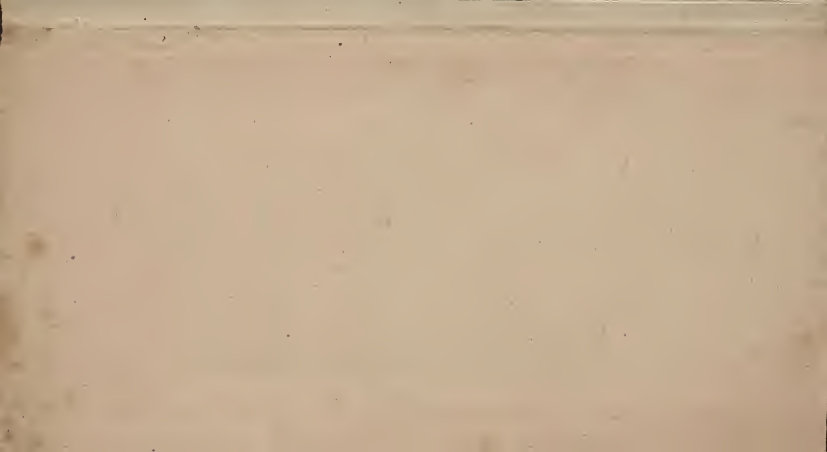

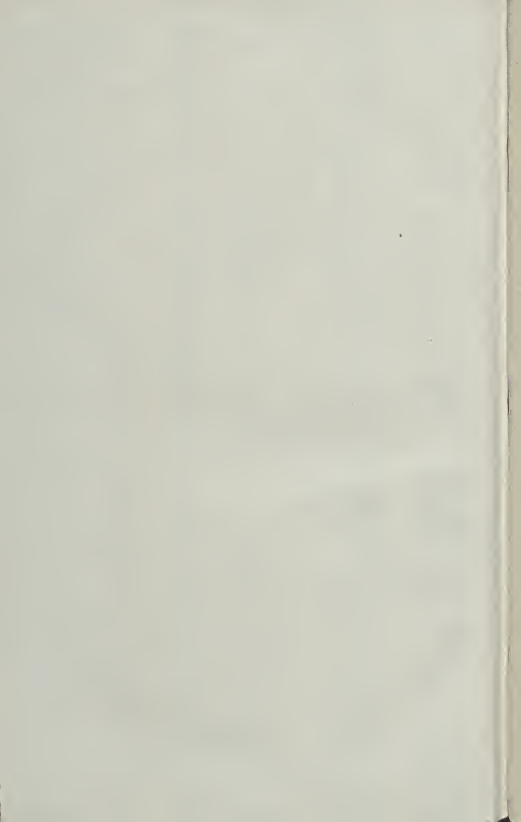
Gad h þar þa þin stúðum sem höldo 7 þar d þu þau missari 7 namlog
 speki at þess 7 öðr aultu möm þar veli þin. Þar þan þemtu þau þel
 sa s at rapli 7 6. lagde hvar þin godum kókka t anns þradlegða sem va
 vn þar aa þóan þau voru mick þapnollkari. Helga 6 s þoat at þ d
 sögu þessa m at h 6 hapi þeggt kona bit aa yfði þar þuar 6 þia
 m bit at þat mata þylka þa alla 7 s þaggt sem bull þand 6 b egi
 þostv þota þa þulibv sem helga en þag þ autlu þess þei 7 öða

R ein þin sagh e men sam v va anns. þatar

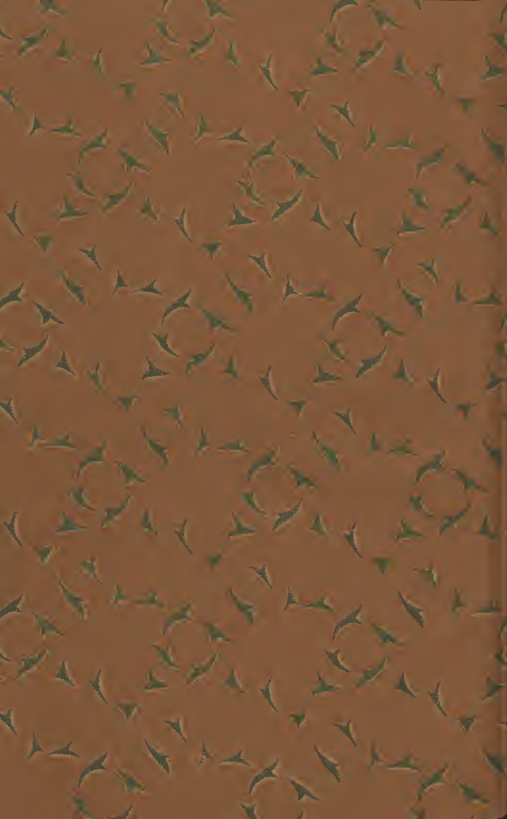
stopu at þó þa m. 6. t þess em 6 sahlucd 7 logu. 7 þu þey
 eighi þent 7 at þastna m komu. Þess 7 þat e laud mal 7 þende h
 at þli þaa m 6. nu þu vta hvar m hapi þiluz ob nu eb nu ta
 þa 7 hönd þa 7 lata sem eb þessa m helgu þota þina þess 7 þp
 kyfr 6ða eb þar 6 a. s. h. 6. þreipad þa þag 7 hönd þin 7 va þer

100362650 - 5

